

မန်တိသေသနပါည့် စောင်းလားရှုဖြန့်ဆော် လူထိနှင့်ဝင်း

ပင်ဝါဘဏ္ဍာဂံ

ဒိုက်ဝန်အဆင့်များ

ပြည်ထောင်စုပြုကွဲရေး - ဒီဇင်ဘာ
တိုင်းဒေသးစည်းလုပ်ကြော်ပြုကွဲရေး - ဒီဇင်ဘာ
အချင်းအားလုံးတွေ့ပြုနိုင်ပြုရေး - ဒီဇင်ဘာ

ပြည်သူ့လေယာဉ်

ပြည်ပအောက်၊ ပုသိန်း၊ အဆိုပြင်ဝါကြော်အား ဆန်ကျင်းကြွာ
နိုင်ငံတော်ကြုံပြုမှုအားလုံးနှင့် နိုင်ငံတော်တို့တက်စေရေးကို
စေရွက်ယူနှုန်းဖျက်ဆိုသော ဆန်ကျင်းကြွာ

နိုင်ငံတော်ကြုံပြုတွင်မေတ္တာ ဝင်ရောက်စွာကိုဖော် နောက်ယူကြော်သော ပြည်ပနိုင်များအား ဆန်ကျင်းကြွာ
ပြည်တွင်ပြည်ပ အဖွဲ့များအားလုံးအား ဘုရားသုတေသနပြုခြင် သတ်မှတ်လျော့မှုနှင့်

နိုင်ငံအော်လုပ်ချက်(၄)ရုံ

နိုင်ငံတော်ကြုံပြုရေး ရုပ်သွေးဆုံးသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေတို့တေား၊
အရှင်းသား စည်းတုံးပြုတွင်ရေး၊
စည်းကော်ပြည်ဝါသာ ဒီဇိုင်းရေးစွဲနှင့် ရှင်းသုတေသနပိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရေး၊
နွဲ့ဝည်ပုံ အငြောင်းပွဲအောင်အညီ အောက်ပြုပြုပြုတို့တော်သော နိုင်ငံတော်သော တည်ဆောက်ရေး၊

မြို့ဟာရေးတွေ့လုပ်ချက်(၅)ရုံ

နိုင်းပြုရေးနှင့်အောင်းဆုံး အမြှေးဆွဲအောက်ဖွံ့ဖြိုးတို့တော်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
တက်ခွဲပြုပြုတို့တော်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
ရေကွဲကိစ္စများအောင် ဒီပြုပွဲပြုပြုလောင်ရေး၊
ပြည်တွင်ပြည်ပုံ အတတ်ပညာနှင့်အရေးအဝါယူ စိတ်ဝင်း၏
ဒီဇိုင်းရေးတွဲပြုပြုပြုတို့တော်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
နိုင်ငံတော်ရေးမှုပေးပို့ရေးတွဲပြုပြုပြုတို့တော်အောင် နိုင်ငံတော်နှင့်
တိုင်းဒေသးစည်းတွဲပြုပြုပြုတို့တော်အောင် လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး၊

မြို့ဟာရေးတွေ့လုပ်ချက်(၆)ရုံ

တစ်ပုံးသားလုံး၊ စိတ်တော်နှင့် အကျင့်စာရိုက်ပြုခွင့်မာအေား၊
အမျိုးရှည် စာတို့တော်မြှင့်မာရေးနှင့် လျှို့ဝှက်မှုအောင်များ၊
အရှင်းသားရေးလွှှာကော်မှု၊ မော်လွှှာက်မှုအောင် တိန်းသိပ်းစောင့်စရှုံးရေး၊
ပျိုးမျိုးစိတ်တော်ရှိရေး၊ ရှင်းသုတေသနပြုပြုရေး၊
တစ်ပုံးသားလုံး ကျန်မှုပြုပြုပြုပြုရေးနှင့် ပညာရည်ပြုပြုမှုအေား

ယောကို တျမ်ဘာရှိလို ရောင်းစားနှင့်ကြတဲ့။

လူထုစိန်ဝင်း

မှတ်ချက် -

ဤစာအုပ်တွင်ပါရှိထော် စောင်းပါအော်များစုံမှာ Weekly Eleven
ရှာနာယ်တွင် ၂၀၁၀၊ ၂၀၁၁၊ ၂၀၁၂ ရှိနှစ်များအတွင်း ဖော်ပြုပါရှိထော်
စောင်းပါအော် ဖြစ်ပါသည်။ စောင်းပါအော်တွင်ပါရှိထော် ရှိနှစ်များမှာ
ငြင်းစောင်းပါရှိထော် စာရေးသူရေးသားမှာ ရရှိ သို့မဟုတ် ရှာနာယ်တွင်
ပါရှိထော်ရရှိ ဖြစ်ပါသည်။

လူထုစိန်ဝင်း
(၁၉၄၀-၂၀၁၂)

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် သွေးတိုလ ၁၃ ရက်နေ့မှ မန္တလေမြို့၏ မွေးဖွားခဲ့သည်။ မိဘအမည်မှာ ဒီသားအင်ဆင့် ဒေါက်တွေ့ခဲ့တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကလောင်မှ အခြောပညာအထက်တန်းအထိ မန္တလေးဖြူရှိ အသာ
လုန်းကျောင်း၍ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတွေ့သိလို
သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကန်တွေ့သိလိုသို့ ပြောင်းလျှော့
ပညာသင်ယူခဲ့ပါသည်။

တာက္ခာနှစ်လက္ခာင်းသားဘဝမှုပ်ဆင် အပျော်တမ်း သတင်းထောက် အဖြစ်
လုပ်ကိုရှိထောင်ခွဲကြန့်ခွဲသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် မွန်လေး လူထုသတင်းမာတိကို၍
အခါန်ပြည့် သတင်းသာများတစ်ဦးအဖြစ် စတင်လုပ်ကိုင်ခွဲသည်။ ဦးလေးဖြစ်သူ
နွေ့တောင်း လူထုဦးလှု လူထုဒေါ်အမာတိ၏ သင်ကြားဆုံးမမူများဖြင့်
လက်ထောက်အယ်စီတာအဖြစ် လုပ်ဆောင်ခွဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် ပြီမဲ့အပ်လေးရေးဆွေးနွေးပွဲ ကာလအတွင်း ရန်ကုန် လူထူ
တိုက်ခွဲကို အားဖြည့်ရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆောင်ရွက်ပါ၏။ ခံခွဲရ
သည်။ သို့သော် ရန်ကုန်ပြီ့မဲ့ ပြန်ရတော့သဲ ရန်ကုန် လုပုထုသတ်၏။
တိုက်ခွဲ၏ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် စတင်တာဝန်ယူခဲ့သည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် ရန်ပိုင်လ ၅၊ ရက်နေ့တွင် လူထုသတင်းစာ ပိတ်သိမ်းခဲ့ခြောက်များ အရာလူထုစိန်ဝင်နှင့်အတူ လူထုသတင်းစာတိုက်မှ အယ်ဒီတာ သုံးပြီး ပြောတင်ဖော်လော်။ ပြီးပြောနိုင် ပြီးတင်နှင့်) ထိုးသိမ်းခဲ့ခဲ့ရသည်။ ထိုးနောက် ကိုကိုးကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းခဲ့ခဲ့ပြီး ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် အင်စိန်ထောင်သို့ ပြောင်းလွှေခဲ့ခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ရန်ပိုင်လတွင် အကျဉ်းထောင်မှ ပြန်လည် လှုပ်မြောက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံထိန်းသီမီးခံခဲ့ရသည်။ အင်းလိန်ထောင်တွင် သီးပြားထားရှိခြင်းခံခဲ့ရပြီး ထောင်တွင်းမှာသင် လေဖြတ်ဝဒနာ ခဲ့ရသူများ သည်အတွက် ခန်ကုန်အေးပြီးသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ခန်ကုန်အေးပြီးသူ နှစ်လကြား ထိန်းသီမီးခံခဲ့ရသည်။

ပုဂ္ဂန်မှတ်တမ်း

ମୁନ୍ଦରକ୍ଷାର୍ତ୍ତପତ୍ରିଧିକ୍ଷିଣି: - ହାତ୍ରେ:ଗ୍ରହ୍ୟ

ଦ୍ୟାତିରେବୁ - ତୋହାକେପାପ୍ରିଃ
ଅଧୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ଲାନ ପରିଯାମାଯାଲାଭରେ ଗମାନ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ।

ପୁଣିର୍ଯ୍ୟ - ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଳା
କାହାରେଣ୍ଟପୁଣିର୍ଯ୍ୟରେ ଆମୁଖ ବାଦ(ହଁ)।
ଦୂର ଲଙ୍ଘ(ଯାଇ)। ଫର୍ମିବାରକୁ କାହିଁ ଏକବିନ୍ଦୁ ॥

ପୁଣିର୍ଦ୍ଦିନାଙ୍କିର୍ଣ୍ଣିତ ପରିମାଣରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

ଓৰ্জি - ০০০০

တနင်္လာ - ၂၀၀၀ ကျပ်

ပင်တီနှုန်း

ଜୀବିତ ଦ୍ୱା କାଳେଗାନ୍ତି ରେ ଏ ପ୍ରଥମ ଉଚ୍ଛବିଷୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ରେଣ୍ଡାର୍
ଫାରୋର୍‌ମ୍‌ଯୁଗର୍‌ହିନ୍ଦିରା ଲୀର୍ଣ୍ଣିଯାଯାପ୍ରିକ୍ଟିଭ୍‌ ଏକିକରିତିପ୍ରିକ୍ଟି॥
ତୁ - ୧୦ ଟିକ୍ରି ଦ୍ୱା ଏ ଏ ରୁଅ ଏବଂ ଏ ଏ ଏବଂ ଏବଂ

လူထုစီနှင်း

ပညာကို ယဉ်သားကိုလိုပောင်စေသနကြတဲ့အတော် / လူထိနိမ်ဝင်း။ - ရန်ကျိုး။
ပင်ပါးမှုတော်၊ ၁၁၃။

(c) ପଶୁଗାଣ ହାତିଲିଖିକାରୀଙ୍କୁ ମାତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଲୁଛି ।

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၁/၈၀ (လွှတ်ပြုမီးချမ်းသာခွဲ့သည်။ ပြန်လည်လွှတ်ပြောက်နှိမ်တွင် ထောင်တွင်၏၌ ခံစားခဲ့ရသော လေဖြတ်ဆောင်နာက်ကိုယ်တစ်ခြမ်း သေခဲ့သည်။ ဒါမိသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိပြီးနောက် အိပ်ရာထက်ကိုတွင် ကာလရည်ကြာ နေထိုင်ခဲ့ရပြီး ဘယ်လက်ဖြင့် စာရေးကျင့်ပြီး စာဇားနိုင်ရန် ကြိုးအော့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် နေအိမ်၏ အကိတ်ပေါင်းတော်ကျောင်းကို စတင်ဖွံ့ဖြိုး ကျောင်းဆရာအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း မရှိစေးများ၌ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ၅၌ ၂၀ ရက်နေ့တွင် သားကြီးဖြစ်သူ ကိုရောင်း၏ (အသက် ၃၄)နှစ် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် နေအိမ်၏ ဖွင့်ထားသော အင်လိပ်စာ သင်တန်းကျောင်းကို ပိတ်ခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ နီးပါး ကျောင်းဆရာအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့ပြီးနောက် သင်တန်းကျောင်းကို ပိတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် အဆုတ်ရောက်ကြောင့် အောက်ဆိုရင် အကုအညီဖြင့် အသက်ရှာရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၁ ရက်နေ့တွင် အိုးဖြစ်သူ ဒေါ်နှုမြတ် (အသက် ၄၂နှစ်) ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာစာပေလောကျုံ စာအရေးနိုင်ဆုံးသော စာရေးဆရာတစ်ပြီး ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့လျှင် ဆောင်းပါးနှစ်ပုံးခန့် အနည်းဆုံး ရေးသားခဲ့သည်။ ရေးသားသည် ဆောင်းပါးများမှ စာနယ်၏အတတ်ပညာ အကြောင်း၊ လုပ်ပို့ အပျိုးသမီးများအကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံတကာ ရောရှာများအကြောင်း၊ အစရိုးသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖွင့်လ ၁၁ ရက် ည ၁၁ နာရီ မိန့် ၃၀ အချိန်တွင် ကာလရည်ကြာခဲ့သားခဲ့ရသော နာတာရည်အဆုတ်ရောက်ဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါ သည်။

ကွယ်လွန်ချိန်တွင် သမီးတစ်ပြီး၊ ဇွဲးမနှင့် ဓမ္မာတစ်ပြီးတို့ ကျိုးရစ်ခဲ့ပါ သည်။

ဆရာလူထုစိန်ဝင်း၏ ထွက်ရှိခဲ့ပြီး စာအုပ်များ

- ၁) တောင်းယက်နစ်မှ ငရဲခန်းများ (ဘာသာပြန်)
- ၂) အရွှေတောင်အာရုံမှ စစ်းလျှေားများ (ဘာသာပြန်)
- ၃) စောမြေးမေး (ပင်ကိုရေး ဝါဌ္ဂ)
- ၄) အလံးမလံးစာမ်း (ဘာသာပြန်)
- ၅) အဖြုန့်အဝါ (ဘာသာပြန်)
- ၆) အဖြုန့်အမဲ (ဘာသာပြန်)
- ၇) သတင်းစာပညာ သောင်းပြောင်းထွေလာ (စာနယ်၏ဆောင်းပါးများ)
- ၈) စာနယ်၏အရေးအသား ပုစ်သစ် (ဘာသာပြန်)
- ၉) မော်အနီးစဉ်ကျဉ်းမှုနှင့် မှန်တိုင်းငယ်၏ အခြားဆောင်းပါးများ
- ၁၀) ရှုကိစိတ်
- ၁၁) အရှုကိန့် တန်ဖိုး
- ၁၂) မီးများမောင်ပုံးများနှင့် ကြော်ပြာအတက်ပညာ
- ၁၃) လူငယ်န့် အချုပ်
- ၁၄) ပထမအုပ်စာမျိုး လမ်းထွင်သူများ (ဘာသာပြန် ဆောင်းပါးများ)
- ၁၅) စိတ်ချမ်းသာအောင် ဘယ်လိုနေရမလဲနှင့် အခြားဆောင်းပါးများ
- ၁၆) အတွေးအမြင် ဆောင်းပါးများ
- ၁၇) မရှိဇ်းဆောင်းပါးများ
- ၁၈) အရွှေကို ပျော်ရှုံး အနောက်ကို ကြည့်ခြင်း
- ၁၉) အလုပ်းတန်းဆောင်းပါးများ
- ၂၀) ပိတေသနမြေက မဟောသီးနှံအမြှေတော်
- ၂၁) မန်နေဂျာကောင်းဆိုတာ
- ၂၂) လူငယ်များသို့ ကုန်းလောက်ဆောင် စာလက်ဆောင် (ဘာသာပြန်ကဏ္ဍများ)
- ၂၃) လူငယ်န့် တာဝန်ယူစိတ်
- ၂၄) သင့်လုပ်ငန်း အောင်မြင်ရေး ဓနစဉ်သုံးဆောင်ပုစ်များ
- ၂၅) မသန်ပေမဲ့ စွမ်းသူများ (ဘာသာပြန်)
- ၂၆) ဖတ်စရာ
- ၂၇) အဖွဲ့အစီး
- ၂၈) စကားမာရသွန် (၁)
- ၂၉) စကားမာရသွန် (၂)

- ၃၀) မူစိန္တ့ခွင့်
- ၃၁) တန်ယ်ဇ်းကျင့်ဝတ် (ဘာသာပြန်)
- ၃၂) ဟထမမတန်းဘာစီတ်ဘတ်
- ၃၃) တန်ယ်ဇ်းနှင့် ယုံကြည်မှု
- ၃၄) ဆင်အေခြင်းထောင်ချောက် (ဘာသာပြန် ဆောင်းပါးများ)
- ၃၅) လူငယ်တွေ ရင်ဖွဲ့ပါစေလား
- ၃၆) နှစ်းကကား၊ မန်းကကား၊ မြန်မာတို့ရဲ့ မြန်မာစကား
- ၃၇) ဒီခေတ်ပျိုးဆက်ရဲ့ ပန်းတိုင်
- ၃၈) မေမေတို့ရဲ့ စစ်ပွဲများ (ဘာသာပြန် ဆောင်းပါးများ)
- ၃၉) မူနှုန်းလျှော် ပုံမှန်
- ၄၀) ဘာယိနာရာ (ဘာသာပြန်ဝါယွေး)
- ၄၁) ဒီမိုက်ရေးသည် နောက်ဆုံးပန်းတိုင်မဟုတ်
- ၄၂) လမ်းအောက်သူသာ ဖြစ်ပါစေ
- ၄၃) တန်းတော်စာကား(Talk of the Week, Quotation များ ဘာသာပြန်)
- ၄၄) မျှော်လင့်ချက်မဲ့ အခြေအနေဆိုတာ မရှိဘူး
- ၄၅) လူထဲရန်းစာစုများ (ပြည်ပထုတ်)
- ၄၆) အစိုးရက မိဘလား၊ ပြည်သူက မိဘလား
- ၄၇) ရှုကိစိတ် ကြောက်စိတ် အရိုင်းစိတ်
- ၄၈) ပန်းတိုင်က ဘာလဲ
- ၄၉) လူကြီးလူကောင်းစိတ်
- ၅၀) အတူတွေ အတူတွေ အတူတွေ
- ၅၁) လူငယ်တွေကို ယုံပါ
- ၅၂) တွေ့ဆုံးမဲ့ အော့အော့ပွဲသို့
- ၅၃) စာပေရှုခွင့်
- ၅၄) တတိယအရွယ်၏ ပထမဝေဆာ
- ၅၅) ဒီမိုက်ရေး ရှုံးလား
- ၅၆) ယုန်နှစ်မှာ ယုန်သားတားခြင်း
- ၅၇) သုန္တီးထဲက စီးပွားရေား၊ စီးပွားစုရောင်းက သုန္တီး
- ၅၈) ပြည်သူတစ်ရပ်စုံး မျှော်လင့်နေကြတယ
- ၅၉) နောက်ကြီးမဲ့ နိုင်ငံရေးသမား
- ၆၀) ပြည်သူတွေက ဦးဆောင်ရမှာ ဖြစ်တယ
- ၆၁) ငြင်ခုံကြပါစေ၊ ပန်းတိုင်းပွဲပါစေ

စတိတာ

- ၆၂) ကမ္မားလူသားမျိုးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရောက်ရေးအဖွဲ့ မရှိပါလား - ၅
- ၆၃) ကိုလိုနိုင်လက်သစ်ဆိုတာ - ၁၁
- ၆၄) ဝေးဝေးကြည့် နက်နက်တွေး - ၁၅
- ၆၅) ထူးခြားတဲ့ စာတစ်စာလ - ၂၀
- ၆၆) နိုင်ငံရေးသတ်တွေ ဘယ်လိုရေးကြမှုလဲ - ၂၄
- ၆၇) ဒိတ်ဆိုးရင်လည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူး - ၂၆
- ၆၈) မြန်မာတွေရဲ့ အော်အစား ယုံကြည်စိတ်ချုပာယ် - ၃၃
- ၆၉) ပညာကို ဟာမြို့သာရိုက်တော်များ အနေကြတဲ့ အောင် - ၃၇
- ၆၁။ သမိုင်းကို ဘယ်သူဖော်စိုးတာလဲ - ၄၃
- ၆၁၁။ လူငယ်တွေအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်အရာနှစ်ပျိုး - ၅၁
- ၆၁၂။ လူဗျာဆင့်အတွက် ဘယ်သူဖော်စိုးတာလဲ - ၅၆
- ၆၁၃။ အောင်အောင် လျှော်စိုးတာလဲ - ၆၁
- ၆၁၄။ ကဲ ... ကျွန်ုတ်တဲ့ ဘာတွေချုပ်စားအဲကြမှုလဲ - ၆၅
- ၆၁၅။ စနစ်တကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ပြာ သုံးသပ်ပါ - ၆၈
- ၆၁၆။ ဦးနောက်ပိုစီးမှုလား၊ ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုလား - ၇၃
- ၆၁၇။ ရွှေကလောင်းဘွဲ့ ပေးချင်တယ - ၇၉
- ၆၁၈။ မတားပါဘူး၊ ပိုးစားဖိုးပြောတာပါ - ၈၄
- ၆၁၉။ သိက္ခာကိုစွဲနိုင်လိုက်ရင် ဘာကျွန်ုတ်တော့မှာလဲ - ၉၀
- ၆၂၀။ တော်သစ်ဇန်အေးလို လူတွေ - ၉၄
- ၆၂၁။ ကိုယ်ကျိုးရှာသမားများနဲ့ မအင်စင်တဲ့အလုပ် - ၉၉
- ၆၂၂။ စည်ဗုံးရေးဆိုတာ ခားလည်ဖို့လိုတယ - ၁၀၆
- ၆၂၃။ ယုန်နှစ်မှာ ယုန်သားတားခြင်း - ၁၁၀
- ၆၂၄။ အတွေ့သား၊ အတွေ့ဇား၊ နိုးတွေ့ - ၁၁၅
- ၆၂၅။ ဂျပန်ရောက် မြန်မာများအတွက်၊ ဂုဏ်ပြုစကား - ၁၂၁
- ၆၂၆။ လူကြီးသူများရဲ့ ဆုံးမေစကား - ၁၂၆
- ၆၂၇။ အစာတု၊ ဆောဝါတုများရဲ့ အန္တရာယ် - ၁၃၁
- ၆၂၈။ ပါဝါများ၊ ကျော်စာန်း - ၁၃၇
- ၆၂၉။ ရည်မှန်းချက်ချင်းရင် ဆွေးချင်းနိုးတာပါ - ၁၄၂
- ၆၂၁။ လူသုံးမျိုး - ၁၄၆
- ၆၃၁။ လေပဟုတ်၊ အလုပ်နဲ့ပြုဖို့လို - ၁၅၁
- ၆၃၂။ ကမ္မားတစ်ထွေး၊ လူစွမ်းအား - ၁၅၅
- ၆၃၃။ လောကရဲ့ အမှန်ဆုံး ဓမ္မတရား - ၁၆၂

- ၃၃။ စွဲနှစ်ဆိတာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူလှပတာပဲ - ၁၆၆
 ၃၄။ ကမ္မာဌားက ကျဉ်းကျဉ်းလေးပါ - ၁၇၂
 ၃၅။ ဒီမိကရောင်း မအင်စပ်တဲ့ လူတန်းတား - ၁၇၇
 ၃၆။ ကလေးတွေချွဲအနာဂတ်ဟာ တိုင်ပြည့်ရဲ့ အနာဂတ် - ၁၈၂
 ၃၇။ တွေ့ဆုံးမွှေ့မွှေ့သို့ - ၁၈၈
 ၃၈။ နိုင်ငံဝန်ထမ်းများနဲ့ လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့် - ၂၀၀
 ၃၉။ ဘွဲ့ဖြူလုက်နက် အန္တရာယ် - ၂၀၈
 ၄၀။ ဒီမိကရောင်ပြီလား - ၂၁၄
 ၄၁။ ဘယ်သူ အာဏာပိုင်လဲ - ၂၂၀
 ၄၂။ ပြည်သူက ဒဏ်တော်လိမ့်မယ် - ၂၂၅
 ၄၃။ ဓမ္မကြီးမဟုတ်ပါဘူး၊ ဓမ္မလေးပါ - ၂၃၁
 ၄၄။ အာဏာရှင်အနှစ်အသက်တွေ ကင်းရှင်းဖို့ - ၂၃၉
 ၄၅။ သော့လေးချက်ခတ် ရွှေတံခါးကြီး ဖွင့်နိုင်ဖို့ - ၂၄၃
 ၄၆။ အရင်ရှင်ရမှာက အရင်းရှင်မဟုတ်၊ ကင်ပါးကောင်တွေပါ - ၂၅၀
 ၄၇။ ဇော်ပျော်နေပါတယ် - ၂၅၆
 ၄၈။ ကျားများက တ်ဖက်တော်နင်းမဖြစ်စေဖို့ - ၂၆၁
 ၄၉။ ကြော်ကြော်မစောင့်ရနို့ မျှော်လင့်ပါတယ် - ၂၆၅
 ၅၀။ ထို့ပါတ်နှင့်ကျော်သာ အစိုးရု - ၂၇၀
 ၅၁။ က ကည်ပေမှာခြစ် မဖြစ်ကြရအောင် - ၂၇၅
 ၅၂။ ကမ္မာဌားကို ခါးစောင်းစောင်းနိုင်မှ တော်ကာကွာတယ် - ၂၇၁
 ၅၃။ သတင်းအာပတ်မသင့်စောင့်ရေးပောရတာပါ - ၂၇၈
 ၅၄။ ပြည်သူတွေ စိတ်ချမ်းသာစေချင်တယ်ဆိုရင် - ၂၈၂
 ၅၅။ ပေါက္ခရာဝသ ဒီမိကရောင်း - ၂၈၈
 ၅၆။ အောက်ပြုကလူတွေအတွက် သံတော်ဆင့် - ၂၉၂
 ၅၇။ ချိုးကုသ်လေး ကြားရနို့ - ၂၉၆
 ၅၈။ လျှော်ရင်းမျှော်ရင်းလွှား - ၂၉၂
 ၅၉။ ပြည်သူချုပ်စုံသူတွေ ပြည်သူနဲ့အတူ အဖြော်ပါစေ - ၂၉၆
 ၆၀။ ပြည်တော်သာစိမိနိုင်ကြီးလို့ ရေရှင်ပျော်မသွားစေဖို့ - ၂၂၁
 ၆၁။ စွဲတ်မညို့နဲ့ မတူတာကို လက်ခံနိုင်အောင် ကြိုးစား - ၂၂၅
 ၆၂။ စုံတွေတွေကို အခန်းမဲဖောက်ပေးပယ့် ဖျော်ပြေဖို့ - ၂၃၀
 ၆၃။ သုသေနှင့်လောင်သမန်ရဟတ် ဘယ်သူတွေ ရိပ်သာလဲ - ၂၃၅
 ၆၄။ လက်တွေ့လုပ်ပြတာပဲ ပြည်တွေချင်ကြတယ် - ၂၄၁
 ၆၅။ ပြည်သူအသံ ဂရိုစိုက်နားထောင်ပါ - ၂၄၅

တန္ထားလူသားပြိုးနွဲ၏ တဗ္ဗာယ်စောင့်ပြေားအပွဲ့ စုံပါဟား

ကျားနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေရင် မေတ္တာပိုမနေနိုင်ဘူး။ ဘားဆွဲတန်ဆွဲ၊ တုတ်ဆွဲတန်ဆွဲ လုပ်ရမှာပဲလို့ ရေးလိုက်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူငယ်တစ်စုံ လာပြီး စကားနိုင်လှကြပါတယ်။ သဘောမတူဘူးရယ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို လုညွှုပြီးစဉ်းစားရင် ဘယ်လိုလဲ၊ ဒိုးစားလို့ မရဘူးလား စသဖြင့် လူငယ်သဘာဝ လုညွှုပတ် စဉ်းစားကြည့်ကြတာပါ။

အာတွေ့ဗြိုင်မာစကား

လူငယ်တွေက ဒီလိုစကားနိုင်လု ပြောရတာကို တော်တော် ပျော်ကြတယ်။ ခုခေါတ် 'အဲလော်' တွေ သည်းခြောက်စကားနဲ့ ပြောရရင်တော့ ဦးနောက် မုန်တိုင်းဆင်းပြုးပေါ့။ ကမ္မာအဆင့်မီ အရည်အချင်မျိုးပဲ ပြောပြော၊ စကားနိုင်လှတယ်လို့ ပြောရတာကိုပဲ အာတွေ့ပါတယ်။ လူငယ်တစ်ယောက်က သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတို့၊ ကော်စနစ် ထိန်းသိမ်းရေးတို့ ရှေထောင့်က သူ မြင်သလို ပြောပါတယ်။ ဟူးကောင်းတောင်ကြားမှာ ကျားကောင်ရေ တစ်နှစ်တွေခြား လျော့ပါးလာနေတဲ့အတွက် မကြာခင် နှစ်များအတွင်း ကျားတွေ ပျိုးတုံးပျောက်ကွယ်မယ့် အန္တရာယ် နှိုးနောက်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျားကို မသတ်သင့်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီ ငကား နားထော်ပြုးတော့ ဒီနှစ်းကလေးကိုသံတော်က ကျားကိုမသတ်ရင် ကျားက လှုပိုသတ်မှာပေါ့။ ဒီလိုတော့ အဖြစ်မခံနိုင်ပါဘူးလို့ ဝင်ပြောပါတယ်။

အောက်နိုင်းနိုင်း ဝြော့တွေ ရွှေတံရမာလား

ပထမလူငယ်က လူ့ရှင်လူ့ရွာထဲ ကျားက အတင့်ရဲ့ပြီး ဝင်ဆွဲကြတ်ဘူး။ ကျားတွေ၊ ဆင်တွေနေတဲ့ တော်တွေ၊ တော်တွေနေကို လွှေတွေက ကျားကော် ဝင်ရောက်နေထိုင်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ လူတွေက သူ့သော်မှာပေါ့။

တရားပျော်ပြီး ကျွေးကော်တာလို ချေးပါတယ်။ အဲဒီအေနမှာပဲ နောက်
လူငယ်တစ်ယောက်က အိမ်နဲ့ချင်းနိုင်ငံတစ်ခုမှာ ပါးခင်းတွေကို ကြုံကြ
အပ်ကြီးတွေ ဝင်ရောက်ဖျက်သီးတဲ့အတွက် ခြွေတွေကို လယ်ကွင်းတွေထဲ
ပြန်လွှာတဲ့ပေးနေတဲ့သတ်ကို ပြောပြပါတယ်။ မြန်မာပြည်က နာဂတ်ဒဏ်ခံ
ဒေသတွေက လယ်ကွင်းတွေ ကြုံင်ပင်ဖျက်နေတာကိုလည်း ခြွေတွေ
လွှာတဲ့ပေးလိုက်ရင် ဘယ်လိုနေမလဲလို ဖော်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာလည်း
တစ်ယောက်တစ်မျိုးနဲ့ စကားနိုင်လျှင်း ပြောကြတာ ဓမ္မည့်နေတာပါပဲ။
ပျော်စရာ အတော်ကောင်ပါတယ်။

လူတွေက ကျွေးကျော်ဖျက်ဆီးတာ

လုပ်ယေားလုပ်ယေား ပညာတတ်တွေဖြစ်ကြတော့ သူတို့ ပြောကြ
ဆိုကြတာတွေကို ခင်ပြောပြောသဘာထားလို့ မရပါဘူး၊ ကျားမျိုးပြန်မှာ
စိုးဝိုင်တဲ့ လုပ်ယေား၊ ပြောကြားချက်တွေကလည်း မှန်ပါတယ်။ လုပ်တွေက
တိရှောနများ ကျက်စားနေထိုင်ရာဒေသကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော် ချက်ဆီး
စော့ သာရဲတိရှောနစွာများ စောဝရာ၊ စားစရာ ရှားပါးလာကြပါတယ်။
ကျောက်သံရုပြု သဘာဝတွေနဲ့ ဂေဟစန်းကြီးတစ်စုံကို လူသားတွေက
ဖျက်ဆီးခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအကျိုးဆက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ တိုင်း
ပြည်မှာ ရာသို့တုတွေ ဘယ်လောက်ဖောက်ပြန်နေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်
တို့ ကိုယ်တွေပဲ့၊ ရော်ဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ သံလွှင်၊ စစ်တော်ငါး စတဲ့ ပြုးကြီး
တွေမှာလည်း နေ့မပေါက်ခင် သောင်ခဲ့ကြီးတွေတွေနဲ့နေတဲ့အတွက် သာတော့
တွေ မော်တော်တွေ ခက်ခက်ခဲ့ခဲ့ သွားလာနေကြရာယ်ဆိုတဲ့ သတ်း
တွေ နောက် ဖတ်နေကြရတယ် မဟုတ်လား၊ နောက်ဝါးနှစ်က ဆယ်နှစ်
အတွင်း ဝင်ရိုးစွန်းဒေသက ရောခဲ့တော်ကြီးတွေ ပျောက်ကွယ်သွားတော့
မယ်ဆိုတဲ့ သတ်ပေးချက်တွေကလည်း ကြားနေရလေတော့ အဲဒီအချိန်ကျွန်း
ကျွန်တော်တို့ ရော်ဝတီ ဘယ်လိုပြုစေလဲလိုလည်း ပူလိုက်ရတာ။

କ୍ରିୟିତବ୍ୟାଳିଣୀ ଏବଂ ବାର୍ତ୍ତା

harvester දිගේටු එපියිර්ත්වීම් රැඳු තෘත්තාලුව් හැන්ගැටිප්‍රිච්චා
දැක්දා ඇත් ගෙන්ග්‍රීස් තෝකු ලයිත්හැඳු ගුෂාතාස්ථිතා?
මුළුගිශ්චිංච්චා ප්‍රින්හාලයිවමා තෝකා මූල්‍යාලා ලග්ධාලාකු
ලයිත්හැඳු රාතාවා මුළුස්ථිතාගා ඩැඩ්ලි ගුවාදි මුද්‍රණයා වැනුවි
යහුත්තාවා ගොඹාලග්ධෙවා තෝකා තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු
ස්ථාපිත්තාවා රාජ්‍යාධික්‍රීයා ප්‍රින්හාලයිවමා ප්‍රින්හාලයිවමා
ස්ථාපිත්තාවා ගොඹාලග්ධෙවා තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු
ස්ථාපිත්තාවා රාජ්‍යාධික්‍රීයා ප්‍රින්හාලයිවමා ප්‍රින්හාලයිවමා
ස්ථාපිත්තාවා ගොඹාලග්ධෙවා තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු තෘත්තාලු

ବାଯିଲୋଗିକ୍ ଫ୍ରାଙ୍କି ହୋର୍ଟପ୍

တစ်ခါက မီးသွေးအကြိုးအကျယ်ရောင်းတဲ့ ကျောင်းသားဟောင်း
တစ်ယောက် အတန်းထဲမှာ စကားနိုင်လုပ်ပြုကြရင်း ပြောခဲ့တဲ့စကားကို
ပြန်အမှတ်ပေါင်တယ်၊ မီးသွေးမရှိရင် ငင်ဗျားလဲ ဘို့မြင်တွေမှာ ဘာနဲ့ ထူမ်း
ချုပ်စားကြမလဲ၊ တောာကလူတွေရော မီးသွေးမဖုတ်ရင် ဘာလုပ်စားကြ
ဆဲလဲနဲ့ ဘုက် ပြောသွားတယ်။ စဉ်အားကြည့်တော့ သူ့ပြောတာ မှန်တယ်။
အျော်စိတ္တာ စာတိဇ္ဇာတိနဲ့ ချက်ဖို့ဆိတာ နေရာတိုင်းမှာ ပြစ်နိုင်တာမဟုတ်
ဘူး လူတိုင်း မတတ်ဖိုင်ဘူး။ ဆင်းခဲ့သားဆိတာ ညာနေ့ အလုပ်ပြန်
နှုတွေက်ခလေးရလာမှ မီးသွေးခလေး အစိတ်သား၊ ဝါးဆယ်သား ဝယ်ဖြီး
ချုပ်ကြပြုတိကြရတာလေး။ ရေနံ့သိမီးဖို့တွေ ပေါ်ပေါ်လောလော သုံးနိုင်တဲ့
အချိန်တန်းက မြို့ကြီးပြကြီးတွေမှာ ဘယ်သူမှု မီးသွေးမီးဖို့မသုံးဘူး။
အေးဖွှဲ့ရတာ လက်ဝင်ရဲ့တင်မာ ဒိုးတိုက်ရတာ အလုပ်ရှုပ်လို့။ အတော်ထိုး
မရာ ဘာမှ လုပ်မပေါ်နိုင်ရင်တော့ တော့ပြန်းလို့ မီးသွေးမဖုတ်ကြပါနဲ့လို့
ဘယ်လောက်ပြောစပြော မောရုံပဲ ရှိမယ်။ သုံးသူက သုံးနေသေခြွှေ ဖုတ်ဖြီး
ဆုတ်သွားရတာ ရောင်းနေကြမှာပဲ။

မျှသားမျိုးနှင့် မပြခိုးရေးအဖွဲ့၊ စက်

သဘာဝပတ်ဝန်ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတို့ ဂေဟစနစ် ကာကွယ်
အောင်ရှောက်ရေးတို့ ရွှေးပါးထိချွောန်များ မျိုးပြန်းပျောက်ကွယ် သွားလေ

တိ ဆိတဲအသီ နှိုက်တာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ ကျားတွေ မသတ်ဖို့
ပါကျောင်းတွေ မသတ်ဖို့ ပြောဟောနောက်တာလည်း ကောင်းပါတယ်။
ဒါပေမဲ့ ကဗ္ဗာတောရိုင်းတိရွှေ့နှုန်းများ ကာကွယ်စောင့်ရောက်ရေးအဖွဲ့ကြီး
ဆိတာ ရှိသလို လူသားမျိုးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရောက်ရေး အဖွဲ့ကြီး
ဆိတာမျိုး မရှိတာကတော့ အတော်အုံညွှေ့ရာကောင်းတယ်။ ဆန်စဉ်ရာ
ကျည်ပွဲလိုက်သလို နေရာတာကာလိုက်ပါပြီး အဖွဲ့ပေါင်းစုံ လျောက်ဖွဲ့နေတဲ့
ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးတောင် ဒီကိုစွာတော့ မူးနေတာလား တမင် မူးချင်
ယောင် ဆောင်စနေတာလား မသိဘူး။ ဘာမှုလုပ်တာ မစော့ရတူ။
ကဗ္ဗာပေါ်မှာ တစ်နှစ်တစ်နှစ်ကို ကျားတွေ၊ ပါကျောင်းတွေ၊ ဝေလဝါးတွေ
အသတ်ခံရတဲ့ အရေအတွက်ဟာ အကြောင်းအမျိုးမျိုး၊ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့
လူသားတွေအသတ်ခံရတဲ့ အရေအတွက်ရဲ့ တစ်ဝက်တောင် ရှိမယ်မထင်
ပါဘူး။

အာရုံးဖွဲ့စီးမောင်းထိုးတာ

အာရုံးနွဲစွာတန်မှာ၊ အီရတ်မှာ၊ ဆူဒန်မှာ နေ့စဉ် အသတ်ခံရလို
သေဆုံးသွားကြရတဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးသမားမဟုတ်ဘူး သာမန်အရပ်သူ
အရပ်သား ယောက်ဗျား၊ ပိန်းမှ၊ ကလေးသူငယ်တွေရဲ့ အရေအတွက်ဟာ
ထောက်တန်းအထိ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေကိုတော့ ဘာမှုမပြောဘဲ၊ ဘာမှု
မလုပ်ဘဲနဲ့ ကျားမျိုး မပြုနိုင်ရေးထိုး၊ ပါကျောင်း ကာကွယ်ရေးတို့လောက်ပဲ
မီးမောင်းထိုးပြုနောက်တာဟာ ဘာသော်လဲလို့ စဉ်းစားဖို့တော့ လိုပါ
လိမ့်မယ်။ မီးမောင်းထိုးတယ်ဆိုတာက မီးမောင်းရဲ့ အောက်တည့်တည့်မှာ
ရှိနေတဲ့အရာကလွှာပြီး၊ ကျုန်တဲ့အရာအားလုံး၊ မမြင်မတွေ့ရအောင် ဖုံးကွယ်
ထားချင်လို့ဆိုတဲ့သော့ မဟုတ်ဘူးလား။ လူတွေအားရှိကို တစ်နေရာ
တည်းမှာပဲ ရှုစိုက်နေစေပြီး ကျုန်တာတွေ ဘာမှုမသိရအောင် လုပ်ထားတဲ့
သော်ဘဲ မဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒီလုည်းကွက်ထဲ ကဗ္ဗာပေါ်က လူတွေ
တော်တော်များများမြို့နောက်တယ်လို့ စိတ်မှာ ထင်နေဖော်ပါများ။

တိုလိုန့်လက်သစ်ဘို့တာ

ဂျာနယ်တွေ တစ်စောင်ပြီးတစ်စောင် တိုးလာတာနဲ့အမှု ဂျာနယ်လစ်
လူငယ်၊ လုံမငယ်တွေလည်း တိုးလာတာတွေရတယ်။ ဝိုးသာစရာ ဖြစ်
ထယ်။ အထူးသဖြင့် မိန့်ကာလေးငယ်တွေ ဘယ်ခေတ်ကနဲ့မှ မတူအောင်
ငင်ရောက် လုပ်ကိုင်လာကြတဲ့အတွက် ပို့ပြီးအားရမိတယ်။

ထင်းတော်ပါငွေ သတင်းမော်ပါငွေနဲ့

ဝင်ရောက်လာကြတဲ့ လူငယ်တော်တော်များများက ခွဲခွဲမြှေမြှေ မလုပ်
လိုက်ခိုးတဲ့ သဘောမျိုး ဝင်လာကြတာဖြစ်ပေမဲ့ တာချို့လည်း
လုပ်ခိုင်နဲ့ ခွဲ့သွားပြီး တင်ကျွန်းပို့ကြပါတယ်။ အဲဒါ အဖြတ်ပါပဲ၊ ဘာပဲ
ပြုစွဲမျိုးဆက်ပြုတဲ့မသွားတော့ဘူးပေါ့။ စာနယ်ဇင်းအကြောင်း စာနယ်ဇင်း
ကျွန်းဝတ်အကြောင်း စတာတွေ အများဆုံးရေးသူ ဖြစ်တာကြောင့် ဂျာနယ်
ထို့ကိုပေါင်းစုံက အသစ်ခန်းလိုက်တဲ့ လူငယ်လေး တော်တော်များများဟာ
ခုံတိုးမေးမြန်း၊ ဆွေးနွေးချင်တာတွေကို လာပြီး မေးမြန်းတတ်ကြတယ်။
အဲဒီမှာ သတိထားမီတာတိုးရောက် ခုံတိုးလေးတွေ စာဖတ် တော်တော်ပုံး
ပြောသွားထိုးတာ ဖြစ်တယ်။ အတော်များများကဆို သတင်းစာတော်
ခုံးမှုန်းမပတ်ကြဘူးဆိုတာ သိရတယ်။ ဂျာနယ်လစ်ဆိုတဲ့ သတင်းသမား
လုပ်နှင့်၊ သတင်းစာတွေကို ထို့မဝင်စားရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သတင်းသမား
အောင်း ပြစ်နိုင်မှာလဲ။ သတင်းသမားကောင်း၊ ဖြစ်ချင်ရင် ထမင်းသာ
အတ်ခံပါ။ သတင်းအင်တ်ခံလို့တော့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့ လူငယ်တွေ
အဲ ထင်းတော်ပါငွေသိပေးချင်တယ်။

ଶିଖାରୀଲେଟ୍‌ରୁ ଆଃଫଲ୍‌ଟ୍‌ରୁ ଆଗ୍ରା

· ာမေတ်တဲ့လူငယ်တွေရဲ့ အသိဉာဏ်စက်ဝန်းဘာ အင်မတန် ကျိုး
ပါတယ်။ မသိတာမေးလို ရှင်းပြလည်း တော်ရှုံး သဘောမပေါက်ပါဘူး။
နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးအကြောင်းတွေဆိုရင် ပိုန်းကလေးတွေက ယောက်ရှားလေး
တွေထက် ပိုပြီးအားနည်းတာ ပဲတွေရတယ်။ နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွားရေးအကြောင်း
မသိဘဲနဲ့တော့ ဘယ်နည်းနဲ့မူ ဂျာနယ်လစ်ကောင်းတစ်ယောက် မဖြစ်စိုင်
ပါဘူး အရင်က ပါသနာမပါလို မဖတ်လည်း သတင်းသမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်
နေပြီဆိုရင်တော့ မဖတ်လို လုံးဝမဖြစ်ပါဘူး။ ကြိုက်လည်း ဖတ်၊ မကြိုက်
လည်း ဖတ်ရမှာပါ။ ပြောရလွန်းလို အင်ကြောင်းလည်း ထပ်လှပါပြီ။
တယ်ပြီးမထဲးလုပါဘူး

၁၆၀၂၁၃၈၇၉

တစ်နေ့ကပဲ မယ်ဂျာနှယ်လတ်တစ်ယောက်က လာပြီး မေးခွန်းတစ်ခု၊ မေးတယ်။ 'ကိုလိုနိုင်လက်သစ်'ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲတဲ့၊ ဒီစကားလုံးက 'အင်တစ်ရာတော်အောင်' ကြားနောက်ပဲစွဲစကားဖျိုး မဟုတ်လာဘူး။ ဒါတောင် မသိတာတော့ လွန်တာပေါ့။ သိသလိုလို၊ မသိသလိုလိုနဲ့ သေသေချာချာ ရှင်းပြစ်စ်းဆိုတော့ ရှင်းမပြတတ်တော့ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါတော့ ဟုတ်တယ်။ ကျွန်ုတော်တို့ ငယ်ဝယ်တုန်းကလည်း ပါးစပ်က အမြဲပြောနေ ကျ စကားတစ်ခွင့်း ရှုတယ်။ 'တိုင်ပြည်ကို လက်ညွှေးထိုး ရောင်းစားတယ်' ဆိုတဲ့စကားဘူး၊ ဦးနာအစိုးရကို ဝေဖန်တဲ့အခါ ပြောလေ့ရှုတာပါ။ ပြောသာ ပြောတာ တကယ်ရှင်းပြစ်စ်းဆိုတော့ ရှင်းမပြတတ်ဘူး။ ခုလို အသက် ကြေးလာတဲ့အကျတော့မှ ဒီစကားကို တကယ်နားလည်လာရတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ချင်းစာပြီး ရှင်းပြလိုက်ရတယ်။

ଦୀର୍ଘବିଲାପିତା କିମ୍ବା ଦୀର୍ଘବିଲାପିତା

ကြတယ်။ အဲဒါကို ကိုလိန့်စနစ်လို ၏၏တယ်။ ဒုတိယကဗ္ဗာခံစွမ်းပြည့်ထား
ကိုလိန့်နိုင်ငံတွေ လွှတ်လျှင်ရေးရလာကြတဲ့အတွက် အဲဒီစနစ် ချုပ်ပြု၏
သွားသယ်၊ ဒါပေမဲ့ အရင်ရှင်စီးပွားရေးသမားတွေက ဒီအတိုင်းပြည့်ဆိုသူ
နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးရှာရင်းနဲ့ ပိုကော်းတဲ့စနစ်တစ်ခု တွေ့သွားကြတယ်။
အဲဒီစနစ်က ရရှိစနစ်ဟောင်းလို ပိုက်ခံအကုန်ခံပြီး စစ်တပ်တွေ စေလွှတ်
တာမျိုး ကြီးမှာတဲ့ ကိုလိန့်အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကြီး တည်ဆောက်ထားရ
တာမျိုး လုပ်ဖို့မလိုဘူး။ ပါးကြင်းဆီနဲ့ ပါးကြင်းပြန်ကြိုတာဆိုတော့
ကုန်ကျွမ်းစိတ် လုံးလုံးမျိုးတဲ့ အမြတ်ချည်း ရာဇ်နှင့်ပြည့်ရတဲ့စနစ် ဖြစ်တာ
မြောင့် သူတို့အတွက် ပိုပြီးအကျိုးရှိစေတယ်။

သင့်ကျေးမှုလက်နက်

လုပ်ပုဂ္ဂနည်းကတော့ ရွှေးကလို အကြမ်းနည်း မဟုတ်တော့ဘဲ
အနုနည်း ဖြစ်လာတယ်။ စစ်တပ်တွေ မပို့တော့ဘဲ ယဉ်ကျေးမှုတွေနဲ့
အေးပေါ်ပေါ် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတွေ တရရဝတိတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုကို ဘာနဲ့
ခိုးလဲဆိုတော့ စာပေ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဂီတဆိုတာတွေကျတော့ ငယ်ချယ်နှစ်ယူ
တွေရဲ့ နှလုံးသားထဲတိအောင် ရောက်သွားတာနောက်တဲ့ ဝင်းသာအားရှု
ခြုံဆိုတာတောင် ခံရလေ့ရှိတယ်။ ရေးပေါ်တဲ့ လူလုံးကုန်ပစ္စည်းတွေကျ
တော့ ဆင်းခဲသားတွေတောင် ငယ်ယူသုံးစွဲနိုင်တာဖြစ်လို လူနေအိုင်တိုင်း
မှာ သူတို့ပစ္စည်းတွေနဲ့ မကင်းနိုင်အောင် ဖြစ်နောက်တော့တယ်။ ဝစ်ပြီးအ
ကာလမှာ ရုပ်နှင့်ရေးချို့တဲ့ အပေါ်စားပစ္စည်းတွေ အလျှောက်ထုတ်လုပ်ပြီး
အင်လန်လုပ်၊ ရှာမနိုင်ကိုမှ သုံးလေ့ရှိတဲ့ မြင်မာနဲ့ အရွှေတောင်အာရုံ
အေးကွက်ကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ခဲ့တာ အထင်ရှားခံသာစက ဖြစ်တယ်။

സീറോ മലബാർ കത്തോലിക്ക്

ရှေ့တုန်းက မြန်မာလူမျိုးက နာရီရှိ ဆွဲအလန်ယုပ် နှံလက်ခိုင်တဲ့ အိမ်ဂါတ္တဲ့မှ နာရီထင်တာ။ ဖောင်တိန်ဆို ပတ်ကား၊ ကင်မရာဆို ရှုလီကော် တဲ့ ရှုလီဖလက်တိမှု၊ နောက်တော့ ဆင်ခဲ့သားတွေတောင် ပတ်နိုင်တဲ့ ဈေးပေါ်ပေါ် တစ်တိုင်နာရီ ဆေကိုနာရီတွေ လိုပ်ဝင်လာကြတော့ နာရီ ဈေးကွက်ကို ရှုပ်နှာ လွမ်းမီးသားနိုင်ခဲ့တယ်။ ပတ်ကားအောင်တိန် တစ်ခွောင်း လောင်းဆယ်ပေါ်ချုပ်မှာ ပိုင်းလော့ဆိုတဲ့ ရှုပ်ဖောင်တိန်က

လေးငါးကျွန်း ဝယ်လို့ရေတာ? ကျောင်းသားတိုင်းခဲ့ လက်ထဲမှာ ပိုင်းလော့
ပြစ်သွားတယ်။ က်မရာဆိုလည်း အလားတူပဲ၊ ယာရှိကာတို့ မာမီယာတို့
စော် ဖြစ်သွားတယ်။ ရိုလိုတွေဆိုတာ မြန်မာရွှေ့ကွက်ထဲက လုံးဝ
ဖွွှက်သွားရတယ်။ ဟောဒီစော်ရောက်တော့ ယိုးဒယားလုပ်၊ တရာတ်
လှုံး ကိုအိုယားလုပ် ပစ္စည်းတွေက ရှေ့က ဂျာန်ပစ္စည်းတွေထက်တောင်
ပျော်ရောင်ကောင်း ဖြစ်ကြလေတော့ ရွှေ့ကွက်ထဲမှာ သူတို့ပစ္စည်းတွေချည်း
ပြစ်နေကြတော့တယ်။

တင်တယ်နေတဲ့ ချို့ဖတ်

မန္တလေးမှာ မုံတိဆိုင်၊ မြို့ရှည်ဆိုင်က ရှာနိုင်မှ တွေ့ရသလို ဖြစ်
သွားပြီး ဆန်ခေါက်ဆွဲနဲ့ အကင်ဆိုင်တွေက နေရာတာကာမှာ ရှေ့ကိုမလွှတ်
ပြစ်နေတယ်။ ရန်ကုန်မှာလည်း ဆီချက်ခေါက်ဆွဲစားချင်ရင် တော်တော်ရှာ
ရတယ်။ အကင်ဆိုင်ကတော့ ပေါ်မှပေါ့။ မှန်လာချုပ်၊ မှန်ညွှန်းချုပ်ခိုတာ
ဘယ်တုန်းကမှ ဆိုင်ကြီးကနားကြီးတွေမှာ တင်ရော်တဲ့ပစ္စည်း မဟုတ်
ပါဘူး၊ အခုတော့ ကင်ပိချိတိတဲ့ ချုပ်ဖတ်က ရုပါမားကောက်ကြီးတွေမှာ
တထိုးတန်းနဲ့ တင့်တယ်နေလိုက်ကြတာ။ ဒါတင်မကဘူး။ ကလေးတွေ
ပါးစပ်ဖူးမှာလည်း အပါးတို့ အမားတို့ အိုပါးတို့ အားပူချေးတို့ဆိုတဲ့
စကားတွေပဲ တတွေတ်တွေတ် ရွတ်နေကြတော့တယ်။ အဲဒီမတိုင်ခင်ကတော့
မျှေးတို့ ကျွေးပူချိတို့ မေးယိုကွေးဆိုတို့ ဆိုတဲ့ စကားတွေပေါ့။ ဟိုရေး
ကတော့ ဒယ်ဒီဒီ၊ မဟိုတို့၊ အိုင်ဆေးတို့၊ အေားရှိက်တို့ပေါ့လေ။ ဒါ မီဒီယာ
တွေက ဝင်ရောက်ထိုးဖောက်မှုပဲ့၊ ကိုလိုနိုးလက်သစ်စစ်ရဲ့ ပြော်တွေပဲ။

ဟောရှင်းသာ ပျုံစားမှု

အဲဒီလို့ ရှည်ရည်ဝေးဝေး ကကြီးကနေ အ.အထိအောင်ရှင်းပြုမှ
ဒီစော် လူငယ်တချို့က နားလည်ကြတာ။ တော်ရုံတန်းရဲ့ ပြောလို့ကတော့
ဘာမှသိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စာဖတ်ပါ၊ စာဖတ်ပါနဲ့ အပ်ကြောင်း
ထပ်အောင် ပြောနေရတာဖြစ်တယ်။ ကြောတော့လည်း ‘ဟောရှင်းသာ
ပျုံစားမှုလိမ့်မယ်’ဆိုတဲ့ကိန်း ဆိုကြတော့မယ် ထင်ပါရဲ့လို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
တွေးနေဖိပ်တော့တယ်။

၂၁၂၀၀။

ဝေးဝေးကြည့် နှစ်နှစ်ဖွေး

သတင်းစာအလုပ်ကို စွဲလမ်းမြတ်နီးလွန်းတာကြောင့် တစ်သက်လုံး
ဒီအလုပ်တစ်ခုတည်းကိုပဲ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သတင်းစာပျိုးဆက် ကန်းသွား
မှာ ဖိုးတဲ့အတွက် သတင်းစာပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတွေလည်း အများကြီး
ရေ့ခဲ့ပါတယ်။ ရေးတဲ့အခါမှာလည်း ကျင့်ဝတ်သိက္ဌာပိုင်းဆိုင်ရာကို အထူး
အလေးထားရေးခဲ့ပါတယ်။

အနာဂတ် တုတ်ကျု ဖြစ်ရာကြောင်း

ရေ့ကြောင်းများရောနဲ့အတူ ပုဂ္ဂလိကကျာနယ်တွေ ပေါ်ထွန်းလာတဲ့
အခါ ကံစမ်းမဲ့ကိုစွဲ၊ လက်ဆောင်ကိုစွဲ ဆိုတာပျိုးတွေကြောင့် ရှာနယ်သမား
တွေ နာမည်ပျောက်စရာတွေ အများကြီး ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။ ကြောငြာကို
သတင်းယောင်ဆောင် ရောသား ထည့်သွင်းတာပျိုးတွေလည်း တွေ့လာရ
တယ်။ လက်ဆောင်ကြောင့် ရှာနယ်သမားချင်း ရန်ဖြစ်ရတာတို့ မိတ်စာ
ဖောက်တာတို့ဆိုတဲ့ မဖွယ်မရာတွေလည်း မပြုတ်ကြားလာရတယ်။ အဲဒါ
ကြောင့် လက်ဆောင်ကို လက်ရောင်နဲ့ စာတွေ အဲများကြီး ရေးခဲ့တယ်။
စာအုပ်လက်ဆောင်ယူပြီး ကောင်းတယ်ညွှန်းတာ မလုပ်ဖို့ သံရုံးက
လွှတ်လို့ သူတို့နှင့် အလည်သွားရပြီး ပြန်လာတော့ အားလုံးကောင်း
လွှတ်ကောင်း ဆွဲပျိုးသာမက နိုင်ပဲမေ့သွားအောင် ကောင်းဆိုတဲ့
ကျော်ဆောင်စာပျိုးတွေ မရေးဖို့ ဆိုတာပျိုးတွေလည်း ထပ်ခါတလဲလဲ
ဆော့တယ်။ ရေးထွန်းအားကြီးလို့ တပျိုး၊ စော်ပေါ်ရှာနယ်တွေက ကွပ်လှုံး
ကနောက်ကလိအာ ပြောကြတာတွေတောင် ခံရတယ်။ အနုအစီ
ထုတ်ကျု ဖြစ်ရာကြောင်းကို

လူငယ်တစ်ယောက်က ဆုံးမ

သူများကို ဆုံးမလွန်းလို့ ဝင့်လည်းတာထင်ပါခဲ့။ အသက် ရှစ် ကျေမှ လူငယ်တစ်ယောက်က ဆုံးမတာ ခံလိုက်ရတယ်။ အင်တာနှက်ထဲက ဆုံးမတာဖြစ်လို့ လူငယ်လို့ ပြောလိုက်တာပါ။ ဘယ်သူသယ်ဝါ မသိပါဘူး။ အင်တာနှက်ထဲမှာ ရေးဆုံးနိုင် ဖြစ်နေကြတဲ့ 'လက်ရောက် ကျူးလွန်မှု' တစ်ရှုံး ပတ်သက်ပြီး ဂျာနှစ်သမားတွေက ထင်မြှင့်ချက်လာတောင်းတဲ့ အတွက် ထင်မြှင့်ချက်ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ ဘာအကြောင်း ဘာကိစ္စမျိုး နဲ့မှ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရိုက်နှက်ထိုးကြိုးတဲ့ တာမျိုး၊ လုပ်ခွင့်မရှိတဲ့အကြောင်း၊ လုပ်ခဲ့ရင် ဥပဒေအော် အပြစ်ရှိတဲ့ အကြောင်း ပြောလိုက်တာပါ။ အဲဒီလို့ ပြောလိုက်ပြီးတဲ့နောက် အင်တာနှက်ကနေပြီး 'လူကြီးဖြစ်ပြီး ကိုယ်ဟာကိုယ်မနောဘဲ ဒီလို့စွဲဖျိုးတွေတဲ့ ဘာလို့ ဝင်ပါနေရတာလဲ' ဆိုတဲ့စာ တက်လာတာကို ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။

မျက်နှာရွှေရမယ့်ကိစ္စ မဖုတ်

ပျော်နယ်ပယ်ကကိစ္စမျိုး ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ ဝင်ပါစရာ မလိုဘူးလို့ ထင်မယ်ဆို ထင်မိန့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တိုင်က ဒီကိစ္စကို ဝါးစီးတန်းက မိန့်မနှစ်ယောက် နာန်းငါးတဲ့ကိစ္စလို့ မျက်နှာရွှေထားလိုက်ရမယ် ကိစ္စမျိုး လို့ မယုဆပါဘူး။ ဒိတ်ဓာတ်ရောရာ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးမှုတွေ ဘယ်လောက် အထိ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် နက်နှက်ရှိုင်းရှိုင်း ဖြစ်ပွားနေပြီးလဲဆုံးတာကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြနေတဲ့ လက္ခဏာတစ်ရှုံးလို့ ယူဆပါတယ်။

ကတိမင်းသားငယ် ကိစ္စ

တစ်နောက သဘင်အစည်းအရုံးက တစ်ရှိုင်းထိုး နာမည်ကြီးလာတဲ့ ဓာတ်မင်းသားငယ်တစ်ယောက်ကို နှစ်နှစ် ဓာတ်မကရလို့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ထားတာကို သက်ညာတဲ့အနေနဲ့ တစ်နှစ်လို့ လျှော့ချေပေးလိုက်တဲ့ သတင်း ဂျာနယ်တွေမှာ ဖတ်လိုက်ရတယ်။ ဓာတ်မင်းသားငယ်က ဝန်ချေတောင်းပန်တာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ ဖော်ပြေရေးလုပ်ငန်းနဲ့ အသက်မွှေးဝင်းကျောင်းပြနေတဲ့ သဘင်သည်တစ်ယောက်ကို နှစ်နှစ်ကြီးတောင် ဓာတ်မကရလို့ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်တာဟာ အတော်ပြင်းထန်ပါတယ်။ သာမန်အားဖြင့် မလုပ်သင့်ပါဘူး။ ဘာမကြောင့်မှား ဒီလို့ ပြစ်ဒဏ်ခတ်ရတဲ့ ဆိုတာကို ပြု

လေ့လာလိုက်တော့ အောင်မြင်မှုမာန့် သိပ်တက်နေတဲ့ မင်းသားငယ်က အတ်စင်ပေါ်ကနေပြီး စင်းအောက်က လျှောင်ပြောင်တဲ့ ပရိသုတေသနရှိနှင့် ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားလုံးတွေ၏ စောင်းတွေအပြုအမြတ်တွေနဲ့ တုပြစ်ပြုမှုခဲ့တာ ကြောင့် ပွဲခင်းတဲ့မှာ ရှတ်ရုတ်သဲဆဲ ဖြစ်သွားခဲ့ရတယ်။

သွေ နာထင်ရောက်လို့

သဘင်အစည်းအရုံးက ငယ်ချွဲပါသူ မင်းသားလေး သင်ခန်းစာယူ နိုင်အောင် တစ်နှစ် ဓာတ်မကရှိ ဝိတ်လိုက်တယ်။ ဒါကို မင်းသားက ဆိုပဲမြဲမြဲပြုပြီး နယ်ပွဲတွေမှာ ဝင်ရောက်ဖျော်ဖြေတာတွေ လုပ်တယ်။ သဘင်အစည်းအရုံးက သိတော့ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုကြောင့် မူလ ပြစ်ဒဏ် တစ်နှစ်အစား နှစ်နှစ်ဆိုပြီး အပြစ်ထိုးလိုက်တယ်။ ဒီတင်းမင်းသားငယ်က လာရောက် ဝန်ချေတောင်းပန်လို့ လူကြီးတွေက ဆုံးမျှောဆိုပြီး ပြစ်ဒဏ်လျှော့ပေးလိုက်တာပါ။ ဒါ အင်မတန် သင့်လောက်တဲ့ လုပ်ရပ် ပြစ်ပါတယ်။ မင်းသားငယ်အနေနဲ့ အောင်မြင်မှုကြောင့် သွေးနားထင်ရောက်ပြီး ဘယ်သူ့မှ ရရှိက်စရာမလိုဘူးဆိုတဲ့ ဒီတ်ဓာတ်နဲ့ ထုတေသနများရှင် ပရိသုတေသနရှိ မတိမဲ့မြဲမြဲ ပြုလိုက်တယ်။ နောက်တော့ သဘင်လောက်ရဲ့ လူကြီးသူ့မတွေကိုပါ ရရှိက်ဖို့မလိုဘူးလို့ ယူဆပြီး ဆင်ရာဖိုင်းလုပ်ခဲ့တယ်။

ဆင်းရှင်ကို မပြစ်မှုးနဲ့

အခုတော့ ကလေးက နောင်တရပြီး လူကြီးဝတ္ထုကို ဝန်ချေတောင်းပန်တယ်။ နောက်နောက် မပြစ်လေခဲ့ အာမဝတ္ထု ခံတယ်။ ဒီအပြစ်ဝတ္ထုအားလုံး အကောင် အခုံးထိုး ဂျာနယ်တွေမှာ ပါလာတော့ တဗြား အနုပညာနယ်က ဖွဲ့စားထဲ့လေးတွေပါ သင်ခန်းစာယူနိုင်ကြတယ်။ သဘင်အစည်းအရုံးက အပြစ်ပေးတယ်ဆိုတာ လျှော့ချေပေးလိုက်တဲ့ အာည့်ကျိုးသွားအောင်၊ ဘဝ ရှုံးသွားအောင် လုပ်တာမှ မဟုတ်တာ။ ဆင်းရှင်နိုင်ဒဏ်နဲ့ ပရိသုတေသနရှိတဲ့ ထမင်းရှင်၊ ကျော်ရှင် ပြစ်တဲ့အတွက် မပြစ်မှုးရဘူးဆိုတဲ့ သဘင်သည်တို့ ကျင့်ဝတ်ကို သဘောပေါက်နားလည်းစောင့်ပြုဆိုတော့ ပြစ်ဒဏ် လျှော့ပေးတယာ လျော်ကန်သင့်မြှုံးမြှုံးတဲ့ လုပ်ရပ် ပြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေဆို ခေါက်ထား

အခုခေတ် အနုပညာနယ်ပယ်မှာက လူငယ်လေးတွေများတယ်။ တော်တော်များပဲဆို ကြီးကောင်ဝင်သံတော် မပျောက်သေးတဲ့ အရွယ်လေးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ရေးခေတ်ကလို ဆရာတဲ့ သမားနဲ့ လူကြီးသူမများ လဲ စောင့်ဝရာက်ပူနဲ့ ရောက်လာကြတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ အရွင်ဇူး နောင်းကြီး ဆိုသလို ဝန်းခဲ့ ဝန်းခဲ့ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။ သူတို့အရွယ်တွေနဲ့ မလိုက်အောင် ပိုက်ဆံတွေရှာနိုင်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ ထံ့ခဲ့ဘာတိုင်း ပြောဖြားထောက်လာတယ်။ သေး နာစောင်ရောက်လာတယ်။ ငွေ့ရှိရင်၊ ဂုဏ်ရှိရင်၊ မျက်နှာကြီးရင် ဘယ်သူမှ ရရှိစိုက်စရာ မလိုဘူး။ မော်တော်ပိုက်ဆို ဟောက်ထားလိုက်၊ ဥပဒေဆို ခေါက်ထားလိုက်ဆိုတဲ့ ဟောက်မာထောင်လွှားမှုတွေ လွန်ကဲလာကြတယ်။

လျှစ်လျှော်ထားမယ်ဆိုရင်

ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်မှန်သမျှ တစ်ခကာချင်း လူ့ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကူးစောင်ရောက်ရှိသွားတာ သဘာဝဖြစ်တယ်။ ဂါရဂိ တရားတို့ မဂ်လာတရားတို့ သိပ်အလေးထားတဲ့ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းမှာ ရေးက မကြိုးဖူး မကြားဖူးတဲ့ ရရှိရင်းကြပ်တမ်းမှုတွေ၊ ဟိုရှိ ဉာဏ်ပွဲ ကင်းမဲ့မှုတွေ၊ ရိုင်းပျော်ကားမှုတွေ ဒီနေ့ နေရာစုံ၊ နယ်ပယ်စုံမှာ မတွေ့ချင်၊ မမြင်ချင်အဆုံး မြင်တွေ့နေရတယ်။ ဒါမျိုးတွေကို လျှစ်လျှော်ထားလိုက်မယ်ဆိုရင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု သိချင်ရင် ပုဂ္ဂ ဘုရားနှစ်တွေက ဆေးရေးပန်းချို့တွေ သွားကြည့်မှု ဖြစ်မယ်ကိုနဲ့ ဆိုက်ရောက်သွားနိုင်တယ်။

ပျို့ဆိုပြီး မဖော်နဲ့

ပျို့ပို့ကိုစဲပဲ၊ ပျို့ပို့စာစောင်တွေပဲဆိုပြီး ခပ်ပဲပဲပဲ သဘောထားလို့ ဖြစ်ပါဘူး။ ပျို့တွေက လူငယ်တွေကြား အများဆုံး ရောက်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဖျော်ဖြေရေး၊ ဖျော်ခြေရေးနဲ့ လျှစ်လျှော်ထားလိုက်ရင် ဖျော်ဖြေရေးက တစ်ဆင့် ထွက်ပေါ်လော်လိုတဲ့ အဆင့်ကို ကူးပြောင်းသွားဖို့ ဘာမှ ခက်လှတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီကြာ့နဲ့ ပြောသင့်ပြောထိုက်ထားတွေ ပြောဖို့လိုပါတယ်။ ပြောတဲ့နေရာမှာလည်း နှစ်ကိုယ်ထည်းကြိုတိုးပြောလို့ မရပါဘူး။ လူသိရင်ကြားဖြစ်အောင် မီဒီယာတွေကတစ်ဆင့် ပွင့်ဖွင့်

တင်လဲး ပြောဖို့လိုပါတယ်။ ဒီလိုပြောတာမရေးတာကို နားလည်ပေးကြဖို့ လည်း လိုပါတယ်။

မီဒီယာတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ချိန့်လို

နိုင်ငံတော် လုပြောရေး ထိပါးစောပိုကိစ္စမျိုး၊ အမိုးရကို အကြည်ညို ပုံးစွမ်းတဲ့ ကိစ္စမျိုး၊ ဆုပ္ပါးကြေအောင် လှုံးဆော်သလိုဖြစ်စေတဲ့ ကိစ္စမျိုးတဲ့ အရေးကြီးကိစ္စမျိုးတွေ မဟုတ်ခဲ့ရင် သတင်းမီဒီယာတွေအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ် (space)ကျယ်ရင် ကျယ်သလောက် နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုး အတွက် အကျိုးရှိစေနိုင်ပါတယ်။ ဘုရား ခန့်မှတ်အတွင်းက တရာ့ပြု တိုက်ထဲတိုး စစ်ဆောင်မှုတွေမှာ မီဒီယာတွေရဲ့ တက်တက်ကြောင့် တစ်နိုင်ငံတဲ့ နိုက္ခားလာခဲ့ကြပြီး ပိုင်းဝန်းကျည်ခဲ့ကြတဲ့ သာကာ ရှိပါတယ်။ နာဂတ်သော်ကျွောက်စဉ်ကလည်း သတင်းမီဒီယာတွေ တက်ကြစွာ၊ ပါဝင်လှုံးဆော်ခဲ့မှုကြောင့် အထောက်အကျ အများကြီး ဖြစ်ခဲ့တာကို လက်တွေ့ ပြင်ခဲ့ကြရပါတယ်။

ဝေးဝေးကြည့် နက်နက်တွေး

အင်တာနှက်ထဲမှာ အပြန်အလှန် ပြင်းခံနေကြတဲ့ လက်ရောက်ကျူးလွန်မှု ကိစ္စဟာ သာမန် ပေါ်ပိုကိစ္စ မဟုတ်ပါဘူး။ ငွေ့ရှိ၊ ဂုဏ်ရှိ မျက်နှာရှိရင် ဘယ်သူမှ ရရှိစိုက်စရာမလိုဘူး။ မော်တော်ပိုက်ယောက် လောက်တော့ ဟောက်ထား၊ ဥပဒေဆိုတဲ့ ဘေးကို အောက်ထားလိုတဲ့ ပိုမြင်းပိုစိုး စိုင်းခဲ့ရင် ရာ စိုင်းဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ပုံးနှံနေတာကို တားဆီးကာကွယ်စိုး ကိစ္စ ပြင်ပါတယ်။ မီဒီယာတွေက နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးရဲ့ အရေးကိစ္စ မှန်သများ တက်တက်ကြောင့် တာဝန်ထဲသို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ကြည့်တဲ့အပါမှာ ဝေးဝေးမျှကြည့်တဲ့ လိုပါတယ်။ နက်နက်ရှိရင်းရှိုင်း တွေးတတ်ဖို့လည်း လိုပါတယ်လို့ ပြောရင်း မိုးချုပ်လိုက်ပါတော့မယ်။

၂၈ ၂၁၁၁၁

မြန်မာ အသစ်စောင်

Weekly Eleven ရှာနယ်တိုက်ကတ်ဆင့် ဖို့လိုက်တဲ့ အမြန် ချေရှိ စာတစ်စောင် လက်ခံရရှိပါတယ်။ စာအိတ်ကိုဖွင့်ဖွင့်ချင်း တအုံ တည် ဖြစ်သွားရပေါ်လာက်အောင် ထူးခြားတဲ့စာဖြစ်တာကြောင့် ဖရေားဘဲ မနေနိုင်လို့ ရေးလိုက်ပါတယ်။

ပေါ်ပိုးပိုး လုပ်တာဆာ:

‘လူထုမောင်စိန်ဝင်းလေးသို့ ...’လို့ စာကို အစပြုထားလေတော့ မအုံသဲ ဘယ်နေနိုင်မှာလဲ။ တစ်ယောက်ယောက်များ နောက်ပြောင် ပြီး April Fool လုပ်လိုက်တာလားလို့တောင် ထင်မိတယ်။ ဆက်ပတ် ကြည့်တော့မှ နောက်တာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိရတယ်။ မန္တလေး ၃၄ လမ်း၊ ၈၃ နဲ့ ၈၇ ကြားဆိုတော့ လူထုတိုက်နဲ့ ဘာဝေမှာလဲ။ တစ်ပြဲပဲ ကွာတာ။ စာကို သိချင်းလေးနဲ့ စထားတယ်။

‘လူညွှဲလုပ်ကြောင်းတစ်လျောက် ဖုန်လုံးကြီးတွေ တလိပ်လိပ် တက်ခါ မြင်ယောင်သေးတော့သည် ... အညာဌ္ဇာနှီး ... ကျွန်တော့ အတွက်တော့ မေ့မရပါလေဖြို့ ...’တဲ့။ သိချင်းသဲ့လေးကြားလိုက်ရင် တကေယ်ပါပဲ၊ ၁၃ နှစ်သီးတုန်းက စစ်ပြေးကြရလို့ ရောက်ခဲ့တဲ့ စိုးကိုင်၊ ကြက်များရွှေတွေကို လူညွှဲနဲ့သွားခဲ့ကြရတော့ တွေ့ရတဲ့ ဖုန်လုံးကြီးတွေရယ် စားခဲ့ရတဲ့ လက်ပန်ခေါင်းကို ခရမ်းသိုးခြောက်၊ ဒီမြို့ပုန်းရည် ချို့ရည်ကျိုး၊ ငရှုတဲ့သီးထောင်း စတာစတွေကို သတ်ရမီသေးတော့ ...’လို့ ရေးထားပါတယ်။

ဒေါ်ဒေါ်သံကို လွမ်း

လူထုမောင်စိန်ဝင်းလေးဆိုတဲ့ စာခေါင်း တွေ့လိုက်ကတည်းက အုံသိရိတ်နဲ့အတူ ကြည့်နှီးစိတ်တွေ ရင်ထဲအထိ စိမ့်ဝင်သွားခဲ့ရတယ်။

ဒေါ်သံကို ဒီအချွဲယ်မှာ မောင်စိန်ဝင်း ဒေါ်မယ့်သူ များများစားစား ဘယ် နှိုးသဲ့၊ ဒေါ်ဒေါ်(လူထုအမေမယ)ရှိစဉ်ကတော့ ဖုန်းဆက်တိုင်း၊ ‘မောင်စိန် ဝင်းတော့’လို့ ဒေါ်တဲ့အခါခေါ်၊ ‘သားရော့’လို့ဒေါ်တဲ့အခါ ဒေါ်တတ်တယ်။ အခုံ ဒီ ပြီး ၁ ရက်ဆုံးရင် ဒေါ်ဒေါ်ဆုံးတာ ၂ နှစ်တောင်ရှိပြီးဆုံးတော့ ဒီဒေါ်သံ ဆေးကို လွမ်းဆွဲတော့ရတာ။ အခုံလို့ ‘မောင်စိန်ဝင်း’ ဒေါ်တာကို ဖတ် လိုက်ရတော့ ပီတိမဖြစ်ဘဲ ဘယ်နေတော့မှာလဲ။

သတိရတဲ့ အီမိပုန်းရည်

ဒေါ်ဒေါ် မရှိကတည်းက မောင်စိန်ဝင်းဒေါ်တဲ့သူ ဆွေထဲမျိုးထဲမှာ ဆောင် နှစ်ယောက်ပဲရှိတော့တယ်။ ဦးကြီး ဆရာကြီးရွှေ့ခေါင်းရဲ့ ညီ ဦးကြီးစိန်းရဲ့သား အစ်ကိုကြီး ကိုသင်းမောင်နဲ့ သမီး မမကြည့်တို့ပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်တဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေထဲမှာ ကိုယ်က အစ်ကိုကြီး ဦးကြီး ဘဲ ကျွန် ဖြစ်နေပြီးလေ။ အဲဒါကြောင့် မန္တလေးက ‘အဘွားဒေါ်တင်တင်ရို့ ခဲ့တကို ဖတ်ပြီး ကြည့်နှီးရတာဖြစ်တယ်။ အဘွားရော့တဲ့ လက်ပန်ခေါင်း လို့ ဒီမြို့ပုန်းရည်နဲ့ ချုပ်ရည်ချက်တယ်ဆိုတော့ တွေ့ရတဲ့ ဖုန်ရုံးရုံးတွေ ဖြစ်ရတယ်။ ဒီမြို့ပုန်းရည်ဆိုတာ ဒီဇာတ်လှတွေ ကြေားတောင်ကြားဖူးကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ ရေားက လူကြီးတွေ စုံအုံကြီးထဲ စုံအုံကြီးတွေ ထည့်ထားလေ့ရှိတာကိုလည်း ပြေးပြီး သတ်ရမီတယ်။

နှိမ်လိုအန်မန္တလေး

အဘွားရဲ့စာမှာ ဆက်ရေးထားတာက ‘လူလေး မောင်စိန်ဝင်းက နှိမ်လေးကိုလာပြီး မန္တလေးကို ရှာမတွေ့ဘဲ ပြန်သွားရတယ်လို့။ မင်းက အေရာမှားပြီး သွားရာတာကိုဗိုး၊ မြို့ခဲ့ခဲ့ပေါ်ပြီး မန္တလေးကိုရှာပါ’လို့ ရေးထားတယ်။ နေရာမှားပြီး ရောက်သွားရုံးသာ မဟုတ်ဘူး။ လူမှားပြီး ကေားပြေး မိုးတော်လည်း ဖြစ်တယ်။ နောက်ပေါက်လုပ်ငယ်တွေက မန္တလေးစစ်စစ်ကို ဘယ်သိကြတော့မှာလဲ။ ပုန်းရည်ကြီးသာသိပြီး ဒီမြို့လုပ်မြို့ပန်မန္တလေးသား တွေ့လော့။ ဂလိုဘယ်လိုက်အေးရှင်းကို ပီပိုပိုပြုပြုပြုဖြစ်အောင် အကောင် အထည် ဖော်နေကြတာ။

တုတ်ထိုးသုညတ္ထားမူ

'မောင်စိန်ဝင်းက မန္တလေးကိုလာပြီး မန္တလေးပျောက်နေတာ၊ အဘွား
တိုက မန္တလေးမှာမွေး၊ မန္တလေးမှာကြီးပြီး အခု အသက် ၈၀ အထိ
မန္တလေးမှာနေရင်းနဲ့ မန္တလေးပျောက်နေကြသူတွေပါကယ်။ တော်သေးတာ
က အရပ်ထဲမှာ သက်တူရှုယ်တဲ့ အဘွားကြီးသုံးယောက် ရှိနေတာ ဖြစ်
တယ်။ သူတို့နဲ့ ရွှေဟောင်းနောင်းဖြစ်တွေ စားမြို့မြို့ပြီး အလွင်းဖြစ်နေ
ရတယ်။ နောင်ဆိုရင် မန္တလေးအကြောင်းတွေ ပြောချင်တဲ့အခါ အဘွား
တို့သီ လာလည်ပါ။ တစ်ဝကြီးပြောကြတာပေါ့'

ဟုတ်တယ်။ ကိုယ်က မှားတာ။ မန္တလေးအကြောင်း ပြောချင်ရင်
မန္တလေးစစ်စစ်ကိုသိတဲ့ ရုရှိ တန်း၊ ၈၀ တန်းတွေကို သွားရှုံးရမှာကို။
တုတ်ထိုးသုညတ္ထားမူအောက်မှာ ကြီးလာတဲ့ မန္တလေးသားတွေက သူတို့နဲ့
ဓာတ်ပြုင်ကိုသာ သိကြမှာဖြစ်တယ်။ မန္တလေးရဲ့ မူရင်းတုတ်ထိုးတွေကို
တော့ ဘယ်သိကြမှာလဲ။

ဓာတ်ဗုံးတုတ်ထိုး

ရှေးတန်းက နိုတောင်မှန့်တိုးသည်ဆိုမှာ ဘယာကြော်အလုံးလေး
တွေ လေးပါးပြောက်လုံးကို သိတဲ့ ထိုးထားပါတယ်။ ဘယာကြော်ကို
ချေပြီး နိုတောင်မှန့်တို့ စားရတဲ့အရသာကို အခါတောင် သွားရည်ယို
မိသေးတယ်။ နောက်ပြီး ပွဲချေးတန်းတွေမှာရရှားတဲ့ ကြော်ပန်းခိုင်လည်း
တုတ်ထိုးပဲ။ မိမိစားသရက်သီးခြေားတွေကို ငရာတ်သီးမှန့် ဖြူးထားတဲ့
သရက်က်လည်း တုတ်ထိုးပဲ။ ပိုစိမ်းဒ်မန္တလေးမှာတော့ တြော်ကာလာတဲ့
တုတ်ထိုးတွေပဲ တွင်ကျယ်နေမှာပေါ့။

ဘာရုံးတော် လုညိုကြတန်း

ဒါပေမဲ့ အဘွားရဲ့စာတဲးမှာ မန်ကိုဖိုးလင်းရင် ပဲပြုတ်သည်က
လာနေကျေအတိုင်း လာမြှုပြစ်ပြီး မှန့်ပြစ်သလက်အဖြူ။ နံနံပင်လေးကဲတေား
တာက တစ်ခု ၅၀ ကျပ်။ အကြောင်းက ၁၀၀ ဖိုး လေးခုနဲ့ စားနေရလေး
တယ်။ မန္တလေးမှန့်တို့ ဆန်ခေါ်ကဲခဲ့က ဘယ်တော့မှ ဖုံးပသွားပါဘူး
နောက်ပြီး စခန်းမင်းပေါင်း မန္တလေးတောင်ရယ်၊ နန်းမြို့ရှိုးနဲ့ ကျံးကြီး
ရယ်၊ ဝိန်းကေလေးတွေက ကျွန်းတော်၊ ကျွန်းတော်နဲ့ ပြောတဲ့အသေးလေးတွေ

မယ်ကတော့ ဘယ်တော့မှ ပျောက်ကျယ်သွားမှာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ အေထား
လို့ အားတာက်ရသေးတယ်။ ကိုယ့်အမျိုးသား စရိတ်လက္ခဏာနဲ့ အမျိုးသား
ယဉ်ကျေးမှု မပျောက်သရွေ့ မြန်မာဆိုတာ ပျောက်ကျယ်မသွားနိုင်ဘူး။
ဓည်မျောသံ တည်ညံး မဟုတ်တောင် ကက်ဆက်သံ တည်ညံးနဲ့ အာရုံတော်
တစ်အသင်းတွေ လုညွှေနေကြတန်း မဟုတ်လား။

တူးမှု မန္တလေး

အခုလိုအချိန်မှာ နေရာတိုင်းမှာကြားနေရတဲ့ 'တူးမို့' တူးမို့'အသံ
အွေကိုလည်း ဘာနဲ့မှ အစားထိုးလို့ရမယ် မထင်ဘူး။ တူးမို့သံက မြန်မာ
အွေရဲ့ နားထဲသာမက ရင်ထဲအထိ စိမ့်ဝင်နေကြပြီ။ တူးမို့သံ မပျောက်
သရွေ့ မန္တလေး မပျောက်ဘူး။ မန္တလေး မပျောက်သရွေ့လည်း တူးမို့သံ
သွားနေမသွားနိုင်ဘူး။ အရှာမှားလို့သာ မန္တလေးကို မတွေ့တာပါ။ 'သွေ့'
... သနားစရာ ကောင်းလိုက်ပါဘီတော့တယ် လူထုဟောနိုင်းလေး
ရုံး၊ မန္တလေးကိုလာပြီး မန္တလေးရှိုရှားလွှာတွေကဲ့ပြုသွားရတယ်လို့။ မင်း
နေရာမှားပြီး သွားရှုံးရှားလေးကို ရှုံးမန္တလေးကဲ့ကို ရှုံးရှုံးလေးကို ရှုံးရှုံး
အား အွေးပြောတဲ့အတိုင်း နောက်တစ်ခါလိုရှင်တော့ ရှေးလူကြီးတွေကိုပဲ
နှုံးရှုံးမန္တလေးအကြောင်း အလွမ်းပဲ စားမြို့မြို့တော့မယ်။ အဘွား
လုတ် ၃၄ လမ်း ဆိုတာကလည်း ဘာဝေးတာမှတ်လို့။ ကျွန်းတော်တို့
လုထုနဲ့ တစ်ပြဿာ ကွာတာမဟုတ်လား။ အဘွားကို အရောက်လာတွေ၊
မြှုပ်ယ်။ ခုခေတ် ပိုစိမ်းဒ်မန္တလေးသားတွေနဲ့တော့ မဖြစ်ပါဘူး။

၆၄၂

နိုင်ငြေးသတ်းတွေ ဘယ်စိရိုးကြောလ

လတ်တလောကာလမှာ ဘယ်ဂျာနယ်ပဲ လူနှစ်လိုက်လုန်လိုက် မှတ်ပုံပတ်လျောက်ထားကြတဲ့ နိုင်ငြေးပါတီတွေရဲ့အကြောင်း သတင်းတွေနဲ့ တွေ့ဆုံးမေးမြန်းခန်းတွေ အသားပေးဖော်ပြကြတာကို တွေ့ရတယ်။

မင်းသား မင်းသမီး အင်တာများသလို

နိုင်ငြေးပေးပါတီတွေအကြောင်း ဒီမိုကရေးအကြောင်း ရွှေးကောက်ပွဲအကြောင်း ဒီခေါတ်လျှင်ယ်ဂျာနယ်လစ်လေးတွေက ဖတ်ဖူး၊ ရေးဖူးကြတာ မဟုတ်လေတော့ သူတို့မေးတဲ့ ရေးတဲ့ပုံစံတွေက ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ မင်းသမီးတွေကို အင်တာများလုပ်ပြီးရေးထားတွေ ဖတ်ရသလို ဖြစ်နေတယ်။ ပါတီတစ်ခုအကြောင်း ဂျာနယ်စုစုပ်မျက်နှာလောက်တော့ ရေးထားတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပါတီနဲ့ပတ်သက်ပြီး သိသင့်သိလိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေတော့ ဘာမှမသိလိုက်ရဘူး၊ မင်းသား၊ မင်းသမီးတွေ၊ ပေါ်ဒယ်တွေကို ကြေားပေးတာနဲ့ ဘာမှသိပ်မကွားခြားလျှေား၊ ပြောခြားတွေကို အနှစ်သာရမပါဘူး။

အသုံးချေမှန်ရဘူး

သတင်းသမားဆိုတာ ဘယ်သူ့အသုံးချေမှ လက်ကိုင်တုတ်မှ ဖြစ်ရဘူးဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ကြိုးပိန်များစွာရေးပါတယ်။ နိုင်ငြေးရေးသမားတို့ စီးပွားရေးသမားတို့ဆိုတာကတော့ သူတို့အကြောင်း ကောင်းတာ ခဏာခဏ ရေးပေးဖို့ သတင်းသမားများကို ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ သိမ်းသွင်းကြဖို့ ဖြစ်တယ်။ သူတို့အလုပ်သူတို့လုပ်တာ ဖြစ်တယ်။ အပြည်ပြောလို့ မရဘူး၊ သူတို့လိုပဲ သတင်းသမားကလည်း သူ့အလုပ်သူလုပ်ရမှာ ဖြစ်တယ်။ သတင်းသမားရဲ့ အလုပ်က သတင်းပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။ စာပတ်ပစ္စာတဲ့ ပြည်သူလူတို့

သိချင်တဲ့ သိသင့်သိလိုက်တဲ့ အကြောင်းကိုစွဲမှန်သမျှကို အမှန်ဆုံးဆွဲ အမြန်ဆုံး ရှာဖွေတပ်ပြပေးဖို့ ဖြစ်တယ်။ သတင်းသမားဆိုတာ နိုင်ငြော သမား မဟုတ်ဘူး၊ မင်းဆာရေးပါတီလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကြေားပွဲသာ လည်း မဟုတ်ဘူး။

အခုံကြိုးကြောပေး

သတင်းသမားက ဘယ်သူ့အတွက်မှ ပါဝါဖြစ်ပေးရဘူး၊ ဘယ်သူ့တို့ စင်တင်ပေးဖို့လည်း မလိုဘူး၊ ပေါင်းကျောဆက်သွယ်ပေးတယ်ဆိုပြီး ကြေားပွဲစားလည်း မလျှို့ရဘူး၊ လူဝယ်တွေက ဒါကိုနာမလည်တော့ မရည် ရွယ်ပါဘဲနဲ့ နိုင်ငြေးပါတီတွေရဲ့ ကြေားကြိုးကို အခုံပါဝါဖြစ်ချိပေးနေသလို ပြစ်နေကြတယ်။ နိုင်ငြေးပေးပါတီတွေရဲ့ အသုံးချေခြုံဖြစ်သွားကြတယ်။ ဂျာနယ် ဘွားမှာ ဖတ်ရတဲ့ နိုင်ငြေးပေးပါတီရဲ့ မူဝါဒလမ်းစဉ်က ဘာပါလဲ' ဆိုတဲ့ အေးခွဲနှင့်ဟာ အင်မတုန်မှုကို ညံ့ဖျင်းတဲ့မေးခွန်း ဖြစ်တယ်။ ဒီခေါတ်မှာ ဘယ်ပါတီသွားစေးပေး ဒီမိုကရေးနှင့် တည်ဆောက်ဖို့ဆိုတဲ့ အကြေားကြိုးချည်းပဲ့၊ ဆိုရှုယ်လစ်နဲ့ အကျော်လောင်ဆုံးအောင်ခဲ့ ကြသွားတွေကလည်း ရေးကွက်စီးပွားရေးနဲ့ ဒီမိုကရေးစကားပဲ ပြောနေကြတာ ကြေားနေရတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

အေးမတတ်ရင် ဘာမှမရဘူး

အပေးမတတ်တော့ ဘာမှမရလိုက်ရဘူး၊ တကဗ်မေးရမှာက စီးပွားရေးသမား၊ ကုန်သည်ပွဲစားက ရေးကွက်ကို သူ့စိတ်ကြိုးက ဝယ်လိုအားနဲ့ ဧရာဝတီအားလုံးကို ဖန်တီးခြင်းပေးတဲ့စုစုပ်မျိုး၊ ကျင့်သုံးမှာလား၊ အစိုးရက လည်းမျှေးစည်းကောင်း၊ ဥပဒေတွေနဲ့ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထဲ ထိန်းချုပ်တဲ့ စုစုပ်မျိုး၊ ကျင့်သုံးမှာလားဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုပေးမှ ဒီပါတီရဲ့ စီးပွားရေး မှတ်ဒေားရေးဘာ ဘာလဲဆိုတာ သီရမှာဖြစ်တယ်။ အလားတူပဲ ပညာရေးနေ့ ဆိုရင်လည်း မသင်မနေရ ပညာရေးရာကို ဘယ်အတန်းထဲ သတ်မှတ်မှာလဲ၊ ကင်းနှင့်နေ့စီးယားနိုင်ငြောတွေလို့ သူဝယ်တော်က တက္ကသိုလ်အထဲ လုံး၊ အခဲ့ပညာရေးနေ့ ကျင့်သုံးမှာလား၊ အမေရိက်လို့ အစိုးရက တော် စောင်ကိုစိုက်၊ ကျန်တာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကျောင်းလေခပေးဆိုတဲ့စုစုပ် ကျင့်သုံးမှာလား။

ဖောကတ်မှ အတိမ်အနက်သီ

ကျော်မာရေးမှုပါဒကရော ရွှေးရွှေးတုန်းကလို အားလုံး နိုင်ငံတော်က တာဝန်ယူပြီး ထမ်းလည်းကော်၊ ဆေးလည်းကော်ပေးတဲ့စနစ် ကျော်သုံးမှာ လား၊ အခုလက်ရှိကျော်သုံးတဲ့ စရိတ်မျှပေး ကျော်မာရေးစနစ် ကျော်သုံးမှာ လား၊ လျှပ်စစ်မီး မှန်မှန်မရတဲ့ကိုစွဲ ဘယ်လိုပြောရင်ပေးမှာလဲ၊ တိုင်းပြည့်ရဲ့ သယံဇာတဖြစ်တဲ့ ရေအား၊ ဓာတ်ငွေ့နဲ့ လျှပ်စစ်မွေးအောင်တွေကို ဘယ်လို အသုံးချမှာလဲ၊ သစ်တော်ပြုန်းတို့မှာနဲ့ မြစ်ခြောင်းအောင်အိုင်တွေ တို့ကော လာမှုကို ဘယ်လိုတားသီးမှာလဲ စတဲ့စတဲ့မေးခွန်တွေကို မေးလိုက်မှ အဲဒီ ပါတီရဲ့ အတိမ်အနက်ကို အသေအချာသီနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။

လုအကြောင်း သီစိုလို

ပါတီအကြောင်း နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်သီအောင် မေးပြီးတဲ့အခါ လူတွေ အကြောင်းကိုလည်း စာပတ်ပရိသတ် ပြည့်သူလူထဲသီအောင် လုပ်ပေးဖို့ လိုသေးတယ်။ သူတို့တစ်တွဲရဲ့ စီမံ(CV)လိုခေါ်တဲ့ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းကို ဖော်ပြခဲ့လောက်နဲ့တော့ သူတို့ကို ဘယ်သူမှ သီမှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ သူတို့ဟာ ဘယ်အရှင် ဘယ်ဒေသက လာတယ်၊ ဘာအလုပ် လုပ်တယ်၊ ပညာအခည့်အချင်း ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ နိုင်ငံရေး လုပ်ဖူးကိုရှိဖူးတဲ့ အတွေအကြော် ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ ဘာကိုယ့်ကြည်ပြီး ဘယ်ပါတီတွေ မှ ပါဝါယူရှိတယ်၊ ပြည့်ပြည့်စုစုဖော်ပြန်ပြီး ရေးသားဖော်ပြန့် လိုအပ်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းက အဲဒီလူ ဘယ်လိုလူစားဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကောင်းကောင်းဆွဲနဲ့ပြနိုင်ပါတယ်။

လမ်းမင်္ဂလာနိုးတုတိလိုလူ

ဘယ်သူမဆို ပါစစ်နဲ့ကတော့ စေတနာထားတတ်တာချည်းပါပဲ။ တကယ် ဟုတ်၊ မဟုတ် ဆိုတာကိုတော့ သူ့လုပ်ရပ်တွေကိုကြည့်ပြီးမှ ပြောနိုင်တယ်။ တိုင်းကျေးပြည့်ဆောင်မယ့် နိုင်ငံရေးသမားဆိုတာ ပါစစ် အကျိုးပြု(lip service) လုပ်နေရှိနဲ့ မပြီးဘူး၊ လက်တွေ့ လုပ်ပြရတယ်။ နှီးသားဖြောင့်မတ်ရတယ်။ ခုတစ်မျိုး တော်ကြောတစ်မျိုး ပေးလောင်းပလဲ လုပ်လို့ မရဘူး။ နိုင်မြေတော်ကြည်ရတယ်။ သီကွာကို ရိက္ခာနဲ့ လလေရဘူး။ ရာသီဥတုကိုလိုပြီး အရောင်ပြောင်းတဲ့ ပုတ်သင်ညိုမဖြစ်ရဘူး။ ကိုယ့်မှ

နှုန်းယူ နိုင်နိုင်မာယာရပ်တည်တဲ့သူ(man of principle)ဖြစ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ပိုင်းမှာ နှုန်းသီမှုများ ရှုမှုမယ်။ ပျော်ပျော်မျှ ရှုမှုမယ်။ အထည်းအဝေးမှာ ငြင်းချွဲရင်းနဲ့ တစ်ဖက်သားကို ‘လက်သီးနဲ့ ထထိုး လိုက်ရ’ လို့ ကြိမ်းမောင်းတာတိသူဟာ နိုင်ငံရေးသမားကောင်း မဟုတ်ဘူး၊ လမ်းမင်္ဂလာနိုးတုတိလို လူဗိုက်ပဲလုပ်သင့်သူ ဖြစ်တယ်။

၁၀ မျက်နှာကို ၁၀ ကြောင်းနဲ့ ရေးတတ်ရမယ်

နိုင်ငံရေးသမားထောက်ဆိုတာ ပါတီတွေဆီသွား၊ သူတို့ပေးတဲ့ ကြော်သူချက် လက်ကော်စောစောင်ကိုယူ၊ သူတို့ပြောတာကို ကက်ဆက်နဲ့ အသုံးသွေးပြီး ‘ဤ၊ သည်’မလွှာ အတိအကျပ်နှုန်းတွေကို မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီ ပြန်ရေးသူဟာ ကြိုင်ဌာသမားပဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သတင်းထောက် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သတင်းထောက်ဆိုတာက ၁၀ မျက်နှာလောက်ရှိတဲ့ ကြော်သူချက်ကြိုးတစ်စုံကို စာကြောင်း ၁၀ ကြောင်းလောက်နဲ့ ‘လိုတိရှင်း’ ရေးတတ်ရမယ်။ နှစ်နာရီ၊ သုံးနာရီလောက်ကြောအောင် ပြောသွားတဲ့စကား တွေကိုလည်း လိုရင်းကိုထုတ်ပြီး ၁၀ ကြောင်း၊ ၁၅ ကြောင်းနဲ့ သတင်း ဖြစ်အောင် ရေးတတ်ရတယ်။ အင်တာဗျားလုပ်ရာမှာ သူ့စကားကို ပြင် မရေးရဘူး၊ သူ မပြောတာကို ထပ်ဖြည့်မရေးရဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကြိုက်သလို ဖြတ်နိုင်တယ်၊ တည်းနိုင်တယ်။ ‘ဤ၊ သည်’မလွှာ လုံးစောပ်စောပ်ပြန်ရေးဖို့ မလိုဘူး၊ အပြည့်အစုံ ထည့်ပေးပါမယ်ဆိုတဲ့ ကတိမျိုး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘယ်အချိန်အခါမှ မပေးပါဘူး။

ရေးတာကို ပြန့်မလိုဘူး

တရာ့က အင်တာဗျားလုပ်ထားတာကို ပြန်ရေးပြီးတဲ့အခါ စာစောင် ထဲမထည့်ပါ သူတို့ကိုပြု အတည်ပြုချက်ယူပြီးမှ ထည့်ပါလို ပြောလေ နှုကြတယ်။ ဒါဟာ သတင်းထောက်ရေး မယုံဘူးလိုပြောလိုက်တာနဲ့ အတူ တူပဲ။ သတင်းထောက်သီကွာကို အကြော်မားဆုံး စောက်မှုဖြစ်တယ်။ သတင်းထောက်ဟာ သူရေးတဲ့သတင်းကို သူ့အယ်ခီတာကလွှာပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ ပြုတဲ့ပါဘူး။ အင်တာဗျားခံရမယ့်သူက သတင်းထောက်ရေးကို ဒါကို မဟုတ်ဘူး၊ သူ့စာစောင်ကို စိတ်မချုပ်၍ အစကတည်းက အင်တာဗျားအပေါ် ဘေး ငြင်းနိုင်ပါတယ်။ ပြပါပြီးဆိုတာက ‘ခင်ဗျားတို့ကို မယုံလို အစီဆေးဆို

မယ်ဆိုတာနဲ့ သဘောချင်း အတူတူပါပဲ။

လကြော်အင်တာပျူးတွေ

မယ်တာ၊ စိတ်မချတာဟာ ကိုယ့်တာက်က သစိုင်းမလှေ့လို့ ဖြစ်တာ မျိုးလည်း ရှိတတ်တယ်။ တချိုက အထူးသဖြင့် ပေါ်ပေါ်သတင်းလောကမှာ မင်းသမီးကိုသွားမမေးဘဲနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စိတ်ကျားနဲ့ လျှောက်ရော့တယ် ဆိုတာမျိုးတွေ မကြာခဏ ကြားရလေ့ရှိတယ်။ တချိုကျော်တာ ရိုက်ကွင်း တစ်ခုမှာ ပြုဗြိုဟန်ဆက်ပြီး 'နေကောင်းရဲ့လား'လို့ မင်းသမီးကို မင်းသား ကို နှုတ်ဆက်လိုက်ရတာကို ဖုန်းချုပ်ပြီး 'လကြော်'အင်တာပျူးတွေ ဖန်တီးတယ် ဆိုတာမျိုးလည်း တွေ့ဖူးတယ်။ အဲဒါမျိုးတွေ မကြာခဏကြားရဲ ကြော်ရလို့ သတင်းထောက်ကိုမယုံတာ ဖြစ်တယ်။ တစ်ဖက်သားက ကိုယ့်ကို ယုံကြည်စိတ်ချခေါ်တယ်၊ လေးစားစေချင်တယ်ဆိုရင် သတင်းသမားတွေကလည်း ယုံကြည်စိတ်ချအောင်၊ လေးစားအောင်နေပြု လုပ်ပြီး လိုပါတယ်။ ယုံကြည်စိတ်ချမှာနဲ့ လေးစားမှုဆိုတာ ငွေပေးဝယ်လို့ မရ သလို အတင်းအကြော်လုပ်ယူလို့လည်း မရပါဘူး။ လက်တွေ အလုပ်နဲ့ သက်သေပြန့် လိုအပ်ပါတယ်။ 'Action speak louder than words.'

၁၀၈ ၄၂၀၁၀၁

စိတ်ဆိုးရင်လည်း စုတိနှင့်တွေ့ဘူး

ပေါ်ပေါ်တာ နှာခေါင်းရှုံးစရာ မဟုတ်ပါဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ ဆောင်းပါး တစ်ပုံး ဧရားဖူးမှာ ပေါ်ပေါ်သွေးမှုဆိုတာ ကိုနားကြေးခမို့ကြိုးခိုးဖိုးဖိုးဖိုး အထက်တန်းလွှာတစ်စုံ၊ အော်ခန်းဆောင်ထဲက စိန်ရောင်၊ မြေရောင်၊ ပိုးဖဲ့က္ခာပိုးရောင်တွေ ချွေးလက်တော်ကို ဆန့်ကျုပ် အဆွဲတိုက် ရာက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ လူထုသွေးမှုဖြစ်တဲ့အကြောင်း စာတွေလည်း ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။

အော်ကတော်ရိုး သက်သေတွေ

တစ်နောက်တော့ လူငယ်တစ်ယောက်က ရှာနယ်တွေထဲက ဖြတ်ညွှေ့ ပြီး သိမ်းထားတဲ့ ပေါ်ပေါ်စာမျက်နှာတွေ အထပ်လိုက် ယူချေလာပြီး အော်ကတော်ပါတယ်။ သူ ယူလာတာတွေ ကောက်ကြည်လိုက်တော့ 'Celebs' ဆိုး အတိုကောက် ခေါ်လေ့ရှိတဲ့ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများအကြောင်း သတင်းတွေ၊ အင်တာပျူးတွေ၊ နိုင်ငံခြား ရေးဝယ်ထွက်တဲ့ သတင်းဓာတ်ပုံ တွေ၊ စုနေတာ တွေ၊ ရွှေ့ရတာ၍၊ ဒါ့အပြင် စကတ်တို့နဲ့ ရင်ရှားဂါဝန်ဝိုင်ပုံတွေ ထည်း တစ်ထပ်ကြီး ပါလာသေးတယ်။ 'ဒါတွေကို နှာခေါင်း မရှုံးရတော့ သူ့လား ငင်များ'လို့လည်း သူက မေးလိုက်ပါတယ်။ 'နှာခေါင်းရှုံးရတ် အော်ဘူးကွယ်။ မီးဖိုထဲတောင် ထည့်ပုံပုံသင့်ပါတယ်'လို့ ဖြေလိုက်တော့ 'သရာပဲ ပေါ်ပေါ်ဆိုတာ နှာခေါင်းရှုံးစရာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ရေးခဲ့တာပဲ'လို့ ပြုပြီးချေပါတယ်။

အော်တဲ့

သူ ယူလာတာတွေကို တစ်ထပ်ချင်း ဆွဲထဲတို့း အင်ကာအုံ အောင်သင်း သတင်းသပ်သင်၊ ဓာတ်ပုံသပ်သင် သူ့ရွှေမှာ ချုပ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ အင်တာမျိုးတွေကိုပြီး 'က ... ဒါတွေဟာ သတင်းအင်တာမျိုးတွေလုံးလို သူကိုမေးခွန်းထဲတိလိုက်ပါတယ်။ အင်တာမျိုး နာမည်ခံထားတာတွေ ကြည့်ပါရိုး။ တစ်စဣ္ဗုံ အင်တာမျိုးတဲ့ ကြိုတုန်း မျိုးတဲ့ ကြိုအားတဲ့ ဖော်ချင်သလို ဖြော်သလို ဖြေားတဲ့ အရည်မရ အဖတ်မရ ပါက်ပန်းရေးစာတွေ။ မထင်ပေါ်နဲ့ ကိုကျော်ကြားများအတွက် အကျိုးမရ။ စားပတ်သူများအတွက်လည်း ပိုက်ဆံပေးဖတ်ရကျိုး မန်တာ လျှို့တွေချည်းပဲ။

ထိန်ချုပ်နှင့် ပြို့စုံမယ်

သတင်းဆိုတာတွေကလည်း သတင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ရုံးကြိုင်းတွေပါ။ နောက်ပြီး မထင်ပေါ်နဲ့ ကိုကျော်ကြားများ ရှေ့ပင်းထွက်တာ တွေကို ဖော်ပြပေးနေတာတွေလည်း ဆင်ခြင်သင့်ကြော်တယ်။ ပြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒေါ်လာကိုင်တာတွေရင် အရေးယူလို့ရတယ်ဆိုတာ မသိကြတာလား။ သိလျက်နဲ့ ရရှုမစိုက်ကြတာလား။ မသိပေမဲ့ တော်ကြာရင် ရုံးနှင်းဆရာပါ သိလျက်နဲ့ ထိခိုက်မှုနဲ့ ပြနေပါပြီးမယ်။ မသိလို ချိုးဖောက်ပို့ပါတယ်ဆိုလို ဥပဒေက ချမ်းသာပေးမှာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံခြားသွားရှင်ရုံးရင်မယ်၊ ကြော်ကြာရိုက်မယ် ဆိုသူတွေလည်း သတိနဲ့ ဆင်ခြင်သင့်ကြော်တယ်။

ပေါ်ပို့မျက်တဲ့ ဝက်စိ

ပါက်ပန်းရေး အရည်မရ အဖတ်မရ သတင်းတွေကို ပေါ်ပို့သတင်းတွေလို ပေါ်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ ဒါမျိုးတွေဟာ ပေါ်မဟုတ်သလို ဒါမျိုးတွေထည့်တဲ့ ရုံးနှင်းတွေကိုလည်း ပေါ်ရုံးနှင်းလည်း မပေါ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါမျိုးတွေကို ပေါ်ပို့တော်ပေါ်ပို့(Pop) အနိုက်သရိုက်တွေ၊ အပေါ်စားတွေလို ပေါ်ပါတယ်။ လူထုယဉ်ကျော်မှု(Pop Culture)ကို ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်အောင် တမ်းတကာလုပ်တဲ့ Pop Culture သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒိုလို ပက်ပို့တွေကို ပေါ်ပစ်စစ် အနုပညာသမားတွေက ဘန်းစကားနဲ့ 'ရူလေ့' (Schlock)လို ပေါ်ကြတယ်။ ဒီမှာ အတွေ့များရတာက ပက်ပို့တွေ ရူလေ့တွေ ဖြစ်တယ်၏ ပေါ်ပို့မဟုတ်ဘူး။

ဗျာများ ဖျော်ပြုမှု

စာနှယ်ဇုံးဆိုတာ သတင်းပေးဖို့နဲ့ အသိ(ပညာ)ပေးဖို့သာမက ဖျော်ပြေမှုပေးပို့ပါ လိုအပ်တယ်။ လူဦးနောက်ဟာလည်း အသောင်းဖြစ်စုံလိုအပ်တယ်။ ဖျော်ပြေမှုနဲ့ ဦးနောက်ကို လန်းဆန်းအောင် လုပ်ပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာနှယ်ဇုံးသမားဆိုတာ ပျော်တော်ဆက်(DawPoNa) မဟုတ်ဘူး ဆိုတာလည်း မူမထားရတူး၊ စာနှယ်ဇုံးရဲ့ ပင်မတော်ဝန်က သတင်းပေးဖို့နဲ့ အသိ(ပညာ)ပေးဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ ဖျော်ပြေမှုကို ပညာပေးတာနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ကျွေကူးရေပါသဘာ ပေးရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို စာနှယ်ဇုံးစကားနဲ့ ယညာပေးဖျော်ပြုမှု(Edutainment)လို ခေါ်တယ်။ ရှေး အလိုအဆက် မြှင့်မာတွေ ပြောလေ့ရှိတဲ့ 'အတ်သမားလာရင် မှတ်သားစရာ ပါရမယ်။ အတ်သမားပြန်ရင် မှတ်သားစရာ ကျွန်းရမယ်'ဆိုတဲ့သဘောမျိုး ဖြစ်တယ်။

နွေက ကတိသဘင်ဆိုတာ

ရှေးက မြန်မာအတ်သဘင်ဟာ အပျင်းပြု ပျော်တော်ဆက် ဆက်သက် မဟုတ်ဘူး။ နောက်ပိုင်းအတ်ထုပ်ကြီးတွေဟာ ကောင်းမှုနဲ့ အကောင်းမှာ ဓမ္မနဲ့ အဓမ္မ အားပြုပိုင်းမှုတွေကိုပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဓမ္မက အနိုင်ရသွားတာတွေကို ပညာပေးသွားခဲ့တယ်။ ရတနာရုံးခေတ်က ရှိတော် စာ ကပြောကြတဲ့ ဂိယော်အတ်၊ ပါပဟိန်နဲ့ ရေသည်ပြောတ်မှားဟာ ဆုံးဖြေရေးသက်သက် မဟုတ်ကြဘူး။ မင်းညီမင်းသားများရဲ့ ရုပ်းကားမှူး ကျွေးမှုနဲ့ တိုင်းသူပည်သားများရဲ့ ပကတ်အခြေအနေများကို ရွှေနားတော် အရောက် ကြားသိရအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ပဒေသရာန် အတ်ကြီးထဲမှာတော် စာဆိုတော်ကြီးများနဲ့ အတ်သဘင်ပညာရှင်မှား ထာဝန်ကျေဘောအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာ ကြည့်ညီစရာကောင်းလှုတယ်။

နှိမ်သာက်တာ ဘတုံး

စာနှယ်ဇုံးဆိုတာ ကိုကြင်းတို့ ဦးပူည့်တို့ကိုတော့ အတုယ့် အဲနဲ့ စိတ်မကူးဘဲ အနောက်နိုင်ငံတွေက ပက်ပို့စာဝေတွေနဲ့ ကိုရှိယား အောင်သား၊ မင်းသမီးတွေအာကြား ပုံတုကူးချိန့်လောက်သာ အပြုံးအလိုင် အဲယားနေကြတာ တွေရတယ်။ ဖျော်ပြေရေးနယ်ပယ်က မထင်ပေါ်စုံ ကြော်ကြားတို့ကလည်း ကိုရှိယား မင်းသမီးများ၊ မင်းသမီးများ၊ သရိုက်

ဆောင်မှ အတတ်ပညာကို အတူယူရမယ့်အစား ဖင်ပေါ်၊ ရင်ပေါ် ဝတ်တာ စားတာတွေနဲ့ 'ဆိုဂျို' သောက်တာလောက်ပဲ အတူနိုးနောက်တယ်။ ပြော လိုက်ရင်တော့ အနုပညာအလုပ်၊ အနုပညာရှင်ဆိုတဲ့ စကားတွေက မိုးမွန် နောာပါပဲ။

သက္ကန်ဟန်မှ နိတာမဟုတ်

အားမနာစတမ်း၊ ပြောရမယ်ဆိုရင် အနုပညာလို့ ၏လောက်တဲ့ အဆင့်ကိုရောက်ဖို့ တော်တော်လိုသေးတယ်လိုပဲ ထင်တယ်။ အများအား ဖြင့် ဖျော်ဖြေခြေအဆင့်ထက် မပိုသောပါဘူး၊ သရုပ်ဆောင်ပုံကို ကြည့်၍ ငိုဝင်ရရင် ခုနစ်အီမိုက်ကြား၊ ရှစ်အီမိုက်ကြား သက္ကန်ဟန် အောင်ဒုဂ္ဂလိုက်ပြီး နှာရှည်တွဲခဲ့ ညျမ်ပြလိုက်တာပဲ။ လူကြမ်းဆိုရင်လည်း အရှင်ဆိုးဆိုး၊ မျက်နှာကြောတင်တင်နဲ့ အော်ဟန်ကြိမ်းမောင်း၊ လုပ်ပြလိုက်တာပဲ။ ခုနစ်ခုနှင့် ကြိုက်ခန်းဆိုလည်း မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ ဖက်ပြလိုက်ရှုပဲ့၊ မျက်ရည် မျှေး နှစ်မည်စွဲ ပေးကြာလေး တစ်ချက်တင်းရဲ့၊ အကြောပြုပြုပြုး ထအောင် လက်သီးဆပ်ပြလိုက်ရှုနဲ့ ကြည့်သူရဲ့ရင်ထဲမှာ ဆိုနှင့်သွားစေ နိုင်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ကြပဲ့ မရဘူး၊ လူဆိုးဆိုတိုင်း အရှင်ဆိုးတာ မဟုတ်ဘူး၊ မိုးလ်အောင်ဒ်လို့ ရတ်သရေရှိ လူဆိုးပြီးအော့ ရှိတ်တော်ကို လည်း သိပုံမရကြပါဘူး။

စိတ်ဆိုးရင်လည်း မတတ်နိုင်

ဒီနေ့ မြို့မာသရုပ်ဆောင် အများစုရဲ့၊ သရုပ်ဆောင်ပုံတွေဟာ အတိုခိုပ်မှာ သရုပ်ဆောင်တာနဲ့ အတူတူလိုဖြစ်နေတာ သတိတာမိတယ်။ ရပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်နဲ့ လုံးဝမတူပါဘူး၊ မျက်နှာအမူအရာ တစ်မျိုးတည်းနဲ့ အလွစ်၊ အသောက အချစ်၊ အကြမ်း၊ အရမ်း၊ အမျိုးမျိုး၊ သရုပ်ဆောင် ပြနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ရပ်ရှင်မင်းသား ကျော်ဆောင်လို့ သရုပ်ဆောင်ဖျိုး တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးလို့ပြောရင် လွန်မယ် မထင်ဘူး၊ အဲဒါကြောင့် အနုပညာလို့ ၏လောက်တဲ့ အဆင့် မရောက်သေးဘူး၊ ဖျော်ဖြေရေးအဆင့်လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုခဲ့တာပါ။ စိတ်ဆိုးကြရင်လည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူး။

မြန်စာတွေပြုအစွမ်းသစ် ယုံကြည်စိုးသတ်

ဆစ်ဒန်တူကြသို့လိုမှာ မဟာဘွဲ့အတွက် ကျောင်းတက်နေတဲ့ ဆူာင်းသူတစ်ယောက်ဆီက စာတစ်စောင် ရပါတယ်။ သူတို့ကျောင်းမှာ ကျွန်ုတ်မတဲ့ အမေးအနားတစ်ခုမှာ နယူးဆောက်ဝေးပြည်နယ်က လွတ်တော် အမတ် တစ်ယောက်နဲ့ တွေ့ဆုံးတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီအမျိုးသမီးက ဆရာ အိုင်ကို ရောက်ဖူးတဲ့အကြောင်း၊ ဆရာကို တော်တော်ခင်မင်ပုံရကြောင်း ဆောတွေ ရေးထားပါတယ်။

အျော်သထက် ကျိုးလာတဲ့ ကဗျာ

စာကိုဖတ်ပြီးတော့ ကဗျာကြီးဟာ ကျိုးကျိုးလေးပါလား ဆိုတဲ့ စကားကိုပဲ ရေရှုတဲ့လိုက်မိတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးအမတ်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလေးနှစ်လောက်က ရောက်လာပြီး စကားပြောဖူးတာ ဖြစ်တယ်။ နောက်ထပ် အဆက်အသွယ် မရှိပါဘူး၊ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် မြန်မာ ဆူာင်းသူတစ်ယောက်နဲ့ ဆုံးတွေ့ပြီး စကားပြောဖြစ်ကြရာက 'ဘုရိုတ်ဆွဲ' တစ်ယောက်အကြောင်း ရောက်သွားပြီး သူတို့ချင်း ငင်မင်ရှင်းနှီးသွားကြ ယာ ဖြစ်တယ်။ ကဗျာကြီးဟာ တစ်ဇွဲတွေား ကျိုးသထက် ကျိုးလာ ထယ်။ ပေလီကမ်းခြေကို ၁၀ ခေါက်ပြည့်အောင် ရောက်ဖူးသူ ရှားပေမယ့် ဘန်ကောက်၊ ငင်ကာဗုတို့ကို အိမ်ပြို့နဲ့ ကြမ်းပြုင် ကူးလူးသွားလာနေကြ သူတွေတော့ အများကြီး ရှိတယ်။ တရှုံးများ တစ်လ တစ်ခေါက် ရေးဝယ် ထွက်သတဲ့။

နိန်ဝယ်နှင့် သွားတော့

တစ်နေ့ ရျာနယ်တစ်စောင်မှာ ရုပ်ရှင်မင်းသားတစ်ယောက်နဲ့ ဖော်ဖြေ လုပ်ထားတာ ဖတ်မိတယ်။ အဲဒီမင်းသားက တစ်ခါတလေမှာ ဒီနှစ်တစ်ရှစ် ဝယ်ချင်တာနှင့်လည်း ဘန်ကောက်ကို ထွားလိုက်တယ်လို့ ပြောသွားတယ်။ ဒီဇော်မှာ ဒါမျိုးတွေ မဆန်းတော့ဘူး။ တစ်ပတ်အတွင်း တစ်နွဲမပြတ် ထွက်နေတဲ့ ရျာနယ်တွေထဲက ကြိုက်ရာတစ်စောင်ကို ခွဲလှန်ကြည့်လိုက်၊ ဖျော်ဖြေရေးနယ်ပယ်ကလူတွေ နိုင်ငံခြား ရွေးဝယ်ထွက်တဲ့သတင်း မပါတဲ့ ရျာနယ်ကို မရှိဘူးဆိုတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ တချို့က ရွေးဝယ်ထွက်တာ မဟုတ်ဘူး။ အပြိုမ့်ကုန်း သီချင်းဆိုစွဲ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ သုစေတော်လျတို့ကို သွားကြတော့တဲ့။

ဝိုးသာတယ်၊ အားပေးတယ်

လူငယ်တွေ ခုလို့ ခရီးသွားကြတာ ကောင်းတယ်။ မျက်စိပွင့်၊ နားပွဲတယ်၊ အသိဉာဏ် ဖုန်းသာတွေ တိုးမွှားလာစေတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိုးသာတယ်။ အားပေးတယ်။ ကိုယ့်အနားက လူတွေလည်း သွားလာ နေကြတာပဲ့။ တစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ ပြန်လာရင်တော့ ရောက်ရောက်ချင်း သူတို့ နဲ့ ပတော်ချင်ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူပဲ့ပြားစကားတွေကို နားထောင်ပြီး၊ ကိုယ်ပါ သိမ်းယိုင်တွေဝှက်ပြီး၊ ဝင်းနည်းသလို ခံစားရလို့ ဖြစ်တယ်။ နေနဲ့ညာ မှားလောက်အောင် လင်းထိန်နေတဲ့ နေရာတွေက ထွက်လာခဲ့တာဆိုတော့ ဒီကလေဆိုရောက်တာနဲ့ စိတ်ပျက်သွားတာပဲ ဆိုတဲ့ စကားသံတွေလည်း မကြားချင်ဘူး။

ရှာမရှားတဲ့ နိုင်း

ပြောသွှေ့တိုင်းက စေတာနာကောင်းနဲ့ ပြောကြတာပါ။ သောက်ရောက်တောင် နယ်မိမိတို့ချင်း၊ ဆက်နေတဲ့နိုင်းက ဝယ်သောက်နေရတဲ့ နိုင်း သေးသေးလေးက ခြေများတော်တော်ကို၊ ခေါင်းတော်မော့မော့ ဖြစ်နေတာကို ကြည့်ပြီး၊ မခံချေည့် မခံသာ ဖြစ်လွန်းလို့ ပြောကြတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနိုင်းလေးမှာ သယ်ယောတဆိုလို့ သေတောင် ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ဘာမဆုံး နိုင်းခြားက ဝယ်ရတာ။ ပြန်မာနိုင်းဆိုတာက ကမ္မာမှာ ရှာမရှားဆိုလောက်တဲ့ နိုင်း။ စားနှစ်ရိုက္ခာဆိုလည်း မှစရာမရှိဘူး။ ဆန်စပါး၊ ပဲ၊ ပြောင်း

နှစ်း၊ ဝါ ဘယ်နေရာ ကြေလိုက်ကြလိုက် အပင်တွေ ထွက်လာတယ်၊ ဝတ်စရာအတွက်လည်း မှစရာမရှိဘူး၊ ဝါချေည့် ထွက်တယ်။ ပိုး ထွက်တယ်၊ ရက်ကန်းစင်တွေ ရှိတယ်။ နေရာအတွက် သစ်ပါးဆိုတာလည်း ပေါ်မှပေါ်

စုရာမရှိဘူး

ဒါတင် ဘယ်ဟုတ်မှာလဲ။ ကမ္မာတစ်ခုလုံး သဲကြီးမဲကြီး လိုက်ရှာ နေတဲ့ ရော့၊ ဓာတ်ငွေ့၊ သယ်ဇာတော့တွေနဲ့ ရွှေ၊ ငွေ၊ ခဲသွေ့တွေ့တွေ့တွေ့ လည်း ကြော်ပို့ကြော်ပို့ ရှိတယ်။ ကျောက်စိမ့်၊ ပတ္တုမြေား၊ နီလာ စတဲ့ တွင်းထွက်ရတာတွေကလည်း ကမ္မာကျော်ခဲ့တယ်။ လူသားလိမ့်အားက လည်း အလုံအလောက် ရှိတယ်။ ဒီလောက် လိုပေါ်သေးမရှိ ကြယ်ဝတဲ့ နိုင်း ကမ္မာပေါ်မှာ ဘယ်နှုန်းရှိလိုလဲ။ ဘာမှ မှစရာမလိုဘူး။ ဝပ်းနည်း ဓား မလိုဘူး။

အားတာ မဟုတ်ဘူး

စီးပွားရေး တိုးတက်အောင်လုပ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံလို့ နိုင်းမှာ ဘာမှ အက်ဘူး၊ တက်ညီလက်ညီနဲ့ နည်းစနစ်တွေ မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ကြိုးစား လုပ်လိုက်ကြရင် ၁၀ နှစ်လောက်နဲ့ အာသီယံနိုင်ငံတွေထဲမှာ ဒေါင်ဒေါင် ပြည် ထိပ်သီးနေရာ ရောက်လာမှာ သေချာပါတယ်။ ကြားနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ တကဗ်ယုံလိုလို့ ပြောတာ။ မြန်မာလူမျိုးရဲ့ ဥက္ကလာရဲ့အဆင့်ဟာ အရှက် ဘယ်လူမျိုးနဲ့ယျဉ်ယျဉ် မည့်ပါဘူး။ အာရုံမှာ ထိပ်ဆုံးလို့ ပြောနေ ပြုတဲ့ နိုင်းတွေက ဘွဲ့ရှုပြီး၊ အရွယ်စွဲ ယောက်ဘူး၊ မိန့်ဗော်များ၊ သို့ ဆရာလုပ်ပြီး အင်္ဂလန်စာ သင်ကြားပေးခဲ့ဖူးလို့ ပြောတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မိန့်တက်ဆော်း

စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲနဲ့က မခက်တာက စိတ်ဓာတ် ဆွဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနဲ့ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ့ဆိုရေးတော်နဲ့ တစ်ပါတီစနစ် အာက်မှာ အကြာကြော်နေခဲ့ရတဲ့ လူတိုင်းရဲ့ စိတ်တွေဟာ၊ မလုပ်၊ မဆုံး၊ ပြုတဲ့ ဆိုတဲ့ စိတ်တွေနဲ့ ဘာအလုပ်လုပ်၊ ‘ထန်းတက်ဆော်း’နဲ့ လုပ်သူ့ ဆုံးနည်းလုပ်ဟန်တွေဟာ ခေါက်ရှိကျိုးသလို ဖြစ်နေကြပြီး၊ ဒီရိုက္ခာတွေ သို့ စိတ်တက် သားသမီးအတိ ကျုံးမော်သွားလေ့ ရှိတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်က

မွေးဖွားခဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ အခုခိုရင် အသက် ၅၀ တန်းရောက်နေပြီ။
သူသားသမီးများတောင် ဒိမ်ထောင်ရက်သားကျြှုံး ကလေးတွေ ရဓလာက်
ပြီ။ ပထမမျိုးဆက်က ဒုတိယမျိုးဆက်၊ အခုခို တတိယမျိုးဆက် ဖြစ်
နေပြီ။

ခိုးချေတယ

ဒါကြောင့် လူတွေရဲ့ခေါင်းထဲမှာ ခွဲထင်နေတဲ့ ခိုးချေတယတွေကို
ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ သိရင်ခက်ပါတယ။ အဲဒါဂိုပဲ နိုးရိမိတယ။ ဒီးမွားရေးအရ
ဖွံ့ဖြိုးမှု နောက်ကျေဘာတော့ နည်းနည်းလေးမှ နိုးရိမိကြောင့်ကြ မဖြစ်ပါ
ဘူး။ မြန်မာတွေရဲ့ အစွမ်းအစကို ယုံကြည်တယ။

၈၉ ၂၀၁၀။

ပညာကို ယမ်းဘာဝပါလီ ကရင်းစားနှုတ်ဖွဲ့ော်

ဒီကန္တ ပညာသတ်ကြားရေးစာနိုင်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေ
အတွက် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေ မွေးထုတ်ပေးရှုံးသက်သက် ဖြစ်နေပြီး
တက္ကသိလ်တွေဟာလည်း ဘွဲ့ရလုပ်သားတွေ အစလိုက် အပြီးလိုက်
မွေးထုတ်ပေးတဲ့ စက်ရုံကြီးတွေ ဖြစ်နေပြီး။

ဝက်နှုန်းတွေကိုစင်းစားရေးမရောင်းတတ်

အမေရိကန် ပညာရေးလောကမှာ တစ်နောက်ခြား ကျယ်သထက်
ကျယ်အောင် ကြားဆရာတဲ့ ညည်းညားသံတွေ ဖြစ်ပါတယ။ ဂဏ်းတွေကိုစင်း
ပျက်သွားတာနဲ့ ရေးမရောင်းတတ်တဲ့ အရောင်းရေးသည်တွေ၊ သူများ
ရေးထားတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွေ မရှိရင် စာမသင်တတ်တော့တဲ့ ကျောင်း
ဆံရာမတွေ၊ ဘာလူးပရင့်မရှိရင် ဘာမှုမလုပ်တတ်တဲ့ အင်ဂျင်နိယာတွေ၊
အသင့်ဖော်စစ် ထုတ်လုပ်ပေးထားတဲ့ ဆေးဝါးတွေမရှိရင် လူနာအတွက်
လေဆေးလေးတော်စပ်ပြီး ကုမ္ပဏီနိုင်တဲ့ ဆရာဝန်တွေပဲ များနေတယ။
ကိုယ့်ဦးနောက်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစားတွေးခေါ်ပြီး လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တဲ့ ပညာတတ်
တွေ ရှားပါးသထက် ရှားပါးလာနေတယ။ အခု ကျောင်းတွေက ထွက်လာ
တာတွေက စာတတ်သူတွေချည်းပဲ၊ ပညာတတ်မပါဘူးလို့ ပြောကြုံသိကြ
တာတွေလည်း မကြာမကြာ ကြားရတယ။ အမေရိကန်မှာတင် မဟုတ်ဘူး
နိုင်ငံပေါင်းစုံက ပညာရိန်ယ်ပယ အားလုံးလိုလိုမှာ ပြောဆိုညည်းတွား
နေကြတဲ့အသံတွေ ညံ့နေပါတယ။

အနိုင်ရတွေက ရေးတွေကိုတွေ့ကြ

ပညာကို တန်းထဲးသားသူတိုင်းက ပညာရေးကို စီးပွားရေး လုပ်ငန်း
ကြီးများလို သဘောထား လုပ်ကိုင်နေကြတာကို မနှစ်မြောက်ဘူး။ တက္ကသိလ်
ဆရာတွေက မော်တော်ကားရောင်းသမားလို ကမ္ဘာလှည့်ပြီး ကျောင်း

ကြော်ပြောရင်း နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားတွေ စုဆောင်းနေတာကိုလည်း နှာခေါင်းရှုံးကြတယ်။ ပညာရေးကို စီးပွားရေး၊ လက်အောက်ခံအဖြစ် သဘောထားကြတာကို တော်တော်ကို စက်ဆိပ်ကြတယ်။ စက်ဆိပ်ပေမဲ့ လည်း ဘာမှ မတတ်နိုင်ကြဘူး။ နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်း၊ အစိုးရတွေ ကိုယ်တိုင်က ဘာမဆို 'ရွှေးတွေကို' တွက်ပြီး ရွှေးရောင်းရွှေးဝယ်လုပ်သလို လုပ်နေကြတာဆိုတော့ ပညာရှင်တွေ လက်မျိုးချနေကြရတော့တယ်။

ပညာကို ဟမ်ဘဏ်ရှိရောင်း

ပညာကို ရှုံးဖိနပ်ရောင်းသလို၊ ဟမ်ဘဏ်ရှိ ကိုကာကိုလာရောင်းသလို သဘောထားနေကြတော့ ပညာရဲ့တန်ဖိုးဟာ တစ်စွဲနေတွေး ကျောင်းလာခဲ့ရတယ်။ လူတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်ညာကို စဉ်းစားတွေးခေါ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြားထက် ကွန်ပျူးတာဆိုက အဖြေထဲတ်ယူဖို့လောက်သာ အားသန်ကြတယ်။ ဒါမှုဟုတ်လည်း စာအုပ်တွေထဲက သဘောတရားတွေနဲ့ ဖော်မြှေးလာတွေကိုပဲ အားကိုကြတယ်။ လူဦးရောက်ဟာ ကွန်ပျူးတာ လောက်တောင် အသုံးမကျတော့သလို ဖြစ်လာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကြာလာတော့ လူ့တန်ဖိုးတွေနဲ့ လူသားစံနှုန်းတွေ အားလုံးလိုလိုဟာ ယုတေသနရေးကျောင်းပြီး စံချိန်ဖော် ဖြစ်ကုန်ကြတော့တယ်။

အိမ်ထောင်စုနှစ်

လူတွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အိမ်ထောင်ဆိုတာပဲ ကြည်း။ ကဗ္ဗားအစကလင်ရယ်၊ မယားရယ်၊ အိမ်ထောင်ရယ်ဆိုတာ မရှိတူး။ ယောကျိုး၊ ပိန်းမဆိုတာ နားအုပ်ကြီးထဲက နားတွေလိုပဲ နေကြတယ်။ ရောက်ညာပြုကို ရာ အုပ်စုလိုက် ရွှေးပြောင်းသွားလာ နေထိုင်ကြတယ်။ နောက်တော့ စိုက်ပျိုးခဲ့သောက်လာတတ်ပြီး အခြေတကျ ရွာတည်နေလာကြတယ်။ အဲဒီတော့မှ လင်ရယ်၊ မယားရယ်လို့ သတ်သတ်မှတ်မှတ်နဲ့ အီးအိမ်တည်နေဆောက် နေထိုင်တယ်။ အဲဒီအဆင့်ကို ယဉ်ကျေးလာတဲ့ အဆင့် (civilized) လို့ သတ်မှတ်တယ်။ ဒါတောင် တစ်လုပ်တစ်မယား မဟုတ်သေးဘူး၊ စစ်နိုင်လို့ ဖိုးခေါ်ဆောင်လာတဲ့ ပိန်းမတွေကို ယောကျိုးတွေက မယားအဖြစ်ထားတဲ့အတွက် ယောကျိုးတစ်ယောက်နဲ့ ပိန်းမအများအပြား နေလာကြတယ်။ နောင် ယဉ်ကျေးမှုအဆင့် မြင့်သထက်

မြင့်လာမှ တစ်လင် တစ်မယားစနစ်ကို ဥပဒေတွေ၊ ဘာတွေ ပြုပြု ပြုကြော်သတ်မှတ်ခဲ့ကြတယ်။

အောင်ဆိုတဲ့နောက်

ဟော... အခုတော့ အိမ်ထောင်ဆိုတာက လူသားများရဲ့ လွတ်လပ်စွဲကို ကန့်သတ်တဲ့ အချုပ်အနောင်လို ဖြစ်တယ်။ ခေတ်မပိုတော့ဘူး၊ ဘယ်သူ့ဘယ်သူမှ ချုပ်နောင်မထားတဲ့ အတူနေချင်စိတ် ရှိတဲ့အနိက် အတူနော်နေချင်စိတ်တဲ့ အေဖော် (companion)လို့ ခေါ်ကြတဲ့ နေနည်းပျီးနှဲ နေထိုင်ကြတာတွေ အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ တော်တော်လေး ကျော်သုံးနေကြတယ်။ ပြင်သစ်က တွေးခေါ်ပညာရှင်ကြီး နှစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ယန်းပေါ်ဆတ်နဲ့ သီမွန်နီးဘူးတို့ဆိုရင် လက်မထပ်ဘဲနဲ့ တစ်သက်လုံး Life Companion ဆိုပြီး နေသွားကြတယ်။ တရာ့ကကျတော့ အတူနေပြီး ကလေး တစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက် မွေးပြီးမှ လက်ထပ်တာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ အိမ်ထောင်နဲ့ မိသားစုဆိုတဲ့ စံနှုန်းတွေ ပြောင်းလဲသွားပုံကို ပြောတာပါ။

ဆန့်ကျင်ဘက်အထိ ပြောင်းလဲ

မိန်းကလေးတွေရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံဆိုရင်လည်း စစ်မဖြစ်ဖို့ခေတ်ကဆိုရင် ခြေမှုက်စိဖုံးတဲ့ ငါဝန်ရည်ပွဲကြီးတွေကို အတွင်းက ရင်စည်းကျုပ်ကျုပ်ခံပြီး ဝတ်ကြတာပါ။ မိန်းကလေးတွေရဲ့ အပျို့စင်သာဝကိုလည်း အသက်နဲ့ထပ်တူ တန်ဖိုးထား ကာကွယ်စောင့်ရောက်ကြပါတယ်။ လက်မထပ်ရသေးဘဲ ကိုယ်ဝန်ရိုလာတဲ့ မိန်းကလေးမျိုးဆိုရင် ရပ်စွာကနေနှင့်ထဲတဲ့အတိတောင် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချလဲ ရှိတယ်။ ဟော... အခုတော် ဓား၊ ဝတ်ပုံဆိုတဲ့ လျှပ်ပေါ်လောင်လိုကြပါတယ်။ အလယ်တန်အာရုံး ၁၃ နှစ် ၇၄ နှစ်သမီး အချင်းချင်းဆိုရင် အပျို့စင်အဖြစ် ရှိနေသေးတယ်ဆိုရင် အဲချော်ဆောင်သဲ့၊ လူမှုရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊ ညွှေဖျော်တယ်ဆိုပြီး ဝင်နှင့်ကြော်သတဲ့။ လူမှုရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊ ညွှေဖျော်တယ်ဆိုပြီး။ လူ့တန်ဖိုးတွေ ပြောင်းလဲသွားပုံကို ကြည်ပါ။။ ဆန့်ကျင်ဘက် သဘော ဖြစ်သွားတဲ့အတိကို ပြောင်းကုန်ကြတာမဟုတ်လား။

အနတ်လက္ခဏာများ

လူမှုရေး နယ်ပယ်အတွင်းက တန်ဖိုးတွေနဲ့ နှစ်စံတွေ ပြောင်းလဲမှု အတော်များများဟာ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တာ နည်းနည်း အနတ် လက္ခဏာဆောင်တာက များများဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။ စိတ်ခာတိနဲ့ စရိတ်တွေကလည်း မယုံနိုင်လောက်တဲ့အထိကို ကြိမ်းကြုတ်ခက်ထန်ကုန် ကြတယ်။ အရှုံတော်ယောက်ကိုယ်မှာ ယမ်းထုပ်တွေပတ်ချဉ်ပေါ်ပြီး ရေးထဲ လျောက်ပြေးနေတုန်း အဝေးထိန်းခလုတ်နိုင် ဖောက်ခွဲတာမျိုး ဘယ်ခေတ် က ရှိခဲ့ပူးလိုလဲ။ စရိုသည်တွေ အပြည့်ပါတဲ့ လေယာဉ်ပျုံကြီးတွေကို အပိုင်းပြီး ရှုနေအဆောက်အအုံကြီးကို ဝင်ဆောင့်တာမျိုးလည်း ဘယ် ခေတ်က ကြားများလိုလဲ။ မောင်းသုမ္ပါ လေယာဉ်ပျုံပေါ် ဖုံးတွေတ်ပြီး မူလတန်းကျောင်းကလေးပေါ်ကျကျ။ ဆေးရုံပေါ်ကျကျ ကျချင်တဲ့နေရာ ကျ မကောင်းသုထိုင် ကောင်းသုထိုင်ပြီး ဖုံးကြချေတာမျိုးရေး ဘယ်အခါ က ကြားများလိုလဲ။ ‘ရှင်စက်မှုအပေါင်း သရဖူဆောင်းတော့သည်’လိုကို ပြောရတော့မယ့် ခေတ်ကြီးပဲ။

ဝညှီမတတ် ဘွဲ့ရတွေ တစ်ပုံကြီး

အနတ်လက္ခဏာတွေများပြီး ဆုတ်ကပ်ကြီးဖြစ်နေတဲ့ အစိုက အကြောင်းရင်းကတော့ လူသားတွေ ညာ၍ရည် ယုတေသနကျဆင်းလာ တာပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ့်လို ယူဆတယ်။ နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုမှာပဲ စာမေးပွဲတွေ အောင်ပြီး ဘွဲ့လက်မှတ် ရှိခြင်လောက်ကိုသာ ကျောင်းတွေနဲ့ တက္ကာသိုလ် တွေက အာရုံစိုက်လုပ်နေကြပြီး ကိုယ်ပိုင် ဆင်ခြင်ညာ၍နဲ့ ဆင်ခြင် ဓာတ်းစားနိုင်တဲ့ အသိညာ၍ပညာ မြင်မားဖိုကို လျှစ်လျှော်စုံကြတယ်။ ရလဒ်က ပညာမတတ်တဲ့ ဘွဲ့ရတွေ တစ်ပုံကြီး ပေါ်ထွက်လာတာပဲ ဖြစ်တယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ သူများရေးထားတဲ့စာတွေ အလွတ်ကျက်ပြီး စာမေးပွဲအောင်လာကြတာပဲ ရှိတယ်။ လက်တွေ့မှာတော့ ရင်ဆိုင်ကြီးတွေ၊ ရတဲ့ အကြောင်းလိုက်လောက်ပြီးထွေဖြစ်အောင် ဘာတစ်ခုမှ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။

နိုဘယ်ဆုအများဆုံးရ နိုင်ငံ

စီးပွားရေးဆိုင်ရာနိုဘယ်ဆု အများဆုံးရရှိတဲ့နိုင်ငံဟာ အမေရိကန်

ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံကျော် စီးပွားရေးပါရဂုတ္တေသာည်း အများဆုံးရှိတယ်။ အမေရိကန်သမ္မတရဲ့ အိမ်ဖြူးတော်အထူးအဖွဲ့မျိုးစုံမှာ နာမည်ကျော် တက္ကာသိုလ်ကြီးတွေက ပါရဂုတ္တေ ပညာရှင်တွေ ဒါဇ်ပေါင်းများစွာ နိုင် ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကဗျာယျက်မတတ် တိန်သွားခဲ့ရတဲ့ ဘဏ်ကြီးတွေ အဝါလီခံရတဲ့ စီးပွားယျက်ကပ်ကြီးကိုတော့ တားဆီးကာကွယ်ဖို့မပြောနဲ့ အိုးတော်အနဲ့မှန်တွေကိုချက်သွာ်တော် တစ်ယောက်မှ မရှိခဲ့ဘူး။ ကဗျာ ယျာက ဆင်းရွှေ့တော်မှုပောက်ရေးဆိုပြီး စီမံခိန်းတွေ ရာထောက်ချိုး ရေးဆွဲ ခဲ့ကြတယ်။ နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် ငွေတွေ ဘီလျှော်ပေါင်းများစွာ သုံးစွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြတာလည်း နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ခြားပဲပြောနဲ့ အမေရိကန် နိုင်ငံမှာတော် ဆင်းရွှေ့တော်သူ့မှုပောက်ပြီး အလုပ်လက်မဲ့ ထောက်ပုံကြီး ပေးနေရတာ ပပောက်အောင် မလုပ်နိုင်ဘူး။

ဆင်စွဲယ်ရဲတိုက်ကြီးတွေထက်

နိုဘယ်ဆုရ ပုံစိတ်ကြီးတွေက ဆင်စွဲယ်ရဲတိုက်ကြီးတွေထက် ဆုအုပ်ကြီးတွေဖတ်ပြီး သဘောတရားတွေ ထုတ်ယူနေကြတာပဲ။ လူတွေ ချွဲအကြောင်း၊ လူတွေရဲ့ဘဝကို မှန်မှန်ကန်ကန်သိတာမှ မဟုတ်တာ။ နှောက်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံကို အခြေဖြေပုံတိုးတော် စီးပွဲစားတွေ အာဖရိကမှာ၊ အာရုံမှာ တကာယ်အသုံးဝင်ပါမလား၊ အာဖရိကတိုက်ကို အေမည်းရောင်တိုက်ကြီး ဆိုတဲ့ပုံရိုင်က လွှတ်မြောက်အောင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး စတင်စွဲစည်းပြီး ကတည်းက လုပ်ဆောင်လာခဲ့တာ၊ ဆင်းရွှေ့တော့သူများဆုံး ရောက်ဘယ အထူးပြောဆုံး၊ စိုက်ပုံးမှုပေါ်အိုးအားဆုံး တိုက်ကြီးအဖြစ် ရှိနေဆဲပါပဲ။

တော်လည်းတော် ကျော်လည်းကျော်မှ

အိမ်ဖြူးတော်က စီးပွားရေးပညာရှင်ကြီး မတတ်ဘူး၊ မတတ်ဘူးလို ဆြော့တာမဟုတ်ပါဘူး၊ သိင်တော်၊ သိင်တော်လို ပါရဂုတ္တေရာ့၊ ပါမောက် ကြီးတွေဖြစ်ပြီး နိုဘယ်ဆုတော် ရဲ့ကြတာပေါ့။ အိမ်ဖြူးတော်ကခေါ်သူ အသုံးပြုတာ ခံရဖို့ဆိုတာ လွယ်တာမှတ်လို ။ တော်လည်းတော်၊ ကျော်လည်းကျော်မှ ဖြစ်တာ။ သူတို့စာတော်တာ၊ စာတော်တာ ဘာမှအငြင်း စွားစာရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အတော်ကေးပြသနာကြီးကို သူတို့ ကိုင်တွယ်

ပြရှင်နိုင်မယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပေါ်မှာတော့ သံသယဖြစ်ပါတာ အမှန်ပါပဲ။
 နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်အောင် သုတို့ရဲ့ဆရာအဆက်ဆက် မပြရှင်နိုင်ခဲ့
 တော် သုတို့တွေ ပြရှင်နိုင်နိုင်တဲ့ တော်တော်မလွယ်တဲ့ကိုစွဲပါ။ ကဗ္ဗာ
 တစ်ခုံတဲ့မှာ ကျွဲ့သုံးနေကြတဲ့ ပညာရေးစနစ်နဲ့ ကျောင်းတွေ၊ တဗ္ဗာသို့လဲ
 တွေကို အကြေခံကစ်ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမပြုသမျှ ကာလပတ်လဲ့၊ ကဗ္ဗာ
 ပေါက ခုံးကျွဲ့ကျွဲ့ရောပါ၊ သူ့အကျွဲ့ရောပါ၏၊ ရောကွန်ရက်နိုင်တဲ့ ကပ်ကြီးသုံးပါး
 ကို ဖယ်ရှာရှင်းလင်းပစ်နိုင်တဲ့ ပညာရှင့်ပျိုးတွေ ပေါ်ထွက်မလာနိုင်ဘူး
 လို့ပဲ ကောက်ချက်ချလိုက်ချင်ပါတယ်။

၁၅၁ ၉၁၁၀။

သမိုင်းကို ဘယ်သူပုံစံးယူလဲ

သမိုင်းကိုဖန်တီးတာ ဘယ်သူလဲ။ လူစွမ်းကောင်းတွေလား၊ ပြည်သူ
 မြည်သား လူအများလား၊ ဒီပေးခွဲနဲ့ကို အငြင်းပွားခဲ့ကြတာ နှစ်ပရီဇ္ဇ္ဇာ
 ဆွဲ မနည်းတော့ဘူး။ ယေဘုယ်ခြေားပြီး ပြောရရင် လက်ယာသမားတွေက
 ရွာပဲလို့ ခာချိုလို ရောမ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေက သမိုင်းကိုဖန်တီး ပုံးဖော်ကြ
 တာလို့ ဆုံးကြပြီး လက်ဝဲသမားတွေက သမိုင်းဖန်တီးရှင်ဟာ ပြည်သူတွေ
 သာ ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြတယ်။

အဖြေဖွေကိုတဲ့ ငြင်းခုံမှု

နှစ်ပေါင်းများစွာ အငြင်းပွားခဲ့ကြပေမဲ့ အဖြေထွက်မလာဘူး။
 နှစ်အက်စလုံးက ကိုယ့်အယူအဆကိုယ် နိုင်နိုင်မာမာ ဆုပ်ကိုယ်ထားခဲ့ကြ
 တယ်။ နှစ်ဆယ်ရာစုံ၊ ကုန်ခါနီး၊ နေက်ခုံး၊ ဆယ်စုနှစ်နဲ့ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုံ
 ခဲ့ ပထမဆုံး၊ ဆယ်စုနှစ်များ၊ အတွင်းရောက်တော့ နည်းပညာတိုးတက်မှု
 များဟာ မကြိုစုံပဲ့၊ အဲ့ထုစရာကောင်းလောက်အောင်ကို ရုန်ပျုံကော်လွှား
 ပြစ်လာခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် ကွန်ပျူးတာ အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေး
 ဆွဲ့ရပ် တိုးတက်မှုကြောင့် အချိန်နဲ့ အကွာအဝေးဆိုတာ လူတွေအတွက်
 အတားအဆီးတစ်ခုသွယ် ဖြစ်မနေတော့ဘူး။ ကဗ္ဗာ့အရှေ့စွဲနဲ့ အနောက်
 နှစ်များ နေသူ့ နှစ်ယောက် တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက်ကြည့်ပြီး
 ကော်ပြောနိုင်ကြတယ်။ လန်ဒန်ကဘောလုံးကွင်းမှာ ကန်နေတဲ့ဘောလုံး
 ဦးကို လန်ဒန်သားတွေနဲ့ တစ်ချိန်တည်း ပါးဘလောက်သောက် ရွာသား
 ဆွဲလည်း ကြည့်နိုင်တယ်။

သင့်သို့ ရွှေနိမိုး

အင်တာန်ကဲ့ ဒေါက်တယ်နည်ပညာတွေက အချိန်နဲ့ အကျာအဝေး ကို ပျောက်ကွယ်သွားအောင် လုပ်လိုက်နိုင်ပြီလိုတောင် ပြောနိုင်တယ်။ အဆင့်မြင့်ပညာရှင်တွေ သင်ယူနဲ့ ငွေကုန်ကြောကျ အများကြီးခံစာရာ မလို တော့သလို၊ သူငြေားသမီး အပျို့ကြီးကို ထမင်းထိနိုင်ပေါ်အောင် လိုက်ရှာဖော်စရာလည်း မလိုတော့ဘူး။ ပင်လယ်ကူးသတော်ကြီးကို တစ်လလောက် ကြာအောင် စီးပြီး ဘဲလပ်ရွှေဖြူတော်ကြီးအရောက် သွားနေနိုင်လည်း မလို တော့ဘူး။ ဒါ့မကျား ဒီပိုမကျားနဲ့ သင်ယူချင်တဲ့ပညာရပ်ကို အွန်လိုင်းက သင်လိုရနေပြီ။ အောက်စိန့်တွေသိလိုကြီးက ဘွဲ့ယူချင်သလား၊ လန့်ဒုန် တွေသိလိုကြီးကပဲ ယူချင်သလား၊ ဒို့မဟုတ် အဖောက်နှင့် အဖောက်နှင့် ဆိုလည်း ဟားပတ်က ယူမလား၊ ပရိုင်စတုနဲ့ ဘာကလောက ယူမလား။ ကြိုက်ရာရွေးယူလို ရတယ်။ ကွန်ပျူးတာတစ်လုံးရှိဖို့ပဲ လိုတယ်။ တြော် ဘာမ မကုန်ဘူး။ ပိုက်ဆံလည်း များများစားစား မကုန်ဘူး။

အွန်သယေသနလုံး

လူတွေက ဒီဇော်ကို နည်းပညာအောင်လို ပေါ်ကြတယ်။ တာချိတော့ ပညာအောင်လို ပေါ်တယ်။ လက်ကိုင် တယ်လိုဖုန်းလေးတစ်လုံးရှိရင် လုပ်ချင်တာကို ဘယ်သူမရှိ စိတ်ရှိတိုင်း လုပ်နိုင်တယ်။

ရုပ်ရှင်ကြည့်ဖို့ ရုပ်ရှင်ရုံသွားစရာ မလိုဘူး။ သီချင်းနားထောင်ဖို့ ကက်ဆုက်တွေ ဓာတ်စက်တွေရှိဖို့ မလိုဘူး။ အင်တာန်သုံးဖို့ ကွန်ပျူးတာ ရှာစရာ မလိုဘူး။ စာဖတ်ချင်လို စာကြည့်တိုက်သွားစရာ မလိုဘူး၊ ရွှေ့ပျော် ဖို့ ကုန်တိုက်ကြီးမှာ ဖြောက်စရာမလိုဘူး။ လက်ကိုင်ဖုန်းလေးတစ်လုံးရှိတဲ့ ရှာစွာသယေသနလုံး ဖြစ်တယ်။ လက်ကိုင်ဖုန်းဆိုတာ ဒီဇော် ခဲ့ ဗြို့သယေသနလုံး ဖြစ်တယ်။

"ချို့"ဆို အကုန်မြစ်

ဖုန်းတစ်လုံးနဲ့ ဘာမဆို လုပ်လိုရတဲ့အတွက် လူတိုင်းဟာ တန်ဖိုးရှင် ဖြစ်လာတယ်။ 'ဥုံ့ဖွံ့ဖြိုး ဘာမဆို ကိုယ်ရေးရောက်အောင် လုပ်နိုင်တယ်။' ဒါကြောင့် သူရဲ့ကောင်းတွေနဲ့ လွှာစွားကောင်းတွေရဲ့အောင် နိုးချုပ်သွားပြီး၊ ဒီဇော်က ပြည်သူ့အာဏာတာ(People Power)အောင် ဖြစ်သွားပြီ့လိုက်တယ်။

ကြော်သူတွေက ကြွေးကြော်ကြတယ်။ ကြွေးကြော်လောက်အောင်လည်း နည်းပညာတွေက တစ်နောက်ခြား တိုးတက်လာတယ်။ တိုကျိုးပြီးက နဲ့လုံး ခွဲစိတ်ကုသိုလိုတဲ့ လူနာကို နယ်သယောက်ဆေးရဲ့က နဲ့လုံးခွဲစိတ်က အရာဝန်ကိုးက ကွန်ပျူးတာကတစ်ဆင့် တိုကျိုးဆေးရဲ့ ခွဲစိတ်ခန်းထဲက စက်ရှုပ်ကို ညွှန်ကြားစေခိုင်ပြီး ခွဲစိတ်ကုသတဲ့ အဝေးထိန်းခွဲစိတ်မှု(Virtual Surgery)တောင် လုပ်လိုရန်ပြီ ဖြစ်တယ်။

အိုင်စီးထားလျှော့ မရတော့

ကိုယ်နဲ့စိုင်တဲ့ သတင်းစီဒီယာ နယ်ပယ်မှာတောင် အခုဆို 'လူထု သတင်းသမား' (Citizen Journalist)ဆိုတာတွေ တစ်ပုံကြီး၊ သတင်းစာ နှာနှင့် လက်ကိုင်ရှိတယ်ဆိုပြီး ခေါင်းတာမေ့မေ့၊ ရင်တကော့ကော့ လုပ် အုလို မရတော့ဘူး။ 'ခုက္ခဖယ်ရယ်ကြီး' လက်နက်ကယ် စုအညီနဲ့ ဆိုတဲ့ သံကြော်သတင်းမျိုးတွေလည်း လွှင့်ချင်တိုင်းလွှင့်လို မရတော့ဘူး။ တိပိုကြား မေးခေါင် ပေါ်လာတယ် ဆိုတာမျိုးနဲ့လည်း လုပ်စားလို မရတော့ဘူး။ ထက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထဲမှာ တွေ့ရသမျှ လူငယ်တိုင်းဟာ 'ဘလော့ဝါ' လေး ဆွဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဘတ်စားပေါ်မှာ ကိုယ့်နား ကပ်ထိုင် ဆွဲအဲ ကောင်မလေးကလည်း facebook က တစ်ဆင့် ဝေဖန်ချက်၊ သင်ခြင်ချက်တွေ ပုံးမှန်ရေးနေတဲ့သူ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေလိမယ်။ ရွှေးကလို 'ခွဲ့' တစ်ခွဲ့ခွဲ့ကို အပိုင်စီးထားလို မရတော့ဘူး။ လူတိုင်းရဲ့အောင် ပြည်သူ့ အတွက် ဖြစ်နေဖြစ်။

အော်တွေချော့လျှော့

ဒါကိုရည်ရှိပြီး သူရဲ့ကောင်းတို့အောင် လူစွမ်းကောင်းတို့အောင် ကုန် အုံသွားပြီး နိုးချုပ်သွားပြီ့လို ကြွေးကြော်သူမှားက ကြွေးကြော်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခက်တာက အဲဒီ ကြွေးကြော်သူ အာများစား ကိုယ်ပိုင် အေားအခေါ်၊ အယူအဆ၊ ဒေသနှုပ်ယူလို မယ်မယ်ရရ မရှိတာပဲ ဖြစ် ထမ်း သူတို့က သူများရေးတဲ့စာအုပ်တွေပတ်ပြီး ကြက်တူရွေးလို နှုတ်တိုက် အွေ့နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဟိုက နိုးချုပ်ရင် မီမှားလည်း အားလုံး နိုးချုပ်ပြီး ဆိုးကော်ကြတာပဲ။ အော်တဲ့သူ သုံးလေးသယောက် ဆုံးမြတ်ဆုံးရှင်ဟော ဒီးမြတ်ဆုံးရှင် နိုးချုပ်ပြီး ယူရဲ့ ယိမ်းကနေသလိုဖြစ်နေတော့တယ်။ လူ ရယ်စရားကြီးပေါ်

နာဂါလိကိုကောင်းဖြစ်အောင်လုပ်

လူစွမ်းကောင်းခေတ် နိဂုံးချုပ်သွားပြီလို့ အော်နေတဲ့ ရပ်ကွက်ကပဲ သမိုင်းကို ပြည်သူတွေကရေးတယ်ဆိုတဲ့ အယုအဆကို ပြက်ရယ်ပြု ဖြောဆိုသံတွေ ထွက်လာတာ တလောလေးက ပို့သံသံ ကြားလိုက်ရ တယ်။ လူထုဆိုတာ အများစုက ခေါင်းဆောင်တွေဖောက်တဲ့ လမ်းပေါ် တက် လျှောက်ကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။ ချာနျှော့၊ ရှာစွဲလို့ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေကြားင့် ခုတိက္ခာစွာစစ်ကြီးကို နိုင်အောင်တိုက်နိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ပညာတတိပြီး အမြိုအမြင်ရှိသုတေသနကိုသာ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရွှေချော် တင်ပြောက်ရမယ်။ လူထုဆိုတာ ယော်ယူအားဖြင့် ပညာရည်အဆင့် နိုင်ကျတယ်။ ခေါင်းမဆောင်နိုင်ဘူး၊ ခေါင်းမဆောင်သင့်ဘူးလို့ ဆိုကြပြီး လူထုအနေနှင့်က နာဂါလိကိုကောင်းဖြစ်အောင်သာ ကြိုးစားသင့်တယ်လို့ ဆုံးမည့်ဝါဒ ပေးကြတယ်။

ခေါ်မရောမခေါ် အယုအဆ

ပညာခေတ် ဆိုတဲ့စကားကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ရေပေါ်ဆီ လူတန်းစား အခွင့်ယူးခံတစ်စုက သူတို့ရဲ့ ရေပေါ်ခေါ်နေရာကို ကာကွယ်နေကြတယ်။ သူတို့ အယုအဆက ဘာနဲ့ တူနေသလဲဆိုတော့ ပညာရှင်တွေကသာ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်သင့်တယ်ဆိုတဲ့ ခေါ်မခေါ်၊ ရောမခေါ်က အယု အဆတွေနဲ့ ထပ်တူထပ်ပျော်ပဲပဲ၊ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုခေတ် လူထုဟာ ခေါ်မ ရောမခေါ်က ကျွန်းတွေ မဟုတ်ကြတော့ဘူးဆိုတာ သူတို့ မသိကြဘူး၊ ရေပေါ်ဆီ(အီလစ်)တွေလိုပဲ အင်တာနှက်ခေါ်၊ ပညာခေတ်ကြီးကိုလည်း နားမလည်ကြတူး၊ လူလှယ် ဘလော့ဂါလေးတွေက ရှာနယ်တိုက်ထဲက အယ်ဒီတာကြီးတွေထဲကိုတောင် နည်းပညာလှိုင်းတွေထဲမှာ ကျေခတ်တွေပျော်ရှုး နိုင်ကြတယ်။ လိုင်းထုံးကြီးတွေ ဘယ်လောက်ကြီးကြီး ကောင်းကောင်း စီစုင်းလိုက်ပါနိုင်ကြတယ် ဆိုတာလည်း မသိကြပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ သူတို့တစ်တွေက ပါမှတစ်ပါး အခြားမရှိပြုဆိုတဲ့ တိမ်သလွှာတွေ ဖုံးပြီး အောက်ခြေလွှာတ်နေတာကို။ အောက်ခြေလွှာတ်တော့ လူတွေကို အထင်သေးတယ်။ နေရာတာကာ အပေါ်ဆီက ကြည့်တယ်။ လူတွေဟာ အသိဉာဏ် မဟုသုတေသန နည်းကြရာတယ်။ ပညာမဲ့ကြတယ်။ သနားပါတယ်။ ပို့မကယ် သေဖျယ်သာ ရှိတော့တယ်လို့ အထင်ရောက်လာတယ်။

နားကေလောလွန်း

လူတွေကို အထင်သေးတဲ့စိတ်နဲ့အတူတူ တစ်ပြိုင်တည်း ပေါ်ထွက် လာတာက ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ် အထင်ကြီးလွန်တဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ နေရာ တိုင်းမှာ ပါသာ သိတယ်၊ ပါသာ တတ်တယ်၊ ပါသာ လုပ်နိုင်တယ်ဆိုပြီး ဘဝ်မြှင့်လာတယ်။ တစ်ဝါးတိုင်းတစ်ပြည်လုံးက လူတွေကို တပည့်လိုယူဆ ပြီး နေရာတိုင်း ဆရာကြီးလုပ်ချင်တယ်။ နိုင်တဲ့ရေးကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ကိုယ့် မိသားတစ်ရုံ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာနေကြတဲ့ မြန်မာ ဘချို့က ပိုစီးသေးတယ်။ သူတို့မှ ပညာရှင်၊ သူတို့မှ ဒီနိုကရေး သူရဲ့ ကောင်း။ ဟိုရောက်မှ လက်ပူတိက်သင်ပေးတဲ့ သင်တန်းဓတ္တာကို၊ ဒီမိုကရေး သာမှာကျပ်းတွေ အားဇာတ်ဆောင်ပြီး ကြက်တူရွေးပညာရှင် လုပ်နေကြတာ နားကေလောလွန်းလှတယ်။

ကြောက်လို့ ထွက်ပြေးတဲ့ ဘယ်သူလဲ

ကိုယ့်အကြောင်းနဲ့ကိုယ် နိုင်ငံခြား သွားနေကြတာပါ။ ဘာမှ ပြော စုံ၊ မရှိပါဘူး၊ ကိုယ်အလုပ်ကိုယ်လုပ်၊ ကိုယ့်စီးပွားရှိယူပြီး အေးအေး အကြောပါ။ အထဲက လူတွေကို အတုံး အအတွေလို့ သဘောထားပြီး ဒီမိုကရေး ရုရှိကြီးတွေ မလုပ်ကြပါနဲ့၊ အထဲကလူတွေ ကြောက်နေကြတယ် ဆိုတဲ့စကားတော့ ယောင်လို့တော် မပြောပါနဲ့၊ ကြောက်လို့ ထွက်ပြေးတဲ့ ဘယ်သူလဲဆိုတာ တစ်နိုင်ငံလုံး သိကြပါတယ်။ အင်တာနှက်ခေါ်၊ ဂလို ဘယ်ခေါ်နဲ့ ပါးစိတ်က အဖြုတ်ထွက်အောင် အော်နေကြပေး အင်တာနှက်ရဲ့ အွေးကိုတော့ ဘာမှ သေချာရေရာ၊ သိကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မူးကြေား လုပ်နေကြတာ။

ဘာကို ဖြို့မှန်းသို့

အင်တာနှက်ကို မြန်မာလူငယ်တွေ ကောင်းကောင်း အသုံးချုတ် ပါတယ်။ အော်လန်ကာ၊ အမော်ရှိကန်ကာ၊ ထွေစကြေားလျှော့၊ စင်ကာပွဲ ဗျာဗျာဗျာဗျာဗျာဗျာ မဟာဘွဲ့ရတဲ့ လူငယ်တွေ မြန်မာပြည်မှာ အများကြီး ရှိပါ ဘယ်။ အင်တာနှက်ကို အသုံးချုပြီး ကိုယ့်လို့ချင်တဲ့ ပညာရှင်မျိုးစိုး ဆုံးလာနေကြပါတယ်။ လူတွေဟာ၊ အထူးသာဖြင့် လူငယ်တွေဟာ၊ အားမျှေးပါတယ်။ အားမျှေးပါတယ်။ ဖြို့ဘာကို ဖြို့မှန်း သိတယ်။ လိမ်တာကို အောင်းဆုံး

သတယ်။ ဘယ်သူတွေဟာ ခြေစည်းရှိုးကို ခွဲထိုင်ပြီး နှစ်ဖက်စလုံးက ပေးစာကမ်းစာကို စားသောက်နေကြတာလဲ ဆိုတာလည်း သတယ်။ ဘယ်သူတွေက နှစ်ဖက်ချွဲနိုင်လုပ်နေတာလဲ ဆိုတာလည်း သတယ်။ ဒီဇေတ်က လူထုသတင်းသမား(Citizen Journalist) အောင်လေး။ လူတွေကားမှာ သတင်းတွေဟာ အစုန်အဆန် စီးဆင်နေကြပါတယ်။

ဗုဏ်ရက်ထဲမှာ သိန်းချို့

သတင်းကို စီအင်န်အင်န်တစ်ခုတည်းက ဖန်တီးပေးတဲ့အောင် ကုန် ဆုံးသွားပြီး အယ်လ်ဂျာနီးယား(aljazeera)လည်း ပေါ်နေပြီး ဝက်ဘ်ဆိုကို တွေ့နဲ့ ဘလော့နှင့်တွေ့လည်း ကွန်ရက်ထဲမှာ သိန်းနှေ့ရှိနေကြပြီး အပေါင်က မှာနေမှု နယ်ယောက်တိုင်စ်၊ အတိနိုင်တွော်တော် နိုးချုပ်သွားပြီး ရှုံးကြုံ(ကွမ်းခြေကွန်)ရဲ့ ဝါးဘလော်သောက်ကလည်း နယ်ယောက်တိုင်းမှာ ဝါရှင်တန်ပိုစ် ကြိုက်တဲ့သတင်းစာ ရွှေးဖတ်နိုင်တဲ့အောင် ရောက်နေပြီး ဒီဇေတ်ဟာ လူရှုမှုကောင်းများအောင်၊ သူရဲ့ကောင်းများအောင် မဟုတ်တော့ သလို အောင်ပျောက်ရရှုတွေရဲ့အောင်လည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ အင်တာနှင့် က ကမ္မာကြီးတစ်ခုလုံးကို လူထုအောင်အဖြစ် ပြောင်းပစ်လိုက်ပြီး။

မိန်ချုပ်က သမိုင်းဖန်တီးတာလား

ဒါကို နားမလည်ဘဲ့နဲ့ သမိုင်းဆိုတာ ချာချို့လို့ ရှစ်မဲ့လို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေက ဖန်တီးတာ၊ လူထုဆိုတာ နောက်လိုက်တွေ သက်သက်ပဲပဲ့ ပြောနေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီ ရရှုတွေက ထိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလို့ သခင် ဖိုးလုကြီးလို့၊ ဆရာတဲ့လို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လက်ညွှေ့ပဲ့ပြလေ့ ရှိတယ်၊ ရေ့နဲ့ခြောသိတိကြိုးကို သခင်ဖိုးလုကြီးက ဖန်တီးဆောင်ပြောဆိုကြတယ်။ တကယ်က ရန်မြောသိတိကြိုးက သခင်ဖိုးလုကြီးဆိုတဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ကို မွေးထုတ်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ တို့ပဲမာအစည်းအားလုံးကို သခင်အောင်ဆန်းက မွေးထုတ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူး။ တို့ပဲမာ အဝည်း အရုံးကြီးက ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် မောင်အောင်ဆန်းကို ပျိုးချုပ် ဆိုင်ရေးသမားတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် မောင်အောင်ဆန်းရုယ်လို့ ဖြစ်လာအောင်လည်း ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးက မွေးထုတ်လိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ အလုံ

တုပဲ ဂျို့ဆင် ကောလိပ်ကျောင်းသားလေး မောင်အောင်ကျော်ကိုလည်း အာဇာနည် ထိုလ်အောင်ကျော်ဖြစ်အောင် ကျောင်းသားလူပ်ရှားမူကြီးတာ မွေးထုတ်ခဲ့တဲ့ ဖြစ်တယ်။ မောင်အောင်ဆန်း၊ မောင်အောင်ကျော်တို့က ကျောင်းသားလူပ်ရှားမူကြီးကို မွေးထုတ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူး။

သခင်အုပ္ပါန်၊ စတင်တည်ထောင်သူ

တို့ပဲမာ အဝည်းအရုံးကြီးကို စတင်တည်ထောင်ပြီး၊ ‘သခင်’ဆိုတဲ့ အမည်ကို ဝါးသုံးခဲ့သူက စာရေးဆရာတ်ကြီး သခင်ဘသောင်းဆိုတဲ့ လုတေသုကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်လိုင်းကျေတွေ သူဟာ တို့ပဲမာ အဝည်းအရုံးကြီးနဲ့ ကင်းကွာသွားပြီး လွှတ်လပ်ရေးတို့ကိုပွဲတွေ့နဲ့ လည်း အဆက်ပြတ်သွားခဲ့တယ်။ တို့ကိုပွဲနဲ့ အဆက်ပြတ်သွားတာနဲ့ လူထုနဲ့လည်း အလုမ်းကွာဝေးသွားတယ်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် အိမ်စောင့်အစိုးရအောင် တည်မြှုံးသနရှင်းတို့ လျှို့ပြုတေကြတဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲမှာ သူဟာ နတ်မောက် မဲဆန္ဒဆယ် စာစ်သီးပုဂ္ဂလ အမတ်လောင်းအဖြစ် ဝင်ရောက်အရွေးခံရာမှာ သတ်မှတ် ထားတဲ့ အနိမ့်ဆုံး မဲအရေအတွက်တောင် မရရှိလိုက်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် စင်ထားတဲ့ အာမခံကြုံးတောင် ပြန်မရတော့ဘဲ အဆုံးခဲ့လိုက်ရပါတယ်။

အထင်အရား သိနိုင်တယ်

သခင်ဘသောင်းဆိုတာ အင်မတန် ထူးချွဲနိုင်ထက်မြှောက်တဲ့ စာရေးဆရာတ်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြှုန်မှုနိုင်ငံရေးသမိုင်းကို အန်တီးနိုင်ရုံးသာမ်းက သူကိုယ်တိုင် တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ တို့ပဲမာ အဝည်းအရုံးကြီးတို့တိုံးလုပ်တို့တို့ကို မဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ထူးချွဲနိုင်တဲ့ခေါင်းဆောင် အွာက သမိုင်းကို ဖန်တီးတာလား၊ သမိုင်းက ခေါင်းဆောင်တွေကို အွာထုတ်လိုက်တာလား၊ ဆိုင်အားလုံးကို ကိုအောင်ဆန်း လေ့လာလိုက်ရှိနဲ့ အောင်အရား သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါနဲ့တောင် မက်ထိုပိုလိုလိုတန် အီလစ် အွာက မသိဘူးဆိုတာတော့ ထူးချွဲနိုင်သနနားလား။

အပေါ်ကျော်ပဲ နီးစပ်အောင်

အဲသောအချာ သုံးဆောင်ကြည့်ရင်တော့ မထူးဆန်းဘူးဆိုတာ သိနိုင်တယ်။ သဘာဝကျွော ဖြစ်ပေါ်လာတာပါပဲ။ အဲဒီ ကြိုးသား လူလည်ရေပေါ်ဆီ အီလစ်တွေဆိုတာက ဓေတ်တိုင်းဓေတ်တိုင်းမှာ ရေပေါ်ဆီလိုအပေါ်ယူပဲ ငော်နေခဲ့ကြတယ်။ ဘယ် လွှတ်လပ်ရေး တိက်ပွဲစဉ်တွေမှာ ပါဝင်ခဲ့ဖူးဖြစ်း မရှိပါဘူး။ အပေါ်ယူလွှာမှာပဲ ငော်နေသူတွေ ဖြစ်တာကြောင့် အောက်ခြေ လူတန်းစားစတွေနဲ့လည်း တောင်ဝင်ရှိစွဲနဲ့ ပြောကိုဝင်ရှိစွဲနဲ့ပေးမာ အလုပ်ကျွောဝဝါတယ်။ လူထုကို အထင်သေးပြီး ဘယ်တော့ မှ လူထုနဲ့ နီးစပ်အောင် မကြုးစားပါဘူး။ အောက်ခြေအစား အပေါ်လွှာကိုပဲ နီးစပ်အောင် နည်းမျိုးစုံနဲ့ ကြိုးစားပြီး ရေပေါ်ဆီ လုပ်နေခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရုသ်စရာ ဖြစ်မန္တဘူးလား

အဲဒီလို ရေပေါ်ဆီ လူတန်းစားတွေကပဲ သမိုင်းကို ပြည်သူ့အများစုက ဖန်တီးတာဆိုတဲ့ အယူအဆကို ပြက်ရယ်ပြုခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ပညာရှင်တွေကသာ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ပြီး လူထုတွေကတော့ နောက်လိုက်ကောင်း ပြစ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ လိုတယ်လို့ ပါစပ်က အမြှုပ်တစီစီထွက်အောင် အော်ဟန်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဂလိုဟယ်အင်တာနက်ဆောင်း၊ လူထုသတ်းသမားများရဲ့ ဓေတ်မှာအောင် လူစွမ်းကောင်း၊ ဓေါဒ်းဆောင်းကောင်းတွေက သမိုင်းကို ဖန်တီးတယ်လို့ ပြောနေတာကတော့ ရယ်စရာဖြစ်မနေဘူးလား။

၆၁၁၂၀၀၈

လူငယ်တွေအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်အရ နှစ်ပျီး

လူငယ်တွေရောက်လာ စကားပြောကြတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ ဘာလိုနေလဲ၊ ဘာတွေ ကြိုးစားရမလဲဆိုတဲ့ မေခွန်းကို ပေးလေ့ရှိကြတယ်။ သူတို့ကို ဝေဖန်ပါပဲ ထောက်ပြပါလို့ ပြောတဲ့သဘော ဆောင်တဲ့အတွက် ဝင်းသာရပါတယ်။

ချီးကျိုးရမယ့်နိုင်

တစ်ဆက်တည်းပဲ လူငယ်တွေအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့အရာများကိုလည်း ပြောပြပေးပါလို့ တောင်းဆိုတတ်ကြပါတယ်။ ဝေဖန်ရေးကိုလိုလိုလားလား တောင်းခံတဲ့စိတ်မျိုးရှိတာ လူငယ်တွေကို ချီးကျိုးရမယ်။ ရင့်ကျော်တဲ့အချွဲယ် လူကြီးတွေတောင် ဝေဖန်ရေးကို လက်ခံတဲ့ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝေဖန်သူကို 'ကက်ကက်လန်' ပြန်ပြီး ရန်တွေ့တဲ့ကြပါတယ်။ ကိုယ့်မှာ ဖြည့်ဆည်းစို့ လိုအပ်နေတာတွေကို သိချင်စိတ်ရှိတာလည်း ကောင်းတာပဲ့၊ တစ်ပါးသူကို ထောက်ပြပေးပါလို့ တောင်းဆိုတာက ပိုပြီး နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းတယ်။ ပလွှာစိတ်မရှိတာကို ညွှန်ပြတယ်။ ဒီအချက်တွေကြောင့်လည်း လူငယ်တွေနဲ့ 'ပလဲနံပသန့်'တာ ဖြစ်တယ်။ လူကြီးတွေအထူးသဖြင့် မြို့သား ပညာတတ်လူကြီးတွေက အများအေားဖြင့် ဟန်များတယ်။ (ခေတ်စကားနဲ့ဆို ပဲများတယ်ပေါ့) တကယ် သိတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ သိချင်တတ်ချင်ယောင် သိပ်လုပ်တတ်ကြတယ်။

သရေဆိုတာ ခွဲခြေးတာ

ဟန်မလုပ်တတ်တာဟာ လူငယ်တွေရဲ့ နှစ်လိုဖွယ်အကောင်းဆုံး အချက် ဖြစ်တယ်။ သိရင် သိတယ်။ မသိရင် မသိဘူး။ ကြိုးကိုရှုံးကြိုးကိုတယ်။ မကြိုးကိုရင် မကြိုးကိုဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်လင်းလင်း ပြောတယ်။ ကြိုးစိတ်

ထဲမှာ ပရိသတ်ကို ညာပြီး သရေစိုးသွားတဲ့ လုပ်ပွဲများဆိုရင် သည်းခံ မနေဘူး၊ စိုးပြီး အောကြဟယ်ကြ၊ ခုကြတဲ့ပဲ။ လက်နွေးတယ်ဆိုတာ အရှုံး အနိုင်သိမြဲ ဖြစ်တယ်။ အရှုံး အနိုင် အဖြေမထွက်ရင် ပွဲပြီးတယ်လို့ မယူဆဘူး။ ပညာတတ်လောကမှာ ရေပန်းစားတဲ့ win-win ဆိုတာ တကယ့်ပြုပွဲတွေမှာ မရှိနိုင်ဘူး။ ပြုပွဲဆိုကတည်းက အရှုံး အနိုင်သိမြဲ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူးလား၊ သရေဆိုတာက ပွဲမပြီးသေဘူး၊ ဇွာက်ထပ် ပြုပ်စရာရှိသေးတယ်ဆိုတဲ့ အနိုင်ပျော် ဖြစ်တယ်။ သောလုံးပွဲမှာ ပူးတွဲ ပထာဏိတာ မရှိဘူး။ ရာသီကုန်မှာ အုပ်တူ၊ ဂိုဏ္ဍာခြားမှုတုရင် အဲဒီ နှစ်သင်း ထပ်ကန်ရတယ်။ သရေပြုနေရင် အချိန်ပို ကေားရတယ်။ အချိန်ပိုတဲ့ သရေပြုနေသေးတယ်ဆိုရင် အရှုံး အနိုင် မပေါ်မချင်း ပင်နပ်တိကန်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရတယ်။

ရိုပြီးရင်းရင်းနှီးနှီး

ဟန်မဆောင်တတ်တာ၊ ပုဂ္ဂိုလင်းတာကြောင့် လူငယ်တွေနဲ့ ပိုပြီး ရင်းရင်းနှီးနှီး နေဖြစ်တယ်။ သူတို့စိတ်တဲ့ရှိတဲ့အတိုင်း ပြောတာကို ကိုယ်က နားထောင်ပေးသလို ကိုယ်ပြောတာတွေကိုလည်း သူတို့က စေတနာမှန်နဲ့ ပြောတာပဲဆိုပြီး လက်ခံတယ်။ လူကြီးနဲ့ လူငယ် သဟာဏတာဖြစ်ဖို့ အရေး အကြီးဆုံးက စေတနာမှန်ဖို့ပဲ။ လူငယ်တွေက သူတို့ လိုအပ်တာတွေ ထောက်ပြပါဆိုရင် ကိုယ်မြှင့်တွေ့တဲ့အတိုင်း ပြောလိုက်တယ်။ ကိုယ်ရေးတဲ့ စာတွေထဲက သူတို့ မကြောက်တာတွေကို ပြောရင်လည်း လက်သင့်ခံသင့် တာကို လက်ခံပြီး ရှင်းပြန့် လိုအပ်တာကို ရှင်းပြလိုက်တယ်။ ဟန်ကျုပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မျှနဲ့ မြောက်၏ လုပ်နေတာများတွေ မရှိဘူး။ လူကြီးရော လူငယ်ပါ စိတ်လွှတ်လပ်ပေါ့ပါးတယ်။ စကားပြောရတာ နှစ်ပြီး စလုံးအတွက် အကျိုးရှိတယ်။

ဖုန်းမဖြစ် နှစ်ပြီး

အဲဒီလို လူငယ်တွေက သူတို့လူငယ်များအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့ အရာက ဘာလဲလို့ မေးကြတာကိုလည်း ကိုယ့်ပဲယူချက်အတိုင်း ဖြေ လိုက်ပါတယ်။ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်(Role Model)ဆိုတဲ့ အရာ နှစ်မျိုးဟာ လူငယ်တိုင်းအတွက် အလိုအပ်ခုံးအရာ ဖြစ်တယ်။ ဒီနှစ်ခု

နှစ်နှစ်မှာ ပြတ်ပြတ်သားသားရှိမှ လူ့လောကမှာ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး (somebody) ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီနှစ်ခုမရှိရင် ပဲမပါတဲ့ လျော့လိုက် မျှော်လိုက်၊ ဒီဘက်မျော်လိုက်နဲ့ ဘယ်သောင် ဘယ်ကေမ်းမှ ဆိုက်များမဟုတ်ဘူး။ ဟိုလိုလို ဒီလိုလိုနဲ့ လူရာမဝင်တဲ့(nobody) ယောင်ခြောက်ဆယ် အဖြစ်နဲ့ နိုင်းချုပ်ရမှာ သေချာတယ်။

မွင်လျက် သေနေသူ့

လူ့ဘဝဆိုတာ မျှော်လင့်ချက်ကြောင့် အနိုင်ပျော်ရှိနေတယာ။ မျှော်လင့်ချက် ကင်းမဲ့တဲ့ဘဝဟာ အသက်ရှင်လျက် သေနေတဲ့ဘဝ ဖြစ်တယ်။ ဘာမှ အနှစ်သာရမရှိဘူး။ အချည်းနှီးပဲ။ ဘယ်လောက်ပဲ ဆင်ခဲ့ဆင်းရဲ့ တစ်နော် ဆင်းရဲတဲ့ဘဝက လွှတ်မြောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်ရှိရင် ဆင်းရဲပေမဲ့ ပျော်ဆွင်နိုင်တယ်။ ဆင်းရဲလို့ စိတ်မချမ်းသာတာ၊ မပျော်ဆွင်နိုင်တာ၊ မဟုတ်ဘူး။ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ စိတ်ကူးယဉ်ဗုံးဆိုတာ၊ ဆိတ်သုဉ်းသွားရင် အဲဒီလူ ဟာ ရှင်လျက် သေနေတဲ့သူပဲ။ ဘာမှသုံးစားလို့ မရတော့ဘူး။ လူဗုံးရှင်ရှုမယ်။ မျှော်လင့်ချက်တိရမယ်။

အိပ်မက် မက်တတ်ရမယ်

အထူးသဖြင့် လူငယ်မှန်ရင် စိတ်ကူးယဉ်ဗုံးအိပ်မက်တွေ အဖြောက်နေ ရုံယ်။ အောင်မက်း မမက်တတ်ရင် လူငယ်မဟုတ်ဘူး။ ‘ဖြစ်တော့ ဖြစ်ချင်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ...’ ဆိုတာ အရှုံးသမားရဲ့ လက်သုံးစကား ဖြစ်တယ်။ လူငယ်မှာ ဒါပေမဲ့ (but) ဆိုတာ လုံးဝ မရှိဘူး။ ဖြစ်ကိုဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ် တစ်ခုတွေးသာ ရှိရမယ်။ မလုပ်ရသေးလို့ မဖြစ်သေးတာသာ ဖြစ်တယ်။ လုပ်ရင် ဖြစ်တယ်။ သွားရင် ရောက်တာယ်။ ယူရင် ရတယ်။ မွှော်သကနတ်ပန်းကိုမှ ဆွဲတ်ချင်သလား၊ မရမချင်း ဆွဲတ်မယ်ဆိုတဲ့ စွဲ သတ္တု ရှိရင် မရဘဲ့ မနေဘူး။ ရမှာ သေချာတယ်။ စွဲနဲ့ သတ္တု မရှိဘဲ့ မှတာကိုပဲ ယူလိုက်ပါတော့မယ်ဆိုရင်တော့ မွှော်သကနတ်ပန်းကို မရဘဲ့ ဆိုင်ရမ်းပန်းကိုပဲ ရလို့မယ်။ ခေါင်းရမ်းပန်းကို ခေါင်းမှာပန်းတဲ့လွှာဆိုင် ရွာသွားသွားတွေက ရွာထဲ လုံးဝ အဝင်ခံမှာမဟုတ်ဘူး။ ရွာသွားတယ် ဆုံးပြီး မောင်းထုတ်ကြမှာ သေချာတယ်။

အားကျုံအတူယဉ်စရာ

လူငယ်တိုင်းအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ နောက်တစ်လျှိုးက စံပြုပုဂ္ဂိုလ်(Role Model) ဖြစ်တယ်။ ကလေးဘဝကတည်းက အားကျုံအတူယဉ်စရာ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ရှိနေသံငါးတယ်။ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ကို အားကျုံအတူယဉ်း ကြိုးစားအားထုတ်မှာ လူတိုင်းအတွက် အရေးပါတယ်။ ရေးအတောက် ကိုအောင်ဆန်းတို့ ကိုပုံပါနီးတို့တစ်ဦးတွေဟာ အိုင်ယူလန့် သူပုံကြီး မိုက်ကယ်ကောလုံးကို အားကျုံအတူယဉ်း အင်လိပ်နယ်ချွဲတွေကို မောင်းထုတ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။ ဂျိုးလိုပ်ဖူးချွဲတို့ ဖို့အောင် မောင်းထုတ်ဖို့ ရှိနောက်တော်မှာ ကလေးတွေ ဖတ်ရှု သင်ကြားနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပါတယ်။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတွေ တစ်နောက်ခြားတို့များပြားလာပြီး လူသားတွေ ရိုင်းသထက် ရိုင်းလာနေတဲ့အတွက် ကဗျာကြီးဘစ်ဦးလွှာ ပစ္စာရှစ်အရှင်သုဇ္ဈာယ် ဖြစ်နေတဲ့ စောက်လာကြီးမှာ သာသာထိန်းအောင် မဖွေးရှင် သူတော်စင်ကြီးဟာ အကောင်းဆုံးသော စံပြုပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါလားဆင်များ။

ဝေရှုကိုအောင်နိုင်တဲ့ မျက်မြေငြင်

ကျွန်ုတ်တို့ ကလေးဘဝကဆိုရင် အင်လိပ်ဖတ်စာအုပ်ထဲမှာပါတဲ့ ရော်ဘင်ဟု့တို့လို အိုင်ဗင်ဟု့လို မတရှားမင်းတွေကို ဆန့်ကျေပြုခြားနားပြီး ဆင်းရဲသားတွေကို ကူညီတဲ့ လူစွမ်းကောင်းတွေကို သိပ်အားကျခဲ့ရတယ်။ ကစားရင်တောင် ရော်ဘင်ဟု့လုပ်တမ်းမှ ကစားတယ်။ ထောင်အကြိုးကြိုး ကျခဲ့ရတဲ့ သတင်းသမားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရတာ ငယ်စဉ်က ရော်ဘင်ဟု့တို့ အိုင်ဗင်ဟု့တို့ အားကျုံအတူယဉ်ခဲ့လို ထင်ပါရဲ့။ အခုခေတ် ကလေးတွေ နဲ့ လူငယ်တွေမှာ အဲဒီလို စံပြုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး တော်တော်ရှားပါးတာ တွေ့ရတယ်။ ကျောင်းသင် ဖတ်စာတွေထဲမှာ မတွေ့ရသလို အပြင် ဖတ်စရာတွေထဲမှာလည်း မတွေ့နိုင်ဘူး။ ဒီခေတ်မှာ ရော်ဘင်ဟု့လို လူစွမ်းကောင်းတွေ မတွေ့နိုင်တော့ပေမဲ့ မျက်စိန်ဖို့ပို့စုံး မဖြင့်ရတဲ့သူနဲ့ မြေနှစ်ဖက်စလုံး ပြတ်နေသူမှတွေက ဝေရှုကိုတော်တိုင်ကို ရောက်အောင် တကိုနိုင်ခဲ့ကြတဲ့အဖြစ်တွေ၊ ၁၃ နှစ်သို့လေး တစ်ယောက်တည်း ရွက်လွှာတစ်ဦးကဗျာတစ်ပတ် ပတ်ခဲ့တဲ့သာတင်းတွေ နေ့စဉ်တွေမြင်၊ ဖတ်စောက်တယ် မဟုတ်လား။ ဒါတွေဟာ လူငယ်တွေအတွက် စံပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်တာပေါ့။

သူတော်ကောင်းကြီး

ဒီလိုအဖြစ်အပျက်တွေကို ကျောင်းဖတ်စာတွေထဲ ရောက်အောင် ဆီသုတေသနပြုပါတယ်။ လူစွမ်းကောင်းတွေအကြောင်းမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါနိုယ့်လိုင်းက ကုသုကယ်သူမဲ့ ဖြစ်နေကြတဲ့ ဆင်းရဲသားနဲ့ ရောကိုသည် ဒုက္ခာတွေကို ကယ်တစ်ရေးအတွက် သူ့ဘဝတစ်ခုလုံး မြှင့်နံပါးကြီးစားပမ်းစား ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ လူဖြူခရစ်ယာန်သီလရှင် သူတော်ကောင်းမကြီး မာသာ ထရိဇ္ဇာရဲ့ အကြောင်းနဲ့ သူ့လုပ်ရပ်တွေအကြောင်းလည်း ကဗျာတစ်ခုလုံး က စာသင်ခန်းတွေထဲမှာ ကလေးတွေ ဖတ်ရှု သင်ကြားနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပါတယ်။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတွေ တစ်နောက်ခြားတို့များပြားလာပြီး လူသားတွေ ရိုင်းသထက် ရိုင်းလာနေတဲ့အတွက် ကဗျာကြီးဘစ်ဦးလွှာ ပစ္စာရှစ်အရှင်သုဇ္ဈာယ် ဖြစ်နေတဲ့ စောက်လာကြီးမှာ သာသာထိန်းအောင် မဖွေးရှင် သူတော်စင်ကြီးဟာ အကောင်းဆုံးသော စံပြုပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ပါလားဆင်များ။

၁၃၁ ၁၀၀၂၀၈

ပူးသင့်အတန်းသိတဲ့ ဘယ်

ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ထူးခြားတဲ့ အကုအညီတစ်ခုလာတောင်းပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရောက်နေတဲ့ သူ့သားစီးပါး အဲဒီနိုင်ငံမှာ နေတဲ့ တပည့်ရင်းတစ်ယောက်လောက် လွှတ်ပြီး နားချုပ်ငါးပေးစမ်းပါဆိုတဲ့ အကုအညီ ဖြစ်တယ်။

ထုတေသနဗုဏ်မှုပါတယ်

သူ့စကားကြေားတော့ တော်တော် အဲအားသင့်သွားတယ်။ နိုင်ငံခြားသွားချင်လို့ အကြံတောင်းတာ၊ အကုအညီတောင်းတာတွေ အမြဲ ကြိုးကြေး နေကျုံ ဖြစ်ပေါ့ အခုလို့ နိုင်ငံခြားကသား ပြန်လာစေချင်လို့ အကုအညီတောင်းတာပျိုးတော့ တစ်ယုမျှ မကြော်ဖူးသွား ဒါ ပထမဆုံးပဲ။ သူ့သားနိုင်ငံခြားတွက်သွားတာ သုံးနှစ်နှစ်ပါး ရှိပါပြီ။ ပြန်မာပြည်မှာဖွင့်ထားတဲ့ နိုင်ငံခြားသား အများစုသင်တဲ့ ကျောင်းကြီးတစ်ခုက အထက်တန်းပြီးပြီးချင်းသွားလိုက်တာမို့ သွားစကား ၁၈ နှစ်တောင် မပြည့်သေးပါဘူး။ ဟိုနိုင်ငံရောက်တော့ တက္ကာသိုလ်ဝင်ခွင့်မရသေးဘဲ ဝင်ခွင့်သင်တန်း တစ်နှစ်ကြာအောင် တက်ပါတယ်။ ပြန်မာပြည်မှာ မိဘက မျက်စိအောက်က အပေါက်မခံအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်ခဲ့တာဆိုတော့ ၁၈ နှစ်အချို့ သားလေးဟာ ဟိုနိုင်ငံရောက်တော့ ဇော်ထဲကလွတ်တဲ့ မြင်းလိုပြစ်ပြီး ပေါ်ချင်းတိုင်းပြောပြီးနေပါတော့တယ်။

ပြန်မဲ့အတော်လို့

သုံးနှစ်သာ ကြာသွားတယ်။ ဘယ်တက္ကာသိုလ်၊ ကောလိပ်မှ မတက်ရပါဘူး၏ ဒါပေါ့ ကျောင်းသားမိုးရှိနိုင်တဲ့ သင်တန်းတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခုပြောင်းတာကိုပြီး ဆက်နေပါတယ်။ သူတို့နိုင်ငံတွေမှာလည်း ပညာရေးဆိုတာ

နီးသွားရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကြကိုင်ကြတာဆိုတော့ ကျောင်းလောင်စားရွှေ့နောင်းရင် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးက ပိုက်ဆိုင်ရေးဝန်ကြီးက ပြန်လာဖို့ပြီး လျှော့ဝါယာ ပြန်မလာဘူး၏ အဓကြောင်းအမျိုးမျိုးပြီး ငြင်းတယ်။ နောက်ဆုံး မတတ်သာတော့လို့ လာပြီး အကုအညီတောင်းတာ ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့နှေ့ အထင့်အတန်းတဲ့

ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် သူ အကုအညီတောင်းတဲ့အတိုင်း လို့မှာနေတာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ လောက် ရှိနေပြီဖြစ်တဲ့ တပည့်ရင်းချာ တစ်ယောက်ဆီးပါ ဒီးလေးလိုပြီး အကုအညီ တောင်းလိုက်ပါတယ်။ သားလို့ ပြစ်နေတဲ့ တပည့်ကလည်း ချက်ချင်း ကတိပေးပြီး အလုပ်အားရက်မှာ ခုံနှုန်းချိန်ပြီး သွားတွေ့ပါတယ်။ သူ့အိမ်ကိုပြီး ပြန်မာထမင်းဟင်းတွေ ထည်း ကျော်ပါတယ်။ ရင်းနှီးအောင်လည်း ပေါင်းပါတယ်။ သုံးလလောက် ကြားတော့ တပည့်ဆီက လက်လျော့လိုက်ရကြောင်း အကြောင်းကြားပါ ထယ်။ ကလေးက ဘယ်လို့ တိုက်တွန်းလို့မရတဲ့အကြောင်း ဟိုမှာပဲ ထားသက်လုံးနေဖို့ ကြံ့ချွေယားပုံရကြောင်း ပြောပြီပါတယ်။ ‘လူနေမှု အဆင့်အတန်း’ (Quality of Life) ဆိုတဲ့စကားကို ပါးစစ်ကမချေအောင်ကို ချို့နေတယ် ဆရာလို့လည်း ဖုန်းထဲက ပြောပြီပါတယ်။

အော်သွားပြစ်လဲ

အကျိုးအကြောင်း မိတ်ဆွေဖြစ်သူကို ပြောပြီတော့ မျက်ရည်ကျွားတယ်။ ကိုယ်တိုင်သွားခေါ်မှ ဖြစ်တော့မှာပဲလို့လည်း ညည်းညားပါ ထယ်။ ဒီကိစ္စကို ရက်ပေါင်းအတော်ကြားအောင် ဓိုးစားနေပါတယ်။ ဒီးလာနဲ့ပေးပြီး ထက်ရတဲ့ကြောင်းမှာ အထက်တန်းကုန်တဲ့အထိ တက်ခဲ့ရပါတယ်။ သူ့ဘဝ ထစ်လျောက်လုံး မရှိဆိုတဲ့စကား မကြားခဲ့ဖူးသွားလို့ ဆိုနိုင်လောက်တဲ့ အခြေအနေပါ။ ဒါတောင်မှ ဒီ ‘ကွားလတိအော်လိုက်မိ’ ဆိုတဲ့စကား ဘားကြာ့နှင့် နှစ်ဖူးကမချေ ဖြစ်နေရတာလဲ။ ကလေးနဲ့ အပြစ်လား၊ အလို လိုက်တဲ့ မိဘများရဲ့ အပြစ်လား ဒါမှုမဟုတ် ...၊ ဒါမှုမဟုတ် ...။

မျိုးချစ်ကြီးတွေ မဟုတ်ပေါ့

ဒီကိစ္စကို အပြန်ပြန် အလုန်လှန် ဝေဖန်စောကြာနေမိတယ်။ ကလေး မိဘများကလည်း ထူးကဲတဲ့ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ မဟုတ်ပေမဲ့ နိုင်ခြားကိုမှ အထင်ကြီးတတ်သူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ခြားမှာ သွားနေ စိုလည်း စိတ်ကုံးတောင် ကြည့်ဖူသူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုံးစဉ်ဘောင်ဆက် ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရောကို လုပ်ကိုင်လာကြပြီး တင့်တောင်းတင့်တယ် နောက် ကြသူတွေ ဖြစ်တယ်။ သားလေးကလည်း ဒေါ်လာမေးတက်ရတဲ့ကျောင်းမှာ တက်ခဲ့တာဖြစ်ပေမဲ့ ဟော့ဟော့ရမိရမိ၊ မဟုတ်ပါဘူး။ စာကြိုးစား ရှာပါတယ်။ ကျောင်းပိတ်ရက်တွေမှာလည်း အအားမနေပါဘူး။ သင်တန်း အမျိုးမျိုး တစ်ခုပြီးတစ်ခု တက်နေခဲ့တာပါ။

ကျောင်းတွေနဲ့ ဆိုင်သေား

ဒဲ နှစ်အရွယ် ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ ခေါင်းထဲကို ဒီ‘ကွာလတိ အော့ဖိုလ်ကို’ ဆိုတဲ့စကားက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရောက်သွားခဲ့တာလဲ။ သူ တက်ခဲ့တဲ့ကျောင်းတွေ၊ သင်တန်းတွေနဲ့များ ဆိုင်နေလေသလား။ သူ တက်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းတွေမှာ နိုင်ခြားသားက အများစုံ ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသား တွေက လူမျိုးစုံသလို ဆရာတွေကလည်း နိုင်ခုံက လာကြတာဖြစ်တယ်။ နိုင်ခြားက သင်ရှိုးတွေအတိုင်းပဲ သင်တယ်။ မြှင့်မာကျောင်းတွေက သင်ရှိုးတွေ မသင်ဘူး။ မြှင့်မာပြည်က စာမေးပွဲတွေ ဖူဖြေဘူး။ အထက်တန်းပြီးရင် နိုင်ခြားသွား ကျောင်းဆက်တက်ကြမှာ။ ဒီအထိ ကိစ္စရမရှိဘူး။ နိုင်ခြားတိုင်း ကိုယ်ကြိုက်ရာကို လွှတ်လပ်စွာ လုပ်ခွင့်ရှိတာပဲ။ နိုင်ခြားသွား ပညာသင်တာ မကောင်းစွဲခဲ့ကိစ္စမှ မဟုတ်တာ။

ကျော်းခီးတော်သမားတွေလား

အခိုလိုကျောင်းတွေမှာရှိတဲ့ ဆရာတွေနဲ့ ဆိုင်နေမလားလို့ စဉ်းစား စိတယ်။ ကျောင်းတရာ့ဗုံးက ဆရာ၊ ဆရာမတွေကို သေသေချာချာ စိစစ်ပြီး အရည်အချင်း ပြည့်မိသူတွေကိုသာ ခန့်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရာ့ဗုံးတလေက စီးပွားရေးသမားလို့ ဓမ္မာတွေကိုပြီး ‘ပေါ်ခြောင်ကောင်း’ တွေ ရှာပြီး ငါးတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ အခုလိုကျောင်းမျိုးတွေ မပေါ်ခင်အခါး က အံ့ဩလိုင်စကားပြော သင်တန်းကျောင်းတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးပေးတော့ တစ်ကိုယ်

တော့ ကျော်းခီးတော်သမားတွေ လာပြီး ဆရားအလုပ် လျှောက်ကြတာ မကြာခဏ ကြိုးပေးတယ်။ သူတို့က ပိုက်ဆံမကုန်ဘဲ ကမ္မာအနဲ့ လည်း အောင် ရောက်ရာအရပ်မှာ ကြုံတဲ့အတုပ်ဝင်လုပ်ပြီး စိတ်ရှာလေ့ နိုက် တယ်။ နိုင်တစ်နိုင်းမှာ အားရအောင် လည်းပတ်ပြီးတဲ့အခါး နောက် တစ်နိုင်း ကူးသွားကြတယ်။ ကြို့ရာ ဝင်လုပ်ကြပြန်တယ်။

ဓညာတတ်တိုင်း ဆရာ မဖြစ်

အဲဒီလို ကျော်းခီးတော်သမားတွေထဲမှာ တရာ့ဗုံးက ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေဖြစ်ပြီး တရာ့ဗုံးက ကျောင်းဆရာတွေ ဖြစ်တယ်။ တရာ့ဗုံးတွေတဲ့ သိပ်ပညာမတတ်တဲ့ အောက်ခြေအလုပ်သမားတွေ ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဆရာအလုပ်ဆိုတာ ပညာတတ်တိုင်း လုပ်လို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ဆရာဖြစ်သင်တန်းအောင်မှ လုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ထက်လို့ ဆရာလုပ်စို့ အရည်အချင်းမရှိဘူးတွေ ဆရာဝင်လုပ်နေကြတဲ့ ကျောင်းမျိုးဆိုရင် ကလေးတွေကို ပညာရပ်တွေ၊ မှန်ကန်တဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ပေးနိုင်ပါမလား။

ပြုပသင်တန်းတွေ ပိုဆိုး

နောက်ပြီး ပြုပသင်တန်းတွေက ပိုဆိုးသေးတယ်။ အံ့ဩလိုင်စာ လေး နည်းနည်းမတ်တတ်တယ် ဆိုရုံးလောက်နဲ့ နိုင်ခြားက စာအုပ်ကြီး တွေ ကိုင်ပြီး ဆရာဝင်လုပ်နေကြသူတွေ အားရကြီးရှိတယ်။ ဆရာဖြစ် စာက်မှတ်ဆိုတာ ဝေးလို့၊ သူတို့ ဆရာကြီးတစ်ဆုလုပ်ပြီး သင်ကြားပေးနေ ထဲ ဘာသာရပ်ကိုတောင် ဘွဲ့ရအောင် သင်ယူခဲ့ဖူးကြတာ မဟုတ်ဘူး။ အားရကြီးထဲက မှတ်စုတ်ပို့ပြီး ကြိုက်တရာ့ရွေးလို့ ရွှေ့ပြနေကြတာ များတယ်။ အဲဒီလိုသင်တန်းတွေကို အားရတို့ပါ တက်ခဲ့ကြတဲ့ကလေး တွေ အားရကြီးထဲက စကားပြောလိုက်ရင် အံ့ဩလိုင်စကားလုံးကြီးတွေ အတော့ဗုံး ဆိုင်ရာ အတိုင်းပဲကိုလိုက်ကတယ်။ စတစ်လမ်းက ဘာပြောတယ်၊ ဖိုက်မင်းက ဘာပြောတယ်၊ မူကူးယားမားက ဘာပြောတယ် ဆိုတာတွေ အပ်ကြောင်း ထင်နေတော့တယ်။ ပါးစပ်တွေမှာ အမြှုပ်တစ်စီစီနဲ့

အဆင့်အတန်း ရှိတဲ့သူ

ဒီလိုကလေးမျိုးတွေကပဲ လူအဆင့်အတန်းဆိုတဲ့စကား ပြောကြတာ
ဖြစ်တယ်။ အပ်ကစြိုး မော်တော်ကားအထိ ဝယ်လိုရတဲ့ ကုန်တိုက်ကြီး
တွေက နေရာတာကာရှိပြီး သုံးချင်တိုင်းသုံး၊ မြန်းချင်တိုင်းမြန်း၊ ပျော်ချင်
တိုင်း ပျော်လိုရတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာနေမှ အဆင့်အတန်းရှိတဲ့လူလို့ သတ်မှတ်
တယ်လို့ ထင်နေကြပုံရပါတယ်။ သင်တန်းမှာ သူတွေသုတေသနယူခဲ့ကြတဲ့ ရှိဒိုရိ
တွေ၊ ဂျီအင်နှင့်ပို့တွေ၊ လူတစ်ထောင်မှာ မော်တော်ကား ဘယ်နှစ်း၊
တယ်လိုနှစ်း ဘယ်နှလု့၊ ဆိုတဲ့ စာရင်းအင်း အချက်အလက်တွေကို ကြည့်ပြီး
နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၊ လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ အဆင့်အတန်းကို သတ်မှတ်ရတယ်လို့
ယူဆတားကြတာကိုး။

ဘယ်သူမပြု မိမိမှု

လူတွေရဲ့ ပျော်ချင်ချမ်းသာမှုဆိုတာ ရှင်ဝဏ္ဏပစ္စည်းတွေက ဖန်တီး
ပေးတာ မဟုတ်ဘူး။ မိတ်ချမ်းသာမှုရှိမှ အမှန်တာကယ် ပျော်ချင်ရတယ်
ဆိုတာ ကလေးတွေက ဘယ်လိုသိမှာလဲ။ မိတ်ချမ်းသာမှုရှိအတွက်
လွှတ်လင်ခြင်း၊ တန်းတူညီမျှခြင်းနဲ့ တရားမျှတမှုရှိခြင်း၊ ထိုကသာလျှင် ဖော်
ဆောင်ပေးနိုင်တယ် ဆိုတာလည်း မသိရှာကြဘူး။ မြန်မာပြည်မှာမျှေးပြီး
မြန်မာပြည်မှာ လူဖြစ်ခဲ့ပေမဲ့ မြန်မာလူမျိုးတွေနဲ့က အနေဝေးကြတယ်
လေး။ နိုင်ခြားသားတွေ သင်တဲ့ကျောင်းနဲ့ နိုင်ခြားစာတွေပဲသင်တဲ့
သင်တန်းတွေပဲတကိုပြီး ကြိုးပြင်းလာခဲ့ကြတာ မဟုတ်လား။ ဒီတော့လည်း
ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်လူမျိုးကို ဘယ်အထောင်ကြီးတော့မှာလဲ။ နိုင်ခြားမှာ
နေမှပဲ လူအဆင့်အတန်း ပြုင့်တယ်လို့ ထင်နေကြတော့မှာပေါ့။ မိတ်ဆွေ
ကြိုးအတွက်တော့ မိတ်မကောင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှုလည်း မတတိနိုင်ဘူး။
ဘယ်သူမပြု မိမိမှုပဲလေး။

၂၅၁ ၁၀၁၀၀၀

ဓမ္မနာရိတ်ပို့ လွမ်းမီတယ်

မိခင်ကျောင်းတော်(Alma Mata)ဖြစ်တဲ့ မန္တလေး ဘာသားလမ်း
အထိမိုးအမှတ် အထက်တန်းကျောင်းက ကျောင်းသားဟောင်း ဂု ယောက်
ရောက်လာပြီး နှစ်စဉ်ကျောင်းပနေကျေ ဆရာကန်တော့ပွဲကို အနိန်ရိုးလထဲမှာ
ကျောင်းပနေယုံအကြောင်း အသိပေးတယ်။

ဓမ္မမှုင်းသွေးပြန်ကြ

ရန်ကုန်မှုရှိတဲ့ စီနိယာကျောင်းသားဟောင်းကြီးတွေ လာဖြစ်အောင်
လာဖိုလည်း တိုက်တွေ့ဗျားပေးပို့လို့ ပြောကြတယ်။ အသက် ၆၀ ကျော်
ရှုံး ကျော်ကြီးတွေ ပြန်ဆုံးတွေကြတဲ့အခါ ဓမ္မမှုင်းသွေးတွေပြန်ပြီး
တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် စုံနောက်ကြိုး၊ ထောက်ကြိုး၊ ထောက်ကြိုး၊ ဖော်ကြိုး
လုပ်ကြတာတွေကြည့်ပြီး ကြည့်နှုံးရထွေးလိုပါလည်း ပြောကြတယ်
ဟုတ်ပါတယ်။ ဓမ္မပေါင်းတွေ ဆုံးတဲ့အခါ ဘယ်သူမဆို ပျော်ကြတာပါပဲ။
ရန်ကုန်မှာနေကြတဲ့ အတန်းတူ ယူငယ်ချမ်းလုံးလေးယောက် ဆုံးပြီး တစ်ခါ
တလေ လာကြတဲ့အခါ အားလုံး ဝစ်းသာပျော်ချင်ကြတယ်။ ဒီအသက်၊
ဒီအရွယ်မှာ ကိုယ့်ကို ‘မင်္ဂာ တို့’ ပြောသံ ကြားရတာလောက် ရိတိဖြစ်ရ^၁
တာ ဘာမှ မရှိပါဘူး။ အင်မတန်း ကြည့်နှုံးစရာကောင်းတယ်။

အန်ကယ်ကြီးနဲ့ ဘဘာ

နာမည်ကို ဦး၊ ကို မောင်းမပါဘဲ နာမည်အရင်းတိုင်းခေါ်သံ
မကြားရတာ နှစ်ပေါင်းလေးငါးဆယ်လောက် ရှိပြီးဆိုတော့ ဒီလို့ အခေါ်ခဲ့
ရတာ အင်မတန်း ဝစ်းသာကျောင်းရတယ်။ အားလုံး အသက်တွေက ဂု တန်းတွေ
ဆိုတော့ အန်ကယ်ကြီးတူး၊ ဘဘာကြီးတို့ဆိုတဲ့ ခေါ်ပဲတွေပဲ
နေ့တိုင်း ကြားနေရတာ မဟုတ်လား။ နောက်ပြီး ကိုယ့်ကို ငါးတစ်လုံး

ဒေသနလုပ်ခြောသံ နားထောင်ရတာလည်း အင်မတန် အရသာရှိပါတယ်။ လဖုန်း ကျောင်းသားဟောင်းတွေထဲမှာ ကျွန်တော်တိုက ဒုတိယအကြီးဆုံး ကျောင်းသားကြီးတွေ ဖြစ်နေကြပြီလေ။ ကျွန်တော်တို့ထက် တစ်တန်း ပိုမျှရောက်တဲ့ ကျောင်းသားဟောင်းတွေက သုံးလေးယောက်ပဲ ကျွန်တော့ တာကို။ ဒီတော့လည်း ဘဘအဖော်ခံရတာ သဘာဝကျုပါတယ်။

စာရေးဆရာဖြစ်ရတာ ကျောင်စရာ

ကန်တော့ခံ ဆရာတွေထဲမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ဆရာ ဖြစ်ခဲ့သူ ဆိုလို ဆရာဦးမြေသာင်း တစ်ယောက်တည်း ကျွန်ပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် တွေချင်၊ ကန်တော့ချင်ပေမဲ့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ ကန်တော့ပွဲကိုသွားပြီး မကန်တော့နှင့်ခဲ့ဘူး။ အဝေးကပဲ စိတ်နဲ့မျန်းပြီး ကန်တော့ရတော့တယ်။ သွားနိုင်တဲ့သူတွေကိုတော့ တိုက်တွန်နှီးဆော်ပေပါတယ်။ ကျောင် စရာကောင်းတာလေး တစ်ခုကတော့ မိခင်ကျောင်းတော်ကြီးနဲ့ ဆရာများ ကို စာနဲ့ ကန်တော့ပန်းဆင်နိုင်တာ ဖြစ်တယ်။ စာရေးဆရာဖြစ်ရတာ ဒီအချက်တစ်ချက်နဲ့ပဲ ကျောင်စရာကောင်းနေပြီး

စောနာရှိကို

ကျွန်တော်တို့ခေတ်ကျောင်းသားတိုင်းမှာ 'မိခင်ကျောင်းတော်'ဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်း အင်မတန် ကြီးကြပါတယ်။ ကိုယ့်ကျောင်းကိုယ် သိပ်ပြီး ချုပ်ကြာ ဂုဏ်ယူတယ်။ ဆရာတွေကိုလည်း ချစ်ခင်လေးစားမူ နဲ့ကြတယ်။ ရိုက်လည်း ချစ်ကြတာပဲ့၊ အသက်ကြီးလာတဲ့အခါနိုင် အရိုက်သန်တဲ့ ဆရာကို ရိုပြီးတောင် သတိရ တမ်းတေဇ္ဇာနှုတယ်။ စောနာရှိကို ဖြစ်တာ ကို။ အခုခေတ်လို့ ကျောင်စရာတွေ ဆိုတာလည်း မရှိတူးလော်။ စာသိပ်နဲ့တဲ့အခါ အိမ်ပေါ်ပြီး သင်ပေးလေ့ရှုတယ်။ ဘာကျောင်းမှာ ယူတာမဟုတ်တဲ့အပြင် မှန်ချိန်တန် မှန်၊ ထမင်းချိန်တန် ထမင်းကျောင်းသား သုံးလေးမျိုင်ဝေးတဲ့ ရွာတွေက လာတက်ရတဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေကို စာမေးပွဲနဲ့တဲ့အပြင်

စောနာဆရာနဲ့ ကျောင်ဆရာ

နယ်က ဆရာ၊ ဆရာမတွေဆိုရင် ကျောင်းနဲ့ သုံးလေးမျိုင်ဝေးတဲ့ ရွာတွေက လာတက်ရတဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေကို စာမေးပွဲနဲ့တဲ့

အခါ တစ်လာ၊ ကိုးသီတင်းကို အိမ်မှာ ဉာဏ်ပေါ်သားပြီး သင်ပေး ကြတယ်။ ကျောင်းတို့ ထမင်းမီးတို့ ယူတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ ကျောင်းသားတွေက မချစ်ဘဲ၊ မလေးစားဘဲ ဘယ်နေတော့မှာလဲ။ ကျောင်းသားတင် မကဘူး။ ကျောင်းသားမီဘတွေကပါ ချစ်ခင်ကြည်ညီ၍ ကြတယ်။ အခုခေတ်ရောက်တော့ မြို့တာကာ၊ နယ်တာကာမှာ ကျောင်းတွေ စော်စားလာကြတယ်။ ကျောင်းသားတွေက ကျောင်းကို ပိုပြီးအားကို့ကြတယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းချမ်းစိတ်၊ ဆရာချမ်းစိတ်တွေ လျောနည်းသွားတယ်။ ကျောင်းသားရဲ့အိမ်ကို ဆရာခေါ်ပြီး စိုင်းလုပ်သင်တဲ့ခေတ် ရောက်လာတော့ ဆရာအပေါ်မှာ လုံးဝ အရိုးသေတန်သွားတော့တယ်။

ကျောင်က ပျက်သီးလိုက်တာ

ကျောင်းသားက ဆရာကိုမကြောက်ရင် ဖြတ်ပစ်ပြီး ချက်ချင်း နောက် တစ်ယောက် နားတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာက ကျောင်းသားကို ပျက်နှာချို သွေးပြီး ချော်သင်ရတယ်။ ကျောင်းသားတင် မဟုတ်သေးဘူး၊ ကျောင်းသား အဖောက်ပါ ပျက်နှာချိုသွေးရတာ။ အဲဒီလိုဆရာမျိုးတွေ များသထက် များလာတော့ ကျောင်းသားတွေက ဆရာကို ရိုးသေလေးတဲ့စိတ် ဘယ်လိုလိုပို့တော့မှာလဲ။ ကျောင်းသားတွေမှာ ကျောင်းချမ်းစိတ်တွေ ကွယ်ပျောက်သွားရတာ ဖြစ်တယ်။ 'မိခင်ကျောင်းတော်' ဆိုတဲ့အသုံးအနှစ်းမျိုး ဒီခေတ် ကျောင်းသားတွေကြားမှာ မရှိတော့ဘူး။ ပြန်မှာလိုရော အကိုလိုလိုအသုံးပါ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး၊ ဒီခေတ် ဘွဲ့ရတဲ့အချုပ် အများစုံ ဟာ 'Alma Mater' ဆိုတဲ့စကား ကြားတောင်မကြားဖူးကြတော့ဘူး။ အားလုံး ကို ကျောင်းက ပျက်သီးပေါ်လိုက်တယ်။

အမေလို ဆရာမကြားတွေ

ကျွန်တော်တို့တို့ကတော့ နည်းနည်းပဲရှိတဲ့ မြန်မာလူမျိုး၊ ဆရာ ဆရာမတွေ မဆိုထားနဲ့၊ အမြေတင်း ထူးဖြန့်သိကွာကြီးတွေနဲ့ နေလေ့ရှိပြီး ပြုခဲ့ ရယ်ခဲ့တဲ့ ပျက်နှာဖူး၊ အသာကြီးတွေနဲ့ ဘရာသာတွေကိုတော် ချစ်ခင်လေးစားကြတယ်။ ဒီနေ့အထိ အမှတ်ရနေဆဲ ဖြစ်တယ်။ ငယ်ငယ် ကလေးဘဝက သင်ခဲ့ရတဲ့ ဆရာမကြားဒေါ်လျှင်၊ ဆရာမကြားဒေါ်လျှင့်

တိချာရှိစ်မေရ့တိခိုရင် အမေလိုကို ချို့ခိုင်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ အလယ်
တန်းတွေမှာ သင်ခဲ့ရတဲ့ ဆရာတီးထင်ပေါ်၊ ဆရာတီးတင်း၊ ဆရာစိန်၊
ဆရာတီ၊ ဆရာတီးအောင်စိန်၊ ဆရာတီးမြင့်ထွန်း၊ ဆရာတီးမြေသာင်းတို့ခိုရင်
လည်း တစ်ဦးချင်ဖို့၊ ထူးခြားချက်ကလေးတွေကို ဒီအသက်အရွယ်
ရောက်တဲ့အထိ မှတ်စီးနေပါသေးတယ်။

နိုးနောက်တွေ

ဒီလို မှတ်စီးနေတဲ့ ကျေးဇူးတာရားတွေကို တစ်နှစ်တစ်ကြိုမ်ကျင်းဟတဲ့
ဆရာကန်တော့ တွေက ပြန်လည်ဆန်းသစ်အောင် နှီးဆော်ပေးတာဖြစ်တဲ့
အတွက် အင်မတန် မွန်ဖြတ်လှပါတယ်။ ကမကထပြု ဆော်ထဲကြသူတွေ
ဟာလည်း ကျေးဇူးတင်တိကိုသူတွေ ဖြစ်တယ်။ တပည့်တွေကို ကျေးဇူး
တရား မမေ့ကြဖို့ နှီးဆော်ပေးတဲ့ နိုးနောက်တွေဖြစ်သလို ဘဝရဲ့
နောက်ဆုံး ဆည်းသာချိန်ကို ရောက်ရှိနေကြပြီဖြစ်တဲ့ ဆရာတီး၊ ဆရာမတ်း၊
တွေကို ပိတ်ဆိုတဲ့ အသက်ရှည်ဆေး တို့ကိုကျေးပေးတဲ့ သမားတော်တွေ
လိုလည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အုပ်းသုတေသန

စိတ်ကျော်းသာခြင်းသည်သာ အစစ်မှန်ဆုံး ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်တယ်။
ပိမိရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုလေးတစ်ခုကြောင့် လုတေစိပ်သား ပျဉ်ချွင်းကြည်နဲ့
နေတာကို မြင်ရတဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရင်တွင်းက ပျဉ်ချွင်းကြည်နဲ့မှု
ဟာ ဘယ်လိုမှ ရေးပြလိုပေရနိုင်တဲ့ ချမ်းသာပိတ် ဖြစ်တယ်။ တခြား နိုင်ငံ
သားတွေ ခံစားရှုချိန်မှ ခံစားရှုလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဆရာ၊
ဆရာမဟောတ်းကြိုးတွေကို ပေါင်းဖြူး ထိပ်ပြောင် တပည့်ဟောင်းကြိုးတွေက
ပြေားဝင်စ်းပြီး ဦးခိုက်ပူဇော်တာမျိုးက ကမ္မာမှာ မြန်မာတစ်ခုတည်းသာ
ရှိလို ဖြစ်တယ်။ သူများနိုင်တွေမှာက 'ဆရာများနေ့' ရောက်တဲ့အခါ
ဂိုဏ်ကတ်လေး ဂိုဏ်တော်သာ ရှိတာတိကြတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့်
လည်း မြန်မာပြည်မှာ လူလာဖြစ်ရတာကို ဝမ်းသာတယ်။ ပိတ်ကို မျှဝေ
ပေးကြသူများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်တယ်။

၃၁ ၁၀၀၀၁၁

၅ ... ကျွန်ုတ်းဘတ္တေသနဗုံးကြော်

လူတိုင်းပါးစပ်အျားမှာ လွယ်လွယ်ပြောတတ်တဲ့ ရေးရှိုးစဉ်လာ စကား
သူ့ကို သဘောမကျို့စ်ကြောင်း မကြာခဏသဆိုသလို ရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။
'ဘုရားတောင် အိမ့်ရှုမှ ပွင့်တယ်'ဆိုတဲ့ စကားမျိုးဟာ 'အထွေးဟို အတွေးနော
နှုန္တေး' ပိမိကိုယ်သာ ကိုးကွယ်ရာဆိုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားသခင်ရဲ့ အဆုံး
အမျှေး ဆန့်ကျင်နေရုံမှုမက ဘုရားသခင်ရဲ့ သုတေသနတွေ ရွှေ့ဖြတ်တော်ကို
ပါ သေးသိမ်းအောင်ပြုသလို ဖြစ်နေကြောင်း ရေးခဲ့ဖူးတယ်။

အော်ကြောင်တွေက ခုတုံးလုပ်

အလားတူပဲ 'အုမတောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်တယ်' ဆိုတဲ့စကားကို
အကျင့်ပျက် သီလကြောင်တွေက ခုတုံးလုပ်ပြီး ထင်ရှာဖိုးတော်တဲ့
အကြောင်းလည်း ရေးဖူးတယ်။ မကြာခင်လေးကတောင် 'ရောက်သားလို့
အကြောမထင်' ဆိုတဲ့ တစ်စောင့်တည်း စည်းလုံးညီညွှတ်ရေး
ဆိုတဲ့စကားဟာ လူအမျိုးမျိုး စိတ်အထွေးတွေ လောကမှာ မဖြစ်နိုင်ရဲ့
အာမက ဒီနိုကရောစိုးရဲ့ သဘောနှုန်းလည်း ဒီလာဆန့်ကျင်ဖြစ်နေတဲ့အကြောင်း
အုပ်စီးလိုက်သေးတယ်။

အော်နာက် တရားပါ

အစိုးရဆိုတာ ဒီဘသဖွယ် တိုင်းသူပြည်သားများကို ရင်ဝယ်သား
အဲသို့ စောင့်ရောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ ပဒေသရာစိုးပါး ရှင်ဘုရင်များ
အုပ်စီးလိုက်တဲ့အတွက်နဲ့ လိုက်လောက်လိုတွေဖြစ်ပေယ့် အစိုးရကို ပြည်သူလူထူး

က ရွေးကောက်တင်မြောက်တဲ့ ဒီနိုက်ရေပါးခေတ်မှာ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူ လူထုကသာ အကြောင်းမဲ့အာဏာ ပိုင်စိုးသူ အကြံးအဖျား နာယက မိဘနေရာ က ထားရမှာဖြစ်ပြီး အစိုးရနဲ့ အစိုးရဝန်ထမ်းများက ပြည်သူအစေခဲများ (Public Servant) သာ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ‘အစိုးရက မိဘလား ပြည်သူက မိဘလား’ ဆိုတဲ့ခေါင်းစဉ်နဲ့ ၁၁-၁၁-၂၀၁၀ နေထုတ် ပြည်သူ စေတ် ရှာနယ်မှာ ရေးခဲ့တယ်။ တရာ့၊ စကားတွေက ‘ပညာတိသွားရာ စာတ်သက်ပါ’ ဆိုလို ဖြစ်နေတဲ့တယ်။ တရာ့ကျတွေ စကားလုံးကြောင့် ဝန်ထုပိုင်နှင့်ကြီးတစ်ခု ထမ်းထားရသလို လေးလုပ်စီးနေလေ့ ရှိတယ်။ အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ ‘ရေဂါးသားလို့ အကြားမထင်’ တဲ့ ညီညွတ်ရေးဆိုတဲ့ စကားမျိုး ဆိုပါတော့။ တစ်သွေးတစ်သားတည်း ပေါင်းစည်းညီညွတ်ရေး ဆိုတဲ့ စကားလုံးကြီး ခေါင်းစည်းမှာ အမြစ်တွယ်နေလေတော့ သဘောထူး မတူ ကွဲပြားခြားနားတာကို နည်းနည်းလေးမှ သည်းမခံနိုင်တော့ဘဲ မတူတာ မှန်သမျှ ရနိုဘက် ပဋိပက္ခလိုက်တော့တယ်။

ပညာနောက် စတ်လိုက်

လူတစ်ကိုယ် စိတ်တစ်မျိုးဆိုတာ သဘောဝတ္ထားက ဖန်တီးပေးလိုက် တာပဲ။ မိဘနဲ့ သားသမီးတောင်မှ စိတ်ဓာတ် တစ်ထပ်တည်းကျတယ်လို ရှိမှ မရှိတာ။ ဒါကို လူတိုင်း သိနေကြတယ်။ သိပေမဲ့ တစ်သွေး တစ်သားတည်း ‘ရေဂါးသားလို့ အကြားမထင်’သလို ပေါင်းစည်းညီညွတ် ရုပ်ယောက် ပညာတိနောက်ကို ဓာတ်က လိုက်သွားတဲ့ သဘောကြောင့် မတူကွဲပြားခြားနားမှုကို လောက်မခံနိုင်အောင် ဖြစ်နေကြတယ်။ သည်းမဲ့ နိုင်ရာက တစ်ဆင့်တက်တော့ ‘ပါနဲ့မတူ ပါရန်သူ’ ဖြစ်သွားကြရေး ဒီလိုပဲ ကွဲပြားကြီးတစ်ခုလုံးမှာ ပဋိပက္ခတွေ ကြီးသထက်ကြီးထွားပြီး စစ်းတွေ မပြုးနိုင်အောင် ဖြစ်နေကြတာ။

မြန်မာမှန်းသိအောင်

ရေးရှိစဉ်လာ ခလေးစရိတ်တွေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ထိန်းသို့ စောင့်ရောက်ရမယ်ဆိုတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရေးရှိစဉ်လာတွေအတိုင် အားလုံး လိုက်လုပ်ရမယ်၊ ပြောဆိုရမယ်၊ ကျင့်သုံးရမယ်လိုတော့ အမိဘယ် မကောက်သင့်သူ။ ပြတိက်ထဲမှာ ထိန်းသို့ဗော်ထားသင့်တာ တရာ့ကို ထို့

သို့ စောင့်ရောက်ပြီး တရာ့ကိုတော့ ကျမ်းစာအုပ်တွေထဲမှာပဲ သိမ်းထား သင့်တယ်။ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုဝေတော်အထိ စေတ်ပိုနေသေးတဲ့ ရေးရှိစဉ်လာ တွေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေကိုတော့ မြန်မာရီသော် မြန်မာမှန်းသိအောင် ဆာရိလက်သုံးချွဲပြီး ရှင်သန်နေအောင် လုပ်ကြရမယ်။ ဒါမဲ့ ကွဲပြားအလယ်မှာ မြန်မာဆိုပြီး တင့်တယ် ဝင့်ကြားနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။

ဆုံးခြေမြေဆောင်ရွက်မှု

နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုဝေကို အမိလိုက်ဖို့ဆိုပြီး တိုးတက်တဲ့ သူများနိုင်ငံတွေ ဆီက အရာမှန်သမျှကို စကားအသုံးအောင်နှင့်က ယူသုံးနေလို ဖဖြစ်ပါဘူး။ အောက်လုံးပေါ် စေတ်မြန်းပညာတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စကားလုံး ပေါ်ဟာရ ဆွေကို ဘာသာပြန်လို မရာဘူးဆိုတဲ့ စင်မြေမျိုးပေးပြီး စင်စွဲရန်ရောင် လုပ်စိုး မစဉ်းစားပါနဲ့၊ ဒီဆင်မြေမျိုးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ဆူဆူကတည်းက ဆရာကြီးဗြိုင်းပေါ်မောင်တင်က ပြောခဲ့ပြီးသေးပါ။ အင်မတန် ဆိုနေခန်ကိုနဲ့လိုတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေကိုတော် မြန်မာ ဆို ဘာသာပြန်လိုင်ပါလျက်ရှိ လောက် ပညာရပ်တွေကို ဘာသာပြန်လို အာရုံးဆိုတာ မရှိပါဘူးလို ဆရာကြီးက ပြောခဲ့ပါတယ်။

အချိန်ထားချုပ်မှု

ကျွန်ုတ်တို့ အပျင်းထူပြီး ဤဗေးစားအားထဲတဲ့ မပြုကြလိုသာ ဘာသာမပြန်လိုင်တာပါ။ ရေးစကားတွေ၊ စကားပုံးတွေဆိုတာ ရေးအောင် ဆူလူကြီးတွေ ပြောခဲ့ကြတာတွေပါ။ ကာလကြားညောင်းတော့ အောက်လူတွေက စကားပုံးတွေလို သတ်မှတ်လိုက်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ အူလူကြီးတွေ သူ့စေတ်သွားအပါမှာ သူတို့တာဝန်ကျေခဲ့ကြသလို အခုံးဆယ့်တစ်ရာစု လူသားတွေလည်း နောင်လာနောက်သားတွေအတွက် ဆုံးစားစကားတွေ၊ စကားပုံးတွေ ချိန်ထားချုပ်ကြရမှာ မဟုတ်ဘူးလာ။ ကဲ ကဲ ကျွန်ုတ်တို့ ဘာတွေ ချိန်ထားချုပ်မှာလဲ။

ဓနစ်တော် ချွဲခြင်းမိတ်ပြုသူ့သင်ပါ

ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ၊ ကများဆရာများအေကြောင်း လွမ်းစာ
တွေ ရေးကြတဲ့အခါမှာ အရက်သိနိုင်ထ အရက်သောက်ရင်း ပြောကြ ဆိုကြ
တာတွေ အရေးများနေတဲ့အေကြောင်း မကြာမိက ရေးလိုက်ပါတယ်။

၉၇၆

ကွယ်လွန်သူတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ ညီးနှစ်းစေရုံသာမက စာကမျာ
ဝါသနာပါတဲ့ လူငယ်လေးတွေ အတုယုများဖွယ် ဖြစ်စေတာကြောင့်
ရေးလိုက်တာပါ။ လူဦးနောက်ဆိုတာ ‘စုတပြု’ ဆိုတဲ့ ဆိုရုံးစကားအတိုင်း
ဖြည့်ဖြည်းချင်းနှင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဖွံ့ဖြိုးလာတာဖြစ်တယ်။ ရှေ့က
ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို နောက်လူတွေက အတုယုကြတယ်ဆိုတဲ့
သဘာဝ ဖြစ်ရှိးဖြစ်စဉ်ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ကွဲန်တော်တို့စေတ်က စာပေသမား
မှတ်ရင် လက်ဖက်ရည်ကျကျကို တစ်နှစ် ၉ ခွက်၊ ၁၀ ခွက် သောက်လေ့
ရှိတယ်။ အများစုက ဆရာ ၂နှီးမောင်တင်အောင်ရဲ့ အတိလိုက်တွေကို
အားကျေ အတုယုခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ တချို့ကျေတော့ သူတို့ကြိုးကိုတဲ့
စာရေးဆရာတွေ ထိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ‘တာရာ’ ဘားတို့ ‘ကျူးရာ’ ဘားတို့မှာ
သွားထိုင်ကြတယ်။ နောက်ပိုင်လူငယ်တွေကျေတော့ ကများဆရာတွေ
အထိုင်များတယ်ဆိုတဲ့ ရောကျိုးနဲ့ ၄၂ လမ်းက အရက်ဆိုင်တွေမှာ
ကြက်ရှိးသုပ်နဲ့ ပေါ်ကြတယ်။

သဗ္ဗာရှိုး မေတ္တာကြီးမား

တချို့စာရေးဆရာ၊ ကများဆရာတွေ အရက်ကြိုက်လို့ သောက်ကြ
တယ်။ တစ်ချို့နှင့်တည်းမှာ သူတို့ဟာ စာရေးဆရာကောင်း၊ ကများဆရာ

ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံအောင် တာဝန်မယူနိုင်
ဆုံး အများစုက သဗ္ဗာရှိုး မေတ္တာကြီးမားတဲ့ လင်ယောက်ရှုံးနဲ့ အင်
တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့ သားသမီးတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ သူတို့အဖော်
အရက်သမားကြိုပါလားဆိုတဲ့ အေပိုင်မာ်လီးကြီး လွှားမိုးနေအောင် မလုပ်
သင့်ကြပါဘူး။ သူတို့အဖော်များဟာ ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့ စာတွေ
တဗျာတွေ ရေးခဲ့ကြသူတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ရှုံးယူစိတ်နဲ့ ကြိုပြင်းလာရတဲ့
သင့်ပါတယ်။ သိမ်းယိုစိတ်နဲ့ ကြိုပြင်းလာရတဲ့ ကဇလေးများဟာ တစ်သက်
လုံး ကြောက်စိတ်ကြီးမားနေတယ်ပြီး လူတော့မတဲ့ ဖြစ်သွားတာတို့ပါတယ်။

ဘွဲ့တ အရေးကောင်းသူ

အမေ လူထုဒေါအမာဟာ ကွယ်လွန်သူများရဲ့အေကြောင်း ရေးတဲ့
အုပ္ပါယာ အင်မတန် ကောင်းလှတယ်လို့ အမှုဆရာတွေဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဆရာ
တို့ကို ဆရာ မင်းသုဝဏ်တို့ကိုယ်တိုင် မှတ်ချက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါတောင်မှ
အျီးက ကွယ်လွန်သူများရဲ့ ဘဝအစိတ်အပိုင်းတာချိုကို ချိန်လုပ်ရေးသာမှု
နှုတ်သက်ပြီး သဘောမတူနိုင်ခဲ့ကြသူး။ ဘယ်သူက အရက်သမားဖြစ်ပြီး
ဘယ်သူက ဘိန်စွဲသူဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူက မိန့်ဗော်ယူပြီး
ဘယ်သူက ယောက်ရှုံး ဘယ်နှုတေသိ ဆိုတာမျိုးတွေကို
ပါ အုပ္ပါယာတိုင်း ထည့်ရေးသင့်တယ်လို့ ဆိုသူက ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ အမေ
အုပ္ပါယာအမာကတော့ ပြည့်သူချစ်သော အနုပညာရှင်တွေရဲ့ အနုပညာ
အွေးထက်ပုံနဲ့ ကြီးစားအားထုတ်ပုံထဲတွေအေကြောင်း ရေးမှ နောင်းလှတွေ
အွေးကို အကျိုးရှိစေတယ်။ ဘယ်သူက ဘယ်လောက် အရက်သောက်
နဲ့ ဘယ်လောက် မဲ့ကေစားအေကြောင်း မိန့်ဗော်ယူကြောင်း
ပြည့်တွေရေးလို့ ဘယ်သူ့အတွက်မှ အကျိုးမရှိဘူးလို့ ပြောလေ့ရှိတယ်။

ဘွဲ့တော်းထွေး

စာရေးဆရာတိုင်းဟာ ကိုယ်စုံယူချက်နဲ့ကိုယ် ရေးကြတာဖြစ်တယ်။
အမာကတော့ သူ့ခံယူချက်အတိုင်း ပြည့်သူချစ်သော အနုပညာသည်
အေကြောင်း ရေးခဲ့တယ်။ သူ့ဆရာတွေက ချို့ကျိုးစကား ဆိုခဲ့သလို့
အတိုင်းရှိသတ်များကလည်း နှစ်သက်ကြတယ်။ ကိုယ်တိုင်ကလည်း
အုပ္ပါယာကြောင်းထွေး ဖြစ်တာအေကြောင့် အနုပညာသမားတွေအားကြောင်း

လွမ်းစာရေးကြတဲ့အခါမှာ သူတို့၏ အနုပညာတွေအကြောင်းပဲ မီးမောင်းထိုးပြသနှင့်တယ်လို့ ယူဆသူဖြစ်တယ်။ သီချင်းတစ်ပုဒ်အကြောင်း ရေးတဲ့ အခါမှာ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဒီသီချင်းကို ရေးဖြစ်တဲ့အကြောင်း စာသားနဲ့ စကားလုံးတွေရအောင် ဘယ်နည်းဘယ်ပဲ ကြိုးစားခဲ့ရတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း စတာမျိုးတွေက ဘယ်အချင့်မှာ ဘယ်သူနဲ့ ဘယ်လို့ အရာကိုဖျိုးသောက်ပြီး ရေးဘယ်ဆိုတာမျိုးတွေထက် ပိုပြီး တန်ဖိုးရှိတယ်လို့ ယူဆတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ရွှေတန်းတင်တာ မကောင်း

ဘယ်နေရာမှာဖြစ်ဖြစ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကို သိပ်ပြီး ရွှေတန်းတင်တာ မကောင်းဘူး ထင်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးကွယ်မှုကို ဦးတည်းရောက်ရှိသွားစေ နိုင်တယ်။ အာဏာရှင်စနစ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးကွယ်မှု လွန်ကဲရာက ပေါ်ပေါက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ မြို့မငြိမ်းအကြောင်း ရေးမယ်ဆိုရင် မြို့မငြိမ်းရဲ့ အနုပညာ အတိအာက်ကို စနစ်တကျလေလာ သုတေသနပြုပြီး သီချင်းတစ်ပုဒ်ချင်းစို့၊ သံစဉ်တွေဟာ ဘယ်လိုသံစဉ်တွေဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုရှာယူခဲ့ရကြောင်း စာသားတွေကိုလည်း ဘယ်လိုရှာခဲ့ရကြောင်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရေးမယ်ဆိုရင် နောင်လာနောက်သား ဂိုတေဝါဘာရှင်တွေအတွက် အများကြီး အကျိုးရှိစေနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

မြို့မငြိမ်းရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

မြို့မငြိမ်းအကြောင်း ရေးတဲ့စာတွေ အများကြီး ဖတ်ခဲ့ဖူးတယ်။ မြို့မငြိမ်းရဲ့ သားတွေကိုယ်တိုင် ရေးတဲ့စာတွေလည်း ဖတ်ခဲ့တယ်။ မုန်တာပြောရရင် ဒီနေ့ထိ အားရေကျော်လောက်တဲ့ စာမျိုး မတွေ့ရသေးဘူးလို့ပြောချင်တယ်။ စာတွေထဲမှာ ဖတ်ရတဲ့ မြို့မငြိမ်းက သေးငယ်နေတယ်။ အားလုံးရဲ့ အရေအသားတွေက မြို့မငြိမ်းရဲ့ စကားလုံးနဲ့ စာသားတွေ ဘယ်လောက်နဲ့သွေ့လွှပပြီး ဘယ်လောက် ကပျားဆန်ကြောင်း မြို့မငြိမ်းသီချင်းအာရေး ဘယ်လောက်ကောင်းကြောင်း ညွှန်းစွဲတာတွေပဲ များတယ်။ အားလုံးခြား နိုးချပ်လိုက်တော့ မြို့မငြိမ်းဆိုတာ စာသားနဲ့ စကားလုံးလွှာလေးတွေ ရွေးချယ်သီကုံးတင်တဲ့ သီချင်းရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ပေါ်လွှာထင်ရှားလာခဲ့တယ်။

အဆပေါင်းများစွာ မြင့်တဲ့

သီချင်းအရေးကောင်းတဲ့ သီချင်းရေးဆရာဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မင်္ဂာ တို့ ဂုဏ်ပြုရာမရောက်ဘဲ သေးသိမ်းအောင် နှစ်ခုခြားပြုဆိုလိုက်တာလို့ ဆဲတော်တယ်။ တကယ်တော့ မြို့မငြိမ်းဟာ သာမန် စကားလုံးလွှာလေးတွေ ရေးတင်တဲ့ သီချင်းရေးဆရာသက်သက်ထက် အဆပေါင်းများစွာ မြင့်မားတဲ့ ဂိုတေပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုချင်တယ်။ ဒိန်ပေဒါကြီးဟာ သာမန်ဆိုင်းဆရာတစ်ယောက် မဟုတ်တဲ့ ဂိုတေအနုပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သလို ဆရာဖြိုးဟာလည်း သာမန် သီချင်းရေးဆရာ တစ်ယောက်မျှသာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဂိုတေအနုပညာရှင်ကြီး တစ်ယောက်ပဲ

သနိဒ္ဓသံစဉ်တွေ

မြို့မငြိမ်း ရေးခဲ့တဲ့ သီချင်းတိုင်းလိုလိုမှာ စကားလုံး စာသားအလုပ်မက တေးသွားသံစဉ်တွေပါ ရောင်ခံဖြာယ်ကိုပြီး လွန်နေတယ်။ ကြန်တယ်။ စော်စကားနဲ့ပြောရရင် သရီးဒီ သံစဉ်တွေလို့ ပြောနိုင်တဲ့သီချင်းဆွဲ အများကြီး တွေ့နိုင်တယ်။ အတော်များများဟာ ရေးရိုးပြန်မာသံစဉ်ဆွဲနဲ့ မတူကွဲပြီး မြှေးနှေးနေတာကိုလည်း ဂိုတေနားရှိသူတိုင်း သံနိုင်ကြတယ်။ တချို့သီချင်းတွေမှာ ဘီသိပ်ပဲရဲ့သံစဉ်နဲ့ ဆင်နေတာတွေ တွေ့ရ သလို တချို့သီချင်းကျေတော့ မိုးဇော်ရဲ့ တီးလုံးလိုလို ထင်ရတာမျိုးတွေ ဆွဲနိုင်တယ်။ ဆရာဖြိုးဟာ မြှင့်မာ့ဂိုတေကို ကမ္မာအဆင့်တဲ့ရောက်အောင် ခွဲတဲ့ ကြိုးစားနေသူဖြစ်တယ်။ သာမန် သီချင်းရေးဆရာတစ်ယောက်အက်သက် မဟုတ်ဘူး။ ဂိုတေဖော်ပညာရှင်(Musicologist) ဖြစ်တယ်။

ဆင်တိုင် တကိုပြကြတာ

ဒိန်ပေဒါကိုသွားပြီး ဆိုင်းပေါ်ကောင်းတယ်လို့ ပြောလိုက်တာဟာ မြှေးနှေးရာမရောက်ဘဲ စော်ကားသလို ဖြစ်စေတယ်ဆိုတာ သီဖြိုးကောင်းတယ်။ စာရေးသူအတော်များများက သူတို့ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း ရေးခဲ့တာထက် သူတို့အကြောင်း မလွှာပ်တိုင်တက်ပြောတယ်။ များကြတယ်။ ဒီအောင်ကြောင်းကို ဆင်ဖြူတော်ပဲ ကြိုးစွဲတဲ့စာတွေ'ဆိုတဲ့ ခေါင်ဆွဲနဲ့ဆင်တိုင်တော်မှာ ရေးခဲ့ဖူးသေးတယ်။ ဆင်ဖြူတော်ပဲ ကြိုးစွဲတဲ့စာတွေ

လူသာဝ၊ မဏ္ဍာဝတိုင် တက်ပြချင်တာလည်း လူသာဝမို့ အပြစ်မပြောချင်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ရုဏ်သိက္ခာကို ညီးနှစ်းထိခိုက်တောာမျိုး မဖြစ်အောင်တော့ ဂရိစိုက်သင့်ကြတယ်။

လူကို စိတ်မဝင်စားပါနဲ့

လူငယ်တွေကို အထူးသဖြင့် ပြောချင်တာက လူပုဂ္ဂိုလ်ကို စိတ်ဝင်စားတာထက် သူတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ပိုပြီးစိတ်ဝင်စား လေ့လာပါဆိတာဖြစ်တယ်။ မောင်ချောနှင့်တို့ မောင်လေးအောင်တို့ အရက်သောက်တဲ့ စာတွေသာ ဖော်နေရပြီး သူတို့ရေးခဲ့တဲ့ ကမ္မာတွေကို စနစ်တကျ ခွဲခြား စိတ်ဖြာပြီး သုံးသပ်ပြတဲ့ စာမျိုးတွေတော့ အစတွေ့ရ အင်မတန် နည်းပါတယ်။ မောင်ချောနှင့်တို့ မောင်လေးအောင်တို့ဟာ သာမန်ကမ္မာဆရာ ဆိတဲ့အဆင့်ကို လွန်မြောက်ခဲ့သူတွေပါ။ သေးသိမ်အောင် မလုပ်ကြစေချင်ဘူး။

၁၁၂။ ၂၀၁၀။

ဦးနှောက်ယိုစီးပူဟဲး ဦးနှောက်ပြီးပူဟဲး

ပြည်တွင်းက ပညာတတ်တွေ နိုင်ငံခြားထွက်သွားပြီး အလုပ်လုပ်ကြတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမြင် အယူအဆ အမျိုးမျိုးရှိကြတယ်။ တချို့က ဒါဟာ ဦးနှောက်ယိုစီးမှု(brain drain) ဖြစ်တယ်။ ပညာသင်ကြားပေးခဲ့ရတဲ့ ပိုင်နိုင်ငံအတွက် ကြီးမားတဲ့ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်တယ်လို့ သာဘောထားကြတယ်။

ဦးနှောက်ယိုစီးမှုထက်ဆိုးတဲ့ ဦးနှောက်ခြောက်ခန်းမှု(brain dry)

ပြဿနာလည်း ရှိသေးတယ်လို့ ကိုယ်တိုင်လည်း ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ အရာဝန်ပြိုး ဆရာဝန်မလုပ်ဘဲ ကုမ္ပဏီထောင် စီးပွားရေးလုပ်တဲ့အခါး အထည်အလိပ် အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရက သတေသာသား သွားလုပ်တဲ့အခါး ဘူမိဇာဒွဲရက ဓားကုမ္ပဏီရဲ့ ဓားရောင်းသမား သွားလုပ်တဲ့အခါး သူတို့ သင်ယူခဲ့တဲ့ ပညာတွေ မေ့ဇဲလှု့ ခြောက်ခန်းသွားပြီး အဟောသိကဲ ဖြစ်ရတယ်လို့ ရေးခဲ့တာဖြစ်တယ်။

ဒီပြဿနာမျိုးဟာ ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ငံတွေမှာ အဖြစ်များတဲ့အတွက် ဆိုးတာကိုမှ နောက်ကျမှုဟာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုပြီးဆိုးလာတယ်လို့ ဆူဆှေကြတယ်။ ကလသမဂ္ဂ ညီလာခဲ့ကြီးတွေမှာ ဒီပြဿနာကို ဖြေရှင်းဆူအတွက် အကြောင်းကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြပေမဲ့ ဒီနောအထိ အဖြေရှာမတွေ ဆူကြဘူး။ ခုမှုသာတဲ့နိုင်ငံတွေက နိုင်ငံပေါင်းစုံရဲ့ အထက်မြေကြုံး ဦးနှောက်တွေကို အခေါ်ရနေတဲ့အတွက် မိန့်ပြီး မသိချင်ယောင်ဆောင် ဆူကြတယ်လို့ ရွှေ့စွဲသံတွေလည်း ကြားရတယ်။

လူယ်လွယ်နဲ့ ထွက်ခွင့်ပပေး

ဒီနိုင်ငံမှာ ဘွဲ့ရတဲ့အထိ ပညာသင်ယူခဲ့ပြီးမှ နိုင်ငံခြားထွက် အလုပ်လုပ်တဲ့အတွက် နိုင်ငံမှာ နစ်နာတယ်လို့ မြန်မာ့ဆိုရပါလစ်ခေတ်က ယူဆ ခဲ့တယ်။ အဲဒီယူဆချက်ကြောင့် မြန်မာ့နိုင်ငံသားတွေ နိုင်ငံခြားထွက်ခွင့် လွယ်လွယ်နဲ့ မပေးခဲ့ဘူး။ FRC ကိုင်ထားပြီး အော်ပြန်တော့မယ့် ဖော်ဂျတ် (for good)သမားတွေပဲ အသွားများတယ်။ မြန်မာလူများများအတွက်တော့ လွယ်လွယ်နဲ့ ပထွက်နိုင်အောင် ဘွဲ့နဲ့ ဒီပလိုမာအတွက် ပညာရေး လျော်ကြေး ကောက်ခံတဲ့စနစ် စတင်တိဖွဲ့ လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ ဒီနေ့ အထိ ဒီစနစ် ရှိသေးတယ်။ အဲဒီခေတ်မှာ အစိုးရကလွယ်တဲ့ ပညာတော် သင်နဲ့ အစိုးရ ကိုယ်စားလွယ်အဖွဲ့တွေလောက်ပဲ နိုင်ငံခြား အသွားအလှ ရှိကြတယ်။ ဒီခေတ်လို့ ရှေ့ပပ်းထွက်တယ်ဆိုတာ ကြားတောင် မကြား ဖူးဘူး။

အော်ပေါင်းထဲက ဖွဲ့ကြ

ပညာတတ်တွေ နိုင်ငံခြားထွက် အလုပ်လုပ်တာဟာ နိုင်ငံအတွက် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု မဟုတ်ဘူး။ အမြတ်တောင် ထွက်သေးတယ်လို့ ယူဆသူ တွေ့လည်း ရှိတယ်။ ဖုံးကြိုးခဲ့နိုင်တစ်အာတွက် အထူးလိုအပ်တဲ့ နိုင်ငံခြား ငွေ ရှာပေးတာဖြစ်လို့ တားဆီးပါတ်ပင် မလုပ်သင့်ဘူးလို့ သူတို့က ဆိုတယ်။ သီရိလက်ား အင်္ဂါနီရှားနဲ့ ဘင်္ဂလားဒေရိနိုင်တွေဟာ နိုင်ငံခြားသွား နိုင်ငံခြားက ပြန်လည်တဲ့ နိုင်ငံခြားငွေ နှစ်စဉ် ဒေါ်လာသန်း ရာပေါင်းများစွာ ရှိနေတာကို ထောက်ပြက်တယ်။ ကမ္ဘာရွာမေတ်မှာ ဝါးလုံးပေါင်းထဲက ထွက်ကြပါလို့ သူတို့က တိုက်တွန်းနှိုးဆောင်ကြတယ်။

စာရေးကြေးရှိလို

မကြားသေးမီကပဲ မန္တလေးက စာတစ်စောင်ရတယ်။ အဲဦးစား ဘီဇား(ကိုယ့်) အင်ဂျင်နီယာကြီးတစ်ယောက်ဆီကပါ။ သူမြင်တဲ့ 'ဘရိန်း ဒေရိန်း'ကတော့ တစ်ပါးဖြစ်တယ်။ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရှုံး ရာထူးကြီးယူထား ပေါ့ တကယ်လက်တွေကျတော့ စာရင်းတော့တွေ စာရွက်တွေ၊ အစီရင်ခံစာတွေနဲ့ပဲ အလုပ်ရှုပ်နေရတဲ့ စာရင်းကိုင်လိုလို၊ ရုံးအုပ်စာရေးကြီးလိုလို ဖြစ်နေတာကဗုမှ အမှန်တကယ် 'ဘရိန်းဒေရိန်း' ဖြစ်တာပါတဲ့။

ဘရိန်းရိုး

နိုင်ငံခြားထွက် အလုပ်လုပ်တဲ့အတွက် ရိုပြီး မျက်စိပွင့် နာရွှေ့ ပြစ်လို့ 'ဘရိန်းရိုး' (brain gain)ဖြစ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်တဲ့။ သက်ပြီး သူက တိန်ရောင်ဖိန့်ရဲ့လုပ်ရပ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတစ်ခု ပြောထားသေးတယ်။ တိန်ရောင်ဖိန့် အာဏာပြန်ရတဲ့အခါမှာ ပညာထူးချွန်တဲ့ လှုငယ်တွေက ဒီလူတွေပြန်မလာရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲလိုမေးတော့ ကိစ္စမရှိပါဘူးလို့ ပြန်ဖြစ်တယ်။ လက်တွေ့မှာလည်း အတတ်များများ ပြန်မလာဘဲ တို့နိုင်တွေမှာ အလုပ်လုပ်နေကြပြီး တာချိုက ဟိုနိုင်ငံသားအဖြစ်တောင် သံယုလ်ရိုးကြတယ်။

အော်ပေါင်းတွေ အများကြီး

ဒါပေမဲ့ တံ့ခါးဖွင့်စီးများရေးနေစ် ကျင့်သုံးလိုက်လို့ စီးပွားရေး တစ်ရှိန်ထိုး တိုးတက်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလူတွေအများကြီး ပြန်လာ ကြတယ်တဲ့။ အဲဒီထဲမှာ ပါရှုံးဘွဲ့ရ ပညာရှင်တွေလည်း အများကြီး ပါလာ တယ်။ တာချို့ဆိုရင် နိုင်ငံခြားသားပညာရှင်(expatriate)အဖြစ် တရုတ် အုပ္ပန်သို့ကြေးတွေမှာ လာကောင်းကောင်းနဲ့ ဝင်လုပ်ကြသတဲ့။ ဒါတော့ တုတ်တယ်။ ၁၀ ခုနှစ်တွေအတွင်းက FRC တပည့်တွေ အများကြီး အဲဒီအော်ပေါင်းက တရုတ်(တိုင်ပေ)ကို ဖော်ဂွဲတဲ့ပြန်သွားကြတယ်။ အခု ဒီဘက်ပိုင်း ပြည်တွေကျတော့ သူတို့ထဲက တာချို့ဟာ ပေကျင်းတို့ ရှုန်းပိုင်းတို့မှာ ပြောင်းချွေနေထိုင်ကြတာ တွေ့ရတယ်။

မြန်မာ့ရိုး အပြည့်

မြန်မာ့လေးက အပြုံးစား အင်ဂျင်နီယာကြီးကတော့ ပညာတတ်တွေ နိုင်ငံခြားထွက်သွားတဲ့အတွက် (၁) အတွေ့အကြုံနဲ့ ပညာအရည်အချင်း ဆွဲ တိုးတက်တယ်၊ (၂) မိသာဒ် စားဝတ်နေရေး ပြောညီးစေတယ်၊ (၃) တိုင်းပြည့်အတွက် လိုအပ်တဲ့ နိုင်ငံခြားငွေ ရေဝတ်တယ်၊ (၄) ထွက်သွား ဆွဲတွေ နေရာမှာ နောက်လှတွေ အလုပ်ရလို့ အလုပ်လက်မဲ့ လျော့နှုန်း အတယ်လို့ နံပါတ်ပိုင်ထိုးပြီး ထောက်ခံအားပေးသွားပါတယ်။ မြန်မာ့ရှုံး လိုင်းဘာ ကိုယ်အိုးကိုယ်ပို့အိုးကို အင်မတန် ခင်တွယ်တတ်သွာ့ဖြစ်လို့

တစ်နေ့ကျရင် မြန်မာပြည်ကို ပြန်မလာဘဲ မနေပါဘူးထို့လည်း သူက ယုံကြည်စိတ်ချုပ်အပြည့် ရှိပါတယ်။

မိမိငံခြားထွက်သွားတဲ့ တပည့်တွေ ရာပေါင်းများစွာနဲ့ အဆက်အသွယ် မပြတ်တာကြောင့် ဒီအချက်ကိုတော့ သဘောတူတယ်။ တစ်နေ့မှာ သူတို့ အားလုံး ပြန်လာကြမယ်ဆိုတာ စိတ်ချုပ်ကြည်တယ်။

နယ်ပယ်ကျဉ်းချုပ်နှင့်

နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့ရာမှာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား အများစုက မြန်မာပြည်ပေါက် တရာတ်လူမျိုးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ တချို့ဆို တရာတ်စကားတောင် မတတ်ကြဘူး၊ ဆိုရှယ်လစ်စကားလုံးတွေ လူတိုင်း ရွတ်နေတဲ့ ခေတ်မှာ လုပ်ကိုင်စားဆရာနယ်ပယ် ကျဉ်းမြောင်းလွန်း လို့သာ သူတို့ သွားကြတယ်။ ဘယ်သူမှာတော့ သွားချင်ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာလူမျိုးစိစစ်တွေ မဆိုထားနဲ့ သူတို့လို့ ပြန်မာပြည်ပေါက် တရာတ်တွေနဲ့ အိန္ဒိယသားတွေတောင် မြန်မာပြည်အကြောင်းပြားရင် မျက်ပည်မဝဲဘဲ မနေနိုင်ကြပါဘူး။ အခွင့်သာတဲ့ တစ်နေ့မှာ သူတို့ ပြန်လာကြမှာပါ။

ဘဏ္ဍာင့် သေချာတဲ့

၉၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ကို ပြန်လာမှာပါလို့တောင် ပြောရတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလောက်သေချာနေတာလဲလို့ မေးရင် မြန်မာစကားမတတ်တဲ့ လူတွေတောင် ပျော်လွန်းလို့ ကုတ်နဲ့ကော်ထုတ်တောင် မပြန်ချင်တော့ တာတွေကို လက်ညီးထိုးပြလိုက်ချင်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာ မြို့ပြီး မြန်မာစကားတစ်မျိုးတည်းသာ ပြောတတ်သွားတွေ ပြန်မလာဘဲ မနေနိုင်ပါဘူး။ ပြန်လာတဲ့အခါ တချို့ စုစိဆောင်းမိတာလေးတွေ ပိုက်ပြီး ပြန်လာကြမယ်။ တချို့က ပညာရှင်တွေ ပါရဂူတွေဖြစ်ပြီး ပြန်လာကြမယ်။ တချို့ကျွမ်းကျင်လုပ်သားတွေအဖြစ် ပြန်လာကြမယ်။ လက်ချည်းသာက် ပြန်လာသူလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။

တူးလူးယုက္ခာယ်

ဘယ်လိန္ဒာ။ ဘယ်လိပုံစံနဲ့ ပြန်လာလာ တိုင်းပြည်အတွက်က တော့ အကျိုးရှိတာပါပဲ။ ကမ္ဘာနိုင်ငံပေါင်းစုံက အမျိုးမျိုး အဖို့စု့ ပညာရပ်

တွေ၊ အတွေ့အကြံး ဗဟိသတတွေ၊ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တွေ ဖြည့်ဆည်း ရုံးနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်းတော်တို့ အမြတ်တန်း ရှင်ယူဝင့်ကြားနေရတဲ့ မြန်မာယဉ်ကျေးမှု အနုပညာရပ်များဟာလည်း ယိုးဒယား တရာတ်၊ အိန္ဒိယ စဲ့ အိမ်နဲ့ချင်းနိုင်ငံများရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတွေနဲ့ ကူးလူးယုက္ခာယ် နေခဲ့ကြတာပဲ မဟုတ်လာ။၊ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ရွာကြီးတစ်ချွာလို ပြစ်နေတဲ့ ဒီခေတ် ဒီအခါမှာ ကျွန်းတော်တို့ချည်းသက်သက် တံ့ခါးရိတ်နေ လို့ မဖြစ်ပါဘူး။ တံ့ခါးတွေဖွင့်ထားမှ အခန်းထဲက လေဆိုးလေပုပ်တွေ လွှာ့ဝင်ထွက်သွားပြီး ပြင်ပက လေကောင်းလေသန့်တွေ ဝင်ရောက်လာမှာ ပြစ်ပါတယ်။

၁၅၁ ၃၂၁ ၂၀၁၀။

ရွှေတောင်(SKL)ဘဏ္ဍာဂျင်တယ်

‘ပြည်သူတွေ တာဝန်ကျဖို့ လိုတယ်’

နိုင်ငံရေးသမားတွေ ဟောတာ ပြောတာ နားထောင်ရတဲ့အခါဖြစ်ခေါ်ပေါ် ဒီနိုင်ကရေးစီမံချက်တွေ မဟားပညာကျော်တွေ ရေးတဲ့ စာတို့စာရှည်တွေကို ဖတ်ရတဲ့အခါဖြစ်စေ ပြည်သူတွေကို တာဝန်ကျပါ။ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ် သိပါဆိုတဲ့ စကားတွေကို ထပ်ခါထပ်ပါ ကြားရတယ်။

မြေးကပြ

ကြားရတဲ့အခါတိုင်း နားကလောပြီး ဖတ်ရတဲ့အခါတိုင်း မျက်စီ နောက်မီတယ်။ ‘ပြောကများ ပြုရတယ်ရှိသေး လို့ အမြဲ ပါးစိုက ထွက်လာလဲ ရှိတယ်။ တကယ်တော်း ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်သိပြီး တာဝန်ကျ ရမှာက သူတို့လော့။ ခေတ်တိုင်းခေတ်တိုင်းမှာ ပြန်မှ ပြည်သူလှုထုက တာဝန်မကျခဲ့တာ ဘယ်မှာရှိလိုလဲ။

နယ်ချုတ်တွေ ရတနာပုံနေပြည်တော်ကိုသိမ်းနှင့် ကြည်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း ချိလာတော့ လမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာရှိတဲ့ ရွာတိုင်းရွာတိုင်းက ရရာလက်နက် ဓမ္မကိုရှိပြီး ခုခံတိုက်နိုက်ခဲ့ကြတယ်။ မြင်းခြား သပြေတန်း အင်းဝခံတပ်တွေက ရဲပက်အပေါင်းကလည်း အသေးခြားတိုက်နှင့် အသင့် ရှိနေခဲ့ကြတယ်။ ကင်းဝန်မားကြိုက ‘အင်းလိုပ်တွေကို မရခဲ့ရဲ့ ခုခံသူ သူနှင့်’ဆိုတဲ့ ကြောန်းရှိက အမိန့်ထုတ်လိုသာ မတိုက်ကြရတာ ဖြစ်တယ်။

လက်နက်ချု အည့်ခိုင်း

နေပြည်တော်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ဘုရင်နဲ့ မိဖုရားကို ဖမ်းသီးခေါ်ဆောင် သွားပြီး နောက်မှာလည်း ပြန်မှာမျိုးချစ်တွေက အနယ်နယ် အရပ်ပျော်မှာ

နယ်ချုတ်တွေကို ဆန့်ကျင်တိုက်နိုက်ပြီ တိုက်နိုက်ကြတယ်။ အဲဒီအေ ကောင်းဝန်မားကြိုးနဲ့ အပေါင်းပါးများက နယ်ချုတ်တွေနဲ့အတူ နယ်တကာ လိုက်ပါပြီး ပြန်မှာမျိုးချစ်တွေကို လဲက်နှက်ချု အည့်ခိုင်း လူ့ဆောင်စည်းရုံး ခွဲတယ်။ လက်နက်ချုသူတွေကို တိုက်သူကြိုး ရွာသူကြိုးရာထူးတွေ ပေးမယ် ဆိုပြီး နားချွဲတယ်။ လစာရိရွာတွေ၊ ဘွဲ့တူ့ရုံးတွေပေးပြီး ဆွယ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီလိုနဲ့ပဲ စစ်ကဲတော်မားတို့၊ သမာနိုင်းဝန်မားတို့ဆိုတဲ့ နယ်ချုတ်ပါးအော်ဖြစ် ရောက်သူတွေ ရောက်သူ့ကြတယ်။ ရွှေစလွှာယ်ရမား (KSM)၊ အမှုထမ်းကောင်းမား (ATM)၊ တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုးဆောင် (TPS) ဆိုတဲ့ ဘွဲ့ခံတွေလည်း ပေါ်ထွက်လာခဲ့တယ်။ နှစ်လုံးပြီး ဓမ္မခံရသူ့ အများအပြား ရှိလာခဲ့ကြတယ်။

ဆာသွားအထိ ရခဲ့ကြ

အဲဒီ ဘွဲ့တူ့ရုံးတွေဟာ နယ်ချုအစိုးရက သူတို့အကျိုးကို သွားရှိစွာ ထမ်းဆောင်တဲ့ လက်ပါးအတွောက် ချိမြှင့်တာဖြစ်တယ်။ နောက် နိုင်း ပြန်မှာလှုထုတဲ့ လွှတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွေ အရှိန်အဟုန် ကြိုးမား ပြောဆိုနိုင်လာတဲ့အခါကျတော့ ဘဲလပ်ရွှေမြှေ့တော်ကြိုးရှိ၊ ရော့ဘုရင် ရွှေဘုရင်က နေတန္တန်းပော့၊ ကိုယ်တိုင်က ချီးမြှင့်တယ်ဆိုတဲ့ ‘ဘာ’ဘွဲ့ ပေးခံရသူများ ဆောင် ရှိလာခဲ့တယ်။ ကြိုးစောင်ကို ပိုခဲ့ကြတယ်။ ကိုနှစ်ဦး ကိုအောင်ဆန်းတို့လို ကျော်း သားတွေကို တက္ကာသိုလ်က ထုတ်ပစ်ခဲ့တယ်။ သခင်ကိုယ်တော်မြိုင်းကို ရှိနှုန်းတော်နံပါတ်တစ်လို့ ကြည်သွားပြီး ကိုအောင်ဆန်းကို ဆုတော်ငွေ ပါးကျော် အထုတ်ခံ ဝရမ်းပြေးအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့တယ်။

အမျိုးသားကျောင်းတွေ

ကိုရှာ ကိုအောင်ဆန်းတို့ ကျောင်းထဲတို့ရလို့ တက္ကာသိုလ်ကြောင်း တွေက သပိတ်မှာက်ကြတော့လည်း မိဘပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက တစ်ခဲနက် ထောက်ခံကြတယ်။ နောက်တော့ အင်းလိုပ်ရှိတဲ့ ကွန်းပညာအစား သခင် စည်းသင်းကြေားနိုင်နှင့် အမျိုးသားကျောင်းတွေ တစ်နိုင်ငံလုံးအနဲ့ ထုတ်ထောင် ပေးခဲ့ကြတယ်။ ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင် ငွေကြေးနိုက်ထုတ်ပြီး ကျောင်းတွေ

ထောင်ပေးခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ သခင်ကိုယ်တော်စိုင်းလို ပုဂ္ဂိုလ်ကစပြီး အခကြေးငွေ လုံးမယူဘဲ စေတနာဆရာအဖြစ်၊ လုပ်ကိုင်ခဲ့တယ်။

အမျိုးသမီးတွေလည်း တိုက်ခဲ့ကြ

အဲဒီနောက် ကိုအောင်ဆန်းတို့ လူဝယ်တစ်စု တို့စဉ်းထောင်ပြီး ရုပန်တွေနဲ့အတွက် ဝင်ရောက်လာတော့လည်း တစ်ပြည်လုံးက သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုစိုခဲ့ကြပြီး ယောက်၍သူမျှ ဘီအိုင်အောင် ဝင်ခဲ့ကြတယ်။ တစ်ခါ မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က ရုပန်ကို ပြန်ပြီးတော်လှန် ကြတော့လည်း လူည်းနေစေလုံအောင်း မြင်းဇောင်းမကျုန် ရရှာလက်နက် ခွဲကိုပြီး တော်လှန်ရေး ဆင်နှေ့ခဲ့ကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေလည်း ယောက်၍ တွေ့နဲ့ တန်းတုရင်ပေါင်တန်းပြီး တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်က အင်လိပ်၊ အပေါ်ရှာက် စစ်တပ်တွေတောင် စစ်မြေပြင်မှာ လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်တဲ့ အမျိုးသမီးတို့တွေ မရှိသေးပါဘူး။

တိုက်ပွဲခေါ်သံ ပေးသမျှ

စစ်ပြီးအတော်၊ လွှတ်လပ်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲအတွက် ဆင်းဆုံးရာများလည်း မိုလ်ချုပ်တို့ ဖော်လက် တိုက်ပွဲခေါ်သံပေးသမျှ တစ်ခဲနက် လိုက်ပါထောက်ခဲ့ကြတယ်။ ဖြစ်တယ်။ နေသုရိန်အစည်းအဝေးကြီးတက်ကြဆိုလည်း အိမ်ရှိလှကုန် လာတက်ကြတယ်။ ပြည်လုံးကျော် သပိတ် တိုက်ပွဲခေါ်သံ ပေးလိုက်တော့လည်း အစိုးရာန်ထမ်းအားလုံး နယ်ချေ လက်အောက်က ပုလိပ်တွေပါမကျုန် သပိတ်မောက်ခဲ့ကြတယ်။ ပင်လဲ ညီလာခံ လုပ်မယ်ဆိုတော့လည်း တိုင်းရှင်းသားတွေပါ ရှစည်းပါဝင်ခဲ့ကြတယ်။ လွှတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အဆင့်ဆင့်မှာ ပြည်သူလူထုဘာက်က တာဝန် ကျော့ကြတာချည်း ဖြစ်တယ်။ ခေါင်းအောင်ကောင်းတွေခဲ့နောက်က အိမ် ကြကြ အရေခန်းခန်း တာဝန်သိသိနဲ့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြတာချည်း ဖြစ်တယ်။

ခေါင်းအောင်ပိုင်းရှု တာဝန်

လွှတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း အမျိုးသားတိုင်ပေါင်းစုကြီး ဖြစ်တဲ့ ဖော်လကြီး ပြုကွဲသွားတာ၊ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့တာ၊ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး

ဆိုတဲ့အဆင့်က တကိုမလာတာ အားလုံးဟာ ပြည်သူတွေကြောင့် ထံဆ မျှတ်တူဘူး၊ မြန်မာပြည်သူလူထုဘာ နယ်ချေလက်အောက်လည်း ကျွန်ုပ်ခဲ့ခဲ့ စုံ စက်ဆစ်အောက်လည်း ရောက်ခဲ့ဖူး၊ တော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲ အလီလီ လည်း ဆင်နှေ့ခဲ့ဖူး၊ ဖော်လပဲရဲ့ ပြည်တော်သာစေတိနဲ့ ပြုရောထိုးကိုလည်း ကြော့ဖူး၊ ၁၉၆၂၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းကောင်စီအောက်လည်း ရောက်ခဲ့ဖူး မြန်မာရှိရှိယ်လစီဆိုတာလည်း ဖြတ်သန်းခဲ့ဖူးတဲ့ အတွေ့အကြံတွေ စစ်ရောရော နိုင်ငံရေးပါ ကြယ်ဝန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာလူမျိုးတိုင်း လိုယ်တာဝန်ကိုယ်သိပါတယ်။ ရှေ့က တာဝန်ကျော့ခဲ့သလို နောင်လည်း တာဝန်ကျော့ဖူး အသင့်ရှိပါတယ်။

အွောက်ဘွဲ့ ပေးချင်

နိုင်ငံရေးသမားတွေက သူတို့တာဝန်မကျော့ခဲ့ကြတာတွေကိုတော့ သာများပြောဘဲ ရောင့်ကြတိပိုတ်လုပ်နေခဲ့ကြပြီး ပြည်သူလူထုကိုသာ တာဝန် ဆျော့ကြပါ၊ တာဝန်သိကြပါလို့ ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောနေတာတွေ ကြားရ ခဲ့ဆက်တိုင်း ပါးစပ်ယားလွန်းလို့ မနည်းချုပ်တိုးထားရတယ်။ အလားတူပဲ အတ်ပေါ်မဟာပညာကော်တွေက နိုင်ငံကြီးသားပါသာကြပါလို့ လျှော့အရှိုး နှိုင်းတိုင်း တော်ပြော၊ တော်ပြော ပြောနေတာတွေ ကြားရတိုင်းလည်း KSM တွေ၊ ATM တွေ၊ TPS တွေကို ပြေးပြေးပြီး သတိရရှိခိုက်မိတယ်။ SKL (Shwe Ka Laung ရွှေကလောင်)ဆိုတဲ့ ဘွဲ့ထူးတစ်ခုထွေပြီး ပေးလိုက် ပို့ဆိုတောင် ပေါက်မိတယ်။

အော့နဲ့ ဝါးလုံးကွဲရယ်ချင်

သူတို့ပြောပြောနေတဲ့ တို့တက်တဲ့ ဒီမိုက်ရေးရေးနိုင်ငံကြီးတွေက နိုင်ငံ ပေးသံး ပို့ဆိုတဲ့ ပြည်သူတွေ တာဝန်ကျော့ဖူး သူတာဝန်ကျော့ဖူး သူတို့နှင့်ကြီး အော့နဲ့သာနေတာဆိုတဲ့ အသေတွေ ကြားရတိုင်း ‘ဖြူးသဲနဲ့ ပါးလုံးကွဲ’ ဆုံးချင်လာရတယ်။ နယ်းယောက် ကုလသမဂ္ဂအစောက်အုံကြီး ပတ် ပို့ဆိုင်လမ်းတွေမှာ ညာနေ့ ၆ နာရီမြောက်ရင် တစ်ယောက်တည်း လမ်း အုံနှာက်ပါနဲ့လို့ ကုလသမဂ္ဂ လုံ့ခြုံရေးအစောင့်တွေ ညီလာခံလာတက်သာ အော့နဲ့ မပြတ်သတိပေးနေရတာ၊ ပြုစ်းချမ်းသာယာနေတဲ့ ပြုယ်လုပဲအား အော့နဲ့ကလောင်ရပ်ကွဲက်က လမ်းတွေမှာ ဟီးထနောတဲ့ အမိုက်ပုံးပြီးတွေ

မိဇ္ဇားရိုက်ပေါက်က လျှံဖွေကြပြီး လမ်းပေါ်မှာ အိုင်ထွန်းနေတာတွေ၊ ကလေးလေးတွေက မူးယစ်ဆေးလိုက်ရောင်းနေတာတွေ၊ လူငယ် ခုခရိုက် ရိုက်းတွေ၊ အချင်းချင်း ရိုက်ပွဲသတ်ပွဲကြီးတွေ၊ နေ့စဉ် ဆူညံနေတာတွေက ရော ဒီမိုကရေစိုး၊ သက်တော့လား။

သစ်ပင်ရူးသားများ

သမ္မတအိုဘားမှာရဲ့မြို့၊ ချိုကာရိုပန်ခြေကြီးအတွင်းက နှစ်ပေါင်းရာ၏၏ ရိုနေ့ဖြူဖြစ်တဲ့ ရောမသစ်ပင်ကြီးအောက်မှာ နေထိုင်ကြတဲ့ အီးမှုအိမ်ပွဲတွေ ထောင်ချိန့်နေတဲ့အတွက် အဲဒီ Tree People လို့မှာပဲတဲ့၊ ‘သစ်ပင်လူသား များ’အတွက် မြှော်စပယ်က စာတိုက်သက်တတ်စုံ သတ်မှတ်ပြီး စာတိုက် ပုံးထားပေးရပါတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံက သမ္မတရွေးကောက်ပွဲနဲ့ လွှတ်တော် ရွှေးကောက်ပွဲတွေ ကျင့်ပတဲ့အခါဝိုင်း မဲလာပေးသူ ၉၀ ရာခိုင်နှင့်ရိုအောင် ပါတီကြီးတွေက သူတို့ပါတီဝင်တွေကို မနည်းကြီး ဆော်သာပေးရပါတယ်။ အဲဒီ တာဝန်သိတာလား၊ တာဝန်ကျေတာလား။

သနားဓရ

စော်ပေါ် မဟာပညာကျိုး(SKL)တွေ ခဏာခဏ ချီးမွမ်းပြနေကြတဲ့ အာရုံးရှိုင်ငံ သေးသေးလေးမှာ အိမ်ဖော်ပိန်းကလေးကို ရေဒ္ဓားပူလောင်းတာ၊ အပ်တွေရိုက်သွင်းပြီး ဆုံးမတာ၊ ဓားနဲ့ အသားကိုမွန်းပြီး နိုဝင်ကိုယ်တာတွေ သူတို့ဆီက သတင်းစာတွေမှာ နေ့စဉ်လိုလို ပါနေပါတယ်။ နိုင်ငံကြီးသားစိတ်ဓာတ်၊ နိုင်ငံကြီးသားပိဿူးဆိတ်တာ၊ အဲဒီပျိုးတွေလား၊ မြေအောက်ဘူတာရုံမှာ ဓာတ်ငွေ့တွေလွှာတ်ပြီး လူရာပေါင်းများစွာ ဒုက္ခ ရောက်အောင်လုပ်တာ နိုင်ငံကြီးသားပိဿူးလား။ မူလတန်းကျောင်းကလေးထဲ မောင်းပြန်သေနတ်ကြီးနဲ့ ဒလကြမ်းဝင်မွှေ့တာ နိုင်ငံကြီးသားစိတ်ဓာတ်လား။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကဲ အိမ်ဖြူတော်မှာ လုပ်အားလာပေးတဲ့ သူလောက် မတတ်မလော်ပြတာ နိုင်ငံကြီးသား အပြုအမူလား၊ စော်ပေါ် မဟာပညာကျိုး(SKL)များ ဒါတွေကို မသိဘူးလား။ တော်တော် သနားဓရ ကောင်းတယ်။

သမင်းထိန်ထိန်သာ

မှန်တဲ့ခါးတွေ အလုပ်ပိတ်ပြီး လေအေးပေးစက်ဖွင့်ထားတဲ့ အခန်းကြီးထဲက မထွက်ဘဲ မြှုန်မှာပြည်မှာ လမ်းသာရုံလို ညည်းပြီး ဒီမိုကရေစိုးနိုင်ကြီးတွေက လကို လွမ်းနေလိုကတော့ ပြည်သူတွေက ‘သနားတယ်’လို့ ဟာတိုက်ရပ်သွမ်းသွေးလိုက်ကြမှာ သေချာတယ်။

မနေ့က ဘဲလပ်မှာ လမ်းသာဘူး၊ နှင့်တွေကျလို ဘောလုပ်ပွဲတော် ကျွဲလိုက်ရတယ်။ ရန်ကုန်မြို့မှာတော့ လမင်းကြီး ထိန်ထိန်သာလို့။

KSM = Kyet Thaye Saung Shwe Salweya Min

ATM = Amhu Htan Kaung Min

TPS = Taing Kyo Pyi Kyo Saung

၂၃၁ ၁၂၂ ၂၀၁၁။

ဓမ္မာပါဒ္ဒ၊ ဓရိုးစားရှိုး ကြောဏ်

အခုံတလော လာသမျှလူတိုင်း တစ်ခုတည်းသော ဖော်စွန်းကိုပဲ
ပေးလေ့ရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီတရှိုးက ပါတီရန်ပုံငွေရှုံးအတွက် ကုမ္ပဏီ
ထောင်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်မယ်လို့ ပြောနေကြတာနဲ့ ပတ်သက်
ပြီး ဘယ်လို့ ထင်မြှင်ယူဆသလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်း ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်သမိုင်း ကိုယ့်ရေးတာ

ဒီလို့ ပေးမလာကြခင်ကတည်းက ဒီကိုစွဲကို အထပ်ထပ် အခါခါ
စဉ်းစားကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်မယ်လို့ ပြောသူများရဲ့
စကားတွေကိုလည်း သေသာချေချာ နားထောင်ရတယ်။ အားလုံးက ပါတီ
ရန်ပုံငွေအတွက် ကုမ္ပဏီထောင်ပြီး လမ်းဟောကို တံတားဆောက်တဲ့
ကန်ထိရှိကြပ်ငန်းတွေ လုပ်မယ်၊ စိုက်ပျိုး မွေးမြှေးရေးတွေ လုပ်မယ်၊
ရေလုပ်ငန်း လုပ်မယ်၊ အီတိုင်းရှို့ အင်္ဂါးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်မယ် စသဖြင့်
သန်ရာသနရာမေတ္တာ စိတ်ကူးထားကြတယ်။

ဒီမိုကာရေးလမ်းကြောင်းမှာက ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်စိတ်သနရာကို
လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ရှိတာကြောင်း နိုင်ငံရေးပါတီတွေက စီးပွားရေး
လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း ဘာမှ ပြောစရာမရှိပါဘူး၊ သူတို့စိတ်ကြိုက် လုပ်ခွင့်
ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်သမိုင်း ကိုယ်ရေးကြတာပဲ ဆိုတဲ့စကား အရှိသားမဟုတ်
လာဘူး။

ကိုယ့်မှာလည်း ခေါင်းတစ်လုံးရှို့စို့ လို

သူတို့သဘောနဲ့သူတို့ လုပ်တာကို ဘာမှ မပြောလိုဘူး။ ဒါဖော့
ကိုယ့်မှာလည်း ခေါင်းတစ်လုံးရှိုးတာကြောင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွှာတ်လပ်စွာ

စဉ်းစား တွေးတော့တာတော့ လုပ်ဖြစ်တယ်။ ရွှေးတုန်းက လွှာတ်တော်တွေး
အကြောင်းလည်း ပြန်စဉ်းစားမိတယ်။ ရွှေးက လွှာတ်တော် ဘတ်ကျက်
အစည်းအဝေးတွေမှာ ဝန်ကြီးတွေက သူတို့ဌာနအတွက် တစ်နှစ် ရသုံး
အနုဗုန်းခြေ ငွော့ရင်းတွေကို လွှာတ်တော်မှာတင်ပြပြီး အသုံးစရိတ် ခွင့်ပြု
ချက် တောင်းကြရတယ်။ အဲဒီအခါ အတိုက်အခဲ အမတ်တွေက ထပြီး
ဒီလောက်တောင်းတာ များတယ် ဒီလောက် မပေးသင့်ဘူး၊ ဘယ်ရွှေး
ဘယ်မျှ လျှော့ချု ဖြတ်တော်ကိုသင့်ပါတယ်လို့ ကန်ကွက်ကြတယ်။

နေရာညပါ အကြောင်းအနုံ

ကန်ကွက်ချက်တွေကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးက အကျိုးအကြောင်းနဲ့
ထပ်ပြီး ရှင်းပြုရတယ်။ ကန်ကွက်သူက မကျေနှစ်ရင် မဲ့ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။
ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုစဲ့ခဲ့ အသုံးစရိတ် တောင်းခဲ့ချက်တိုင်းကို ဒိုလိုပဲ လုပ်ကြ
တယ်။ ဒါကြောင့် ဘတ်ကျက်အစည်းအဝေးတွေဟာ လနဲ့ချိပြီး ကြာတတ်
တယ်။ ပါလီမန်းမိုက်ရေးရဲ့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ ဒီလိုပဲ လုပ်ကြရတယ်။
တူးနှင့်ငိုးတိုင်းရဲ့ လွှာတ်တော်တွေဟာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရုံးတိုင်ပြီး
နိုင်အေးရေး၊ ကမ္မာအေးတွေကို ဆောင်ရွက်ကြရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခုရုံး
ဘတ်ကျက် အစည်းအဝေးတွေဟာ လေးပါးရောက် သက်တို့ကို နွေ့ရောညပါ
အကြောင်းအနုံ ဆွေးနွေးကြရတာမျိုးတွေတောင် ရှိတတ်တယ်။

ဥစ္စာ အောက်လည်းက

မြန်မာပြည်က နိုင်ငံရေးပါတီတွေက နိုင်ငံရေးလုပ်ရင်း တစ်စက်မှာ
အွေးရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကြမယ်ဆိုတော့ အကျိုးစီးပွားရေး၊ ဆန်ကျင်
အော်ဖြစ်မှု (Conflict of interests) ဆိုတာတွေ ပေါ်ပေါက်မလာနိုင်ဘူး
သား ဆိုတဲ့အတွေး ပေါ်လာတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီကြီးတစ်ခုက လမ်းဟောကို
သေားဆောက်လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကိုင်နေတယ် ဆိုပါစို့။ ဥပမာအဖြစ်
ဆွေ့တာပါ။ ဒီအလုပ်မျိုးတွေက ဝန်ကြီးဌာနတွေကို ကန်ထိရှိကြယ့်ပြီး
မှတ်စုံပြီး ဖြစ်တယ်။ လွှာတ်တော်မှာ အဲဒီဝန်ကြီးဌာနတွေက ဘတ်ကျက်
အသုံးပြုမှုး အသုံးစရိတ် တောင်းခဲ့တဲ့အော့မှာ နိုင်ငံရေးပါတီအနေနဲ့ဆိုပါ
အသုံးစရိတ် လျှော့ချု ဖြတ်တော်ကိုစို့ အဆိုတင်သွင်းရာမှာ ဖြစ်တယ်။

ထိပ်တိက်တိုးလေ ၃၅

ဒီပေမဲ့ တစ်ဖက်က စီးပွားရေးအပိုင်းကို တာဝန်ယူတားသူတွေ အနေအကတော့ ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ဆက်ဆံပေး ချောမွှေးစေချင်တယ်။ မကနဲ့ ကွက်စေချင်ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုရင် ပါတီခေါင်းဆောင်တွေ ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်မလဲ။ ပါတီအကျိုးမွားကို ဦးစားပေးမှုလား၊ ပြည်သူလှလှ အကျိုးမွား အတွက် အစိုရ အသုံးပေါ်တွေကို စွဲ့ချေခြင်းတောက်ဖို့ လုပ်မှုလား။

ဒီလို ကြီးမားတဲ့ နိုင်ငံအရေးကြီးတွေ ဆိုတာ ထား၊ ဘာမဟုတ်တဲ့ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်း၊ အသေးစားလေးတွေမှာမူးတောင် ဒီလို တရာ့၊ စီးပွားချင်း ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်မှုတွေက ထိပ်တိက်တိုးလေး ရှိတယ်။ ဂျာနယ် မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့က မှန်ရင် မှန်တယ်၊ မှားရင် မှားတယ်၊ ကောင်းရင် ကောင်းတယ်၊ မကောင်းရင် မကောင်းဘူး အမှန်အတိုင်း ရေးချင်တယ်။ ရှုပ်ရှင်ကားတစ်ကားကို ဝဝဖန်သူက မကောင်းဘူးလို့ရေးရင် ရေးတဲ့အတိုင်း ပဲ ထည့်ချင်တယ်။ ဆေးဝါးအတုတွေပေါ်နေခင် အတုတွေပေါ်နေတယ်လို့ စွဲ့ချေခြင်းတယ်။

နိုင်ဆုံးအရွယ်ပဲ ချောင်းနေ

ကြိုးပြောနဲ့ မားကောက်တင်းသမားတွေကတော့ ကြိုးပြောရှင်တွေ ဖြောင်းသွားမှာ စီးပွားရေးသမားတွေ သမားတွေ မထည့်စေချင်ဘူး။ ပိုက်ဆံပေးနေတဲ့ ကြိုးပြောရှင် စီးပွားရေးသမားတွေ သမားတွေ၊ မနောခွဲ့စေ ယူ တာမျိုးတွေပဲ ထည့်စေချင်တယ်။ ဂျာနယ် မဂ္ဂဇင်းအဖုံး လုပ်တာကအစ အယ်ဒီတာတွေက ပန်းချွေရှုပ်ဖော်ပဲ ကောင်းကောင်းတွေ သုံးချင်တယ်။ ကြိုးပြောနဲ့ မားကောက်တင်းသမားတွေကတော့ မင်းသမီးပဲတွေပဲ သုံးစေချင်တယ်။ ပိုက်ဆံထုတ်တဲ့ ထုတ်ဝေယဉ်ကိုယ်တိုင်က အယ်ဒီတာ လုပ်ရင် တော်သေးတယ်။ သူက ထုတ်ဝေသူ သူ့အေးနေရာမှာပဲ နေတယ် ဆိုရင်တော့ အယ်ဒီတာတွေ နေ့စွဲ စိတ်ညွှန်နေရပြီးသာမှတ်။ သူက မားကောက်တင်းနဲ့ ကြိုးပြောသမားတွေ ပြောတဲ့အတိုင်း ပိုက်ဆံမှားမှားရရှိအကွက်ပဲ ချောင်းနေတယ်။

အကာအကွယ်တွေ

နိုင်ငံကြီးတွေမှာတော့ ဒီလို အကျိုးမွားချင်း ထိပ်တိက်တိုးမှု

သွေ့ကို တားဆီးဖို့ အကာအကွယ်တွေ အမျိုးမျိုး လုပ်ထားတော်ကြောယ် ပြီးခဲ့တဲ့ အစိုးအေားဖြောက်နဲ့ အသုံးတွေ အမျိုးအေား ရေးကြီးကြီးတစ်ခုမှာ အကြီးဆုံး ရာထူးကြီးတစ်ခု ရုပ်သုတေသန ဖြစ်တယ်။ အသုံးတွေဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ်ဆိုတော့ ရေးကြီးကြီးတော်က နှစ်ထွက်ပြီးမှ ဝင်လိုရတယ်။ သမွာ ကလင်တန် အနီး ဖောင်နဲ့လည်း မူလက သူတို့အတိုင်း ပြုပြန်မယ့် တဗြားရွှေ့နေတွေနဲ့အတူ ဥပဒေအကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု ထူထောင်ထားခဲ့ကြောယ်။ သမွာ ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်မယ်ဆိုတော့ တာဝန်အသီးသီးက နှစ်ထွက်ခဲ့ရရှိမက သုတို့ရဲ့ ဘဏ်ငွေစာရင်းကိုလည်း 'blind trust' လုပ်ထားလိုက်ရတယ်။ သုတို့ ငွေစာရင်းထဲကို ဘယ်သူကမှ ငွေထည့်ပေးလို့ မရသလို ငွေထုတ်လိုလည်း မရတော့ဘူး။

နေ့စွဲ ဖြစ်နေတာပဲ

ဒါန်လှုံးနဲ့ တိတ်တိတ်ပုန်းလုပ်ငန်းတွေ ပလုပ်နိုင်အောင် တားဆီးကာကွယ်ထားတယ်။ တရာ့၊ နိုင်ငံတွေမှာတော့ ရွေးကောက်ခံတော့မယ်ဆိုတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နောက် သူတို့ရိုင်ဆိုင်သမျှ စည်းစိမ်းချမ်းသာတွေကို လူသိရှင်ကြား ထုတ်ဖော်ကြညာသားရတယ်။ ဒီလိုလုပ်တာတောင်မှ မသမားတွေ နေ့စွဲနဲ့အမျှ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ ဂျာနိုင်ငံမှားဆိုရင် သက်တမ်းပြည်အောင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့ ဝန်ကြီးချပ် အတော်ရှားတယ်။ အရှုစ်တော်ပဲ တစ်မျိုးမျိုးကြောင့် ရာထူးကတော်နှစ် နှစ်နှစ်အတွင်း နှစ်ထွက်သွားရသူတွေ များတယ်။ တရာ့ဆုံး တစ်နှစ်တောင် မခံလိုက်ပြောဘူး။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံရဲ့ အကြီးဆုံး ကုမ္ပဏီကြီးတွေက သူ့အေး တွေ့အေးလည်း အာဏာရပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပေါင်းပြီး ငွေကြားမသမားအမျိုးမျိုးနဲ့ ထောင်ချွဲ ခံရသူတွေချုပ်ပဲ့ပဲ့ အနောက်နိုင်ငံကြီးတွေမှားလည်း ကင်းတယ် မရှုပါဘူး။ သတင်းစာတွေမှာ နေ့စွဲလိုလို ဖတ်စေနေတယ်။

နိုင်ဆုံးသံပျော်

နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွားရေးဆိုတာက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မှာ အရေးဆုံး နယ်ပယ်နှစ်ရင် ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်နယ်နဲ့ကိုယ် တသီးတခြားဆုံး နှစ်နှစ်တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရတယ်။ ဒီနှစ်ခုကို မရောထွေးစာင့်ဘူး။

ရောတွေးလိုက်ရင် နှစ်ဖက်ထဲ့၊ အကျိုးမရှိဘူး၊ နှစ်ဖက်စလုံး ပျက်စီးသွားတတ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီနယ်ပယ်နှစ်ခုဟာ စိန်ခဲ့သံပျောလိုပဲ စာတ်မတော်ကြုံလို့ ဖြစ်တယ်။ တစ်ခုပ်းအောင်နဲ့ အသုံးဝင်တယ်။ တန်ဖိုးရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ နှစ်ခုရောတိုက်ရင်တော့ အဆိပ်ဖြစ်သွားတယ်။

နိုင်ငံရေးဆိုတာက နိုင်ငံအတွက်၊ အများအတွက် လုပ်ရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ကျိုးမီးဗျား ငဲ့ကွက်လို့ လုံးလုံးမဖြစ်ဘူး။ လိုအပ်လာရင် အသက်ကိုတောင် စွန့်တဲ့အခါ စွန့်ပြီး လုပ်ရလေ့ရှိတယ်။ ပရဲဟိတာသဘောသက်သက် ဖြစ်တယ်။

တန်ဖိုးနဲ့မူ

စီးပွားရေးကတော့ သဘာဝကိုက အမြတ်ရအောင် လုပ်ရတဲ့အလုပ်ဖြစ်တယ်။ အရုံးခံ အနှစ်နာခံပြီး လုပ်ရိုးထံးစံ မရှိဘူး။ လုပ်ရင် လုပ်တဲ့ သူဟာ စီးပွားရေးသမားကောင်းလို့ မခေါ်တော့ဘူး။ ဉာဏ်ပုံးတဲ့ စီးပွားရေးသမားလို့ သတ်မှတ်တယ်။ နိုင်ငံရေးသမားက မူးနဲ့ ပါဒါဂိုးဂိုလ်ပြီး လုပ်ရတယ်။ မူးကို တန်ဖိုးထားတယ်။ 'value of the principle' ကို အမြတ်ဆင်ကိုင်တယ်။ စီးပွားရေးသမားက အမြတ်ရဖိုးအတွက်ဆိုရင် ဘာမဆို အလျှောအတင်း၊ အပေးအယူ လုပ်နိုင်တယ်။ သူက မူး(principle)ထက် တန်ဖိုး(value)ကိုသာ ကြည့်တယ်။ ဒါကြောင့် သူမှာ တန်ဖိုးအတွက် မူး(principle of the value) ဆိုတာပဲ ရှိတယ်။ မူးအတွက် တန်ဖိုးဆိုတာ မရှိဘူး။ နားမလည်ဘူး။ ဂရုမစိုက်ဘူး။

အမြတ်ကို စီးပွားရေးပန်ဆင်

စီးပွားရေးသမားက ကုမ္ပဏီအတွက် ရှယ်ယာရှင်တွေအတွက် အမြတ်မှားများရောင်းဘာ ဘယ်လို့ လုပ်ရမလဲလို့ အမြတ်စိုးစော့ရတယ်။ အမြတ်ကို စီးပွားရေးပန်ဆင်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးသမားကတော့ ပြည်သူလှယ်သက်သာခြောင်သိမြို့အတွက် ကုန်ချေးနှုန်းတွေ ကျဆင်းရေးနဲ့ အခွန်အတုတ်တွေ နည်းနိုင်သမျှ နည်းရေးကို ဆောင်ရွက်ရတယ်။ အခွန်အတုတ်တွေ လျော့ကျေစော့အတွက် အစိုးရ အသုံးစရိတ်တွေ လျော့ကျို့လိုတယ်။ အဲဒါကြောင့် လွှှာတော်ထဲမှာ ဝန်ကြီးဌာနတွေက တင်ပြတောင်းခံတဲ့ အသုံးစရိတ်တွေ လျော့ကျို့ လိုတယ်။ အဲဒါကြောင့် လွှှာတော်ထဲမှာ

အနိုင်းဌာနတွေက တင်ပြတောင်းခံတဲ့ အသုံးစရိတ်တွေထဲက တစ်ကျွုံ ပြတ်တောက်ရေးအဆို၊ နှစ်ကျွုံ ပြတ်တောက်ရေးအဆိုတွေ တစ်ကြေတယ်။ တောင်းတဲ့ထဲက ငွေတစ်ရာမှာ တစ်ကျွုံနှင့်၊ နှစ်ကျွုံနှင့် ဖြတ်ပါဆိုတဲ့ သဘော ဖြစ်တယ်။

ဓာတ်ပါဘူး

စီးပွားရေးရဲ့ သဘာဝက အစိုးစရိတ် များများသုံးလေ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ပမာဏများလေဖြစ်ပြီး ကန်ထရိုက်များများရ ပစ္စည်းများ၊ ရောင်ချေရတဲ့အတွက် သဘောကျ အားပေးထောက်ခံရတယ်။ များများသုံးအောင် စီးပွားရေးပါတီတွေက ကုမ္ပဏီထောင်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ကြမှုလိုက်ရင် ဒါ အကျိုးစီးပွားချင်း ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်မှု(Conflict of interests) ပြဿနာကို ဘယ်လိုကိုင်တွယ်ကြမှုလဲ။ ကုမ္ပဏီ အမြတ်ရဖို့ လုပ်မှာလား။ ပြည်သူလှယ်သက်သာခြောင်သိမြို့အောင် လုပ်မှာလား။ အစိုးရက အခွန်အတုတ်တွေ များများလုပ်ဖို့ လုပ်ငန်းတွေ များများလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းမှာလား။ အခွန်အတုတ်တွေ လျော့ကောက်ပြီး လုပ်ငန်းနည်းပဲ လုပ်ဖို့ တောင်းဆိုမှာလား။

ဒီအချက်တွေကို စီးပွားရေးလုပ်မယ့် နိုင်ငံရေးသမားတွေ အောင် ချုပ်စုံစားစေချင်တယ်။ မလုပ်နဲ့လို့ ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီမိုကရေစိ လမ်းခွဲ့မှာ လူတိုင်း လွှှာတော်ထဲ လုပ်ခွင့်ရှိပါတယ်။ မတားပါဘူး။ စုံစားစုံပဲ ပြောတာပါ။

၆၁ ၂၀၁၁

သံတ္ထရိ ဓနလိပ်ရင် ဘဏ္ဍာန်ထော်မှုပါ

နှစ်သစ်တစ်စု ကူးပြောင်းတော့ အသက်လည်း တစ်နှစ်ကြီးသွားတယ်။ လူကြီးမဟုတ်တော့ဘဲ လူအဲဖြစ်သွားပြီ။ မအိုခင်က နာခဲ့ပြီးသားဆိုတော့ သိပ်သိသာသာကြီးတော့ ပြောင်းလဲသွားတာ မရှိဘူး။ ရှင်ပိုင်းရော့ ဆိုပါတော့။

မသိမသာပြောင်း

တာရေးအားလည်း ကျမှုသွားဘူး၊ ပုံမှန် ဇရောနကျဉ်းအတိုင်း တစ်နေ့ နှစ်ပုဒ် မှန်မှန်ရေးပြစ်တယ်။ တချို့ရက်တွေဆိုရင် သုံးပုဒ်တော် ဖြစ်ချင်ဖြစ်သွားတယ်။ သိသိသာသာကြီး ပြောင်းလဲတာမရှိဘူးဆိုပေမဲ့ မသိမသာ ပြောင်းလဲတာလေးတော်၍ ရှိတာ သတိထားမိတယ်။ အထူးသဖြင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာက နည်းနည်းပြောင်းလာတယ်။ အသက်က စကားပြောတယ်ဆိုတာ ဒါမျိုး ထင်ပါပဲ။

စိတ်က အရင်ကလောက် မမြန်တော့ဘူး။ နေ့လာတယ်။ အတွေးလည်း နေ့ပြီး တွေ့ပြန်နှစ်ဦးကာလည်း နေ့တော်။ အရင်က ဝမ်းသာစရာရှိရင် ချက်ချင်း ဝမ်းသာသွားသလို ဝမ်းနည်းစရာရှိရင်လည်း ချက်ချင်း ဝမ်းနည်းသွားတယ်။ ဒေါသဖြစ်စရာ တွေ့ရင်လည်း ရှုံးခနဲ့ နိုင်းခနဲ့ ချက်ချင်း မီးပွဲနှစ်ဦးတော်မတတ် ဒေါသကြီးတော့တာပဲ။ အခုတော့ တော်ရှုံးတန်နှစ်ဦး လောက်ဆို သိပ်မတုန်လွှဲတော့ဘူး။ လျှစ်လျှော်ပြီး နကမ္မတိ သဘောထားလိုက်နိုင်တယ်။

ဓမ္မသဘာဝပါ

မျက်စိတ် အမြင်ပတော် ထော်လော်ကန်လန်ဖြစ်တာတွေ တွေ့လည်း ဒေါသဟာ လူသာဝါပဲ။ နောက်ကျတော့ တစ်နှစ်ပြောင်းသွားမှုပါလို့ သဘောထားလိုက်နိုင်တယ်။ မကြားချင်တာတွေ ကြားနေရတဲ့အခါလည်း လောရင် သူတို့ ရှုံးသွားကြမှာပဲဆိုပြီး လျှစ်လျှော်ရှုံး ထားလိုက်နိုင်တယ်။ အရှက်မရှိ မျက်နှာပြောင်းတိုက်ပြီး ဘယ်လူသေသေ ငော်မှာပြီးရော လုပ်နေသွေ့တွေ့ရှုံးရော လုပ်နေသွေ့ကြောင်း တွေ့ရမြင်ရမှာသာ ဝင်ပြောလိုက်ချင်တော့တယ်။ ဒီခေတ် များ ဒီလိုလူစာတွေ အများသားဆိုရတော့ ခဏခဏ ဝင်ပြောဖြစ်နေတယ်။ အထူးသဖြင့် အများအတွက် အများအတွက်လို့ ပါးစစ်က အမြှုပ်ထွက် အောင်ရင်းနဲ့ နောက်ကွယ်က ကိုယ်ကျိုးရှုံးနေတဲ့ လုပ်းတွေကြောင်း ခဏခဏ ပြောနေရတာ ဖြစ်တယ်။

အောက်ပရီသတ်ရဲ့နားမျက်စိ

ကျိုးမာရေးကလည်း နံချာလာတော့ အေးအေးဆေးဆေး စာလေးတို့ပြီး နေချင်တော့တယ်။ နေရာတကာ ဝင်ပါ ဝင်ပြော မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်က အဲဒီလိုလုပ်ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ စာနယ်အဲ့အလုပ်ဆိုတာက စာဖတ်ပစ္စာတ်များရဲ့ နားမျက်စိအဖြစ် လုပ်ရကိုင်ရဖြစ်လေတော့ မမြင်ချင်၊ မကြားချင်ပြုနေလိုပေရဘူး။ ‘သတင်းစာသမားဆိုတာ ပြည်ကြီးပရုံး၊ ပြည်ကြီးလက်ရုံး ဖြစ်တယ်’ဆိုတဲ့ ရှေးဆရာကြီးများရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း ထမ်းခေါ်ရှိတဲ့ဝန်ကို ထမ်းတိုက်စရာနှုတဲ့ရန်ကို တိုက်မဲ တာဝန်ကျေမှာဖြစ်လေတော့ မလုပ်ချင်လည်း လုပ်၊ လုပ်ချင်လည်း လုပ်၊ မသေမချင်း လုပ်နေရှိးမယ်။

ဓမ္မစိမ္မတွေ များ

မလုပ်၊ မရှို့၊ မပြုတ်ဆိုတဲ့ ‘မ’ဆုံးလုပ်ခေတ်ထဲမှာ မျိုးဆက်တစ်ဆက်ပက သက်တစ်ဦး နေခဲ့ကြရလေတော့ ဒီဘက်ခေတ်များ လူလိမ္မာတွေ တော်တော်များတယ်။ ‘ကိုယ့်ထမင်းပြီး ကြီးတော်နှားအလကား ဓကျော်ဦးဘူး’ဆိုပြီး ဘာဖြစ်ဖြစ် မျက်နှာလွှဲနေကြတယ်။ တချို့ကလည်း ‘အုံမတော့မဲ သိလေစောင့်နိုင်တယ်’ဆိုတဲ့စကားကို လက်သုံးသားပြီး သိလကို ပစ်ပယ်ထားကြတယ်။ တချို့ကျတော့ ပါးစစ်က ဘုရားအုံများ

တတ္ထတ်တွတ်ရွတ်ပြီး လက်ကတော့ ကားရားကားရားနဲ့ ရသမျှ သိမ်းကျိုး
ယူနေစဲတဲ့ကြတယ်။

ခုံကျော်မထားရ

သတင်းအလုပ်ဆိုတာ· လူတွေကို သတင်းပေးတဲ့အလုပ်ဖြစ်တယ်။
လူတွေသိချင်တာ၊ သိသင့်သိတိကိုတာ မှန်သမျှ ရှာဖွေဖော်ထုတ် ရေးပေး
ကြရတယ်။ မမြင်ချင်ယောင်၊ မကြားချင်ယောင်ဆောင်နေလို့ မရဘူး။
မြင်တာကို ဖြင့်တဲ့အဝိုင်း၊ ကြားတာကို ကြားတဲ့အဝိုင်း၊ ဖြစ်တာကို
ဖြစ်တဲ့အဝိုင်း၊ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ရောင်ကြရတယ်။ လူမှန်ဆုံးရမှာ
စိုးလို့ မစေရေးဘဲ မနေရဘူး။ အန္တရာယ်ပြုမှာကြားကိုလို့ ဖုံးကျယ်မထားရဘူး။
ဒါမှ သတင်းသမားတာဝန် ကျောမယ်။ ဘယ်သူကမဲ့ ရိုက်နိုင်းလို့ လုပ်ကြ
တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ရွှေးချယ်မှုနဲ့ကိုယ် လုပ်ကြတာ ဖြစ်တယ်။
ကြားကိုရင် အစကတည်းက ဝင်မလာနဲ့။ အားနာတာတ်ရင်လည်း
သတင်းသမား မလုပ်နဲ့။

ဘယ်လောက်ပဲ ဟန်ဟန်

သတင်းသမားအလုပ်ကို စုံပေါက်ရော်လွှန်းလို့ လုပ်လာခဲ့တာ
ရာစုတစ်ဝက် တိုင်ခဲ့ပြီ။ မသေမချင်း လုပ်နော်းမှာပဲ့၊ ရရှာနဲ့ ပျောက်
ဘယ်လောက်ပဲဟန်ဟန် သတင်းအလုပ် လုပ်သမျှတော့ မြင်တာကို မြင်
တဲ့အဝိုင်း၊ ကြားတာကို ကြားတဲ့အဝိုင်း၊ ဖြစ်တာကို ဖြစ်တဲ့အဝိုင်း
ရေးနော်းမှာပဲ့။ ဒါတင်မက အမြင်မတော်တာ၊ အကြားမတော်တာ မှန်
သမျှရိုလည်း တွေ့တိုင်းတွေ့တိုင်း ထောက်ပြနေရမှာပဲ့၊ အနာပေါ် တုတ်
ကျော်းမှာတဲ့သူတွေ့ ရှိလည်း၊ မတတ်နိုင်ဘူး။ သတင်းသမား အလုပ်ကို
တော့· တာဝန်ကျော်အောင် လုပ်ရမှာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဝယ်စိတာ သီချင်လို့

အမြင်မတော်၊ အကြားမတော်တာ တွေ့တိုင်း ထောက်ပြနေလို့
ကတော့ မောက်သာရှိတယ်။ ကိုယ်က ဘာတတ်နိုင်တာမှတ်လို့ဆိုပြီး ပြော
သူတွေ့လည်း ရှိပါတယ်။ သတင်းသမားရဲ့အလုပ်က သတင်းပေးဖို့ပဲ့၊ စာ
ဖတ် ပရိသတ်က ပိုက်ဆံပေးပြီး သတင်းစာဝယ်ဖတ်တာက မှန်ကန်

တိကျွတဲ့ သတင်းတွေ သီချင်လို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို ပေးနိုင်ရင် တာဝန်
ကျော်တယ်။ ပြုပြင်တာ၊ မပြုပြင်တာက သတင်းစာသမားရဲ့အလုပ် မဟုတ်
ဘူး။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကာယက်ရှင်များရဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ပြင်တာတွေရင်
ပြင်တယ်လို့ သတင်းသမားက ရေးမယ်။ မပြင်ဘူးလို့ ရေးမယ်။
ဒါပဲ့။

အားနာသလိုလို

အသက်ကလည်း ရလာ၊ မြန်မာလူမျိုးကလည်း ဖြစ်ဆိုတော့
တစ်ခါတစ်ခါ အမြင်မတော်တာ၊ အကြားမတော်တာ တွေ့တိုင်း ပြောရမှာ
အားနာသလိုလို ဖြစ်မိတယ်။ အဲဒီအခါ သတင်းသမားရဲ့ ကျွဲ့ဝတ်နဲ့ ထိပ်
စိုက် တိုးတိတာမျိုးတွေ ရှိလာတယ်။ နောက်ဆုံးကျေတော့ နှစ်ပေါင်း ၅၀
လုံးလုံး စွဲစွဲမက်မက် လုပ်လာခဲ့တဲ့ သတင်းသမားအလုပ်ကိုပဲ တာဝန်
ကျေအောင် ဆက်လုပ်စိုး ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ တစ်သက်လုံး လုပ်လာခဲ့တဲ့
အလုပ်ကို သေခါနီးမှ ရေရှာလိုက်မယ်ဆိုရင် တစ်သက်လုံး လုပ်ခဲ့သမျှ
အားလုံး အလကားဖြစ်သွားတော့မှာပေါ့။ ကိုယ့်မှာ ‘သိက္ခာ’ဆိုတာ တစ်
ခုံ၊ လွှဲရင် ဘာများရှိလိုလဲ။ ဒီတစ်ခုတည်းရှိတဲ့ သိက္ခာကိုစွန်ပစ်လိုက်ပြီ
ဆိုရင် ဘာများကျိုးတော့မှာလဲ။

၁၂၂ ၁၂၁၁၁၁

အေသစငွေအေးလိုက်တွေ

လူလောကမှာ နှစ်ပေါင်း ရှစ် ကျော်နေခဲ့ပြီးပြီဆိုတော့ လောကခဲ့
ဖြစ်မြေဝမ္မာတာများကို တော်တော်လေး နားလည်လာခဲ့ပြီလို ဆိုနိုင်တယ်။
လူတွေအဲအကြောင်းကိုလည်း အများကြီး သိလာခဲ့တယ်။

နှစ်မြိုက်စွာ အိပ်နှင့်

အထူးသဖို့ ပြောင်းလဲခြင်း သဘောတရားတွေကို နားလည်
သဘောပေါက်ခဲ့ပြီဖြစ်လို တော်ခုခုရုံများနဲ့ လူတွေကို သိပြီး အပြုံ
မဖြစ်တော့ဘူး။ ‘သူလည်းလေ လောက်သားပေမဲ့’ ဆိုပြီး အလွယ်တကူ
ခွင့်လွှာတိတက်တိလာတယ်။ ခွင့်မလွှာတိချင်ရင်တော် ပုလိသွမ်းသွေးပြီး သနား
စရာ သတ္တဝါတွေပဲလို ကြည့်နိုင်ပြင်နိုင်လာတယ်။ အကျိုးဆက်ကတော့
ဒေါသတွေ လျော့ပါးသွားတဲ့အတွက် စိတ်လက်ကြည်လင် အေးချမ်းစွာ
နေနိုင်တယ်။ နှစ်မြိုက်စွာ အိပ်မောကျနိုင်တယ်။ မြို့ပြလူသား အများစုလို
အိပ်ဆေးသောက်ပြီး အိပ်ရတာမျိုး မရှိဘူး။

ဆင်တော်နဲ့ ဝေးလောက်

လူတွေကို ခွင့်လွှာတိသည်းခဲ့ ဆက်ဆံတတိပြီလိုဆိုပေမဲ့ ကိုယ့်ကို
မလိုမှန်းထား မဖို့ယုံမှားသွေတွေ မရှိဘူးလိုတော့ မဆိုနိုင်ဘူး။ သတ်း
သမားတစ်ယောက်ခဲ့ တာဝန်ကို ကျော်နှစ်စေဖို့အတွက် ‘အမြင်မတော်
ဆင်တော်နဲ့ ခလောက်’ ဖြစ်နေတာတွေကို အမြှတ်း ထောက်ပြဝေဖို့
ရေးသားနေရတာဆိုတော့ ‘အနာပေါ် တုတ်ကျုံသလို ဆတ်ဆတ်ပါ နာသွေ
တွေလည်း ရှိကြတယ်။ မတတ်နိုင်ဘူး။ မကောင်းတဲ့ အကျဉ်းစရိတ်တွေ

အာဂါစိုးများလို ပျုံးကူးစက် မသွားစေလိုတဲ့အတွက် မစေချင်ဖော့
အေးနေရတယ်။ ‘မျောက်ပြ ဆန်တော်း’ တဲ့ အလုပ်မျိုး အရင်က မြန်မာ
အွေ မလုပ်တတ်ဘူး။ အခု အများကြီး လုပ်တတ်နေကြပြီး၊ ဒီလောက်
အေးနေတဲ့ကြားက တစ်နောက်ခြား ကူးစက်ပျုံးများသာ ခုခံရင် ရန်ကုန်
ထင် မကတော့ဘူး၊ တခြားမြို့တွေ နယ်တွေအထိ ရောက်နေတာ တွေ.
ခုတယ်။

အာက်ဖြစ်မှန်း မသိရှာကြ

တချို့ဆိုရင် ရိုးလွန်းလို ကိုယ်တိုင် မျောက်ဖြစ်နေတာတော်
ဖြစ်မှန်း မသိရှာကြဘူး။ လူလည်လှန်ပေးတွေက ဟိုအကြောင်းပြချက်၊
ဒီအကြောင်းပြချက်တွေ အမျိုးမျိုးပြပြီး မသိနားမလည်သူတွေကို မျောက်
အဖြစ် အသုံးချကြတယ်။ ဒါမျိုးတွေကို ထောက်ပြတော့ လုပ်စားနေသွေ
တွေက နာကြား၊ မှန်းကြတာပေါ့။ လတ်တဲ့လော်ဖြစ်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီ
တွေကြားက ကုည်ထောက်ပဲတွေ အရွပ်အတွေးတွေကို ကြည့်ပါလား။
အခုမှ ပါတီအဖြစ် ပါတီထောင်ပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမား
အည်ခံတွေကို လုပ်စားနေကျုံ လူလည်လှန် ‘အီလိ’ တွေက အသုံးချ
ဆုံးသွားတယ်ဆိုတာကို အင်တာနက်နဲ့ အကျွမ်းဟဝင်ဖြစ်နေသူတိုင်း
သိနေကြတယ်။ မအူမလည် နိုင်ငံရေးသမားတွေကတော့ မသိကြဘူး။
အရှိုးအရင်းလေးလောက် ပစ်ပေးလိုက်တာနဲ့တင် ကျော်ပြနေကြတား။
အောင်တွေကတော့ ဓရလျှို့ပြီးလို ဝလို့ဖို့လို နိုင်ငံခြားကို အိမ်းနဲ့
ကြုံးပြင်ပမာ ကုံးလူသွားလာနေကြတယ်။ သူတို့ဟာသူတို့တော့ ဟုတ်လှ
ပြီးထင်နေကြတယ်။ ဝိကိုလိုပေါ်တော်မှာ ဘယ်အရာမှ ဖုံးကျော်ထားလို မရ
တာကို မသိရှာကြဘူး။

ဓမ္မရှုံးက ပုထောင်း

ကိုယ့်ကို မှန်းသူတွေသာရှိပြီး ကိုယ်ကမှန်းသူတွေတော့ မရှိဘူး
သားလို မေးရင် မှန်တဲ့အတိုင်း ဖြော်မယ်။ ရှိပါတယ်။ မှန်းသူလည်း
ရှိတယ်။ ရှိသူလည်း ရှိပါတယ်။ အသက် ရှစ် ကျော်ပေမဲ့ ပုထောင်းကြ
ပုထောင်းပါပဲ။ ဘယ်လောက်ပဲ အရေတုလာပြီ သည်ခံခွင့်လွှတ်တော်ပြီ
ပြောပြာ ခွင့်မလွှတ်နိုင်တာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။ လူတိုင်းကိုဖိတ်ဆွေ

အဖြစ်လည်း သဘောမထားနိုင်ပါဘူး၊ ချစ်သူရှိသလို မှန်သူလည်း ရှိတယ်၊ မိတ်ဆွဲရှိသလို ရန်သူလည်း ရှိတယ်။ ခွင့်လွှတ်နိုင်သူ ရှိသလို ခွင့် မလွှတ်နိုင်သူလည်း ရှိတယ်။

အနိကန္တ သမည့်

အသက်အရွယ်နဲ့ အတွေ့အကြံက သင်ပေးလို့ ငယ်စဉ်ကလောက်တော့ မှန်သူရှိသူ မများတော့ဘူး၊ ရန်သူဖြစ်သွားနိုင်တဲ့ မိတ်ဆွဲမျိုးရှိသလို၊ မိတ်ဆွဲဖြစ်လာနိုင်တဲ့ ရန်သူလည်း ရှိတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်သွားတဲ့အတွက် တရျို့ကို ခွင့်လွှတ်နိုင်ပြီး တရျို့ကို မိတ်ဆွဲဖွဲ့နိုင်လာတယ်။ ခွင့်မလွှတ်နိုင်တဲ့ ရန်သူထဲများတောင် အနှစ်ရှာယ် အဖော်ဆုံးအနိက ရန်သူနဲ့ လတ်တလော အနှစ်ရှာယ်မပြုနိုင်တဲ့ သာမည်ရန်သူ ဆိုပြီး ခြေားတတ်လာတယ်။ အဲဒါကြာင့် ငယ်စဉ်ကလောက် ရန်သူ မများတော့ဘူး၊ နည်းသွားတယ်။

အမြဲတမ်းရန်သူ ဖို့

ငယ်စဉ်ကတော့ ကိုယ်နဲ့ အယူအဆမတူဘူး မှန်သမျှကို ရန်သူလို့ သဘောထားပြီး မီးကုန်ယမ်းကုန် တိုက်ခိုက်ဖို့ တစ်ခုတည်းပဲ သိတယ်၊ ညီးနှင့်တာတွေ့ စောင်ဆွဲနေးတွေ့တွေ့ နားမလည်ဘူး၊ ရန်သူကို သာယ်တော့မှ လက်ခွဲ နှုတ်မဆက်ဘူး၊ အသက်ကြီးလာတော့ အယူအဆ မတူတာနဲ့ ရန်သူလို့ သဘောမထားသင့်တဲ့ သဘောကို သိလာတယ်၊ နိုင်ငံရေးမှာ အမြဲတမ်းရန်သူဆိုတာ မရှိသလို အမြဲတမ်းမိတ်ဆွဲ ဆိုတာ၊ လည်း မရှိ ဆိုတာကို နားလည်သွားတယ်။ ကမ္မာမကြု ရန်သူတွေ့ ဖြစ်ခဲ့ကြတဲ့ ပီယာက်နမ်နဲ့ အမေမရိကန်တို့ ဒီနေ့ အကျိုးတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နောက်သလို တရာတို့ အမေမရိကန်လည်း ချွေလမ်းငွေလမ်း ခင်းခနဲကြတာ လက်တွေ့ မြင်တွေ့နေရတာပဲ။

အတိသစ်နေအေး

အဲဒီသဘောတရားတွေကို အထိက်အလျောက် သဘောပေါက်နားလည်းလာတော့ ငယ်စဉ်ကလောက် ရန်မများတော့ဘဲ မိတ်ဆွဲများလာတယ်။ နောက်ဆုံး ကော(ဆန်ကာ)တင် စစ်ကြည့်လိုက်တော့ ခါးခါးသီး

မှန်းတီးတဲ့ ရန်သူ နှစ်မျိုးတည်းပဲ ရှိတော့တယ်။ 'ဘယ်သူသောသေး ၁၉၈၀ က ပြီးရော'ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ဘယ်သူ၊ ကိုယ့် မထောက်မည့် တစ်ကိုယ်တော်ကောင်းတားရေးအတွက် ဘူးမဆိုလိုပဲ လူစားမျိုးက ပထမအာမျိုးအာဇာ ရန်သူ ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယကတော့ အများအကျိုး မျက်နှာဖုံးစွပ်၊ ပရဟိတ်ဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တောင်၊ နိုင်ငံရေးကောင်းတားရေးလို့ အမြဲပို့တို့ ထွက်အောင် ပြောပြီး နောက်ကျယ်က ကိုယ်ကျိုးရှာ ချစ်သာအောင်လုပ်တဲ့ ဓာတ်သစ် 'နေအေး' လူစားမျိုးတွေ ဖြစ်တယ်။

ဧရာက်လွှာကော်လို့

ဒီလူစားနှစ်မျိုးက သူတို့ အကျိုးရှိဖို့ဆိုရင် ဘယ်သူ၊ မျက်နှာမှ ထောက်ဘူး၊ သူလူ ကိုယ့်ဖက်သားလို့လို့၊ ကိုယ့်လူ သူဖက်သားလို့လို့ နှစ်ဖက်ခွဲနှင့်လုပ်လေ့ ရှိတယ်။ အခွင့်အရေး ပေးနိုင်တဲ့ဖက်ကို မျက်နှာချိုးဆွဲပြီး ကိုယ်ကျိုးရှာရင်းနဲ့ အခြားတစ်ဖက်ကိုလည်း မေတ္တာ စေတနာ နှိုသလိုလို ဟန်ဆောင်တတ်တယ်။ နားရှိချိန်သီးလို့ များကိုလွှာကျော်လို့ ဖို့ဘာကိုဖို့ အမြဲကြောင်းလောက် အမြဲကြောင်းလော့ရှိတယ်။ ဒီလို့လူစားတွေကို ပိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပဲ ဆိုတယ်။

မွန်လွန်းအားကြီးလို့

လူဆိုတာ ကိုယ်ကျိုးကြည့်တတ်တဲ့သဘာဝ ရှိတာကို သဘောပါက်လို့ တော်ရုံတို့ရုံဆို မပြောပါဘူး၊ 'ခေတ်သစ်နေအေး'နဲ့ '၁၉၈၀' လူစားတွေကတော့ လွန်လွန်းအားကြီးလို့ ပြောတာပဲ။ ရှုက်ရကောင်းမှန်းသို့၊ ကြောက်ရကောင်းမှန်း၊ မသိကို ဖြစ်နေကြလိုပါ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ချုံးသာအောင်လုပ်တာ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဒီးပွားရှုဗာတာကို အပြစ်မတင် ပဲဘူး၊ ကိုယ်က မဟုတ်တာလုပ်ထားရင် ပြို့ပြို့ကုပ်ကုပ်နေပေါ့။ အခု ဓာတ်မဟုတ်ပါဘူး၊ မဟုတ်တာလုပ်တဲ့ လူကဲပဲ 'တက်ထောင်မောင်းနှင့် နှုတ်ပြည့်ချိန်တဲ့သူ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အပေါက်မျိုး ချိုးပြီး တို့ပြည့်တစ်ခုလုံး ချောက်ထဲက မထွက်နိုင်အောင် လုပ်နေကြလို့ ပြောနေရတာဖြစ်တယ်။

မေတ္တာနဲ့ မထိက်တန်သွေး

ပြန်မာလျှပါးတစ်ယောက်ဖြစ်လို့ မေတ္တာ၊ စေတနာတရားများရဲ့
တန်ဖိုးကို သိပါတယ်။ အတတ်နိုင်ဆုံး ကျင့်ကြီး ပွားများပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
လူ့လောကမှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ နေ့တဲ့ အတွေ့အကြံက မေတ္တာတရားကို
နားမလည်တဲ့ မေတ္တာနဲ့ မထိက်တန်တဲ့ ဒေဝဒတ်လို့ အစာတသတ်လို့
ဟန်တလာလို့ လူစားတွေ့ လောကကြီးမှာ အနုမတရှု မရေမတွက်
နိုင်အောင် အများကြီးရှိတယ် ဆိုတာကို သင်ပြုပေခဲ့တယ်။ မေတ္တာရှင်
မုဒ္ဒဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြှုပ်ကြီးတောင်မှ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်လှတဲ့
နှစ်ဗာပန္တာ နိုးကို ရင်ဆိုင်ရတဲ့အပါမှာ ပြုပြုလမ်းစဉ်အတိုင်း တရားပြီ
ဆုံးမစတ်နဲ့မူဘဲ သူ့ထက်ကြီးမားတဲ့ အင်အားကိုသုံးပြီး မာန်စွဲယူကျိုးအောင်
ဆုံးမထို့ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလန် ကိုယ်တော်ကြီးကို စေခိုင်းတော်မူခဲ့တယ်
မဟုတ်ပါလား။

ဘရားရှင်ရဲ့နည်း

အဲဒါကြာ့င့် စေတ်သပ်နေအေးလို့ ငတေလို့ လူစားမျိုးတွေကို
တော့ မေတ္တာတန်ဖိုးကို သူ့တို့နားလည်နိုင်တဲ့ အသိဉာဏ် ပညာ အရည်
အချင်း ရှိတယ်လို့ မယုံပါဘူး။ ဒီလိုလူတား နှစ်မျိုးကိုတော့ အဓိကရန်သူလို့
ပဲ ပြတ်ပြတ်သားသား သဘောထားပါတယ်။ နှစ်ဗာပန္တာ နိုးမားကို ချုပ်တော်မူတဲ့
ဘရားရှင်ရဲ့နည်းလမ်းအတိုင်းပဲ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမယ်။

၁၃၁ ၁၂၁၁

စိုးစိုးရှာသားများနဲ့ ပအုပ်စိုး ဘယ်

လတ်တလော ထုတ်ဝနေဖော်တဲ့ ရျာနယ်ပေါင်း ၁၃၀ လောက်ရှိတယ်လို့
သိရတယ်။ အဲဒီ ၁၃၀ လောက်ထဲက စတုတွေမလျှို့ဝင်နဲ့ အကျိုးဝင်တဲ့
သတင်းရျာနယ်ပေါင်း ၆၀ လောက် ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ ၁၀၀ ကျော်ထဲမှာ
သညာရပ်ဆိုင်ရာ ကွန်ပူးတာ၊ အိုင်တီ၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ကျန်းမာရေး စတဲ့
ရျာနယ်တွေကတွဲရင် ပေါ်ပဲ မှုခင်း၊ ကိုယ့်ရှု အားကာစား စတဲ့ ဖျော်ဖြေရေး
တွေ ဖြစ်ကြတယ်။

အဲဗောင် စောင့်ကြည့်

သတင်းရျာနယ် ၆၀ လောက်ပဲ စတုတွေမလျှို့ဝင်ထဲမှာ အကျိုးဝင်တယ်
လို့ ဆိုခဲ့လေတော့ နည်းပညာဆိုင်ရာ၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ၊ အားကာစား
ဆိုင်ရာ၊ ပေါ်ပဲ မှုခင်းဆိုင်ရာ ရျာနယ်တွေကို စတုတွေမလျှို့ဝင်ထဲ ထည့်သွေး
ထားသူးလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ ဟုတ်ဘူး၊ ထည့်မထားပါဘူးလိုပဲ ဖြေရ
ခုပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်နိုင်ငံမှာမဆို သတင်းစာနဲ့ သတင်းရျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ
တို့ပဲ စတုတွေမလျှို့ဝင်ထဲ ပါဝင်တယ်လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဘာကြာ့င့်လဲ
ဆိုတော့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေးနဲ့ တရားစီရင်ရေးဆိုတဲ့ မလျှို့ဝင်ကြီး
ဆုံးရင့်၏ လုပ်ရုပ်တွေကို နေ့စဉ် အဲဗောင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပြီး နိုင်ငံချုံ
အချုပ်အခြားအားကာလိုင်ပြစ်တဲ့ ပြည်သူလုထံကို အစီရင်ခံ တင်ပြတဲ့
တာဝန်ကို ထိုးဆောင်နေရတဲ့အတွက် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြာ့င့် သတင်းစာနဲ့
သတင်းပိုဒ်ယာတွေကို ‘အိမ်စောင့်ရွေး’(watch dog)လို့ ခေါ်ခဲ့ကြတော့
ပြစ်တယ်။

ဘဝချင်းမတ

စတုတွေမလူ့ပို့၏ထဲမှာ အကျိုးမဝင်ဘူးလို့ ဆိုတဲ့အတွက် ကျိုန်တဲ့ဟာ တွေက အလကားပဲ အသုံးမကျဘူးလို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ နိုင်ငံတိုင်း၊ လူမျိုးတိုင်းအတွက် ပညာရေး၊ ကျိုးမာရေး၊ အားကာားကဏ္ဍများ အရေး ကြီးသလို ဖျော်ဖြေရေးလည်း လိုအပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကဏ္ဍများ၊ သဘာဝက အနိက မလူ့ပို့၏ကြိုးသုံးရပ်ကို စောင့်ကြပ်၍ကြည့်ရှုတဲ့ 'watch dog' သဘာဝ မဟုတ်ဘူး။ သတင်းစာနဲ့ သတင်းမီဒီယာ လုပ်ငန်းတွေက သာ စောင့်ကြည့်ပြီး ပြည်သူကို အစိရင်ခံ တင်ပြတဲ့အလုပ်ကို လုပ်တာဖြစ်လို့ စတုတွေမလူ့ပို့လို့၏တော် ဖြစ်တယ်။

လူသူတော်ကောင်းကြီးတွေ

စတုတွေမလူ့ပို့လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက် သတင်းမီဒီယာအလုပ် ဟာ အင်မတန်မှတ် တာဝန်ကြီးတယ်။ နိုင်ငံသားတိုင်း လိုက်နာကျိုးကြုံရတဲ့ နိုင်ငံသားကျင့်ဝတ်အပြင် အင်မတန် တင်းကြပ်တဲ့ သတင်းသမားကျင့်ဝတ် တွေကိုလည်း လိုက်နာစောင့်ထိန်းရတယ်။ သတင်းသမား ကျင့်ဝတ်တွေကို အတိအကျ အမှန်အကန် လိုက်နာစောင့်ထိန်းနိုင်ရင် အဲဒီပို့လုပ်ဟာ အလွန်အလွန် ဖြေစစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်လို့ သတ်မှတ်နိုင်ပါတို့မယ်။ ဆရာ ရာနယ်ကျော်ပြီးချစ်မောင်လို့ ဆရာ လူထူးလူလို့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ လူတွေကြားမှာ အင်မတန်ရှားတဲ့ လူသူတော်ကောင်းကြီးတွေပါ။ အင်မတန် ထူးချွန်ထက်ဖြေကိုတဲ့ သတင်းစာဆရာကြီးများလည်း ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီလို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ဒီခေတ်များ ရှားတယာ။ တော်သူတွေ ပေါ်ပါတယ်။ တော်လည်းတော်ပြီး လူသူတော်ကောင်းကြီးတွေလို့လည်း ၏နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ တွေ့ဖို့မလွယ်ပါဘူး။

လူတော်ဆိုတာ

လူတော်လူကောင်းလို့ ပြောတဲ့အခါမှာ အကျယ် ဝိဇ္ဇာရချုပြုးပြောဖို့ နည်းနည်းတော့ လိုအပ်တယ်။ လူတော်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ကတော့ ပြောစရာမရှိပါဘူး။ ပညာရပ်နယ်ပယ်တစ်ခုခါမှာ ထူးထူးချွန်ခွဲ့ ကျွမ်းကျင် တတ်ပြောက်ထားသူကို လူတော်လို့ ၏ကြိုးတော်ပါပဲ။ နိုင်ငံ၊ လူမျိုး ကွဲပြား မြားနားမှု မရှိ။ စံနှင့် တစ်ခုတော်ပါပဲ။ တော်အဖရိုက်နိုင်ငံသား

နှင့်အားလုံး ခွဲ့စိတ်ကုသမှုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ခရစ္စတီယို ဘားနှုန်ဟာ အပေါက်တော့လည်း နှင့်ခွဲ့စိတ်ကု ဆရာဝန်ကြီး အဖြစ် အသီအမှတ် ပြုကြတာပါ။ အင်လန်က တွေး၏ပညာရှင်ကြီး ဘာတရန်ပို့လောက်ကို ကုန်တစ်ခုလုံးကလည်း တွေး၏ပညာရှင်ကြီးအဖြစ် ဆေးစားကြပါတယ်။

လူကောင်းဆိုတာ

လူကောင်း ဆိုတာကျတော့ ပြောစရာ နည်းနည်းရှိလာတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူကောင်းလို့ သတ်မှတ်တဲ့နှင့်စံက လူမျိုးတစ်မျိုးနဲ့ ထင်မျိုး၊ နိုင်ငံတစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတုကြလို့ ဖြစ်တယ်။ အလွယ်ဆုံး ဥပမာ ပေးရရင် အရက်ကိစ္စကို ပြုချင်တယ်။ အရက်သောက်တာကို ကုန်းလူမျိုးတိုင်းလိုလိုက အပြစ်ကြီးတစ်ခုလို့ မယူဆောက်တော့ဘူး။ အရက် သောက်တတ်လို့ လူကောင်းမဟုတ်ဘူးလို့ မသတ်မှတ်ဘူး။ ပုဒ္ဓဘာသာ ယောက်ခံကျွမ်းသုံးတဲ့ ပြန်မာလူမျိုးတွေကတော့ အရက်သောက်တာကို အပြစ် ကြီးတစ်ခု၊ သီလပျက်ယွင်းမှုတစ်ခုလို့ သဘောထားတယ်။ အရက်သောက် သူကို လူကောင်းလို့ မဖြစ်နိုင်ကြဘူး။ ဘူးရားဂေါပက ရွေးရင် တဗြား စုံကြော်ပို့မှာ ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း အရက်သောစာ သောက်စားသူ ဆိုရင် ဝင်ရောက်အရွေးခွင့်တောင် မရှိပါဘူး။ ဂေါပကအဖွဲ့တိုင်းရဲ့ ဆုံးမျဉ်းမှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားကြတယ်။

တော်ပေါ်မြေပြန် ဗြားနားမျှ

ဒါပေမဲ့ မြေပြန်မာပြည်မှာလည်း တော်ပေါ်နဲ့ မြေပြန် မတုတာမျိုးတော့ ရှိခဲ့သားတယ်။ မြေပြန်သားတွေက အရက်သောက်တာကို သီလပျက်ယွင်းမှု အဖြစ် ရှုပြင်ပေမဲ့ အလွန်ချမ်းအေးတဲ့ တော်ပေါ်အေးသော်မှာတော့ ဒီလို့ မြှင့်တော့ဘူး။ အအေးအေးကိုကားကျယ်မီ လူကြီး၊ လွှဲထဲ ကျွမ်းမ မရွေး အရက်သောက်ကြတယ်။ အအေးကိုနိုင်ငံတွေမှာလည်း ဒီလို့ ကွဲပြားမှုတွေ နှိုက်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ အကိုလို့ ဘောလုံးသမားမတွေ အိမ်ထောင်ဖက် အပေါ် သစ္စာမဆောင့်မှုကြောင့် ပြသရာဖြစ်ရတဲ့သတင်းတွေ အမြေပြည် သတင်းစာတွေမှာ ဖော်နေရတယ်။ အကိုလို့တွေက ဒီကိစ္စကို တော်တော် အေးကြီးခွင့်ကျယ် သဘောထားတယ်။ ပြင်သစ် ဘောလုံးလော့မှာတော့

အမျိုးတွေကို သတင်းစာတွေက ရေးကြိုးဆိုင်ကျယ်လုပ်ပြီး ရေးလေ့မရှိပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပြစ်သစ်နှင့်မှာက အိမ်ထောင်ဖော်အပြင် ချစ်သဲ (Lover) ထားတာမျိုးက မဆန်းတော့တဲ့ကိစ္စအဖြစ် သဘောထားကြတ်ဖြစ်တယ်။ ယောက်သား၊ မိန့်မ ဘယ်သူမဆို 'ချစ်သဲ' ထားကြတာပဲ၏ ပြောလေ့ရှိတယ်။

မတော်ပါဘူး

အတိအကျ အိမ်အမာဝြောချင်တာ တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ မြန်မာ လူမျိုးအပြောင့် မြန်မာနိုင်ငံမှာ နေထိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး မြန်မာလျှို့တို့၏ ရှိုးရာအစဉ်အလာ ဝေလေ့ထုံးစံတွေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ထိန်းသို့ လိုက်နာရမယ် ဆိုတဲ့အချက် ဖြစ်တယ်။ မြန်မာရှိုးရာဝေလေ့တွေဟာ တောက်တယ်၊ အတိမိတ်တော့ဘူး၊ မလိုက်နာနိုင်ဘူး၊ ဆိုရင်လည်း ရပါတယ်။ အတော်ရှေ့ပြောပြီးတော့ ရှေ့ပြောပြီးတော့ မတော်ပါဘူး၊ မနှုန်မြောပါဘူး၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာနေတဲ့ မြန်မာတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး၊ 'အငယ်လေး' တွေ တစ်ဦးတစ်ယောက် စပုစ်ဆာလုပ်ထားတာမျိုးတော့ မနှစ်သက်ပါဘူး။ မြို့လယ် ခေါင် ပလက်ဖောင်းမှာ ဝတ်လစ်စလစ်နဲ့ 'ပါဖောမင့်' လုပ်ကြတာမျိုးလည်း လက်မခိုင်ပါဘူး။

မျက်စိရှက်လို့

အထက်မှာပြောခဲ့တဲ့ စတုတွေမထူးပို့တို့ကိစ္စမှာလည်း နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးအလိုက် ကွဲပြားခြားနားတဲ့နှင့်စံတွေ ရှိုကြတယ်။ သတင်းသမားဆိုတာ အဖြစ်မှုန် သတင်းမှုန်ကို အတိအကျ အမှုန်အကန် ရေးသားတင်ပြရတယ်။ ဒါပေါ့ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးရဲ့ ဝေလေ့ထုံးစံ ယဉ်ကျေးမှုအလိုက် ခြားနားချက်တော့ ရှိုကြတယ်။ မှုခ်းသတင်းတစ်ပိုဒ်ကို ဖော်ပြရမှာ အနောက်နိုင်ငံမှားက မှုခ်းကျိုးရှုံးသူရေး၊ ကျိုးလွှာနှစ်ရော့အမည်ကိုပါ နာမည်။ လိုင်စာအတိအကျ ဖော်ပြလေ့ ရှိုကြတယ်။ ဂျုပုန်နိုင်ငံမှာတော့ သတင်းမီဒီယာ အများစုတ်နာမည်နဲ့ လိုင်စာနေရာမှာ ကွက်လပ်ထား ဖော်ပြကြတယ်။ အနောက်နိုင်ငံ သတင်းစာတွေမှာ မျက်နှာဖူးသတင်းအဖြစ် အသားပေး ဖော်ပြလေ့ရှိုကြတဲ့ သတင်းတာချို့ဆိုရင် မြန်မာလျှိုးမျိုးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ရေးသားဖော်ပြု ဆိုတာထား၊ ဖတ်ရမှာတောင် မျက်စိရှက်လို့ ကျောဖတ်သွားရတယ်။

စာနယ်ဇ်းကျင့်ဝတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ မကြာခဏ လာမေးကြတဲ့ လူယောက်တွေကို မြန်မာနိုင်ငံမှာ စာနယ်ဇ်းသမားကောင်းတစ်ယောက် အော်ချို့က နိုင်ငံဌားမှာထက် ပို့ခက်တဲ့အကြောင်း အမြဲပြုပြဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ ဉာဏ်ရိပ်ကြီးမားတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တော့ မြောတွေက 'သီလ' ပိုင်းကို သိပ်အလေးထားတဲ့အတွက် ဖြစ်တယ်။

ရွှေ့နှုတ် ရွှေ့နှုန်း

မြန်မာစာနယ်ဇ်းသမား လူငယ်များအတွက် ကွွန်တော်တိုင်ယ်စဉ် သီးလေးလူထိုးလျှေ့ ဒေါ်ဒေါ် လူထိုးအမာတဲ့ အမြေတစ်း သွန်သင် ချုံးမော့တဲ့ အချက်လေးတာချို့ကို စုံးစားရသူမျှ ပြန်ရေးပြပါမယ်။ ဦးလေး နဲ့ ဒေါ်ဒေါ်တို့ရဲ့ သတင်းစာဆရာကောင်းနှုန်းစဲ ဆိုပါတော့။

ဦးလေးနဲ့ ဒေါ်ဒေါ်က ကွွန်တော်တို့ သတင်းစာအလုပ် စလုပ် အတည်းက မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း(ဘီဂျေအေား)က ချမှတ် အော့တဲ့ သတင်းစာဆရာကျင့်ဝတ်များကို သေသေချာချာ ဖတ်နိုင်းမှတ်နိုင်း ပါတယ်။ ပြီးတော့မှ အဲဒီထဲမပါတဲ့ သူတို့ကိုယ်ပိုင်နှုန်းစံတွေကို ပြောပြ ချုံးမော်ပါတယ်။ နောက်လည်းပဲ ကြိုရင်ကြိုသလို ဆုံးမပါတယ်။ လူငယ်တွေ သိကြရအောင် မှတ်မိသမျှ နံပါတ်စဉ်ထိုး ဖော်ပြပေးပါမယ်။

ရွှေ့ဝတ်များ

- ၁ မှုန်တဲ့သတင်းဖြစ်ပေါ့ ဘယ်သူ့အတွက်မှ အကျိုးမဖြစ်စေဘဲ လူ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ ရှုတ်သိကွာကို ထိခိုက်ညိုးနှစ်ဦး သက်သက်သိရေးများနဲ့ ဖော်စေတဲ့သတင်းမျိုး မရရေးနဲ့။
- ၂ မမှုန်တာကို မမှုန်မှုန်သိလျက်နဲ့ ရေးသားဖော်ပြခြင်း မပြုနဲ့။
- ၃ ကိုယ်ရေးတဲ့သတင်း မှားသွားရင် သိသိချက်း အမှားပြင်ဆင်ချက်ကို သိသာထင်ရှားတဲ့နေရာမှာ ထည့်ပေးရမယ်။ စာဖတ်ပရိသတ်နဲ့ ထိခိုက်နှစ်နားဖူးသူ့ကို တော်တဲ့ပို့ဆိုရမယ်။
- ၄ စီးပွားရေးသမားမှားရဲ့ ကြော်ငြာကို သတင်းအဖြစ်ရေးတာ့ အောင်းပါး အဖြစ်ရေးတာ့မျိုး မလုပ်နဲ့။
- ၅ ဘယ်သံမူးလည်းပွဲမှု မတက်နဲ့။ သံရုံးတွေကပေးတဲ့ ဘာလက်လျောင် မှ လက်မခံနဲ့။ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်တဲ့ ကိစ္စကလွှဲပုံင် ဘယ်

သံမျိုးကိုမှ ဝင်ထွက်သွားလာ မလုပ်နဲ့။ သံရုံးတွေကပေးတဲ့ ဘယ်ဖူး
 - သင်တန်းမျိုးကိုမှ မတက်နဲ့။

၆။ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီမှ မဝင်နဲ့။ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီကိုမှ စပွန်ဆာ
 မလုပ်နဲ့။ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီကပေးတဲ့ ထောက်ပုံကြေားမှ မယူနဲ့။

၇။ ကံမွဲသူ ဆင်းရဲသားများကို နှစ်ချေတာဂါ ပြက်ရယ်ပြု လျှောင်ပြော်
 တာ လုံးဝမလုပ်နဲ့။

၈။ သတင်းစာကို အကြောင်းပြုပြီး ဘယ်လိုလူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းမျိုး
 ဆီကမှ အခွင့်ထူး၊ အကျိုးထူးများ တောင်းခံခြင်း၊ ရယူခံစားခြင်း
 မလုပ်နဲ့။

၉။ အရက် မသောက်နဲ့။ ဒါမိထောင်ရေးအောက်ပြားမှ လုံးဝမရှိမေ့နဲ့။

၁၀။ သတင်းနဲ့ သတင်းစာတိပုံကို အကြောင်းပြုပြီး ပိုက်ဆံရှာခြင်း၊
 အကြောင်းကိုင်ခြင်း၊ မြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အပေးအယူလုပ်ခြင်း လုံးဝ
 မလုပ်နဲ့။

တိုက်တွင်းကျင့်ဝတ်

အခုဖော်ပြခဲ့တာတွေက လူကြီးသူမတွေက ကျွန်တော်တိုကို ဆိုခံးမှ
 ခဲ့တာတွေပါ။ လူထုသတင်းစာရဲ့ တိုက်တွင်းကျင့်ဝတ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ တဗြား
 တိုက်တွေနဲ့ မတူးတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဥပုံမာ – အရက်မသောက်နဲ့
 ဆိုတဲ့ကိစ္စာ။ ဒါကတော့ ဦးလေးလှရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ကျင့်ဝတ် ဖြစ်တယ်။ သူက
 အရက်မသောက်၊ ဆေးလိပ်မသောက်ပါတူး။ သူမှာပိုတ်ဆွေရင်းချာတွေက
 တော့ သောက်ကြတယ်။ ကျွန်တော်ဦးကြီး ရွှေ့ခြောက်လည်း သောက်ပါ
 တယ်။ ဦးလေးလှရဲ့ သားသမီး ၅ ယောက်နဲ့ မြေး ၆ ယောက်စလုံး
 အရက်ရော့၊ ဆေးလိပ်ရော့ မသောက်ကြပါဘူး။

သာသနပြန့်တူတဲ့ အလုပ်

အရက်သောက်တာကြောင့် စာနယ်စင်းသမားကောင်းတစ်ယောက်
 မဟုတ်ဘူးလို့ မပြောနိုင်ပါဘူး။ အရက်လုံးဝမသောက်ပေမဲ့ တဗြားနည်း
 မျိုးစုံနဲ့ ပျက်စီးနေတဲ့ စာနယ်စင်းသမားတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။
 အခိုက်အကျော်းကတော့ စာနယ်စင်းသမားအလုပ်ကို ခုတုံးလို့ အသုံးချဖြိုး
 ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာတဲ့ အလုပ်မျိုး မလုပ်နဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ စာနယ်စင်း

အလုပ်ဆိုတာ သာသနပြုလုပ်ငန်းနဲ့တူတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့အလုပ် ဖြစ်တယ်။
 သို့မျိုးရှာသမားများနဲ့ လုံးဝမအပ်စင်တဲ့အလုပ် ဖြစ်တယ်လို့ပဲ ဆိုလိုက်
 ခုံးပါတယ်။

၂၆၁ ၁၂၀၁၁

ဓာတ်ရုံးရေးနှင့် နားမလျှိုကြသေးသူး

နိုင်ငံရေး ဆိတ်သုဉ်လုန်းပါး အခြေအနေမျိုးနဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၀ လောက် နေခဲ့ကြရလေတော့ နိုင်ငံရေးသမား မျိုးဆက်ပြတ်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ နိုင်ငံရေးရှိ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်လိုရတဲ့ ဒေတ်ကို သိမိနဲ့ သူတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးသမားကြီးတွေ ရှိတန်သလောက် ရှိနေသေးပေမဲ့ ၈၁ ကော်၊ ၉၀ အရွယ်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြပြီဆိတ်တော့ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါကြရာတော့ဘူး။

ကြညာချက်တွေ ဝေကြ

၂၀၁၀ နိုဝင်ဘာ ၄ ရက်မှာ ရွှေးကောက်ပွဲလုပ်မယ်လို့ အစိုးရကာ ကြညာပြီး ပါတီတွေ ဖွဲ့စည်းထည်ထောင်ခွင့် ပေးလိုက်တဲ့ အခါမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး လူပိုင်ရှားရှား ဖြစ်သွားတယ်။ အသေးအရောင်တူသူတွေ စုပေါင်းပြီး ပါတီထောင်ကြတယ်။ တိုင်းရှင်းသား လူမျိုးစွဲတွေကလည်း သူတို့အေား သူတို့လူမျိုးကို အခြေခံပြီး ပါတီထောင်ကြတယ်။ အဲဒေါ်နောက်တော့ ထုံးခံအတိုင်း မဲဆွယ်စည်းရုံးလုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်ကြတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ ဇူးကြညာချက်တွေရှိကြပြီး ရှုကွက်ထဲ လိုက်ဝေကြတယ်။ လူစုံလုပ်ငန်း တရားပွဲစွဲ ဘာတွေ သိပ်မလုပ်နိုင်ကြဘူး။ ပါတီတွေအတွက် ကောင်းသွားတာက ရှာနှစ်တွေ တစ်ရှာ့လေးဝါးဆယ်လောက် ရှိနေတာ ဖြစ်တယ်။

ရှာနှစ်တွေ တာဝန်ကျေ

ရှာနှစ်တွေက ပါတီတွေနဲ့ အမတ်လောင်းတွေအကြောင်း ပြည်သူ လူထုသိအောင် အမျိုးမျိုး သတ်းပေးကြတယ်။ လူငယ် ရှာနှစ်သမားတွေ တာဝန်ကျေကြတယ်။ ကျေးမှုတင်စရာ သိပ်ကောင်းတယ်။ ရှာနှစ်တွေက

နှုတ်တော်မြတ်အောင် ကြီးစားကြတယ်။ လွှာနဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် မျိုးစုံခေတ်ကလို မလိုတဲ့ပါတီ အဲဒဲ့အစည်းကို နည်းလမ်းမျိုးခံသုခြိုး ပုဂ္ဂိုလ်ချုပ်မျိုး က်နှင့်ကြတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်လာတဲ့ ပါတီနဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ် အွေကိုတောင် ဖုံးဖုံးဖိမိနဲ့ သက်သက်ညာညာ ရေးကြတာ တွေ့ရတယ်။

နှေ့ရုံးရေးနှင့်တာ နားမလည်းကြ

သတ်းသမားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စောင့်ကြည့် လေ့လာရင် ဘာ ကြားတွေ့ရလဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေးပါတီတွေနဲ့ အမတ်လောင်းတွေအားလုံး အွေယ်တာပဲလုပ်တာတို့ပြီး စည်းရုံးရေး မလုပ်နိုင်ကြဘူးဆိုတဲ့ အားနည်းချက် ဖြစ်တယ်။ တော်တော်များများက စည်းရုံးရေးဆိုတာကို နားမလည်းကြတာ။ ကြညာချက် စာရွက်စာတမ်းတွေ ဝေတော့နဲ့ တရားဟောတယ်ဆိုတာက အွေယ်တာပဲ့။ စည်းရုံးတာ မဟုတ်ဘူး။ စည်းရုံးတယ်ဆိုတာက ရွေးကောက်ပွဲ အိုးအတွက် တစိုးပိုးလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ပါတီကို နှစ်နှစ်ကာကာ ကြည်းကြည်းထောက်ခံတဲ့ အဟာခံပါတီဝင်တွေ ဖြစ်အောင် လုပ်ရတာဖြစ်တယ်။ ပို့ပါတီရဲ့ မူဝါဒ လမ်းစဉ်တွေကို ကြော်ကြည်းကြည်းလောက် နားလည်ပြီး ပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်လိုသူတွေ ဖြစ်လာအောင် လုပ်ရတာ ဖြစ်တယ်။

အခံမဟုတ်ဘူး

မဲဆွယ်စဉ်ကာလမှာ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ရင် ဘာလုပ်ပေးပါ့မယ်ဆိုတဲ့ ကြညာချက်ရှိကို သဘောကျိုး မဲဆွည့်တဲ့ မဲဆွန်ရှင်ဆိုတာက ကိုယ့်အတွက် ပို့သူရှုရတဲ့ အမာခံအဖြစ် ယူဆလိုမဲရဘူး။ နောက်တစ်ယောက်က ကိုယ့် ပေါ်သာအောင် လုပ်ပေးပါ့မယ်ပြောရင် ပြောတဲ့ဘက်ကို ပါသွားမှာပဲ့။ မူဝါယာတို့ ရေး ဖဆပလောဇာတ်က ပူဗ္ဗောတီးတွေလို့ သေနတိပြုပြီး ကြောက်ရင်လည်း ကြောက်လို့ ပါသွားမှာပဲ့။ ဘယ်လို့ အန္တရာယ်မျိုးမဆို အိုးအိုးပြီး ကိုယ့်ယုံကြည်းတဲ့ ပါတီတာကို ရပ်တည်မယ်ဆိုတာက ပါတီရဲ့ မူဝါဒ လမ်းစဉ်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်းလို့ ဝင်လာတဲ့ ပါတီဝင်တွေသာ ဖြစ်တယ်။

အည်မောက် ထည်ဝင်

အဲဒေါ်လိုပါတီဝင်မျိုး များများရအောင် စည်းရုံးနိုင်တာကို စည်းရုံးရေး

ကောင်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ သူတို့က မူဝါဒကို ယုံကြည်တဲ့အတွက် ဝင်ကြားတို့ လစဉ်ကြားတို့ပေါ်ပြီး ဝင်လာကြတယ်။ အခွင့်အရေးလိုချင်လို့ ဝင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံထဲတို့ ဝင်လာကြတာ။ အနောက်နိုင်တွေမှာ 'Paid member' လို့ခေါ်တဲ့ အဲဒီလို့ ပါတီဝင်မျိုးတွေ ကိုမှ အမာခံလို့ သတ်မှတ်နိုင်တယ်။ ပါတီရန်ပုံစွဲလိုတယ် ဆိုရင်လည်း သူတို့က ဂိုင်ရှာပေါ်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးအတို့မှာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေဟာ ဒီနည်းများရိတ်ကြတယ်။ ပါတီက ဓည်ရှုရေးကောင်ရှင် ကောင်းသောက်ရန်ပုံစွဲ တောင်တောင်တင်းတင်း ရှိလာမယ်။ သူဇွဲသူကြော်တွေကလည်း မူကြောက်လို့ဖြစ်ဖြစ်၊ လူကြောက်လို့ဖြစ်ဖြစ် အလုံးအခင်းနဲ့ ထည့်ဝင်လေ့ရှိတယ်။ အကျိုးလိုလို ညောင်ရေးသောင်းသူတွေ ရှိသလို မူဝါဒ၊ သို့မဟုတ် လူကြောက်လို့ အမည်မခံဘဲ ထည့်ဝင် လူအိမ်းသူတွေလည်း ရှိပါတယ်။

လူထဲက မထူးစွဲ

စည်းရုံးရေးလုပ်တယ်ဆိုတာ ကိုယ့်မူဝါဒ လမ်းစဉ်ကို လူတွေ သိအောင် ချုပြုပြီး လူထဲထောက်ခံမှ များသထက်များအောင် လုပ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ လူထဲထောက်ခံမှ အပြည့်အဝ အစိုင်အမာရှိတဲ့ ပါတီ၊ ဒါမှမဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှင်သန ရိတ်တည်းမှုအတွက် ဘာမှ ပူဇာမလိုဘူး။ အမာခံ ပါတီဝင်တွေနဲ့ လူထဲက ကျော်ရှုံးမထူးစွဲပြု နောက်က အပြုထောက်ခံ ရိတ်တည်ပေးမှာ ဖြစ်တယ်။ အရေးအခြားဆုံးအချက်က ကိုယ် ကိုင်စွဲတဲ့ မူဝါဒ လမ်းစဉ်တွေဟာ လူထဲရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့ တစ်ထပ်တည်းကျဖို့ပြု ဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒခွဲ အားကြီးပြီး ခြေလျမ်းက ရွှေ့ကို သိပ်ကျော်နေလို့ မဖြစ်သလို နေ့ခေါ်တဲ့ လူထဲရဲ့နောက်ပြီးဆွဲ လုပ်နေစွဲလည်း မဖြစ်ဘူး။ လူထဲနဲ့ အမြဲတော်း တစ်သားတည်း ရှိနေရမယ်။

တစ်သွေးတစ်သံ၊ တစ်မီနီ

ဒီတစ်ကြိမ် ရွှေးကောက်ပွဲမှာတော့ စည်းရုံးရေးသဘော နားမလည်း ရုံးသာ မဟုတ်သေးဘူး။ တော်တပ်များများက မူဝါဒလမ်းစဉ် ဆိုတာတော် ဘာမျိုး မသိကြတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါလည်း သူတို့ကို အပြုမတင်ပါဘူး။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး ကာလ်တစ်စလျှောက်လုံးက နိုင်ငံရေးတို့ စည်းရုံးရေးသို့ လုပ်ခဲ့ကြရတာ မဟုတ်လေတော့ တစ်သွေးတစ်သံ၊ တစ်မီနီဆိုတာ တစ်နှင့်

တည်းကိုသာ သိခဲ့ကြရတာကိုဗျာ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကစာပြီး ဒီနေ့အထိ တို့အိမ်ပြည်တို့ အပ်ချုပ်နေခဲ့တာက တပ်မတော်အစိုးရ မဟုတ်လာ။ အဲဒီတော့လည်း စိတ်သဘာဝအတိုင်း ထက်အောက်ကို နာခံရတဲ့ အမိန့်ပေးစနစ်နှင့် အပ်ချုပ်ခဲ့တာပေါ့။ ဘယ်နိုင်ငံကာ ဘယ်စစ်တပ်မှ ဒီမိုက်ရေးနည်းနှင့် အပ်ချုပ်တယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ဖြစ်လည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ စစ်တပ်နဲ့ ဒီမိုက်ရေးနှင့်တော် ပြုဒါးတစ်လမ်း၊ သံတစ်လမ်းပါ။

နည်းသူက ရှေးများကြီးရောက်

တပ်မတော်အစိုးရက ဒီမိုက်ရေးလမ်းစဉ်ကို သွားမယ်ဆိုပြီး ပါတီ ဆွဲ ထောင်ခွင့်ပေး၊ ရွှေးကောက်ပွဲ ကျင်းပေး လုပ်ခဲ့ပေမဲ့ ထူထောင် ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ကိုယ်တိုင်က နိုင်ငံရေးဆိုတာ ဘာမျိုး သိပ် ဆီကြသေးတာ မဟုတ်ဘူး။ အားလုံးသော ပါတီတွေက ဒီမိုက်ရေးနှင့် ဆုံးကွက်ပါးပေးဆိုတဲ့ ယော့ယျာမူဝါဒကိုသွားပြောနိုင်ကြတယ်။ ဘယ်လို ဒီမိုက်ရေးလဲ၊ ဘယ်ပုံစွဲနဲ့ ရွေးကွက် စီးပွားရေးလဲဆိုတဲ့ တိကျရေရာတဲ့ ထော်စဉ်မျိုး ချုပြနိုင်တာ မရှိပါဘူး။ ဒီနဲ့ မဲဆန္ဒရှုံးပြည်သူလူထဲက နိုင်ငံ အေး ပါတီတွေထက် ရွှေ့ကို အများကြီးရောက်နေတယ်။ ဒီမိုက်ရေးဆိုတာ ဘယ်လို ဒီမိုက်ရေးမျိုးလဲ၊ ယိုးသယား ဒီမိုက်ရေးမျိုးလား၊ အရေးအလယ် နိုင်းက ဘူရင်တွေနဲ့ စော်သွားတွေရဲ့ ဒီမိုက်ရေးမျိုးလားဆိုတာ အတိအကျ သိချင်ကြတယ်။

ယော့ယျာနဲ့ မလုံလောက်

ရေးကွက်စီးပွားရေးမှာလည်း ဂျပန်တဲ့ အမေရိကန်တို့က ပုံစံလာမ တရုတ်က ရေးကွက်စီးပွားရေးပုံစံလား၊ ဒီယက်နမ်ပုံစံလားဆိုတာ ရောရာ ရာရာ သိချင်ကြတယ်။ ဘယ်ပါတီကမှ အဲဒီလို့ တိတိကျကျ ရောရေရာရာ ဆျောနိုင်တာ မတွေ့ရပါဘူး။ ပြည်သူလူထဲ တစ်ပိုင်လုံးက ယုံကြည်ကိုစား နိုင်တဲ့ ပါတီတစ်ခုဖြစ်ဖို့ဆိုရင် အခုလို ယော့ယျာပြောနေရှုံးနဲ့ မလုံလောက် သွား။ တိကျရေရာရာတဲ့ မူဝါဒ လမ်းစဉ်တွေ ချုပြနိုင်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြောလိုက်ရပါတယ်။

ယုန်စံစာ ယုန်သားတောင်း

တရာတိပြက္ဗိုဇ်အရ ဒီနှစ်က ယုန်နှစ် ဖြစ်တယ်။

ထူးထူးခြားခြား တိုက်တိုက်ဆိုင် တရာတိ နှစ်သစ်ကူးနော်မှာ ယုန်သား လက်ဆောင်ရာတယ်။ မန္တလောက ပိတ်ဆွဲတစ်ယောက်က နေပြည်တော်ကအပြန် လမ်းမှာတွေ့လို ဝယ်လာချွှေး ကားဂိတ်ကတစ်ဆင့် ဖို့လိုက်တယ်။ မနှစ်ကလည်း သူ့စိုးပေးလို နှစ် ၅၀ လောက်အတွင်း ပထမဆုံး အကြမ်အပြစ် ယုန်သား စားလိုက်ရတယ်။ ဘုတာလင်ကရလို ဖို့လိုက်တာတဲ့

တိုင်းချုပ်ရက်တဲ့ ဝတ္ထာလာ

သူက မန္တလေးသားစစ်ဆိုတော့ အညာစာတွေ ကြိုက်တတ် တယ်။ တစ်ခါတေလေ တယ်လိုဖုန်းထဲကနေပြီးတောင် အညာစာတွေ အကြောင်း သူမြေပြာတာ နားထောင်ရင်း သူးရည်ကျရတယ်။ ညျက်ညျက် ကလေးနဲ့ အမြေပြာလည်း ကောင်းတယ်။ သူ ယုန်သားလိုတဲ့နော်မှာပဲ နှမ တွောကလည်း ထုံးစံအတိုင်း အညာစာတွေ ဘူးကြီးတစ်ဘူးနဲ့ ပို့လိုက်တော့ တိုင်းချုပ်ရက်တဲ့ ပက္ခာလာဆိုသလို ဖြစ်သွားတယ်။ နှမတွေ ပို့တဲ့အထဲမှာက တမာရွှက်နဲ့ ထိနောင်းရွှေကိပ်ပါသလို ခွေးတော်ရွှေကိုလည်း ပါတယ်။ တဇော်ခါးလည်း ပါတယ်။ ပဲနဲ့ ဆီးသီးလည်း ပါတယ်။ ပဲမြစ်နဲ့ ဓါတ်ပေါက်တော် မကျိုးဘူး။ နည်းနည်းနဲ့ စုံအောင် ထည့်ပေးလိုက်တာလို ပြောပေမယ့် တစ်မျိုးတစ်မျိုးကို နည်းတာမဟုတ်ဘူး။ တစ်ဆင့်တော် ပြန်ပြီး ခွဲ့ဝေ ပေးစေသေးတယ်။

ယုန်သားနဲ့ ခွေးတော်ရွှေကိပ်ဟင်းချို့

တိုင်းချုပ်ရက်တဲ့ ပက္ခာလာလို ပြောလိုက်တာက ယုန်သားနဲ့ ခွေးတော်

ရှုံး သိပ်ပြီးလိုက်ဖော်လဲကို ခွေးတော်ရွှေကို အလေး အပေါ်ပြီး သောက်ရတဲ့အရသာက သိပ်ကော်းတာ။ ပြုတ်ထားတဲ့ ယုန်သားကိုထောင်းပြီး ကြိုက်သွေ့နှင့် မတူအောင် အရသာရှိလျှပါတယ်။ ယုန်သားက ကြိုက်သား စက် နူးညံ့ပြီး ပို့ချို့တယ်။ ချက်စား၊ ပြုတ်ထောင်းကြိုးစား အသီးသီး စားလိုရှုတယ်။ အဲဒီနောကတော့ ယုန်သားထောင်း ခွေးတော်ရွှေကို ဟင်းချို့၊ ပဲနဲ့၊ မရှစ်းသီးထောင်း ထောင်းရွှေကို အညာ ပြန်ရောက်နေသလို အောက်မေ့ရတယ်။

အပေါ်က ယုန်လို

ရန်ကုန်ရောက်ကတည်းက ယုန်သားကို ခဏာဆေး သတိရနေတယ်။ အုပ်ကဗု ပိုတ်ဆွဲရဲ့ကျေးမှုးကြောင့် စားရတာ။ ဒီနှစ် ယုန်နှစ်မှာလည်း ယုန်သားစားရတော့ လပေါ်က ယုန်ကလေးလို အသက်ရှုည်မယ်လိုပဲ။ အမေားစားရှင်းကာနေ ထုတ်သာဝက် ပြန်ပြီးတွေးမိတယ်။ ထုတ်ထုန်းက စာရာတ်တန်းချေးမှာ ယုန်သားရလေ့ရှုတယ်။ ယုန်သားကို ထောင်းဖို့ အသား ထို နှင့်တော့ ထွက်လာတဲ့ အရှုံးတွေကို ဟင်းချို့အိုးထဲ အမောက ပစ်ထည့် ထားတယ်။ ဟင်းချို့က ပို့ချို့ဘာပေါ့။ မရှစ်းသီးမပေါ်တဲ့အသီးနှင့် ဆိုရင်တော့ အုက္ညားသီးထောင်းနဲ့လည်း လိုက်ဖက်ပါတယ်။ မန်ကုန်းသီးထောင်း ချေးမှာ ပင်စိမ်းရွှေကိုလေးတွေ အုပ်လိုက်ရင် အနှစ်ကလေး မွေးနေတာပေါ့။

အဆောင်တွေထဲ ပြေးဝင်လာကြ

ရန်ကုန်မှာတော့ ယုန်သားစားလေး မရှိကြောဥုံး။ ရောင်းတာလည်း ဆတ္တုဖူးဘူး။ မွေးလိုက်ရောင်းတဲ့ ယုန်တွေပဲ ရှိတယ်။ ပေါ်ပေါ်မရလို မစား ထတ်ကြတာ ထုတ်ပါချို့။ မန္တလေးမှာတော့ ထိုစိုးက တော်တော်ပေါ်တယ်။ အွေးလေးတွေသို့လည်း ယောက်ကျေးမှုးလေးအဆောင် နှစ်ဆောင်ဖြစ်တဲ့ အောင် ဓာတ်လာဆောင်နဲ့ ခွေးပြည်းအေးဆောင် ဆောက်ပြီးစက်ဆို အဆောင်ထဲကို ယုန်ကလေးတွေ ပြေးပြေးလာတတ်တယ်။ အဆောင်တွေရဲ့ အရှေ့ဖက်မှာက ထယ်ကွေးတွေနဲ့ ထန်းစတာတွေ ရှိတယ်။ ယုန်လိုက်ရှုလောက်ကော့ အဝေးကြီးသွားစရား မလိုဘူး။ တက္ကာသို့လည်းကျင်မှာတင် ရတယ်။

သင်အိန္ဒိ တိုး

သေနတ်ပစ် ဝါသနာမပါပေမဲ့ တော့လည်တာ ဝါသနာပါလို သူငယ်ချင်းစေွှေ တော့ပစ်ထွက်ရင် လိုက်လေ့ရှိတယ်။ ပတိပိုလောက် ထွက်လိုက်ရှုနဲ့ တော့ဝက်ကောင်းကောင်းပစ်လို့ရတယ်။ မတွေ့တဲ့အဘီ မရှိသလောက်ပဲ။ ထုံးသို့တုံး ရွှေ့စာရုံတို့ဘက်ထွက်ရင် တော့ဝက်သာမက ဒုရယ်တို့ ရှိခဲ့ပါ ရတယ်။ တစ်ခါကဆို နားဇူးတွင်းကျေခြားများမှာ သူငယ်ချင်းတွေက ရှိလိုက်ခြောင်းနေတုန်း တစ်ယောက်တည်း သရက်သီး လိုက်ကောက်နေဖိတယ်။ သရက်တော့ကြီးက နေပြာက်တော် မထိုးဘူး၊ ကြောက်တဲ့ သရက်က်ငါးကလေးတွှေ လိုက်ကောက်နေတုန်း ဆင် လေးပါးကောင်အပ်တို့လို့ ပြောရတာ ကောင်းကောင်းမှတ်မိနေသားတယ်။ ၂၁ မိုင်ဝန်းကျင်မှာ တစ်ခါတလ ကျားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီအချိန်က ပေမြို့၊ ပြုပိုးလွှဲပါ)အတက် တောင်ကြောတွေမှာ ရေထွက်ကလေးတွေ စစ်ခြောင်းကလေးတွေက သိပ်ပေါ်တာ။

မှနိုးလည်း သူစရိတ်နဲ့သူ

ရေထွက်ကလေးတွေနေရာမှာ သားကောင်မျိုးစုံ ရေသောက်လာလေ့ရှိတယ်။ တော့ပစ်သူတွေက ရေထွက်နေရာက ဟောပြီးပစ်ရုပ်ပဲ့၊ သူငယ်ချင်းတွေက တော့ဝက်ကိုပဲ ရှာကြတာများတယ်။ ဝက်မရမှ ဒရယ်တို့ ရှိ(ချေ)တို့ ပစ်ကြတယ်။ မှနိုးလည်း သူစရိတ်နဲ့သူ သေနတ်ကိုင်ပြီး မည်းမည်း မြင်တိုင်း လျောက်ပစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်ကတော့ တော့လည်း လိုက်နေပေမဲ့ လေသေနတ်တောင်ပစ်ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး။ ငယ်စဉ်ကလည်း လေခွေတောင် မကိုင်ဖူးဘူး။ တော့လည်းရတာကို ပျော်တာ။ တော့ထဲ ရောက်ရင် ဆီးသီးချေမယ်၊ သရက်သီးကောက်မယ်၊ မရမ်းသီးကောက်မယ်၊ ဒါပဲ။

မိဘမဲ့ ဝက်ဝလေးနှစ်ကောင်

တစ်ခါက ထုံးသို့တုံး ကျောက်ခြောတို့ဘက် တော့လည်းရင်း မိဘမဲ့ ဝက်ဝလေးနှစ်ကောင် တွေ့ခဲ့ရတာကို မှတ်မိသေးတယ်။ ဝက်ဝလေးတွေက တစ်လသားအရွယ်လောက်ပဲ ရှိခြီးမယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ဝက်ဝကြီးက တစ်ယောက်လက်ချက် မိသီးပုံရပါတယ်။ ဝက်ဝလေးနှစ်ကောင်ကို

သူလာပြီး သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်အီမိမှာ နှိုးဘူးတို့ကို မွေးထားကြတယ်။ သို့လို့မှာပြီး သိပ်ချုပ်စရာကောင်းတယ်။ နောက်တော့ ဒီကောင်တွေက အာမအကောင်ကြီးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အန္တရာယ်ဖြစ်မှာ ထိုးရိုးရတယ်လို့ အြို့လွန်းမာက ပြောကြတာကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဆည်ဘက်က မြှို့ကြီး ဒေါ်မီးအတိုင်း ယူထွားပြီး မျက်ရည်စက်လက် နဲ့ ချွဲတ်ပစ်ခဲ့ကြရတယ်။

အနိုင်းဆောင်းပါးလို့

ယုန်သားစောင်းနဲ့ ဓမ္မေးတော်ရွှေကိုဟင်းချို့ စားရင်းသာက်ရင်း အုံဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်ပြောင်းအောက်မဲ့ လွမ်းဆွဲတော်နေဖိတာ မြှင့်ပါတယ်။ အခုခေတ်လူဝယ်တွေ ဖတ်ပိုရင်တော့ သနိုင်းဆောင်းပါးတစ်ပုစ် ဘုရားလို့ အောက်မေ့နေကြပါလိမ့်ပယ်။ အခြေအနေတွေက ဆက်စပ် ပြည်လို့ မရနိုင်လောက်အောင်ကို ပြောင်းလဲသွားကြပြီး မဟုတ်လား၊ လူ့ သနိုင်းမှာ ပြောင်းလဲမှုပို့တို့တာ လိုအပ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ တားဆီးလို့မရတဲ့ အရာတစ်ခုလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြောင်းလဲမှုပို့တိုင်းဟာ့ ကောင်းတဲ့ ပြောင်းလဲမှုလည်း ရှိတယ်။

အနိုင်းလူ ဘယ်သူက ကျူးကျော်တာလဲ

မကြာမိုက်ပဲ တော့ဆင်ရှိင်းတွေ အန္တရာယ်ပြုလို့ အင်းတာကော်နားမှာ မှန်စောက် သေခုံးသွားတဲ့သတင်း ဖတ်ရတယ်။ မြစ်ဝကျိုးပေါ်ဘက်မှာ ထည်း ရွာနားပေါ်ဝန်းကျင်ကို တော့ဆင်ရှိင်းတွေ ဝင်ရောက်နော့နှင့်ယုက်တဲ့ သတင်းတွေ ဖတ်ရတယ်။ ကလောအတက် ယင်းမာပင်နားမှာလည်း တော့ ဆင်ရှိင်းတွေ ဝင်ရောက်လာတဲ့သတင်းတွေ ဖတ်ရတယ်။ တော့ဆင်ရှိင်း ၈၂ ဝင်ရောက်နော့နှင့်ယုက်တယ်လို့ သတင်းတွေက ဆိုတယ်။ လူတွေကဲ့ များရှုတ်တဲ့ ဆင်တွေနောက်လာပြီး နော်ယုက်တာလား၊ ဆင်တွေနောက်ကြီးထဲကို လူတွေက ဝင်ရောက်ကျူးကျော် နေထိုင်ကြတာလားဆိုတာ အိုးဘားကြုံး ကောင်းတယ်။ တော့အုပ်ကြီးတွေအဖြစ်ကနေ လူနေရပ်ရှာသွေး အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားခြင်းရဲ့ရလဒ် မဟုတ်ဘူးလား၊

လူတွေကိုယ်တိုင် လုပ်တာ

ဒီနေ့ ကမ္မာ့နေရာအနဲ့အပြားမှာ အပူလွန်ကဲလိုက်၊ အအေးလွန်ကဲလိုက် ရေကြီးလိုက်၊ မှန်တိုင်းတိုကဲလိုက်၊ ဝလျှင်လှုပ်လိုက်၊ မီးတောင်ပေါက်ကဲလိုက်နဲ့ သဘာဝ အန္တရာယ်ဆိုးကြီးတွေ နေစဉ်နေစုတိုင်း မကြားရတဲ့နောက်နေ့မှ မရှိပါဘူး။ ဒီအန္တရာယ်ဆိုးကြီးတွေ အများစုက လူသားတွေ ကိုယ်တိုင် ဖိန်တဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို လူတိုင်းလိုလို သိနေကြတယ်။ မသိလို့ လုပ်နေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ တော့ထဲက ဆင်တွေက လူနေရပ်ရွာတဲ့ ဝင်ရောက်ကျူးမှုကျော်တာလား၊ လူတွေကာပဲ ဆင်တွေနေစုတဲ့ တော့အုပ်ကြီးကို ဖျက်ဆီးပြီး ကျူးမှုကျော် နေထိုင်ကြတာလားဆိုတာ ရှင်းနေတာပဲ့။ လူတိုင်းသိတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတွေက ဆင်ခြင်ကြသလား၊ ပြုပြင်ကြသလား၊ ရှောင်ကြော်ကြသလား၊ အဲဒါကြာ့င့် ရှေးဖြစ်ဟောင်းတွေ ပြန်ပြီး ပြောနေရတာပါ။

၉၂။ ၂၀၁၁

အဣ္မာ၊ အဣ္မာနာ၊ နတ္တာ

အိမ်ထဲက အိမ်ပြင်မထွက်ဘဲနဲ့ ကံကောင်းထောက်မပြီး ကောင်းမှု အသိတဲ့တစ်ခုပြုဖို့ အခွင့်အာရေးတစ်ခု ရလိုက်ပါတယ်။ အင်မတန် ရင်းနှီး အျှမ်းဝင်တဲ့ ဦးပွဲ့ဌ်းတစ်ပါး တစ်နေ့မှာ ရောက်လာပြီး မာကြာ့င်းသာကြာ့င်း ဖော်ပါတယ်။ ဦးတော့မှ တိုင်ပင်ချင်တာလေးတစ်ခု ရှိပါတယ်။ သရာ ပြန်မပြောပါနဲ့ မောနပါမယ်။ ဦးပွဲ့ဌ်းပြောတာပဲ နားထောင်ပေးပါလို့ ပြောပါတယ်။

အောင်းကင်လေး ပိတ်မှာစိုးလို့

ဦးပွဲ့ဌ်းက ပရပိတဲ့ ပိတ်အားထက်သန့်မှု အင်မတန်ကြီးမားပါတယ်။ ချင်းတော်သွားပြီး ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်းလည်း လုပ်ခဲ့ဖွားတယ်။ အခုလည်း ပရပိတဲ့ ကျောင်းလေးတစ်ကျောင်း ပိတ်ရတော့မလို ဖြစ်နေလို့ အကြော်တာတော်းတာပါ။ ကျောင်းလေးက ဆရာတော်တစ်ပါး စတင်တည်ထောင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ တည်ထောင်သူ ဆရာတော်ရဲ့ ပြီးပမ်းအားထုတ်မှုမှာကြာ့င့် ကျောင်းသူကျောင်းသား ၁၂၀ လောက်အထိ တက်ရောက် သင်ကြားနေကြတယ်။ သူငယ်တန်းက ရှစ်တန်းအထိ အဆွယ်စုံ ရှိတယ်။ ဆရာ၊ ဆရာမ ပါးယောက်ကိုလည်း ဆရာတော်က ထစ်း တတ်နိုင်သမျှ ထောက်ပဲခဲ့တယ်။ ရွာကလည်း တတ်စွမ်းသမျှ ဓမ္မားစုံ၊ ဓဘာပင်း၊ ခဲတံကအစ ထောက်စွမ်းတွေ ကူညီပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများစုက မခေါ်လည်ကြတော့ ဆရာတော်ကိုပဲ အလုံးစုံ အားကိုနေကြတယ်။

၁၁၈:ပွဲတွေ နီးသိမ်

ဖြစ်ခင်တော့ ဆရာတော်က ရုတ်တရက် အမှတ်မထင် ပျုံစွဲ
တော်မှုသွားတယ်။ ကျောင်း အကျိုးတော်ဓော်အဖွဲ့က ကြီးစားဖြူး
ထိန်းသိမ်းပေါ့ အလျော့ငွေရှာနိုင်တဲ့ ဆရာတော် မရှိတော့ဘူးဆိုတော့
အခက်တွေ့လာတယ်။ နေ့နံပါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီ နှစ်လအတွက် ဆရာ
ဆရာမတွေ့ကို ထောက်ပုံငွေပေါ့ဖြစ်တော် မရှိတော့ဘူး ဖြစ်လာတယ်။
မလွှာမရှေ့သိသော ကျောင်းပိတ်လိုက်ရတော့မယ်။ ဒီအချိန်မှာ ပရာဟိတ
လုပ်ငန်း ပိတ်ထက်သန်သူ ဦးယဉ်းနဲ့ တွေ့ခဲ့ကြရတာ ဖြစ်တယ်။ ဦးယဉ်းက
ဘာမေ့ပွဲတွေ့နဲ့ပါမှ မပိတ်လိုက်ကြပါနဲ့။ နည်းလမ်းရှာပါပြီးမယ်လို့ ပြောပြီး
လာရောက်တိုင်ပင်တာပါ။

တဗ္ဗုသိလ်ရောက် ၁၂ ယောက်

ပထမတော့ ဦးပွဲ့ဗုံးက အဲဒီရွာနဲ့ ၅ မိုင်ကွာလောက်မှာရှိတဲ့ မြို့မှာ
ဆောင်နှင့်ထားတဲ့ ဆရာဝန်တို့နဲ့ အရင်တိုင်ပင်တယ်။ ဆရာဝန်က
အပြည့်အဝတော့ မတတ်နိုင်လို့ လစ် ငွေတော်သိန်းထူးပါယ်လို့ စေတော့
သွေးတရား ထက်သန့်စွာနဲ့ တာဝန်ယူလိုက်တယ်။ ဦးပွဲ့ဗုံးက အားတက်
သွားပြီး ဆက်ရှုစွဲ သိန္တာန်ချလိုက်တယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း တိုင်ပင်နေကျ
ဖြစ်တဲ့အတိုင်း အရင်ဆုံး လာရောက်တိုင်ပင် အကြံတော်းတယ်။ ကျောင်းနဲ့
ကလေးတွေ့ခဲ့ ဗာတ်ပုံတွေ့လည်း ပြတယ်။ ဒီကျောင်းလေးကနေ တ်ဆင်
တက်ပြီး ဆယ်တန်းအောင်လို့ တဗ္ဗုသိလ်ပညာ ဆက်လက်ဆည်းဖူးနေတဲ့
ကျောင်းသူ ကျောင်းသာတွေ့ခဲ့စာရင်းလည်း ယူလာတယ်။ စုစုပေါင်း ၁၂
ယောက် ရှိတယ်။ ဒီကျောင်းကလေးသာမရှိရင် ဒီကလေးတွေ့ ဘယ်
ဆယ်တန်းအောင်နိုင်မှာလဲ။

စိတ်မင်ကောင်းဖြစ်

ကျောင်းကလေးကို တည်ထောင်သွားတဲ့ ဆရာတော်က တော်ဆတ်ဦးကို
ကြီးစားပစ်းစား ဆောင်ရွက်သွားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းကလေးက
သုတေသနပိုင်ရပ် လွှာပနေတယ်။ အချေယ်စုံ ကလေးတွေကလည်း မြှေးထူး
လန်းဆန်းနေကြတယ်။ ကလေးတွေ့ခဲ့ ဗာတ်ပုံတွေကည်းရင်း စိတ်မင်ကောင်း
ဖြစ်လာတယ်။ ဒီကလေးတွေ့ ဒီလိုဆက်ပြီး မြှေးထူး ပျော်ရွှေ့နိုင်ကြပါပြီး

သာမျှလား။ ဘာမေ့ပွဲနီးလာမှ ကျောင်းပိတ်လိုက်ရရင် ကလေးတွေ ဘာမေး
ဘယ်လို့ ဖြောက်ကြတော့မှာလဲ။ ကိုယ်တိုင် သင်တန်းကျောင်းလေးဖွံ့ဖြိုး
ဆောင်နေစဉ်ကလည်း ဒီလိုက်စွာမျှေးတွေ့ မကြာခဏ ကြခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီ
လုန်းကတော့ သိပ်မူးရတူ့။ ကိုယ်ကျောင်းသူ ကျောင်းသာတွေကို ပြောပြီး
လိုက်ရှိနဲ့ တစ်ယောက်တစ်လက် စိုင်းဝန်းကူညီလိုက်ကြတာနဲ့ အားလုံး
ဆင်ပြောသွားတာပဲ။

တဗ္ဗုသိလ် မပြီးတော့

အခုတော့ ကိုယ်ကလည်း ကျောင်းမာရေ့မကောင်းတော့ ကျောင်းဖွံ့ဖြိုး
ဆောင် မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသာတွေ မရှိတော့
ဘာဖြစ်ဖြစ် တစ်ယောက်တည်းပဲ ဖြောရှင်းရတော့တယ်။ အစု ကျောင်းကလေး
ဦးယဉ်းလည်း ဦးယဉ်းက လာပြီး အကြံတော်းရုံးသက်သက်ပါပဲ။ ဒါပေါ့
မိုင်းလို့ အကြံးပေးလိုက်ရှိနဲ့ မပြီးဘူး။ လာပြောတာက ဒီဇင်ဘာလ။
နှင့်နာရီနဲ့ ဖေဖော်ဝါရီအတွက် ပေးစရာလခ မရှိတော့ဘူး။ ဒီတော့ ရက်ပိုင်း
ဆေးအတွင်း ကျောင်းပိတ်ရတော့မယ့်အခြေအနေ ဖြစ်နေပြီ။ နောက်ဆုံးကျေ
အော့ နောင်ကိုစွဲ နောင်မှ စုံးစား။ ခု လောလောဆယ် ကျောင်းကလေး
ဆိတ်ရို့အတွက် နောက်ဆုံး နှစ်လစာအတွက်တော့ တပည့်တော်ပဲ
ဘာဝယူလိုက်ပယ်။ ဒီနှစ်လပြီးရင် နေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်ဆုံးတော့
ဒီအချိန်ကျုမ္ပါနဲ့ ဆက်ပြီးတိုင်ပင်ကြတာပေါ့လို့ ပရာဟိတ ဦးယဉ်းကို အာမခဲ့
လိုက်ရတယ်။

ဦးယဉ်းတွေ့ အစိအရှိ

ဦးယဉ်းလည်း ဝစ်းသာအားရဖြစ်ပဲ ရွာကိုသွားပြီး
ပြောပြီးမယ်။ ရွာက လူတွေရော၊ ကလေးတွေရော ဝစ်းသာကြမှာပဲလို့
ပြောပြီးတော့ ခြောမ်းတွေ့ ပေါ့ပါးသွာ်လက်နေတာကို တွေ့
လိုက်ရတယ်။ ကိုယ်တိုင်လည်း နေရင်းထိုင်ရင်း ကုသိလ်ရလိုက်လို့ ဝစ်းသာ
ဆိတ်တော်။ ညာဘက် အိပ်ရာထဲရောက်တော့ ဒီကိုစွာကို ဆက်ပြီးတွေးမိတယ်။
အောက်စာသင်နှစ်မှုံး ဘယ်လို့ ဆက်လုပ်ရမလဲ၊ ကိုယ်က ဘယ် အတိုင်း
အတာအထိ ကူညီနိုင်မှာလဲ၊ ဒီလို အလျော့ငွေကိုပဲ အားကိုပြီး ဘယ်လေးကို
ပြောကြာ ဆက်သွားနိုင်မှာလဲ၊ တော်း ဘယ်နည်းနဲ့ ဖြောရှင်းရင် ဖြောနိုင်မလဲ

၁၀၈။မေးခွန်းတွေ ခေါင်းထဲကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု အနီအရှိ ဝင်ရောက်လာဖူတယ်။

ဘိဝါဘိတောင်နဲ့ အသူ။

တွေးရင်းတော့ရင်းနဲ့ အောင်ရာ့ပဝင်ခင် ကြည့်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတကာ သတင်းတွေထဲမှာ ဆင်ရဲဖွဲ့တော့မှ ပပေါ်ရော်ရော်နဲ့ ကပ်ရော်ရဲ့ကြီးတွေက အလူ။ ငွေ့များများထည့်ကြန့် ဘီလျှော့သူ့ဇွဲ့ကြီး ဘီလိုဂိုတ်က ဆော်သွေလိုက်တာ ကို မျက်စိထဲ ပြင်နော်တယ်။ ဘိဝါဘိတ် ဒေါ်မောင်နဲ့ ကိုယ်တိုင်က သူတဲ့ ချမ်းသာသမျှကို အလူ။ ငွေ့ထည့်ပြီး ဟောင်ဒေးရှင်းတစ်ခု ထူထောင်ခဲ့က တယ်။ ဒေါ်လာသီလျှေး ၅၀ လောက်ကို အခြေခံပြီး အာဖရိကတိုက်ကြီးမှာ ပုံအောလုပ်ဆောင်နေကြတယ်။ သာမုန်ပီပါတယ်။

နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ခဲ့ပြီ

အဝတ်ဘား ပပေါ်ရော်ရော်နဲ့ ကပ်ရော်ရဲ့ကြီးတွေ တိုက်ဖျက်ရေး အတွက် ခုတိယကဗ္ဗာစစ်ကြီး ပြီးပြီးချင်း ဖွဲ့စည်းတဲ့ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးက အင်တိုက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ UNDP, UNESCO, FAO, WFP စတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကြီးများနဲ့ ကဗ္ဗာဘဏ်နဲ့ IMF လို အဖွဲ့ကြီးတွေ ကလည်း ငွေ့သီလျှော်ပေါင်းများစွာ ပုံအောသုံးရုံးမက ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင် အများအပြားကိုလည်း စေလွှတ်ပေးခဲ့တယ်။ ခုစိုက် နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော် ခဲ့ပြီး၊ အာဖရိကတိုက်ကြီး ထုတ်မွှတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘားက လွှတ်ကင်းသွေးပြီလား။

သရာများ သားသေး

အားလုံး သီကြတဲ့အတိုင်း ထူးမခြားနားပါပဲ။ အာဖရိကတိုက်ကြီးဟာ အဓမ္မာင်တိုက်ကြီးအဖြစ်က အခုထိ မလွှတ်ကင်းသေးပါဘူး။ ထောက်ပဲ့ပေးကော်း လူဗျိုင်းတဲ့ငွေ့တွေလည်း ဘီလျှော့တွေ ဆောင်ဆောင်းချိနေပါပြီး ဒါပေမဲ့ ကြောက်တွင်းထဲ ရောလောင်းထည့်သလို ဘယ်ရောက်သွားမှန်း မသိ အောင် ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ကြပါတယ်။ ပညာရှင်မျိုးစုံက သီအိရိအမျိုးမျိုး ထုတ်ပြီး လက်တည်းစိုးခဲ့တာလည်း ‘သရာများ သားသေး’ ဆိုသလို

ဆင်းရဲတွင်းထဲ ပိုပိုပြီး နှစ်ဝင်သွားခဲ့ကြပါတယ်။ ဒေါ်လာတွေ ဘီလျှော့ပေးကော်းလူဗျိုင်းခဲ့ကြတဲ့ နိုင်ငံကြီးတွေကတော့ ပေးပေါ်လူဗျိုင်းသာလေ ဖြစ်လာတာကိုတော့ သာမန်လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဉာဏ်မမိလို မစွဲ့စားတာတိတော့ပါဘူး။

ဘိဝါဘိတောင်နဲ့ အသူ။

‘လူဗျိုင်းပေးကော်းခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို မကယ်တင်နိုင်ဘူး’ (Charity does not save a nation) ဆိုတဲ့စကားကို ကြားဖူးတယ်။ နှစ်တယ်လိုလည်း ယုံကြည်တယ်။ ဘာမဆို ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရတာလို ခံယုယားတယ်။ ‘အတွော် အတွော် နဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမကို အကြောင်းပဲ လက်ခံထားတယ်။ အဲဒေါ်ကြောင့် ကူညီရမယ့် ဆောင်းကလေးကို အလူ၍ရှင် ပျော်နေရတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ရှိမနေစေခဲ့သွေးဘူး၊ လိုက်မယ့်အားကိုယ်ကိုး၊ ကိုယ်ကြောင်းပေါ်ကိုယ် ရပ်စိုင်စေခဲ့တယ်။ အဲဒော် ဘယ်လိုအကြောင်းလဲ့မျိုး ပေးရမလဲ။ ဦးနောက်ကြောက်အောင် စွဲ့စားရတယ်။

သရာများ လုပ်နိုင်းရမလား

လစဉ် ထောက်ပဲ့နေမယ့်အစား တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ငွေ့ထုတ်ပေးပြီး ထက် ဝင်ငွေ့ရောမယ့် လုပ်နှင့် တစ်ခု ထူးထောင်းပေးမလား၊ တော့ရှာ့နဲ့ လိုက် အောင် ဝက်မွေး ကြောက်၊ ဘဲမေးတာ လုပ်ပေးမလား၊ ဒါလည်း ဆုတ်သေးဘူး၊ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေသူက ရဟန်းတော်တွေဖြစ်ပြီး အုပ်စုတော်မေးလား၊ တဗြား စိုးများရေးတွေလုပ်နဲ့ စြုံးစားတာလည်း ဆန်ပါဘူး။ သံယာတော်တွေကို လောက်လူမှုကိစ္စတွေထဲ စွဲ့မသွေး သင့်ဘူး၊ ရွာလူကြီးတွေနဲ့ ကော်းကော်းမတော်လက်ထဲအပ်ပြီး ပရပိတော် ဆောင်းရန်ပုံငွေ့ငွေ့အတွက် စိုးများရေးလုပ်ကြပါ ပြောရရှိရော .. .။ တော့သူ ဆောင်သားဆိုတာ ကိုယ်မိမားစုံ တစ်ဝါမီးတစ်ခဲးအတွက်တော် အလုပ်နဲ့ ထက် မပြတ်အောင် လှုပ်ရှားရန်းကုန်နေကြရတာ မဟုတ်လား၊ ရေရှည် သယ်သူမှ လုပ်နိုင်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး။

ဝင်ငွေလုပ်မြန်မာစံ

တစ်ရွှေးလုံး ဒီမိဘထောင်စုတိုင်း စားဝတ်နေရေးအတွက် မပူးမပင်ရ အောင် လုပ်ပေးလိုက်မှုပဲ ဖြစ်တော့မှား။ အဲဒီတော့လည်း ပရဟိတကျောင်း ဘယ်လိုအပ်တော့မှားလဲ။ ကလေးတိုင်း မြို့ကျောင်းတာကိန်းပြီပြီး၊ စဉ်းစား ရင်းစားရင်းနဲ့ နိုးသာ စင်စင်လင်းသွားတယ်။ အဖြေကတော့ ထွက် မလာသေးဘူး။ စတိုက်လစ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖနိုက်မင်းဖြစ်ဖြစ် နိုဘဲလဲဆရာတ်ကြုံ တစ်ယောက်ယောက်ကို စိတ်ပြီး ဝင်ရော့လုပ်မှ ဖြစ်တော့မယ် ထင်တာ ပါပဲ။

၁၆၂၂၂၀၁၁၁၁

များကြော် ပြန်ဖော်အတွက် ဂုဏ်ပြုခေါ်

ရုပန်ငလျှင်ကြိုးလျှို့ပြီး သုံးရက်ခြားကိန္တနာ တိုကျိုးရောက် တပည့်မ ထစ်ယောက်က ဖုန်းဆက်ပြီး ဘေးမသီ ရန်မဆ ရှိနေတဲ့အကြောင်း သတင်း ပေးတယ်။ တိုကျိုးမှာနေကြတဲ့ သူငယ်ချင်းတွေအားလုံးလည်း ဘာမှ မဖြစ် ဣဘူးလို့ ပြောကြတယ်။

မျိုးလေးတစ်ဆက်ကြောင့်

ကျောင်းသူကျောင်းသား တပည့်တွေအဗျားစုက တိုကျိုး တိုင်ပေနဲ့ အမေရိကမှာ ရှိနေကြလေတော့ လသွင်းသတင်းကြားတာနဲ့ သူတို့တစ်တွေ အတွက် စိတ်ပူရတယ်။ အင်တာနက်နဲ့ ဖုန်းဆက်အသွယ်တွေ ပြတ် ဘေးကိန်နေတော့ ပူရုံအပြင် ဘာဗုမတတ်နိုင်ဘူး။ မိသားစုတို့ကလည်း မိတ်ပူပြီး အဆက်အသွယ်များ ရသလားလို့ လုမ်းမေးကြတယ်။ တပည့်မ လေးက ဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားလို့ ဝမ်းသာရသလို ကျေားစုံလည်း ကုန်စိတယ်။ လက်လွမ်းမီရာ မိသားစုများကိုလည်း မြန်မာတွေ ဘေးမသီ ရန်မဆ ရှိကြတဲ့အကြောင်း သတင်းကောင်းပါးရတယ်။ ဒါကြောင့် ဖုန်းဆက် တဲ့ တပည့်မကို ကျေားရတ်စိတယ်လို့ ပြောရတာ ဖြစ်တယ်။ သူ့ဖုန်းလေး တစ်ဆက်က ကြောင့်ကြိုးတွေနဲ့ ပုပ်သောက ရောက်နေကြရှာတဲ့ မိသားစုပေါင်းများစွာရဲ့ ရင်ဝေးကို အေးသွားစေတယ်လေ။

အကရှုံးတော့ သွေးနီးကြ

ဒါတင် မက်သေးပါဘူး။ တပည့်မ ဖုန်းဆက်ပြောတဲ့အထဲမှာ တိုကျိုး မှုနိုတဲ့ မြန်မာတွေ အတော်များများဟာ နီးစပ်ရာအချင်းချင်းပါပြီး မြန်မာ တွေ အနေများတဲ့ ရုပ်ကွက်တွေကို လည်းပြီး သတင်းမေးကြတယ်။ လိုအပ်တဲ့ အကုအညီတွေ ပေးကြတယ်။ တချို့ကျတော့ ရှုံးနဲ့ ရင်မြင်

သက္ကားက ထုတ်လွှင့်ပေးနေတဲ့ စာတ်ရောင်ခြည် ကာကွယ်ရေး သတီ
ပေးအုက်တွေကို မြန်မာလိပ်စီး မြန်မာရုပ်ကွက်တွေကို လိုက်လံဖြန့်ဝေ
ပေးနေကြတယ်။ ရထားတွေ၊ ဘတ်စိကားတွေ ဘာမှမရှိတော့ ခြေကျင်
လျောက်ဝေနေကြတယ်။ သိပ်ချို့ကျူးမှု ကောင်းတယ်လို့ ပြောပြတယ်။
ဈေးဆိုင်တွေလည်း ဝယ်မရတော့လို့ တာချို့၊ စားစရာပြတ်ကြတယ်။ အစိုး
နို့ပဲ့ လူတွေက သန်နဲ့ ခေါက်ဆွဲခြောက်တွေ မျှအပေးကြတယ်။ တာချို့များ
သောက်စရာ၊ ရေတောင် မနီကြတော့ဘူးလို့လည်း ပြောပြပါတယ်။ အရေး
ကြီးတော့လည်း ဈေးနိုးကြသားပဲကိုးဆိုပြီး ဝစ်သာရီတိ ဖြစ်ရတယ်။

ဂုဏ်ယူရတဲ့ပို့က်

အချင်းချင်း ဈေးစည်းကြုံးသာ မဟုတ်ဘူး၊ စီးစရာ ယာဉ်ရထား
မရှိလို့ အဝေးကြီး လစ်းလျောက်ပြီး အော်မြန်ကြရတဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေနဲ့
ကလေးအမေတွေ တွေ့ရင်လည်း မြန်မာတွေက အထုပ်ကျွေးပေး၊ ကလေး
ချိုးပေးနဲ့ တတ်စိုင်သုပ္ပါ ဂိုင်းကြုံလို့ ရုပ်နွောကတောင် ချိုးကျူးဗျား၊ ကျေးဇူး
တင်နေကြသေးတယ်လို့လည်း တပည့်မက ထည့်ပြောသွားသေးတယ်။
လူတစ်ဖက်သားကို ကြုံနာတတ်၊ စေတနာထားတတ်တဲ့ မြန်မာစရိတ်
ကတော့ စေတ်တွေ ဘယ်လောက်ပြောင်းပြောင်း ပြောင်းလဲသွားပါလားလို့
တွေးပြီး အခြောက်တိုက် ဝင်ပြီး ဂုဏ်ယူလိုက်ရသေးတယ်။ အမျိုးဂုဏ်
မြှင့်တော်ပေးတဲ့ လူငယ်တွေကို ချိုးကျူးမှုပါတယ်။

ဓာတ်ရောင်ခြည် ယိုစို့

ရုပ်နာက တပည့်မ ဖုန်းချွေသွားပြီး မကြာမိမှာပဲ ဆန်ဖရန်စစွာကိုမှာ
နေတဲ့ တပည့်တိုင်ယောက်က ဖုန်းဆက်ပြီး ရုပ်နာ၊ နျောကလီးယား စာတ်
ပေါင်းစို့တွေ စီးလောင်လို့ ဓာတ်ရောင်ခြည် ယိုစို့နေပြီး အမြှေတိုး
ဖွင့်ထားတဲ့ ပြောင်းပေါက်တွေ ပိတ်ထားပါ။ မီးရွာ့ရင် အိမ်သားတွေ အပြင်
ပထွက်ပါစေနဲ့ မီးရေအထိမခံပါနဲ့လို့ စိုးနိုးတို့၊ သတိပေးတယ်။ ဆူနာမီ
လိုင်းလုံးကြီးတွေပဲ့၊ အရှိန်က သူတို့ ဆန်ဖရန်စစွာကိုအထိ ရှိက်ခတ်တယ်
လို့လည်း ပြောပြတယ်။ သူတို့ဆီမှာလည်း ပုန်တိုင်းကြောက်ရဲ၊ တော်မီး
လောင်တာ ကြောက်ရနဲ့ နေလို့မကောင်းစေတဲ့ဘူးလို့လည်း ညည်းတယ်။
မြန်မာပြည်ကိုလွှာ့တယ် ဆရာလို့ တမ်းတရှာ့တယ်။

ဘွဲ့တေးသီးတန်အခွဲ မှာ

သူ ဟိုရောက်နေတာ နှစ်အမိတ်လောက်ရှိပြီး မြန်လာချင်တယ်လို့
အေားထဲ ပြောပေမဲ့ မြန်မလာနိုင်ပါဘူး။ ဟိုမှာ သားတွေ၊ သမီးတွေနဲ့
အခြောက်ပြီးဖြစ်တော့ ပြန်လာဖြစ်မယ် မထင်ပါဘူး။ ခေါ်တော်၏
အလည်းသဘောလောက်သာ လာနိုင်တော့မှာပါ။ လွန်နဲ့တဲ့ ပါနှစ်လောက်
က တစ်ခါ သူပြန်လာပြီး တစ်ပတ် ရဟန်းခံသွားသေးတယ်။ သူက
ရှိကုန်ပေါက် တရုတ်လူမျိုးပါ။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာစာအမိကနဲ့ ဘွဲ့ခြားမှု
ထွက်သွားတာ ဖြစ်တယ်။ ဟိုရောက်ပြီး လေးဝါးနှစ်လောက်ကြာတော့
လုကြော်တိုင်း တွဲတေားသီးတန် အခွဲတွေချုပ်း မှာလေ့ရှိတယ်။ အခုံ
နောက်ပိုင်းကျတော့ တရားအခွဲတွေပါ ဂိုပေးပါလို့ မှာတာတ်တယ်။ မြန်မာ
ပြည်မှာ မွေး၊ မြန်မာပြည်မှာ ကြီးတဲ့ မြန်မာလူမျိုး၊ မဟုတ်သူတွေတောင်
မြန်မာပြည်ကို မလွမ်းဘဲ မနေနိုင်ပါလားလို့ တွေးပါပြီး သူတို့အားလုံး
အတွက် မိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။

ဓားဘန်းတို့

မြန်မာလူမျိုးတွေသာ မြန်မာပြည်ကို လွန်းတာ မဟုတ်ဘူး။
အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ မြန်မာပြည်မှာ တစ်နှစ်တန်သည်၊ နှစ်နှစ်တန်သည်
လာနေဖူးတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေလည်း မြန်မာပြည်က ပပြန်ချင်ကြဘူး။
တော်သာလို့ ပြန်သွားရရင်တောင် မြန်မာပြည်ကို အမြှေတိုး တသယ
ပြစ်နေတတ်ကြတယ်။ လွန်နဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း သုံးလေးဆယ်လောက်က
မြန်မာပြည်မှာနေခဲ့ဖူးတဲ့ နိုင်ငံခြားက မိတ်ဆွေတွေဆုံး ခုချိန်ထဲ မြန်မာပြည်
ကို လွန်းလို့မခွေးနိုင်ကြသော်ဘူး။ အဆက်အသွယ် မပြတ် လုပ်ကြတယ်။
အခါအစွင့်သင့်တိုင်း ပြန်လာလည်းကြတယ်။ တာချို့ဆုံး စွေးမျိုးရေးချာ
လို့တောင် အပြန်အလှန် သံယောအော်ဖြစ်နေကြရတယ်။ ကိုယ့်ငါးချို့မျိုး
ကိုယ်ချုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ မြန်မာလူမျိုးတွေက ချုပ်စရာကောင်းသလို
မြန်မာနိုင်ကလည်း အင်မတန် နေချင်စရာကောင်းပဲ့နိုင်ငံ ဖြစ်တယ်။
အဥူးပါး လကျော်တောင်ကျွဲ့ဗျား၊ သားနိုးတို့တော် ဆိုရို့
မျှေးပါ လကျော်တောင်ကျွဲ့ဗျား၊ သားနိုးတို့တော် ဆိုရို့

သယကတကြော်

မြန်မာပြည်က ဥတုသပ္ပါယ မျှတတယ။ အပူအအေး လွန်ကဲမှ မရှိဘူး။ နင်းတွေကျ။ ရေတွေခဲဆိတာမျိုး မရှိသလို ပုလွန်းလို့ ကေ သိန်ခဲပြီး တော်မီလောင်ကျမ်းတယ ဆိတာမျိုးလည်း မရှိဘူး။ စားနိမိကျာ ကောက်ပသီးနှင့် မြေပေါ်မြေအောက် သယံဇာတမျိုးဖဲ့ ပေါကြော်ဝတယ။ ရေနှင့် ဓာတ်သွေ့မျိုးစုလည်း ရှိတယ။ အခြေခံ စားဝတ်နေရေး၊ အတွက် လောက်ကတော့ ဘယ်နိုင်ငြားကိုမှ အားကိုးနေဖို့မလိုဘူး။ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် လိုလေသေးမရှိ ပြည့်စုတယ။ ဒါကြောင့်လည်း ရှေ့က အင်လို့ ပြင်သစ်၊ စပ်နှု အတိ၍ ပေါ်တူဂါ စတဲ့ နယ်ခဲ့နိုင်ငြားတွေ အားလုံးက အင်မရ သူ့ထက်ဝါရီးအောင် မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ချင်ခဲ့ကြတယ။

ကန်သမ္မတရဲ့မှတ်ချက်

မြန်မာကျိုးသံသိသီတာ ကမ္မာပေါ်မှာ သူ့လောက်ကောင်းတဲ့ သစ်များ ဘယ်မှာမှ မရှိဘူး။ နယ်ခဲ့သမားတွေ နှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော် ခုတ်လဲ ရောင်းချွဲတာ မကုန်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလောက် ပေါတာ။ ခုတ်ယ ကမ္မာစစ် မတိုင်ပါကဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္မာပေါ်မှာ နံပါတ်တစ် ဆန်တင်းစိုး ရောင်းချွဲနိုင်ငံ ဖြစ်ရုံမက ငွေ့နှင့် ခဲ့ပေါ်သတ္တု အများဆုံး တင်းထဲ နိုင်ငံလည်း ဖြစ်ခဲတယ။ လူတွေကလည်း အင်မတန် စိတ်နှစ်း နဲ့ညံ့ သိမ်းမွေ့ပြီး သုတေသနရောကြတယ။ ခွင့်လွှာတိသည်းခံစိတ် ကြီးမားတယ။ စိတ်ယဉ်ကျော်မှာ အထက်တန်းကျေတယ။ မြန်မာပြည်က နမ္မတရှုဘော်တွင်း မှာ အင်ဂျင်နီယာအဖြစ် လာရောက်အမှုထိန္ဒြာပြီး စောင်တော့ အပေါ်ကာန် နိုင်ရဲ့ ၃၁ ဦးမြောက် သမ္မတဖြစ်သွားခဲ့တဲ့ ဟားဘတ်ဟူးမား(Herbert Hoover, 1874-1964) က 'မြန်မာလုပ်များဟာ အာရုတိက်တစ်ခုလုံးမှာ ပျော်ဆွဲခဲ့မြှုံး အစ်အမှန်ကို ရရှိထားတဲ့ တစ်ခုတည်းသောလုပ်း ဖြစ်တယ' လို့တောင် မှတ်ချက်ချွဲဖူးပါတယ။

လျှိုက်လျှိုက်လျှော့

ရေကြည်ရာ မြေကိန်ရာ ရှာဖွေရင်း ကမ္မာနေရာ အနဲ့အပြားမှာ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ မြန်မာတွေဟာ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လုပ်းကို မချုပ်လို့

အော်ရှိုး စွန့်ခွာသွားကြတာ မဟတ်ပါဘူး။ အခြေအနေ တွန်ဆိုတဲ့ အော်ရှိုးကြတာပါ။ ကိုယ့်ပို့ယုံကြုံရတဲ့ မလွမ်းတဲ့သူ ပုံပြု ချင်တဲ့သူ ဘယ်ရှိမှာလဲ။ ဘုတိအားလုံးရဲ့ အမျိုးချစ်စိတ်က ဂျပန် လျှော် ပြီးလို့ ကိုစွဲကြီး ကြိုတွေ့လာတော့ အထင်းသား ပေါ်ထွက်လာခဲ့တယ သုတေသနလား။ မြန်မာအချင်ချင်ပဲဆိုပြီး ကူညီစောင့်ရောက်ကြ၊ ရိုင်းပင်ကြတယလေ။ ဒီအတွက် လူငယ်တွေကို ပါးကျူးမိတယ။ မြန်မာချင်းသာမက အက္ခအညီ လိုအပ်နေတဲ့ ဂျပန်လုပ်းတွေကိုလည်း ကူညီကြတယ်ဆိုလို့ ပြုပြီးဝမ်းသာရှိတယ။ ဘုံးစောင့်ဘောင်ဆက် စိတ်ယဉ်ကျေးမှု အထက်တန်း လျှော့ မြန်မာတို့ရဲ့စရိတ်ကို စက်ခဲပြီး မြှင့်တင်ပေးခဲ့ကြတဲ့အတွက် လူငယ် လုံးမှုလေးတွေ အားလုံးကို လိုက်လိုက်လဲလဲ ရတန်ပြုလိုက်ပါတယ။

၁၄၃ ၂၀၁၁

လူကြီးသူများရှိသုံးပစ္စာ

အရုတေလာ စာရေးနှင့် စားပွဲမှာသွားတိုင်တိုင်း ဒေါ်ဒေါ် (လူထူးဒေါ်အဟာ)ကို ပြောပြီး သတိရနေဖိတယ်။ ဒေါ်ဒေါ်အသံကိုလည်း နားထပ်မှာ ကြားယောင်နေတယ်။ ဒေါ်ဒေါ်က အသက်ကြီးလာလေလေ သံယောကြီးလေ ဖြစ်ပြီး သူ့သံကို နေစဉ်လိုလို ဖုန်းဆက်စေခဲ့တယ်။

သရာတွေကိုသာ လွမ်း

ဖုန်းပြောရင် မောမှာစိုးလို တစ်ခါတလေ အမေ့ကောက်ပြီး မဆက်ဘဲ နေလိုက်ရင် သူက ကောက်ဆက်တော့တာ။ ဆက်တဲ့အပါဝိုင်းလည်း 'စာရေးတဲ့အပါ သတိထားရေး၊ ကိုယ်က တော့နာ့ရေးပေမဲ့ ဝေအား ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဘာအကြောင်းရေးရေး သူတဲ့ပါး နာခံသာအောင် ပျော်ပျော်ပျော်နဲ့ ချိချိသာသာ ရေးလို အမြဲ ဆုံးပလေးရှိတယ်။ အသက်ကြီးလာတော့ စိုးရိုးစိုးတို့လည်း ပိုကြီးလာတယ်။ အခုတော့ အဲဒီဇို ဆုံးမယ့်သူ မရှိတော့ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်က သက်ကြီးတန်း ဖြစ်နေပြီး ဒါဖော် ဆုံးမတာ ခံချင်သေးတယ်။ ဦးကြီး(ရွှေ့ခြော့ဒေါ်)၊ ဦးလေး(လူထူးလု)နဲ့ ဒေါ်ဒေါ်တို့ကို လွမ်းလိုက်၊ သတိရလိုက်တာ။

ကျားမြို့ဆွဲရမှာထက် ကြောက်

ဦးကြီးရွှေ့ခြော့ဒေါ်က စာရေးတဲ့အပါ အဆွဲအင် အသတ်တွေ တိုနှင့်နှင့် မပိုမာဖြစ်နေရင် အမြဲ ရုလေးပေါ်လေလို ရှိတယ်။ သူ့စာလည်း လိုက်ရေးရသေး၊ နောက်တိုင်းအပေါ်တော်အင်းလည်း ခံရသေးဆိုတော့ ငယ်စုံကဆိုရင် သူ့အနားသွားရမှာ ကျားမြို့ဆွဲရမှာထက်တော် ကြောက်သေး

သယ်။ အခုတော့လည်း အမြဲတစ်လို သတိရနေဖိတယ်။ ဦးလေးလွှာ ဘေး ဦးကြီးနဲ့ ဖြောင့်ဖြောင့်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်။ အောက်သားဖြစ်လဲ အပြာအဆို၊ အနေအထိုင်၊ အစားအသောက်၊ အမူအကျင့် အားလုံး ကြောင်းတွေထက်တော် ယဉ်ကျေးမိမ့်မွေ့တယ်။ သားသမီးတွေနဲ့ အပည့် သားပြေားတွေကိုတော် ရှုတယ်၊ ငင်က်တယ် မရှိဘူး၊ မင်းသားတွေ၊ မင်းတူတွေကို ကြည့်ပြေားဦးဆိုတဲ့စကားဟာ ဦးလေး အလွန် ပုံးပြာတဲ့ စကားပဲ။

ဦးကြီးတစ်လို စကား မသုံး

စာရေးတဲ့အပါမှာလည်း ဦးလေးက သိမ်မွေ့၊ ယဉ်ကျေးတာပဲ။ အေားလုံး ရှင်ရှင်သီးသီး ဘယ်တော့မှ မသုံးဘူး၊ မဂ်လာမရှိတဲ့ အသုံး အနှစ်မျိုးကိုလည်း ဘယ်တော့မှ သတ်ငံးစာထဲမှာ မပါစေရဘူး၊ 'မိုးခေါင် လို လယ်သမားတွေ ခုက္ခရာက်နေကြတယ်'လို ကျွန်တော်တို့ အယိုတာ အွာက ရေးလိုက်မိရင် ဦးလေးက ခုက္ခရာက်တယ်။ မှတ်မြတ်ပေးလိုက်တယ်။ မှတ်မြတ်ကျင့် ဆိုတဲ့စကားလည်း ဦးလေးက သိပ်စက်ဆုံးတယ်။ လူထူးသတ်ငံးစာမှာ ဘယ်တော့မှ မသုံးဘူး၊ အဲဒီလို သတ်ငံးမျိုးလည်း ဘယ်တော့မှ မထည့်ဘူး၊ ဆက်စပ် အကြောင်းရှိလို မတတ်သာဘဲ ထည့်ရတဲ့အပါမျိုး (ဥပမာ ပြု) စောထိုး ခိုင်က ရွာသူတစ်ပိုးကို ခင်ပွန်းမရှိရိုက် အနိုင်ကျင့်တဲ့ သတ်ငံးမျိုးမှာတော် ပြုစ်တိုးတဲ့စကားလုံးကိုမသုံးဘဲ မတတ်မလော် ပြုသည်။ အနိုင်အထက် ပြုသည် ဆိုတဲ့ စကားမျိုးနဲ့ ရေးစေတယ်။

အျော်လျှို့မှန်အောင်

ဆရာကောင်း သမားစကာ်ငံများရဲ့ အဆုံးအော်အောက်မှာ ကြိုးပြင်း ခြုံတာ့ဖြစ်ပေမဲ့ အာထိ ပလိမ္မာစေသာတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ပြီး ဒေါ်သို့ရှိရတဲ့ အပါတွေလည်း မနည်းလုပ်ဘူး၊ စာရေးတဲ့အပါ ဒေါ်ဒေါ် ဆုံးမသလို သုတေသန်း နားခံသာအောင် ချိချိသာသာ ရေးရမယ့်အစား မီသာလေးနဲ့ နဲ့သေးပစ်သလို တည်းတည်းကြိုးမှန်အောင် ပစ်ထည့်လေး နှိုတာ့ အနာပေါ်တဗ်ကျ မခံမရပိုမိုင် ဖြစ်သွားကြတယ်။ NGO ဆိုရိုတဲ့ အောင် လုပ်စားနေကြသူတွေအကြောင်း ထုတ်ဖော်ရေးတော့ ပြည့်တွင်း

ပြည်ပက အဲဒီလို လုပ်စားနေ့ကြသူတွေ တိုကို ဆားနဲ့ တို့သလို ထွန်းဖွှဲ့
လူး ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ အတင်းအဖျင်း ပိဋ္ဌယာလုပ်သူတွေ ကြော်ပြာ
ဆောင်းပါးရေး စီးပွားရေးသူတွေ ဖွင့်ပွဲမှန်သမျှ လည်တက်ပြီး လက်ဆောင်
ယူသူတွေ၊ ကံစမ်းမဲ့ နိုက်ပေးတာနဲ့ အဓိုဒေသများဖိန့်ခွန်း ခြေပေးတာကိုပဲ
တကယ့် စာနယ်ဇ်းအလုပ်ကြီး ထင်နေသူတွေအကြောင်းတွေ ရေးတော်
အဲဒီလို လုပ်စားနေ့သူတွေက မလိုတော်မျှ အောက်ကလိအာ စကားတွေ
မကြားတော် ပြန်ပြောကြတယ်။

၁၄၉၆ ညပျော်

‘ကိုယ်ရေးနေလို့လည်း ဘာမှပြောင်းလဲတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်
ကျော်မာရေးကိုယ် ဂရိစိက်ပြီး အေးအေးသာ နေပါတော့။ စာတွေရေးမယ့်
အစား ဖတ်ချင်တားတွေသာ ဖတ်နေစစ်ပါ’ နော်သည်ရှိစဉ်က မကြားဆောင်
အဲဒီလို ပြောလေလို့တယ်။ သူကလည်း ကိုယ်ကျော်မာရေးကြောင့် စိုးရိုး
တာကိုဗာ ဒါပေမဲ့ သေမလိုပြုစိုးလို ဆေးခုံတက်ရတဲ့ ကိုယ်က ကျော်ရှိပြီး
အကြားကြီး နေရလိုပြီးမယ်လို ထင်ထားတဲ့သူက ဂွယ်လွန်သွားရှာတယ်။
လူဘဝဆိုတာ ဘာမှ သေချာရေရာတာ မဟုတ်ဘူး။ အသက်အိုးအိမ်
စည်းဝိမိချမ်းသာတွေ ရာထူးအာဏာတွေ ဂုဏ်သတင်း ကော်စောခြင်း
တွေ ဒီမွမ်းကဲခဲ့ဆိုတာတွေ အားလုံး ‘ရေပွေက်မာ တစ်သက်လျာတည်း’
ဆိုသလို နေဖြင့် ညပျော်တွေချည်း မဟုတ်ပါလား။

ဘဏ်ရမှား

အလို့မှာဖက်ပြီး လောက်သားတိုင်း လိုချင်မက်မောတဲ့ အရာတွေ
စုစုပေါင်းစပ်လို့ ဒီအသက်အေးချွှဲယ်ကျေမှ ဘာလုပ်တော့မှာလဲ။ ပြင်သစ်က
နာမည်ကျော် စားဖို့မျှုံးကြီးကိုယ်တိုင် လာချက်ကျော်လည်း ပန်ကေန့်တစ်စ်ကို
ထက် ရှိပြီး မစားခိုင်တော့ပါဘူး။ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးက မာသာထဲရှိအောက်
လက်ဆောင်ပေးတဲ့ ရှိုးရိုက်စိုက်ကားကြီးမျိုး လက်ဆောင်လာပေးလည်း
အိမ်ပေါ်က အိမ်အောက်တောင် မဆင်းနိုင်တော့တာ ဘာလုပ်ရမှာလဲ
ဒီဇေတ် မြို့သားလူလည်တွေလို ဆိုတ်ဘုတ်ထောင်ပြီး ဒေါ်လာရှာတာများ
ဘာခက်လိုလဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီအသက်အေးချွှဲယ်ရောက်မှ လူတာကားကို မျက်နှာချို့
သွေ့ပြီး ခြေထောက်လိုက်ဖက်နေရတာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ။ သေရာပါသွားတာမှ

အာတ်တာပဲ။ ကျော်ရစ်တဲ့ ကိုယ်သားသမီးတွေလည်း ကိုယ်ကြော်
ဆက်ညီးထိုးခံပြီး လူတော့မတိုးတဲ့ဘဝ မရောက်စေခဲင်ပါဘူး။

သီးမချုပ်နိုင်သေး

လူကြီးသူမများ အစုံးအမလကြောင့် လူကျော်ဝတ်ကို ခါးဝတ်ပုဆိုးလို
ပြုနိုင်ပေမဲ့ အတော်အသင့်တော့ ဆင်းခြုံနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါတစ်ခါ
ဆောင်းခဲ့ ထောင်းခဲ့ ထွက်လာတတ်တဲ့ ဒေါသကိုတော့ ခုထိ မချုပ်
သီးနိုင်သေးဘူး။ အထူးသာဖြင့် ကြောင်ဖြူတာ၊ မည်းတာက အရေး
ပြီးဘူး။ ကြောက်မိပို့သာ လိုရင်းပဲဆိုတဲ့ ဘယ်လူလေလေ တော့မာပြီးရေး
ပူးဗျားမျိုးတွေနဲ့ အိုဘားမားလို ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ်၊ ကိုယ်ပိုင်မူ
အာဘစ်ခုမှ မရှိဘဲ ပေါ်ပြုလာဖြစ်ရင် ပြီးရော့ဆိုပြီး လူတိုင်းကို မျက်နှာချို့
လိုက်သွေးနေတဲ့ လူစားမျိုးတွေရဲ့ လုပ်ရပ်ကိုမြင်တိုင်း ဒေါသက ခေါင်းပြုပြု။
သာလေ့ ရှိတယ်။ အာဖေနှစ်နစ်တန်က မူလတန်းကော်းကလေးအပေါ်
ကြော်ချုပ်လို့ ကြော်တော်တဲ့ ဒေါသကိုတော်တဲ့ ဒေါသကိုတော်တဲ့ ဒေါသက ခေါင်းပြုပြု။
အာဖေနှစ်နစ်တန်းကော်းကလေးအပေါ် ကြော်တော်တဲ့ တစ်ခုတည်းသော ဘာသာ
ဘား(Language of the gun)နဲ့ ပြောရတော့တာပဲ။ ကြိမ်းပေ ရင့်သီးပေ
အား မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ကောင်းဘွှဲ့ပြုတွေက လူယဉ်ကျေးမာကားကိုမှ
အာမလည်တာ။

မျှေးတောင်းတီး

ဒါပေမဲ့ ထွက်လာတဲ့ ဒေါသကို ခွဲနှိုးအုပ်ပြီး လူယဉ်ကျေးမာကား
ပြုပါ ရေပါတယ်။ ကိုယ်တာက ကောင်းဘွှဲ့ပြုတွေက လူကြော်လုပောင်းမာကား
အာမလည်တာပဲ။ ဘယ်လောက်ပြောခြော ဘယ်လောက်ရေးရေး၊ ကျွဲပါး
ဆောင်းတီးဗို့သလို ပြောရင်းသာ ဖျော်ပူးရမယ့်ကိန်း ဆိုက်နေတော့
သေား။ ကောင်းဘွှဲ့ပြုတီးတို့တို့တို့တို့ ဘယ်လောက်လည်း ရှိတားမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတော့လည်း
ဆောင်းဘွှဲ့ပြုကို ကောင်းဘွှဲ့ပြုနားလည်းတဲ့ တစ်ခုတည်းသော ဘာသာ
ဘား(Language of the gun)နဲ့ ပြောရတော့တာပဲ။ ကြိမ်းပေ ရင့်သီးပေ
အား မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ကောင်းဘွှဲ့ပြုတွေက လူယဉ်ကျေးမာကားကိုမှ
အာမလည်တာ။

လိမ္မာချင်ပေါ့

ရေးလိုက်ရပေမဲ့ စိတ်ချမ်းသာတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ လူကြီးမေတ္တာနဲ့ ဆုံးမစကားက နားထဲမှာ ပဲတင်ထပ်နေတာကြောင့် စိတ်မလုံမလဲ ဖြစ်တယ်။ လူလိမ္မာမဖြစ်သေးတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း အားမရ ဖြစ်ပါတယ်။ အသက် ဂုဏ် တွေ တန်း ရောက်ပြီခိုတော့ လိမ္မာလိမ္မာမားနဲ့ အေးအေး ချမ်းချမ်း နေချင်ပါတယ်။ ဒါမောင့် ကောင်းသွိုင်တွေက အာဖကန်နွေတန်မှာ ‘ငရဲခြောက်း ထွေတိနေသည်’(Hell Hound at Large)ဆိုတဲ့အတိုင်း သေနတ်ကိုင်ပြီး ရမ်းကားချင်တိုင်း ရမ်းကားနေသေးတယ်လေ။ အဲဒီတော့ လိမ္မာ ချင်ပေမဲ့ မိုက်လက်စနဲ့ ဆက်မိုက်နေရှိုးတော့မှာပါပဲ။ ကောင်းသွိုင်တွေ အာဖကန်နွေတန်မှာ မရှိတော့တဲ့အချိန်ထိ ဆိုပါတော့။

JR. I. ၂၀၁၁

အာမာ ဓားထဗ္ဗားရဲ အွာရာ၏

ကော်ဖိမ္မာနဲ့တွေ စိတ်တိုင်းမကျ ဖြစ်နော်ကိုမှာ ပြင်းလှင်က လူကြီးနဲ့
ကဲ့ဆောင်ပါးလိုက်တဲ့ အိမ်လုပ်ကော်ဖိမ္မာစိစစ် ရောက်လာလို့ ဝမ်းသာ
အွာရာတယ်။ အေတ္တပေါ့ အသင့်ဖော်ကော်ဖိတုပ်တွေ မကြိုက်တဲ့အတွက်
ခုံချင်း စက်နှုတ်ပေးတယ်ဆိုတဲ့ ကော်ဖိမ္မာကိုပဲ ဝယ်သောက်မြှု
ပြုတယ်။

အွာနှင့် ဓရာမုန်းမသီ

ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ဝယ်သုံးလာခဲ့တာ အဆင်ပြန်
အဲ အခုနောက်ပိုင်းကျတော့ သိပ်ပြီး မဟုတ်ချင်တော့ဘူး။ လိုဟာ
စီးကတွေ ရောနောလာကြတယ်။ ကော်ဖိသောက်လို့ ကုန်ခါနီးရင် ခွက်ထဲ
ကော်ဖိနှစ်တွေ အနယ်ထိုင်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ကော်ဖိမ္မာစိစစ်က
ထို့ အနယ်မထိုင်ပါဘူး။ ဘာမှုန့်တွေ ရောထားမှန်းမှ မသီတာ။ ဦးကြီး
အွာဒါင်းရဲ့ အမျိုးမို့လား မသီဘူး။ အစားအသောက်နှုပ်တိသက်ရင်
အေးနည်းနှီးစားကြောင်းတော်တာကြောင့် ရှေးကတည်းက ကော်ဖိစော်
ကိုအော်ကြိုတ်ပေးတဲ့ မေဖြုံး(ပြင်းလှင်)က ဘီတီဘရာသား ကော်ဖိမ္မာ
သုံးခဲ့တယ်။ ပြည်သူ့ဆိုင်စော် ရောက်သွားတော့လည်း ကိုယ်တိုင်
ပြတ်ရောင်းတဲ့ အိမ်ဆိုင်လေးတွေ တွေ့အောင်ရှာပြီး ဝယ်သုံးခဲ့တယ်။

မသတ္တာ

အခုနောက်ပိုင်းရောက်တော့ တယ်မဟုတ်တော့ဘူး။ ဘယ်ဆိုင် ပြေားဝယ်ဝယ် အရောအနေအတွေ လွှတ်တယ်လိုက် မရှိတော့ဘူး နိုင်ခြား ကော်ဖီမျှနဲ့တွေ ဒီနေ့ခေတ်မှာ ပါပေမဲ့ မကြိုက်ဘူး။ အနဲ့သာ မွေးတာ၊ ကော်ဖီရဲ့အရသာက သိပ်မဟုတ်ဘူး။ သူတို့လည်း 'ခြစ်ကိုရီမျှနဲ့ ရောကြတာကို။' လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ကော်ဖီစော်လွှာ့ပြီး ကြိုတယ် တဲ့ ကော်ဖီမျှနဲ့ကို စွဲခဲ့တဲ့လျှောက တဗြားကော်ဖီတွေကို အရသာ သိပ် မတွေ့ဘူး။ ဘာမျှနဲ့တွေရောမျှနဲ့မသိ ရောထားတာမတွေဆိုတော့ သောက် သာ သောက်ရတာ မသတ္တာ။

ဇူအတွေ ဖန်တီးနှိုး

မသတ္တာပေမဲ့ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ ရှိတာကိုပဲ 'ရသေ့စိတ်ပြု သဘောထားပြီး သောက်နေရတယ်။' ဒီခေတ်မှာ အစစ်ဆိုတာ အရှာသာ မဟုတ်လား။ ဘယ်နေရာကြည့်လိုက်ကြည့်လိုက် အတွတေသြချဉ်များ သကြားတို့၊ အသားတုတို့ဆိုတာလောက်ကို စာဖွဲ့မနေနဲ့။ လူကိုတော် ပုံတူဗျားပြီး လူတုဖန်တီးနှိုးကြံးဆောင်နေကြတဲ့ခေတ်လေ။ ပန်းသီးဆိုပြီး စားကြည့်လိုက်။ အရသာက ပန်းသီးအရသာလိုလို၊ သစ်တော်သီးအရသာ လိုလိုနဲ့ ဘာသီးလိုပေါ်ရမှုနဲ့ မသိဘူး။ သစ်တော်သီးတဲ့ ပန်းသီးလာ ပန်းသီးတဲ့ သစ်တော်သီးလာ။ အလားတူပဲ။ ဒီးသီး(ချိုးသီး)ပြုပြီး စားလိုက်တာ စိမ့်စားဥ္ဓားရသလို ဖြစ်နေတယ်။ သစ္စာပန်းအနိုဆိုပြီး ပန်းအိုးလိုက်တာ ရောတွေပါ အနိုဖြစ်ကုန်တော့မှပဲ ဆေးဆိုးထားပဲအနိုတုကြီးမှာ သိလိုက်ရတယ်။

ထောက် ပြီးရော စီတဲ့မာတ်

အတွတေထဲမှာ အဆိုးဆုံးကတော့ အစားအစာ့း ဆေးဝါးတွေပဲ အရောင်လှေအောင် ချည်ဆိုးဆေးတွေ သုံးတဲ့သူက သုံးတယ်။ အကြတွေ ကြားကြားအောင် ပလတ်စတစ်တွေ ထည့်ကြော်ကြသတဲ့၊ ကရော တွေတိုက်တဲ့ နှီမြှုနဲ့ထဲကို မယ်လမင်းတွေ ရောထည့်ကြသတဲ့။ ဘယ်သေား ထောက်မှာပြီးရောဆုံးတဲ့ လူယုံက္ခာစိတ်ပေါ်တဲ့ တော်နောက်မှာ ကြီးထွားသတ်ကြားလာနေကြတယ်။ တိုင်းရင်းဆေးတဲ့ဆိုပ်ကုန်

ဆုံးတဲ့ ဆေးတွေထဲမှာ အဂ်လိုင်ဆေးတွေရောပြီး ထည့်ထားကြော်၏ သက်ဆိုင်ရာက ကြော်လိုက်တာတွေလည်း မကြားခဏ ဖတ်နေရတယ်။

နှစ်စိတ်တွေက ဝင်

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်ဆေးခဲ့ပြီး မှတ်ပုံတင်မထားတဲ့ နိုင်ငံခြားဆေးဝါး မှတ်လည်း ဆိုင်ရာက ခဏခဏ ကြော်ပေးနေရတယ်။ အားလုံးလိုလို တာ နယ်နိမ့်တိခ်ငါး ထိစိမ့်နေတဲ့ ဒီမိန့်ချင်းနိုင်ငံတွေက တရားမဝင် လမ်းကြော်ကဲ ဝင်ရောက်လာတာတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ဒီမိန့်ချင်းနိုင်ငံတွေဟာ ဆေးဝါးအတူ ထုတ်လုပ်ရောင်းရဲတဲ့ရောမှာ ကမ္မားအတြုး ဆုံး စားရင်းဝင်နိုင်ငံတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့နဲ့ နယ်နိမ့်တိခ်ငါး ထိစိမ့်နေရတာ အင်မတန် ကဲဆုံးတယ်လိုက်တဲ့ ပြောရမယလိုပါပဲ။ အစားအစာ အတွက် ဆေးဝါးအတူလုပ်တာဟာ အင်မတန်မှ လုမဆန်တဲ့လုပ်ရင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္မားကျော်မာရေးအဖွဲ့ကြံးကလည်း ညီလာခဲ့ကြုံးတွေ ကျင်းပ ဆိုင်း ဒီကိစ္စကို ဆွေးနွေးပြောဆိုနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြောရုံပြောနေလိုက တော့ ဘာမျှဖြစ်မလာပါဘူး။ လက်တွေ၊ တားဆီးကာကွယ်ဖို့ နည်းလမ်း တွေရှာဖို့ လိုပါတယ်။

လူထုကိုယ်တိုင်ပါမဲ့

ဒီကိစ္စပျော်ဟာ အစိုးအတွေချဉ်းလုပ်လို မအောင်ဖြင့်နိုင်ပါဘူး။ ပြည်သူလူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်တဲ့ စားသုံးသာကာကွယ်ရေး(Consumer Protection) အဖွဲ့အစည်းတွေ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်။ မြို့တိုင်း ရွာတိုင်းလိုလိုမှာ ဒီလိုအဖွဲ့အစည်းတွေ ဖွဲ့စည်းပြီး မသမားတဲ့ စီးပွားရေး သမားတွေကို ဖော်ထုတ်ရပါမယ်။ အနိုးရတွေက ထိရောက်တဲ့ဥပဒေတွေ ပြုကြန်းသတ်မှတ်ပြီး ပြည်သူလူထုက ပေါ်ထုတ်တိုင်တမ်းတဲ့ ကိစ္စရှင်တွေ ကို ချက်ချင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရပါမယ်။ ပြည်သူလူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ မပါဘဲနဲ့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ အောင်မြင် အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အတူယူစရာ

ဂျာမန်နိုင်ငံမှာ Green Party စတင် ပေါ်ပေါက်လာမှုနဲ့အတူ

အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ စားသုံးသူကာကွယ်ရေးလုပ်ရှားမှု စတင်ပေါ်ပေါက်လာမှုများကို အတုယူသင့်ကြတယ်။ ပြောက်ဆယ်ခုနှစ်များအတွင်းက ဂျာမနီနိုင်ငံမှာ အဏုမြှုပ်လက်နက်ဆန္ဒကျင်ရေး လုပ်ငန်းတစ်စွဲ သုတေသနိုင်ငံ မြေပေါ်မှာ အဏုမြှုပ်လက်နက်တွေ ထားရှိတာကို ဆန္ဒကျင် ကွန်ကွက်တဲ့ လုပ်ရှားမှု စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြတယ်။ အစက ပါတီရယ်လို့ မထောင်ပါဘူး။ ဆန္ဒကျင်ကွန်ကွက်တဲ့ လုပ်ရှားမှုတော်ဝါအဖြစ်သာ လုပ်ခဲ့ကြတယ်ပါ။ နောက်ကျတော့ ဂျာမနီက မြို့ကြီးတွေမှာပါ ဆန္ဒကျင် ကွန်ကွက်မူတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ တဖြည့်ဖြည်း အင်အားကြီးမှာ လာတဲ့အခါကျမှ ပါတီအဖြစ် တည်ဆောင်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

ကုန်းပါတီ

ပါတီရယ်လို့ ထောင်ခဲ့ပေမဲ့ သမားရှိုးကျ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွေ မလုပ်သေးပါဘူး။ ပင်မရေးနှင့်ရေးပါတီများ လုပ်ရကောင်မှန်းပေသိတဲ့ အဏုမြှုပ်လက်နက် ဆန္ဒကျင်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို စောက်ချုပ်လုပ်ပါတယ်။ ဂျာမနီကွန်ပြီး အခြား ဥရောပနိုင်များကို ပြန်ဖွားသွားအောင် အင်အား အတော်ကြီးမှာသွားပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ အဏုမြှုပ်လက်နက် တင်ဆောင်ထားတဲ့ စစ်သော်ကြီးတွေ နိုင်ငံတစ်ခုခုကို ဆိုက်ကပ်မယ်ဆိုရင် ဝင်လိမ့်မရအောင် 'ကရင်းပါတီ'အလဲ လွှာင့်ထူထားတဲ့ သတော်လေးတွေနဲ့ ပိတ်ဆိုတားဆိုး ကွန်ကွက်ကြုံပါတယ်။ အဲဒီက တစ်ဆင့်တာက်တော့ အဏုမြှုပ်လက်နက်၊ စက်ရုံးတွေနဲ့ စစ်စဆိုးတွေကိုပို့ပြီး ဆန္ဒပြု ကွန်ကွက်တာတွေ လုပ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ အဏုမြှုပ်နက်လက် ဆန္ဒကျင်ရေးသာမက ဝေလုပ်မှုများများအတိုက် တားဆိုးကွန်ကွက်တဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်ကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများအထိ တို့ချွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

စားသုံးသူ ကာကွယ်ဓရ

ဒီကင့် သဘာဝပတ်ဝန်ကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် အရှိန်အဟုန် ကြီးကြီးမှာမျှေး လုပ်ဆောင်လာခဲ့ကြတာဟာ အစိုးရတွေက စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးက စခွဲတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကရင်းပါတီဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းလေးတွေက စတင်လိုက်တဲ့ လုပ်ရှားမှုက မွေးဖွားပေးလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဆိုတဲ့ စကားကလည်း ဘုရား ခုနှစ်မှတိုင်ခု နှစ်များက ပြောတဲ့သူ မရှိပါဘူး။ ဘုရား ခုနှစ်များအတွက် ရောက်တော့မှ အုပ်စုံမှတ်တမ်း ပြစ်တယ်။ Ralph Nader ဆိုတဲ့ ရှေ့နေတစ်ယောက်က စားသုံးသူကိုကနေပြီး ဘုမ္မထိတွေကို တရာ့ခွဲတာ အစိုးရကြောနဆိုင်ရာများကို တရာ့ခွဲတာတွေ ထုတ်ပေးပါတယ်။ တဖြည့်ဖြည်း သူ နာမည်ရလာတော့ စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ ဖွံ့ဖြိုးကျယ်ပြန်ပြန် လုပ်ပါတယ်။ နောက်တော့ အင်အားကြီးမှာသာထက် ကြီးမှားလာပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးကို လွှမ်းခြားတဲ့အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်သွားပါတယ်။

သမ္မတ ဝင်အရွေးခံခဲ့

ရပ်စုံနှစ်အပဲအစည်း ဘယ်အထိ အင်အားကြီးမှားလာခဲ့သလဲ ဆိုရင် လွှတ်တော်က စားသုံးသူကာကွယ်ရေး ဥပဒေအမျိုးမျိုး ပြဋ္ဌာန်း ဆေးတဲ့အထိ ဖြစ်လာပါတယ်။ ရပ်စုံနှစ်အကိုလည်း လွှတ်တော်က ဒေါ်ယူပြီး ထင်ပြာဆွေးစွေးပေါ်ပါတယ်။ သမ္မတအဖွဲ့တော်က ဆောင်ရွက်တဲ့ စားသုံးသူ ထိုးများမှာလည်း ရပ်စုံနှစ်ကို ဒေါ်ယူပို့ပို့ပြုပါတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ နှုတ်ပျော်ပွဲတိုင်းမှာ တစ်သီးပုဂ္ဂလာအဖြစ် မနိုင်မှန်း သိပေး ဝင်ရောက်ယဉ်ပြုပွဲခဲ့ပါတယ်။ စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးကိုစွဲ အစိုးရအဆက်ဆက် အလေးထားစေဖို့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သမ္မတ ဆွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်ယဉ်ပြုပြုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကော်လုပ်နှင့်အထောင်

အမေရိကန် စားသုံးသူကာကွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ကရင်းပါတီ ဖွှေပ်ရှားမှုတွေရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် ဒီနေ့ ကမ္မာတ်ခုလုံးမှာ စီးပွားရေးသာတွေရဲ့ မသမားမျိုးစုံကို တားဆိုးကာကွယ်တဲ့ ဥပဒေပေးပေးပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်ခုစုံလုံးဟာ အစိုးရတွေက လွှာင့် ကောင်းမှန်းသိလို့ စလုပ်ခဲ့ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူလှယ့်တစ်ရုံး မိမ်တဲ့ လုပ်ရှားမှုတွေကြောင့် ပေါ်ထွက်လာခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ

ကြောင့် အစားအစာတု၊ ဆေးဝါးတွေတွေ ကာကွယ်ရေးနဲ့ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ရေးကိစ္စတွေကို ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင် တက်တက် ဖြော်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြဖို့ လိုအပ်ကြောင်း တပ်လုန်နှီးဆောင်လိုက်ရပါ တယ်။

၂၁၂၀၁၁

မြတ်များ ကျော်းမား

ကမ္မာတစ်ခုလုံး၊ အထူးအာရုံစိုက်ပြီး စောင့်ကြည့်နေရတဲ့ အရှေ့ အလယ်ပိုင်းအသက မကြုံစရှုံး ထူးကဲဖြစ်စဉ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာဖြစ်လို့ သာမှ မရေးရသေးတာလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အေးကြတယ်။

အထောက်ခံသူ မရှိ

မန္တလေးက စာဖတ်သူတစ်ဦးကဆိုရင် တယ်လိုဖုန်းနဲ့ဆောက်ပြီး ရေးဖို့ ထိုက်တွန်းတာ လေးကြိမ်တောင် ရှိပြီ။ တူနိုးရားမှာ စဖြစ်ကတည်းက ဘူ ထိုက်တွန်းနေတာ ဖြစ်တယ်။ တောင်ကြီးက စာဖတ်သူတစ်ဦးကတော့ ရွှေဘာရုက် ရာထူးက နှတ်တွက်သွားတဲ့ သတင်းကို အယ်ရာအိုးရားက ထွင်ထွင်ချင်း ဝမ်းသာအားရှိနဲ့ ဖုန်းဆောက် သတင်းပေးတယ်။ ရန်ကုန်မှာ ထူးချွတ်တွေ့သမျှ ဂျာနယ်သမားတိုင်းကလည်း ဝမ်းသာနေကြတာ တွေ့ရ တယ်။ ခုချိန်ထိတော့ မထောက်ခံသူ တစ်ယောက်မှုကို မတွေ့ရသေးဘူး။ အားလုံး ဝမ်းသာကြတယ်။ ဒီမိုက်ရေးလိုင်းတဲ့ပို့ကြိုး ရှိက်ခတ်လာတာပဲလို့ ရှုပ်ပြီး ထောက်ခံကြိုးဆိုကြတယ်။ အာဏာရှင်တွေရဲ့နေရာမှာ ဒီမိုက်ရေး အစိုရတွေ အစားထဲ့ ဝင်ရောက်လာလို့မယ်လို့လည်း မျှော်လင့်နေကြတယ်။

မြိုင်ချိုးနိမ်တားခဲ့လို့

ဘုရင်တွေ၊ စောင်ဘွားတွေ၊ အာဏာရှင်တွေရဲ့နေရာမှာ ပြည်သူတွေ လိုလားတဲ့ ဒီမိုက်ရေးလိုင်းတဲ့ အစိုးရမျိုး၊ ဝင်ရောက်လာ မလာဆိုတာ ချုပ်မှာ ယတိပြုတ် မပြောနိုင်သေးဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အာရုပ်ကုန် တစ်ခု

လုံးမှာ ခုတိယကဗ္ဗာစစ် ပြီးကတည်းက ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ အာဏာရှင်တွေ အုပ်စိုးလာခဲ့ပြီး ဒီမိုကရေစ် အင်အားစုမှန်သူမျှ ဖိန္ဂိုလ်ချိန်ထားခဲ့လို လွှဲ လပ်တဲ့ အရောင်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေ မရှိယလောက် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ခုတိယကဗ္ဗာစစ် မဝါးစိုးက အရွှေအလယ်ပိုင်းအေသ တစ်ခုလုံး အင်းလို့ ပြင်သန အီတလို စတဲ့ နာ်ချွဲနိုင်ပြီးတွေ့ရဲ့ အုပ်စိုးမှုအောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့ကြရပြီး စစ်ပြီးကာလ ရောက်တော့လည်း ဘုရင်တွေ ရိုတ်ပော်ဘွဲ့ တွေ့နဲ့ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ အုပ်စိုးမှုအောက်မှာ နေခဲ့ကြရပေးကော်မှာ အာရုံတွေအားလုံးဟာ အင်မတနဲ့ ဆင်းခဲ့ကြတယ်။

သက္ကရာဇ် လူမျိုးစုများ

ဆင်းခဲ့တော့ ပညာမသင်နိုင်ကြဘူး။ အာရုံကဗ္ဗာ တစ်ခုလုံးမှာ အီဂျိုလ်နိုင်ပဲ တစိုက်တည်းမှာပဲ တက္ကာသိုလ်နဲ့ ကော်ငါးကော်ငါးတွေ ရှိလို ပညာတတ်သူ များတယ်။ ကျို့နိုင်ပဲတွေမှာက ပညာ မတတ်သူတွေ များတယ်။ သဲက္ကာရရထဲ လှည့်လည်သွားလာနေကြတဲ့ လူဆင်းရဲတွေ လည်း များတယ်။ အခု နာမည်ကြီးနေတဲ့ နိုင်းအတော်များများဟာ စစ်အေးကာလအတိတောင် နိုင်းရယ်လို ပေါ်ရလောက်တဲ့အဆင့် မရောက်ကြစေသေးဘူး၊ လှည့်လည်သွားလာနေကြတဲ့ လူမျိုးစုအဆင့်လောက် ရှိကြ သေးတာ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်ဆယ် အစိတ်လောက်ကမှ ရော့တွေတွေပြီး နေချင်းသွေး သူတွေ့ဖြစ်လာကြတယ်။

ဘေးလုံးအသင်းတွေ ဝယ်ကြ

ရော့တွေကြောင့် အုပ်စိုးသူ ရိုတ်တွေ၊ စုလတန်တွေ၊ ဘုရင်တွေ ဘဲလိုနာ သူတွေကြီးတွေဖြစ်ပြီး အင်းလန်နဲ့ ဥရောပက ဘေးလုံးအသင်းတွေ အပြုံးအဆိုင် ဝယ်လိုက်ကြ အင်းလိုပြင်းပွဲတွေကို ကိုယ်ပိုင်းရှုက်လေယဉ်ကြီးတွေနဲ့ သွားပြီး ဒေါ်လာသိုးပေါင်းများစွာ လော်ကာစားကြ လုပ်နေကြ ပေမဲ့ ဆင်းခဲ့တဲ့သူတွေကတော့ ဆင်းခဲ့နေကြတယ်။ အီဂျိုလ်နိုင်ပဲ ဟာဆိုရင် ကဗ္ဗာပေါ်မှာ ပါးပိုက်နှိုက်နဲ့ အလိုင်သုတေသမား အများဆုံးနိုင်ပဲ အဖြစ် နာမည်ဆိုနဲ့ ကော်ကြေားခဲ့တယ်။ စက်မှုဖွှဲဖြေးမှုကြောင့် ရော့ လိုအပ် ချက် များသထုက် များလာလေ ရော့သွေးကြီးတွေ ချမ်းသာသထုက် ချမ်းသာလာလေ ဖြစ်လာတယ်။ ဆင်းခဲ့ချမ်းသာ ကွာဟမှုကလည်း တစ်နေ့

အား ကြီးသထုက် ကြီးလာခဲ့ရတယ်။ အုပ်စိုးသူ အာဏာရှင်တွေနဲ့ ဆုရင်တွေ၊ စောဘွဲ့တွေက ဒီအချက်ကို လုံးဝ လျှိုလျှိုရှုတားခဲ့ကြတယ်။

အုပ်မှုကျော်ကြီးတွေအကြောင်း

အနောက်နိုင်ပဲကြီးတွေကလည်း ပါးစပ်ကသာ လူကြောကောင်းအောင် အိုက်ရေစ် တွင်တွင်အော်နေတာ့၊ တကယ်လေက်တွေ့ကျတော့ သူ သို့နိုင်ငံ ဘွဲ့က ရော့ကုမ္ပဏီကြီးတွေအကြောင်းကို လိုက်ပြီး အာရုံအာဏာရှင်တွေကို အုပ်ပိုင်းနေကြတာပါပဲ။ အာရုံကဗ္ဗာက နိုင်ငံတွေအနက် အုပ်ရေးကို အရှင်ဆုံး၊ အသိအမှတ်ပြုခဲ့တဲ့ အနိုင်ဆောင်တော်ကို နှစ်တဲ့လုပ်ဆောင်ပြီး ချို့မြင် အို့က်စားခဲ့သလို သူ့ကိုဆက်ခဲ့ခဲ့တဲ့ မူဘာရက်ကိုလည်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ငွေကြော်အလုံးအရှင်း ထောက်ပုံပေးကမ်းပြီး ကျားကန်ပေးခဲ့တယ်။ ထစ်များနိုင်ငံကို နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော် အုပ်စိုးခဲ့တဲ့ ကဒိုဒီ ဓရိရင်လည်း အာဏာသိမ်းပြီး တက်လာကတည်းက ကဗ္ဗာအန္တရာယ်အရှို့ရှုံး အကြမ်းဖက် ဆိုင်းဆောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ရတဲ့ ဖြစ်တယ်။

အမြတ်အမွန်းပဲ တန်ဖိုးထား

အုပ်တော့လည်း ပြင်သစ်၊ အီတလို ရှာမနဲ့ အင်းလို့ စတဲ့ ဥရောပ နိုင်အေးလုံးက ရော့မျက်နှာကြည်ပြီး ကဒိုဒီကို မြောက်စားခဲ့ကြတယ်။ အကြမ်းဖက် ဥရောပကို ကဒိုဒီ တိုင်းခန်းလွှာ့လည်းတော့ ကော်ကော်ခိုင်းပြီး ဆောင်းသောင်းဖူးဖူး ကြီးဆိုကြတယ်။ အီရုတ်အာဏာရှင် ဆက်ဒမ်္ဂလာ ဆိုရင်လည်း အီရုန်ကိုဆန့်ကျင့်နဲ့ စီအိုင်အောက် မွေးထုတ်ပေးခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ ဒီမိုကရော် လှည့်လည်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ လူ့ အခွင့်အာရုံလည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ အမြတ်အမွန်းပဲ။ အမြတ်အစွမ်းသာ မှုယ်ဆိုရင် ဘန်မှုးတော် သို့ကိုတူးကြမှာ မလွှာ့ဘူး။

သေချာတာတစ်ဦး

ရော့သွေးကြီးတွေနဲ့ အာဏာရှင်တွေ နှစ်ပေါင်းများစွာ ထင်တိုင်း ကြော်ကြလေတော့ ဆင်းခဲ့သားတွေအတွက် ဆင်းရဲတွင်းက ပိုနက်သထုက် နက်လာတယ်။ သဲက္ကာရာအေသေတွေဆိုတော့ ဆန်ရောစီးကြရှားတယ်။

ရေနံက စားလိုဂုဏ်တာမဟုတ်ဘူး၊ နောက်ဆုံး ဆင်းရဲသားတွေ မခံမပါနိုင် ဖြစ်ပြီး ပေါက်ကွဲတော့တယ်။ အင်တာနက် ကျော်ဗြားကြာ့င့် မမျှော်လင့်ဘဲ တစ်နိုင်ငံပြီးတစ်နိုင်ငံ ချက်ချင်း ကူးစက်ပြန်ပွားသွားခဲ့တယ်။ နောက်ထပ် ဘယ်သူတွေ ပြတ်ကြပြီး ဘယ်သူတွေ တက်လာမယ်ဆိတာ မပြောနိုင် သေးပေမဲ့ သေးသေချာချာ ပြောနိုင်တာတစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ အင့် အလယ်ပိုင်း အရောက်ခွဲတွေဟာ ‘ပါဝါများရဲ့ ကျဆုံးခန်း’(Fall of the Powers) ဖြစ်တယ် ဆိတာပဲ။

ရုပါများ ကျဆုံးခန်း

စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလက ရုပါပါဝါကြီးနှစ်ခု ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီယော ဆိုပို့ယက်ရုပါပါဝါကြီး ပြုလဲကျဆုံးသွားတာကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ဒီနေ့အထိ တော့ ရုပါပါဝါ တစ်ခုတည်း ကျနိုင်တော့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်ကျတွေ ဟန်သာရှိတော့တာ၊ အဆန်မရှိတော့ဘူး။ ရှေးတုန်းကလို ကမ္ဘာကြီး တစ်ခု လုံးကို ကိုင်မလွှုပ်နိုင်တော့ဘူး။ မြောက်ကိုရှိယားလို နိုင်ငံသေးသေးလေး ကို မာဟာထိန်ထိန် တုံ့ပြန်ချင်တာတောင် တရုတ်မျက်နှာ လှမ်းကြည့်ပြီး ကိုယ်ရှိနိုင်သတ်နေရတယ်။ တရုတ်က အမေရိကန်ရဲ့ အကြိုးဆုံး ပြုရှင်ကြီး ဖြစ်နေတာကိုး။ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုံ၊ ခုတိယေ ဆယ်စုနှစ် မကုန်မိမှာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရုပါပါဝါဆိတာ ရှိမှားမဟုတ်တော့ပါဘူး။

စုံထားလို့ မရတော့

ရုပါပါဝါခေတ် နိုင်းချုပ်တော့မှာဖြစ်သလို တဗြား ပါဝါတွေလည်း နိုင်းချုပ်ဖို့ မဝင်တော့ပါဘူး။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း အရေားအစ်းအတွက် အစ ပျိုးဆိုက်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ အင်တာနက်ခေတ်မှာ လူတွေမသိအောင် ဘာမှ လုပ်လို့ မရတော့ဘူး။ အီတလိုဝန်ကြီးချုပ် ပိုက်ဆံပေးပြီး ပျော်တော်ဆက် ဖော်ပါးတာလည်း ဖုံးစိတားလို့ မရဘူး။ ကဒိုဒီက အမေရိကန်တယ် တွေမှာ ဒေါ်လာ သန်းထောင်နှီးပြီး အပ်နှစ်ထားတာလည်း လျှို့ဝှက်ထားလို့ မရဘူး။ ရုပါပါဝါတို့ရဲ့ လက်နက်က နူးကလီးယားလက်နက် ဖြစ်သလို အင်တာနက်က ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများရဲ့ စွမ်းအားအကြီးမားစုံး လက်နက် ဖြစ်နေပြီး။

အား ချောက်ကမ်းပါးကြီး

ရေနံသူငွေးကြီးတွေနဲ့ ဘုရင်တွေ၊ အာဏာရှင်တွေ ပါဝါမှာယ်စွဲပြီး သို့ောင်းသူပြည်သား လူများစုကြီးကို နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကြာအောင် လျစ်လျှော့ သို့ောင်းသူများမှာ ရောမ ချောက်ကမ်းပါး ပြီးသွေးယ် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံး ပိုက်ဟောင်းလောင်းတွေက မခဲ့ တော့ဘဲ အုံကြွေလာခဲ့တယ်။ အင်တာနက်က အလျင်အမြန် ကူးစက် ပြောသွားအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီကြာ့င့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း အရေားတော်ပုံကို အီးတော်လှန်ရေး(e-revolution)လို့ နာမည်ပေးလိုက်ချင် တယ်။

မှတ်သို့ထင်ထင်

နူးကလီးယားလက်နက် ကိုင်ထားနိုင်ရင် ရုပါပါဝါဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာကြီးတို့ အုပ်စိုးနိုင်တယ်ဆိတဲ့ ပါဝါရှင် အယူအဆကို အာရိပြည်သူတွေက နိုင်းပို့ဆုံးလိုက်ပြီးလို ဆိုချင်တယ်။ ပြည်သူတွေခဲ့စွမ်းအားက ဘာမဆို ဖန်တီး ပြည်တယ်ဆိတာ သက်သေပြုလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ အာဏာရှင်၊ ပါဝါရှင် အောင်ရဲ့ ကျဆုံးခန်းကို မျက်ဝါးထင်ထင် ပြင်တွေ့နေရတာပဲလို့ ပြောလိုက် ချုပ်ပါတယ်။

၃၁၂ ၂၀၁၁

ရုပ်နှုန်းချက်ချင်းနီးရင် သွေးချင်းနီးတဲ့

ဟိုတလောက ဂျပန်လျောင်းကြီးနဲ့ ဆူနာမီ ဒီလိုင်းကြီး ကြော်တွေ့နိုက်မှာ ဂျပန်ရောက် မြန်မာတွေ့ချင်း ယိုင်းပင်းကူးလျှော်ပုံများကို ကြားချုပ် ဝါးစီးမြောက်ရှုက်ယူမိတဲ့အကြောင်း ရေးခဲ့တယ်။ မရှေ့မနော်င်းမှာပဲမလေးရားပြန် လူငယ်တစ်ယောက်ရေးတဲ့ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက် စားတွေ့ကို အမှားတရေးဖို့ ဖတ်ရှင်းနဲ့ မြန်မာတွေ့ချင်း အရေးကြီးမတဲ့ သွေးနီးကြုပဲ အကြောင်းတွေ တွေးပြီး ကြည်နဲ့ပိတ် ဖြစ်ရတယ်။

သွေးမနီးပါဘဲ သွေးစည်းကြော်

အဲဒီအကြောင်းနှစ်ခုက ဆက်စပ်ပြီး သွေးစည်းမှာနဲ့ သွေးနီးမှာ အကြောင်းတွေကို ဆက်တွေ့ဖြစ်သွားတယ်။ လူချင်းတူလို့ ဘာသာအယူဝါဒချင်းတူလို့ သွေးဆည်းကြတာမျိုးရှိသလို လူမျိုးတွေ၊ ဘာသာတွေ မဟုပေါ့လည်း အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆချင်း တူညီလို့ သွေးမနီးပါဘဲနဲ့ သွေးစည်းကြတာမျိုးတွေလည်း တွေ့ရတတ်တယ်။ တစ်ခါတလေကျေတော့ လည်း ကိုယ်နဲ့ လူမျိုးချင်း၊ ဘာသာချင်း တူပါလျက်ကို တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ဘယ်လို့မှ သွေးစည်းလို့မရနိုင်တာမျိုး ရှိသလို လူမျိုး၊ ဘာသာ လုံးဝ ကွဲပြားခြားဆာန်ပါလျက်နဲ့ ဆွဲလိုမျိုးလို့ ရင်နှီးချုစ်ခင်ကြတာမျိုးလည်း ရှိတတ်တယ်။ အကြောင်းရင်းကို ထုံးသပ်ကြည်တော့ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆချင်း ထပ်တူနီးပါး တူညီကြတဲ့အတွက် ဖြစ်တယ် လို့ ကောက်ချက်ချခိုတယ်။ 'အသွေးအရောင် တူညီတဲ့ ရှိတွေ့ချင်း အုပ်စွဲ၊ နေကြတယ်' (Birds of the same feather flock together) ဆိုတဲ့ စကားလိုပေါ့။

အရာလုပ်ခဲ့လို့

မြန်မာပြည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ကျောင်းဆရာလုပ်ခဲ့လေတော့ ပုံးယ်က သားလို့ သောာထားခဲ့တဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ဆွဲ အမှားအပြား ရှိခဲ့သလို ကိုယ့်ကို အဖော်တို့ အဖော်ကြီးတို့၏တဲ့ ပုံညွှန်တွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေကြားမှာတော့ ဒီကိစ္စဟာ ပေါ်ထူးဆန်းလှတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာသမားကို မိဘနဲ့ တစ်တန်းတည်း အေလေ ရှိကြတာကို။

သွေးစည်းတဲ့ အကျိုးပေး

ဘဝအကျိုးပေးကပဲ ထူးဆန်းလို့လားတော့ မသိဘူး။ နိုင်ငံခြားသူ ပုံးယ်သားတွေ ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ကိုယ့်အပေါ် သံမံယာဇူးဖြစ်ပြီး အဖော်ကြီးတဲ့သူ၊ အဖော်လို့သောာထား ဆက်ဆံသူ လေးယောက်တက် ဆွဲ့ ရှိခဲ့တယ်။ ဂျပန်လူမျိုး လူငယ်သတင်းတောက်လေး တစ်ယောက် ဆရာလိုတစ်ယူမျိုး၊ အဖော်လိုတစ်ယူမျိုး အဖြို့မပြတ် ထိုသွေးနေလေ့ရှိသလို လူမှုရေးနဲ့ ပရဟိတလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်နေ ခဲ့ ရှုနှစ်မလေးတစ်ယောက် ဆိုရင်လည်း သူ့အလုပ်တွေနဲ့ပုံပတ်သက်ပြီး ပိုင်ပွဲနေ့နေ့ လုပ်ရှုတင်မက သူ့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိုစွဲ ရင်စွင့်စရာ ဆွဲ ရှိရင်လည်း မကျယ်မဝက် ရင်စွင့်လေ့ရှိတယ်။ စိစရာရှိရင်လည်း ပြုတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံ ရောက်နေရောက်နေ ၆ လ တစ်ကြိမ်တော့ အာက်အောင် လာတွေ့တယ်။ တစ်ခါတလေ ၂ လ၊ ၃ လ တစ်ခါ အာက်လာတတ်တယ်။ 'ပါပါ'လို့ ခေါ်ပါရစေလို့ ခွင့်တောင်းပြီး အဖြို့တစ်ဦးတို့။ စာရေးရင်၊ အီးမေးလိုပိုင်လည်း 'ပါပါ'လိုပဲ ရေးတယ်။

သွေးတဲ့

မြန်မာပြည်မှာ နှစ်အကော်ကြာအောင် အမှုထမ်းခဲ့တဲ့ အနောက် ပုံးသူ တစ်ယောက်ဆိုရင် အဖော်တစ်ယောက်ကို ရရှိက်သလိုကို ရရှိခဲ့တယ်။ အခုံ သူ့နိုင်ငံ ပြန်သွားတော့လည်း အဖြို့မပြတ် အီးမေးလိုပိုင် ကျော်မှုရေးကို ဖော်မြန်းတယ်။ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်တဲ့ စာအုပ်စွဲအားရှာတယ်။ သမီးတစ်ယောက်လိုကို မိတ်ယူထားခဲ့ဘာ။

အခု ပြောခဲ့သူအားလုံးက လူချင်းတွေ့ခုံ ရင်နှီးခဲ့ကြလို့ သံယောက်
ဖြစ်သွားကြတာ။ အဂုဏ်ထံသောက်ကျတော့ လူချင်း တွေ့ဖူးဘာမဟုတ်ဘဲ
နဲ့ သတင်းကြားနဲ့ ရင်နှီးခဲ့ခဲ့ပြီး အဖေလို့ ဒေါ်ခွဲ့တော်းခဲ့တာ ဖြစ်
တယ်။ ဉာဏ်တော်းလျှနိုင် ဆစ်ဒနီတဗ္ဗာသို့လို့မှာ မဟာဘွဲ့တော်းခဲ့အတွက်
ကျောင်းတက်နေတဲ့ ကျောင်းသူတစ်ယောက်ဆိုက သူက သိသွားခဲ့တာ၏

ကာတွန်းဆရာမ

သူကလည်း ဆစ်ဒနီတဗ္ဗာသို့လို့မှာ မဟာဘွဲ့လာတက်တဲ့ သို့
လက်ာနိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သူနှိုင်ခဲ့မှာ အတော်အသင့် နာမည်ကျော်ကြား
တဲ့ ကာတွန်းဆရာမတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူက သတင်းကြား
ခင်မင်ရင်နှီးနေပြီး အဖေလို့ ဒေါ်ခွဲ့တော်းချုပ်က ပြန်မှုလို့ ဖေဖော်
ရေးတာပါ သင်ယူပြီး သူ့လက်ရေးနဲ့ ဖေဖေဆိုပြီး ရေးလိုက်ပါတယ်။ (သူ
လက်ရေးနှမှုနာနဲ့ သူ့ကာတွန်းလက်ရာကို အကဲခတ်နိုင်အောင် ထည့်သွင်
ဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်) သူက ကာတွန်းခွဲချုပ်တော်မက ကများလေးတွေ့
လည်း ရေးပါတယ်။ သူ့ကများလေးတွေ့နဲ့ ကာတွန်းလက်ရာလေးတွေ့လည်း
စိုးပေးလိုက်ပါသေးတယ်။ သူ ကျောင်းပြီးသွားရင် လာဖြစ်အောင်လာပြီး
တွေ့မယ်လို့လည်း ကတိပေးထားပါတယ်။

အသွေးအရောင်တူတွေ့နှု

မမြင်ဖူး၊ မတွေ့ဖူးဘဲနဲ့ ရင်နှီးချဲ့ခဲ့ခြင်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်သလား
လူမျိုး၊ ဘာသာ မတုက္ခပြား၊ ခြားနားပါလျက်နဲ့ သွေးသားရင်းခြား
သဘောထားတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်သလား။ အများစုကတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး
လို့ ထင်ကြမှာပဲ။ လောက်တော်အနေနဲ့ ပြောတာပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆ
ကြမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လောက်တော်အနေနဲ့ ပြောစရာ ဘာအကြောင်း
မရှိပါဘူး။ ကိုယ်ကလည်း ဘာမှာအရေးပါ အရာဓရာက်သူ မဟုတ်တော့
ဟန်လုပ်ပြီး ပြောနေစို့ မလိုပါဘူး။ တစ်ပို့နဲ့တစ်ပို့ အပြန်အလှန် အကို
ပျော်ရှုံးစရာလည်း ဘာမှုတိတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါတော့ ဒီလို့ ချို့ခဲ့ရင်းနှီးမှုပဲ
ရှိနိုင်တယ်လို့ ယုံတယ်။ အသွေးအရောင်တူတဲ့ ငါကိုတွေ့ချင်း အုပ်စု
နေလေ့ရှိတယ် ဆိုတဲ့စကားအတိုင်းပေါ့။

ချုပ်နှီးချက်တူရင်

နိုင်ငံခြားသားတွေ့ ဖြစ်ပေမယ့် စိတ်ဓာတ်ချင်း စရိတ်ချင်း ယုံကြည်း
ချက်ချင်း၊ ရည်မှန်းချက်ချင်း တူညီသူတွေဖြစ်ကြတော့ သွေးမန်းဆဲဖူး
သွေးစည်းနိုင်ကြတဲ့သဘောလိုပဲ ယူဆမိတယ်။ ဒီသွေးစည်းမှာက ကျွမ်းဝင်း
ရင်းနှီးမှာနဲ့ ချို့ခဲ့ခြင်လေးတာမှုတို့ ပေါ်ထွန်းလာတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီက
သားဆင့် သံယောဇုန်တို့ တွယ်တာမှုတို့ ဖြစ်လာနိုင်တယ် မဟုတ်ဘူးလေး
အကျင်တော်းနားနိုင်ငံသား ချေခြေဗားရားဟာ ကျူးမှုးမှားရဲ့ လွတ်
ချုပ်ရေး တိုက်ပွဲအတွက် ကက်စထရုံနဲ့ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး နောက်
ချုပ်မှာ ဘော်လစ်းယား လွတ်ပြောက်ရေးအတွက် ဘော်လစ်းယားလူမျိုး
ဆွဲနဲ့ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ရင်း ကျခုံးခဲ့ရပါတယ်။ ယုံကြည်းချက်ချင်း၊ ခံယူ
ချက်နဲ့ ရည်မှန်းချက်ချင်းတူရင် လူမျိုးတူမှု မဟုတ်ဘူး။ ဆွဲမျိုးတော်မှု
မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူနဲ့မဆို သွေးစည်းနိုင်တယ်၊ ချို့ခဲ့ရင်းနှီးနိုင်တယ်၊
သံယောဇုန်ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်းတယ်။

အုတေဘာ်

နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာတွေ့လည်း သာမန်အချိန်တွေမှာ တစ်ယောက်
နဲ့တစ်ယောက် ဂရိုစိုက်ချင်းမှ စိုက်နိုင်ကြလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဂုဏ်ဆလျှင်
ခြေးလို့ အဖြစ်ခိုးကြီး ကြိုကြရတဲ့အခါကျတော့ အားလုံးဟာ ဘဝတူတွေ့
ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဘဝတူတွေ့ဖြစ်တော့ အလိုလိုနေရင်း သွေးစည်းသွား
ကြတယ်လေး။ ဘဝချင်းတူရင်၊ ယုံကြည်းချက်ချင်းတူရင်း၊ ရည်မှန်းချက်ချင်း
တူရင် အားလုံးဟာ အရေးကြီးတဲ့အခါမှာ အလိုလိုနေရင်း သွေးနှီးသွား
ကြတယာဟာ မမှုတာပါပဲ။

၃၈ ၃၁ ၂၀၁၁။

မြို့း စိတ်သဘောထားချင်း တစ်သားတည်း ကူးအောင်
ရှုတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ ဒါ သဘာဝတရား ဖြစ်တယ်။ ရုပ်ချင်းတွေတဲ့
အမြှာချင်းတောင်မှ စိတ်ချင်း အတော်တူပေမဲ့ အားလုံး တစ်သားတည်း
ကျွေအောင် တူတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မတူတဲ့နေရာတွေလည်း ရှိသေးတယ်။
မိုးနဲ့ သားသမီးလည်း အလားတူပဲ့၊ စရိတ်မတူတာတွေ ရှိသလို အကြိုက်
တူတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါဟာ လူ့လောကဲ့ ဖြစ်နိုဖြစ်စဉ် သဘာဝပဲ့

ဓမ္မသုံးမျိုး

‘မြန်မာလူမျိုးက နှစ်ယောက်ရှိရင် နှစ်ရိုက်းကွဲတယ်။ သုံးယောက်
ရှိရင် သုံးရိုက်း ကွဲတယ်။ ဘယ်တော့မှ မည်ညွတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်
မတိုးတက်တာ’ နိုင်ငံရေးအလုပ်ကို မနှစ်ပြီးတဲ့ လူးများရဲ့ ပါးစပ်က
အမြဲတမ်း ကြားခြေလဲရှိတဲ့စကား ဖြစ်တယ်။

မြန်မာ့ မကွဲတာ မရှိတဲ့

သူတို့စကား နိုင်မာစေ့အတွက် ဂွဲမြို့နှစ်တွေလည်း ကွဲတယ်။
ပြည်သူ့ရဲ့ဘော်လည်း ကွဲတယ်။ ခါးရှုံးလစ်လည်း ကွဲတယ်။ ဖဆပလ
လည်း ကွဲတယ်။ ပထာဝလည်း ကွဲတယ်။ အော်မတိုင်ခင်က ရှိစိတ်အော်လည်း
ကွဲ သင်တွေလည်းကွဲ့ မကွဲမှုတဲ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုမှာကို မြန်မာပြည်မှာ
မရှိဘူးလို့ ဆက်ပြောချင် ပြောပါလိမ့်းမယ်။ ဘယ်သူတွေက အော်လို့
ပြောကြတာလဲလို့ ကြည့်ရှုကိုရင် အများစုံဟာ ဘယ်စောင် ဘယ်အခါမှာ့
အများအရေးကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်လဲရှိတဲ့ ကိုယ့်အရေး၊ ကိုယ့်မိသာဒါ
အရေး တစ်ခုတည်းကိုသာ အလေးထား လုပ်ဆောင်လေ့ရှိသူတွေ ဖြစ်တယ်
ဆိုတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

သက်သက် ရမယ်ရှာတာ

တကယ်တော့ ဒီလူတွေဟာ အများအကျိုး ရပ်ကျိုးရှာကျိုး သူတို့
မလုပ်တာကို ခုခံကာကွယ်ဖို့အတွက် သက်သက်မဲ့ ရမယ်ရှာပြီး ပြောကြ
တာ ဖြစ်တယ်။ လူ့လောကမှာ ရပ်ချင်းခွဲမရအောင် တူတယ်ဆိုတာသာ

မျှော်ဖြစ်မှုတဲ့နိုင်ငံ မရှိ

မြန်မာလူမျိုးတွေမှ သူများထက်ထူးပြီး ကွဲကြတာ မဟုတ်ဘူး။ မည်
အွေတဲ့ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကမ္မာပေါ်မှာ ရှိသမျှုံးနိုင်ငံတိုင်း၊ လူမျိုးတိုင်း
အွေးတဲ့ နိုင်ငံ၊ စစ်မဖြစ်မှုတဲ့ နိုင်ငံ တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး။ တိုးတက်ထွန်းကား
အော်တဲ့ နိုင်ငံကြီးတွေမှာလည်း အယူအဆ မတူကွဲပြားကြည့် သူ့ပါတီ၊
လိုပါတီဆိုပြီး သီးခြား ခွဲထောင်ထားကြတာပဲ့။ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ သက်တမ်း
အရှည်ဆုံး အာဏာရပါတီကြီး ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အယ်လိုက်ပါတီဆိုရင် ပါတီ
တစ်ခုတည်းမှာကို သီးခြားအုပ်စုကဲ့တွေ တစ်ခါးဇိုင်လောက် တရားဝင်
အည်ရှိနေတာ ဖြစ်တယ်။

ဆူလားမပြောက်သေးလို့

ကွဲကြ၊ ပြောက် ဆိုတာက အယူအဆချင်း၊ ယုံကြည်ချက်ချင်း
အုပ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ဦးနောက် လူလားမပြောက်သေးလို့ နိုင်ငံရေး မရင့်
ဆူက်သေးလို့ ဖြစ်တာ။ လူလားမပြောက် ရှင်ကျက်ပြောဆိုရင် အမြဲ့ အယူအဆ
အုပ်တာဟာ လူ့သဘာဝပဲလို့ နားလည်ပြီး သည်းခံနိုင်တယ်။ အတူတွဲပြီး
လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တယ်။ လူ့ဘုံး၊ လူ့လောက် ဆိုတာ မတူတဲ့လူတွေ အတူ
တွဲပြီး မတူတဲ့ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေကို တစ်ဦးချင်း ကိုယ့်နည်း
လိုပါ့ဟန်နဲ့ လုပ်ကြကိုပို့ကြရင်က တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာ
ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

တင်းစည်းဥပမာ

တစ်သွေးတစ်သားတည်း ပေါင်းစည်းညီညွတ်တယ်။ ရေကိုသားလို့
အကြားမထင်သလို ပေါင်းစပ်တယ် ဆိုတာတွေက စကားအဖြစ် ပြောတာ

သက်သက်ပဲ။ ထင်စည်းတစ်စည်းလို စည်းလုံးညီညွတ်တယ်ဆိတ္တဲ့ ပုံဆောင်
စကားဘူမှ လူ့လောကမှာ သဘာဝကျွော ဖြစ်နိုင်တဲ့ ပေါင်းစည်းညီညွတ်နေ့
ဖြစ်တယ်။ ထင်စည်းတစ်စည်းမှာ အမျိုးအစားမတူတဲ့ အတိအရှည်မည်တဲ့
ထင်ခြောက်းတွေကို ကြိုးတစ်ခြောက်းနဲ့ ခုပြီးစည်းထားလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။
ပေါင်းစည်းထားတဲ့အတွက် လိုရာအရှစ် ရောက်အောင် သက်သက်သာသာ
လွယ်လွယ်ကုက္ခာနဲ့ သယ်ပိုးသွားနိုင်တယ်။ အလွယ်တကူ ကျိုးပွဲမသွားဘူး

ဘုံအကျိုးစီးပွားအတွက်

လူ့လောကဆိတာလည်း အတူတူပဲ။ အသွေးအရောင်၊ အမျိုးအနွယ်
မတူ ကွဲပြားခြားနားတဲ့ လူအများအပြားဟာ တူညီတဲ့ ပန်းတိုင်တစ်ခုကို
ရောက်ဖို့အတွက် ဘုံအကျိုးစီးပွားဆိတ္တဲ့ ကြိုးနဲ့ စုစည်းပြီး ခရီးသွားနေတာ
ဖြစ်တယ်။ တူညီတဲ့ပန်းတိုင် ဆိတာကတော့ အေးချမ်းသာယာပြီး လူတိုင်း
လူတိုင်း မတောင့်မတာ၊ မကြောင့်မကြ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်နိုင်တဲ့
သာယာရွှေပြည့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ သာယာရွှေပြည့်ကိုရောက်ရင် လူမျိုး
မရွှေ့ ဘာသာမရွှေ့ အသားအရောင်မရွှေ့ လူသားအားလုံး ခံစားမှုမှာဆိုတော့
ကိုယ်လည်း ခံစားရမယ်။ သူလည်း ခံစားရမယ်ပေါ့။ အဲဒီလို ခံစားချင်
စိတ်က ဘုံအကျိုးစီးပွား ဖြစ်ပါတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းက ညီညွတ်နေ့
ဆိတာ တူညီတဲ့ ဘုံအကျိုးစီးပွား တစ်ခုအတွက် ပူးတွဲနေထိုင် လုပ်ကိုင်
ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒီမိုကရရန်ကျင့်စဉ်

ဘုံအကျိုးစီးပွား တူရင် တွဲလုပ်တယ်။ မတူရင် တွဲမလုပ်ဘူး။
ကိုယ်နည်းကိုယ်ဟန်နဲ့ ကိုယ့်ဘာသာ လုပ်တယ်။ ဒါ သဘာဝပဲ။ ဘာမှု
မတူးဆန်းဘူး။ အပြုံးပြောစရာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်က ကိုယ်ကြိုက်တဲ့
လမ်းက သွားသလို သူလည်း သူကြိုက်တဲ့ လမ်းက သွားပါစေ။ ဒါ
လူတိုင်းရဲ့ မွေးရာပါ အခွင့်အရေးပဲ။ ကိုယ်အခွင့်အရေးကို ကိုယ်မြှုတ်နဲ့
သလို သူလည်း သူ့အခွင့်အရေးကို တန်ဖိုးထားမှာပဲ။ ဒါကို နားလည်
သဘောပေါ်ကိုပြီး သူ့အခွင့်အရေးကို တန်ဖိုးထား လေးစားတာ၊ သူ့အခွင့်
အရေး၊ သူ့ခို့တ်ကြိုက် အသုံးချေတာကို ကြည့်ကြည့်ဖြူဖြူနဲ့ လက်ခံပေးတာ
ဟာ ဒီမိုကရရန်ကျင့်စဉ် ဖြစ်တယ်။

ဘုံအကျိုး

ဒီလိုပြောတဲ့အတွက် အားလုံးဟာ မိတ်ဆွေ ဖြစ်တယ်။ ရန်သူမှနိုဘူး
ဘုံး ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လူကောင်း လူဆိုး
သူယုတ်မာ ဆိတာကတော့ ဘယ်ဇော် ဘယ်အပါမဆို ရှိနေတာပဲ ဖြစ်
တယ်။ လူကောင်းကို မိတ်ဆွေအဖြစ် သဘောထားရမယ် ဆိတာကတော့
ပြောစရာ မလိုဘူး။ လူတိုင်း သိတယ်။ လူဆိုးကျေတော့ ခွဲခြားစားစား
လိုတယ်။ တရှုံးက အရာကိုသော သောက်စားမှုယ်စုံတဲ့သူ့ လောင်းကဗေား
အလွန်အကျိုး လုပ်သူကို လူဆိုးလို ပေါ်တယ်။ သူ့ပုံးပုံး ကြိုက်လို့ စွဲလို့
သောက်တယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှ ခုက္ခလမ်းပေးဘူးဆိတ္တဲ့ သူမျိုးကိုတော့ မိတ်ဆွေ
အဖြစ် မပေါင်းသင်းချင်ရင်တောင် ရန်သူ့အဖြစ် သဘောထားပြီး ရောင်ဖယ်
အစရာတော့ မလိုဘူး ထင်ပါတယ်။

အနားကိုမြင်လို့ ပြုပြင်ရင်

တရှုံး ဆင်းရဲလွန်းလို ကြိုပိုကြိုရာကြိုရင်းနဲ့ ခါးပိုကိုနှိုက်ဖြစ်။ သူ့ဘိုး
ပြောသွားတာမျိုး ရှိတယ်။ သူ့တို့ဟာ လူဆိုးတော့ လူဆိုးပဲ။ ဒါပေမဲ့ မတရား
နှင့်ထက်စီးနှင့်းနဲ့ နှိပ်စက်ညွှေးပန်း မလုပ်ဘူး။ သူတစ်ပါး သားပျိုးသိုးပျိုး
ဘုံး ထိပါးစောက်း မပြောဘူးဆိုရင်တော့ လူယုတ်မာလို့ ပေါ်တဲ့အဆင့်
အရောက်သေးဘူးလို ဆိုချင်တယ်။ သူ့တို့ အမှားကိုသိလို့ နောင်တတရားရဲ
ပြုပြင်တယ်ဆိုရင်းရွင့်လွတ်သင့်သူကို ခွင့်လွတ်ရမယ်။ ပြုပြင်ပေါင်းသင်း
သင့်သူကို ပေါင်းသင်းနိုင်တယ်။ ရေးခေါ်ရေးအခါက နာမည်ကြီးတဲ့
စွမ်းတောင် ဗာပြုပြုတဲ့ကိုတောင် နောက်ဆုံးကျေတော့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး
အေးထဲ ပါဝင်လာပြီး တိုင်းပြည့်ရဲ့ အဖိုးတန် သားကောင်းသိမီးကောင်းတွေ
ပြုပြုလော့ကြတဲ့ သာကာ ရှိပါတယ်။

အဏားပြီးရော

တရှုံးကျေတော့ သောက်စားမှုယ် မရှိဘူး။ လောင်းကဗေား မလုပ်ဘူး။
အပြုံးလည်း မတို့ကိုဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူသောသေ ငတော်မြှုပြုရေး ဆိုတဲ့
စိတ်နဲ့ တစ်ခွားလုံး တို့ပြီး သေချင်သေား။ ငါးစားကိုသိုးပျိုး
ထုတ်မရောင်းနိုင်ဘူးဆိုပြီး လူတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ပြုသွား
ဘာကို ဂုဏ်တွေတဲ့ ထိုင်ကြည့်နေနိုင်တယ်။ တရှုံးက နိုင်တုန်း မိတ်ဆွေး

ထားမယ် ဆိတ္တဲ့စိတ်နဲ့ အားနည်းသူတွေကို နိုင်စက်စီးနှင့် ညွှန်ပြုခြင်း၊ မျှင်းပါးနှင့် မျှင်းနှင့် တိတယ်။ တချို့ကျတော့ မသိ နားမလည်သူတွေကို လိမ့်ညာ လျဉ်စားပြီး ကိုယ်ကောင်းစားဖို့ ‘ကုပ်သွေးစုံ’ တိတယ်။ တချို့အား သူတွေကောင်း ဟန်ဆောပြီး လူမသိအောင် မတော်မတရား အလုပ်အေး လုပ်တိတယ်။

ဘေးသာ အဖတ်တင်

ဒီလူစားမျိုးတွေကိုမဲတာ လူမျိုးစားပြုထက်စတာင် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ လူယုတ်မှာဆိတဲ့စားလုံးနဲ့ ထိုက်တန်တယ်။ ဘယ်တော့ဘယ်အခါး အပေါင်းအသင်း မလုပ်အပ်သူတွေဖြစ်တယ်။ ရန်သူအဖြစ် ပြတ်ပြတ်သူ့သား သတ်မှတ်ပြီး ပေါင်းမဖော်နိုင်အောင် ရှုတ်ချေပြစ်ရမယ်။ အားနာနေထိုး ဖြစ်သူ့သားထောက်ထားဖို့ မတန်ဘူး။ လူယုတ်မှာတွေက မထွေးတရားကို ဘယ်တော့မှ တန်ဖိုးထားတာ မဟုတ်ဘူး။ တရားဟောနေရာ့မောရ့သာ အဖတ်တင်ပါလို့မယ်။

၁၆၃ ၃၂၁၁

အမတ် အလုပ်နှင့်ပြုပိုလို

ခွင့်မပန်ဘဲ ရတ်တရာက တစ်လလုံးလုံး စာရေးဖို့ ပျက်ကွက်ခဲ့တဲ့ တွေက စာဖတ်ပရိသတ်များကို တောင်းပန်ပါရမေ။ စိတ်စေတနာနဲ့ အစိနယ်တစ်ကျောက် နိုင်ငံရုံခြားက ဖုန်းဆက်ကြာ စာရေးကြိုး စုံစမ်းကြသူများနဲ့ အိမ်အရောက်လာဖိုး ကြည့်ရှုကြသူ အားလုံးကိုလည်း အေးနှုန်းတင်ကြောင်း ဦးစွာပထမ ပြောကြားလိုက်ပါရမေ။

အုပ်စီးအေးလိုက်

အားလုံး စိတ်ပုံကြတဲ့အတိုင်း နည်းနည်း နေထိုင်မကောင်းဖြစ်သွား ဖို့ပါ။ ဒီနှစ် မတ်လက ရာသီဥတု တော်တော်ဖောက်ပြန်တယ်။ ပူလိုက်၊ ပြောသူချလိုက်၊ အေးချင် အေးလာလိုက်နဲ့ ခုတစ်မျိုး၊ တော်ကြာ တစ်မျိုး၊ အိုးပရ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေတာ။ အိန္ဒိယသမုဒ္ဓရာထဲ မုန်တိုင်းဖြစ်ပြီး ပြောပြည်ထဲ ဝင်မလိုလို သတော်စတွက်လည်း ဖြစ်နေသေးတယ်။ နောက် အော့ မတ်လထဲမှာ ပြန်မာပြည်ကို မုန်တိုင်းဝင်တဲ့လုံးစံ မရှိဘူးလို့ ရဲရပြော ခဲ့တဲ့ မိုးလေလသီးထွန်းလွှဲခဲ့ခြားကား မုန်လို့ တော်သွားတာပဲ့။ ဒါတောင် အယ်လိန္ဒိယီးနဲ့ လာနိုညာ ကလိတဲ့ ဒဏ်ကတော့ မလွှတ်ဘူး။ လမ်းပေါ်မှာ သံလျှပ်လွှေ့တွေ တလူလူပျော်ပြီး ကျောကော့အောင် ပူဇော်ရာက ရှုတ်တရာက ဆေတွေတိုက်ပြီး မိုးတွေချာချင် ရွာချာပြန်ရေား၊ အပူသက်သာသွားလို့ အေးသာမလိုပြစ်ခါရှိသေး။ နောက်နေ့ မိုးလင်းတော့ ခြစ်ခြစ်တောက် ပူလော် ပြန်ရေား၊ အမိုးရတာ တစ်ခုမှုမရှိဘူး။ ဖောက်ပြန်ချင်တိုင်း ဖောက်ပြန်နေ အော့တာပဲ့။

ရေရှိသည့်က သတယ်

မတ်လကုန်ခါနီး တစ်ရက်ကတော့ တစ်သက်မှာ တစ်ခါမှ မကြုံဖူတဲ့ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှတစ်ခုကို တွေ့ရတယ်။ ထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ်လို ပြောရမလား၊ ပြောမယ့် ကြိုးမှသိလို ပြောရမလား ဆိတ္တာတောင် မစေ့တတ်တော့ဘူး၊ ထူးဆန်းတာကတော့ ထူးဆန်းတယ်။ အဲဒီနေ့ကို ရုံကောင် တွေ့ကတော့ သတိပြုချင်မှ သတိပြုခို့ကြမယ်။ ရေရှိသည့်ကတော့ ကောင်းကောင်း မှတ်ပို့နေတယ်။ အဲဒီနေ့က မိုးလင်းကတည်းက မူတား လုဂို့ ဟောဟပို့ကိုနေတယ်။ နည်းနည်းလေး လုပ်မိတာနဲ့ ဝါးလို ပါးစစ် ဟြေး ဖတ်လိုက်ဖတ်လိုက် အသက်ရှုံးနေရတယ်။ ထမင်းဝါးရတာတော် ဟောတယ်။ ဉာဏ်စောင်းတော့ လေပြင်းတိုက်ပြီး မိုးတွေ့ချာလိုက်တယ်။ မိုးက သိပ်များတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ တော်တော်အေးသွားလို ဉာဏ်က စောင်းခြုံပို့ရတယ်။

နွေ့နှုံးဆောင်း တစ်ပေါင်းတည်း

မနက်ကျတော့ မိုးမရှာဘူး။ အုံရုံပဲ အုံတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆောင်းလို ချမ်းနေတယ်။ တစ်နေ့လုံး မိုးအုံလိုက်၊ လေပြင်းတိုက်လိုက်နဲ့ စောင်းချာလို မရဘူး။ မတ်လ နွေ့ခေါ်ခေါ် နေ့လယ်ခေါ်းကြီးမှာ စောင်းခြုံပြီး ကျေးဇူး ရတယ်ဆိတ္တာ ယုနိနိုင်စရာ မရှိဘူး။ အညာသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ ရန်ကုန် ဆောင်းရာသီမှာတော် နေ့လယ်ကြီး စောင်းခြုံ မကျေးခဲ့ဖူးဘူး။ အခုံ ကြုံဖူးရတယ်။ သဘာဝတရားရဲ့ ဆန်းကြယ်မှုတွေ အမျိုးမျိုး ကြားဖူး ကြိုးပါရဲ့။ နေ့ချို့သက်တ နေမင်းကြီးတဲ့ ဉာဏ်သက်တ လမင်းကြီးတဲ့ ကောင်းကောင်ထက်မှာ နှစ်ပါးဆိုင်ပြီး အပြိုင်တွက်နေတာ မြင်ဖူးပါတယ်။ နွေ့ခေါ်ခေါ် မိုးကြီးပစ်တာ ကြားဖူးသလို ဆောင်းတွင်းကြီး မိုးရွှာတာ လည်း ကြုံဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မနေ့ကတဲ့ တစ်နေ့တည်းမှာ နွေ့နှုံးဆောင်းရာသီ တစ်ပြိုင်တည်း ကျော်ရောက်တယ်။ တစ်သက်နဲ့တစ်ကိုယ် တစ်ခါမှာ မကြုံဖူးဘူး။

တင်ဓားတာ မဟုတ်

ဥတုသုံးမျိုး တစ်ပေါင်းတည်းကျိုတယ် ဆိတ္တာက သဘောတော်သာ မဟုတ်ဘူး။ တင်ဓားပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ် ပီပြုတာ။ နွေ့က

ကျို့ ခြုံခြင်းတော် ပူသလို မိုးကလည်း မိုးပို့သာ အုံဆိုင်မှုနှင့် ဖြူးကျော်တာ။ မိုးရပ်သူးတာတောင် အုံပို့နေတုန်းပဲ့။ ချမ်းတဲ့နေရာ ကျော်တာ။ အည်း ရန်ကုန်ဆောင်းနဲ့မတူဘဲ အညာဆောင်းလို စောင်းခြုံထဲက မထွက် မထွက် အောင်မျိုး။ ထူးတွေ့တွေ့တည်း အုံရာသော်လို ဆိုရမယ့် အခြေအနော် အာက်နေ့ရောက်တော့ ချမ်းတယ်ဆိုတာ ဘယ်ရောက်သွားမှုမျိုး မသိတော့ ဘူး။ ချက်ချင်ပဲ့ပဲ ပူလာလိုက်တာ ကိုယ့်အသား တိရင်တောင် အငွေ့ထွက် အာသလို ခံစားရတယ်။ ရာသီဥတုက လူတွေ့ကို ကျိုးစားနေသလို အောက်မဲ့ အောင်ယူ။

နွေ့နှုံးတင်ကြောင်း ကြော်ချင်လို့

နွေ့နှုံးဆောင်း တစ်ပေါင်းတည်းကျိုတဲ့ ဒဏ်ကို မကျိုးမှတဲ့ ခန္ဓာ သို့က မခံနိုင်ဘူး။ အသက်ရှုံးကြပ်ပြီး မောလာတယ်။ ခံစိုင်းလို ရှူးဆေး လိုက်တာနဲ့ သက်သာမသွားဘူး။ ဗင်တိုလင်ရှုံးဆေးကို က်နဲ့မှုတ်သွင်း ရှုံးရှုံး ခေါ်ပဲ့ သက်သာသွားတယ်။ ပြီးတော့ ကြပ်မဲ့ကြပ်ပြီး မောမြို့ အာနေတော့တယ်။ နည်းနည်းလေးမှာ အလွှဲပ်မခံတော့ ဆေးရုံလည်း သွားနိုင်ဘူး။ အနီးကပ် စောင့်ရောက်ပေးနေတဲ့ ဆရာလေးကိုပဲ အကြောင်း ခြားစားရတယ်။ ဆရာလေးရဲ့ ဂရမိုင်မှုကြောင့် သေကောင်ပေါင်းလဲတော့ ပြုစိုင်းလိုက်ဘူး။ ခံတော့ တော်တော်ခံလိုက်ရတယ်။ တစ်လယ်း စာမရောဘဲ အာလိုက်တယ်။ အခုတော့ သက်သာလာပြုပြစ်တာက တစ်ကြောင်း စိတ်ပဲ့ ပြုတဲ့ စာတိပစ်သတ်မှာကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောချင်တာက သစ်ကြောင်းကြောင့် ဒီစာကို ရေးလိုက်ရတာ ဖြစ်တယ်။

နွေ့ကရိုင်မျိုးဆို့တော်ကြီး

နှုတုန်းက တန်ဖို့မထားဘဲ မရှိတော့မှ အဖိုးတန်မျိုး သိတာ လူ သဘာဝပဲ့။ အညာသားဖြစ်လို တော်ရုံအပူလောက်ကို မမူပါဘူး။ အခု အာရာရတော့မှ အပူကို ကြောက်ပြီး သစ်ရိုင်ပါးရိုင်တွေကို တစ်းတိမိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အချိုင်းက အများကြီးဆောင်းသွားပြီး ကျော်သားဘဝက နေပြာ် အောင့်တဲ့ ရန်ကုန်-မန္တာလေး မိုးရထားနဲ့ ကားပေးတစ်လျှောက်က ကျွန်းတော့ ပြုပြီးတွေ့ မရှိတော့ဘူး။ ပါစိုင်နှုံးရွေ့တွေ့ကို မလေ့လာခဲ့ အောက်က တော့အုပ်တွေ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ည ၉ နာရီခြော့ပဲ့ ရှင်ရှင် အောက်က တော့အုပ်တွေ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး။ ည ၉ နာရီခြော့ပဲ့

ကြည်ပြီးအပြန် ပန်ဆိုတန်းတစ်လျောက်မှာ ကလေးတွေနဲ့ အလုအယ၍
ပန်းကောက်ခဲ့ကြတဲ့ ခရေပင်ကြီးတွေ မရှိတော့ဘူး၊ စိမ်းညိုးနေတဲ့ ခရေပင်
ကြီးတွေ၊ မန်ကျည်းပင်ကြီးနဲ့ ကုန်းပင်ကြီးမဲ့ နေရာမှာ အခုတော့
ကွန်ကရစ် ဖုန်းဆိုတော့ကြီးပဲ ရှိတော့တယ်။

တိုးတက်မှုနဲ့ ဓရတိယတိမှု

ဒါကိုပဲ မြို့ပြေ့မြို့တိုးတက်မှုလို့ ဒေါ်နေကြသေးတယ်။ တိုးတက်ရဲ့
ဆုတ်ယုတ်ပျောက်စီမံ့ကို လူတွေ ခွဲမြှားမသိကြဘူး။ ရောဂါရမှ သိကြရတယ်
ဆိုရင် ဘယ်ကောင်မှာလဲ။ အခု ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုလောက် အတွင်းမှာ
သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပညာပေး လျှော့ဆောင်မှုတွေ
တော်တော်လေး လုပ်ကိုင်လာကြတာ တွေ့ရလို့ စိတ်သက်သာရာရာသေး
တယ်။ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာ သစ်ပင်စိုက်တဲ့ သတင်းတွေလည်း
ကြားသိ မြင်တွေ့နေရတယ်။ အခုစိုက်တဲ့အပင်တွေ သစ်ပင်ကြီး ဖြစ်လာ
ဖို့က ဇု နှစ်၊ ဝံ နှစ် အချိန်မျှရှုံးမယ်။ လော့လော့ဆယ် သက်တစ်
လေးပါးဆယ်ရှုံးနေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတွေကို ခုတ်လျှော်း မပြုလုပ်စိုလည်း
တားဆီးကာဘွယ်စွဲ လိုပါတယ်။ လမ်းဖောက်လို့ အဆောက်အအုံဆောက်လို့
ဆုံးပြုး သက်တစ်ဦးရင့် သစ်ပင်ကြီးတွေကို လက်လွှတ်စုပယ် ခုတ်လျှော်း
မပြုဖို့ လိုပါတယ်။

သက်သေပြုပါ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတို့ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလော်း
နှင့်ပြည်ရေးတို့ သစ်ပင်စိုက်ရေးတို့ လျှော့ဆောင်ကြတာ အလွန်
ကောင်းတယ်။ လက်တွေ့၊ များများဆိုက်ကြရင် ပိုကောင်းတယ်။ အခုတော့
အစိုက်နဲ့ အခုတ် တစ်ဖက်စောင်းနှင်းဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်တယ်။ များများ
စိုက်ပြီး နည်းနည်းပဲခုတ်ကြပါလို့ တောင်းပန်ချင်တယ်။ ဖုန်းဆိုးမော်ဖြစ်ပြီ့
အိုအောင်ပြန်ဖြစ်တယ်။ ဖုန်းဆိုးမော်ဖြစ်တယ်။ အုပ်ချုပ်ပေး
ပို့သယ်ဆိုတဲ့ သတိပေးချက်တွေ ကြားရှုပြန်တယ်။

မျှတစ်ယွေး လူစွဲးအား

‘ကမ္မာပျက်တဲ့နေ့’(dooms day)ဆိုတာ တကယ်ရောက်လာတော့
ဘာလား။ ငလျှော်ကြီးတွေလူပို့လိုက်၊ ဓမ္မနာမီဖြစ်လိုက်၊ အခုနောက်ဆုံး
ကြာလိုးယား ပေါ်ပေါ်နိုင်လိုက်၊ ပေါ်ပေါ်ကွဲလိုက်နဲ့ ဒီအတိုင်း
ပေါ်ပေါ်ကြည်ရှုက လွှဲပြီး ဘာမှမတတ်နိုင်ကြဘူးလား။

အားလုံးမရောတွေ

အခုတော့ လာသမျှထူးတိုင်းက ဒီမေးခွဲနှင့်ကိုချုပ်း မေးကြတယ်။
အားလုံးနဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ကိုခွဲတွေကိုတော် သိပိုက်တဲ့မဝင်စားနိုင်
ပဲဘူး။ ဂျပန်ငလျှော်ကြီးပြီးတာ့နဲ့ ရှုပ်းပြည်နယ်အတွင်းက ငလျှော်ကြီးက
ပေါ်တိုက်ဆုံးသလို ဝင်လာတော့ လူတိုင်း စိတ်ထိုက်ရတယ်။ ဒီကြားထဲ
အားလုံးမရော သတင်းတွေကြလည်း တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ထွက်လာသေး
တယ်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်များအတွင်းက လုပ်ခဲ့တဲ့ ပဲရှေ့ငလျှော်ကြီးမျှး ဒုတိယအကြော်
ဆာနိုင်သေးတယ်ဆိုတဲ့ ပောက်နှင့်ကြာ့နှင့် ထိတ်ထိတ်လန့်လန့် ဖြစ်နေ
ပဲဘူး စစ်ကိုင်းပဲတ်ချွေကြောကြီးကလည်း အချိန်မရွေး အန္တရာယ်ပေး
ပို့သယ်ဆိုတဲ့ သတိပေးချက်တွေ ကြားရှုပြန်တယ်။

သက်စွဲးတားဆီးကာဘွယ်

ဂျပန်က အျိုးကြလိုးယား ပေါ်ပေါ်နိုင်လိုး
ဆီးချုပ်စား နည်းလမ်းမရှိတော့ဘူး ထင်ရတယ်။ ပေါ်ပေါ်နှုံးနှုံးမှုပောက်
ပြေးသယ်ဆိုတဲ့ ကြီးလာတာကို ဒီအတိုင်း ကြည်နေရတယ်။ ပေါ်ပေါ်နိုင်းမိုက်

မီးထွက်လာတဲ့ရေတွေ ပင်လယ်ထဲမရောက်အောင်တော့ အစွမ်းကုန်
ကြီးစားနေကြတာ တွေ့ရတယ်။ ဂျပန်အလုပ်သမားတချို့က စာတိရောင်
ခြည် အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုပြီး ကြီးစားနေကြတယ်။ သူတို့ အသက်ထဲ
စွန့်ပြီး အစွမ်းကုန် တားဆီးကာကွယ်သွားပယ်လို့ သူတို့အားလုံး သန္တာ့
အနိမ်အမာချထားကြောင်း ကြားထိရတယ်။ ချို့ကြားစရာကောင်းလိုက်တော့
တကယ့် သူရဲကောင်းတွေပါပဲ။ ဦးဆွဲတို့ အလေးပြောလိုက်ပါတယ်။

မိတ်ပျက်တာ ကြာ့ပြီ

ကမ္မာပေါ်မှာ ဆက်ဒေဝါမိဟန့်လို့ ကဒိုဒီလို့ လူတွေချည်းမဟုတ်ဘူး
အများအတွက် အသက်စွန့်ဆောင်ရွက်တဲ့ ဂျပန် နဲ့ကလီးယားစက်ရုံး
အလုပ်သမားတွေလို့ လူကောင်းသွားကောင်းတွေလည်း ရှိကြပါသေးလော့
ဆိုပြီး အားတက်ရတယ်။ မှန်တဲ့အတိုင်း ဝန်ခံရရင် လူတွေကို မိတ်ပျက်
နေတာ ကြာ့ပြီး ကမ္မာကြီးကိုလည်း နေချုပ်စရာမကောင်းတော့တဲ့ ပစ္စာ့ချုပ်
အရေးကြီးအဖြစ် ရွှေပြောင်ယားခဲ့တယ်။ ဆုတ်ကပ်ကြီးထဲ့ ရောက်နေပြီး
မကြားခဏ မိတ်ပျက်လက်ပျက် ရေးခဲ့မှုးတယ်။ တစ်ခါတလေများဆိုရင်
မိတ်ကုန်လွန်းလို့ အားလုံးပျက်သွားလည်း ကောင်းတာပဲ့၊ အသစ်က ပြန်
နိုင်တာပေါ့လို့တောင် အချွဲတိုက် ပြောမိတယ်။

စစ်ပွဲတွေ အကြောင်းအကြောင်း

ကြည့်လော့။ ကမ္မာကြီးနဲ့ ဘယ်ထောင့်၊ ဘယ်နေရာမှာများ စိတ်
ချမ်းသာစရာကောင်းတာ၊ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ အားတက် ခွင့်မြှုံးစား
ကောင်းတာ တွေ့ရမြှင်ရ ကြားရလိုပဲ့။ ရပ်ပြောင်သံကြား ကြည့်လိုက်တာ
အားဖက်နွေတာနှင့် အီရံတိုက စစ်သတင်းတွေ့နဲ့ ဓမ္မန်က လူမျှုပြုတ်အောင်
တိုက်နိုက်နေတဲ့ စစ်ပွဲတွေ၊ ကမ္မာအနဲ့က အကြောင်းအကြောင်း တိုက်နိုက်မှုတွေ
အသေခံ ပုံးခွဲတိုက်နိုက်တာတွေ၊ ငတ်မှတ်ခေါင်းပါးမှုတွေ၊ ကြောက်ငြေား
တုပ်ကျွေး၊ ဝက်တုပ်ကျွေးနဲ့ စွားရှုံးရောရိ ဆိုတာတွေချည်းပဲ။ အခု လာပြော
ပြီး၊ ဝက်နားရွှေကိုပြာရောရိတဲ့။ ဘယ်တုန်းကဗျာ မကြားဖဲ့ခဲ့တဲ့ ရောက်
အသစ်အဆန်းတွေက များလိုက်တာ၊ ဘယ်မှာလဲ ပျော်စရာကောင်းတာ
အဲဒီကြောင်း ကမ္မာကြီးနဲ့ လူတွေကိုပါ မိတ်ပျက်နေတာ ဖြစ်တယ်။

အေကကို ပြန်လည်တွယ်တာ

စာတိရောင်ခြည်သင့်ရုံမကလို့ ချက်ချင်းသေးသွားလည်း ကိုစွာမိန့်သွား
လုသာတွေ အန္တရာယ်မကျေရောက်ဖို့အတွက် အစွမ်းကုန် တားဆီးကာကွယ်
သွားမယ်ဆိုတဲ့ ဂျပန်အလုပ်သမားတွေအကြောင်း ကြားလိုက်ရတော့
မိတ်ပျက်နေတာတွေ ပျော်သွားတယ်။ လေးစားကြည့်ညီစရာ လူကောင်း
လုကောင်းတွေ ရှိနေသေးတာပဲဆိုပြီး အားတက်လဲတဲ့ယောက်။ လူ့လောကကို
သွယ်တာတို့တွေ ပြန်ဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နောက် ကမ္မာကြီးကို အကောင်းမြှင့်
မိတ်တွေ ပြန်ဝင်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နောက် ကမ္မာကြီးကို မပျက်စေချင်တော့ဘူး။
သို့မဟမတတိနိုင်ကြတော့ဘူးလားလို့ မေးလာတဲ့လူတွေကိုလည်း
ပြောပြုစရာ အဖြိုရှိလာတယ်။

ဆုံးထဲက အကောင်း

ကမ္မာကြီးး ပျက်မသွားအောင် ကာကွယ်ချင်တဲ့ထိုတ် အမှန်တကယ်
မိုးရင် ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။ လက်ပိုက်ကြည့်နေရာမယ် အခြေ
အနေ မရောက်သေးပါဘူး။ ကျွန်းတော်ဝိုက္ား ကယ်တင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားတွေ
မြို့တယ်။ တကယ်ထဲတို့ရင် တကယ်ကို ကယ်တင်နိုင်တယ်။ ဂျပန်ငလျင်
လို့နဲ့ ဆူနာမျိုးကြီးဟာ အဆီးထဲက အကောင်းရ(blessing in disguise)
ဆိုတဲ့သေား ဖြစ်တယ်။ ဒါကို သင်ခန်းစာတုတ်ယူပြီး ကောင်းကောင်း
အသုံးချိန်ရင် နဲ့ကလီးယား လက်နှက်အားလုံး ဖျက်သိုးရေးအထိ
ခြောက်ရေး ရောက်ရှိသွားနိုင်ပါတယ်။

ဆူနာမျိုးကြောင်းခြည်ပါ

ဆူနာမျိုးကြောင်း ဂျပန် နဲ့ကလီးယားစာတုတ်ပါ ဒီးလောင်
ဆူကိုကွဲတော့ ဂျပန်တူမျိုးစေတွေသာမက ကမ္မာတစ်ခုလို့ကဗျာ လူသားအားလုံး
ဆိုတ်လန့်တုန်းလှုပ်သွားကြတယ်။ အာရုံးနိုင်းတွေသာမက ဥရောပနိုင်းများ
ထပ် ဂျပန် စားသောက်ကြည့်တွေ့လို့ စာတိရောင်ခြည်တွေ ပါဝင်လာ
ရှားကို စိုးရိုးပြီး၊ ဝင်မလာအောင် မိတ်ပျက်တားဆီးမှုတွေ ပြုလုပ်ကြတယ်။
အဖောက်နှင့် ဒေသတရီမှာရှားတဲ့ စိုးရောတဲ့ စာတိရောင်ခြည်ပါတာ တွေ့ရှု
ဘယ်လို့ ကြည့်သာလည်း ကြားလိုက်ရတယ်။ နိုင်ငံတရီးပြည်သူ

များကတော့ သူတိနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ အိုဗ္ဗလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖို့တွေ ပိတ်ပစ်
နို့ ဆန္ဒပြ တောင်းဆိုလာကြတယ်။

ပြည်သူကို လျှော်သိပည်းရုံး

ရုံးမနိနိုင်ငံက ဒေသရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ အိုဗ္ဗလီးယားလက်နက် ဆန္ဒကျင်တဲ့ ဂရင်းပါတီက နေရာအများအပြား အနိုင်ရခဲ့တယ်လို့ သတင်းတွေအောင် သိရတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ် အနိဂုလာမာက်လဲရဲ့ အာဏာရပါတီ မျက်နှာပန်းမလုံခဲ့ဘူး၊ ဒီလိုအာခြေအနေကို အဆင့်အလင်းတစ်ခုအဖြစ် ထို့ရရှုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရင် အထက်မှာပြောခဲ့သလို အိုဗ္ဗလီးယားလက်နက်များ လုံးဝမျက်သိမ်းရေးအထိ ဦးတည်ရောက်နို့သွားနိုင်တယ်။ လုပ်ရမှာက တစ်ကွားလုံးရှိ ပြည်သူများကို လုံးဆောင်ရည်ရုံးရုံးရမှာ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ့စွမ်းအားနဲ့ ကမ္မာကြီးကို ကာကွယ်စေနဲ့ ရောက်ရမယ်။

ဘဏ်ခုစွဲ မအောင်မြင်ခဲ့

ကမ္မာကြီး ဤမြို့ချမ်းသာယာဖို့ စစ်ပွဲတွေချုပ်ပြို့မီးဖို့ အိုဗ္ဗလီးယားလက်နက် အပါအဝင် လူသတ်လက်နက်တွေအားလုံး ဖျက်သိမ်းဖို့ ဆင်းမွဲတော့ ပပျောက်ဖို့ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ရောက်ဆိုးကြီးတွေ ပျောက်ကွယ်သွားအောင် တိုက်ဖျက်ဖို့ စတဲ့ လုပ်ငန်းမျိုးဖို့ကို ကမ္မာ့ကုလသမဂ္ဂကြီးက ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ခဲ့ပြီ။ ဘာတစ်ခုမှ အောင်မြင်တယ်လို့ မရှိသေးဘူး။ အမေရိကန်၊ ဥရောပနဲ့ ကမ္မာ့ချမ်းသာ နိုင်းကြီးတွေ အားလုံးကလည်း တစ်နိုင်းချင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသလို G 8 တို့ G 20 တို့ဆိုတဲ့ အဖွဲ့တွေဖြေးလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာတစ်ခုမှ မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။ ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံတွေပဲ ပိုပိုပြီး ချမ်းသာသွားကြပြီး ဆင်းရှုတဲ့နိုင်ငံတွေကတော့ ခုံးရှင်းခုံးရင်းပါပဲပဲ။

ပိုရင်းဘတ်ဗက်ရှုစွဲကား

ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ပြီး ကမ္မာကြီးတစ်ခုလုံး ဒီအခြေအနေအထူး ဘာကြောင့် ရောက်ရသလဲဆိုတော့ ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံကြီးတွေ အားလုံးက ကူညီတယ်။ ကယ်ဆယ်တယ်တဲ့ စကားလုံးလုံးလေးတွေ တွင်တွင်

သုတေသနီး သူတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ အထူးအလေးထား လုပ်ကိုင်ငွေ ပြည့်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံလေးတွေမှာ စစ်ပွဲတွေ များများဖြစ်လေ သူတို့၏ အက်နက်တွေ ရောင်းရလေပဲ။ ကပ်ရောက်ဆိုးကြီးတွေ ကျော်ရောက်လေး အုတို့ ဆေးကုမ္ပဏီကြီးတွေ ရောင်းရလေ ဖြစ်တယ်။ ရုပ်ငလျှင်ကြီး အုပ်း သံ့ရောက်အကြောမှာ အမေရိကန်သွေးကြီး ဝါရင်းဘတ်ဖက်(Warren Buffet) တောင်ကိုရှိုးယားနိုင်ငံကို ရောက်လာပြီး ရုပ်ငလျှင်ကြီးကြောင့် ရုပ်ငလျှင်ငံဟာ အကြီးဆုံးရေးကွက်ကြီး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဟောကိန်း ထုတ်လိုက်တယ်။ သူများတွေ ခုံးအကျိုးရောက်နေဆိုနဲ့ ကျည်းမှတ်လိုက်တယ်။ လုပ်ရမှာဘဲနဲ့ ကုန်ပစ္စုးတွေ ရောင်းရဖို့နဲ့ ငွေလွှားငွေရင်း ခုံးနှီးဖြော်နိုဖို့ စဉ်းစားရုံးပက မအောင့်နိုင်ဘဲ ထုတ်တောင်ပြောလိုက်သေးတယ်။ ရက်စက်လိုက်တာ။

မီးလောင်အိမ် ဝင်လု

ရုက်စက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ စီးပွားရေးသမားများရဲ့ သဘာဝပဲ။ Fishing in the troubled water ဆိုတဲ့ သူတို့ အနောက်နိုင်ငံသားတွေချုပ်၊ ကေား ရှိုတယ်မဟုတ်လေး၊ မြိုင်မာတွေကတော့ ‘ပွဲလန်းတုန်း ဖျာခင်းတယ်’ မီးလောင်နောက်တဲ့အိမ် ဝင်လုတယ်’ စသဖြင့် ပြောလေရှိတယ်။ မီးလန်းတုန်း ဖျာခင်းတယ်းတာ ရှိုသေးတယ်။ တမင်တကာ မီးလန်းဖြီး ဖျာခင်းတယ်းတာ ဖြစ်တယ်။ ကမ္မာ့နေရာ အနဲ့အပြားမှာ စစ်ပွဲတွေ အဆက်ပပြတ် ဖြစ်နေတဲ့ အကြောင်းရင်းက စီးပွားရေးသမားတွေက ပွဲလန်းဖြီး ဖျာခင်းတယ်းနဲ့ကြလို့ ဖြစ်တယ်။ ကမ္မာ့သူ့ ကမ္မာ့သားအားလုံးရှိုးကို ပေါ်ညီညွတ်ညွတ်လိုက်ချင်းပေးပြီး ဒီလိုလုပ်ရပ်အားလုံးကို တားဆိုးကာကွယ်ပြုလိမ့်မယ်။

လွှေတွေဆီ တိုက်ရှိကိုသွားပါ

ဘားဆီဖို့ မခက်ပါဘူး။ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေကို အားကိုး ဖော်ပါနဲ့၊ ကိုယ့်နိုင်ငံက အဖိုးရတွေကိုလည်း အားကိုးမဖော်ကြနဲ့၊ အဖိုးရတွေ ဆီတာက စီးပွားရေးသမားတွေ ကြိုးဆွဲတဲ့အတိုင်း ကနေကြတာချည်းပဲ။ ကမ္မာ့သူ့ ကမ္မာ့သားအောင်းချင်းကိုသာ အားကိုးပါ။ လူတွေဆီကို နိုက်သွားပါ။ လူတွေကို အကုအညီတောင်းပါ။ ဥပမာ လက်နက်နှုန်းသည်ကြီးတွေကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ဆိုပါတော့။ ရှိုအစ်လို့ ကုမ္ပဏီကြီးတွေနဲ့ ရှိုးလိုက်စိုး

လို ကုမ္ပဏီကြီးတွေက ဒီကျည်တွေ၊ တိုက်လေယာဉ်တွေ၊ တင့်ကာာဇူ
လည်း ထုတ်လုပ်ရောင်းချုပ်။ ဒီလိုကုမ္ပဏီကြီးတွေကို ဒက်ခံစား
အတွက် ကမ္မားတစ်စုလုံးမှာရှိကြတဲ့ လူထုအဖွဲ့အစည်းတွေကို ချည်းကော်
ရမယ်။ အကုအညီရအောင် တောင်းရမယ်။ ကမ္မားသားအားလုံးက
အဲဒီလိုကုမ္ပဏီကြီးတွေက ထုတ်လုပ်တဲ့ မော်တော်ကာားတွေ မဝယ်ဘူး
လေကြောင်းလုပ်တွေ မစီဘူး၊ ကွန်ပျူးတာတွေ မသုံးဘူးလို့ သပိတ်
မောက်ကြရင် လူတို့ ဘယ်လောက်ကြာကြာ တောင့်ခံနိုင်မှာလဲ။

ဒေဝါလီခံသွားရမယ်

အစာတဲ့ ဆေးတဲ့ ထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံတွေကိုလည်း အလားတဲ့
သပိတ်မောက်ပါ။ မကြေဆိုကိုပင်လယ်မကွဲမှာ ရေနှုနိပို့မှုတွေ ဖြစ်စေခဲ့တဲ့
ရေနှုနိကုမ္ပဏီမျိုးကိုလည်း ကမ္မားအနှံရှိနေတဲ့ သူတို့စာတ်ဆီဆိုင်တွေမှာ
စေတ်ဆီမေယ်ဘူးလို့ ဆန်ပြုလိုက်ပါ။ အဲဒီကုမ္ပဏီကြီးကို သူတို့နိုင်ငံအနီး၏
က အရေးမယူပေါ့ ကမ္မားတစ်စုံတဲ့ သူ့စွားတွေက အရေးယူနိုင်
တယ်ဆိုတာ လက်တွေပြုလိုက်ပါ။ ကမ္မားသူး ကမ္မားသားအားလုံး ညီညွတ်
ရင် ဘာမဆို ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တယ်။ ကမ္မားသားအားလုံးက ဆန်ကျိုး
သပိတ်မောက်ရင် ကုမ္ပဏီကြီးတွေအားလုံး ဒေဝါလီခံသွားရှိုင်တယ်ဆိုတာ
သူတို့ သိပါတယ်။ ဘယ်သူ့မှ ရင်မဆိုရပါဘူး။

လူထွေနှုန်းရှုံး

ကမ္မာပေါ်က နိုင်ငံအားလုံးမှာ လူမှုရေးအသင်းအပင်းတွေ၊ ရပ်စွာ
အကြပ်း လူထုအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ လျှော့အော်
သူတွေ၊ တက်ကြုံလှုပ်ရှားသူတွေ ရှိကြတယ်။ နိုင်ငံတစ်စုလုပ်းစီစဉ် အင်အား
သိပ်မကြေားပေါ့ အဲဒီအင်အားတွေအကုန်လုံး စုစည်းလိုက်မယ်ဆိုရင်
ကမ္မာပေါ်က အင်အားအကြေားမှုးဆုံး လူထွေနှုန်းရှုံးကြီး ဖြစ်သွားပါလိမ့်
မယ်။ ကုလသမဂ္ဂလုံး နိုင်ငံအားလုံးရတွေလို လုပ်နိုင်စွမ်းပရှိတဲ့ အဖွဲ့အစည်း
တွေကို အားကိုးနေမယ့်အား တကယ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ကမ္မားသူး ကမ္မားသား
တွေဆီ တိုက်ရှိက်သွားပါ။ သူတို့ကို အားကိုးပါ။ သူတို့အားနဲ့ ပေါင်းစည်း
လုပ်ရှားပါ။ ရပ်ထွေရှာတဲ့ သာမန်လူတွေရဲ့အားဟာ စုပေါင်းလိုက်ရင်
အစွမ်းအထက်ဆုံး အင်အားစုကြီး ဖြစ်တယ်။

ဥုံးရင်လို့ ဥုံးရင်ခဲ့

ကမ္မားသားတွေအားလုံး လက်တွဲပြီး ညီညွတ်ညွတ်နဲ့
‘ကမ္မားတစ်လွှား လူစွမ်းအား’ (People Power World Wide-PPWW)
ဆိုတဲ့အဖွဲ့ကြီးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာစေချင်တယ်။ ဒီလို လူထုအဖွဲ့အစည်းမျိုး
ကသာ စစ်ရပ်စံရောနဲ့ ကမ္မားပြုမှုးမျိုးရေးတို့၊ နှောက်နောက်နှောက်
နှောက်သိမ်းမျိုး ဆင်းရွှေ့တော့မှ ပပျောက်ရော့တို့ အမှန်တကယ် ဆောင်
ရှုံးရှိနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်နောတဲ့ ကမ္မားမြေကြီးကို ကာကွယ်စောင့်ရောက်
နဲ့ ကွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် လုပ်မှုပဲ ဖြစ်တော့မှာပါ။ ဥုံးရင်လို့ ဥုံးရင်ခဲ့
ဆိုတဲ့စကား အရို့သားမဟုတ်လား။

၆ ငါ ၂၀၁၁

ဇောကရဲ့ အမျှနံ့ ဓမ္မတရား

လူတိုင်းလူတိုင်း စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာရှိပြီး ပြိုမျိုးချမ်းသာယာ တဲ့ တိုင်းပြည်နိုင်တစ်ခုဖြစ်ဖို့ ဘာအရေးအကြီးဆုံးလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကဲ့ အခုတလော အမေးများကြတယ်။ အားလုံး သဘောအကြိုက်ညီဆုံး အၣကတော့ အစိုးရကောင်းတစ်ခု ရှိဖို့ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်အတွက် အကောင်းဆုံးပြစ်ဖို့

အစိုးရကောင်းဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစိုးရမှာ ဖွင့်ဆိုချက်တွေ အများအပြား ရှိနိုင်တယ်။ အမေးရကောင်းဆိုတဲ့ စုနှင့် တရုတ်ပြည်ရဲ့ အစိုးရကောင်းဆိုတဲ့ စုနှင့် တူချင်မှတူလိမ့်မယ်။ အလားတွဲ အိန္ဒိယရဲ့စုနှင့် ပါကဗွာတစ်ခုရဲ့စုနှင့်လည်း တူချင်မှတူမယ်။ တစ်ကျော်တစ်ဂါထာ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်း ဆိုသလို အမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားနေကြမှာပဲ။

ဒီလို ကွဲပြားခြားနားတာတွေကို ကြည့်ပြီး စိတ်ပျက်ဝရာ မလိုသလို အပြင်းပွားနေစရာလည်း မလိုဘူး။ ကိုယ့်အခြေအနေနဲ့ ကိုယ့်လိုအင်ချက် အရ ကိုယ့်အတွက် အကောင်းဆုံးပြစ်တဲ့ အစိုးရမျိုးပြစ်ဖို့ပဲ အရေးကြတယ်။ မြန်မာလုမျိုးတစ်ယောက်အားဖြစ် နှစ်ပေါင်း ရှိ တိတိ နေထိုင်လဲ ခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြီးအရ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ တရားဥပဒေကို တိတိကျကြလေးစားလိုက်နာတဲ့ အစိုးရမျိုးဟာ အကောင်းဆုံးပဲလို ပြောရပါလိမ့်မယ်။

မကြော်လျှို့

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီအစိုးရမျိုး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မကြော်လျှို့ပဲ။ လွှတ်လပ်ရေးရတဲ့အချိန်မှာ အသက် ၈ နှစ်သားပဲ ရှိသေးတော့

သိတော့ ကိုလိုနဲ့ခေတ်အကြောင်းတွေ ဘာတွေ မသိပါဘူး လုပြောသူများ ပြောတာလောက်ပဲ ကြားမျှးခဲ့ရပါတယ်။

ဖဆပလခေတ် ပါလီမန်ဖို့ကရေးကိုတော့ ကောင်းကောင်း သိမီ ဆိုက်တယ်။ အာဏာရပါတီက ဥပဒေကို လိုတစ်မျိုး မလိုတစ်မျိုး ကြိုးကို အလို အသုံးချုပြီး ထင်သလိုလုပ်နေတာတွေလည်း မျက်ဝါးထင်ထင် ဘွဲ့ဖြင့်ခဲ့ရတယ်။ နာမည်ကြီး တာပြုစိုလိုက အာဏာရပါတီရဲ့အမတ် ဖြစ်သာပြီး ရမ်းကားချင်းတိုင်း ရမ်းကားတာတွေလည်း ကြိုးတွေ့ခဲ့ရဖူးတယ်။

နိုင်သေးမရှိ

အဲဒီနောက် ခေတ်တွေမှာလည်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး ချဉ်းဆုံး အေးနည်းခဲ့တာပဲ တွေ့ရကြိုးရတယ်။ အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားက သူ အုပ်ချုပ်ရေး တည်ပြုဖို့အတွက် တရားဥပဒေကို လိုသလို အသုံးချုပ်သူးကြတယ်။ သယလို အစိုးရမျိုးမဆို ရှိနေတဲ့ တရားဥပဒေတွေကို လေးစားလိုက်နာပြီး ဥပဒေအတိုင်း အုပ်ချုပ်သူးမယ်ဆိုရင် ဘာမှကို ပြောစရာမရှိအောင် ဆောင်းတဲ့ အစိုးရမျိုးဖြစ်ပါမှာ သေချာတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိနေတဲ့ တရားဥပဒေတွေဟာ အဘက်ဘက်က လိုလေသေးမရှိအောင် ပြည့်စုံတယ်လို့ ပြုနိုင်လောက်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ် ပြောဆိုနေကြတဲ့ လူအွွှုံးအရေးတို့ တန်ယ်ဇုံးလွှတ်လပ်ခွွှုံးတို့ ဆိုတာတွေအတွက်လည်း အပြည့်အဝ အာမခံ ကုတ် ပေးထားတဲ့ ဥပဒေပြုသူနဲ့ ရှိပြီးသားတိုင်းရဲ့ အကြံခံ ရပိုင်ခွွှုံးတွေကို ပြုနှုန်းသတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ ဥပဒေတွေလည်း ပြုပါတယ်။ ဘက်ပေါင်းစုံ လိုလေသေးမရှိလိုတောင် ဆိုနိုင်တယ်။

အုပ်စိုးသူများ အကျိုးမဝင်

ဥပဒေတွေက ပြည့်စုံတယ်။ ရှိနေတဲ့ ဥပဒေတွေကို လူတွေက လေးစားလိုက်နာခြင်း မပြုလိုသာ ပြဿနာတွေ ဖြစ်နေရတာပါ။ ခေတ် အဆက်ဆက် အတွေ့အကြီးအရ ပြောရမယ်ဆိုရင် ခေတ်တိုင်းခေတ်တိုင်း ၉ ဥပဒေဆိုတာ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ လိုက်နာဖို့အတွက်သာဖြစ်ပြီး အုပ်စိုးသူလှုတန်းစား အကျိုးမဝင်သလို သဘောထားကြတာပဲ တွေ့ရတယ်။ ဤအကိုယ်သာ အတိအကျ အမှန်အကန် လိုက်နာကြမယ်ဆိုရင် အကျင့်ပျော် ပြုစားမှုတွေ အာဏာ အလွှာသုံးစားပြုမှုတွေ များများစားစား ရှိပေးနိုင်

ပါဘူး။ ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ငဲ အများစုံ၊ အကျင့်ပျက် ခြစားမှုတွေ များရတဲ့ အကြောင်းရင်းက တရားဥပဒေကို အုပ်စီးသူ လူတန်းစားက လိုသလို ခြုံလှယ် အသုံးချဖော်လို့ ဖြစ်ရတာပါ။

ဒီနိယာဆိတာ ဘန်းရမိတ်အော့

အကျင့်ပျက် ခြစားမှုနဲ့ အာဏာ အလွှာသီးစားပြုမှုတွေ ပပေါက်နဲ့ ဥပဒေ ပိုးမိုးရေး နိုင်မာနဲ့အတွက် အကောင်းဆုံး အာမချုပ်ကတော့ သတင်းမီဒီယာတွေ လွတ်လပ်ခွင့်ရှိအောင် ဓော်ချက်ပေးနဲ့ ဖြစ်တယ်။ သတင်းမီဒီယာဆိတာ အနိုးရအတွက် အထူးအားထားရတဲ့ ပိတ်ဆွေ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူတွေကြေားမျှ နေစဉ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေမှန်တွေကို နေစဉ် ဖော်ပြန်တော့ကြောင့် အနိုးရများအတွက် အာများကြီး အထောက်အကြေ ရစေတယ်။ ရေးခေတ်ရေးအခါက မင်းကောင်းမင်းမြတ်များဟာ တိုင်းပြည့်၏ အခြေအနေမှန်များကို သိနိုင်အတွက် ရုပ်ဖျက်ပြီး စနည်းနာထွက်ကြလေ ရှိတယ်။ ဝန်ကြီးး ဝန်ကလေးတွေရဲ့ လျှောက်တင်ပွန့်တင် ရောင့်ခဲ့နေလေ မရှိကြဘူး။ မှားကြီးမတ်ကြီးတွေ၊ ဝန်ကြီးး ဝန်ကလေးတွေဆိုတာက ဘုရား၍ အကြိုက်ကိုသာလိုက်ပြီး သံတော်ရှိုးတင်လေ့ကြတာ မဟုတ်လား။

သနပိုးလိမ်း၊ ပန်းပန်

အခုခေတ်တော့ သတင်းမီဒီယာတွေက တိုင်းသူပြည်သားများ၏ အခြေအနေမျိုး၊ အဖြစ်အမျက်မှန်တွေကို အမြဲတ်း ရှားဖွေစုံစစ်း ဖော်ပြန် နေတာ့ ဖြစ်လေတော့ အနိုးရများအနေနဲ့ ရုပ်ဖျက်စနည်းနာဖို့ မလိုတော့ ပါဘူး။ အမှန်တွေကို သိနိုင်ပါတယ်။ သတင်းမီဒီယာတွေမှာဖော်ပြန့် သတင်းတွေက ဌာနဆိုင်ရာက အစီရင်ခံစာတွေထက် ပိတ်ချရတယ်။ ဌာန ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာဆိတာ သနပိုးလိမ်း၊ ပန်းပန်ပြီးမှ တင်ပြကြတာ သဘာဝပဲ ဖြစ်တယ်။ သတင်းမီဒီယာကတော့ သနပိုးလိမ်းထားတဲ့သတင်းဖော်ပြန့်လည်း မျက်နှာကောင်းရစရာ အကြောင်းမရှိတော့ ပိတ်မချစရာ မရှိဘူး။

ဒီနိယာကို ကူညီသင့်

အဲခါကြောင့် သတင်းမီဒီယာဆိတာ အနိုးရများအတွက် ပိတ်ကောင်း

ဆွေကောင်းလို့ ဆိုခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒီအချက်ကို အနိုးရများ သတေသနပါသော အဆုတ်ပြီး သတင်းမီဒီယာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် ကူညီသင့်ပါတယ်။ သတင်းမီဒီယာကို ကူညီခြင်းဟာ အနိုးရကောင်းတစ်ခုရဲ့ သက်တွဲဖြစ်တယ်။ နှစ်ရေးရေးယဉ်ရားဖြစ်အောင်လည်း ကူညီဓာောင်ရွက်နိုင်သေးတယ်။

၂၅၃ မှုးမွှေတရား

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို သယစနစ်နဲ့ အုပ်ချုပ်အုပ်ချုပ် တရားဥပဒေ ပိုးမှု မရှိရင် ဘယ်နည်းနဲ့မျှ မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး။ လွတ်လပ်ရေးရဲ့ ပေါင်း ၆၀ ကျော် ကြာခဲ့ပြီဖြစ်တာတောင် ဦးချုပ်းမှုမရှိတဲ့ ဆင်ရဲ့ အာက်ကိုက်ပါးကြီးထဲက မတက်နိုင်အောင် ဖြစ်နေရတာဟာ အမှန်စင်စစ် အေား တရားဥပဒေကို မျက်ကွယ်ပြေခဲ့ကြလိုပါ။ ကဗျာပေါ်က ဆိုရှယ်လစ် နှင့်တွေ့နဲ့ ကွန်မြားနှင့်နိုင်တွေ့ ပြောလေသူ့ကြေားတွေ့ကြတာလည်း မတ်ဝါဒ အကောင်းလို့ မဟုတ်ဘဲ အာဏာရှင်စနစ် ကျင့်သုံးပြီး တရားဥပဒေကို ကြုံကွယ်ပြေခဲ့ကြလိုပဲ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ အာဏာရှင်စနစ်ဟာ သိဝါဒ မဟုတ်သလို မတ်ဝါဒဟာလည်း အာဏာရှင်စနစ် မဟုတ်ပါဘူး။ ရာမ်းနှင့် နှင့်ချေပိုးပြီး ငါတကောကောတဲ့ အာဏာရှင်တွေကြောင့် တ်ဝါဒ နာမည်ပျက်ရတာ ဖြစ်တယ်။ တရားဥပဒေကို နှင့်ချေပိုးရင် သယလိုအနိုးရများမဆို ကျော်းရမှာပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ လောကရဲ့ အမှန် အနှစ်း မွှေတရား ဖြစ်တယ်။

၁၁၁ ၅၁ ၂၀၁၁။

ဓမ္မနာရီတာ ယောပေးဟန်ပူလုပ်တဲ့

နေမကောင်းဖြစ်နေတာကို လာမေးရင်းနဲ့ ဂျာနယ်သမား လွှဲ၏
တစ်ယောက်က နိုင်ငံရေပါတီတွေနဲ့ လွှဲတွေအကြောင်း သိချင်တာလေးတွေတဲ့
နေကောင်းတဲ့အခါ လာမေးခွင့်ပြုပါလို ခွင့်တော်းတယ်။ ဘယ်သူတွေနဲ့
နောက်ကြောင်းက ဘယ်လိုမှန်မသိတော့ ဘယ်သူကို တင်ပေးရမှန်း မသိ
လိုပါလို အကြောင်းပြုတယ်။

ပွဲစားတွေလား

စကားပြောတာဖြစ်ဖြစ်၊ ထမင်းဝါးတာဖြစ်ဖြစ် အင်နာရှိသုတေသနတွေ
လွှဲကောင်းတွေလို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အောက်စိဂိုင် အလျှောပယ် ရှိနေတာ
မဟုတ်တော့ အင်နာရှိသုတေသနပြီး တစ်ခုခုလုပ်လိုက်တာနဲ့ အောက်စိဂိုင် ကုန်
သွားတယ်။ ချက်ချင်း ဟောပဲဟောပဲ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်
ကိုယ်ကိုယ် မလျှပ်ရှားမိအောင် သတိထားနေရတယ်။ ရောက်ကတည်း
သူပြောတာကိုသာ နားတော်နေခဲ့ပေမယ့် နောက်ဆုံး ပြောလိုက်တဲ့
ဘယ်သူကို တင်ပေးရမှန်းမသိလိုအပဲတဲ့ သူ့စကားကို ကြားလိုက်ရတော့
မနေနိုင်တော့ဘူး၊ ချက်ချင်း တွဲပြန်ပြောလိုက်မိတယ်။ တင်ပေးရအောင်
ဂျာနယ်သမားတွေက ပွဲစားတွေလားလို မေးလိုက်တယ်။

ဆက်ဆံရေးပျော်

ဒီဇော် စာနယ်စ်းတွေထဲမှာ ‘တင်ပေးတယ်’ ဆိုတဲ့စကား သိပ်အသုံး
များတယ်။

‘သမီးတို့ ဒီလိုဖြစ်လာတာ စာနယ်စ်းတွေက တင်ပေးလိုပါ’

‘စာနယ်စ်းဆိုတာ အနုပညာသမားတွေအတွက် ပေါင်ကျော်သော်
ဒါ၊ စာနယ်စ်းတွေက ပြောက်စားလို ဒီနေရာ ရောက်လာတာပါ’
ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ အဆိုစတ်၊ မော်ဒယ်လ် စတဲ့ ဖျော်ဖြော်လေး
သိက လူတွေက လူထုဆက်ဆံရေး ဗျာယာအနေနဲ့ ပြောတဲ့စကားတွေကို
ဆုတ်ပုတ်ပြီး မိမိယာသမားတွေ ကိုယ်တိုင်က ဂုဏ်ယူနေကြတယ်။
‘ဒါ တင်ပေးလိုက်တာပေါ့’ ဆိုပြီး လူထုတုရှိရင် ကြေားတော်တယ်။ တကယ်
ဆာ့ ဒီစကားတော်ခွဲနှစ်က သတ်မံမြတ်ယာသမားကို ဝိအာသမားလိုလို၊
ကြိုးပြောသမားလိုလို၊ အောင်လိုလို အဆင့်မျိုးရောက်အောင် ဆွဲချေပစ်
ချိက်တယ် ဆိုတာကိုတော့ မသိရှာကြတူ။

အေးခွဲစားမဟုတ်

သတ်မံသမားဆိုတာ သတ်းပေးနှိုက်လွှဲပြီး တဗြား ဘာတာဝန်မှ
သိသူး။ အဖြစ်မျိုး၊ အချက်အလက်မှန်ကို ပိတ်ကြမလိုပါသဲ့ အမှန်ကို
အုပ်အတိုင်း၊ အရှိအတိုင်း ရေးသားတင်ပြပေးနှိုသာ ဖြစ်တယ်။
ဘယ်သူနဲ့ ဘယ်သူကြေားမှာမှ ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ပေးစရာလည်း မလိုဘူး၊
သတ်မံသမားဆိုတာ ဖုန်ဖြေရေးသမား (mediator) မဟုတ်သလို စွဲစော်
နဲ့ သမား(negotiator)လည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကြေားခွဲစားလည်း မဟုတ်ဘူး။
နှုန်းဖြေရေးသမား စွဲစော်ရေးသမားဖြစ်ဖို့က အထူးကွွမ်းကျင်မှု လိုအပ်တဲ့
ဆလုပ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးကို ခြေခြေဖြစ်ပြစ် တတ်သိနားလည်ဖို့
ချိအပ်သလို သံခင်းတာမန်ခင်း(diplomacy)ကိုလည်း ကွွမ်းကွွမ်းကျင်ကျင်
ဖို့ လိုတယ်။ လူတိုင်း လုပ်လိုရာတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။

တိုးပောင်ကားတွေရဲ့ အန္တရာယ်

အလုပ်ဆိုတာ ကွွမ်းကျင်ရာလိမ္မာဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း ကိုယ် ကွွမ်း
ကျင်ရာကို လုပ်မှ ဖြစ်ပြောက်တယ်။ ပါတီလည်း စာဖတ်တတ်တာပဲ။
ဘဏ်ပြီးလုပ်ရင် ဘာကြောင့် မဖြစ်ရမှာလဲလို သောာယာလို မရဘူး။
သောာကျင်းတာကိုပြီး စနစ်တကျ သယ်ယူသဲ သေးစာအုပ်တွေဖတ်ပြီး
အရာဝန်လုပ်လို မရဘူး။ စွဲတ်လုပ်ရင် ဆရာဝန်မဖြစ်ဘဲ လူသတ်သမားပဲ
ပြစ်လိမ့်ယ်၊ ဒီဇော်က အင်တာနှင်းခေတ်ဆိုတော့ ဘာဆုံး အလွယ်တော်
ကုန်လိုရာတာကြောင့် အထူးဆင်ခြင်သတိထားနဲ့ လိုတယ်။ တတ်ပောင်ကား

သမားတွေရဲ့ အန္တရာယ် သိပ်ကြီးတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာက ဒီမိကရေစိတ္ထု လွတ်လပ်စွာ ပြောဆို ရေးသားစွဲတဲ့ လူအခွင့်အရေးတို့ဆိုတဲ့ စကားတွေ ကို ကျယ်ကျယ်မပြောဘဲတဲ့ အခြေအနေကနေပြီး ရုတ်တရဂ် အထိက် အလျောက် ပြောလို့ရတဲ့ အခြေအနေကို ရရှိလာတော့ ခေတ်ပေါ် ဒီမိကရေစိတ္ထု ရရှိပေါင်းစုံက ပေါ်ထွက်လာပြီး ဒီမိကရေစိတ္ထုရားတွေ ဟောကြားနေကြတာ ခုတေလာ နေရာတကာမှာ တွေ့နေရတယ်။

သားကောင်း၊ လင်ကောင်း၊ ဖစ်ကောင်း

ဒီလို ဂုရာတွေထဲမှာ လူမျှမျိုးပါတယ်။ တရာ့က လက်ပဲသမား ယော်ယော်၊ တော်လှန်ရေးသမားယော်ယော်နဲ့ တော့နိုင်းကာစားရာကနေပြီး နောက်တော့ 'နော်ကြီးမဲ့ကျွဲ့' အကောင်းဆုံးလို့အော်ပြီး ဖဆပလအနိုင်က ဆုချေတဲ့ ရာထူးလေးတစ်ခုနဲ့ ပြု့နေတယ်။ သိပ်မကြာခင် မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လင်စေတဲ့ဆိုတာ ရောက်လာပြု့နေတော့ ဗုဒ္ဓအလိုက် အညမညသာ အမှန်ဆုံးပဲလို့ ကြွေးကြော်ပြီး ရာထူးတစ်ခုရပြန်တယ်။ ဒီလူတွေပဲ ခုကျတော့ ဒီမိကရေစိရှုကြီးတွေ ဖြစ်နေကြပြန်ပါပြီ။ ဘယ်ခေတ်၊ ဘယ်အခါက္ခ နိုင်ငံရေးကို စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခဲ့ဘူး၊ မရှိခဲ့သာ မဟုတ်ဘူး၊ နိုင်ငံရေးဆိုတာ လူမှိုက်တွေရဲ့ အလုပ်လို့တောင် နှာခေါင်းရှုံးကြသေးတာ။ ငယ်စိုးဘဝ တစ်လျောက်လုံး သားလိမ္မာလေးအဖြစ် ကြီးပြုံးလာခဲ့ပြီး အချယ်ရောက်တွေလည်း လင်ကောင်း၊ သားကောင်း၊ ဖစ်ကောင်းတစ်စောက်ဖြစ်အောင် ဒီဗျားရေးပဲ ကုန်းရှုံးပြီးလုပ်ခဲ့တယ်။

ဒီဗျားရေးရှုံးပြီးတွေ

ဒီဗျားရေးလုပ်ရာမှာလည်း သူတို့က အင်မတန် လိမ္မာကြတယ် လူတိုင်းနဲ့ တည်အောင်ပေါင်းပြီး လိုချင်တာ ရအောင်ယူတတ်တယ်။ လိုင်စိုးစေတဲ့မှာ လိုင်စိုးရအောင် ယူနိုင်စွမ်းရှုံးလို့ ပါမစ်စေတဲ့မှာလည်း ပါမစ်မျိုးစုံရအောင် ယူနိုင်တယ်။ အခုခေတ်ရောက်တော့ 'တို့ခေတ် ရောက်ပြီးဟဲ့'လို့ လက်ခမော်းစတု ကြေးကြော်ပြီး 'ဒီဗျားရေးဂုရာ'ကြီးတွေ လုံးနေကြတော့တယ်။ ဒီဗျားရေးသမားက ဒီဗျားရေးလုပ်တာ သဘာဝကုတယ်။ ဘာမှ ပြောစရာမရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီဗျားရေးကို ရှိခဲ့သားသား မလုပ်ဘဲ 'ဂရာ'ကြီးလုပ်ပြီး 'ဖရီးမားကောက်'တဲ့ 'လစ်ဘရှယ်လိုက်အောင်'

တဲ့ 'ဒီမိကရော်တို့က်အောင်' တဲ့ လျောက်ပြောနေတာကတော့ နားတွေ့ ပြင်းကပ်လှတယ်။

တို့သာလို့ တို့ယိုလျို့

ဒီဗျားရေးသမားက ဒီဗျားရေးလုပ်ပါ။ ဒါဟာ တိုင်းပြည် ကြီးဗျားရာ ကြေားကြော်ပါ။ တစ်ဖက်တစ်လို့က ပါဝင်လုပ်ဆောင်တာပဲ့၊ ကျောင်းဆရာတာ စာသင်ပါ။ ဆရာဝန်က ဆေးကျပါ။ ကားဆရာက ကားမောင်ပါ။ သံသဆရာက ဆံပင်ညွဲပါ။ ကွဲမြှုံကျင့်ရာ လိမ္မာကြတာပဲ့။ အားလုံး လိုယ်အလုပ် လိုယ်လုပ်နေကြရင် ပြီးရောပေါ့။ ဆိုက်ကားနင်းတတ်တာနဲ့ ဆော်တော်ကားတက်မောင်းလို့တော့ ဘယ်ဖြစ်မှုလဲ။ အလျားတူပဲ ကွဲနှုန်းတော်ကားတက်မောင်းလို့တော့ ဘယ်ဖြစ်မှုလဲ။ အလျားတူပဲ ကွဲနှုန်းတော်ကားတက်မောင်းလို့တော့ ဘယ်ဖြစ်မှုလဲ။ တို့ သတင်းသမားတွေလည်း သတင်းအလုပ်ကို မှန်ပုန်ကန်ကန်၊ တိတိ အူကျ လုပ်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ သတိထားသင့်ကြတယ်။ သတင်းသမားရဲ့ အလုပ်က သတင်းရေးဖို့နဲ့ တရာ့သားသတင်း တွေကို ရှင်းသထက်ရှင်းအောင် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြား လုပ်ပေးဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

အားတော့ မရှိလျဘူး

သတင်းအလုပ်ကို လူထုဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းတဲ့ ကြော်ပြာ ဆုံးနှုန်းတဲ့ အော်ဂျင်းလုပ်ငန်းတဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးတွေနဲ့ ပါတီအဲဒွဲအစည်းတွေရဲ့ မြန်ကြားရေးအရာရှိ လုပ်ငန်းတဲ့နဲ့ ရောတွေးမပစ်သင့်ဘူး။ ပြောသာပြောရတာ။ အားတော့ မရှိလျဘူး။ နိုင်ငံတော်ကား သတင်းစာပညာ သင်ကြားတဲ့ စက္ကဆိုလိုကြီး အတော်များများမှာ သတင်းစာပညာ ဘာသာရပ်ဟာ 'လူထုဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်း' ဆိုတဲ့ ပေါင်းစဉ်အောက်ကပဲ သင်ကြားနေကြတော့တယ်လို့ သတင်းစာပညာ သင်ကြားတဲ့ ဆရာတွေကိုယ်တိုင်က စိတ်ပျက်လက်ပျက် ညည်းညည်းတွေ တစ်နောက်ခြား ပိုပြီး ကျယ်ကျယ် လောင်လောင် ကြားနေရလို့ ဖြစ်တယ်။

မွန်စာဆိုတာ လာဘီပေးတာ

မြန်မာနိုင်းပို့ယာလောကမှာ တွင်ကျယ်နေတဲ့ 'တင်ပေးတယ်'ဆိုပဲ့ အကားက၊ 'လူထုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း'က လာတဲ့အကား ဖြစ်ပေးတယ်။ သတင်းလောက စကား မဟုတ်ဘူး။ သတင်းသမားက ဘယ်ဘူးကို တင်ပေးတယ်။

မပေးဘူး၊ ပြောက်မပေးဘူး။ ဘယ်သူပြောက်ပေးတာ၊ တပည့်မွေးတာနှင့်
လည်း မခံဘူး။ ဘယ်သူလက်ကိုင်တုတ်မှ အဖြစ်မခံရဘူး။ ဒီခေတ်စကားနဲ့
လိတိရှင်းပြောရင် ကိုယ်က ဘယ်သူကိုမှ ‘ဓမ္မန်ဆာ’မလုပ်ရသလို သူများ
က ကိုယ့်ကို ‘ဓမ္မန်ဆာ’လုပ်တာလည်း ဘယ်တော့မှ လက်မခံရဘူး
သတင်းသမားအနဲ့ ‘ဓမ္မန်ဆာ’ လက်ခံတယ်ဆိုတာ လာသိပေးလာသိယူ
လုပ်တာနဲ့ အကူတူပဲ။ သတင်းသမားဟာ ‘ဓမ္မန်ဆာ’ကို ‘ပါဏ္ဏပေါ်’
အဆက်ထက်ဆုံး၊ ‘ဝေရာမဏီ’ ရှောင်ကြိုးရတယ်။

ရှုက်လည်း ရှုတိတယ်

ဒီအကြောင်းရေးတာ အင်ကြောင်းထင်နေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ သတင်း
အလုပ်ကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ကိုယ်ကျိုးရာနေတာမျိုးတွေက လျော့သွားတယ်
မရှိဘူး။ ဒီဘက်ပိုင်းမှာ ပိုတောင်ဆိုးလာတယ်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပို့ယူတွေနဲ့
ကပ်ပြီး ‘အနားပြာ’လုပ်ရင်းနဲ့ ရသမျှအခွင့်အရေး၊ ‘ပိုက်စိတ်တိုက်’ ရအောင်
ယူသူနဲ့ နိုင်ငံရေးသမား လက်သစ်တွေကို တင်ပေးသလိုလို၊ ပြောက်စာ
သလိုလိုလုပ်ပြီး အသုံးချခို့ ကြိုးစားသူနဲ့ သံရုံးတကာ ဝင်ထွက်သွားလာပြီး
‘ကျွန်းတော့ကို စိတ်ပါ’လို့ မျက်နှာပြောင်တိုက် ပြောတဲ့သူနဲ့ စီးပွားရေး
သမားတွေအတွက် ခဏာခဏ ကြိုးငြာရေးပေးပြီး ကြိုးငြာခန့်တန်အောင်
ဓမ္မန်ဆာကြေးကောင်းကောင်း ပြန်ယူသူနဲ့ မကြားချင်အဆုံး၊ မဖြင့်ချင်အဆုံး
ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ထင်ခါထပ်ခါရေးရာတာ ဖြစ်တယ်။ စာဖတ်ပရိသတ်
ကို အားလည်းနာတယ်။ ရှုက်လည်း ရှုက်ပါတယ်။ ကိုယ့်ပေါင်ကိုယ် လျှို့
ထောင်းနေရလို့။

တောင့်မျှော်ဝပ်ပါ

ခရီ့ဗို့မှာ အိုစမာဘင်လာဝင်ကိုစွဲ လစ်ဗျား၊ ဆီးရီးယားနဲ့ ယီမင်ကိုစွဲ
အမေရိကန်နဲ့ ပါကွဲတန် ဆက်ဆံခေါ်ရေးကိုစွဲ၊ အာဖဂန်နစ်တန်နိုင်ငံကို
အိုးနှီးယသမ္တာ သွားရောက်တဲ့ကိုစွဲ အစွဲရောနိုင်ငံအနေနဲ့ ဘဇ်ဂါ ရန်း
စစ်ပွဲမတိုင်မိုးက နယ်နိမ့်တိုးကို ပြန်ဆုတ်ပေးဖို့ အိုဘားမားက ပြောလိုက်တဲ့
ကိုစွဲ စတဲ့ ကိုစွဲပေါ်ပေးများစွာ ကမ္မားတိုးတန်း သတင်းကြိုးများအဖြစ်
လူတိုင်း စိတ်ဝင်စားနေကြုံ့ချို့မှာ ဒီအကြောင်းတွေကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာပြရမဲ့
အစား ရေးပြီးသားအကြောင်းအရာကိုပဲ ထပ်ပြီးရေးမိတဲ့အတွက် စာဖတ်သူ

တောင်းပန်ပါတယ်။ စာဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားတဲ့အကြောင်းတွေတို့
အဲ့မားရေးသွားမှု စိတ်ထဲမှာ အမြတ် ရှိပါတယ်။ စိတ်ရည်ရည်ထဲ့
အင်မျှော်ပေးကြပါ။

၁၆၂

၁၅၃

ပုဂ္ဂနိုင်မှတ်

စွဲပြီးက ပျော်ဗျားလေးပါ

အပူဒဏ်ကြောင့် နေမကောင်းဖြစ်လို့ နှစ်လလုံးလုံး စာမရေးနိုင်ခဲ့ဘူး မိုးလီးလေးကျေလာတာကြောင့် နေသာထိုင်သာ ရှိုလာတဲ့အတွက် စာရေးစားမှာ ပြန်ထိုင်လိုက်တယ်။ ခေါင်းထဲမှာ တေးမှတ်တားတဲ့ အကြောင်းအရာ တစ်ခုက ချက်ချင်း ပြန်ပေါ်လာတယ်။

ကျော်ဗျားအောင် ကြောက်

စံးး အိပ်ရာထဲမလဲခင်၊ ရက်ပိုင်းအလိမှာ နိုင်ငြားသားတစ်ယောက် နဲ့ စကားစမြည် ပြောခဲ့ရတဲ့အကြောင်းပါ။ နိုင်ငြားသားက ကမ္မာတစ်ခုလုံး ဖော်ကြက်လှပ်ရှားနေတဲ့ အင်နိုင်အဖွဲ့ကြီးတစ်ခုအတွက် အလုပ်လုပ်နေသူ ဖြစ်တယ်။ တော်တော်ကြီးတဲ့ ရာထုးတာဝန်တစ်ခု ထမ်းဆောင်နေသူမျိုး ဂျပန်က နူးကလီးယားစာတ်ပေါင်းစုံ ပေါက်ကွဲမှုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး နူးကလီးယား အန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ကမ္မာအနဲ့ ကျယ်ကျယ် ပြန်ပြန် လုပ်ဆောင်စုံ စည်းရုံးလျှော့ဆောင်နေတာ ဖြစ်တယ်။ အကျော်ဗျားကို ကော်ဗျားအောင် ကြောက်တာချင်း တူကြတဲ့အတွက် စကားပြောရတာ ကောင်းပါတယ်။ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဖြစ်စေချင်တဲ့ အကြောင်းအကြောင်းလေးတစ်ခုရှိ စကားစပ်မိလို့ ပြောပြလိုက်တော့ သူက တော်တော် စိတ်ဝင်စားသွားတယ်။ အသေးစိတ် ရှင်းပြပါပြီးလို့ တော်းဆိုလို့ ရှင်းလိုက် ရေသေးတယ်။

ပုဂ္ဂနိုင်မှတ်

ထွေထွေထူးထူးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ အင်နိုင်အိုတွေ လုပ်သလို အမျှာလှည့်ပြီး စည်းရုံးလျှော့ဆောင်တာမျိုးပါပဲ။ သူတို့နဲ့ မတုတာ တစ်မျိုးထည်း ပါ။ ရည်မှန်းပစ်မှတ် ဖြစ်တယ်။ ကမ္မာတစ်ခုလုံးမှာ တို့ရွှေ့နှုန်းအခွင့်အငြောင်း အကွယ်ရေးကာအ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်နေး အလယ် နူးကလီးယားလက်နက်များ ဖျက်သိမ်းရေးအဆုံး အကြောင်းအရာ အပျိုးမျိုး၊ ဆိုင်းဘုတ် အမျိုးမျိုးနဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ ထောင်သောင်းသံ့ ပြီးနှင့်တယ်။ သူတို့အားလုံးက ညီလာခဲ့ကြီးတွေ မကြာခဏ လုပ် စာတမ်းတွေ တော်းဆိုပြီး ချက်ချော်ချက်တွေခဲ့ ခြော့လာစာတမ်းတွေ ထဲတဲ့ နောက်ပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ကမ္မာတစ်ခုလုံးမှာ ထိန်းအားပေးပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ မြှောန်းချက်တွေခဲ့ အောင် လုပ်ကြတယ်။ ကုလသမဂ္ဂက ဆုံးဖြတ်ချက်၊ မြှောန်းချက် ချက်ချော်ချက်ရင် သူတို့ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ပြီဆိုပြီး အောင်မြင်သွားကြတယ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ထောင်ချို့

ဒီလိုနဲ့ပဲ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်အတွင်းမှာ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးက ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ပြောန်းချက်တွေ ထောင်နဲ့သံ့ပြီး ရုံးလာခဲ့တယ်။ ပါလက်စတိုင်းနဲ့ အစွေရေးပြဿနာဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေါင်း ရာကျော် အောင် ရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်ပွဲတွေကတော့ ခုထဲ ဖြစ်နေတုန်းပဲ။

လောလောဆယ် ကမ္မာမှာ ရှေ့တန်းအရောက်ဆုံး ပြဿနာတွေ ထဲက တစ်ခုဖြစ်တဲ့ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကျိုး သဘောတူညီချက်၊ စတော့ဟု့၊ သဘောတူညီချက်၊ မထဲဆိုကို သဘောတူညီချက် ဆိုတဲ့အချက်တွေ နည်းတားမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဖန်လုံးအာနိသင် အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေတဲ့ အမိက စက်မှုနိုင်ငြား အားလုံးလိုလိုက ဆိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိကြတာကောင်းမှုဖြစ်စေတဲ့ ဘာမှဖြစ်မလာခဲ့ဘူး။ မြောက် စိန့်စွဲန်းက ရော့တော်ဗျားတွေကတော့ဖြင့် ကွယ်ပျောက်လုန်းလုပ်ပြီး

နီးမွားရေးလုပ်ငန်းရှင်းများ အလိုက္ခ

အစိုးရတွေဆိုတာလည်း အာဏာရှင် အစိုးရမျိုးကလွှဲရင် ဘယ်ထိ အဖိုးရမျိုးမဆို ရွှေးကောက်ခဲ့ အနိုင်ရနိုအတွက် ရောမ နီးမွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများရဲ့ အားပေးထောက်ခဲ့မှုကို အာရုံးကြော်တယ်။ အဲဒီတော့ နီးမွားရေးလုပ်ငန်းရှင်းကြီးများ သဘောမကျတဲ့ ပေါ်လစီမျိုး၊ ဥပဒေမျိုးကို မလုပ်ရဲ့ ကြော်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ သေနတိကြော်သောတဲ့ လူသေမှု လူသာတဲ့တွေ တစ်နောက်ခဲ့မန်လိုလို တို့မွားလာတော့ လူထဲ အဖွဲ့အစည်းတွေက သေနတိကိုင်ဆောင်ခွင့်၊ ရောင်းချွေခွင့် ပိတ်ပင်တားမီးဖို့ တောင်းချိကြား၊ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြုမှုတွေ လုပ်ကြတယ်။ သေနတိဆန္ဒကျင်နော် အားကောင်းတဲ့အေသတွေက ရွှေ့တော်အမတ်တဲ့က ရွှေ့တော်မှာ သေနတိပိတ်ပင်ရေးဥပဒေ ပြုဌာန်းဖို့ အဆိုတွေတင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်တော့မှ မအောင်ပြုခဲ့ဘူး။ သေနတိအမျိုးမျိုးနဲ့ ခဲယံးမီးကျောက်တွေ ထုတ်လုပ်ရောင်းခဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးတွေက ကျောထောက်နောက်ခဲ့ ပြုသေားတဲ့ အမေရိကန်သေနတိပစ်အသင်းကြီးက ရန်ပုံငွေ သိပ်တောင့်တင်တော့ ဒီမိုက်ရက် အစိုးရဖြစ်ဖြစ်၊ ပိုတ်ဘလီကင် အစိုးရဖြစ်ဖြစ် သူတို့တော် ပါအောင် လုပ်ဆောင်ထားနိုင်ခဲ့တာကို။

စစ်မတိက်ဘူး ထောင်ကျခဲ့

သေနတိဆန္ဒကျင်ရေးသမားများရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက် မအောင်ပြုရတဲ့ အမော်ကြောင်းရင်းက 'ရည်မှန်းချက်ပစ်မှတ်' လွှဲချော်နေလို့ ဖြစ်တယ်။ တကဗ္ဗာယ်တော်များ သူတို့ ချို့ကျပ်ရမှာက အဲမိဖြူတော်မဟုတ်ဘူး။ ကက်ပိတ်မဟုတ်ဘူး။ အမေရိကန်ပြည်သူတွေသိ တိုက်ရှိက်သွားရမှာ။ လူထုကို လုံးဆော်ရမှာ။ အရုပ်ဘူး၊ အရုပ်သမား သာမန်ပြည်သူလှလု မှန်ရင် ဘယ်နိုင်ငံက ဘာလူမျိုးဖြစ်ဖြစ် သတ်တာဖြတ်တာ၊ ပစ်ခတ်တာတွေကို မနှစ်ဖြူပါဘူး။ သာမန် အမေရိကန် ပြည်သူပြည်သာများလည်း လူသာတာတွေနဲ့ စစ်ပွဲတွေကို မှန်းတီးကြတာပါပဲ။

ဒီယက်နှစ်စစ်ပွဲကန် ကမ္မာစစ်ကြီး ပြစ်လာတော့မယ့် အစေအနေထိ ရောက်လာတော့ အမေရိကန်ပြည်သူတွေ သန်နဲ့ချို့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးအနဲ့ စစ်ဆန္ဒကျင်ရေး ဆန္ဒပြုပွဲတွေ ဆင်နဲ့ကြတယ်။ ဟဲမီးပိတ် လက်ငွေချိုပိုယ် ကက်မီးယက်ကလေးဟာ ဒီယက်နှစ်မှာသွားခြား စစ်မတိက်နိုင်ဘူးလို့

ပြုဌာနနဲ့တဲ့အတွက် ထောင်ချွေခဲ့ရတယ်။ လက်ငွေသရဖူလည်း ရှုပ်သိန်း ခဲ့တယ်။

လုပ်တွေသီကို သွားပါ

စစ်ပွဲတွေရဲ့ပြီး ၅၂၁ကလီးယားလက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းစေချင်သလား၊ ဆိုင်းဘုတ်ထောက်ပြီး တော်ဆိုင်နဲ့နှိမ်တော့ မရဘူး။ ကုလသမဂ္ဂ ပိုမိုရေးကောက်စိမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရနဲ့လည်း မရဘူး။ ကြီးဝါးကြီး သဘော လုတေချိပ် လက်မှတ်တို့ရှိနဲ့လည်း မရဘူး။ ဒီအလုပ်မျိုးတွေ လုပ်လာခဲ့တာ ဖောင်းပါပဲ။ ၆၀ တောင် ကျော်ခဲ့ပြီး။ တကဗ္ဗာယ်လုပ်ရမှာက ကိုယ်ဖြူပြီး၊ လိုယ်ရွှာ၊ ကိုယ်နိုင်ငံက ပြည်သူတွေသိ တိုက်ရှိက်သွားပါ။ ဒီလို့အကြီးဘား သက်နက်ရှိုးတွေ ထုတ်လုပ်ရောင်းခဲ့ ရှိအမ်လို့၊ ရိုးလို့ရှိက်စိလို့ ရောမ အက်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေကထုတ်တော်တဲ့ မောင်တော်ကားတွေမဝယ်ဖို့ လေယဉ်ချုတွေ မဖို့ဖို့ လုံးဆော်လည်းရှုံးပါ။

တလောက မက္ခာသီကိုပိုပင်လယ်ကျော်မှာ ကမ္မာအဆိုးဝါးဆုံး ရော့ဆိုပိုတ်မှုကြီး ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ ရော့ကုမ္ပဏီကြီးရော့ ဒေါ်တပ်ရဲ့နဲ့ မရပါဘူး။ အောင်ရက် ဥပဒေပြုဌာန်းလိုက်ရှိနဲ့လည်းတွေက ရှုပ်တန်သွားမှာ ဆုတ်ပါဘူး။

ဒီးဆန်းခြင်းလွှဲပ်ရှားမှု

ကမ္မာတစ်လွှား နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ရှိနေကြတဲ့ လူထဲတွေက အဲဒီအုန်းကုမ္ပဏီကြီးရော့ ဒေါ်ခတ်တဲ့အနေနဲ့ သူ့ကုမ္ပဏီက ဓာတ်သီဆိုင်တွေမှာ ဓာတ်သီပေထည့်ဘူးလို့ ပြင်းဆန်းကြော်မယ်ဆုံး ဒီးမွားရေးသမား ပြုဌာန်းတွေ ဆေးတဲ့၊ အစာတဲ့ ထုတ်လုပ်ရောင်းခဲ့သွားတွေကို တိုင်းချင်း ရှာဖွေ အောင်ထုတ်နိုက် မလွယ်ဘူး။ အကောင်းဆုံးနဲ့လည်းလမ်းက အဲဒီလို့ ဆေးဝါးအတူ နဲ့ အစာအစာအတူ အများဆုံး ထုတ်လုပ်စရောင်းခဲ့တဲ့နိုင်ငံက ဘာပစ္စည်းကိုမှု ဆုံးဘူးဆုံးပြီး ပြင်းဆန်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

နှုတ်ပိုင်လာမီး

ဒီသဘောတရားတွေကို လူတိုင်းလူတိုင်း သိရှိ သဘောပေါက်ဖို့

စိတ်တူကိုယ်တဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်လာနဲ့အတွက် ကမ္ဘာအနဲ့မှာ ရှိနေကြတဲ့
လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပရဟိတာအဖွဲ့အစည်းတွေ အင်အားချင်
ပေါင်းဝပ်ပြီး လက်တွေဆောင်ရွက်ကြနဲ့ပဲ လိုတယ်။

အင်တာနက်ခေတ်မှာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ထိုတွေ့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်
နဲ့ မခက်ပါဘူး။ လူမှုရေးစိတ်ဓာတ်စင်စင်နဲ့ ပရဟိတာစိတ်ဓာတ်စင်စင် ရှိနဲ့
လိုတယ်။ အင်နှင့်ရှိနဲ့ဘုတ်တစ်ဦးကိုပြီး၊ ကိုယ်ကျိုးရှာတဲ့လူတွေ
ပါမလာအောင်တော့ သတိကြီးစွာထားပြီး စိစစ်နဲ့လိုတယ်။ ဒါလည်း
မဖြစ်နိုင်တဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီနေ့ ကမ္ဘာကြီးက ကျော်ကျော်လေသိ
ဘပ်သူတွေ ဘာလုပ်စားနေတယ်ဆိုတာ နာရီပိုင်းအတွင်း တစ်ကမ္ဘာလုံးက
သိနိုင်နေပါပြီ၊ ရွေးကောက်ပွဲလည်းပြီးရော အဖတ်ဆယ်မရအောင် မြောင်းထဲ
ကျွေားသူတွေ ဘယ်လောက်များသလဲဆိုတာ မြန်မာလူမျိုးများက မျက်မြေ
ထင်ထင် မြင်တွေပြီးကြပြီလေ။ လူတွေကို ကြာကြာလိမ့်လို့ မရပါဘူး။

၁၆၂

နှုတေဂျိနဲ့ ပအုပ်စ်တဲ့လူတော်းတဲ့

အထက်အညာ အင်းကတ်ကြီးအေသး မာန်လည်းပြီးကလေးက
ခုံယ်တစ်ယောက် ရွာနယ်တိုက်တွေကို စုစုမေးမြှို့နဲ့ပြီး ရောက်လာတယ်။
ခုံယ်ရာ မြန်မာရှိုးရာ စလေ့အတိုင်း ရောက်ရောက်ချင်း ဦးချက်နဲ့တွေ့ပြီးမှ
ဦးကိုယ်သူ မိတ်ဆက်တယ်။ နောက်တော့ သူရင်တဲ့မှာ မျှသိပ်ထားရဲ
ဘတွေ များလွန်းလို့ ဘယ်လိုမှ အောင်အီးမနေ့နှင့်တော့လို့ လာပြီး
မျှုပ်နှင့်တာပါလို့ နတ်သံမန္တာဘဲ ပွဲ့ပွဲ့လင်းလင်း ပြောလိုက်တယ်။

သူ့ကျောက်တဲ့

နေ့မကောင်းလို့ စာတောင် မရေးနိုင်တော့တဲ့အချိန် ဖြစ်နေပေး
ဘူးများ ဒီလို့ ရင်စွဲ့နှုံးသက်သက် ဝေးလံခေါင်များအေသာက တပင်တပန်း
လာခဲ့ရရှာတာဖြစ်တဲ့အတွက် သက်သာသလိုနေရင်း နားထောင်ပေးခဲ့တယ်။
ကေားပြောရင်သာ မောပြီး နားထောင်တာက မောမှမမောတာ။ သူ ပြော
တာက သူတို့အေသာတစ်ဦးက လယ်သမားတွေ လယ်မလုပ်ကြတော့ဘဲ
မြှုပ်နှံတစ်လျောက် ရွှေရှာသူတွေက ရှာကြုံ ဖော်တွေထဲသွားပြီး ကျောက်တဲ့
သူတွေက တူးကြ ဖြစ်နေလဲအတွက် တစ်ဦးနှင့်မှာ သူများနိုင်းက ဆန်ကို
ထဲသားရတဲ့အဖြစ်မျိုး ရောက်သွားမှာ စိုးရိုးမြောပါတယ်တဲ့၊ ‘ရွှေမရှိတာ
က ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ဆန်မရှိရင်တော့ ဒုက္ခ အကြီးအကျယ်ရောက်မှာ
ဆုံး’

ဝယ်စရာပရီ တန်ဖိုးပရီ

မှန်လိုက်တဲ့စကား။ ငွေစက္ကူထဲတော်ချက်ဟာ ပွတ်ချွန်း လိပ်သော် ဖို့တောင် အသုံးမဝင်တဲ့ ကျွန်းပေါ်မှာ နေခဲ့ဖူးသူတစ်ယောက်ဆိုတော့ သူ့စကား ဘယ်လောက်အတဲ့ မှန်ကန်သလဲဆိုတာ ကောင်းကောင်းသိတဲ့ ပေါ့။ ငွေဆိုတာက ဝယ်စရာပစ္စည်ရှိမှ တန်ဖိုးရှိတာ။ ပစ္စည်းမရှိပဲ။ ဘာတန်ဖိုးမှ မရှိတော့ဘူး။ မာန်လည်သား လူငယ်လေးက အရှည်တွေ၏ ရင်လေးပုံရတယ်။ ကိုယ်တိုင်လည်း ဒီအချက်ကို စိုးရိမိပူပန်ပို့နေတော်တော်ကြာပြီ။ ခုတေလော ထားဝယ်ရေနက်ဆိုပါတယ်။ ရေနက်ဆိုပါတယ်။ အသတစ်ရိုက်ရှိ လယ်ယာနဲ့ ဥယျာဉ်ခြေမြေတွေ၏ စီးပွားရေးသမားတွေက ဈေးကောင်းပေးပြီး လိုက်ဝယ်နေကြတဲ့သတင်းတော်အဆက်မပြတ် ကြားနေရတယ်။

မျက်နှာစီမံးတွေ

အနီးအနား ဝန်းကျင်ဒေသတွေကသာမက မန္တလေးလိုအေရာကဗျက်နှာစီမံးတွေလည်း အများကြီး တွေ့မြင်ကြရတယ်တဲ့။ ခြောင်းရရှိတော်ပါပြီ။ သွားနေပြီး လုပ်စားကြပါ။ ထွက်သမျှသီးနှံတွေ အကုန်ယူပါပဲ့ ပြောတာတောင် သွားနေချင်သူ မရှိတဲ့နေရာက ခြေမြေတွေကို သိန်းရှုံးထောင်နဲ့ချိပ်ပြီး ဝယ်တာကို မရောင်းချင်သူ ဘယ်သူရှိရှိပါမလဲ။ ဒါ သဘာဝပဲ့၊ အပြစ်တင်လိုလည်း မရဘူး။ မနေ့ကတောင် သန်လျင် သီလတဲ့ ဆိုပါတယ်။ သွားရေးလုပ်ငန်းထက် ပိုအရေးကြီးတယ်လို့ မယူဆသင့်ဘူး။ အနီးအနား ဝန်းကျင်ဒေသတွေတဲ့ ဒုက္ခာရှိတဲ့ မျက်နှာစီမံးတွေ၏ သတင်းတွေ ဂျာနယ်တစ်မှာ ဖတ်လိုက်ရသေးတယ်။

ကောက်းလွှန်းလျှော့

နိုင်ငံတည်ဆောက်စကာလမှာ ကိုရှုံး အလုပ်ရှုံးတွေ တည်ဆောက်ကြ ပြီးပြီးဖြူးရေးတွေ လုပ်ဆောင်ကြဆိုတာ လုပ်ရှုံးလုပ်စဉ်း ဖြစ်နိုင်တွေမှာ ဒီသတင်းမျိုးတွေဟာ သိပ်မဆန်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စည်းလွှန်းပါးလုပ်တော်တွေမှာ ဖြစ်နေသော်ဘူး။ အဇားဝိုင်းကောင်းမာရေးတော်တွေ လွှာတွေမြောက်လျာ တရာတ်ပြည်မှာ တည်ဆောက်ရေးအောင်တွေ ကြီးမားလွန်ကဲပြီး ကျေးလက်ဒေသက အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းမှာ သံရည်ကျို့ဖို့တွေ ရှိရမယ်၊ သံတို့သံအောင်

သာင်းရာဖွေပြီး သံရည်ကျို့လုပ်ငန်း လုပ်ရမယ်၊ သံနဲ့ သံမထဲ့ ရှာမယ်။ တော်လုပ်ရိုင်မှ စက်မှုရိုင်ငံကြီး မြန်မြန်တည်ဆောက်ရိုင်မယ်ဆိုတဲ့ တော်ပွဲကြော်လွှား' (Great Leap Forward) စီမံကိန်း ချမှတ် လုပ်ဆောင့်အောင်ကြောင့် ကသောင်းကန်းဖြစ်မှုကြီး ကြောက်စရာကောင်းအောင် ဒီ ပိုက်ခဲ့ဖူးတယ်။

ခီးနီးစာယူသင့်

ကောကလ်သံမားတွေ လယ်မဆိုက်နိုင်တော့ စပါးမထွေက်တော့ဘဲ အေားတဲ့အင်တေားကြီး ကြော်တွေခဲ့ရလို့ ပေါ်လာခိုအများရှုံး အမြန် ရှိနှုန်းပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ပြန်ပြီး ဦးစားပေးခဲ့ကြရတယ်။ ဒီအဖြစ်ကို အောင်းကောင်း သင်ခန်းစာယူသင့်တယ်။ စက်ရုံတွေဆောက်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ပြုပျိုးနေတဲ့ လယ်ယာတွေနေရာမှာတော့ မဆောက်သင့်ဘူး။ မြန်မှုလုပ်ငန်းနဲ့ အိုင်တီ ပြုလွှာတ်ပြောရိုင်းတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ စက်ရုံလုပ်ငန်းနဲ့ အိုင်တီ ပြုလွှာတ်ပြောရိုင်းတွေက စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထက် ပိုအရေးကြီးတယ်လို့ မယူဆသင့်ဘူး။ အုပ်မရှိရင်တော့ ဒုက္ခာရှိတဲ့ အကြောင်းအရာမှ ခင်ဗျားခဲ့တဲ့ မာန်လည်ကလူငယ် ပြောတဲ့စကားကို မျက်ကျယ်ဖြေသားသင့်ဘူး။

အုပ်ဆုံးနံပါတ်တစ်

မြန်မှုနိုင်ငံဟာ ဘိုးစဉ်ဆောင်ဆက်က စိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံ ဖြစ်တယ်။ သံချွဲလောက်အောက် ကျေရောက်နေစဉ် ကာလကတောင် ကုန်းမှာ ဆန့်ဆင့်ပိုရောင်းချုပဲတဲ့ နံပါတ်တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသနိုင်ငံ အားလုံးလောက်နီးပါးဟာ အချွဲယောက် ပမာဏအားဖြင့် မြန်မှုနိုင်ငံ ကို ကြီးမားကျယ်ဝန်းကြတယ်။ မြေကွက်ရရှိယာ အများကြီး ရှိတယ်။ ပေါ်လွှာတ်ပြောရိုင်းရေးအောင် ရှေ့ရေးရေးအောင် အခြေအနေအတွက် ရှေ့ရေးအောင် မြန်မှုလုပ်ငန်းမှာ ကောင်းကောင်းမဆိုက် ပြုနိုင်ကြဘူး။ စိုက်ပြီး မိုးခေါင်လို့ သရောကြီးနိုင်းတာနဲ့ ရိတ်သိမ်းခဲ့တယ်။ ကိုယ်လွှာတ်ရှုံးမြှောက်စွဲနှင့် ကိုယ်လွှာတ်ရှုံးတွေက ရှေ့ရေးအောင် အင်မတန် နှုက္ခာကြီးမားလွှာကြတယ်။

အားလုံး ပြိုဘားမယ်

မြန်မာနိုင်ပုံဌာတော့ အပူလွန်လို့ အအေးလွန်လို့ လူတွေ အဖြော်အမြား သေကြရတာမျိုး မရှိသလို မိုးခေါင်လွန်လို့ စေကြီးလွန်လို့ ဒုက္ခရောက်ရတာမျိုးလည်း ကြိုးကြိုးမားမား များများစားစား မကြုဖူပါဘု နာဂါတ်ကတော့ ခြင်းချက်ပေါ့။ နောက်ပြီးတော့ စိက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ပြောတဲ့အခါမှာ တောင်သူလယ်သမားနဲ့ ကောက်စိက်သမတွေကိုချုပ်ပြင်နေလို ဖဖြစ်သူဗျာ။ စိက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အမိုပြုပြီး ရုပ်တည်နေကြရတဲ့လူဦးရောင့် ၅၅ ရာရိုင်နှင့်းလောက် နှိပ်တယ်။ စိက်ပျိုးရေးလုပ်နှင့်သွေးသွေးရောင်ရုန် ရန်ကုန် ဘုရင်နောင်လို့ ကုန်စည် ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုပါ ပြုကျသွားမှာပါ။ တစ်နှင့်လုံး အနှံ့ဖို့နေတဲ့ ဆန်စက်တွေနဲ့ ဆက်စပ်လုပ်တွေ လျေသွားနှင့် သဇ်းတွေ မော်တော်ကားတွေလည်း လုပ်စရာ အတော့သဲ ဖြစ်ကုန်ကြမှာပါ။

မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်

အဒေါကြာင့် မလွှာမသွေး လုပ်ကိုလုပ်ရမယ့် စက်မှုတည်ဆောက်ရေးများ လုပ်တဲ့အခါမှာ စနစ်တကျ စီမံကိန်းချုပြီးလုပ်နဲ့ အထူး လိုအပ်တယ်။ ဒုဥအပြင် မမေ့အပ်တဲ့ အချက်တစ်ခုက ဒီမိုကရေးစွဲနှင့်ထူထောင်ရာမှာ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံးရဲ့ တက်တက်ကြကြ ပါဝါ ဆောင်ရွက်မှု မရှိမဖြစ် လိုအပ်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ စိတ်ရောက်ယူအား တာက်သရော ဝင်ဆောင်ရွက်နဲ့ဆိုရင် တိုင်းပြည်ကိုအပ်ချုပ်နေတဲ့ အစိုးရဟာ သူတို့ အားလုံးအတွက် ပုန်မှန်ကုန်ကုန် လုပ်ဆောင်နေတယ် သူတို့ အကျိုးစီးပွားရေးကို အမြှတ်စီး ကာကွယ်စောင့်ရောက် ပေးနေတယ်ပါ သံသယကင်းကင်းနဲ့ လုံးဝ ယုံကြည်စိတ်ချမှုရှုရှုနေနဲ့ လိုအပ်တယ်။

ကြိုးစားဆောင်

အစိုးရတစ်ရပ်ဟာ ပြည်သူအများကို လျှစ်လျှော်ပြီး လူတစ်စုတော် အတွက်သာ လုပ်ဆောင်နေတယ်။ လူတစ်စုတော် အကျိုးစီးပွားရေးကား ကာကွယ်စောင့်ရောက်နေတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေရင်တော့ ဘယ်တော့ စိတ်ပါလက်ပါ တက်တက်ကြကြ ပါဝင်လာမှာမဟုတ်တာ သေချာတယ် ဒါနေ့ လက်ရှိအစိုးရသစ်ဟာ ပြည်သူလူလှစာ့ရဲ့ ယုံကြည်ကိုစားမှုကို အဖြော

၁၀ ရရှိစွဲ ကြိုးစားနေဆာကာလ ဖြစ်တယ်။ အစိုးရ တာဝန်ရှိသွားလေ့ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ထွက်လာပြီး တရားဥပဒေကို မှန်မှန်ကုန်ကုန် ဆည်တည်ပတ်ပတ် လိုက်နာ အကောင်အထည် ဖောကြုံပြု ပြောကြုံဆောင် တွေ့ရတယ်။ ဒါ အလွန်အရေးကြိုးတဲ့အချက် ဖြစ်တယ်။ တရား ဥပဒေဟာ ပြည်သူတွေကို အမြှတ်စီး ကာကွယ်စောင့်ရောက်တယ်။ မျက်နှာ အိမ်ကိုမရှိဘူး။ တရားဥပဒေရဲ့ အထက်မှာ ဘာမှမရှိဘူးလို့ သူတို့ အမှန် ဆက်သွယ် ယုံကြည်လာရင် ဘယ်လိုအစိုးရမှုပါမဆို သူတို့ ထောက်ခံကြမှာ ဖြစ်တယ်။

သင်းတေားရေးသည် ရှင်းတဲ့အခါ

ဒီလိုအခြေအနေမှာ အဆင့်အသီးသီးက တာဝန်ရှိ ဝန်ထမ်းများဟာ ကိုရဲ့ အလုပ်ရုံး(အစိုးရဖြစ်ဖြစ်၊ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ဖြစ်)ဆောက်နဲ့ လယ်ယာ ပြေားသီးသုတေသန လမ်းဖောက်၊ တံတားဆောက်နဲ့ လုနေအိမ်ခြေ ချေား သီးသုတေသန လမ်းယုတေသန ပုဂ္ဂလိကဖောင်းပေါ်က လမ်းတေား ဆွဲသည့်တွေ ရှင်းလင်းတဲ့အပါဖြစ်ဖြစ် ဥပဒေဟာ နှစ်မျိုးမရှိဘူး ဆိုတာ ဘုံးပြတ်ပြတ်သားသားပြန့် လိုပါလိမ့်မယ်။ ဒီမိုကရေးစွဲရဲ့ အနှစ်သာရဟာ နှစ်းသား တစ်ဦးဦးချင်းစီးရဲ့ အကျိုးစီးပွားရေးကို ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံး အခြေခံ ဥပဒေထဲမှာ ထည့်သွင်းပေးသေား ပြောနှုန်းပေးသေား ဖြစ်တယ်။

အောင်စိုးသူး

ဥပဒေထဲမှာပါတယ် ဆိုရိုနဲ့လည်း မပြီးသေးဘူး။ တက်သွေ့ ကာကွယ်စောင့်ရောက်ပေးနဲ့ လိုတယ်။ ပလေကိုဖောင်းပေါ်မှာ ဈေးမရောင်း လူဘူး၊ ဆိုရင် ဘယ်သူ့ကိုမှု မရောင်းရတာမျိုး ဖြစ်သင့်တယ်။ ဟိုလူကျေ ဓရာင်းခွင့်ပြုတယ်၊ ဒီအနွေ့ကျတော့ ရောင်းခွင့်ပြုတယ်ဆိုတာမျိုး လုပ်ရင် အများပြည်သူလှစာ့က ဂို့ပြုရေးကြိုးတဲ့ တရားဥပဒေစနစ်ကိုမှာ ပြည်သူပြည်သားအားလုံး တန်းတူညီမှု အခွင့်အရေး ရှိတယ်။ အခွင့်တူးခဲ့ လူတန်းစားဆိုတာ ဒီမိုကရေးစွဲနဲ့ နည်းနည်းလေးမှ မအပ်စပ်ပါဘူး။

တလေးထွေရဲ့အနာဂတ်ဟာ ဖိုင်းပြည့်ရဲ့အနာဂတ်

ဒီနှစ် ဆယ်တန်းတေများပဲ အောင်စာရင်းထွက်လာတော့ အောင်ချက် ရာခိုင်နှစ်း သုံးဆယ်ကျော်ရှိလို ခါတိုင်းနှစ်တွေထက် တက်လာတယ်လို သိရတယ်။ ဝမ်းသာစရာပဲ။ ဆက်တိုက်ဆိုသလိုပဲ မြောက်ဘာသာ ဝါးဘာသာ ရှာတိုးရှင်တွေကို ရှာတိုးကျူးကျူးကြောင်း ကြော်ပြာတွေလည်း သတင်းစာနဲ့ ရှာနယ်တွေထဲမှာ နေ့စဉ် တွေ့လာရတယ်။

ပညာကို တန်ဖိုးထားတာ

မဆီမဆိုင် ကိုယ့်ရုပ်ကိုယ့်ရွာ မန္တလေးက ပညာရေးနှုပ်ပတ်သက်ရင် ဘယ်မြို့၊ ဘယ်ရွာနဲ့မှုကို မတဲ့အောင် အားပေး မြောက်စားတဲ့ကြောင်း ကြိုတန်း ကြားလိုက်ချင်တယ်။ ရှာတိုးပြု သီးကျူးကြော်ပြာ ထည့်တဲ့နေရာမှာ မန္တလေးက အကြီးဆုံးထည့်တဲ့မြို့၊ ဖြစ်တယ်။ သတင်းစာ 'မျက်နှာပြည့်' ကြော်ပြာတွေကို နည်းတာ မဟုတ်ဘူး။ မျက်နှာဝက်လောက်တော့ ပြောမနေနဲ့။ ကြော်ပြာမှာပါတဲ့ တိုးဘိုး ဘွားဘွား၊ ဘဘာကြိုး၊ ပါးပါးမားမား၊ ဦးဦး ဒေါ်ဒေါ်၊ တိုးတိုး တိုးတိုး၊ ကိုကို မမ စသုတွေခဲ့ နာမည်တွေနောက်မှာလည်း ဘဲ့ဒီဂရီတွေ၊ ဒီပလိုမာတွေနဲ့ LCCI(UK), NCC(UK) ဆိုတာတွေပါ တစ်ခုမကျို့ ထည့်သွင်းဖော်ပြုကြတယ်။ ပညာကို ဘယ်လောက် တန်ဖိုးထားသလဲဆိုတာ ထင်ရှားမနေဘူးလား။

မှန်တာရွား

သီးကျူးထိုက်သူကို သီးကျူးတာ၊ ရှာတိုးပြုထိုက်သူကို ရှာတိုးကြတယ်။ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြတဲ့ ကေးဇူး

ဆွဲကိုလည်း ဒီနေရာကနေပြီး ထပ်လောင်း ရှာတိုးပြုထိုက်ပါတယ်။ ထို့ကို တည်းမှာပဲ မြင်းကောင်းခွာလိုပဲ မအောင်မမြင် ဖြစ်ခဲ့ကြရတဲ့ ကေးဇူးဆွဲတယ်။ ထို့ကို အောင်တယ်ဆိုတော့ ခုနှစ်ဆယ်လောက်က မျက်နှာဝက်လေးတွေနဲ့ ဝမ်းနည်းပက်လက် ဖြစ်နေ ကြရာတယ်။ တချို့ဆုံး ဒီမိမာလည်း မျက်နှာဝက်မေးရလို့ ဒီတိုင်း သုတယ်ချင်တွေကို မျက်နှာပြုရမှာလည်း ရှုက်ပြီး သေချင်စော်နှင့်အောင်ကို ဆောင်ကြရတယ်။

ကြောက်စရာ တောက်ချက်

တစ်ကြိမ်မက နစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် ရွှေ့နိုင်ထားသူများဆိုရင် ရှုံးဆက် ဆျောက်စရာလမ်း၊ မရှိတော့ဘဲ လူညွှန်တုံးသွားသလို လက်မိုင်ချနေဆိုကို ကြရတော့တယ်။ တချို့က ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည့်မှုက်ငါးမဲ့သွားပြီး ဆက်မကြိုးစားတော့ဘဲ ဘဝကို ရေရှင်မျှော်စိုက်ချင်စိတ်တွေ ပေါ်ပေါက် ထာတယ်။ တချို့ ကလေးတွေကျတော့ မိဘတွေက အသိဉာဏ်ပြည့်ဝလို့ ကံကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ စာမေးပဲမအောင်တဲ့ သားသမီးကို ဆူး ကြိုးမောင်းမလုပ်ဘဲ ဆက်ကြိုးစားဖို့ အားပေး တိုက်တွေနဲ့ကြတယ်။ တချို့ ကျွော်တဲ့ မိဘတွေကပါ ဒီတိုးတိုးကြပြီး ပညာတတ်ဖြစ်စို့ ကံပေါ်ဘူးလို့ တထစ်ခု ကောက်ချက်ချုပ်လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီကောက်ချက်က အင်မတန်း ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့၊ အနာဂတ်ဘဝကို ကံစိုးစိတ်လည်း ပြုကြန်းပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ တလူလူ တက်စပြုနေ ထဲ အညွှန်ကျလေးကို ကပ်ကြေးနဲ့ တစ်ချုပ်တည်း ကိုက်ဖြတ်ပစ်လိုက်သလို ရှိပဲ။

တန်သည်ပွဲစားသမီး

ပိုက်ဆဲရှိတဲ့ ကုန်သည်း ပွဲစား သားသမီးများဆို တော်သေးတယ်။ ဓမ္မာဆက်မသင်နိုင်လည်း မိဘလက်ရှုတ် စီးပွားရေးထဲ အလိုက်သင် ထုတ်လုပ်ပြီး လူတစ်လုံး သုတေသနလုံး ဖြစ်သွားနိုင်သေးတယ်။ လေစားသုအား ဆက်လုပ်လက်စား သားသမီးများဆိုရင် တကာယ်ကို လူညွှန်တုံးသွားသလို ဖြစ်သွားကြတာ များတယ်။ အရင်းအနှစ်းမရှိတော့ စီးပွားရေး လုပ်နိုင်ဘူး။

သူများအလုပ်တွေနဲ့ ရွှေးဆိုင်တွေမှာ ရရှာအလုပ် ဝင်လုပ်ကြရှုပဲ ရှိတယ်။ ဆယ်တော်မှု မအောင်တော့လည်း ဒီခေတ်ကြီးမှာ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အလုပ်မျိုး ဘယ်လိုလုပ် ရနိုင်မှာလဲ။

တစ်လမ်းသွား

ဆယ်တော်၊ မအောင်တော့နဲ့ ပညာဆက်သင်လို့ မရတော့ဘဲ ကလေး တွေရဲ့ဘဝ အညွှန်ကျိုးသွားသလို ဖြစ်စေတဲ့ ပညာရေးနှစ်ကို ပြန်လည် သုံးသပ်စွဲ အထူးကို လိုအပ်နေပြီးလို့ ယူဆပါတယ်။ ဒီနေ့စနစ်က တစ်လမ်း သွားစနစ် ဖြစ်နေတယ်။ ဆယ်တော်အောင်စွဲ အရင်လုပ်၊ ပြီးတော့ တဗ္ဗာသို့လ်တက်ပြီး ဘွဲ့တစ်ခုခု ရအောင်ယူ၊ ဘွဲ့ရတော့ လအစား အလုပ် တစ်ခုခု ဝင်လုပ်ဆိုတဲ့ပဲ့ ပြစ်တယ်။ ဆယ်တော်၊ မအောင်ရုပ်တော့ ဘာ ဒါဝါမက်မှ မက်ခွင့် မရှိဘူး။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဆယ်တော်၊ အောင်သွက် အနည်းစွဲ လေးဆယ်ရာနှင့်နှုန်း သုံးဆယ်ရာနှင့်နှုန်း မအောင်ပြု သူက အများစုံပြီး ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသား ၁၀၀ မှာ ရှိ ကျော်၊ ၈၀ လောက်ဟာ ပညာဆက်သင်ကြားနိုင်တော့ဘဲ ငယ်ငယ်ရွယ်ချော်နဲ့ အညွှန်ကျိုးသလို ဖြစ်သွားကြရတယ်။ ဒါဟာ ကလေးတွေအတွက် နှစ်နာလှသလို တိုင်းပြည်အတွက်လည်း မကောင်းပါဘူး။

လမ်းခွဲတွေ ဖောက်

ပညာတတ်တွေ များများပေါ်ထွက်လာမှ တိုင်းပြည် ဖြန်ပြန်တို့တက်မှ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီခေတ် ကစလေးတွေကို ပညာတတ်တွေဖြစ်အောင် နည်းရေး၊ စုံသုံးပြီး ဆောင်ရွက်သင့်တယ်။ ကျောင်းသားအားလုံး တဗ္ဗာသို့လ် တွေမှာ စုပြု တို့ရွှေ့နေမယ့်အစား အသက်မွေးဝါးကျောင်း အတတ်ပညာ သင်ကျောင်းတွေပါး သွားအောင် လမ်းခွဲတွေအများပြီး ဖောက်ပေးသင့်တယ်။ ကျွန်ုတော်တို့ ငယ်ငယ်တို့က တက်ရာသပ်တော်တွေ၊ ကျောင်းတွေ အများကြုံရှိတာ သတိရမတတယ်။ ဒါးဆယ်ပြီးလိုင်းကာလတွေက ဖဆပလ အစိုးရဲ့ ပြည်တော်သားလိုက်ရေးခေတ်မှာ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွေ လုပ်တော့ လေးတော်၊ အောင်လက်မှတ် ရှိသွားတိုင်းကို ရက်တို့သပ်တော်တွေ ပေးပြီး မူလတော်ဆရာ ခန့်တယ်။ ကျောက်တိုးဆရာ ခန့်တယ်။ ထွေ့စွဲကို လုပ်နောင်တော်တွေ ဖွံ့ဖြိုးပေးတယ်။ သာများဆရာသပ်တော်တွေ ပေးတယ်။

တော် မကင်း

ဆယ်တော်တို့ ပညာမသင်နိုင်ပေး အလုပ်တော်လောက်အောင်ရှင် ပြုတိုင်းစာရေးအကုတို့ တော့ခေါင်းတို့ လုပ်နိုင်အောင် သင်တော်တွေ ပေးတယ်။ ပြုတွေနှင့်တွေမှာတင် သင်တော်ပေးပြီး ချက်ချင်ဆန်တော့ ခိုတော့ အခြေအာနေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကျောင်းနေ စာသင်ခွင့် အရှုံးတွေတော် ဘဝလမ်းဆုံး ရောက်မသွားကြဘူး။ လုပ်ငန်းခွင့်ထဲမှာ အဆင့်ဆင့် သင်တော်တွေတက်ရင်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထူး တို့တက်မှု ချွေးကြတယ်။ ဒီခေတ်အခါမှာ သင်ယူစရာ အသက်မွေးဝါးကျောင်း အတတ်ပညာတွေက ရေးကထက် အဆပေါင်းများရွှာ တို့လာတာကြောင့် နှစ်တာကျိုးမဲ့ပေးမယ်ဆိုရင် ကလေးတိုင်း ဆယ်တော်အောင်စွဲနဲ့ တဗ္ဗာသို့လ် သက်နို့အတွက်သာ စုပြုတို့ရွှေ့နေကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီခေတ်မှာ ဆောရွာကလေးတွေအထူး စက်နှုံးမဲ့ကောင်းပါဘူး။ လယ်ထွန်စက်း ပေါင်းလိုက် ကျော်၊ ချွေးလေ့လာကြတယ်။

သင်တော်ကျောင်းတွေ ဖွံ့ဖြိုး

အဲဒီစက်တွေအတွက် လိုအပ်တဲ့ စက်ပြင်ဆရာတွေ မွေးထုတ်ပေး နှင့်စွဲ အမြဲ့အမြဲ့ အနယ်နယ်မှာ စက်မှုသင်တော်နှင့်ကျောင်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးပေးနဲ့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကိုယ်နှဲနှီးစ်ရောနယ်က ဥပမာတစ်ခုပြုရရင် ပုံနှစ်စက်တွေ ကို ပြချင်တယ်။ တော်ရဲ့ ပြု့သေးသေးလေးတွေမှာတော် အလုပ်စား ဆောင် ပိတ်စားရှိရင်းတွေ အနည်းဆုံး ပုံနှစ်စက်ကလေးတွေ အဲနည်းဆုံး တစ်ရော်တွေ တို့အပ်ပါတယ်။ တော်ရဲ့အတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကြီး တစ်ခုအဖြစ် တည်ရှုနေပြီးလို့တော် ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲထိုပြုရရင်လောက်တာက ပြန်လုပ်မှု ပုံနှစ်လုပ်ငန်း ပညာသင်ကျောင်း ဆိုတာမျိုး တစ်ခုမှုမရှိတာပဲ ဖြစ်တယ်။ လုပ်နောင်းတွေ လုပ်ကိုရေးနေသွေး အားလုံးဟာ ရေးရှိစောင်းလာ ပညာသင်တွေစနစ် အတိုင်း လုပ်ငန်းခွင့်မှာ အောက်ပြုသိမ်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုရေးရင်းက လုပ်တတ်လာကြတာချည်းပဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်ပညာသင်ကျောင်း

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ငန်းတွေအတွက် စက်ဆရာတွေ စက်ပြင်ဆရာတွေ၊ လက်ထောက်တွေ နှစ်စဉ် ထောင်နဲ့ချို့ လိုအပ်နေဖော် ထင်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ငန်း ပညာသင်ကျောင်းတွေ စနစ်တကျ ဖွင့်လှစ်နဲ့ တန်ပါပြီ။ အလားတူပဲ ဓာတ်ပုံပညာသင်ကျောင်းတွေ ဖွင့်ပြီး၊ ရှင်ဆေ ရုပ်ရှင် အခြေခံ ဓာတ်ပုံပညာအတွေ သင်ကြားပေးသင့်တယ်။ ဒီပညာနှင့် တွေဟာ အမြဲခံအဆင့်ကနေပြီး ဒီပလိုမာအဆင့်၊ ဘွဲ့အဆင့်ထိ တို့မြှုပ်သင်ကြားပေးမြှုပ် လိုအပ်တဲ့ နယ်ပယ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ဓာတ်ပုံဆိုင်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်စက်လိုပဲ။ အခု အစိရိစိတယ် ကင်မရာလေးတွေခေတ်မှာ နယ်တကာ အနဲ့ ရှိနေကြတယ်။

လက်နိုင်စက်ကျောင်း

ရေးက လက်ရေးတို့နဲ့ လက်နိုင်စက်သင်တန်းကျောင်းတွေ ဖြူဇွှေး အနဲ့ ရှိခဲ့တာကို သတိရမဖိတယ်။ အစိုးရက ပြုတာကာလိုက်ပြီး ဘယ်ဖွင့်ဆိုင် မှာလဲ။ ပုဂ္ဂလိုကတွေက ဖွင့်ကြတာ။ ဒါပေမဲ့ အစိုးရ သက်ဆိုင်ရာဌာနက ကျောင်းတွေကို စည်းကော်စနစ်တွေ ချုပ်တိပေးထားပြီး စစ်ဆေးကြပ်မယ် တယ်။ စခိုန်စည်းနှင့် ကိုက်ညီတဲ့ ကျောင်းတွေကို အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးတယ်။ အစိုးရဌာနတွေက အလုပ်ခေါ်တဲ့အခါတွေမှာ အသိအမှတ်ပြု ကျောင်းတွေက ထုတ်ပေးတဲ့ အောင်လက်မှတ်ကို အသိအမှတ်ပြု လက်ပေးထား။ အဲဒီတော့ ပုဂ္ဂလိုကကျောင်းတွေကို ယုံကြည်စိတ်ချွာနဲ့ သင်တန်းတက်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ နယ်မြှုပ်လေးတွေမှာနေကြတဲ့ ကလေးတွေ ရဲ့ အညွှန်ကဲလေးတွေ ဆက်လက်လန်းဖွင့်ခွင့် ရာသွားကြတယ်။

တိုင်းပြည်၏ အနာဂတ်

အခုခေတ်မှာ သင်ယူစရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတတ်ပညာ တွေ နည်းတာမဟုတ်ဘူး။ ရေးက အစိုးရအသိအမှတ်ပြု လက်နိုင်စက် ကျောင်းတွေလို စနစ်တကျ ဆောင်ကြပ်ကွပ်ကဲမှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂလိုကသင်တန်း ကျောင်းတွေ အဖြူဖြူး အနယ်နယ်မှာ ဖွင့်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်တယ်။ ဒါတက် ပိုအရေးကြီးတာကတော့ ဆယ်တန်းအဆင့်တက် အများကြီး ပိုမြင့်ပြီး ပိုခက်ခဲတဲ့ တက္ကသိုလ်အတန်းတွေ(ဆရာဝန်ပညာ) အင်ဂျင်နီယာ

အားများ အပါအဝင်)မှာ နှစ်စဉ် ကျော်းမှုရာနှုန်းမှာ ဒီလောက်များနေရသလဲဆိုတာ အယ်တန်း အဆင့်ကျော် ဘာကြောင့် ဒီလောက်များနေရသလဲဆိုတာ ပြုပြင်သင့်တာတွေ အမြှန်ဆုံး ပြုပြင်စိုး လိုအပ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကလေးတွေရဲ့အနာဂတ်ဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့အနာဂတ် ဖြစ်နေလိုပါပဲ။

၂၄၁ မြို့ ၂၀၁၁

ထွေဆုံးပွဲများနှင့်လျှို့ဝှက်များ

ဒီတစ်ခါ အိပ်ရာက မထနိုင်ဖြစ်တာ တော်တော်ကြာသွားတယ်
ဘယ်လောက်ထိ ကြာသွားသလဲဆိုရင် နံပါးနှစ်ဖောက်မှာ ဘုရားလို့ bedsore
လို့ခေါ်တဲ့ အိပ်ရာပွန်းနာတွေ ရလာတဲ့အထိပါပဲ။ သုံးလလုံးလုံး နောရာညွှန်
အိပ်ရာထဲမှာပဲ လွှဲနေပြီး ညာဘက်နဲ့တောင်းနဲ့ စောင်းအိပ်လိုက်၊ ဘယ်ဘက်
နဲ့တောင်းနဲ့ စောင်းအိပ်လိုက်သာ နေရတာကိုး။

နိုတ်ပူရာ၏

ရေးနေကျ ဂျာန်ယ်တွေအတွက် စာတွေမရေးနိုင်တော့ နယ်ပေါင်း
က စာဖတ်ပရိသတ်တွေ ဖုန်းဆက်ကြ၊ စာရေးကြနဲ့ နိုတ်ပူရာကြတယ်
ရန်ကုန်နဲ့နှီးတဲ့အသက စာဖတ်ပရိသတ်များကတော့ လူကိုယ်တိုင်
ရောက်လာပြီး ခုစွမ်းမေးမြန်းကြတယ်။ နိုက် ညွှေမပြတ်ရတာထဲကတော်
ပိုပြီး အရောက်အလာများတယ်။ နေမကောင်းသူး ကြားတော့ စာပေသမာ
သတင်းသမားတွေကာလည်း နိုတ်ပူရာပြီး တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ရောက်
ရောက်လာကြတယ်။ စာချို့များဆို ရိုရိယကောင်းလွန်းလို့ နေမကောင်းထဲ
ကြားက ပြီးတော်ပြီးမို့သေးတယ်။ စာရေးနိုင်ပြီးလားဆိုတာ သိချင်လဲ
လာတာပါဆိုပြီး အိပ်ရာထဲလဲစောက်တဲ့သူကို ထောင့်ဖျို့စုကလည်းပြီး စာတို့
ရှိကိုသူက ရှိကို ပိုက်ဆိုရိုက်သူက ရှိကိုနဲ့ လုပ်ကြတော့ သတင်းသမားချုပ်
မဟုတ်လား၊ သူတို့လာတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိဘဲ ဘယ်နေဖို့မလဲ။

မိုးသေးပါဘူး

လူငယ်လေးတွေမို့ ဘာမှမပြောဘဲ ပြီးရုံသာ ပြီးနေလိုက်ဖော်

မိုးသေးပါဘူး မရိုးသေးပါဘူးကွဲ့၊ ကျောင်းသားလူငယ်ဖော်တွေ ဆရာ
တော် သံယာတော်တွေ တပ်မတော်သားတွေနဲ့ လျဉ်းနေ လောအောင်း
ပြုးကောင်းမကျို့ ပြည်သူတွေအားလုံး လို့လားတောင့်တနေကြတဲ့ ဒီပို့
အရောင်းနှင့်တော်ကြီးကို မမြတ်ရမချင်း အကြာကြီးကို နေသွားလို့မှာပါ။
ဒါ ပြောနေမိတယ်၊ အနိစွာမယ်၊ တရားမရှိလို့ ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး
ထံသံကမ္မာစ်ပြုးမှာ မွေးပြီး နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော် ပြည်တွေးစစ်ကြီးနဲ့
အောင်းတို့တစ်စည်း အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး
အုပ်ချုပ်မှုရသူတစ်ညိုးအနေနဲ့ ဒါလောက်ကလေး လို့လားတောင့်တတာဟာ
ဆွဲနှင့်လောက်ဘူး ထင်လိုပါ။

မြောက်

‘စစ်ဆိုရင် မှန်းလွန်းလို့ ရေတောင် စစ်မသောက်ချင်ဘူးလို့ ရေးလူ
ပြုးတွေ ပြောကြသလိုတောင် တစ်ခါတစ်ခါ ပြောချုပ်မိတယ်။ နှစ် ၆၀
ကျော်ကြာ ပြည်တွေးစစ်ကြီးအတွင်းမှာ တပ်ထဲဝင်သွားတဲ့ ဦးလေးသားချင်း
အိမ်လွှာတွေ တိုက်ပွဲမှာ ကျခုံးသွားတာရှိသလို ရောဘ်ဖြူဗွာတွေထဲ၊ ကျွန်း
အိမ်တွေထဲ ရောက်သွားပြီး ကျခုံးသွားတဲ့ ဆွေမျိုးတွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။
အိမ် ကြီးလာတော်လည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ သူငယ်ချင်း စစ်လို့အချို့ ကျခုံး
သွားကြသလို တော်ထဲ၊ ထောင်ထဲရောက်သွားပြီး တိုက်ပွဲမှာကျသွားတဲ့
အားဖြင့်နေဖော် သူငယ်ချင်းတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပြိုးချမ်းရေး
နှင့် ချစ်တာ၊ ဒီမိုက်ရေးလိုက် လို့ချင်တာ။

အေားအဖြတ်ပြု့နိုင်လောက်တဲ့ သတင်း

နှစ်လိုင်လ ကုန်ခါနီးတော့ ညွှေသည်အာဝင်အတွက် ပိုများလာတယ်။
သူ့နည်း သက်သာသလိုပြု့စုံရင် စကားပြောလာကြတယ်။ ရုံပတ်မှာအော့
ခဲ့ ဒီဒိယာအင်ပါယာကြီးကိုခွာအပဲ့ ထုတ်ပြု့ချက် မောချင်လာကြတယ်။
လျိုင် နောက်ဆုံးပတ်ရောက်တော့ မားအော့ကိုခွာတုန်းက အလိုက်သိစွာနဲ့
ဘာမှုမလေးဘဲ နှစ်ဆိုတို့နေခဲ့ကြတဲ့ ဒီတွေဆွေတူးတော် မမေးဘဲ မနေ
ပြု့ကြတော့ဘဲ ‘ထင်မြင်ချက်ကလေး ပေးပါပြီးလို့ ပြောလာကြတယ်။’
မားအော့ကိုစွာလို့ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ့်လူမျိုးအတွက်လော့
အရောက်း ထိုင်တန်းသတင်းကြီး မဟုတ်လား။ တိုင်းပြည်ရဲကြံမှာကို

အကောင်းအခဲ့း အဆုံးအဖြတ်ပြနိုင်လောက်တဲ့အထိ အရေးပါတဲ့သတ္တ၏
ကြိုးလဲ။ အစိုးရသစ်ရဲ့ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည့်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည့်
တွေ့ဆုံးကြတဲ့ သတင်းပေကို။

သို့လေ သို့လေ

သူတို့ အရေးတြေ့နဲ့ အလေးထားကြတာ မလျှန်ပါဘူး၊ ကိုယ်တို့
လည်း အီပိရာက မထနိုင်ပေမဲ့ သတင်းမှန်သူမျှကိုတော့ မျက်ခြည်မပြည်
စေခဲ့ကြည့်နေခဲ့ရပါတယ်။ အစိုးရသစ်က ဦးအောင်ရွှေနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်း
စုကြည့် အမည်တ်ပြီး သတိပေးချက် ထုတ်ပြန်လိုက်တော့ လူတိုင်း
စိတ်ထဲမှာ သို့လေသို့လေ တွေ့နေကြဖိုက်မှာ မထင်မှတ်ဘဲ အစိုး
သစ်ရဲ့ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည့်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည့်နဲ့ နှစ်ဦးတည်
တွေ့ဆုံးမယ်လို့ ကြညာလိုက်တာကို။ ဒီတော့ ဘယ်လိုပြစ်လာနိုင်သလား
အမျိုးသား ပြန်လည်ရောင်ကြားစေရေးနဲ့ တစ်မျိုးသားထဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်၏
အတွက် အလားအလာကောင်းများ ပြန်လာနိုင်သလား စန့်သတိပေးချက်
ပိုမြီးဆိုင်ဟနေ့စွဲ လူကိုယ်တိုင် တွေ့ဆုံးသတိပေးတာလား ဒီလိုအခြားနေ့
ဒီလိုကရေးအေားစုများအနေနဲ့ ဘာတွေလုပ်ဆောင်သင့်ကြသလဲ စေ
စတဲ့ လဲပေါင်းများစွာ၊ လားပေါင်းများစွာကို မေးခွန်းထုတ်နေကြတယ်။

ထင်မြင်ချက်မျိုးစုံ

‘ထင်မြင်ချက်ပေးပါ့’ ဆိုလာသူတွေကို ထင်မြင်ချက်မပေးဘဲ အစိုး
ဆုံးအနေနဲ့ လာသမျှ ညွှန်သည်မျိုးစုံနဲ့ ဒီဒီယာသမား ကြီးငွေယူမျိုးစုံတဲ့
ထင်မြင်ယူဆချက်တွေ၊ ဆန္ဒစွဲ မှန်သမှု (wishful speculation)တွေ
စုစည်းကြည့်လိုက်တယ်။ ဒီလို တွေ့ရတယ်။

I. ဘန်ကိုမွန်လို ဒါဟာ အမျိုးသား ပြန်လည်ရောင်ကြားစေရေးအတွက်
ကောင်းမွန်တဲ့လမ်းစ ဖြစ်တယ်လိုတဲ့ အကောင်းမြင်ရှုထောင်း
ကြည့်တဲ့သူများ။

J. အမေရိကန် နိုင်းခြားရေးဝန်ကြီး ဟီလာရီကလင်တန် ပြောသော
မှန်ကိုမောင်းမှန်တဲ့လမ်းကြောင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါပေါ့ ဒီလောက်
မလုံးလောက်သေးဘူး။ လက်တွေ့ အလုပ်နှုန်းသောပြို့ လိုအား
ဆိုတဲ့ ‘ထောက်ကွက်’လုပ်သူများ။

K. အမေရိကန်နဲ့ အာဆီယံနိုင်းတွေက ပရက်ရှာ(ဒီအား)ပေးနေတာ
တွေ လျော့ကျသွားစေနဲ့ လုညွှန်ကျက်သက်သက်လို့ ‘အရာကြီးနဲ့
ဘာဘူး’လို ထူးမြေားနားပါပဲလို့ ဆိုသူများ။

L. တွေ့ဆုံးကြတဲ့ ဘက်စုစ်ဖက်မှာ ကိုယ်စိုက်ယိုယ်စီ ဘယ်လိုရည်ရွယ်
ချက်တွေ ရှိနေရှိနေ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ကျော်ခိုင်းနေတာထက်
တော့ မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံးတာက ပိုကြောင့် ထောက်ခံသင့်တယ်။ တွေ့ဆုံးကွဲ
ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်အောင် အားလုံးပိုင်းပြီး တိုက်ထွန်းအားပေးရမယ်လို့ ဆိုတဲ့သူများ။

သို့တော်ဆောင်လုပ်နှင့်

အမိကအနေနဲ့ကတော့ အဲဒီ လေးပျိုးလေးစား တွေ့ရတယ်။ ဒီ
အထဲမှာ တွေ့ဆုံးအေးနေးပွဲ ဖြစ်ပြောက်ဖို့အတွက် နှစ်ဖက်စလုံးနဲ့
တွေ့ရှိမှု အများလုံးရှိနေတဲ့ ဒီဒီယာကြီးတွေက ‘အကျိုးတော်ဆောင်’
နှစ်ပေးရင် မကောင်းသူးလားလို့ ပြောလာသူ နှစ်ဦးသုံးလည်း
သားတယ်။ သူတို့ကတော့ လူနည်းစေလေးမဲ့ အထက်မှာပြောခဲ့တဲ့
အေးလုံးလေးစားတဲ့ ထည့်မတွက်ဘဲ ချိန်လျှင်ထားခဲ့တော်ပါ။ ဒီဒီယာ
အားလုံးလို့ ပြောတော့ ကိုယ်နဲ့လည်း ဆက်စပ်နေတာကြောင့် ဖြေတဲ့
မှာ ထည့်သွေးဖောက်သွားပါတယ်။

ထင်မြင်ပြောပါရင်

ထင်မြင်ချက်ပေးပို့ ပြောသူများထဲမှာ နိုင်းရေးသမားတွေ ပါသလို
သောသမားတွေလည်း ပါပါတယ်။ နိုင်းရေးသမား၊ ဒီဒီယာသမား
တိုတ်တဲ့ ရှိရှိလောင်ယောက်တွေလည်း တော်ဝတ်မှာများ ပါကြတယ်။
သိတိုင်က နိုင်းရေးပါပါတိတစ်ခုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေသူ မဟုတ်ဘဲ
ထင်မြင်သိပါတဲ့ (analyse) စဉ်းစားတာမျိုး မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ သတင်း
တား တစ်ယောက်ရဲ့ သုံးသပ်ဝေစန်ချက် ရေးသလိုမျိုးသာ ဖြေတဲ့
မှာ ဒါကြောင့် နိုင်းရေးသော သုံးသပ်ဝေစန်ချက် စာတမ်းတစ်ခုလို့ ပဲည့်ဘဲ
ပေးပြို့ သတင်းစား၊ ဂျာနယ်ထဲမှာရေးတဲ့ သတင်းသုံးသပ်ချက်
သုံးတစ်ပုံးတစ်အဖြစ်နဲ့သာ ရှုပြင်ပါလို့ ကြိုတင်ပြောထားပါရော့။

မန်လာသတင်း

သတင်းသမားဆိုတာ သတင်းဖြစ်လာရင် ဖြစ်လာတဲ့အတိုင်း အအလို မရှိ အမျိန်အတိုင်း၊ အရှိအတိုင်း ရေးရတယ်။ သုံးသပ်ဝေဖော်ရှုလည်း ကောင်းတာတွေ့ရင် ကောင်းတယ်လို့ရေးသလို မကောင်းတာ ထောင်လည်း မကောင်းသူ့လို့ ရေးရတယ်။ အစိုးရသစ်ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြေည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်းတို့ တွေ့ဆုံးတာဟာ ကောင်းတဲ့ကိုစွဲ ဖြစ်တယ် မင်္ဂလာသတင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီလို့တွေ့ဆုံးမှုပျိုး ထပ်ခါစပ်ပါ ဖြေလုပ်ကြတိုက်တွေ့နဲ့ နှီးစော်ရမယ်။ ဒီတွေ့ဆုံးမှု မဝိုင်ပိုက အာဇာနည်နေ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်းနဲ့ သူ့အဖွဲ့ဝင်တွေ့ ချိုတက် အင်္ဂါးပြုကြဖို့ကိုစွဲ ပတ်သက်ပြီး တာဝန်ရှိသူချုပ်း ပုဂ္ဂိုလ်ရားမှူး ခရီးစဉ်မှုလည်း တာဝန်ရှိသူချုပ်း တွေ့ဆုံးမှုပျိုး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်လို့ သိရတယ်။

တွေ့ဆုံးမြင်းရလဒ်

အာဇာနည်နေ့ကိုစွဲရော ပုဂ္ဂိုလ်ရားမှူးကိုစွဲပါ မြန်မာနိုင်ငံသားအောက် ကဗျားတို့စုလုံးကပါ ရင်တမ်းနဲ့ စောင့်ကြည်နေခဲ့ကြပေမဲ့ ပဖြစ်သော ပဖြစ်ထိုက်တဲ့ကိုစွဲပျိုး တစ်ခုမှ ဖြစ်ပေါ်မလာခဲ့ဘဲ အေးအေးချုပ်းချို့ ပြီးဆုံးသွားခဲ့တယ်။ ဒါဟာ နှစ်ဦးနှစ်ဦးက တွေ့ဆုံးပြုနိုင်းမှုကြောင့် ထွက်လေလာတဲ့ ရလဒ် ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ့ပြည်သားအားလုံး ဝစ်းပြောက်ဝင်းသာ ဖြစ်ကြရတယ်။ ကဗျားမှာ အစိုးရသစ်ရဲ့ ရုစ်သိက္ခားလည်း တက်သွားတော် အစိုးရသစ်ဘာ လုပြောရေးရတော့ တစ်ခုတည်းကသာ ဖြည့်ပြီး လုပြောရေးအတွက် စစ်ပေါ်တွေ့ ရဲတော်တွေ့ အများအပြား ချထားခြင်းမပြုဘဲ နိုင်ငံ့ရှုထောင်းကပါ ရှုမြင်သုံးသပ်ပြီး ပါးပါးနှစ်နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကြော် ဒီလို့ရလဒ်မျိုး ရရှိခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

အာမခံချက်ပေး

ဒီမိုက်ရေးရေးသားမှူး တိုင်းသူပြည်သားများအတွက် လွတ်စွာ ပြောဆိုရေးသားခွင့်၊ စည်းရုံးလုပ်ရှုံးခွင့်၊ အသင်းအပင်း ဖွဲ့စည်းခွင့် ဆန္ဒပြ စီတိုးလွည်းလည်းခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပဲ အော်ခံ့ခြားလည်းကပါ လွှဲလောင်ရတာဖြစ်ပြီး အော်ခံ့ခြားသေား အတွက် မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ့ဆုံးတာ မဟာဗျားဟာတွေ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ရတာဖြစ်တော့ တစ်ဖက်သားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် နဲ့ တစ်ဖက်သားရဲ့ အခံစိတ်ဓာတ်ကို အသေးစိတ် လေ့လာတွေ့ချက်ပြီး

အကြော်ခံ့ခြားလည်း ပြောန်းပေးထားတယ်။ ဆန္ဒပြတာယ်ဆိုတာ ဒါနဲ့ အင်ရိုးနိုင်ငံတွေမှာ မထူးဆန်းပါသူး။ အမေရိကန်၊ အင်လန်၊ ကျော်ဆိုရိုးသား လမ်းမတွေပေါ်မှာ လူလေးလေးဆယ်လောက်ကနေ့ ထောင်းရာနဲ့ လေးတိုးထောင်အထိ ဆိုင်းဆုံးတော်လေးတွေကိုပြုပြီး စီတိုး ဆော်လျှောက်နေကြတာလွှာ ရုပ်မြောင်သံကြော်မှာ နေ့တိုး တွေ့နေကြရတယ်။ ဆန္ဒပြသူက ပြု လမ်းသွားလမ်းလာတွေက သွားပြုလာမြဲ၊ ရုံးသုံးသားတွေ က ရုံးတက်ပြုပါပဲ။ ဆန္ဒပြသူတွေကလည်း သူတို့ပြုခဲ့ရရှိတာ ပြု တော်း ဆုံးရှုံးရေးရာ့ရှိတာတွေကိုပေါ်လို့ပေးပြီး အေးအေးဆောင်းဆောင်းပြုလို့ကြတာပါပဲ။

ခြောမယ့် ကြော်မှုသီ

လျှိမ်းရေးရတော့တစ်ခုတည်းက မကြည်ဘဲ နိုင်ငံရေးရှုထောင်းကပါ ပြင်သုံးသပ်လို့ ရလဒ်ကောင်းရခဲ့တဲ့ ‘ဖြစ်ရပ်ဆန်း’တစ်ခု အာဇာနည် ကြားသိခဲ့ရတယ်။ မြောက်ဒုက္ခာ လူပေါင်း နှစ်သေယ်၊ အစိတ် ဆောက်ဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်းအဖွဲ့ ချိုတက် အလေးပြုမှာကို အွားရောက်ပူးပေါင်းဖို့အတွက် စီတိုးထွက်ခွာလာကြတယ်။

အဲဒီမှာ ‘ပြောမယ့် ကြော်မှု သီ’လို့ ပြောရမယ့်ဖြစ်ရပ်ကို တွေ့ရ သယ်။ စီတိုးချိုတက်လာသူတွေကို လျှိမ်းရေးသာဝန်ရှိသူတွေက ရင်ဆိုင် ဆွဲဆုံး ပေးမြန်းပြီးတော့ သူတို့သွားလို့ရာအရောက် ကားတွေပေါ်တင် ပြီး လိုက်ပိုလိုက်သတဲ့၊ ကဲ ... အဲထိတက်ဆန်းတဲ့သတင်း ရှိသေးရဲ့ သား ဒါ လျှိမ်းရေးအဖွဲ့ဝင်များရဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို မချိုးကြားးသဲ့ မနေ့နှင့်ဘူး။ နုမ္မနာကောင်းလေး ဖြစ်ပါစေလို့ အောက်မေ့လိုက်ရတယ်။

သုတေသန လိုတယ်

သတင်းသမားတစ်ရေးရောက်အနေနဲ့ မြှင့်တဲ့အတိုင်း ပြောဆိုရေးသား ဖြစ်တယ်။ မမြှင့်ရတဲ့ကိုစွဲ၊ မဖြစ်သေးတဲ့ကိုစွဲကို ပြောလို့မရ ပါဘူး။ အစိုးရက ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တယ်ဆိုတာ မသိပါဘူး။ သိအောင် လွှဲပ်တဲ့ကိုစွဲက နိုင်ငံရေးပါတီတွေ့ဆုံးတာ အလွင်ပါ။ သတင်းသမား အလွင် မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ့ဆုံးတာ မဟာဗျားဟာတွေ ချမှတ်လုပ်ဆောင်ရတာဖြစ်တော့ တစ်ဖက်သားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် နဲ့ တစ်ဖက်သားရဲ့ အခံစိတ်ဓာတ်ကို အခံစိတ် လေ့လာတွေ့ချက်ပြီး

မှန်းဆရာတယ်။ အဲဒီလို မှန်းဆရာမှာ မှန်ကနိစိုး သိပ်အရေးကြီးတယ်။ ‘သန္တစွဲ မှန်းဆချက်’ (wishful speculation)ဟဖြစ်စိုးလိုတယ်။ မြန်မာပြည် နိုင်ငံရေး အသိင်းအရိုင်းထဲက ပုဂ္ဂိုလ်အဗျားစု မှားလေ့ရှိတဲ့ အမှားမျိုး ထပ်မံမားစေစွဲ သတိထားသင့်တယ်။ အမေရိကန်နဲ့ အေးယူက စီအားပေးလို့ အာဆီယံက ‘ပရကိရာ’ပေးလို့ အစိုးရက လိုက်လေ့လာတာ ဆိုတဲ့အမြင် ဟာ အင်မတန် မှားယွင်းတဲ့အမြင် ဖြစ်တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ စီးပါး လက်တွေမြှင့်တွေ့ခဲ့တဲ့ အာက်ကတော့ မြန်မာအစိုးရဟာ ဘယ်သူ့အဲအေး ကိုမှ ဂရမစိုက်ဘူး ဆိုတဲ့အချက် ဖြစ်တယ်။ သမွတ ဘီလ်ကလိုတန်ရဲ စီအားကိုတောင် အဓရေးမလုပ်ခဲ့တဲ့ အစိုးရဟာ သူ့မြန်းမ ပါးလာရှိရှိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရဲ့ မိန့်ခွန်းလောက်ကို ဂရရှိက် နားထောင်မှာတောင် မဟုတ်ပါဘူး။

အင်နှုန်းလို မရ

အရေးကြီးတာက ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်မှာ ခဲ့ညားရှိသေလောက်တဲ့ အင်အားရှုံးမှ အများက လေးစားမှာဖြစ်တယ်။ သတင်းသမားတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်စိထဲမှာ လောလောဆယ် မြင်နေရတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ၊ သတင်းတွေက ကြောရည်လျှပ်လျှေားရင် ‘အင်နှုန်းရှုံး’ မရတဲ့အခြေအနေအထိ ရောက်လာနိုင်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသူ ဒေသ အားလုံးလိုလိုမှာ စစ်ပွဲတွေ အရှင်ပြင်းပြင်းနဲ့ ဖြစ်လာနေတာတွေဟာ အင်မတန် အန္တရယ်ကြီးလှတယ်လို့ သဘောရာတယ်။ စိတ်မချမှုးသာစရာ ဖြစ်တယ်။ တပ်မစော်သား ကျော်းလည်း မြန်မာပဲ။ ကေအိုင်အက ကျေလည်း မြန်မာပဲ။ ဒီကေဘီအောင့် ကေအိုင်နှုကျသလည်း မြန်မာပဲ။ ရှုံးဘက်ကကျေလည်း မြန်မာနိုင်ငံသားပဲ။ ကိုယ့်အချင်းချင်း တိုက်နေ သတ်နေရတာ ဘာရောက်းလိုလဲ။

မျက်နှာမလှုတဲ့ကိုစွဲ

ခုချိန်မှာ မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးအတွက် အရေးအကြီးစုံက သေနတ်သံတွေ ရပ်စဲပြီး အသေအပျောက်သတင်းစတွေ မကြားရတော့ ဖြစ်တယ်။ ဒါကိစွဲကို အားလုံး ပိုင်းဝန်းကြောက်ခြင်းတွေကို ဖြစ်တယ်။ ဒေါက် အရေးကြီးတာ တစ်ခုကတော့ အစိုးရအတွက်လည်း နိုင်တဲ့ကာများ

မျက်နှာမလှု ဖြစ်နေရတဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ စဲ နှုန်းဆုတ် ခေါင်းဆောင်တွေ အပါအဝင် လူပေါင်း နှစ်ထောင်နီးပါးကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီလို ထိန်းသိမ်းထားမှုတွေဟာ အစိုးရအတွက် မျက်နှာမလှု ဖြစ်ချုံသာမက ထိုင်းပြည်အတွက်လည်း စွမ်းအားတွေ အဟောသိကဲ ဖြစ်ရာရောက်တယ် လို့ ယူဆပါတယ်။ ဒါအပြင် ရောဏ်တိမြှင့်ကြိုး ကယ်တင်ရေးကိုစွဲ လယ်သမားတွေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လယ်မလုပ်နိုင်ကြတော့ဘူး ဖြုံးတက်ပြီး အူပြောင်းလုပ်သား ဖြစ်ကုန်တဲ့ကိုစွဲ မြန်မာအမျိုးသမီးတွေ ဇိုင်နီးချင်း နိုင်ငံတွေဘက် ရော်စားခေါ်နေရတဲ့ ကိုစွဲ ချမှုးသာသူတစ်ရာက ပိုပိုချမှုးသာ အပြုံး ဆင်းရုံးတွေက ပိုပို ဆင်းရုံးလာနေတဲ့ကိုစွဲ စတုရွတ်တဲ့ ကိုစွဲတွေက နှုန်းလွှား။

ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုံကြည်တို့ တွေ့ဆုံးရေးနောက်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်ရင်တောင် ဖြေရှင်းရမယ်ပြဿနာ တွေ တောင်လိုပုံနေတယ်လို့ ဆိုချင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် တွေ့ဆုံးကနေ ဆွေးနွေးဖြစ်လာအောင် အားလုံး ပိုင်းဝန်းကြေားကြဖို့ မြန်နိုင်သမား အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်ကြဖို့ နှီးဆောင်လိုက်ပါတယ်။

* * * *

ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ထွက်လာတဲ့ ရာနာယ်အားလုံးလိုလို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုံကြည်တို့ တွေ့ဆုံးကြတဲ့ သတင်းကို မင်္ဂလာသတင်းအဖြစ် စမ်းသာအားရ ဖော်ပြုကြတယ်။ ဒါတင်မက ဆောင်ပါးတွေရေးပြီးလည်း ကြိုဆိုထောက်ခံကြတာ တွေ့ရတယ်။

အားလုံးကြိုဆိုထောက်ခံ

ရာနာယ်တာချို့က နိုင်ငံရေးပါတီအသီးသီးနဲ့ အလွှာပေါင်းစုံက ပြည်သူ များရဲ့ အာဘော်ကို ဖော်ပြရာမှာ အားလုံး အားတက်သရော ထောက်ခံကြတာ တွေ့ရတယ်။ ‘အလဲဗင်း’ အွန်လိုင်းသတင်းစာများ ဖော်ပြထားတဲ့ စာရေးသူရဲ့ ‘တွေ့ဆုံးမော်ပွဲပွဲ’ ဆောင်ပါးကိုဖော်ပြီး ထပ်မြောက် ပေးသူ အားလုံးကလည်း ကြိုဆိုထောက်ခံကြတာကို ထူးထူးခြားခြား တွေ့ရတယ်။ အွန်လိုင်းမှာ ထင်မြှင်ချက်ပေးတယ်ဆိုတာက ဘယ်သူ့အား ရှားယဉ်မဖော်ဘဲ ရေးကြတာဆိုတော့ အားလုံး ထောက်ခံတာများ မျှခဲ့တယ်။

တစ်ခါတလေ မူရင်အကြောင်းအရာကို သေးသိပေါ်သွားအောင် တမင်တက္က
ဝင်နောက်သုတေသနယောက်ကြောင့် ထင်မြှင့်ချက်ပေးသူချင်း ရန်ဖြစ်ကြတေန
အချိန်ကုန်သွားတာမျိုးတွေ ရှိတယ်။

နေနှစ်လကို တသည်

ဂျာန်ယ်ဆောင်းပါးရှင်တွေရောတဲ့ ဆောင်းပါး အားလုံးမှာလည်း
တွေ့ဆုံးမှတစ်ဆင့် အမိုးပျော်ပြည့်ဝြီး အနှစ်သာရရှိတဲ့ စွေးနွေးမျှား
ဖြစ်လာဖို့ မျှော်လင့်ကြောင်း သိသိသာသာ ဖော်ပြထားကြတယ်။ ပြည်သူ
အားလုံးကောလည်း အလွန်အလွန် လိုလားတောင့်တနေကြတယ်၊ ‘ကမ္ဘာ့
လူတို့ နေနှစ်လကို တောင့်တကြသလို’လို့ ပြောရင်တောင် ဒေါသသင့်မှ
ရောက်မယ် မထင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အသက် ရဝ တန်
ရောက်နေပြုဖြစ်တဲ့ စာရေးသူတော် ဦးချမ်းခြင်း စတဲ့ အမြိုက်အရာသကို
တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ မခံစားခဲ့ရဖူးလေတော့ ငယ်ရွယ်သူတွေဖို့
ပိုခိုးမှာပေါ့။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာဖို့

ဒီဇေတ် လူလတ်ပိုင်းနဲ့ လူငယ်အများစုကသန်းခေါင်းယံး အလည်
လာသူများ (midnight visitors) ကြိုးစိုးတဲ့ ဇေတ်တစ်ဇေတ်ကို ကြွေ့ကြ
ကြလေတော့ အခု ပြည်ထောင်စုနှစ်ကြိုး ဦးအောင်ကြည့်နဲ့ ဒေါအောင်ဆင့်
စကြည့်ထို့ တွေ့ဆုံးကြရမှာ အရင်အကြိမ်တွေ့နဲ့မတဲ့ သတင်းပိုဒ်ယာတွေကို
တွေ့ဆုံးခွင့်ပေး မေးတာကို ဖြေ လုပ်နဲ့ရုံသာမက ပူးတွဲ ကြညားချက်ပါ
ထုတ်ခဲ့တာကြောင့် ဒီတစ်ကြိမ်တော့ တကယ်တူးပြီး ချင်လန်းအားမှ
ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒီတစ်မကာ ပြည်သူလှတု ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာအောင်
အတွက် နှစ်ဖက် ပူးပေါင်းအောင်ရွှေ့ကြည့်မည် အခွင့်အလမ်းများကို အမြန်ဆုံး
ရှိနေအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့အတွက် နိုင်ငံအပ်ချုပ် မင်းလုပ်တဲ့ အစိုးရများနဲ့
နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတွေမှာ လုံးဝ တာဝန်ရှိပါတယ်။ တိုင်းကျေးပြည်ကျေးနဲ့
အောင်တော် လေယာဉ်များကို တကြောင့်ကြောင့် ရှိပြုအောင်ရွှေ့ကြည့်မှုပါတယ်။

ဘဏ် လိုလားတောင့်တသည်

ပြည်သူလှတု ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာအောင်ရေးဆိုတာ ဘာတဲ့
ပြည်သူတွေက ဘာကို လိုလားတောင့်တနေကြသလဲ။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ၈၁

ရာရိုင်နှစ်းလောက်ရှိတဲ့ ပြည်သူတွေဟာ လယ်ယာစိုက်ပျီးရောနဲ့ ပိုက်ပို့တဲ့
သက်စင်လုပ်ငန်းတွေမှာ ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေကြပြီး ကျေးလက်ဒေသများ
နှုတိုင်ကြတယ်။ အများစုက မူလတန်းနဲ့ အလယ်တန်း ပညာလောက်ပဲ
သင်ခြေကြရတယ်။ ကျေးလက် လူအဖွဲ့အစည်းမျိုး အနေအထိုင် ရို့သားတယ်။
ရို့အပ်မှုလည်း နည်းတယ်။ ဆန်းပြားတွေလီ(Sophisticated) သိပ်မရို့ဘူး
အနေရှိသလို သူတို့ရဲ့ လိုလားတောင့်တမှုလည်း ရှိုးစင်းတယ်။ မြို့နေ့
လျှာတတ်တွေလို့ ‘ပစ်တိုင်းထောင်ရုပ်’ ပုဂ္ဂိုလ်အောင်’ မလုပ်တတ်ကြဘူး။

ခုံးကို ကြောက်ရသလို

၈၀ ရာရိုင်နှစ်းမက ၉၀ ရာရိုင်နှစ်းလောက်ရှိတဲ့ သာမန်ပြည်သူ
ဘွဲ့ အားလုံးရဲ့ လိုလားတောင့်တချက်က ပါရိုးဖလာလုပ်ကိုင်စားသောက်
နဲ့ အလုပ်အကိုင်လေးတွေကို အေးအေးချမ်းချမ်း အကြောက်အလန်
စင်းကုန်း လုပ်ကိုင်စားသောက်ပြီး နေချင်တာလောက်ပါပဲ။ ဒါထက်
ထိုးဆင့်တို့ပြီး တောင့်တရမယ်ဆိုရင်တော့ ထွန်တုံးပိုတ်ချိန်တွေမှာ ရှင်ပြု
နာသာ အလူပါရ်လာတွေ၊ ဘုရားခွဲတွေ ဖော်ပျော်ပါပဲး ကျင်းပေါင်တယ်။
ခွဲတ်လွှဲတ်လပ်လပ် သွားချင်လာချင်တယ်။ ပြောချင်ဆိုချင်တယ်။ ဒီမို့
ထောရ်တွေ၊ ဇော်တိုကရောရ်တွေ၊ ဟိုလူးရှင်း၊ ဒီလူးရှင်းတွေကို နား
ဆည်ပါဘူး။ စိတ်လည်း မဝင်စားပါဘူး။ ကိုယ်လယ်လေးကိုယ် စိတ်ချ
ထက်ချ လုပ်ခွင့်ရှင်ပဲ ကျော်ပါတယ်။ သူကျွန်းဘဝ နေရာ၌ကလို
ခုံးကို လယ်ယာသိမှာကို တကြောင့်ကြောင့် ခြောက်လန်းနေရတဲ့
ဘဝဖျိုး၊ ဘယ်သူမှ ပြန်မရောက်ချင်ကြတော့ဘူး။

ခုံးကျေး ကတိကဝ်တို့

၉၅ ရာရိုင်နှစ်းလောက်ရှိတဲ့ ပြည်သူတွေ လိုလားတောင့်တနေကြ
ထဲ အေးအေးချမ်းချမ်း လုပ်ကိုင်စားသောက် နေနိုင်တဲ့ဘဝဖျိုးကို အမြန်ဆုံး
ရှိနေအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့အတွက် နိုင်ငံအပ်ချုပ် မင်းလုပ်တဲ့ အစိုးရများနဲ့
နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတွေမှာ လုံးဝ တာဝန်ရှိပါတယ်။ တိုင်းကျေးပြည်ကျေးနဲ့
အောင်တော် လေယာဉ်များကို တကြောင့်ကြောင့် ရှိပြုအောင်ရွှေ့ကြည့်မှုပါတယ်။

အားလုံးရှိတာဝန်

နိုင်ငံတာဝန်ဆိုတာ အင်မတာန်ကြီးလေးတဲ့တာဝန်ကြီး ဖြစ်တယ် အစိုးရဆိုတဲ့ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုတည်းအားနဲ့ မလုံးလောက်ဘူး။ နိုင်ငံ အရေး လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း အားလုံး လူပုဂ္ဂိုလ် အားထုပ်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြဖို့ လိုတယ်။ သူ့အဖွဲ့ ကိုယ့်အဖွဲ့ သူ့လူကိုယ့်တဲ့ သူ့ဝါဒကိုယ်ဝဆိုတဲ့ ဂိုဏ်ဘကာအမြဲ့အတွက် မကြည်ဘဲ တိုင်ပြည်အတွက် ဆိုတဲ့ ပန်းတိုင်တစ်ခုတည်းကိုကြည်ပြီး ဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်တယ် အထူးသာဖြင့် ပါတီဗုံ တိုင်ပြည်ချုပ်တယ် ပါတီသာ တိုင်ပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေ့စွဲနဲ့ မာန်မာနတို့စီသလွှာ ဖုံးစေမှုတို့ကို လုံးဝယ်ရှုံးစွန်ပစ်နိုင်ရမှာ ဖြစ်တယ်။

ကေလရှည်ကြာ ကင်းကျ

ပြန်မာနိုင်မှာ ဒီမိုကရော်စီးနှင့်များနဲ့ ကင်းကျာခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ရှိတော့မှာ ဖြစ်တယ်။ ဒီကာလရှည်ကြီးအတွင်းမှာ တစ်ပါတီ တစ်ဦး တစ်စည်းတည်းရဲ့ သဘောနဲ့ တိုင်ပြည်ကို အပ်ချုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်လေတော့ မုန်းတီးနာကြည်မှုတွေ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် အပြန်အလှန် မယုံသက်ဖြစ်တွေ ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်း တည်တဲ့နှင့်အတွက် ကိုယ့်နဲ့မတူတဲ့ တဗြားအဖွဲ့အစည်း အားလုံးကို ချေမှုနဲ့ပစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အာယာတေတွေဟာ ပိုဘက် ဒီဘက် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးမှာ ရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒါဟာ အပြစ်ဆိုစရာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မပြစ်ချမ်းတဲ့ တိုင်းရင်းသားအချုပ်းပျိုး လက်နက်ကိုင် တိုက်နိုက်နေတဲ့ အပြောအနေမှာ ဒါမျိုးတွေဟာ ဖြစ်ရှိပြစ်စဉ်သာ ဖြစ်တယ်။

တိုးတိုးဓကား မဟုတ်

အာသီန်မှာတော့ ဒီမိုကရော်ဆိုတဲ့ စကားဟာ နှစ်ကိုယ်ကြား ပြောရတဲ့ ‘တိုးတိုးဓကား’ မဟုတ်တော့ဘူး။ အာယာရ အစိုးရကိုယ်တိုင်က နေ့စွဲနဲ့အမှု တဖွဲ့ပြောနေတဲ့စကား ဖြစ်နေပြီး လတ်တလောဇားမှာ တင်အစိုးရအဖွဲ့က ပြည်ထောင်စုန်းကြီး ဦးအောင်ကြည်က ဒေါ်အောင်ဆင့် စုကြည်နဲ့ တွေ့ဆုံပြီး ‘ပြည်သူလူထု ကိုယ်တိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာစေနေ အတွက် နှစ်ဖက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို ဆွေးနွှေ့ခြေကြပါသည်’ဆိုတဲ့ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန့်တယ်။ သတင်းသာမားတစ်ယောက်

၃၁ မှတ်စီထဲမှာတော့ နှစ်ဖက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းဆွေးနွှေးရှိနေတော်ကို ပြင်နေတာကြောင့် မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည်ကဆေးသံရေးရေး သန်းလာတယ်။

အြန်အလှန် ဓလေား

တွေ့ဆုံခွေးနေ့မျှ ဖြစ်မြောက်ဖို့ အောင်မြှင့်ဖို့အတွက် ပထမဆုံး မှုအပ်ချက်က နှစ်ဖက်စလုံး၊ ဒါမှုမဟုတ် သုံးဖက်၊ လေးဖက်စလုံးခဲ့ စတုရေးတွေမှာ သူ့ဘက် ငါးဘက်ဆိုတဲ့ အမြင်တွေကို ဖျောက်ပစ်ဖို့ လိုပါ အောင့်မယ်။ သူ့ဘက် ငါးဘက်ဆိုတဲ့ စတုရေးတွေကို အမြောက်ဆိုတဲ့ အမြင်တွေကို ဖျောက်လိုပါတယ်။

မတုခြားရားတဲ့ အယူအဆတွေ ကိုယ့်ရို့နှင့်အတွက် အတူလက်တဲ့ လုပ်လိုရတာတွေကို အတူတွဲလုပ်ခြင်းဟာ ဒီမိုကရော်ရဲ့ အနှစ်သာရ ဖြစ်တယ်။ အစိုးရနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆင့်စုကြည်တို့ကြားမှာ ကွဲပွဲချက်တွေ ဒေါ်နေတာကို လတ်တလော မကိုင်တွယ်ကြသေးဘဲ တူညီချက်တွေကို ရှုံးပြီး အရင်ဆုံး ကိုင်တွယ်သင့်ကြတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

အာရှိသူ နိုင်မြို့

ပြန်မာနိုင်ငံမှာရှိနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းအားလုံးမှာ မတူညီတဲ့ မူဝါဒသို့စဉ်တွေ ရှိနေကြပေမယ့် ဒီမိုကရော်နိုင်ငံကြီး တည်ထောင်ချင်တယ် ဆိုရာမှာ တူကြတယ်။ အားလုံးဟာ ကိုယ့်တိုင်ပြည်နဲ့ ရှိနှုန်းလုပ်မှုမှာ တူကြတယ်။ တိုင်ပြည်နဲ့ လူမျိုး ပျောက်မသွားဖို့ အသက်ပေး ကာကွယ်ကြပ်ယိုတဲ့အချက်မှာ တူကြတယ်။ ဒီတူညီချက်တွေပေါ် အမြောက်ပြီး အုပ္ပန်ဆုံးစရာတော့ လက်လွှဲလုပ်စေရေးတွေ လက်တွဲလုပ်ဆောင်လို့ ရတယ်။ အန္တရာယ်တွေကို ပေါ်ပေါ်ကာကွယ်နိုင်ကြတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုတဲ့ တိုင်းရင်းသားအားလုံး လူဦးရေ ပေါက်ကွဲဆုံးလုပ်မတတ် များပြားတဲ့ နိုင်ငံကြီးနှစ်ရှိုက်ကြားမှာ ညပ်နေတဲ့ နိုင်ငံသားသားလေးတစ်ခုသာ ဖြစ်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေပော်တော် ရှိနားလာသူ့ဟူး။ အောက်ပြီး ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးက ဒီမိုကရော်စေတိလို့ ဘယ်ရောက်ပဲ

အောင်နေ၊ အောင်နေ တကယ်တော့ ‘အားရှိသူ အနိုင်ရစမြဲ’ (might is right) ဆိုတဲ့ စစ်ဘုရင်ဝါဒက ကြီးစိုးနေဆဲ ဖြစ်တယ်။

အန္တရာယ်တွေ ရှိနေတယ်

လူဦးရေနည်းပြီး စီးပွားရေးအရ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေတဲ့ မြန်မာနိုင်အား စီးပွားရေးအရ လူမှုရေားအရ ယဉ်ကျေမှုအရ ဘဏ်ပေါင်းတဲ့ က ပါးမျိုးခံရနိုင်တဲ့ အန္တရာယ် အမြတ်စီးရှိနေတယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ မြေပျော်မြေအောက် သယံဇာတတွေနဲ့ သစ်တော့ ပါးတော်ကြီးတွေ ပျောက်ကွယ်သွားမယ့် အန္တရာယ်လည်း ရှိနေတယ်။ အဲဒီနောက်က ကပ်ပါယာတဲ့ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုတွေနဲ့ အယ်လ်နိုညိုတို့ လာနိုညာတို့ရဲ့ အန္တရာယ်တွေလည်း ရှိနေတယ်။ ဒီလိုအန္တရာယ်တွေ ကျရောက်လာခဲ့ရင် အစိမ့်တစ်ခွဲတည်းက ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတွေသာ ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး ပြည်သူတွေအားလုံး ခံကြရမှာ သဘာဝ အေးဆိုက်ဆိုးတွေ ကြောက်စရာကောင်းသလို လူလုပ် အေးဆိုက်ဆိုးတွေကလည်း ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ပဋိကော်

ဒီအန္တရာယ်တွေကို ဘုရန်သူအဖြစ် သဘောထားပြီး ‘အရေးကြီး’ က သေးစည်းကြုံ ဆိုသလို အားလုံး လက်တွဲကာကွယ်ကြဖို့ လိုတယ်။ ‘ပါန္တမတူ ငါ့ရန်သူ’ စိတ်ဓာတ်တွေ စွန်ပစ်ပြီး ခံစာရှိရင် ပါတို့ အတုတူ ခံကြရမှာပဲ။ အားလုံး ‘ဆိုးတိုကောင်းဘက်’ တွေပဲဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး အဲ ကြော်ရမယ်။ တစ်ပို့အဲတစ်ပို့ သံသယစိတ်တွေနဲ့ တဲ့ဆိုင်အမျိုးမျိုး ကို နာမည်အမျိုးမျိုး ပေးအောင်တွေ ရှင်ပစ်ပြီး တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုး မပျောက်စီး ဆိုတဲ့စိတ် တစ်ပို့တည်းနဲ့ အောင်ရွှေက်သွားကြရင် ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး စိတ်ချုပ်သာ ကိုယ်ချိုင်းသာ ဖြစ်ကြရမှာ မလွှောက်ပါပဲလို့ ပြောလိုက်ချိုပါတယ်။

၁၅၈ ၈၂၁၁

ရွှေးဝါးစုံများနဲ့ လွှာတံ့ခြားပြုချို့

လွှာတံ့လပ်တဲ့ သတင်းစာနဲ့ သတင်းစီမံချို့ယာ လှမ်နေးများဟာ ရွှေးတိုင်းနဲ့ လူမျိုးတိုင်းအတွက် အင်မတန် အရေးကြီးတယ် ဆိုတာကို ထင်ကမ္မာလုံးက သိကြတယ်။ ဒီမိုကရရှိနိုင်တွေမှ သိတာမဟုတ်ဘူး။ အကာရှင်တွေလည်း သို့ ဖက်ဆစ်တွေလည်း သိတယ်။

အောင်လောက်အောင်တော်တဲ့ တစ်တော်

သိတဲ့အတွက် ဘယ်နိုင်ငံမှာမဆို အာဏာသိမ်းပွဲတစ်ခု ဖြစ်ပြီဆိုရင် အတင်းစာနဲ့ အသံလွှေးငြာနတွေကို အစိုးရရုံးသိမ်းတော်၊ လွှာတံ့တော်တို့နဲ့ အတူ အရင်ဆုံး သိမ်းပိုက်ကြပါတယ်။ ဒီမိုကရခဲ့ အစိုးရတွေက သတင်း ဖြောက့်တန်ဖိုးကို သိပေမဲ့ တန်ဖိုးသိမ်းတော် မဟိုကြဘူး။ သူတို့အတွက် အသုံးချလိုရရုံးလောက်သာ နေရာပေးကြတယ်။ အာဏာရှင်တွေနဲ့ နာမိတွေ အောင်ဆစ်တွေကတော့ သတင်းဖြောက့်တန်ဖိုးကို ကောင်းကောင်းသိသလို အောင်းကောင်းလည်း အသုံးချကြတယ်။ ဂျာမန်အာဏာရှင်ကြီး ဟန်တလာ သာ သတင်းဖြောက့်အား အသုံးချတဲ့နေရာမှာ စံတော်လောက်အောင် တော်တဲ့ အဲ ဖြစ်တယ်။ စစ်အတွင်း နာမိအသံလွှေးငြာနက လွှေးလိုက်တဲ့သေတ်တွေ က နာမိတို့ရဲ့ စစ်ရေးအောင်မြှင့်မှုတွေကို အများကြီး အထောက်အကျ ပြုခဲ့တယ်။ ဒီအသံလွှေးငြာနရှိတွေကြောင့် ဂျာမန်တွေ ရေလာက်ကြားကိုဖြတ်ပြု ပန်ကြပ် လန်ဒန်ပြုကြုံကို စရာက်တော့မလိုလို၊ သန်တာက်ခါပဲ ဆေတိုးတ်တွေ ရောက်တော့မလိုလိုနဲ့ အင်လန်တစ်ကျိုးလုံး ထိတ်လန့် အာရာက်ချား ဖြစ်ကုန်ကြရတယ်။ စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးနဲ့ ပါဒ်ဖြစ်ချို့ရေး အာဝန်ခံ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဂို့ဘယ်’ကို ဂျာမန်ပြည်သူတွေအားလုံးနဲ့ နာမိတ်တွေကပါ ဒီနှစ်ဖို့တူနှစ်အောင် ကြောက်ကြရတယ်။

၂၀၁

ယောဇ်ရှိနှင့် ဘန်စိုင်:

အာရုတိက ဂျပန်ဖက်ဆစ်တွေလည်း အလားတူ အသံထွေ့ရှိခြင်း လုပ်ငန်းကို ကောင်းကောင်းကြီး အသံချွဲတာပါပဲ။ 'အာရုတိက သာက္ခာညီပျော်' ရေးနဲ့ 'မဟာအာရု ထူထောက်ရော့' ဆိုတဲ့ တိကျိုအသံထွေ့ဌာနှင့် ရှိခြင်းချိရေး မိုင်းလုံးကြီးတွေဟာ ဖြေတိသွေ့ရဲ့၊ ကိုလိုနိုင်စေမှုပါးအောက်အ ရှုန်းထွက်ဖို့ နည်းပျို့စုံကြီးတော်နောက်တဲ့ အာရုနိုင်ငံ အားလုံးအောပ်မှု အများကြီး ရိုက်ခတ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်ုတော်တို့ဆီမှာ ဘယ်လောက်အတော်လျှမ်းမိုးခဲ့လဲဆိုရင် ပါးရိုက်၊ နားရိုက် အလုပ်ခံနေရတဲ့ ကြာအာတောင် လက်သီးဆုံးရိုက် ဆန့်တာန်ပြီး 'နှုန်း တိရာ့မာ ဘန်စိုင်၊ ဘန်စိုင် လို့ အော်တဲ့အတော်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ဂျပန်စကား မတတ်ပေမဲ့ မြန်မာလူမျိုးတို့ငါး 'ယောရေရှိ' နဲ့ 'ဘန်စိုင်' တော့ ကောင်းကောင်းပြောတော်နောက်တွေတယ်။

ဝန်ကြီးနှင့် တန်းတူ

စစ်အေးကာလ တစ်လျောက်လုံးမှာလည်း အကြော် ဥရောပနိုင်ငံ အားလုံးမှာ သတင်းမိဒီယာလုပ်ငန်းကို ကောင်းကောင်းအသံချွဲတွေပရာအဲလိုတေပိုင်လို သတင်းစာနဲ့ သတင်းဌာနကြီးတွေရဲ့ အယ်ဒီတာချုပ်ထွေဗာ ဝန်ကြီးတွေလောက်နဲ့ပါး အာဏာရှုံးကြတယ်။ နိုင်ပြေားကို စေလွှတ်ထဲ သတင်းထောက်တွေဆုံးရင်လည်း သံအောမတ်ကြီးတွေနဲ့ တန်းတူလောက်သော ထောက်တော် ထွေဗာထားသတင်းထောက်အဖြစ် စေလွှတ်တာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီယူတွေဟာ တော်လည်း တော်ကြတယ်။ နဲမြောစရာကောင်းတာက လူကော်တွေရဲ့ အရည်အချင်းတော် ဖြစ်ပေါ်မယ့်အား သူတို့တဲ့ အကျိုးများအတွက်သက်သက် အောက်သို့ သူတို့သွားရတာပဲ့။

ပြည့်သူလူထူး တစ်ပါး

ဒီမိုကရောဖိုင်ငံတွေက သတင်းစာဆရာစစ်စစ်တွေကတော့ သူတို့က သတင်းစာဆရာအဖြစ် သတ်မှတ်လေ့ မရှိကြဘူး။ ဝါဒဖြို့ချိရေးအရာ၏ တွေလို့ပဲ သောာထားကြတယ်။ သတင်းသာမားဆိုတာ ပြည့်သူလူထူး

မှစ်ပါး ဘယ်သူ့သစ္ာခံမှ မဖြစ်ရဘူးဆိုတဲ့ ပြောနဲ့ချက်ကို သိပ်အထောင်ကြတယ်။ သတင်းသာမားစစ်စစ်ဟာ ပြည့်သူလူထူးမျှက်နှာက လျှော့ဗြို့ ဘယ်သူ့မျှက်နှာမှ မကြည့်ရဘူး။ အစိုးရဲ့မျှက်နှာကို မကြည့်ရသူလို့ မျှော်လျှော်ရသူလည်း မကြည့်ရဘူး။ ဘယ်သူ့ ထောက်အပုံးကိုမှုလည်း မခဲ့ယူရဘူး။ တစ်စုံတစ်ဦး၊ ဒါမှုပေါ်တို့ တစ်ပါတီ၏ အဲအစည်းတစ်စုံရာရဲ့ အထောက်အပုံးကိုရယ်။ အထောက်အပုံးကိုမှုလည်း မဖြစ်မှတ်နိုင်တော့ဘူး။ အထောက်ပုံးကိုလည်း အဲမှုပေါ်တို့ လူပုံးမျှလို့မျှက်နှာကို ခဲ့ကြည့်ရတော့မှာ အသေးအားဖြစ်တယ်။

နှစ်ဦးထား

ဒီလိုကျင့်ဝတ်တွေကို လိုက်နာစေခဲ့ထိန်းတဲ့ သတင်းမိဒီယာတွေ ချိုင် စာဖတ်ပနိုသတ် ပြည့်သူလူထူာကသာ မဟုတ်ဘူး။ အစိုးရတွေနဲ့ မြင်စာသာမားတွေကလည်း တန်ဦးထားလေးတော်ကြတယ်။ ထိုက်တန်းတဲ့ အရာကို ပေးကြတယ်။ ရေးက နယူးယောက်တိုင်း၊ ဝါရှင်တန်ပိုစိတိလို ဘောင်းစာတွေနဲ့ တိုင်းမိမဂ္ဂဇင်းလို သတင်းမှုဂ္ဂဇင်းကြီးတွေက အယ်ဒီတာ၊ ဘောင်းထောက်တွေကို မော်စကိုသွားရင် ကရင်မလင်က ခေါင်းဆောင်ကြီး အား ကိုယ်တိုင်က လက်ခံတွေ့ဆုံးလေ့ရှိတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလည်း ခိုးချုပ်နေဝါင်း၊ အစိုးရလက်ထက်က ကျင်းပတဲ့ အလုပ်သမားလီလာခံး အားလုံးသာမား လီလာခံဆိုတဲ့ လီလာခံကြီးတွေမှာ ဆရာတူ အားလုံးတို့၊ ဆရာတေဝနလို့၊ ဆရာလူထူးလုလို အယ်ဒီတာကြီးတွေကို အဲဆုံးတန်း မိုလ်ချုပ်နေဝါင်းသေားမှာ နေရာပေးပြီး တိုင်စေတာဖြစ်တယ်။

သမာဓါ၊ သိက္ခာရှိရှိ

အခု အစိုးရလက်ထက်မှာလည်း သမ္မတသံဃားသိန်းစိန်းရှိနဲ့ တိုင်းပြည့်သူလူကြားတဲ့ ပထမဆုံးမိန့်ခွဲနှင့်မှားတောင် စတုတွေ့မလျှိုင်ရဲ့အာရေးပါ့ပဲကို သိမှတ်ပြု တန်ဦးထားပြီး ပြောကြားသွေ့ခဲ့တယ်။ နောက်ပြောကြားတဲ့ အဲခြုံတိုင်းမှာလည်း စတုတွေ့မလျှိုင်အကြောင်း၊ အမြှေလိုလို ပါခဲ့တယ်။ ဒီရကိုယ်တိုင်က အခုလို အလေးအန်းထား ပြောကြားနေခိုင်မှာ ဘောင်းမိဒီယာများဘက်ကလည်း သိလာ၊ သမာဓါ၊ သိက္ခာရှိရှိ ကိုယ်

တာဝန် ကိုယ် ကျေပွန့်စွာထမ်းဆောင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ မိုင်ချုပ်နေဝါဒနေားမှာ နေရာပေးခံခဲ့ရတဲ့ သတင်းစာဆရာကြီးတွေလို သတင်းသမားဒီဇိုင် ဘယ်နှယောက်များ ရှိသလဲလို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆန်းစိတ်ကြည့်ဖို့ လိုတယ်။ အနာပေါ် တုတ်ကျေဖြစ်ကြရင်လည်း မတတ်နိုင်ဘူး။ မှန်တဲ့ အတိုင်း ပြောရမယ်ဆိုရင် လက်ချိုးရောကြည့်တဲ့အခါမှာ လက်တစ်ဖက်တောင် ပြည့်အောင်မရှိပါဘူး။

ဒါလောက် မည့်ပါဘူး

အစိုးရက အသိအမှတ်ပြု နေရာပေးတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ဘက်က လည်း ထိုက်တန်အောင်တော့ ကြိုးစားရမှာဖြစ်တယ်။ အစိုးရလုပ်သူ အားလုံး ကောင်းပါသည်ဆိုများ လုပ်တိုင်း အစိုးရက သဘောကြား နေရာပေးလိမ့်ယ် မထင်ပါနဲ့ ဘယ်သူမှ ဒါလောက် မည့်ဘူး၊ ကောင်းတာကို ကောင်းတယ်ပြော၊ မကောင်းတာကို မကောင်းဘူးပြော၊ မှန်ရင် မှန်တဲ့ အတိုင်း၊ မှားရင် မှားတဲ့အတိုင်း သိက္ခာရှိရှိ ပြောတဲ့၊ ရေးတဲ့သူများကိုသာ လူတွေက လေးစားကြမှာ ဖြစ်တယ်။ သတင်းသမားကောင်းလို သတ်မှတ်ကြမှာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ ပြောရရင် ဒီဇိုင် အစိုးရက လက်နက်ကို ပဋိနှိပ်ပက္ခတွေ ရရှိခဲ့ဖို့ ပြုပါခဲ့မှုများရေးအပွဲ့က လွှာစုံဖွေးနေးဖို့ ပိတ်အောင် ကမ်းလှမ်းတာဟာ ကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတယ်လို ပြောရရမယ် ရေးရဲရမယ်။ ရောဂဝတိမြှင့်ဆုံးမှာ တည်ဆောက်မယ့် ဆည်ကြီးတွေကိုစွဲပြန်လည်သုံးသော လေလာနေပါတယ်လို ပြောတာ ကောင်းတယ်။ ကောင်းတယ်လို ထောက်ခံရမယ်။ သမ္မတတိုးသိန်းစိန်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည့်ကို လက်ခံတွေ့စုံတာဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ ထောက်ခံကြုံအားမျှ အထူးသဖြင့် မိုလ်ချုပ်ပေါတ်ပဲ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့နေရာမှာ ပေါတ်ပဲရှိရှိပါပြီး တိုင်းပြည်ကသိအောင် ပြုလိုက်တာဟာ အစိုးရအနေနဲ့ ချိန်ညွှန်းစီးပို့စီတိရှိကြောင်း ပြုသတဲ့ လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်တယ်။ ဝမ်းသာ အားရ ကြိုဆိုထောက်ခံရမယ်။

မေကြာက်မည့် ထောက်ပြ

အလားတူပဲ မသင့်လျဉ်ဘူးလို ထင်မြင် ယူဆစာများ ရှိရင်လည်း မေကြာက်မရှုံး ထောက်ပြမှာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ စက်မှု(၁)က ဖောက်

ဘား ရောင်းတဲ့ကိုစွဲမျိုး ဆိုပါတော့ လောလောဆယ် လွှတ်တော် တို့၏ အားလုယ်တွေကို ရောင်းပေးတယ်။ နောက်ကျေရင် တတ်သိပညာရှင်တွေ ပါမောက္ခတွေ၊ ဆရာဝင်တွေ၊ စာရေးဆရာတွေနဲ့ စာနှယ်ဇင်းသမားတွေ ကို ရောင်းပေးမယ်ဆိုတဲ့ ကိုစွဲမျိုးဟာ ဥပဒေခဲ့အထက်မှာ ဘယ်သူမှ ဖို့ ဆရာတွေ၊ အခွင့်ထူးခဲ့တန်စား၊ မရှိစေရဘူးဆိုတဲ့ သမ္မတကြီးနဲ့ လွှတ်တော် ဥပ္ပါဒ္ဓတို့ ပြောကြားခဲ့တဲ့စကားတွေနဲ့ ဆန်ကျော်နေတယ်။ ဒီမိုကရောင်းစန်မှာ အခွင့်ထူးခဲ့ လုပ်သမားရန်လည်း ဒီလာဖြစ်နေတယ်။ ဒီမိုကရောင်းစန်မှာ အခွင့်ထူးခဲ့ သမားမြို့ပြည်သူတွေထက်ပို့ပြီး အခွင့်အချေမယ့်သူ့ဆိုတော်ကို ထောက်ပြခဲ့ဖို့။

သယ့်မှ မသွားသူတွေ ပြန်လေစေသင့်

ပလက်ဖောင်းပေါ်က လမ်းဘေးရေးသည်တွေအားလုံးကို ရှင်းလင်း သံရှားပစ်နေချိန်မှာ မိဒို့ယာကော်နာဆိုတဲ့ ဆုံးကြိုးတွေက ထိုးထိုးကျွန်ရှိ နဲ့တာ မတင့်တယ်ပါဘူး။ အခွင့်ထူးခဲ့လို ဖြစ်နေတယ်။ အကြောင်း အပျိုးမျိုးကြောင့် ပြည်ပရောက်သွားသူတွေကို ပြန်လာခွင့်ပြုမယ်လို ပြောသော့ ကိုယ့်တိုင်းပြည့်။ ကိုယ့်လူမျိုးကိုချိတ်လို ဘယ်ယူမသွားဘဲ နေရစ်ခဲ့သူ ဆွေကို ပြန်လာခွင့် မပေးသေးတာကတော့ မသင့်တော်ပါဘူးလို ထောက်ပြခဲ့ဖို့။ ဒီလူတွေကို ဒိုင်ပြန်ခွဲပေးလိုက်ပါရင် တိုင်းသူပြည်သားလုံး ဒီတော်ချိမ်းသာ ကိုယ်ချိမ်းသာ ဖြစ်သွားကြရမှာဆိုတော်လည်း ရေးရဲရမယ်။

နှစ်ဦးကြိုးလောက်မှုပါ

နောက်လုံး ပြောချင်တာကတော့ လွှတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောကြား လွှုံး ရေးသားခွင့်ဆိုတာ ရှိရှိအရပ်သူ၊ အရပ်သားများသာ ခံစားခွင့်ရှိရှိတာ ဖော်တို့ဘူး။ တိုင်းသူပြည်သားတွေထဲမှာ ပါဝင်နေတဲ့ အရာထုတ်း၊ အမှုထုတ်း ဆွေမှာလည်း ခံစားခွင့်ရှိရှိကြောင်း ဝန်ထမ်းကြီး၊ ဝန်ထမ်းလောက် အားလုံး သိန်းအောင် လုပ်ပေးဖို့လိုကြောင်း ထောက်ပြသင့်တယ်။ ရှိကွက်တစ်ခုမှာ လူသတ်မှု ဒီမှုမဟုတ် လုယ်ကိုမှုဖြစ်တယ်ဆိုရင် ရှိကွက်မှာ တာဝန်ရှိရှိ ထားရတဲ့ ရဲစာခိုးကို သတင်းထောက်က သွားမေးလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ ဆန်းက တာဝန်ရှိရှိ ဘယ်သူမဆို ဖြစ်တို့အတိုင်း၊ ဒါမှုမဟုတ်ပဲ၊ ပထမ

သတင်းပေး တိုင်ကြားချက်' (FIR)မှာ ရေးမှတ်ထားတဲ့အတိုင်း ပြောခွင့်ဖော်ထားလိုက်ရင် အထက်ဆင့်တွေအထိ မလိုအပ်ဘဲ အလုပ်ရှုပ်စရာ မလိုတော့ဘူးပေါ့။

အလေးအကျင့်လုပ်

အလေးတဲ့ ရပ်ကွက်ထဲက မီးအလောင်တဲ့သတင်းကို သက်ဆိုင်ရာမီးသတ်ဌာနက တာဝန်ရှိသူက ပြောလိုက်ပေါ့။ ဒီလိုကဗောဓိနိုင်ငံတွေမှာ ဗဟိုက ပျုပိုကိုင်တဲ့ သတင်းထုတ်ပြန်ရေးအား ဆိုတာမျိုး ထားလေ့မရှုပါဘူး။ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းတိုင်း သူတို့ရဲ့ တာဝန်ပတ္တုရားနဲ့ တာဝန်ယူမှုကို ပုန်မှန်ကန်ကန် ကျင့်သုံးတတ်အောင် အလေးအကျင့် ပြောလုပ်ပေးစွဲ လိုအပ်ပါတယ်။ လွှတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ဆိုတာ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့လည်း အကျင့်ဝင်ကြာင်း ထောက်ပြသင့်တယ်လို့ ထောက်ပြောလိုက်ရပါတယ်။

၃၁၁ ၈၂၀၁၁

မျှော်လတ်နှစ် အန္တရာယ်

အကျင့်ပျက် ခြောမူ ပပျောက်ရေးနဲ့ တရားရေးမဏေ့်းင် ကြိုနိုင်ရေးကို အထူးအစေးသား ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲနဲ့ ဒီလိုကဗောဓိ တည်ဆောက်ရေး ထုပ်ငန်းများ အောင်မြင်မူ မရနိုင်ကြောင်း အနီးရ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက အုပ်စုနှင့်အမျှ ထုတ်ဖော်ပြောကြားနေကြတာများကို စာနယ်ဇ်းတွေမှာ အခုံတလော မပြတ်ဖတ်ရှုနေရတယ်။

ကြောက်စရာ ချောက်ကြီး

ဒီပြောကြားချက်များဟာ သွေးထွက်အောင် မှန်တဲ့စကားများ ဖြစ်သယ်။ တစ်ပါတီ၊ တစ်ဖွဲ့တိစိစည်း အာဏာရှင် စနစ်ကြီး သက်ဆိုရှည်ခဲ့ ဆေတော့ နိုင်ငံအိမ်ကြီးကို ထောက်မထားတဲ့ တိုင်ကြီးလေးလုံး၊ မထူးပြုခဲ့ လေးခုစွဲလုံးဟာ အတွင်းလိုက်စားတဲ့ ခြုံနှင့်တွေ့လက်ချက်ကြောင့် ဖြင့်မကောင်း၊ ရွှေမကောင်းအောင်ကို ယိုင်နဲ့နေတာ တွေ့ရတယ်။ မပြုခဲ့သေက် ဖြစ်မှုတွေနဲ့ ဆူပူအုံကြော်မှုတွေရဲ့ ရေခံမြေခံဖြစ်တဲ့ ဆင်းရုံချမ်းသာ ကွာဟမှု၊ ဒါမှုမဟုတ် အပယ်ခံနဲ့ အခွင့်ထူးခဲ့ ကွာဟမှုရောက်ကြီးကလည်း ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် နှက်ရှိုင်းလာခဲ့တယ်။ အင်မတန်အန္တရာယ်ကြီးတဲ့ချောက်ကြီး ဖြစ်တယ်။

ကော်း လောင်သလို

အခုံတလော တော်းလောင်သလို တစ်နေရာက တစ်နေရာကို ခုတ်တရက် ချက်ချင်း ကူးစက် ပုံနှံသွားတဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသက တော်လှန်ရေးမှန်တိုင်းကြီးကို ကြည့်ပြီး ကောင်းကောင်း သင်ခိုင်ဆယ့် သန့်တယ်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသက နိုင်ငံအားလုံးလိုပို့ဟာ မူလက

အင်မတန် ဆင်ခဲ့ကြတယ်။ စာတတ်ပြောက်ပူဇ္ဈိန်လည်း အင်မတန် နိမ့်ကျတယ်။ ခြောက်ဆယ်ခုနှစ်များအတွင်းရောက်ဖူ ရော့တွင်းတွေ ရှာဉ်တွေရှိပြီး လူရာဝင်လာကြတာ ဖြစ်တယ်။ လူချမ်းသာတွေ အများကြီး ပေါ်ထွက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီနိုင်ငံတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးစနစ်က အာဏာရှင်စနစ် ဖြစ်တယ်။ တရာ့နိုင်ငံတွေမှာ ဘုရင်တွေ၊ ပဒေသရာစ်တွေ အုပ်ချုပ်ပြီး တရာ့နိုင်ငံတွေကျတော့ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီး အုပ်ချုပ်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒေသတစ်ခုလုံးမှာ ဒီပိုကရေစီနိုင်ငံလို့ လက်ညွှေးထို့ပြစ်စာ ဆိုလို့ အစွေရေးနိုင်ငံတစ်ခုပဲ ရှိတယ်။

ရော့ ဝင်ငွေငွေ

ရော့ဝင်ငွေ ဒလဟော လိုမ့်ဝင်လာပေမဲ့ တိုင်းပြည်ရဲ့ လူဦးဧည့် အများစုက ဆင်းခဲ့ပြီ ဆင်းခဲ့နေကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရသူ ဝင်ငွေတွေဟာ ဘုရင်တွေ၊ ဆူလတန်တွေ၊ ရှိတ်တွေနဲ့ ဆက်ဒေါ်ဟူတိနဲ့ ကေဒီလို့ အာဏာရှင်တွေရဲ့ နိုင်ငံခြားက ဘဏ်စာရင်းတွေထပဲ စီးပွားရေးကြတယ်။ အရှေ့၊ အလယ်ပိုင်းဒေသ နိုင်ငံတွေရဲ့ ချမ်းသာသမျှတွေဟာ အဲဒီနိုင်ငံတွေရဲ့ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်သာရှိတဲ့ ကုန္တော်ကြယ် သူ့နွေ့ကြီးမှာခဲ့ လက်ထဲမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက် ကိုသာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ရှိတဲ့ တိုင်းသူပြည်သားများက လျှော့ပတ် သုံးစွဲနေရတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပညာရှင်များက ထောက်ပြကြတယ်။

လက်ဆုင် မင်္ဂလာ

စနွဲဝေမှု သင့်တင့်မျှတဲ့ အချိုးအဆရောက်အောင် ပြုပြင်နဲ့ လိုတယ်။ ဒီလိုပလုပ်ရင် ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ အံကြံမှုတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ် လိုလည်း သတိပေးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုရင်ကြီးတွေ၊ ဆူလတန်ကြီးတွေနဲ့ အာဏာရှင်ကြီးတွေက ဝေါဘာမသတ်နိုင်ဖြစ်ပြီး လက်ဆုင်ကို မဖြေကြေားရှုရားက၊ တရာ့တို့က၊ အမေရိုကန်က၊ ရှာမနိုက၊ ပြင်သစ်နဲ့ အီတလိုက ဝယ်ထားတဲ့ ဓာတ်ပါ စစ်လက်နှုန်းပစ္စည်းတွေက သူ့တို့ကို ကာကွယ်နဲ့ ပေးပိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ရေနိုင်ငွေတွေကို တိုင်းသူပြည်သားများကို မျှဝေ ခံစားစေပိုအစား နိုင်ငံပေါင်းစုက လက်နှုန်းသည်ကြီးတွေ လက်ထဲသာ ထိုးအပ်လိုက်ကြတယ်။

နှိမ်သာစုံလျှို့

လွှေတွေ ဆင်းရဲတွင်း နှုက်သထက်နှုက်နေရတဲ့အထဲ ကြိုနိုင်ငယ်သွေ့ ပြောတွေက လွန်သထက် လွန်ကဲလာလေတော့ နောက်ဆုံးမှာ မခံမရပ်နိုင် ပြီကြပြီး ဒီနောကြောခြေအနေပျိုးအထိ ရောက်ရှိထွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပြီရတဲ့ အမိက အကြောင်းရင်ကတော့ စနွဲဝေမှု တစ်ဖက်စောင်နှင့် ပြီရတဲ့အချက် ဖြစ်တယ်။ ဒီအချက်က သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ တစ်ဖက်စောင်နှင့် ဖြစ်ပူ စရိတ်နေပြီးထိုတာနဲ့ တောင်စောင်းက လိုပ်ချုပ်လိုက်တဲ့ နှင့်သောလုံးများလို့ ကြာလေကြို့လေ ဖြစ်လာပေးလို့ရှိတယ်။ လျော့ပါး သွားတယ်လို့ ဘယ်တော့မှုမရှိဘူး။ ငွေတွေက အာဏာရှိသူနဲ့ ပိုက်ဆံ နှုန့်တွေ လက်ထဲကိုသာ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ရောက်သွားကြတယ်။ တကယ် လိုအပ်တဲ့ ဆင်းရဲသားတွေလက်တော့ ဘယ်တော့မှ ရောက်တယ်လို့မရှိဘူး။ ဒီလို စနေ့စွာဘာဟာချက် ကြီးမာခြင်းက ဉာဏ်အရှိန်အပါ ကွာခြားချက် တို့ ပေါ်ပေါက်စေတယ်။ အခွင့်ထူးခဲ့ အပယ်ခံလူတန်းစားဆိုပြီး ဖြစ်ပေါ် စေတယ်။ အခွင့်ထူးခံတွေက နေရာတိုင်းမှာ အခွင့်ထူးတွေ ခံစားရရှိကြပြီး အပယ်ခံတွေကတော့ တစ်နေ့တွေ့ တော့ကိုရောက်သထက် ရောက်ကုန် ကြတယ်။

အွေး တရားနိုင်

အပယ်ခံတွေကလည်း ပုထိုးလူသားတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ချမ်းသာ ချင့်တယ်။ အခွင့်အရေးတွေ ရချင်တယ်။ အဲဒီတော့ ချမ်းသာကြုံဝါး အခွင့်ထူးခဲ့ စီးပွားရေးရဲ့ လာသိပေးလာသိယူတွေ လုပ်လာကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အကျင့်ပျော် ခြစားမှုတွေ လူတန်းစားအားလုံးဆီး ပျုံးသွားပြီး နောက်ဆုံးမှာ ငွေမှား တရာ့အီးနိုင်ဆိုတဲ့ အခြေအနေ၊ ငွေက အရာရာကို ဖန်တီးတယ် (money makes everything)ဆိုတဲ့ အခြေအနေပျိုးတွေအထိ ရောက်ရှိ သွားတော့တယ်။

သူ့လေ ပြုပြီလေ

ဆင်းရဲသား အပယ်ခံတွေမှာတော့ ငွေက အရာရာကို ဖန်တီးတဲ့ ဆတ်မှာ လူနဲ့သူနဲ့တူအောင် နေထိုင်နိုင်ဖို့ကို တစ်နေ့တွေ့ ခက်ခဲ့သထက်

ခက်ခဲလာကြတယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ ကြီးစားတိုးစား လျှပ်လေမြှုပ်ထေ့
ဆိုသလို ဆင်ရဲတွင်းကြီးထဲ နစ်သထက် ပိုနစ်နေကြရတယ်။ ဘယ်လို့
မတတ်နိုင်ကြလေတော့ အဲတကြိုတ်ကြိုတ်နဲ့ နာကြည်း မျိုးတို့မှုတွေပဲ
ရင်ထဲမှာ တစ်နောက်ခြား ကြိုးထွားလာကြတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ ကြောလာတော့
သေမထူး နေမထူး စိတ်ခေါ်မျိုးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ခါးသီးတဲ့ အမျိုး
ဆူးတောင်ကြီးတွေ တစ်ချောင်းမြှေးတစ်ချောင်း ပါကိုလာတယ်။ နောက်ဆုံး
တော့ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ချိပြီး သွေးရှုံးသွေးတန်းနဲ့ ထင်ရာစိုင်ရေး၊ လုပ်ချင်တာ
တွေ လျောက်လျှင်တော့တယ်။ လူသတ်ရမှားလည်း မဇော်တော့တော့
ကိုယ့်အသက် သေမှားလည်း မဇော်တော့ဘူး။

သွေးရှုံးသွေးတန်း ရဲများ

အဲဒီလို အဇော်တရားကို လွန်ခြောက်သွားတဲ့ သွေးရှုံးသွေးတန်း
(desperate)ဖြစ်နေတဲ့ လူမျိုးတွေကို desperados လို့ ခေါ်ကြတယ်။
သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဒီလိုလူမျိုးတွေကို ဘာနဲ့ခြောက်ခြောက်
မဇော်တော့ဘူး၊ ဘယ်လိုတားတား မရတော့ဘူး။ ထင်ရာ လုပ်တော့
တာပဲ။ အဲဒီဇော် လူတွေကို အဲဒီအဆင့် ရောက်မသွားအောင် ကြိုတ်
ကာကွယ်တားဆောင့်လို့ လိုပါတယ်။ စနွေဝေးလုံးတို့နေတော်စောင်းနှင့် ဖြစ်နေတာ
ကိုလည်း ပြုပြင်နဲ့ လိုတယ်။ အခွင့်ထူးခံလူတန်းတားနဲ့ အပယ်ခံလူတန်းတော့
ဆိုပြီး ရှိနေသမှု ကာလပတ်လုံး အကျင့်ပျက် ခြစားမှုတွေနဲ့ လာသိပေး
လာသိယူ ကိစ္စတွေ ရှိနော်မှုဖြစ်တယ်။

အနိုက တာဝန်ရှိသူ

အခွင့်ထူးခံလူတန်းတား မရှိနဲ့နဲ့ အကျင့်ပျက် ခြစားမှု တိုက်ပျက်နဲ့
အတွက် အနိုကတာဝန်ရှိသူက အပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍာ်နဲ့ တရားရေးမဏ္ဍာ်တို့
ဖြစ်တယ်။ တရားရေးမဏ္ဍာ်တွေအောင်က လက်ရှိ တည်ဆောက်တွေအောင်တွေ
လုံလောက်တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ရှိနေတဲ့ ဥပဒေတွေကို လိုက်နာ
စောင့်ထိန်းတဲ့အပိုင်းက ပျက်ကွက်လို့သာ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးကို ရောက်
နေတာ ဖြစ်တယ်။ အပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍာ်နဲ့ တရားရေးမဏ္ဍာ် နှစ်ခုက
ဒီပျက်ကွက်မှုကို ပြုပြင်နဲ့ လိုတယ်။ နိုင်ငံတော် သုမ္ဓာ ဒုသုမ္ဓတဲ့
လွှတ်တော်ဉာဏ်မှုတဲ့ မကြောမိက ပြောကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားရေးမဏ္ဍာ်

အထက်မှာ ဘယ်သူမှုမရှိစေရနိတဲ့ အချက်ကို တိတိကျကျ မှန်မှန်ကုန်တော်
ဆက်စော့ကျင့်သုံးကြနဲ့ လိုပါတယ်။ စကားအဖြစ် လေထဲမှာ ကွယ်လျောက်
သွားတာပျိုး မဖြစ်စေသင့်ဘူး။

မြန်မာ ပြဿနာ

တာဝန်ရှိသူတွေရဲ့ ပြောကြားချက်အရ ဝန်ကြီးများကိုယ်တိုင်က ကိုယ်ကျိုးစွဲပြီး တိုင်းပြည်အကျိုး
ပြည်တဲ့အနေနဲ့ လစာနှစ်ခု ထုတ်ယူခံစားခြင်းမပြုဘဲ လစာတစ်ခုသာ
ဆုတ်ယူတယ်လို့ သိပါတယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အားလုံး
အတုယူပြီး ဝန်ကြီးဖြစ်လို့ လွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်လို့ အရာရှိကြီးဖြစ်လို့
သရားသုကြီးဖြစ်လို့ အာဏာရပါတ်ဖြစ်လို့ဆိုပြီး အထူး အခွင့်အရေးများ
ပုဂ္ဂတာမျိုးမလုပ်ဘဲ စံနှုန်းကောင်း ပြဿနာ။ အစိုးရဆိုတာ သုမ္ဓတဲ့
ကာပြီး အောက်ဆုံးအဆင့် ဝန်ထမ်းလေးအထိ ပြည်သူကပေးတဲ့ လစာ
နှုန်းကိုစားတဲ့ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြတယ်။ ပြည်သူလူထုဟာ
အေားရှင် ထမင်းရှင်များ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ကို ထမင်းကျေးမွားထားတဲ့
အေားရှင်များတော် အခွင့်ထူးပါတယ်။

ပြဿနာ ကျေးရှုံးရှုံး

လွှတ်တော်အမတ်ဆိုတာလည်း ပြည်သူလူထုက သူတို့ကိုယ်စား
ဆိုင်းရေးပြည်မှု ဆောင်ရွက်နဲ့ ရွေးချယ် တင်ဖြောက်ထားသွားရဲ့ ဖြစ်တဲ့
အတွက် ပြည်သူလူထုကို ဦးစိတ်ထား လေးစားရဲ့ ဖြစ်တယ်။ ရရှိခံစားတဲ့
အခွင့်အရေး အဆောင်အသေး မှန်သမှုပျော်ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဏာင်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဏာင်း
ဆိုင်းရေးပြည်မှု ဆောင်ရွက်နဲ့ ရွေးချယ် တင်ဖြောက်နဲ့ လွှားလွှား ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဏာင်း
ဆိုင်းရေးများ အခွင့်ထူးခံလူတားပေး လုပ်ဆောင်ပါ့မယ်လို့ ကတိကဝတ်
မှော်လှော်ပြီး အရွေးချယ်ခဲ့သွားရဲ့ ဖြစ်တော်ကြောင့် ကိုယ်ကျိုး မကြည့်
ရဲ့ အခွင့်ထူး မခံစားရောမှာ ရွေးဆောင်လမ်းပြီ စံနှုန်းကောင်း ဖြစ်စေ
ခဲ့ပေါ်။

မြည်တီးပုံ၊ မြည်ကြီးလက်ရုံး

နောက်ဆုံး ကျော်ရှိနေတဲ့ မလျှိုင်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စတုဇ္ဈ မလျှိုင် ဆိတာလည်း ပြည်ကြီးဝန်ကို ပြည်တီးပုံ၊ ပြည်ကြီးလက်ရုံးအဖြူ ထမ်းဆောင်ကြရသူများ ဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်နှစ်အားဖြင့် ပြည်သူ ဝန်ထမ်းများပင် ဖြစ်ကြတယ်။ တခြား ပြည်သူဝန်ထမ်းများလိုပဲ ပြည်သူကို ရှိတိုင်ထား လောားရမှာ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူအထက်ကနေချင်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ပြည်သူရရှိက အခွင့်ထူး ရှုပ်လိုလည်း မဖြစ်ဘူး။ အလားတွဲ သတင်းသမားဟာ အစိုးရာတ်ရပ်ရဲ့ လက်ကိုင်တတ် မဖြစ်ရသလို နိုင်ငံ၏ ပါတီ အဖွဲ့အစည်းနဲ့ နိုင်ငံရေးသမားများရဲ့ အသုံးချခဲ့လည်း မဖြစ်စေရဘူး။ မီးများရေးသမားများရဲ့ ကျော်မြတ် ကျော်မြတ်လည်း မဖြစ်စေရဘူး။ ဒီအတော်မှာ စေတ်စားတဲ့ စပ်နဲ့ဆိတ်တာဟာ ဒီဗျားရေးသမားက သတင်းမီဒီယာ သမားကို လာသ်ထိုးတဲ့သော့ ဖြစ်တယ်။ စပ်နဲ့ဆိတ် လက်ခံရယူတဲ့ သတင်းမီဒီယာသမားဟာ စပ်နဲ့ဆိတ်ရပ်ရဲ့ မျက်နှာကို အမြှောက်ဖော်နေရမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်တဲ့ သတင်းသမား လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

၃၇ မြှေးလက်နက်

စပ်နဲ့ဆိတ်ထဲမှာ အဆိုးဝါးဆုံးကတော့ သံရုံးတွေနဲ့ နိုင်ငံခြား အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ စပ်နဲ့ဆိတ် ဖြစ်တယ်။ စတိုင်ပင် စကောလားရှုစ်၊ ဂရိုး စတဲ့ အမည်အမျိုးမျိုးပေးထားတဲ့ ထောက်ပံ့ကြေားမှုနှင့်သမျှဟာ သံရုံးတွေနဲ့ နိုင်ငံခြား အဖွဲ့အစည်းတွေက သူတို့ရဲ့ သစ္ာတော်ခံများအဖြစ် ဓမ္မခြား သိမ်းသွင်းစိုး အသုံးပြုတဲ့ 'ဘွဲ့မြှေးလက်နက်' ဖြစ်တယ်။ 'အဏုမြှေးလက်နက်' လို့ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုဝော့ သစ္ာတ် ဆိုတာ 'ပွွဲမံတပ်သား' အင်ယ်စား(Junior Fifth Column)တွေ ဖြစ်ကြ လိုပါပဲ။ အကြောင်းကြီးငယ် ရှိလာခဲ့ရင် သစ္ာခံများဟာ ကိုယ့်နိုင်တဲ့ ကိုယ့် လူမျိုးထက် သူတို့သစ္ာခံထားတဲ့ နိုင်ငံရဲ့ အကျိုးစီးများကိုသာ ထမ်းခြားကြလို့ ဖြစ်တယ်။

နားခွဲက်က မီးတောက်ပြီးသား

ပြည်သူလူထုကြီးရဲ့ မျက်နှာကလွှဲပြီး သယ်သူမျက်နှာမှ မကြည့်တဲ့

သယ်သူစပ်နဲ့ဆိတ် စတိုင်ပင်နဲ့ စကောလားတို့ ဂရန်တို့ကိုမှ လုံးလေကြော်ကဲ သတင်းမီဒီယာကိုသာ စတုဇ္ဈမလျှိုင်လို့ သတ်မှတ်တာ ဖြစ်တယ်။ အဒါတွေ တစ်ခုရဲနဲ့ မလွတ်ကောင်းရင် စတုဇ္ဈမလျှိုင်လို့ ဆိုင်းဘုတ်တစ်ဖြူး သာတွေပဲ ပြောနေနော်၊ ဘာတွေပဲ ရေးနေနော် မြန်မာစာဖတ်ပရီသတ်ကို သိလို့မပါဘူး။ ရှင်ကြီးဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ဖူး၊ ရှင်ငယ်ဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ဖူးတဲ့ မြန်မာစာဖတ်ပရီသတ် ပြည်သူတွေက 'ချက်ဆို နားခွဲက်က မီးတောက်ပြီးသား' ဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူတွေဟာ စတုဇ္ဈမလျှိုင် ရီသတယ်။ ဘယ်သူ တွေကတော့ 'သစ္ာတော်ခံ' တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကောင်းကောင်းကြီး သိထားပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။

ၧ၉၂။၂၀၁၁။

ဒီပိုကရေစီရပြည်း ...

'ဒီပိုကရေစီရပြုလား ...'

နယ်က စာဖတ်ပရိသတ် ဒီနှင့်ကလေးတွေနဲ့ လူငယ်လေးအောက်လာတဲ့အခါတိုင်း ဒီမေးခွန်းကို မေးတတ်ကြတယ်။ စာခုံအောင် ဖတ်လေ့ရှိတဲ့ လူငယ်တချို့ကတော့ ရွှေပြည်ကြီးကို ရောက်ပြုလား အထူးလို့ မေးကြတယ်။

မှန်ရာကိုသာ ဖြောချင်

တစ်ခါက လောကပါလတရားနဲ့ ပြည်စုတဲ့ ရွှေပြည်ကြီးကို ရောက်မဆေးတော့ပါဘူးလို့ ရော့ခဲ့ပုံးတာကို ရည်စွဲနဲ့ပြီး 'ရွှေပြည်ကြီး' ရောက်လားလို့ မေးတတ်ပါ။ သူတို့ ဒီလို့မေးတာဟာ တကယ်သိချင်လို့ မေးကြတဲ့ ဖြစ်တယ်။ ခနဲပြီး၊ ကလိပြီး မေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသက်အချုပ် ငယ်ကြသေးပြီး အတွေ့အကြုံ နှစ်ယိုကြုံလေတော့ ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုမှာ အာနည်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ ယုံကြည်လေစားမှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် အဖြစ် သဘောထားပြီး လာရောက်မေးမြန်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလို့ လူငယ်လေးတွေကို မှားယွင်းတဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေ မပေးချင်ဘူး။ အလိုဏ်ဖက်ပြီး အမိုးယုံကြည်ခွဲတွေကိုတဲ့ ယောင်ပါးဝါးစကားဖျိုးလည်း မပြောချင်ဘူး မျက်မှန်ပိုင်းတပ်ပြီးကြည်တဲ့ အဆိုးမြှင့်သိက်သက် စကားတွေပြောပြီး သူကောင်းလည်း မလုပ်ချင်ဘူး။ သူတို့လေးတွေရဲ့ ယုံကြည်လေးစားမှုကို တန်ဖိုးထားပြီး ကိုယ်ပြင်တဲ့အတိုင်း မှန်ရာကိုသာ ပြောချင်တယ်။

ရိုကြည်နေလို့ ဖြစ်ဗျား

'ဒီပိုကရေစီရပြုလေးမြောင်းပေါ်ကြုံ'

ခြေတစ်လှမ်း ချမို့ရဲ့ ရှိပါသေးတယ်။ ရွှေဆက်ပြီး ခြေလှမ်းဆွက်သွေ့နဲ့ ပုံးနိုင်ဖို့အတွက် အားလုံး ပိုင်းရှင်းတဲ့ လေးရှင်းတာတွေ၊ ချုံချွေယိုပိတ်ပေါ်ပေါ်ရှုံးပေါ်ရှုံးပေါ်ရှုံးပေါ်ရှုံး လုပ်နဲ့လိုတယ်။ ကိုယ်နဲ့မဆိုင်ဘူး ခါးပြီး ဘေးက ခုံကြည်နေလိုတော့ ဖဖြစ်ဘူး'

နိုင်ငံတစ်ခု တည်ဆောက်ရာမှာ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး တက်တက် ပြောကြေး ပိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကြုံ လိုတယ်။ ပြည်သူလူထဲ ပါဝင်ရင် ဘယ်ဝနစ်မှ မအောင်မြင်ဘူးခံတာ နစ် ၉၀ သမိုင်းကြောင်းက သက်သေ ပြီး ဖြစ်တယ်။ အရင်ကတော့ မြန်မာ့ဆိုရယ်လစ်စနစ်တို့ အာဏာရှင် စုစုတို့ ဆိုတာတွေကို ပြည်သူက လက်မဆုံးအတွက် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ပြုဘဲ နေခဲ့လို့ အဲဒီဝနစ်တွေ မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။

အနိုကြည်နေတဲ့ မျက်လုံးများ

အခုတော့ ဒီပိုကရေစီစနစ်ကို သွားမယ်လို့ အတိအလင်း ပြောဆို သားတာကြောင့် ပြည်သူလူထဲက ရင်တဲ့မှာ သဘောကျ နှစ်ဖြူကြနေကြ တယ်။ ဒါပေမဲ့ နစ် ၉၀ အတွေ့အကြုံကြီး ရှိနေလေတော့ သံသယစိတ်ကို အားကိုလိုမရသေးဘူး။ စောင့်ကြည် အကဲခတ်ချင်သေးတယ်။ အဲဒီလို့ အနိုကြည်နေတဲ့ မျက်လုံးတွေအောက်မှာ ခြေလှမ်းမှန်မှန် လျောက်လှစ်း မြတ်စွဲ အထူးသတိထားဖို့ လိုတယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက် အတွေ့အကြုံများ ၁၇ အခွင့်ထူးခွဲ လူတန်းစားအော်ပြီး ကွဲပြားခြားနားမှု ပြုနေရင်လည်း ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဒီပိုကရေစီပန်းတိုင်ကို မရောက်နိုင်ဘူးလို့ ဆောက်ပြချင်တယ်။

ပြည်တွင်းစစ်နဲ့ ဓမ္မားများ

၁၉၄၈ က ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကြေားမှာ ဒီပိုကရေစီစနစ် ကျင့်သုတဲ့ အနိုင်ရ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်း ဒီပိုကရေစီပန်းတိုင်ကို အားကိုခဲ့ဘဲ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပွဲ ဖြစ်ပြီး အဆုံး ဆတ်သွားခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့် ဒီပိုကရေစီစနစ် မအောင်မြင်ခဲ့သလဲဆိုတော့ အဲကအချက်ကြီး နစ်ချက်ကြောင့်လို့ ယူဆတယ်။ ပထမအချက်ကြီး ပြည်တွင်းအဲနဲ့ ပြည်တွင်းစစ်နဲ့ တိုကိုဆိုက်နေရတာ ဖြစ်တယ်။ ဒေတယ အဲကိုကတော့ အာဏာရ ဖော်ပေါ်ပေါ်ခဲ့သလဲဆိုတော့ အာဏာရ ဖော်ပေါ်ပေါ်ခဲ့သလဲဆိုတော့ အကျင့်ပျော် ခြေားမှု ပြုဘဲ အဲနဲ့မြင်လဲ။

တွေ တစ်နှစ်ပြား၊ ကြီးထွားသထက် ကြီးထွားလာပြီး သူတစ်လု ငါတစ်မျိုး
နဲ့ ထိမ်းမနိုင် သိမ်းမရ အခြေအနေထိ ဆိုက်ရောက်သွားတာ ဖြစ်တယ်။

ခြောင်းကြီးတစ်ဦး

အကျင့်ပျက် ခြေားမှုက ဘယ်လောက်အထိ ဆိုပါးသလဲဆိုရင်
ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်တဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနှုဂိုယ်တိုင်က ဖဆပလ
အဖွဲ့ကြီးဟာ ခြောင်းကြီးတစ်ဦးလို ဖြစ်နေပြီး ထင်ရှုံးသေတွော တစ်ဦး
ပစ်ချလိုက်ရင် ခြေတွေ စိုင်းတားကြလို ပျက်စီတစ်ဦးတို့အတွင်းမှာ မြင်ကွင်းအောင်
ပျောက်ကွယ်သွားသလို အခြေအနေမျိုးထိ ဆိုက်ရောက်နေပြီးလို ထုတ်စောင်
ပြောကြားရတဲ့အထိ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ပြောပြီးတဲ့နောက် ဦးနှုဘာ
ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်က အနားယူပြီး ဖဆပလ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရောင်း
စောက်ချလုပ်ဖို့ ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌတာဝန် တစ်ဦးတည်းထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ ထို့ကြောင်း
ခုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဦးပဆွဲကို ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန် လွှဲပေးခဲ့တယ်။

ဓမ္မးလုံး ဘုတ်အဖွဲ့ကြီး ဖွဲ့

အဲဒီနောက် ဦးချမ်းသာကို ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှာ တာဝန်ပေးပြီး အထူ
စုစုမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့(စစ်)ဆိုတဲ့ ဘုတ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ဦးမွှေး
မသမားမှုတွေနဲ့ လာသိပေးလာသိယူမှုတွေကိုချေည်း ကိုင်တွယ်စစ်ဆေး
အထူး တာဝန်ပေးခဲ့တယ်။ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်း ကြီးငယ်များအခြား
လာသိပေးလာသိယူ ကိစ္စတွေ ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးပြီး ထောင်ချု အပြောင်း
တာတွေ ရှိတာန်သလောက် ရှိခဲ့ပေမဲ့ ခြောင်းကြီးကတော့ ရှိမြဲ ရှိနော့
ဖြစ်ပါတယ်။ လာသိပေးလာသိယူမှုတွေလည်း ရှိနော့ဘာပါပဲ့။ ဘာကြောင့်မှာ
ဆိုတော့ ခြေားမှုကိစ္စတွေက ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းတွေကို
တာဝန်ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးတော်ကြည့်နေတဲ့ သံသယမျှကိုလုံးတွေကို
သော်မှုနိုင်ဖို့အတွက် တာဝန်ရှိသွားအားလုံး လေမဟုတ်၊ အလုပ်နှင့်
ဘဏ်သေပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဒီမိုက်ရော် မရစေသော်ဘူး။ ပြည်သူ
သူ အားလုံး ဒီမိုက်ရော်အခွင့်အရေးတွေကို ပီပိုပြင်ပြင် မခံစားရသောပါဘူး

လိုင်စင်ဆောင်

အဲဒီဝေတ်က ဒီမိုက်ရော်နဲ့ လွှဲတ်လပ်တဲ့ ပုဂ္ဂလိက ဦးမွှေးရောဇား
ဆိုပေမဲ့ တိုင်းပြည်ထူးထောင်စာအချိန် ဖြစ်တာကြောင့် သွင်းကုန်လျှော့ငြော့
တွေကို အစိုးရက ကြီးကြောင်းထားပြီး လိုင်စင်ရသူများကိုသာ သွေ့နှင့်

အတ်ခွင့် ပေခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ ခြေားမှုက စတင် သန္တတည်ခဲ့တယ်။
ဆောလဝန်ကြီးတွေက သူတို့ကို ရန်ပုံငွေချိပြီး ပုံးပုံငွေများများအပေါ်
မြန်မာကုန်သည်တွေနဲ့ သူတို့နဲ့နီးစပ်သူတွေကို လိုင်စင်ချေပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ
သွေ့တွေ အများစုံက တကယ် အရောင်းအဝယ်လုပ်ကြတာ မဟုတ်ဘူး
လိုင်စင်လောက်ခွင့်မပြုတဲ့ တရာတ်နဲ့ ကုလား ကုမ္ပဏီကြီးတွေလက်ထဲ
လိုင်စင်ကို လက်လွှဲရောင်းချင့်ကိုကြတယ်။

အခွင့်ထူးခွဲ့ အပယ်မဲ့

အဲဒီအချိန်ကဝါး အခွင့်ထူးခွဲ့(လိုင်စင်ရ) လူတန်စားနဲ့ အပယ်ခဲ့
လူတန်းစားဆိုငြိုး ကုန်သည်လောကမှာ ပေါ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ အပယ်ခဲ့
လူတန်းစားတွေကလည်း သူတို့ ဦးမွှေးရေးလုပ်နိုင်ဖို့အတွက် ပုံးအလျိုးမျိုးနဲ့
ဆုံးရ စက်သွေားကြီးအတွင်း ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ပြီး အခွင့်အရေး
မူးအောင် လုပ်ဆောင်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ခြောင်းကြီးဟာ ပြန်သယ်ကိုပြန်။
အုပ်သထက် ကျော်လာပြီး နိမ့်နှင့်လိုအပ်င့်တဲ့ အခြေအနေထိ ရောက်သွား
သယ်။ နောက်ဆုံးကျေတော့ ဖဆပလ အစိုးရကြီးနဲ့အတူ ဒီမိုက်ရော်
ဆုံးတိုင်ပါ လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရတယ်။

အဆောင်နှင့် အလုပ်နှင့် ပြု

အခု အစိုးရသစ်က ဒီမိုက်ရော် လမ်းကြောင်းပေါ် ခြော်ထုံး စတင်
ချွဲ့အချိန်မှာ အကျင့်ပျက် ခြေားမှု အားလုံးရဲ့ အရင်းအမြှတ်ဖြစ်တဲ့ အခွင့်
လူတန်းစားနဲ့ အပယ်ခဲ့ လူတန်းစားဆိုငြိုး ကွဲပြားခြားနာမှုကို အထူး
သတ်ထုံး ရော်ကြည့်ဖို့ လိုတယ်လို အကြံ့ပြုချုပ်ပါတယ်။ ပြည်သူ
တွေအားလုံးကြော်တစ်ခုတွေ စောင့်ကြည့်နေတဲ့ သံသယမျှကိုလုံးတွေကို
သော်မှုနိုင်ဖို့အတွက် တာဝန်ရှိသွားအားလုံး လေမဟုတ်၊ အလုပ်နှင့်
ဘဏ်သေပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဒီမိုက်ရော် မရစေသော်ဘူး။ ပြည်သူ
သူ အားလုံး ဒီမိုက်ရော်အခွင့်အရေးတွေကို ပီပိုပြင်ပြင် မခံစားရသောပါဘူး

အနားမရှိတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်

ဒီလို ခြေလှမ်းပြင်စုံ ရှိသေးတဲ့အချိန်မှာ အစိုးရ လွှဲတ်တော် အာရား
မြိုင်းဆရားတို့တဲ့ ယန်ရေားကြီး သုံးရပ်စလုံးမှာ ပါဝင်ကြသူမှုနှင့်သွေ့သူတွေ

မခံတေးရသေးတဲ့ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးတွေကို အခွင့်ထူး ခံယူခွင့်မဖြစ်
သတိပုံး ဆင်ခြင်ကြသင့်တယ်။ အကြောင်းတိက်ဆိုလို့ ခေါင်းထဲမှာ
စွဲနေတဲ့ အကြောင်းလေးတစ်ခုကို ပြောပါရတော့။ ကြာတော့ ကြာပါ၏
နိုင်ခြားက သတ်းတစ်ပုံး ဖတ်စိခဲ့တာဘာ။ အောင်လန်နိုင်က ဝန်ကြီးချုပ်
အကိုဝင်ပါဘ် (Edward Health)ဟာ လေဘာပါတီက ဟာရှိခိုလ်ဆောင်
(Harold Wilson)ကို ရှုံးနိုင်ပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ရာတွေကာ ဆင်းပေါ်ရပါတယ်။
ဝန်ကြီးချုပ်စဲအောင် အမှတ် ၁၀၁ ဒေါင်းနှင့်လမ်းကာ ဖယ်ပေးရမယ့်ရက်နှင့်
နေစရာအိမ်မရှိလို့ ဖယ်မပေးနိုင်ဘူး၊ ဖြစ်နေပါတယ်။

သူ၏ချို့ဖြစ်ကြရင် ကောင်းမှာပဲ

အဲဒီအချိန်မှာ သူ့မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က လန်ဒန်မှာရှိတဲ့ သူ၏
အိမ်ခန်းတစ်ခန်းမှာ ခေါ်နေထိုင်ပြီး ပေါ့တာကြောင့် လူပျော်ရှုံးဖြစ်တဲ့
မစွာတာဟိုသာ တစ်ယောက်တည်း ပြေားခွဲနေထိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အခန်း
ခ်ပေသေးသေးဆိုတော့ သူ့ပိုင်ပစ္စည်းတွေ ထားစရာမရှိလို့ တွေ့ဗီးမိတ်ဆွေ
တစ်ယောက်ရဲ့ တော်ပိုင်းက စံအိမ်မှာ စို့ထားရပါတယ်။ အဲဒီသတင်းသေး
ဖတ်ခဲ့ရတာ ကြာလှပြီးဖြစ်ပေမဲ့ ခုအချိန်ထိ ခေါင်းထဲမှာ မှတ်ပို့နေပါသေး
တယ်။ ကျွန်းတော်လို့ နိုင်းရေးသမားတွေအားလုံး မစွာတာဟိုသိလို့ ဖြစ်ကြ
ရင် ကောင်းမှာပဲလို့ စိတ်ထဲမှာ အောက်မေ့ပို့ပါတယ်။

ဘယ်သူ့ရှိမှ ချို့မထားဘူး

နိုင်းရေးသမားတွေကိုသာပြောပြီး ခင်ဗျားတို့ စာနယ်ဇင်းသမား
တွေတော့ မပြောတော့ဘူးလားလို့ မေးနိုင်ပါတယ်။ ပြောမှာပါ။ အမြဲ
မတော်ရင် ဘယ်သူ့ကိုမဲ့ ချို့မထားပါဘူး။ စာနယ်ဇင်းသမားတွေကို
ပြောချင်တာကတော့ တိုင်းပြည်က ဒီရိုကရေစီနိုင်း ဖဖြစ်သေးပါဘူး
ပြည်သူတွေထက်ထူးပြီး ဒီရိုကရေစီ အခွင့်အရေးတွေ မယူချင်ပါနဲ့ ပြည်သူ
တွေအားလုံး တွေ့လွှာတို့လပ်လပ်နဲ့ သူတို့ဝယ်စီးချင်တဲ့ မော်တော်ကား
ဝယ်စီးနိုင်သေးတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်က အခွင့်ထူးလိုချင်တာပဲ့ဗျား၊ ကားဝယ်စီး
ပေးပိုလို့ တောင်းဆိုတာပဲ့ဗျား၊ မလုပ်သင့်ပါဘူး။ ရွှေတို့တော် ကိုယ်စားလှယ်အား
လည်း အတူတူပါပဲ့။ အခွင့်ထူးခံ လူတန်းစား မဖြစ်ချင်ပါနဲ့

ဒီယဲ့ကျိုး ရွှေတန်းတင်လွန်း

ဒီအချိန်မှာ ကျွန်းတော်လို့ အားလုံး လုပ်ရမှာက ဒီရိုကရေစီ
နိုင်ကို ပြန်ပြန်ရောက်လို့ စိုင်းကြီးစားကြဖို့ ဖစ်တယ်။ တိုင်းစို့တော်က
ဒီရိုကရေစီ မရောသေးခင်မှာ ဒီရိုကရေစီရပြီးမဲ့ လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေကို
စုပ်တာဟာ ကိုယ်ကျိုးခီးပွား ရွှေတန်းတင်လွန်းရာကျွေတယ်။ အခွင့်ထူး
လှုတန်းစားနဲ့ အပယ်ခံ လူတန်းစား ကွဲပြားမှု ကြီးမားလွန်းရာက ခြေတွင်ပြီး
အဖြစ် ရောက်ရှိသွားပြီး ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးနဲ့ ဒီရိုကရေစီ ပန်တိုင်းကြီးပါ
နိုင်းချုပ်သွားရတာကို မမေ့ကြဖို့ သတိပေးလိုက်ရပါတယ်။

၁၄၁ ၉၀၀၁။

တစ်ယောက်ကို ရွှေးပြီး သမာဓိဖြူဝန်မင်းတို့ အထူးအာဏာရ သဟနီ
ပြူဝန်မင်းတို့ဆိုပြီး ခန့်ထားခဲ့ကြတယ်။

ဘယ်သူ အဏာဂိုင်လဲ

အာဏာပိုင်များ၊ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများဆိုတဲ့ စကားဟာ
မြန်မာစကားများ အတော် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် သုံးခွဲနေကြတဲ့ စကားများ
ဖြစ်တယ်။ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ အစိုးရဝန်ထမ်းတွေကို
ရည်ညွှန်းပြောဆိုကြတာပါ။

တစ်ချက်လွှတ် အမိန့်

တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းက အာဏာသုံးရပ်စလုံးကို ချုပ်ကိုင်
ထားပြီး တစ်ချက်လွှတ်အမိန့် ပြန်တမ်းများနဲ့ အုပ်ချုပ်တဲ့ အာဏာရှင်စန်း
အောက်မှာတော့ ဒီအသုံးအနှစ်းများဟာ လျော်ကန်သင့်မြှုတ်တယ်လို့
ဆိုနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖွဲ့စည်းပဲ အကြော်ချေပဒေတွေ၊ ရွှေးကောက်ပဲတွေ၊
လွှတ်တော်တွေလို့ ဒီစိုကရေးပြယ်ရှင်တွေ အစိုးရလင်းနဲ့ အစိုးရမျိုးလက်ထက်
မှာတော့ ဒီအသုံးအနှစ်းတွေဟာ ဆီလျော်အပ်စပ်ခြင်း မရှိတော့လို့ မသုံး
သင့်တော့ဘူး။ သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ အစိုးရ ဝန်ထမ်းများဆိုတဲ့ စကား
လုံးတွေနဲ့ အစားတို့ သုံးခွဲသင့်ကြတာယ်။

ပျောက်နှိုး စက်ပေပါ

နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက် ပါးစပ်ထဲမှာခွဲနေတာတွေနဲ့ ရတ်တရာက်
ပျောက်နှိုး စက်တာ မှန်ပေမဲ့ နေ့စဉ် တာဖွဲ့ပြောနေကြတဲ့ ဒီစိုကရေးဆိုတဲ့
အသုံးနည်းနည်းမှ မအပ်စပ်ပါဘူး။ ပျောက်အောင် ပျောက်ရာပါလို့မယ်
အာဏာပိုင်ဆိုတဲ့ စကားဟာ ကိုလိုနိုင်ခေတ်မှာ အတော်လေး သုံးခွဲကြတာယ်
အထူးအာဏာရ ရာဇ်တော်တရားသုံးတို့ အထူးအာဏာရ ဇွဲဓားလွှာယ်
ဘူရ သုံးကြီးမင်းတို့ စသဖြင့် သုံးကြတာယ်။ မြို့အုပ်မင်း ရုံးထိုင်လို့ သုံးကြီး
မရှိတဲ့ မြို့နယ်လေးတွေမှာတော့ အရပ်ထဲ လူရှိသော ရှုပ်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်

အတော်လိုနှိုင်ခေါ်အကိုင်

ကိုလိုနိုင်လိုနောက်အောက်ခဲ့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ အုပ်ချုပ်သူ မျက်နှာဖြူဗြို့ အာဏာပိုင်
သားတွေက အာဏာပိုင် သခ်ကြော်တွေဖြစ်ပြီး ဌာနနေတိုင်းရင်သား
အုပ်စိုးတွေက ကျွန်းအစေအပါးတွေ ဖြစ်ကြတာယ်။ အုပ်စိုးခဲ့တွေ ကြောက်
သုံးပြီး မတော်လှန်ရေးအောင် အနိုင်ဆုံးအဆင့် သုံးလှောက်ကို အထူး
အာဏာရ သုံးလှော်မင်းတို့ ဇွဲဓားလွှာယ်စုရု သုံးမင်းတို့ လုပ်ထားကြတယ်။
မျက်နှာဖြူဗြို့ဘုရင်ခံနဲ့ အပေါင်းပါတွေ တော်ပို့ထွက်ရာမှာ လူမဲတွေ မောင်းထဲ
သူ့ပြီး တော်ခြောက်ပေးတဲ့ သုံးကလည်း ‘ဘုရင်ခံ မင်းတရားကြီး၏
ခြောက်လုံးပြီး’ဆိုတော်မြတ် ပေးသနားခြင်းခံရသော အထူးအာဏာရ
သုံးကြီးမင်းဆိုတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ အမိကကတော့ သာမန် တိုင်းသူ
ပြည်သားတွေ ခေါင်းမဖော်ရေးအောင် ချိုးနိုင်စိုင်ထားဖို့ ဖြစ်တယ်။

မြို့ကိုစိတ်ပျောက်

ကိုလိုနိုင်သူ သမာဓိတော်တရားနဲ့ အုပ်စိုးမြင်း နည်း
မြို့ဟာက တော်တော်တိရောက်တယ်။ ကိုလိုနိုင် လက်အောက်ခံဘဝက
သွဲတော်မြို့လာခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ လောက်နေပြီး ဖြစ်တာတောင် မြန်မာ
သုံးမျိုးများဟာ ရုံးပြုတော်တရားသွားရမှာ အော်မတော်နေကြောက်ကြတယ်။ ‘သခင်
မြို့တော့ တို့ပေမဲ့’လို့ ပါးစပ်က ဘယ်လောက်ပဲ အော်နေအော်နေ ကြောက်
ရိုက်က ဘယ်လို့ ပျောက်လို့ မပျောက်သောဘူး၊ ရုံးနှား ဂါတ်နားရောက်ရင်
အလိုလိုနေရင်း ကျောထဲက စိုင်စိုင်လာတတ်တယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ
ပြောပြာ ယုံနိုင်တော်ဝတ်နဲ့ ရုံးစာသင်(ဆာရှုပါ)လောက် လာရင်ကို အာဏာ
နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး လာတယ်။ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေ လာတယ်ဆိုပြီး
မြို့မကိုင်မီ လက်မကိုင်မီ ပုံးပုံးသလဲ ဖြစ်နေကြရတယ်။

အရှင်ဗုံး၊ ကြိုင်ဗုံး

‘ပညာတ်သွားရာ တတ်သက်ပါ’ဆိုတဲ့စကား ရှိုထားတဲ့အာရုံး
ခုံးသင်လောက် မြို့အုပ်မင်းရဲ့ တော်လိုက်စာရေးလောက်၊ ပုံးပုံးတော်

မင်းလောက်ကလည်း သူတို့ကိုယ်သူတို့ တကယ်ကို အာဏာပိုင်စီးပွားရှင်များအဖြစ် မှတ်ယူနေကြပြီး အရှင်သူ အရှင်သားများကို ဖော်တာနဲ့ ဟန်းဟောက် ဦးမြိုင်းခြောက် လုပ်ကြတယ်။ အရှင်ယဉ်ခုံများကို ကြက်ယဉ်းအာဏာပါဝါ ပြကြတယ်။ တော့သူတောင်သားတွေသာ မဟုတ်ဘူး မြို့ပြောက ပညာတတ် လူတန်းစားတွေတောင် ဟန်းဟောက် ဦးမြိုင်းခြောက် ရင် ကြောက်နာတုန်ကြတယ်။ အကျိုးသုတေသန အကြောင်းသုတေသန ပြန်လုပ်မပြောကြတဲ့။ နှစ်ဆုံးပြီး အ၊ အကြီးတွေလို ဖြစ်နေကြတော့တယ်။

၁၁၈၅။ ပြောင်းလောင်း

အဲဒီကြောင့် 'ပညာတ်သွားရာ စာတိသက်ပါ' မဖြစ်ရလေအောင် အာဏာပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများတို့ ဆိတ်အသုံးအသွေးတွေကို ပပေါက်စေချင်တာပါ။ ဘာပဲပြောပြော စော်ကြီးက ပြောင်းလောင်းပြီး။ အရှင်အလယ်ပိုင်းက ဘုရင်ကြီးတွေ၊ ခုံလတန်ကြီးတွေနဲ့ အာဏာရှင်ကြီးတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ရာအပွဲ့ပေါ်က ဆင်းသွားရပါပြီ။ မြန်မာပြည်မှာလည်း စွဲစည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံပေါ်နော်၊ ကျောက်ပွဲနဲ့ လွှတ်တော်နဲ့ ဖြစ်နေပြီ။ တစ်ခေတ်ပြောင်းလို့ တာရှိရောက်နေပြီ။

အမောင့် အမြေ

ဒီနေ့ရှာမှာ ၁၁-၉-၂၀၁၁ နေထိုတ် မော်နှစ်တာရာနှစ်မှာပါ၏ အမေး အဖြေားလေး တစ်စုကို ကောက်နှစ်ဖော်ပြချင်ပါတယ်။ မေးသုတေသန 'ဦးမြိုင်နှင့် (လျှပ်တပြက် သတင်းရာနှစ်၊ မော်နှစ်တာ သတင်းရာနှစ် အယ်ဒီတာချုပ်)'လို့ ဖော်ပြထားပြီး အမေးခံပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ပြည်ထောင်းဝန်ကြီး ဦးမြို့သိန်း ဖြစ်ပါတယ်။

၁၁။ - ပြည်ထောင်းဝန်ကြီးအစွန်း ကျွန်းတော်တို့ သတင်းသမာဆော တွေ့ဆုံးရတာ ခုတိယအကြော် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်းတော်တို့ အပြင်နှစ်ကြားသိနေရတာက အဘ ဦးမြို့သိန်းတို့အဖွဲ့က ပပေါက်စော်အဖွဲ့တွေ ကျောက်စေရေးတာရှိရေးတွေနဲ့ ကျွန်းတော်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနောက်ခေါ် နည်းလမ်းတာကျ သွားရောက်ရေးတွေနဲ့ သိရပါတယ်။ ပြည်ထောင်းဝန်ကြီးလမ်းတာကျ သွားရောက်ရေးတွေနဲ့ သိရပါတယ်။ အဲဒီ ဟုတ်ပါသလားလို့ သိခဲ့

ပါတယ်။ အဲဒီ နံပါတ် ၁ အချက်ကတော့ နှင့်ငြိုးခွဲနဲ့ ကားဝယ်ခွင့်ရတယ် ဆိတ့အခါမှာ ပိုက်ဆံရတဲ့ နည်းလမ်းလာ အဲမြှေ့ကြေး ငွေမည်ကိစ္စတွေ ပြဿနာရှိလား။ အဲဒီကို သီလိပါတယ် အာရုံးတင်ပါတယ်'

၁၁၈၆။ ပြည်သူလုပ် ရွေးချယ်တင်းမြောက်ထား

ပြည်ထောင်းဝန်ကြီး ဦးမြို့သိန်း၊ အဖြောက် ...

'ကျွန်းတော်က ဒီမှာလာတာ ပည်သည်ဖူး သို့သော်လည်း လာ ဗျားတာပေါ်လော်။ ဘာပြုခြင်းဖြစ် ပျော်ပျော်စာတယ်၊ မာတယ်ရယ်လို့ ဆုတ်ဘူးဖူး။ ကျွန်းတော်တို့က ပြည်သူလုပ် ရွေးချယ်တင်းမြောက်ထားတဲ့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလုပ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်းရှိ ပြုနယ်က ပြည်သူ့ကိုယ်စားလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူအနေနဲ့ ရွေးချယ်တင်းမြောက်ခံရပြီး ပြည်ထောင်းဝန်ကြီး တာဝန်ကို နှင့်တော်သမာတက ဘာဝန်ပေးထားတာပါ။ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် ကျွန်းတော်တို့ လုပ်ကြဖို့ ဝန်မလေးတာပါ။ တကယ်လုပ်ရမယ့်အလုပ်ဆိုရင် ကျွန်းတော်တို့ သံမဏ် ထဲသို့ တကယ်မာပါတယ်'

ပြည်ထောင်းဝန်ကြီး ဦးမြို့သိန်းက ပြည်သူလုပ် ရွေးချယ်တင်းမြောက်ထားတဲ့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလုပ်ဖြစ်လို့ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် လုပ်ကြဖို့ ဝန်မလေးတာပါလို့ ပြောသွားတာ ကျော်စာရွက်စရာပါ။ ခေတ်ပြောင်း ခွားပြီလို့ ဝန်ကြီးက အသိအမှတ်ပြုတဲ့သော်လို့ ယူဆပါတယ်။ ဝန်ကြီးက အရင်အစိုးရ လက်ထက်က ကာကွယ်ရေးရှိုးစီးချုပ်(ရေ) တာဝန်ထုံးဆောင်ခဲ့တဲ့ ခုတိယုံလိုလ်ချုပ်ကြီးအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။

အကျင့်ဆိုတာ မပောက်နိုင်

ပြည်ထောင်းဝန်ကြီး ဦးမြို့သိန်းလို့ ခုတိယုံလ်ချုပ်ကြီးအဆင့် တာဝန်ယူခဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက ခေတ်ပြောင်းသွားတာကို လက်ခံ အသိအမှတ်ပြုပြီး ပြည်သူက ရွေးချယ်တင်းမြောက်ထားတဲ့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလုပ် တစ်ဦးအနေနဲ့ ပြည်သူ့အကျိုးကို လုပ်ဆောင်ဖို့ ဝန်မလေးပါလို့ ပြောပေမယ့် ပူးရှိကရေးလိုက်ရေးတွေ ရုံးတစ်လုံး ပေးတစ်လုံး အာဏာရှင်စီးပွားရေးတွေနဲ့ ပော်နေရေးတွေနဲ့ သိရပါတယ်။

လေးတွေကတော့ ထမင်းကျွေးတဲ့ လက်ကို ပြန်ကိုက်တဲ့ အကျင့်ဆိုးတော့
မဖောက်နိုင်ကြသေးတာ တွေ့ရှုတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ဗြာနှင့်ရှေ့ ရောက်လာသူ
မှန်သမျှကို ဟိန်းဟောက် ဖြစ်မြောက်ပြီး အာဏာ ပါဝါပြတာမျိုးတော့
ဆက်ပြီးလုပ်နေကြဆဲ ဖြစ်တယ်။

မြည်သူ့အစ်ခဲ

ဝန်ထမ်းဆိုတာ ဘယ်လောက်ကြီးကြီး၊ ဘယ်လောက်ဝယ်ယော်
ပြည်သူလူထုရဲ့ လစာရိက္ခာကို စားသောက်နေကြရသူများ ဖြစ်တယ်။
Public Servant လိုခေါ်တဲ့ အင်လိုစကားရဲ့ အမိပျော်က 'ပြည်သူ
အစ်ခဲ' ဖြစ်တယ်။ သဘောကတော့ ပြည်သူလူထုကို အလုပ်အကျွေးပြု၍
လစာပေး ခန့်ထားခြင်းဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထု
အရှင်သစ်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်တယ်။ ဗျိုရိကရေးလုပ်ရားကြီး
အတွင်းက အသိညာဉ်အဆင့်၊ နိုင်ကျွေးမှု ဗျိုရိကရေးကြီး၊ ယောက်များဟာ
ဒီအချက်ကို သဘောမပေါက်ကြသေးဘဲ ပြည်သူလူထုအပေါ်မှာ အာဏာရှင်
များသမ္မတ ပြုမှုများကိုဆံနေကြဆဲ ဖြစ်တယ်။

တားမရတော့ဘူး

အာဏာရှင်စနစ်မှာက တိုင်းသူ့ပြည်သားများရဲ့ ဆန္ဒကို လုံးလုံး
ဂရမဖိုက်တဲ့ ဘုရင်တစ်ပါး၊ ဆူလ်တန်တစ်ယောက်၊ အာဏာရှင်တစ်ပြီး၏
ဆန္ဒ သဘောထား တစ်ခုတည်းနဲ့ အုပ်ချုပ်တာ ဖြစ်တယ်။ လူတွေအမျှေး
ကြီးက ဘယ်လောက်ပြောပြော ဂရမဖိုက်ဘူး။ အာဏာရှင်ပဲ့ပါးစ်က
ထွက်တဲ့စကားဟော ဥပဒေ ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရေးစနစ်မှာတော့ တိုင်းသူ
ပြည်သား လူများစုရဲ့ဆန္ဒကို ဘယ်သူမှ လွှန်ဆန္ဒလို့ မရဘူး။ အားလုံး
ပြည်သူ့ဆန္ဒအတိုင်း လုပ်ရတယ်။ ပြည်သူလူထုဟာ အကြောင်းမဲ့အာဏာ
ရှင်များ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူသာ အမဲ့ ပြည်သူသာ အဖ ဖြစ်တယ်။ မျှိုး
ကရေးကြီး၊ ဗျိုရိကရေးကြောက်လေးတွေက ပြည်သူလူထုရဲ့ 'အဘ' မဟုတ်ဘူး
ဆိုတာ သိထားသင့်ကြတယ်။ ဓာတ်ကြီးက ပြောင်းနေပါပြီ။ ဘယ်သူ
တားတား တားလို့မရတော့ပါဘူး။

၂၁၉ ၂၀၁၁

မြှုပ်သူတဲ့ ဒုတိယ်လိပ်ပုံ

လွှန်ခဲ့တဲ့ နှစ်နှစ်လောက်ကပြီး လူတိုင်းရဲ့ပါးစ်အိုးမှာ ဒီမိုကရေး
အိုးတေား ရေပိုးစားလာခဲ့တယ်။ စကားလိုင်းတွေမှာလည်း ဒီမိုကရေး
အပ်တွေ၊ စာစောင်တွေထဲမှာလည်း ဒီမိုကရေး ဖြစ်နေကြတော့တယ်။

ဒီတိယ်ကြားပဲ ပြောရ

ဒီမိုကရေးဆိုတဲ့စကားကို နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး ဘယ်သူမှ
အုပ်ကျယ် မပြောခဲ့ကြဘူး။ တိုးတိုးတိတ်တိတ် နှစ်ကိုယ်ကြားပဲ ပြောကြရ¹
အယ်။ အစိုးရကိုယ်တိုင်က ရွေးကောက်ပွဲတွေ လုပ်ပေးတော့မယ်။ ဒီရိုး
ပေါ်ရေး အစိုးရမျိုးကို အာဏာလွှာပြောင်းပေါ်ယူလို့ ကြညာလိုက်တဲ့
နှစ်ကျပြီး ဒီမိုကရေးဆိုတဲ့စကားကို သွေးတိုးစ်း ပြောလာကြတယ်။
အုတော့ လူတိုင်း ကျယ်ကျယ်ပြောခဲ့နေကြပြီ။ စာနယ်ဇုံးတွေထဲလည်း
ကြေား ရေးနေကြပြီ။ ဒါ ဝစ်းသာစရာအမြေအမြှေ ဖြစ်တယ်။ လမ်း
အုပ်ကိုတဲ့အခါ ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းပြီးတစ်လှမ်း လှမ်းကြရသလို့ ဒီမိုကရေး
အိုးကိုလည်း တစ်လှမ်းပြီးတစ်လှမ်း ရှေ့တိုးလှမ်းကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

အိုးကိုယ် ဒီလာကြ

အစိုးရကိုယ်တိုင်က ဒီမိုကရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း ရီတက်မယ်
ပြောခဲ့နိုင်ကပြီး ရေးက ဒီမိုကရေးဆိုတဲ့ နှာခေါင်းရှုံးခဲ့ကြသူတွေလည်း
သာသံပြောင်းပြီး တစ်အိုးကိုယ် ဒီလာခဲ့ကြတယ်။ ဒီမိုကရေးစာအပ်တွေ
အိုးအပ်ပြီးတစ်အိုးပဲ ရေးထုတ်လာကြတယ်။ ဒါလည်း ကောင်းတဲ့ကိုဖြေ
ဆိုတယ်။ ဒါ နှစ် ၅၀ အတွင်း မွေးဖွားလာခဲ့ကြသူတွေဟာ လွှတ်ဆွု
အင်လပ် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား စားသောက်ချင်တယ်။ ဖွှေ့ဖွှေ့လွှာ

လပ်လပ် ပြောချင်ဆိုချင် ရေးချင်ဖတ်ချင်တယ ဆိုတာလောက်ကလဲ
ဒီမိုက်ရေးအကြောင်း ဂယ်နယ် မသိကြဘူး။

နီလာဆန်ကျင်ပြီ

တတ်သိနားလည်သူတွေက ဒီမိုက်ရေးအကြောင်း ဟောပြောတော့
တတွေရေးပြောဟာ ဝစ်သားအားရှိခို့ရမယ့်လိုက်ဖို့ ဖြစ်တယ။ ဒါအောင်
လို အချိန်ကြာလာတဲ့အခါမှာ ဟောပြောသူတွေနဲ့ ဒီမိုက်ရေးဖတ်စာရေး
အတော်များများဟာ သူတို့ပါးစေက အပ်ကြောင်းထင်လောက်အောင်
ပြောနေကြတဲ့ 'ပြည်သူလူထဲကို ဦးထိုးထားတယ' ဆိုတဲ့စကားနဲ့ ဒီလာ
ဆန္ဒ္ဓားပြောနဲ့ ဝကားတွေ ပြောလာကြတာကို မြင်တွေ့ကြားသိနေရတယ
သူတို့ရေးတဲ့ ဒီမိုက်ရေးတော်မှာလည်း အလားတဲ့ ဖတ်ရှုရတယ။

'ဒီမိုက်ရေးလိုချင်ရင် လူတိုင်း နိုင်ငံကြီးသားပို့ပြီး ဒီမိုက်ရေး
အသိရှိစွဲ လိုတယ'

'ဒီမိုက်ရေးလိုချင်ရင် လူတိုင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြုံနဲ့ လိုတယ

'လူတွေအတွက် သူတို့နဲ့တိုက်တန်တဲ့ အနီးရကို သူတဲ့ ရရှိကြောင်း
ဖြစ်တယ'

အေမြှောင်နဲ့ ထိုးသလို

ဒီသိပ်ခကထာတွေနဲ့ ရေးသားချက်တွေဟာ ပြည်သူလူထုအများ
ကြီးကို စောင်ကားလိုက်တာ ဖြစ်တယ။ ပြည်သူတွေ အသုံးမကျလို နှစ်ပေါင်း
၅၀ လုံးတိုး တစ်ပါတီ တစ်ပွဲ အာဏာရှင်စနစ်အောက်မှ ပိုပြားနေခဲ့ကြတယ
ဖြစ်တယလို ပြောလိုက်တာနဲ့ အတူတူပဲ။ မြန်မာလူမျိုးတွေ ပညာရေးရေး
နိုင်ကျေနေဆုံးလို ဒီမိုက်ရေးစစ်စစ်နဲ့ မထိုက်တာနဲ့သေးဘူး။ 'guide
democracy' လောက်နဲ့ပဲ သွားရမယ်လို ပြောခဲ့သူတွေတော် ရှိတယ
ဒီလိုအသံတွေ ကြားရေတဲ့အခါတိုင်း ရင်ထဲမှာ အေးပြောရနဲ့ထိုးသလို ရှား
ရွှေ့ခဲ့ နာကျင်ရတယ။

ဦးနှိုးကိုင်ကောင်း မရှိလို

မြန်မားရှိုးစွန်း မြောခဲ့ရတဲ့ ပါတော်မူရှိနိုက်စာပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားအောင်
ဟာ တာဝန်ကျေခဲ့ကြတယ။ ရရှာတုတ်၊ ဓား၊ လက်နက်စွဲကိုင်ပြီး နယ်

သာသူတွေကို တွန်းလုန်တိုက်နိုက်ခဲ့ကြတယ။ မြန်မာပြည်အလယ်နိုင်ဆာ
အောင်ဆန်းတို့အတိုး မင်းကြီးရွေ့လရောင်ကစာပြီး ရှိုး၊ ချင်း၊ ကဆုံး
သို့မြင်းသားတွေဟာ အသက်ပေါင်းများစွာအတော်ပြီး တော်လုန်ခဲ့ကြတယ။ ဒီး
ဒီးတို့ကိုင်ကော့တဲ့ မရှိလိုသာ အားမတနဲ့ မာန်လျော့ခဲ့ကြရတယ။ ဒေါ်
အောင်အခါက နှစ်တွေ့မှာ အရေးပါခဲ့တဲ့ ကင်းဝန်မင်းကြီး အမှုပြုတဲ့
အိုတို့တွေ ဝန်ကလေတွေက အောင်လိုလာရှိကြားတော် ထောက်ပဲကြေား
လို လက်ခံပြီး တော်ပေါ်မြေပြန်က ခုခံတွန်းလုန်သူတွေကို ရွှေပြည်အေး
သရာစွေး လိုက်လဲဟောပြောပြီး လက်နက်စွဲကိုခဲ့ နာချေခဲ့ကြတယ။

မူးနှုန်းလိုက်ခဲ့ကြ

အားမတန်လို မာန်လျော့ခဲ့ကြရပေမဲ့ လည်းစ်စ်ခဲ့နေကြတာတော်
အာရုံဘူး။ အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ နိုင်ငံရေးတို့ကိုပွဲ
ဆင်နဲ့နေကြတယ။ ရိုင်အမိဘ်အောင်တော်၊ ရိုးတိုးအောင်တွေမှာလည်း
ကြွေးသူတွေက အော်အစွဲကြီးတွေရဲ့ ဦးစောင်မူနောက်က ရဲ့ကြီးလိုက်ခဲ့
ကြတယ။ ရှေ့က ဦးစောင်သူတွေ ညီညီသွာတ်ညွှတ်မရှိကြဘဲ ပါးထောင်စား
ခြုံစွဲလောက်သာ လုံးပမ်းနေခဲ့ကြတာကောင်း ရေရှိမျော့သွားခဲ့ကြရတယ။ အောင်နာက်ပေါ်လာတဲ့ တို့မှာအစဉ်းအရှုံးခေတ်မှုနောက်က ရဲ့ကြီးလိုက်ခဲ့
ကြတယ။ အောင်နာက်ပေါ်လာတဲ့ တို့မှာအစဉ်းအရှုံးခေတ်မှုနောက်က ရဲ့ကြီးလိုက်ခဲ့
ကြတယ။ အောင်နာက်ပေါ်လာတဲ့ တို့မှာအစဉ်းအရှုံးခေတ်မှုနောက်က ရဲ့ကြီးလိုက်ခဲ့
ကြတယ။ အောင်နာက်ပေါ်လာတဲ့ တို့မှာအစဉ်းအရှုံးခေတ်မှုနောက်က ရဲ့ကြီးလိုက်ခဲ့
ကြတယ။

ဦးဆောင်တွေ ကွဲကြပြုကြလို

ရှေ့က ဦးစောင်ဦးရွှေ့ကြပြုတဲ့ တို့မှာအစဉ်းအရှုံးကြီး နှစ်ခြမ်းကွဲ
သွားလို တို့ကိုပွဲအရှိန် လျော့ကျသွားခဲ့ရတယ။ အောင်နာက်ပေါ်လာတဲ့
ဆောင်အဖွဲ့ကြီးရဲ့ အလုပ်တော်အောက်မှာ နောက်တစ်ကိုစိုး ပြည်သူတစ်ရပ်
နဲ့ စုစုပေါင်းပြီး တို့ကိုပွဲ ဆက်လက်ဆင်နဲ့နေကြတဲ့အတွက် အက်ဆစ်ဂျုပ်တွေ
လို အောင်မြှင့်စွာ တို့ကိုထုတ်နိုင်ခဲ့တယ။ လွတ်လပ်ရေး ရခဲ့တယ။ ဒါပေမဲ့
အောင်နာက်တွေ ကွဲကြပြုကြ ပြန်တာကောင်း အသက်အေးသို့ပြီး ဖြစ်ခဲ့ရတယ။ အောင်နာလတွေ
အားကြီး ဆုံးရောတဲ့ ပြည်တွင်စစ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရတယ။

တစ်လျှောက်လုံးမှာ ပြည်သူတွေတစ်ရပ်လုံး လျှည်းနေလျှောအောင်၊ မြို့ကောင်းမကျို့ ထွက်လာကြတာချဉ်း ဖြစ်တယ်။

ဒေါ်းဆောင်တွေ ဒေါ်းဗရှင်တာ

လွှတ်လပ်ရေးရွှေး နောက်ပိုင်းနှစ်တွေကို ပြန်ကြည့်။ ပြည်သူတွေ ဘက်က တာဝန်ကျေခဲ့ကြတာချဉ်းပါပဲ။ ဦးဆောင်းချက် ပြုခဲ့ကြသူတော်သာ တာဝန်မကျေတာ။ ‘ဒီမိုကရေစိတိချင်ရင် လူတိုင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်း လိုတယ်’ ဆိတ္တဲ့ကားဟာ ခေါင်းဆောင်တွေ ခေါင်းရောင့်ဖို့ ပြောတဲ့ကား ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရေစိတိအေနိုင်တဲ့ကြေးတွေ၊ ဒီမိုကရေခိုခိုခိုင်းနှင့်ကြိုးတော်ဆိတ္တဲ့ နိုင်ငံတွေမှာလည်း ပြည်သူလူထုက သုတေသနရှင်တော်တွေ၊ ခောင်ရွက်ရှင်တော်တွေ၊ ကိုယ်တော်လှယ်တွေကို မဲပေးရွေးချယ်ပြီး လွှတ်တော်ထဲမှာ ဆောင်ရွက်ရေး၊ ‘ကိုယ်တော်ပြု ဒီမိုကရေစိ’(representative democracy) စနစ်ကို ကျင့်ပြု နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ရွေး ခေါ်မခေါ်ကလို ပြည်သူတွေအေးလုံး ပါဝင်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ‘တိုက်ရှိကို ဒီမိုကရေစိ’ (direct democracy) မဟုတ်ပါဘူး။

ရွေးကောက်ပွဲတွေ ကြည့်ပါ

ဘယ်နိုင်က ဘယ်ပြည်သူတွေမှ နေ့စဉ် တိုင်းရေးပြည်ရာကိစွဲတော်မှာ အချိန်ပြည့် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း မပြုနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါလို ကိုယ်တိုင်း အချိန်ပြည့် လလိုပိုင်တဲ့အတွက် ကိုယ်တော်ဆောင်ရွက်မယ့်သူတွေကို မဲပေးရွေးချယ်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးသမားတို့ နိုင်ငံရေးပါတီတို့ဆိတ္တာ အဲဒါကြောင့် လိုအပ်ခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်။ ‘လိုချင်ရင် ကိုယ်တိုင်လုပ်ယူ ဆိုရင် နိုင်ငံရေးသမားနဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီတွေရှိဖို့ ဘယ်လိုအပ်တော့မှာ အမြန်မှာတွေ ဘယ်လောက်နိုင်တဲ့သားပါပြီး နိုင်ငံရေးတာဝန် ကျောင်း ဆိုတာ သိချင်ရင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းမာရိုနိုင်တွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်ပါ။

မဲပေးသူ ရာနှုန်း

အထက်မှာပြောခဲ့တဲ့ ဒီမိုကရေစိ ဘိုးအေနိုင်တဲ့တွေမှာ ဖြစ်ဖြစ် ဒီမိုကရေခိုခိုင်းကြိုးတွေမှာ ဖြစ်ဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲတွေ ကျင်းမာတဲ့အမြန် မဲသနပေးသူ အရေအတွက် ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိတယ်။ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိတယ်ဆိုတာမျိုး တစ်ခါမှ မကြော်ဖူးပါဘူး။ သုတေသနမှာ အထူး

ဆုံး ရှိမှ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကော် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပါပဲ။ မြန်မာနိုင်းကျင်းမာရိုနှင့် ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာဆိုရင် ဖဆာလပ်ခေတ် ရွေးကောက်ပွဲတွေ တောင် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကော် ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒါနောက်ခေတ် ရွေးကောက်ပွဲအေးလုံးမှာတော်မှာတော်ချဉ်းပါပဲ။

ဒါတော်း ရုံးတွေ

ဒါအရှက်တွေက မြန်မာပြည်သူတွေဟာ ဘယ်လောက် တာဝန် ကျေတယ်၊ ဘယ်လောက် နိုင်ငံရေးအေးလုံး ရှိတယ်ဆိုတာကို ပြုဆိုတဲ့ အောင်း တိုင်းတွေပဲ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဟောကြာ၊ ပြောကြသူတွေနဲ့ ဒီမိုကရေစိ ဖတ် အာရုံး ရေးကြသူတွေအားလုံး ပြည်သူလူထုတိုကို အထင်သေး အပြင်သေးတဲ့ အားမျိုးတွေ မပြောစေခဲ့ဘူး။ တကယ်တတ်သိ နားလည်သူတွေက မြှောရင် တော်သေးတယ်။

ဆိုရယ်လစ်ခေတ်တုန်းက အာဏာပါဝိရှိတဲ့ ဆိုရယ်လစ်ကြိုးတွေကို ချက်နာချိသေး တည့်အောင်ပေါင်းပြီး ခေတ်ယူကို ဆိုရယ်လစ်သူငွေး လုပ်ခဲ့သူတွေက အစိုးရက ဒီမိုကရေခိုလည်း ပြောလိုက်ရေး ချက်ချုပ်း ဆိုရယ်လစ်မျက်နှား ချွောတိုက်ပြီး ခါတော်း ဒီမိုကရေခိုရှုရုံးတွေ အနေနဲ့ ဟောကြပြောကြာ၊ ဒီမိုကရေစိ ဖတ်စာအုပ်ကြိုးတွေရေးကြုံ လုပ်လာ ကြတယ်။ အဲဒိုလူတွေက မြန်မာတွေ ဥက္ကလာရည်နှင့်ကျေသောယ်၊ ဒီမိုကရေခိုအေးလုံး မရှိသေးဘူး၊ လူတိုင်းမှာ ဒီမိုကရေခိုအေးလုံး လူတိုင်းမှာ ဒီမိုကရေခိုအေးလုံး ပြင့်မှား နောက် ဒီမိုကရေခိုနဲ့ ထိုက်တုန်းတယ်လို့ ပြောတာတွေ ကြားရာဘာကတော်တော် နားကြားပြီးကင်လှတယ်။

ကြိုင်းထဲ ရရှိချာမယ်

နိုင်ငံတော်သမွာ အပါအဝင် တိုင်တန်းခေါင်းဆောင်တွေ အားလုံး ဆိုတိုက သုတေသနမှာတဲ့ဟာ ပြည်သူလူထုတော်ဆိုရင် ရွေးချယ်တင်ပြောက် အားလုံး ပြည်သူလူရှင်တို့အတွက် ပြည်သူလူနှင့် အဲမြှောင်းဆိုရင် ဆောင်ရွက်ရေးတွေ၊ လိုက်တုန်းတွေ၊ အကြောင်းကြိုးတွေ၊ ပြောနေကြရတယ်။ ဒါပေးသူ ပြည်သူလူများ ရှိတယ်။ ပြည်သူလူများ ဆုံးဖြတ်အေးလုံး ပြည်သူလူတွေကို အမြဲ ထောက်ခံအားပေးမှာ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူလူ

သဘောထားကို ဂရမစိက်ရှုမက ပြည်သူကို နှစ်ခုစောင်ကားတဲ့ အပြုအဖူ
မျိုး လုပ်ရပ်မျိုး လုပ်ဆောင်လာရင်တော့ ပြည်သူက ဒဏ်ခတ်တာခံရပြီ
မြောင်းထဲရောက်သွားမှာ သေချာတယ်လို့ သတိပေး ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်

၂၈ ၁၀ ၂၀၁၁

အတိုးဓမ္မတိဝင်္ဂီး ဘဏေလေးပါ

ဦးသိန်းစိန်အစိုးရသမ တာဝန်ယူချိန်ကဗျာပြီ၊ ထောက်ခံသလား၊
အထောက်ခံဘူးလား ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို လူတိုင်းက မေးကြတယ်။ သတင်း
ဖို့ယာသမားများကလည်း မေးကြတယ်။ အထူးသဖိုင့် ပြည်ပရီဒီယာ
တွေက ပိုမေးကြတယ်။

ရှုံးစွဲသွေ့မြို့နယ်

ကိုယ်တိုင်က ဒီနယ်ပယ်သား ဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်နဲ့
မေးသမျှ ဖြေပါတယ်။ မူတစ်ခု အနိုင်အမာကိုင်စွဲ ရပ်တည်တဲ့ စာနယ်ဇ်း
သမားတစ်ယောက် ဖြစ်တာကြောင့် ပိုပြီးသိချင်ကြတဲ့သဘော ဖြစ်လိမ့်မယ်
ဆုဆတယ်။ ဘာစာရေးရေး ကိုင်စွဲထားတဲ့ မူအတိုင်းပဲ ရေးတယ်။ သတင်း
သမားမို့ သတင်းရေးသလို 'လိုတိရှင်း' ရေးတယ်။ စကားပြောတဲ့အခါမှာ
ထည်း ရှင်းရှင်းပြတ်ပြတ်ပဲ ပြောတယ်။ စောလည်ချောင်ပတ် ဘယ်တော့မှ
ဆလုပ်ဘူး။ ဘယ်သူ့မျက်နှာမှုလည်း ကြည့်မနေဘူး။ နိုင်ငံရေးသမားတွေလို့
အလိမ္ာဖက် မပြောတတ်လို့ နှီးရိမ့်တဲ့ စာဖတ်ပနိသတ်များကတော်
ချုပ်ခဏ လှမ်းပြီး သတိပေးကြတယ်။

ခေါင်းမာသူ

သတိပေးသွေ့တွေကို ကျေးဇူးတင်ပေမဲ့ မူနဲ့ပတ်သက်ရင်တော့
နည်းနည်းမှ အတိမခံဘူး၊ ဒါကြောင့် လူအတော်များက 'ခေါင်းမာသူ'
လို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။ တကယ်တော့ ခေါင်းမာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အော့
သိုးလိုက် ဘသားသိုးလိုက် မလုပ်တာပါ။ အစိုးရက ရွှေးကောက်ပဲ
လုပ်မယ်လို့ ကြည်းလိုက်ချိန်ကဗျာပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်း လျှော့သွားတာ

ပေါ်တို့၊ မရှိတာနဲ့စာရင် ရှိတာက ကောင်းတာပေါ်တို့ ဆိုတဲ့အသံတွေ
ကျယ်လောင်လာခဲ့တယ်။ နောက်တော့ အားလုံး ဖိမ်းဝင်ကြတယ်။
အဲဒီအချိန်မှာ 'ယိမ်းကတဲ့အထဲ ငင်မပါဘူး'ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ အတိအလင်
ရေးခဲ့တယ်။ တကယ်လည်း ဘာမှ မရေ့ခဲ့ဘူး။ ကိုယ့်မှုအတိုင်း ရပ်ခဲ့တယ်။

သတင်းသမားမှုနဲ့ နိုင်ငံရေးသမားမှု

သတင်းသမားရဲ့မှာက နိုင်ငံရေးသမားရဲ့မှုနဲ့ မတူဘူး။ နိုင်ငံဇော်
သမားရဲ့ မှုဆိုတာက သူ့ပါတီက ချမှတ်ပေးတာ ဖြစ်တယ်။ ပါတီကို အပြော
နာခံရတယ်။ ပါတီကဖြောင် လိုက်ဖြောရပြီး ပါတီကမည်းရင် လိုက်မည်း
ရတယ်။ မလိုက်နာနိုင်ရင် ပါတီကထွက်ပြီး အပြောင်မှာ ကိုယ့်သောနဲ့ကိုယ်
လုပ်နိုင်တယ်။ ပါတီထဲမှာ ရှိနေသမျှ ပါတီကို နာခံရတယ်။ ဒါ နိုင်ငံဇော်
ပါတီတိုင်း ချမှတ်ထားရမြဲ စည်းကမ်း ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုစည်းကမ်းမျိုး မရှိရင်
ပါတီပျက်မှာပဲ့။ တစ်ယောက်တစ်မျိုး ထင်ရှာတွေ လုပ်ကုန်ကြမှာပေါ့။

အတွင်းမီတ်က သတ်မှတ်တာ

သတင်းသမားမှုဆိုတာ ပါတီ အွှေးအစည်းတစ်ခုက ချမှတ်တာ
မဟုတ်ဘူး။ ဘယ် ပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ညွှန်ကြားတာလည်း မဟုတ်ဘူး။
သတင်းသမား ကိုယ်တိုင်ရဲ့ အတွင်း အဇ္ဈာဇ်မီတ်ကလေးက သတ်မှတ်တာ
ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အဇ္ဈာဇ်မီတ်ကလေး(conscience)ကပဲ သူ့ကို တည်ဆောက်
ပေးတယ်။ သူ့ အတွက် အမျှားအမျိန် အကောင်းအဓိုးကို ညွှန်ပြပေးတယ်။
လောကလူသား မှန်သမျှ သူတို့၏ အဇ္ဈာဇ်မီတ်ကလေးက ဖန်တီးပေးလိုက်တဲ့
အတိုင်း လိုက်ပါ လုပ်ဆောင်နေကြရတာ ဖြစ်တယ်။

ပြည်သူက ပြောန်းပေးလိုမယ်

သတင်းသမားဟာ သူ့အဇ္ဈာဇ်ကလွှာပြီး ဘယ်သူ့အမိန့်ကိုမှ မရှာ
ခံဘူး။ ဘယ်သူ့ ညွှန်ကြားချက်ကိုမှုလည်း စောင့်ဆိုင်းနေစရာ မထဲဘူး
သူ့အတွင်းမီတ်ကလေးက ဖန်တီးပေးတဲ့မှုကို ကိုယ်စွဲပြီး လုပ်စရာရှိတာ
လုပ်ရတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာ ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို သူ့
ပြည်သူလူထုက ပြောန်းသတ်မှတ်လိမ့်မယ်။ သတင်းသမားဟာ သူ့အဇ္ဈာဇ်
နဲ့ သူ့ပြည်သူလူထုကလွှာပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ နာခံစရာ မထဲဘူး။ ဘယ်သူ့

ကျိုနာကိုမှုလည်း ထောက်စရာမလိုဘူး။ ရေးစရာနှင့် ရဲခံနေပြီး ကျွန်း
ထိုးအပ်ရင် ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောရမယ်။

ဘယ်ဘက္ကရှင်မှ မဖြောက်

သိချင်လို့ မေးလာကြသူအားလုံးကို ရှင်းရှင်းပြတ်ပြတ်ပဲ ဖြောက်
သူ။ အာဏာရှင်စနစ် ပုန်သမျှ တစ်ပါတီ အာဏာရှင်စနစ်ကိုလည်း
အထောက်ခဲ့ဘူး။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကိုလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ ကလိတီတို့
မြို့တို့ မေးချင်သူ့စွေးကိုလည်း ဒီကနေ အတိအလင်း ဖြောလိုက်ပါမယ်။
ဘုရားမြန်အာဏာရှင်စနစ်ကိုလည်း မကြိုက်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အောက်ခြေက
သင်းခဲ့သားလူတန်းစားတွေ သွေးစုံမံရေအောင် အကာအကွယ်ပေးတဲ့
ကားလုပ်မတိုင်ရဲ့ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆတွေကိုတော့ ဒီနေ့အထိ
နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်နေဆဲ ဖြစ်တယ်။

စောင့်ကြည့်ဆဲ

ကိုယ်အဇ္ဈာဇ်က ပြောန်းပေးလိုက်တဲ့ မူအတိုင်း မြန်မာ့ဆိုရှိယ်လစ်
လုပ်းစုံ အစိုးရကို မထောက်ခဲ့သလို သူ့ကိုဆက်ခဲ့တဲ့ အစိုးရတွေကိုလည်း
အထောက်ခဲ့ဘူး။ အမျိုးသားညီလာခဲ့နဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံးအပြုံးပေးဒဇ်ခိုက် မထောက်
ခဲ့ဘူး ဆိုတာလည်း သတင်းမီဒီယာတွေကတစ်ဆင့် အတိအလင်း ပြောခဲ့
တယ်။ ဦးသိန်းသိန်း အစိုးရကိုလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ စောင့်ကြည့်ဆဲ
အဆင့်ပဲ ရှိသောတယ်။

သမေဆုံးမီနိုးခိုး

သမ္မတဖြစ်လာတဲ့ ဦးသိန်းမီနိုး ပထမဆုံးကျင်းပတဲ့ ပြည်သူ့
စွဲတိုကတ် အစည်းအဝေးမှာ ပြည်သူကဗျား ရချိုးချယ်တင်စွောကိုတဲ့ ပြည်သူ့
ဆိုင်စားလှယ်များ ဖြစ်စွဲအတွက် ပြည်သူ့ဆန္ဒကို လေးစားရမယ်။ ပြည်သူ့
ဘွဲ့ လိုချင်တဲ့ ဒီစိုကရေးရဲ့ စနစ်ကို မဖြစ်မဖော် အကောင်ထည်ဖော်
ဆာင်ရွက်ဘွဲ့သားမယ်။ ပြည်တွင်း ပြည်းချမ်းရေး ရအောင် အမြှိုင်စုံး ဆောင်
ရွက်မယ်။ ဒီစိုကရေးရဲ့လိုလာသူ့ အားလုံးနဲ့လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်
ဆာင် လုပ်ဆောင်မယ်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာ အရေးပါတဲ့ စုံအွှေ့
အွှေး သတင်းမီဒီယာ လုပ်ငန်းများကို ဖွဲ့ဖြေးတိုးတက်အောင် ကျပြောမယ်

စတဲ့ စကားများကို ပြောသွားခဲ့တယ်။ ဒီစကားတွေဟာ အပေါင်းလက္ခဏာ ဆောင်တယ်လို့ ချက်ချင်း စိတ်ထဲမှာ မှတ်သားထားလိုက်တယ်။

ကြိုဆိုကြော်းရေးခဲ့ ပြောခဲ့

အဲဒီနောက် ဆက်တိုက်ဆိုသလို ဦးအောင်ကြည်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည် တွေ့ဆုံးတယ်။ မတူတာတွေ အသာထားပြီး တူတာတွေ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြဖို့ သဘောတူ့ကြတယ်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကို အဖွဲ့အစည်းများကို ပြုပါးချမ်းရောကမ်းလှုပါးချက် ထုတ်ပြန်တယ်။ ပြည့်စေရောက်သွားသူတွေ ပြန်လာနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးမယ်လို့ အတိအထောင်ကြညာတယ်။ ဒါတော်မက ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို လက်မခံနိုင်သေးသူတွေနဲ့ပါ လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ညီနှင့်အေးနှင့် တံခါးဖွု့ ထားတယ်လို့ သမွတ ကိုယ်တိုင်က ပြောကြားခဲ့တယ်။ ကိုယ်တိုင်က အဲဒီ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို လက်ခံနိုင်သေးသူတွေထဲက တစ်ယောက် ဖြစ်လေတော့ ဒီစကားကို ကြိုဆိုကြော်း အတိအထောင်ရေးခဲ့ ပြောခဲ့တယ်။

တိုးတက်မှုလို့ ပြောနိုင်

အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်ရုံမက တိုးတက်မှုလိုပါ ပြောနိုင်တဲ့ အချက်ကတော့ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည်နဲ့ သမွတ ဦးသိန်းစိန်တို့ကို တွေ့ဆုံးမှု ဖြစ်တယ်။ မိုလ်ချုပ်အောင်ဆိုရုကြည်နဲ့ ပေါင်းတော်ပို့ကြေားရှေ့မှာ ပေါင်းဆောင်နှစ်ဦး ယဉ်တွဲနေတဲ့ပုံကို ရပ်မြေပို့ကြေားမှာ ဖုတ်ခနဲ့မြင်တွေ့လိုက်ရတော့ ပြည့်သူတွေအားလုံး အုံအားသော်ပြီး ပါးစိပ်ဟောင်းလောင်း ဖြစ်သွားကြတယ်။ နောက်နေ့မန်ကိုထွက်တဲ့ သတင်းစာတွေရော့ ဂျာနယ်တွေပါ ဝယ်မရတဲ့အထူးဖြစ်သွားတယ်။ ပြည့်သူအားလုံး ဝစ်းသား ကြိုဆိုကြတယ်

အရှိကို အရှိအတိုင်း

အဲဒီနောက်တော့ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည်ရဲ့ သတင်းနဲ့ ပေါင်းတော်ပို့တော့ ဂျာနယ်တွေမှာ ဖော်ပြခွင့်ရလာတယ်။ ဦးဝင်းတင်ရုံးစာအုပ်တွေ တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ထုတ်ဝေခွင့်ရလာလို့ သူတွေ အလုအယက် ဝယ်ဖော်ကြတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည်နဲ့ အင်တာများတွေ ထည့်ခွင့်သာမထဲ

အောင်ဆိုရုကြည်ရဲ့ ဆောင်းပါးကို ဖော်ပြခွင့်ရလာတယ်။ ဒါတော့ အားလုံးဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၆ လကော်က အိပ်မက်တောင် မမက်နိုင်တဲ့အဆုံး ဖြစ်တယ်။ အပေါင်းလက္ခဏာ ဆောင်တာတွေချည်း ဖြစ်တယ်။ သတင်းသမားဆိုတာ အရှိကို အရှိအတိုင်း တစ်ပြရတယ်။ ဒါတွေဟာ ထက်တွေ့ မြင်တွေ့နေရတဲ့ အရှိတရားမေတ္တာဖြစ်ပြီး အကောင်းဘက်ကို ဦးတည်နေတာ ဖြစ်တယ်။

အုတ်လက္ခဏာ ဆောင်တာတွေ

အကောင်းဘက်ကို ဦးတည်နေတာ ဖြစ်တယ်။ အကောင်းဘက်ကို အားကျေားတာအော့ မဟုတ်သေးသူ့၊ မဟုတ်သေးသူ့၊ အနုတ်လက္ခဏာ ဆောင်တာတွေ ရှိနေသေးတယ်။ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေမှာ တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ဖြစ်နေတဲ့ ကိစ္စ၊ ၈၈ လူငယ်တွေနဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ အပါအဝင် လူပေါင်းများစွာကို ပြန်မလွတ်သေးတဲ့ကိစ္စ၊ တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ လယ်ယာမြှုပ်တွေ အကြော်းအမျိုးမျိုးနဲ့ သိမ်းယူကြတဲ့ကိစ္စ မြှုပ်ဆုံးရောကာတာကိစ္စ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ အဖိုးတန် သယံဇာတွေကို ပုံစံ အမျိုးမျိုးနဲ့ 'အေးခားပြ' တိုက်ယူနေတာတွေကို ကာကွယ်တားဆီး မလုပ်နိုင်သူးတဲ့ကိစ္စတွေ အတော်များများ ကျိုနှုန်းနေသေးတယ်။

အတော်ဆို

ဒါကိစ္စတွေကို အမြန်ဆောင်ရွက်ဖို့ တိုက်တွန်း နှီးဆော်ရမယ်။ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည်နဲ့ သမွတ ဦးသိန်းစိန်တို့ဟာ ဒီအရေးကိစ္စတွေကို ဆွဲမှုနဲ့ ညီနှင့်အေးနှင့်အေးနှင့် သွေးနှင့်အေးနှင့် ဖြစ်တယ်။ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် အပြန်အလုန် အကဲခတ်နေကြပုံးတဲ့တယ်။ အကဲခတ်နေကြပုံးလိုအပ်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆိုရုကြည် အနောက်လည်း အနှစ် ၂၀ လုံးလုံး ဆန်ကျင်းဘက်မှာ နှုန်းတဲ့သူတွေက ရုတ်တရက် ချက်ချင်းကြေး ပြောင်းလဲလာတယ်ဆိုတာ သံသယဖြစ်မှာပဲ။ ဒါ သဘာဝကျေတယ်ဆိုတာကို တစ်ဖက်က နားလည် ဆောင်တယ်။ အလားတူပဲ သမွတ ဦးသိန်းစိန်အဖိုးရဟာ အရာသားအဖိုးရ ဖြစ် အသွင်သလ္ာန် ပြောင်းလဲလာပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ မှုလတော်မြှုပ်လဲ အင်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး အုပ်ချုပ်လာခဲ့တဲ့ စစ်အဖိုးရဆိုတာ နားလည် ဆောာဝပါက်ထားကြရမယ်။

သံသယစိတ္တာ

ဦးသီန်းစိန်ကိုယ်တိုင်က အရင်အစိုးရအဖွဲ့မှာ ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ စစ်တပ်များရဲ့ သဘောသဘာဝကိုလည်း နားလည်း ထားကြိုး လိုတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ သဘောဝကိုက လုပြီးရေးကို အဖိုး ဦးစားပေါ်တယ်။ ဘယ်ကိစ္စပျိုးဆပါ လုပြီးရေးပျက်စီးကြည့်တယ်။ ချုပ်ကိုလာသူ မှန်သမျှတဲ့ ဟသကားတဲ့အကြည့်နဲ့ ကြည့်တယ်။ ရန်သူ ဖြစ်နေမလားဆိုတဲ့ သံသယစိတ္တာ စစ်ဆေး စစ်သာသယ်တယ်။ ရားနှစ်းပြည့် စိတ်ချုပဲ သူတိနား အကောင်စံတယ်။ ဒါ သူတို့ရဲ့ သဘောဝပဲ့၊ စစ်ပြောင်မှာ ဒီလိမလိပ်ရင် ဓရမှုန်းခံရမှာ ဖြစ်တယ်။ စစ်တပ်က ပြည့်သူတွေကြားထဲ ဝင်ရောက်နေထိုင်ပြီး ပြည့်သူတွေရဲ့အရေးကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ စစ်ပြောင် မှာ ကျင့်သုံးသလို ကျင့်သုံးလို့ မရဘူးဆိုတာ အခုမှ နားလည်စ ပြုလာနို့ ဖြစ်တယ်။

ထိမျက် ရှုလှယ်

ဒီလို နားလည်စ ပြုလာတာကို ကြိုဆိုပြီး ဒိနားလည်လာအောင် ပြည့်သူလူထဲက ကုလိပ်ရာမှာ ဖြစ်တယ်။ သမ္မတ ဦးသီန်းစိန်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆုံး စကြည်တဲ့ တွေ့ဆုံးနေ့မှာကို အချိန်ကည်းနည်းယူပြီး ဆောင်ကြည့်ရမယ်၏ ဂုဏ်သီးနှံမှာ အင်မတန်ပဲ နှုန်းသိမ်မွေ့တဲ့ ထိခွာယ်ရှုလွယ်အခြေအနေ ဖြစ်တယ်။ အကောင်းသာကိုကို ရောက်သွားနိုင်သလို ရှုတ်တရှုက ချက်ချွဲ့ အဆိုးသာက်ပြောင်းပြီး ခုံရင်း ပြန်ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးနှင့် ခြေလုပ်မှုမှားအောင် သတိကြီးစွာထားပြီး ဆောင်ရွက်ကြို့ လိုတယ်၏ ခုံရင်းပြန်ရောက်သွားရင် ထိခိုက်နှစ်နာများက ပြည့်သူတွေ ဖြစ်တယ်။

အကောင်ကြည့်

ခုံရင်းပြန်မရောက်အောင် တားနိုင်တာလည်း ပြည့်သူတွေ ဖြစ်တယ်၏ ဒီပိုကရောင်းစနစ်ကြီး အောင်မြင်အောင် တည်ဆောက်နိုင်တာကလည်း ပြည့်သူတွေ ဖြစ်တယ်။ ပြည့်သူတွေရဲ့ ပြဌာန်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဒေါ်အောင်ဆုံးစကြည်နဲ့ ဦးသီန်းစိန်တို့က ကြိုးစားနေကြတာ ဖြစ်တယ်။

သူတို့နှစ်ယောက် အခုမှ တစ်ကြိုင်ပဲ တွေ့ရသေးတယ်။ တစ်ကြို့ တွေ့ရဲ့နဲ့ 'ဟင်ချုပောင်း'ဆိုပြီး ချက်ချွဲ့ ပြောင်းမသွားနိုင်ဘူး ဆိုတာ

နားလည်ပေးသင့်တယ်။ သူတို့ကို အချိန်ကည်းနည်း ဆောင်ထား အကောင် တောင်ကြည့်သင့်တယ်။

အကြိုး အကောင်

ခဏလေးဆိုတာ နှစ် ၅၀ ကြာတဲ့ ခဏကြိုးကိုပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး အကြိုးကတော့ ရုည်ကြာလွန်ပြီး ဒါးသီးလုပ်တယ်။ ရွှေတိုးမလား အာက်ဆုတ်မလား ပြောင်းမလား မပြောင်းဘူးလား ဆိုတာကို 'စံသုံးရဲ့' နဲ့ ချိန်ထိုးကြည့်နိုင်တယ်။ (၁) ထောင်ထဲကလူတွေ လွတ် မလွတ်ဆိုတဲ့ နဲ့ (၂) တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ပြိုးချမ်းပရရအောင်...လုပ်မှုယ်ဆိုတဲ့ စဲ၊ (၃) မြစ်ဆုံးတာတမ်းကိစ္စ ရပ် မရပ်ဆိုတဲ့ စဲ။

ခုံချုပ်စလုံး ဆောင်ရွက်ဆဲ

ဒီ စံသုံးရဲ့အနက် ပထမအချက် လွတ်ပြိုးချမ်းသာခွင့်ကိစ္စပ်ကို လွတ်တော်ကာ ထောက်ခံပြီးသား ဖြစ်တယ်။ တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ် ချားကပါ ထောက်ခံတယ်။ တပ်မတော်သားဆိုတာ အထက်အမြန်အတိုင်း ထိန်သဝေမတိုး လိုက်နာရတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ်က ထောက်ခံတယ်ဆိုတာဟာ တပ်မတော်တစ်ခုလုံးက ထောက်ခံ ထယ်လိုပဲ မှတ်ယူနိုင်တယ်။

နှစ်ယောက်အချက် ပြိုးချမ်းရေးခံလည်း ပြိုးချမ်းရေးကမ်းလှုပ်ဆုံးကိုပြန်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတာ တွေ့ရတယ်။ တတိယ မြတ်စုံကိစ္စလွည်း တန်ကွက်သူ ကန့်ကွက်၊ ဆက်လုပ်မှုပဲဆိုတဲ့ အခြေအနေကနေပြီး လွတ်တော်ကို တင်ပြ ဆွေးနွေးပြီးမှ ဆက်လုပ်ပါမယ်လို့ လေသံပြောင်းသွား တယ်။

နှုန်းနည်း အချိန်ဝေပါ

ဒီအချက်တွေကို လုပ်၊ မလုပ် မကြာမီမှာပဲ အဖြော်ရုမယလို့ သုဆတယ်။ ပြည့်သူဆန္ဒကို လျှစ်လှုပြုပြီး ဒီအချက်အားလုံးကို ငြင်ပေါ် သယ်ဆိုရင်တော့ ပြည့်သူတွေက ကောင်းကောင်းကြီး ဒေါ်ခေတ်မှာ သေချာ မော်တယ်။ ပြည့်သူစွမ်းအား (People Power)ကို အကြောင်းမဲ့ယုံတယ်။

အခုတော့ ခယလေး စောင့်လိုက်ပါ။ ဒေါ်အောင်ဆန္ဒဗြာများ
သမွာတ ဦးသီနဲ့စိန့်တိုက် နည်းနည်းလေး အချိန်ပေးလိုက်ပါ။ ခဏ္ဍာ
ပဟုတ်ပါဘူး၊ ခယလေးပါ။

၁၅၁၂

အကျိုင်အနှံသာက်တွေ ကင်းရှင်းခေါ်

‘မိကျောင်မင်း ရေးခင်းပြုသလို’ ဖြစ်မှာတော့ စိုးရိုးရတာယ်။ ဒါပေမဲ့
‘အူးရှိ သတိဖြစ်ခဲ့’ မဖြစ်ဖို့အတွက် ရေးသင့်ရေးလိုက်တာလေးတွေတော့
အာမိန့်ရတော့။ ဒီလိုရေးလိုအတွက် စာနယ်ဇုံးသမားဆိုတာ ရှိနေရတာ
အုပ်ထဲလား။

အုပ်ကြီးလေ နိမ့်မရှိလေ

ခေါင်းဆောင်တွေဆိုတာက နေ့စဉ်နဲ့အမျှ စားချိန်၊ အိပ်ချိန်မှာ
ဆောင် တိုင်းရေးပြည်ရေးတွေ စဉ်းစားရန် စားကြ၊ အိပ်ကြရတာပါ။
အယူးကြီးလေ မိမိမရှိလေလို့တောင် ဆိုနိုင်တယ်။ အရေးကြီးကိုစွဲ မှန်သမျှ
ချိယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ရတာ ဖြစ်လေတော့ တာဝန်သိပ်ကြီးပြီး စိုးရိုးရကြတဲ့ကို
တော့တွေ သိပ်များတယ်။ ကိစ္စကြီးတွေကို ခေါင်းထဲပွဲထည့်ထားပြီး စက္ကန့်
ခြောမျှ စဉ်းစားခန်းထုတ်နေရတာကြောင့် တော်ရုံကိစ္စလေးတွေကို ‘သတိ
၎ု ဂုမ္မြင်’ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ သတင်းစာတွေကို
အာကိုးအားထား ပြုရတယ်။ စဉ်းစားရလွန်းလို့ ခေါင်းတွေပွဲလာတဲ့အပါ
အတင်းစာတွေကို လုန်လျောကြည့်ရင်း ခေါင်းအေးအောင် လုပ်ကြရတယ်။

အင်းစား ရရှုသောက်သလို

သတင်းစာဆိုတာက လူ့လောကအတွင်း ဖြစ်ပျက်သမျှ ကိစ္စကြီးကယ်
ချုသမျှ ရေးသားဖော်ပြကြတာ ဖြစ်လေတော့ သာမန်အချိန်တွေမှာ
အတိုင်ထားမိတဲ့ ကိစ္စလေးတွေကို သတိထားမိသွားတတ်တယ်။ အဲဒီကြော်
ချိုင်းရေးပြည်ရေး ဆောင်ရွက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ သတင်းစာတွေကို သုတေသန
အမ်းစား ရရှုသောက်တဲ့အလုပ်တွေ လုပ်သလို တာဝန်တို့အပ်အဖြစ်

သဘောထားပြီး ဖေတ်မဖြစ် ဖတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ သတင်းစာမဖတ်ဘဲ ဘယ်နည်းနဲ့မှ တာဝန်ကျေတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပေါ့

သတင်းစာတွေကလည်း စတုထွေမလျှိုင်းပါသဖို့အတွက် ခေါင်းဆောင်တွေ အပါအဝင် တိုင်းသူပြည်သားအားလုံး သိရှိယင့်တဲ့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်တဲ့ ကိစ္စမှန်သူမျှကို ကိစ္စကြီး၊ ကိစ္စင်ယ် မခွဲခြားဘဲ ဖော်ထုတ်ရေးသားကြဖို့ လိုအပ်တယ်။ အကြောင်းအရာအလိုက် ဆစ်ပိုင်းပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ပြုသင့်တဲ့အေးလည်း ပြရတယ်။ သတင်းစာဖတ်သူတိုင်းဟာ အားလုပ်နောက်တွေ မဟုတ်ကြဘူး။ သတင်းစာက ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြတဲ့အတွက် အချိန်ကျေသက်သာပြီး အများကြီး အထောက်အကျ ပြစ်စေတယ်။ ဒါကြောင့် တာမှ သိတဲ့ သတင်းစာသမားတိုင်း ဒီကိစ္စကို အထူးအလေးထား လုပ်ဆောင်ရတယ်။

ကျိုးနေတဲ့ အားအင်ကလေးနဲ့

အသက် ရုရှိ ကျော်ဆုံးတာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ သက်တမ်းအပြောရင် နောက်ဆုံးသယ်စုနှစ်ထဲ ရောက်နေပြီလို့ ပြောရမှာပါ။ ကျော်ဆောင်လက် မဆန့်စိုး ဆန့်သောလက် မကျွေးမီ အချိန်မရွေး ဖြေတ်ခနဲ့ကြော်သွားနိုင်တယ်။ ဒီအချိန်မှာ ပိုက်ဆုံးရှိတဲ့ နာမည်ကြီးစို့တဲ့ မလိုတော့ပါဘူး ကျိုးနှင့်နေသေးတဲ့ အားအင်ကလေးနဲ့ တိုင်းကျိုးပြည်ကြီး အများအကျိုးသယ်ပိုးထမ်းရွှေက်လိုတဲ့စိတ်ပဲ ရှိပါတွေ့ဘူး။ ဒီစိတ်ကလေးနဲ့ပဲ ရောမှုတယ် ထင်တာလေးတွေ ရေးနေပါတယ်။ အခု ရောမယ့်ကိစ္စကလည်း ဘယ်သူအပေါ်မှာမှ အမြှော်မကြည်လင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ‘ပညာရှိ သတ်မြေပဲ’ မဖြစ်စေချင်လိုပါ။

အာကာရွင်တော်

သတင်းစိနိုင်ယောတွေ နားထောင်၊ ဂျာနယ်တွေဖတ် လုပ်တဲ့အား တိုင်း သမွာကြီး ဦးသိန်းစိန်း အပါအဝင် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေ နေ့စဉ်အမျှ ပြောကြားနေတဲ့ ဒီစိုကရေးဆိုတဲ့ စကားသံတွေနဲ့ မအပ်စေနေ

တေားသံတွေလည်း ကြားကြားနေရတဲ့အတွက် ရေးဖြစ်တာတို့ အသိယော သံတွေကတော့ ...

‘သမွာကြီး ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း’

‘သမွာကြီး ပြောကြားတဲ့အတိုင်း’

‘သမွာကြီး ဆုံးဖြတ်တဲ့အတိုင်း’

ဆိုတဲ့အသံတွေ ပြစ်တယ်။ ဒီစကားတွေက အရာရာကို သမွာကြီး စစ်ဆောက်တည်းရဲ့ သဘောနဲ့ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်နေတယ်ဆိုတဲ့ အထိပ္ပာယ် သက်ရောက်ပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ အထူးသာဖြင့် ဒီစိုကရေးလမ်းကြေား ဆိုက်နေတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ကို ရုဏ်သိကွာ ကျေဆင်းစေတယ်။ အာကာရွင် အန်အောက်မှာ ဆိုရင်တော့ နားလည်နိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ ကာ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူလှလှတာ ရွေးကောက်တင်မြောက်ထားတဲ့ အစိုးရ ဆိုတော့ အာကာရွင်စောင်နဲ့တဲ့ ဒီစကားမျိုးတွေ မသုံးသင့်တော့ဘူး။

အမြှော်မကြည်ရှိသူ

သမွာကြီး ဦးသိန်းစိန်မှာ အမြှော်အမြှင်ရှိပြီး စိတ်နေသဘောထား ပြည်သူဖြစ်တယ်လို့ သိရှိထားပါတယ်။ ဒီစိုကရေးစနစ် လိုလားသူလိုလည်း သုံးကြည်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကွယ်မှု ဆန့်လွန်ပြီး အာကာရွင်အန်အသက် ဆောင်းတဲ့ ဒီလို နီးပိုင်မြောက်စား ပြောစကားမျိုးကို နှစ်သက်လိမ့်မယ်လို့ ဆောင်ဘူး။ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ လမ်းညွှန်ချက်တို့ ပြည်သူလွှတ်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ် ခုံတ်တို့ဆိုတဲ့ အသုံးအနှစ်မျိုးကိုသာ ကျင့်သားရအောင် သုံးသင့်တယ်။

အင်ကြောင်းထင်အောင် သဲ့

အစိုးရတာက်ကတင် ဒီစကားမျိုးသုံးနေတာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေး ပိတ်တွေဘာက်ကလည်း ဒီစကားမျိုးကို အပ်ကြောင်းထင်အောင် သဲ့နေက ထား။ ဓာတ်ခွန့်ဖွင့်ပွဲလုပ်တာလည်း ‘အန်တို့ ညွှန်ကြားချက်အရ’ အရှုံးတော်ကြောင်းဖွင့် စာသတ်တာလည်း ‘အမေရ့ တာဝန်ပေးချက်အရ’ အကြည်တိုက်ဖွင့်တာလည်း ‘အန်တို့ လမ်းညွှန်ချက်အရ’ ဆိုတာမျိုးတွေ ချည်းကြားနေရတယ်။ ဒီစကားတွေ ကြားရတော့ တစ်ခေတ်တစ်ခါကာ ဘားလုံးပွဲနိုင်တာလည်း ‘ဥက္ကဋ္ဌမော်ကြောင့်’၊ ရေးတွေ့တိုင်း အွေတာလည်း ‘ဥက္ကဋ္ဌမော်ကြောင့်’၊ ဒီးရထားလမ်း ဖောက်နိုင်တာလည်း

‘ဥက္ကာမောင်ကြောင့်’ဆိုတဲ့အသံတွေ ညဲ့နေအောင် ကြားခဲ့ရတာကို မြှု
အမှတ်ရမိတယ်။

အရိယာမဟုတ်

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာလည်း ဥက္ကာပညာကြီးသူ၊ စိတ်နှစ်
ဖြူစွဲသန့်ရှင်းသူ၊ တရားရှိသူဖြစ်တယ်ဆိုတာ နည်းနည်းလောမှ ယဉ်ယူ
သံသယ မရှိပါဘူး။ တိုင်းပြည်နဲ့ လူလျှိုးအတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန်းလွှတ်
နေရာမှာလည်း အုံမခန်းလောက်အောင်ကို ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သမ္မတ
ဦးသိန်းစိန်တို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ဆိုတာ အရိယာတွေ မဟုတ်ပြ
ပါဘူး။ ပုထုဇွဲတွေသာ ဖြစ်ကြတယ်။ ပုထုဇွဲလုသားမှန်သမျှ နှုန်း
ပြောက်စားမှုမှာ သာယာတတ်တယ်။ ကောင်းတဲ့စကားကို ကြားလိုတယ်
ဂုဏ်ပြုခဲ့ရရင် ဝင်းသာပါတီ ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါ သဘာဝ ဖြစ်တယ်။

ပါမဲ့

နှီးပင့်ပြောက်စားမှုက တစ်ဆင့်တက်ရင် ပုရှိလ်ကိုးကွယ်မှု ဖြစ်သွား
တတ်ပါတယ်။ ပုရှိလ်ကိုးကွယ်မှု လွန်ကဲလွန်းရင် ကိုးကွယ်ခဲ့ရဘူး၊ ‘ပါမဲ့
ပါ’ဆိုတဲ့ အတွေ့စိတ် ကြီးထွားလာလေ့ ရှိတယ်။ အဲဒီအတွေ့စိတ် အစွမ်း
အကွဲ့ကြီးမားသွားတဲ့အခါမှာ အာဏာရှင်စိတ် မလွှဲမသွေ့ ဝင်ရောက်ယူ
တတ်ပါတယ်။ သမိုင်းမှာပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ အာဏာရှင်တွေရဲ့ သမိုင်း
လေ့လာတဲ့အခါမှာ ပုရှိလ်ရေးကိုးကွယ်မှု လွန်ကြားရောက ဖြစ်ပေါ်လာတယ်
ဆိုတာ တွေ့နိုင်တယ်။ ဒီမိုကရောစီကို ချစ်မြတ်နီးသွေးတိုင်း ပုရှိလ်ရေး ကို
ကွယ်မှုကို ရရှိရှုရှုနိုင်အောင် အထူးသတိထားကြဖို့ လိုအပ်ကြောင်း
သတိပေး ရေးသားလိုက်ပါတယ်။

၆၁၀၂၁

သူ့လေးသုတေသန ရွှေတံ့သီးပြီးဖွင့်ပို့

တတွေရေးနေတာ နှစ်ပရီဇ္ဈာဒ မနည်းတေဘူးဘူး၊ ကိုယ့်အလုပ်
နှုန်း ဝတ္ထုရားမပျက် လုပ်နေတာ၊ ရာနှစ်းပြည် အားရကျေနှစ်တယ်လို့
ဘာ့ ဘယ်အပါမှ မရှိခဲ့ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘယ်လောက်ပဲ
ဆုံးရေး ဘာမှ အရာရောက်တယ်လို့ မခံစားရလိုပဲ။

အတိုင်းအဆမရှိ မေတ္တာတွေကြောင့်

တစ်ခါတလေ စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ ‘ဟောရင်းသာ ပုံးတော်မူလိုပဲ
သဲ’လိုတောင် ရေးမိသွားတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၂၂ ကျော်အတွင်း ရေးခဲ့တဲ့
ဘာတွေ နည်းတာမဟုတ်ဘူး၊ ဂျြိုးထဲတဲ့ စာအုပ်တွေတောင် ၃၀ ကျော်
ခွဲ နီးပါးရှိနေဖြိုး၊ ရေးရကျိုးနှစ်တယ်လို့ ကျော်အားရဖြစ်ရတာမျိုး မရှိ
ဘူးဘူး၊ အတိုင်းအဆမရှိ ကြီးမားတဲ့ စာဖတ်ပရီသတ် ဖြည့်သူလုတုရဲ့
အတွေ့ကို ရရှိခဲ့တော်တော်မူလိုပဲ အဆကိုးမပြတ်၊ ရေးဖြစ်
အတော်၊ အမှန်ပြောရရင် အချိန်မရွေး ကြောင့်ရရှိတဲ့ အန္တရာယ်အသွယ်
အွယ်ကို စေးစားလိုက်တဲ့အခါ ရေးသားလိုတယ်လိုတောင် မထင်ပါဘူး။

ဆင်းရတိစားတောင် ရရှိတယ်

စာတွေအာများကြီးရေးတော့ ပိုက်ဆံတွေ အများကြီးရနေတယ်
ဆုံးတော်လားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ အများကြီးမဟုတ်ပေမဲ့
အသင့်အတင့် ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလောက်ငွေးကတော့ မြန်မာပြည်
ရှာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်ရှိုင်း ပြောခဲ့သလို ထဲပင်းတော်လုပ်တော့
ဆင်းရတိစားရင်တောင် ရပါတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ ရှုံးပြည်တော်ပြီး
တော်စီလေးဆိုက်လိုက်၊ လိမ္မာ်လေးဆိုက်လိုက် လုပ်နေတာ အန္တရာယ်ကင်း

ဘေးကင်း ဖြစ်ရှိမက ကျိုးမာရေးအတွက်ပါ အလွန်ကောင်းတာ၏
အဲဒီလိနေချင်စိတ် အခုထံ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတိတိက ဝင့်ကြုံ
တွေက မကုန်သေးတော့ စာရေးတဲ့အလုပ်ကို မစွမ်းနိုင်ဘူး။ ရန်ကုန်ဟာ
ကိုယ့်အတွက် ပဋိဂျာပေးသေး မဟုတ်ပေမဲ့ မခွာနိုင်ဘူး။ တွယ်ကပ်ပြီး နေဇ္ဈ
ရဆဲ ဖြစ်တယ်။

ရှုတ်တရာ်၊ ဖြောင်းသွား

ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပစ္စားပေါ်တပ်ပြီး ထမ်းထားတဲ့တာဝန်ဖို့ မည်ညွှန်
လုပ်ကိုင်နေပေးမယ့် အားတက်သရော မရှိလှတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမဲ့
အခု နှစ်လ၊ သုံးလအတွင်းမှာ အခြေအနေတွေ ရှုတ်တရာ် ကြောင်းသွား
တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက်အတွင်း ဘယ်တုန်းကမှ မကြားမှာတဲ့
‘ပြည်သူလှထု’ဆိုတဲ့အသေးတွေ ညံနေအောင် ကြားလာရပြီး အရင်က
ထုတ်ဝေခွင့် အကြိမ်ကြိမ် ပယ်ချုပ်ရတဲ့ ကိုယ့်စာအုပ်တွေ ထုတ်ဝေခွင့်
ပြန်ရလာတယ်။ နေစဉ်ရေးနေတဲ့ စာမျက်နှာတွေလည်း ပရီသတ်လက်ထဲ
မြန်မြန်ဆန်ဆန် ရောက်လာတယ်။ ပုဂ္ဂလိက ကြေားမှုသတ်းစာတို့၊ လျှော့
သတ်းစာတို့ ခေတ်ကတည်းက အတူလက်တွေလာခဲ့တဲ့ သွေးသောက်ကြိုး
ဦးဆိုင်းတင်ရဲ့ စာအုပ်တွေလည်း ထုတ်ဝေခွင့်ရင့် တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ်
ပြန်ထွက်လာတာ ဝစ်းသာစရာ တွေ့ရတယ်။

တော်းစွန်းထားတယ်

အဲဒီနောက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ဝန်ကြီးဦးအောင်ကြည် တွေ့
တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ သတ်းနဲ့ စာတို့တွေ ရှာနာဖို့တွေ
ဖော်ပြခွင့် ရလာတယ်။ ပြီးတော့ နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဦးသီန်းစိန်း
ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တွေ့တယ်။ သမ္မတ ဦးသီန်းစိန်းက ပြည်သူတွေ
လိုချင်တဲ့ ဒီစိုကရေးစနစ်ကို မဖြစ်မနေ အကောင်အထည် ဖော်မယ်
ပြည်သူက ရွေ့ကောက် တင်မြောက်ထားသူများပြီးလို့ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို
လော့စားမယ်။ ပြည်တွင်းပြီးချမှတ်ရေးရောအောင် အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်မယ်
ဒီစိုကရေးစိုကရေးသုံးမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်အောင် နည်းလမ်း
တွေ ရှာကြုံမယ်။ မတူတာတွေကို အသာထားပြီး တူတာတွေကို အဖူ
ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မယ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို လက်မခံ့မို့

သေးသူများနဲ့ပါ လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ညီညွှန်းဆွဲတွေ့နှုန်း
ဖွင့်ထားတယ်ဆိုတဲ့ စကားတွေ ပြောကြားလာခဲ့တယ်။

သေးသောင်းပါး

အဲဒီအချိန်မှာ ရော်ဝတီမြစ်ဆုံးဒေသမှာ တရာ်ကုမ္ပဏီက ရောမ¹
ဆုကာတာကြိုးတို့ တည်ဆောက်မယ်ကိုစွဲကို ပြည်သူလှထုတစ်ရပ်လုံး
က မလိုလားတဲ့အကြောင်းပါး ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ တင်ပြုမှတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန်
ပြစ်လာတယ်။ ဒီအသေးတွေကိုချေဖျက်ဖို့ အစိုးရသတင်းစာတွေမှာ ထုံးစံ
အတိုင်း ‘ပေါ်လစီဆောင်းပါး’တစ်ပုံး ထည့်လိုက်တယ်။ လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်း
စစ်ဆိုး အမည်ခံပြီးထည့်တဲ့ ဆောင်းပါးမှာ မြစ်ဆုံးရေကာတာ ဆောက်လုပ်
စဲအတွက် အကျိုးအမြတ်တွေ ဘယ်လိုရရှိမယ်ဆိုတဲ့ အချက်တွေကို
သေးသောင်းပါးများ ထုံးစံအတိုင်း ရွှေနှင့်ချွေးဝေအောင် ရေးသားထားတာ
ဆွဲရတယ်။

အဗျားပေါက် ခွင့်ပြု

အဲဒီဆောင်းပါး ပါလာတဲ့နော်မှာပဲ Weekly ရဲ့ စီအီးဒိုက အွန်လိုင်း
ရှာနာယ်မှာ ဒီဆောင်းပါးကို ကန့်ကွက်ကြောင်း အချက်အလက် အနိုင်အဟာ
နဲ့ ပြန်လည်ရေးသားလိုက်တယ်။ ပုံနှိပ်ရှာနယ်ထဲမှာလည်း အပြည့်အစုံ
ဆော်ပြုခဲ့တယ်။ ဒါဟာ နှစ် ၅၀ အတွင်း မြန်မာစာနယ်စိုးလောကရဲ့
ရှုတ်တိုင်တစ်ခု ပြစ်သွားတယ်။ အစိုးရသတင်းစာများပါတဲ့ ဆောင်းပါးကို
ပြိုလည်ဝေဖန် ချေပေးစဲမျိုး ဘယ်တုန်း ဘယ်အခါကမှ မရေးခဲ့မှုးဘူး။
စာပေစိမ်းရေးကလည်း ဘယ်တော့မှာ ခွင့်မပြုခဲ့ဘူး။ ဒီတစ်ခါ ရေးဦးပေါက်
ခွင့်ပြုတာ ဖြစ်တယ်။

အော်းတဲ့ ပေါင်းစည်းမှု

အဲဒီ ကန့်ကွက်ဝေဖန်ချက် ပါလာပြီးတဲ့နောက် ရော်ဝတီကယ်တင်
ရေး အသေးတွေ ပိုညီလာတယ်။ ပြည်သူလှထုကြိုး တစ်ရပ်လုံး မကြားမှာတဲ့
ည်းလုံးမှာမျိုးနဲ့ ညီညွှန်ပေါင်းစည်းသွားတယ်။ တကယ်ကို အုံညီစရာ
ပေါင်းစည်းညီညွှန်မှုကြိုး ဖြစ်တယ်။ ထုံးစံအတိုင်း နိုင်ငံရေးပါတီလွှာ
နိုင်ငံရေးသားတွေက ပြည်သူလှထုကြိုးရဲ့နောက်က လိုက်လာမှုပြီး

လွှတ်တော်ထဲအထိ ကယက်တွေရောက်သွားတယ်။ နောက်တော့ မြစ်ပေါ်
ရေကာတာ ဆောက်လုပ်ရေးကို သူ့အစိုးရလက်ထက်မှာ ဆက်မထုတ်
တော့ဘဲ ရပ်စဲထားမယ်ဆိုတဲ့ သမ္မတကြီး၏ လွှတ်တော်ကိုပေးပို့ထဲ
သဝဏ်လွှာ ရှုတ်တရက် ပေါ်ထွက်လာခဲ့တယ်။

နတ်လူ သာရာခေါ်

လုံးဝ ဓမ္မာဝါယာတဲ့ ကြေညာချက် ဖြစ်တာကြောင့် လူတွေ
အားလုံး မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်သွားကြပြီး နီးစပ်ရာ မိတ်သံ့ဟောတွေဆို ဖုန်း
ဆက်မေးလုပ်ကြတာ အဲဒေါ်နွေကတော့ ဖုန်းလိုင်းတွေ အားတယ်လို့
ရှိမှာမဟုတ်တော့ဘူး။ အိမ်ကုန်းလည်း ဆက်တိုက်ဖြည့်နေတော့တယ်
တဲ့၍ ဖုန်းဆက်ရင်း မျက်ရည်တောင် ကျရှာကြတယ်။ ဝါးသာတယ်
ဆိုတာထက်တောင် ပိုလိုမယ်။ ပြည့်သွားပေးမှုတယ် ရှိလို့တယ်။ သမ္မတကြီးကို သာရာခေါ်ကြတယ်
နတ်လူ သာရာခေါ်ကြတယ်လို့တောင် ပြောရလောက်တယ်။

ဆန့်ကျင်ဘက်က ရပ်ခဲ့တာ

သာမန်ပြည့်သွေ့တွေဆိုတာ ထား၊ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး တက်ထား
သမျှ အစိုးရတိုင်းကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါတောင် အကောင်းမပြောဖူးတဲ့ မိမိ
ကိုယ်တိုင်တောင် မေးလာသမျှ မိမိယာတိုင်းကို ကြိုဆိုကြောင်း ဝါးသာ
ကြောင်း ပြောတဲ့အထိ ဖြစ်သွားတယ်။ တကယ်ပါ။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး
ဆန့်ကျင်ဘက်က ရပ်ခဲ့တာပါ။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရကို မထောက်
သလို မြန်မာဆိုရှယ်လို့ အစိုးရကိုလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ ဘဇ္ဇာ နောက်
ပို့စ်း အစိုးရတွေကိုလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး၊ အမျိုးသာဆိုလာခဲ့ကို မထောက်
ခဲ့သလို ပေါ်ထွက်လာတဲ့ လွှတ်တော်တို့ အစိုးရတို့ကိုလည်း မထောက်ခဲ့
ဘူး။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနဲ့ တဗြား ထိပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီနိုကရေး
စနစ်ကို ဖြေစ်မနေ့ အကောင်းအထည်ဖော်မယ်လို့ အကြိုမြှို့ကြိုးပြောမှာ
လည်း မယုံသေးဘူး။ စောင့်ကြည့်ပြီးမယ်လို့ပဲ ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့တယ်။

မနာယူဘဲ မနေ့နိုင်

ဒီလိုလူတောင် ရောဝတီကိုစွဲကျတော့ သတင်းသမားရဲ့ ဝိညာဉ်

(science) က သတိပေးလာတာကို မနာယူဘဲ မနေ့နိုင်သူများ
သတင်းသမားဆိုတာ ကောင်းတာတွေရင်း ကောင်းတယ် ငန်နာရာ၏
နှင့်တာတွေရင်း မှန်တယ် ရေးရမယ်လို့ တစ်သက်လုံး နာယူမှတ်သူများ
ကာ မဟုတ်လာ။ ပြည့်သွားမျက်နှာကလွှဲပြီး ဘယ်သူ့မျက်နှာမှ မကြည့်ရှု
သူဆို ကိုယ်တိုင် အပ်ကြောင်းထပ်အောင် ရေးနေတာပဲ။ ဒီတော့ အပြော
နဲ့ အဟော သီးရှားပေါ့ ပြည့်သွားရင်းလုံ့လွှဲပြီး ဝါးသာ
အဲဆိုနေကြတာကို ဘာကြောင့် မကြိုဆိုဘဲ နေရမှာလဲ။ ဝါးသာတယ်။
အဲဆိုတယ် ကျေးမှုတ်တယ်လို့ရေးရင်း ပိုမြဲးလေးနက်စေချင်လို့ အရင်
က မထောက်ခဲ့ဘူးဆိုတာတွေပါ ထည့်ရေးလိုက်တယ်။ အဲသွေးရာမှ
သကယ်ကို အဲသွေးရာ။ စာပေစိစစ်ရေးက အဲဒီ မထောက်ခဲ့ဘူးဆိုတာ
ဆွေကို ထည့်ခွင့်ပေးလိုက်တယ်။

ဆောက်ခဲ့တစ်မဲ့ ပေးလိုက်ပြီ

အဲဒီတွေပါတဲ့ 'အကြိုးမဟုတ်ပါဘူး၊ ခဏလေးပါ' ဆိုတဲ့ဆောင်းပါး
နဲ့ သမ္မတိုးသိန်းစိန်းနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစွဲကြည့်တို့ကို အချိန်နည်းနည်း
မေးလိုက်ပါ။ တကုယ်ကို ခဏလေးပါလို့ ရေးလိုက်တယ်။ ပြီးတော့ သမ္မတ^၁
ဦးသိန်းစိန်း အစိုးရကို စံသုံးနဲ့ စောင့်ကြည့် အကောက်နေမယ်လို့လည်း
မှတ်လိုက်တယ်။

I. နိုင်ငံရေး အကျိုးသားများ လွှတ်း မလွှတ်းဆိုတဲ့စံ
J. ပြည့်တွေ့းစစ်ရုပ်ခဲ့ရေး အပြော့လုပ်း မလုပ်းဆိုတဲ့စံ
၃။ မြစ်ဆုံးရေကာတာ ဆောက်လုပ်ရေး ရပ်၊ မရပ်းဆိုတဲ့စံ
အဲဒီအချက်သိုးချက်ထဲက မြစ်ဆုံးရေကာတာကိုစွဲ အဖြောပ်သွားပြီး။
အစိုးရက ပြည့်သွားဆန္ဒကို အမှန်လေးစားလိုက်နာကြောင်း ပြလိုက်ပြီး
ဆောက်ခဲ့မဲ့တစ်မဲ့ ပေးလိုက်ပြီး။

ဆွဲ့ပြုမြို့းချိုးသာခွင့်

သိတ်ကျော်လဆန်း ၁၄ ရက်(အဖိတ်နေ့) မှန်းလွှဲပိုင်းလောက်မှာ
သမ္မတိုးသိန်းစိန်းလက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့ လွှတ်ပြုမြို့းချိုးသာခွင့်အပိုင်း
ဆွဲ့လာတယ်။ အမျှော်ကြီးမျှော်ရေး နှစ်ပေါင်းများရဲ့ 'မျှော်လျှော်သွား
အောက်တယ်' ဖြစ်နေကြရတဲ့ မိဘအွေမျှုံးမေတ္တာ ရောဝတီတို့ကိုပါး ဝါးသာ

ခြင်မြှေသွားကြတယ်။ ရောဝတီကိစ္စမှာ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး စိတ်ချမ်းသာ အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ သမုတ္တိုးကို အပြည့်အဝ ယုကြည်ပြီး အရင် အကြိမ်တွေလိုတော့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ပါဘူးလို့ သေချာပေါက် တွက်လထား ကြတယ်။ တစ်ညာလုံး အိပ်မပျော်နိုင်ကြတဲ့ မိုးလင်းအောင် မနည်းကြ သည်မဲ့ ဓာတ်ဆိုင်နေကြရတယ်။ တရာ့က မအောင့်နိုင်တော့ဘဲ မိုးလင်း ခင်က ထောင်ဗုံးဝက သွားလောင့်ကြတယ်။

ရင် ရန်ကနိုဝင်ရသလို

ရောင်နိုလာပြီ။ မြို့ဒေတာ့ မိုးစင်စင်လင်းပြီး၊ ထောင်တံ့သီးကြီး ပုဂ္ဂိုလ် အချိန်တန်တော့ သူတို့ ပြန်လာကြပြီး၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့ထဲမှာ သူတို့ ပါမလာဘူး။ အရင်အကြိမ်တွေလိုပဲ မွော်မျော်သူ မောရရာတယ် ဖြစ်ပြန်ပေါ်ရင်ဝကို ရန်ကနိုဝင်ရသလို နာကျင်ခံစားလိုက်ရတယ်။ ဒီခံစားချက်တွေ ဘယ်လောက် ဆိုးဝါးတယ်ဆိုတာ ခံစားသူတွေခဲ့တဲ့ သိနိုင်ကြတယ်။

တစ်နေ့လုံး တယ်လိုဖုန်း အဆက်လပြတ်နားထောင်ရလို့ လူမော် စိတ်ပါ နဲ့ ခွေးခွေသွားတယ်။ စိတ်ထဲမှာတန့်ဆုံး ခံစားနာကျင်နေတယ်။ သမ္မတ ဦးသီန်းမိန့် အစိုးရဟာ ရောဝတီနှစ်ရာစားတဲ့ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ ယုကြည်မှုကို ဘာကြောင့်များ အဆုံးရှုံးခံလိုက်ရတာလဲဆိုတာ တွေးတို့မရ ဖြစ်ဖော်တယ်။

ဘင်ကြောင့်၊ ဘင်ကြောင့်သဲ

ဒီတစ်မှတ်ကိုသာ ရအောင်ယူလိုက်နိုင်ရင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးနဲ့ သုံးပုံနှစ်ပုံက ကိုယ့်ကို ထောက်ခဲ့နေပြီးလို့ ပြောနိုင်ပြီဆိုတာ သိသော် ဘာကြောင့်လဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။ ဒီမိုကာရော်စနစ်ကို ကျူးပြောပ်စီးဆိုတာ ခေါ်းဆောင်နှစ်ယောက်တော်အားနဲ့ မရနိုင်ဘူး။ ပါဝါအဖွဲ့အစည်း၊ နှစ်ဗုံးတည်းလည်း မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး။ ပြည်သူလှုတု အများစုကြော့ရဲ့ ပေါင်းစည်းအင်အားနဲ့ စိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်နဲ့ လိုတယ်။ အထူးသာဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၆၁ ကျော် ပြည်တွင်းစစ် တိုက်နိုက်နေရတဲ့ စိုင်းပြည်တစ်ပြည်အနဲ့ တိုင်းရှင်းသား အားလုံးနဲ့ လက်တွဲနိုင်နဲ့ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ မဖြစ်မနေ့ရအောင်လုပ်နဲ့ လိုတယ်။

ချွဲပြည်တော်ရိတ်တဲ့သဲ့

အထဲမှာကျို့နေရရတဲ့ ရဲ မျိုးသာကိုတွေ့နေပါတယ်။ တိုင်းရှင်သားသို့အသေး တွေ့နေပါတယ်။ ပြန်လည်ရိုးကြားစေရေး၊ ပြည်တွင်းလိုပ်ဆောင်ရွက် ဒီမိုက်ရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် အရေးအကြီးဆုံး သော့တစ်နောက် တို့ယိုစီ ကိုင်ဆောင်ထားသူတွေ ဖြစ်တယ်။ ရွှေပြည်တော် ရိတ်တံ့သီးသာ သူ့လေးချက် ခတ်ထားတယ်။ တို့ချောင်းက ဒေါ်အောင်ဆန်းရှုကြည်သီဥား ရှိပြီး၊ နောက်တစ်ရောက်းက သမုတ္တိုးသိန်းကို ရွှေတန်းတင်ထားတဲ့ တပ်မတော်လက်ထဲမှာ ရှိတယ်။ ဒီနေ့ တပ်မတော်သား ခေါင်းဆောင် အားလုံးလိုလိုဟာ လူငယ်တွေဖြစ်တယ်။ အထဲမှာရှိနေတဲ့ ရဲ ချိန်းတော်တွေ အရွယ်ချင်း မတိုင်းမယိမ့်းတွေလို့ ဆုံးဖိုင်တယ်။

တော်ကျိုးတင်နိုင်တဲ့အချိန်

သူတို့ ရွယ်တူတန်းတဲ့ လူငယ်တွေချင်း အတွေးအခေါ်တွေ သိပ် မြှားအာကြော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရွှေတော်အာရာဒေသမှာ အချမ်းသာဆုံး ဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကို ဆင်းရဲတွင်းကြီးထဲက ဆွဲထဲတိုးပြီး ထိုက်တန်တဲ့ အာရာကို အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်ချင်စီးတွေ လူငယ်လိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။ စစ်မြေပြင်မှာ လျှော့မြေရောက် ဦးသားပေး လုပ်ဆောင်ရာ ထားသာဝကျပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေးကိုစွဲမှာကျပ်တော့ နိုင်ငံရေးကိုသာ ဦးသားပေး စဉ်းစားရပါတယ်။ ဒီအချိန်ဟာ သာမိုင်းမှာ အလှည့်အပြောင်း ပေါ်ကျန်းတင်နိုင်တဲ့အချိန် ဖြစ်တယ်။ တပ်မတော်နဲ့ ပြည်သူ ကြည်ဖြူးလက်တွဲမှု ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့အချိန် ဖြစ်တယ်။ ဒီအခွင့် အရေးကို လက်လွှုတ်မခဲ့လိုဘူး။ အမိအရ ရအောင်ယူကြပါလို့ တိုက်တွေး နှီးဆော်လိုက်ရပါတယ်။

၁၉၁ ၁၀၁ ၂၀၁၁၁

အရင်ရှင်းဂမာတ အရင်းရှင်းပဖုစ်၊ တပ်ပါးကောင်းနွေ့ပါ

မြန်မာလူမျိုးတွေ သည်းခံနိုင်လွန်းတာနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ တိုးတက်သုတေသနလောက် တိုးတက်မလာဘဲ နောက်ကျိန်နေရာစ်တာဟာ ဂိုးကွယ်တဲ့ ဘာသာတရားနဲ့များ သက်ဆိုင်နေမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို နိုင်ငံခြားသား သတင်းသမားတွေ၊ စာရေးဆရာတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါတိုင်း အပေးခံရရေး ရှိတယ်။

ပါဝင်စွဲကိုဖက်မှုမရှိတဲ့ ဘာသာ

မြန်မာလူမျိုး ပညာတတ်လှုင်ယောက်တွေ့လည်း တစ်ခါတလေ ဒီယို မေးတတ်တယ်။ မှုဒ္ဓဘာသာက ဘယ်အရာမဆို ပိမိပြုလိုပဲခဲ့တဲ့ ကုသိယ် အကုသိုလ်ကိုအလျောက် ဖြစ်ရတယ်လို့ ဆိုတဲ့အတွက် ကြိုးစားသုတေသနလောက် ပကြိုးစားကြား ရောင့်ရဲတင်းတိုင်နေကြတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ တကယ်တော့ ဘာမှ မဆိုပါဘူး။ မှုဒ္ဓဘာသာဟာ ‘ယရာဝါးသာ’ ကိစ္စများမြောင် လူတို့တောင်းနိုက်’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ရှုပ်တွေးပွဲလိုပဲလဲ လူ့လောကနဲ့ လောက်ကိစ္စတွေထဲ ပါဝင်စွဲကိုဖော်ပြုလိုပဲ လုံးဝမရှိတဲ့ဘာသာ ဖြစ်တယ်။ ကလေးမွေးဖွားတဲ့ ကိစ္စများလည်း ဝင်ပါဘူး။ လူသေတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးပင့်ပြီး ‘သရဏရှု’ တင်ကြတာလည်း မှုဒ္ဓ ဘာသာက သတ်မှတ်ထားတာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေက ဆန္ဒကြတဲ့ လိုက်လုပ်ပေးတာသာ ဖြစ်တယ်။ မှုဒ္ဓဘာသာက သေမှ သရဏရှုတင်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး အသက်ရှင်နေသူမျှ ကာလပတ်လုံး အခါမလပ် သရဏရှုသုံးပါး ဆောက်တည့်စွဲသာ ဆုံးမတာ ဖြစ်တယ်။ တင်လို့ ဘာမှမထူးသလို မတင်လို့ လည်း ဘာမှ မဖြစ်ဘူး။

အမျိုးသမီးတွေ စားဆွဲကြ

သည်းခံစိတ်ရှိတယ် ဆိုတဲ့ကိစ္စများလည်း အများထင်ကြသလို ထျွဲ့လူမျိုးတွေထက် ထူးတွေ့မှု ခြားခံနိုင်မှုမှာ အတိုင်းအတာရှိသလို မြန်မာလူမျိုးတွေများလည်း အတိုင်းအတာ ရှိတာပါပဲ။ သည်းခံနိုင်မှုရဲ့ အမြန်ခံ့ဗုံး အတိုင်းအတာက ကျိုလွန်သွားပြီး ဆိုရင်တော့ အမျိုးသမီးတွေတောင် စားဆွဲပြီး ထတတ်ကြတယ်။ နယ်ချေစစ်တပ်စွဲ မန္တလေးကို သိမ်းပြီးရောက် အညာကျေးလက် အသေးတွေကို ပြိုဝင်ပိုပြားရေးအတွက်ဆိုပြီး ခုခံတိုက်ဆိုရှိတဲ့ ကျေးများ မှန်သမျှ ပြောလွန်မီးရှို့ လုပ်တဲ့အခါမှာ အမျိုးသမီးတွေ စားဆွဲပြီး ကုလား ဖြူတွေကို ဝင်ခုတ်ပြီး ခုခံတိုက်ဆိုရှိခဲ့ကြတယ်။

အထူးအဆန်း မဟုတ်

ဆရာစံရဲ့ တောင်သူလယ်သမား သူပုန်ထမူကြီးမှာလည်း အမျိုးသမီးတွေ ဝင်ရောက်တိုက်ဆိုရှိခဲ့ကြတယ်။ ရော်မြေသပိတ်ကြီးမှာလည်း အလားတူ ပါဝင်ကြတယ်။ ဂျပန်ခေတ်ရောက်တော့လည်း ပါးရိုက် နားရိုက် အနိုင်ကျိုင်မှုတွေ လွန်လွန်လာတဲ့အခါရောက်တော့ သည်းခံနိုင်မှု ဂိတ်ဆုံးဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်င်းလဲ အမျိုးသမီး၊ ရဟန်းရှင်လူ မှန်သမျှ လျဉ်းနေလေ့အောင်၊ မြင်းဇော်းမကျိုး ရရာလက်နှင်း စွဲကိုင်ပြီး အံကြော်လုန်းရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒါ အထူးအဆန်းတော့ ဟုတ်မယ်မထင်ဘူး။ တော်းလျှော့တွေလည်း ဒီလိုပဲရှိမှာ သေချာတယ်။

အွေရရှိသာ ပြောကိန်စံကြာ

နောက်ပြီးတော့ မှုဒ္ဓဘာရှုရှင်ကိုယ်တော်တိုင်က ဇရာင့်ရဲ့တင်းတိုင် မေးဆား အချိန်ရှိသမျှ ကြိုးပေးအေးထုတ်ဖို့ အမြဲ ဟောပြောဆုံးမေးနေရဲ့တယ်။ ဘယ်သူမဆို ကြိုးစားရင် ဘုရားပြုစိန်းတယ်လို့ လမ်းညွှန်ခဲ့တယ်။ ကိုယ် တော်တိုင်လည်း ကိုကဲ့မွှာပေါင်း အသချို့နဲ့ အဲနှစ် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတောင် ပင်ပန်းကြိုးစားနဲ့ ပြောကိန်စံကြာ ဒုက္ခရာစိယာ ကျွဲ့ကြော့ရဲတယ်။ တော်းဘာသာများမှာက ဘုရားသခင်ဆိုတာ ဘယ်က လာတယ်၊ ဘယ်သူဘယ်ပါ ဖြစ်တယ်ဆုံးတာ ဘယ်သူမှ မသိဘူးဘူး။ ဘယ်လောက် ဆင်းခဲ့ပင်ပန်းခံပြီး ကျင့်ကြေားထုတ်လည်း ဘယ်သူမှ

ဘုရားမဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကြေားအားထုတ်ရင် ဘုရားဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သာတစ်ခုပဲ ရှိတယ်။

ထိုးတော့မယ့် ဆင်

ပုဂ္ဂိုလ်သာက ပုန်တယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ ဆိုလိုချင်တာ ဖဟုတ်ပါဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သာကြောင့် လူတွေ သည်ခံရောင့်ခဲ့ပြီး လည်စင်း ဒေဝါင်းနှင့် ခံနေကြတာ၊ မဟုတ်တဲ့အကြောင်း၊ ပြောချင်တာပါ။ ပြိုမြင်တိုင်း ဘာမှ မလုပ်ဘူးလို့တော့ မထင်နဲ့၊ ပင်လယ်ပြင်မှာ လေလုံးဝမတိုက်က ပြိုသက် နေရင် သိပ်ကြောက်ဖို့ကောင်းတဲ့ ပုန်တိုင်းကြီး လာတော့မယ်ဆိုတဲ့ နိမ့်တော့ လက္ခဏာပဲ။ ထိုးတော့မယ့် ဆင်ဟာလည်း နောက်တစ်လှမ်းဆုတ်ပြီး ပြိုနေလေ့ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သာအကြောင်း၊ မြန်မာလူမျိုးများအကြောင်း သေသေချာချာမသိတဲ့ နိုင်ငံခြားသားများက ဘာသာတရားကြောင့် မြန်မာတွေ ဒီဘဝက မကျေတ်မလွှတ်သေးတာလို့ ပြောတာကို နားလည်း သည်းနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေ ကိုယ်တိုက သံပေါ်တိုက ပြောတာမျိုးကိုတော့ နည်းနည်းမှ သည်းမခံနိုင်ဘူး၊ အားကြီး စိတ်ဆုံးတယ်။

လက်ချိုး ရေတွက်ကြည့်ပါ

စီးပွားရေး မဖွံ့ဖြိုးတာလည်း လူတွေက ရောင့်ရဲတင်းတိုင်နေတို့ မဟုတ်သလို ပုင်းလို့ ဖျင်းလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ နှစ်ကာာလတွေကို လက်ချိုး ရေတွက်ကြည့်လိုက်ပါ။ လွှတ်လပ်ရေးပြီးတာ ၆၃ နှစ်ရှိုး ဆိုပေမဲ့ တကယ်တမ်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စီးပွားရေးလုပ်ခွင့်ရှိတာ ဘယ်နှစ် ရှိလိုလဲ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်က ၁၉၆၂ ခုနှစ်အတွင်း ၁၄ နှစ် လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ရန်ကုန် အစိုးရခေတ်လို့ အချိန်ကာာလတွေ ကြိုတွေခဲ့ရတာ တောင် အများကြီး တိုးတက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီခေတ်က 'တက်ထဲရွှေ' ဆိုတဲ့ ပိတ်စွဲခေါ်ခြင်း၊ ထဲတို့လွှာများပြီး ထဲတို့အတွင်း မြန်မာလူအတွဲ့အစည်းရဲ့ အစဉ်အလာ အောရိုးဖြစ်တဲ့ 'လူလတ်တန်းစား' လုံးဝ ကွယ်ပျောက်သွားတယ်။

တွေ့သမျှ ပြည်သူ့လိုင်သိမ်း

စီးကာရက်မှာတော့ အာရုံတစ်ခွင့်လုံးမှ မြန်မာကို ဘယ်သူမှ မဖို့ဘူး

ပုန်လည်း မဖို့ဘူး၊ ဘားမားစတိတ်း ကုစိတန်း၊ လန်ဒနိုင်သော် ဆလက်ကက်ဆိုတဲ့ စီးကာရက်တဲ့ အိမ်နဲ့ချင်းချင်းအားလုံး ဆင်ပိုရောင်းချုပ်တယ်။ အဲဒီအချိန်က စက်မှုလုပ်ငန်း အားကြီး တိုးတက် ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ မြန်မာရှိရှယ်လစ် ဆိုတဲ့ခေတ် ရောက်သွားပြီး အိမ်ကြောက်ဆိုင်ကလေးတောင် အရင်ရှင်လို့ သတ်မှတ်ဆိုတယ်။ တွေ့သမျှ မြှင့်သမျှ ပြည်သူ့လိုင်သိမ်းပေါ်လိုက်တယ်။ စာသင်အောင်တွေတောင် မချိန်ဘူး။ ဝါးဆယ်ခုနှစ်များအတွင်း အရှိန်အဟန်နဲ့ ဆိုတက်လာတဲ့ တိုင်းရင်းသားလုပ်ငန်းရှင်တွေ အားလုံး ပြုလဲ ကျဆင်း အားခဲ့ရတယ်။

မြေားရေး

၁၉၄၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းများရေးစနစ်ကို ပြန်လည် သေက်သွင်းခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အစိကာကျတဲ့ နိုင်ငံရေးစနစ်က စစ်တပ် အုပ်စိုးတဲ့ အာဏာရှင်စနစ်ဆိုတော့ စနစ်နှစ်ခု သဟဇာတဗုံးပြုစိုးအတွက် အာင်မြင်သင့်သလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။ အာဏာရှင် စနစ်များနဲ့ ကျောက်တော်လို့ အပြုတွေပါလာတတ်တဲ့ 'ကပ်ပါးကောင်' လူတော်စားသစ် အုပ်စိုးကြောင့် ရေးကွက်စီးပွားရေးဟာ မျက်စီးကြီး၊ နားကြီးတို့၏ အိုက္ခာ မြေားရေး' ဖြစ်သွားခဲ့ရတယ်။ အကျိုးဆက်က ချမ်းသား ဆင်ရဲ့ ကွာဟု လွှာနှင့်အလွန် ကြီးမားသွားပြီး မြန်မာလူအတွဲ့အစည်းရဲ့ အစဉ်အလာ အောရိုးဖြစ်တဲ့ 'လူလတ်တန်းစား' လုံးဝ ကွယ်ပျောက်သွားတယ်။

မြေားပေး

မြန်မာနိုင်ငံများ ဘယ်အခါကဗု အိမ်နဲ့ချင်းချင်းတွေမှာ ငတ်သောက်အောင် ဆင်ရဲ့မြဲတော်တဲ့ လူတော်စား မရှိခဲ့ဘူး။ အေားတုပဲ သူတို့ဆီမှာလို့ 'ဘီလျှော့' သူ့နွေးတွေလည်း မရှိဘူး။ လူလတ်တန်းစား တိုင်းပြည် ဖြစ်တယ်။ အားလုံး 'မရှိမရှား'ပဲ့၊ အခုတော့ တစ်ပို့တဲ့ အာဏာရှင်စနစ်နေရာများ ဒီမိုက်ရေး အိုးရဲ့မျိုးနဲ့ အစားထိုးနှင့် တင်လုပ်ဆောင်နေပြီ ဖြစ်တယ်။ အာဏာရှင်စနစ်ကို စွဲနဲ့လွှာတို့ကိုသိလိုက် အောင်လုပ်ဆောင်နေပြီ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ရေးကွက်စီးပွားရေး စီရိပ်ပြင်ပြင် ပေါ်ထွက်

လာနိုင်လိမ့်မယ်။ ကပ်ပါးကောင်များအစား ရှိုးရှိုးသားသား စီးပွားရှာ့သားတို့၏ရှင်းသား လုပ်ငန်းရှင်များ အများအပြား ပေါ်ထွက်လေ့အောင် တွန်အောင် ပေးရမယ်။

ချုပ်ကိုင်ခဲ့တယ်

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရဲ့ရှိုးက ဆိုရှယ်လတ် 'ဒီဇန်နဝါရီ' ဖြစ်တယ်။ ဖဆပလအာစိုးရကလည်း ဆိုရှယ်လတ်နိုင်ငံ ထူထောင်မယ်ဟာ ကြေးကြော်ခဲ့တယ်။ လယ်ပိုင်ရှင်ကလေးတွေနဲ့ တိုင်းရှင်းသား လုပ်ငန်းလေးတွေကို မြေယာရှင်ကြီးတွေ အရင်းရှင်ကြီးတွေအားဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ငြိုးစားသားအား ချုပ်ကိုင်တွေ အဲပို့ခဲ့တယ်။ ဘုၢ်၂၂ ခန့်နှင့်နောက်ပို့မြန်မာနှင့်ရှိုးရဲ့ရှိုးလတ် အစိုးရလက်ထက်ရောက်တော့ ချုပ်ကိုင်ရှုံးမကတော့ လုံးဝနှင့်ကျော်လိုက်တယ်။ ကွမ်းယာဆိုင်ကအစ ပြည်သူ့ပိုင်သီးလိုက်တယ်။ တိုင်းရှင်းသား လုပ်ငန်းရှင်မျိုးဆက် လုံးဝကွယ်ပျောက်သွားခဲ့တယ်။

ကူညီ ထောက်ပုံပေး

ဘွဲ့ဂေ နောက်ပိုင်းမှာ ရွေးကွေကိစီးပွားရေးစနစ် စတင် ကူးပြောသူ ခဲ့တယ် ဆိုပေမဲ့ တိုင်းရှင်းသားလုပ်ငန်းရှင်မျိုးဆက် ကွယ်ပျောက်ခဲ့တော့ အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်လာမယ့်သူ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီနေ့တွေမှာ 'ကပ်ပါးကောင်' တွေ ပေါ်ထွက်လာပြီး ရသမျှ လက်ပါးကြီး အုပ်စုတယ်။ ဒီနိုက်ရောစိန္တစ်ကို ကူးပြေားတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံရေးစနစ်နဲ့ စီးပွားရေးအား သဟာမာတြော်စွဲ လိုတယ်။ နိုင်သားအားလုံး အားတက်သရော ပါဝင်လာလည်း မရှိမဖြစ် လိုအပ်တယ်။ အထူးသာဖြင့် တိုင်းရှင်းသားလုပ်ငန်းရှင်းလုပ်င်း အနေနဲ့ နိုင်ငြားသားတွေနဲ့ ယဉ်ပြုပိုင်နိုင်အောင် အစိုးရက ကူးပြောသော်လည်း မူတွေ ပေါ်မယ်။ အရေးကြီးတွေအား တိုင်းရှင်းသားလုပ်ငန်းရှင်းကသားကိုရှားဖြတ်တယ်။ နိုင်ငြားသား ဆိုတာကတော့ သာတုန်းနှုန်းမသာရင် စွာသွားကြတာပါပဲ။

အရင်းရှင် အရင်ရှင်း

တိုင်းရှင်းသား လုပ်ငန်းရှင်တွေ နိုင်ငြားသားတွေနဲ့ ပခုံးချင်ဆုံး

ပုံနှင့်ကိုင်နိုင့် အဖွဲ့ရာာက်တွေက ငွေလုံးငွေရင်း ထုတ်ကြော်ကြိုးသွေး ပုံပေးဖို့ လိုတယ်။ လုပ်သာကိုင်သာဖြစ်အောင် အတို့ခြို့နှင့်နည်းလုပ်သာ ပိုည်ရေးငွေမျိုး ဖြစ်နိုင်လည်း လိုတယ်။ တကယ် အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ပုံးနှင့် ခြောက်နှစ်အတွင်း အပြီးဆပ် ဆိုတာမျိုးနဲ့ ဘယ်လို့မှ လုပ်လို့ ပြစ်နိုင်ဘူး။ အရေးကြီးတာက တိုင်းရှင်းသား လုပ်ငန်းရှင်တွေကို ရှေ့ယခင် မြန်မာနှင့်ရှိုးရဲ့ရှိုးလတ်ခေတ်ကလို့ အရင်းရှင်ကြီးတွေလို့မြင်ပြုပြီး အရင်းရှင်း အင်စိုးဖြစ်တယ်။ 'အရင်ရှင်း' ပေါ်ရှုံးမှုပိုင်ရှိုးလတ်အတွက် အရင်းရှင်ကြီးတွေအား မဟုတ်ဘူး တပ်ပါးကောင် 'ဒီကွေကိစီးပွားရေးသမားတွေသာ' ဖြစ်ပါတယ်။

၂၆ ၁၀၁၁။

ပြောင်းသွားခဲ့ပြီး အနှစ်သာရက ဘာမှမပြောင်းတဲ့အကြောင်း အဲဒီနာက်
ဆာင်သူလယ်သမား ညီလာခံကြီးတွေအကြောင်း အလုပ်သမား ညီထား
ပြီးတွေအကြောင်း စသဖြင့် စုနေတာပါပဲ။

အကြောင်းပါတ္ထား

ဟုတ်တော့လည်း ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ အဝခြာခံဥပဒေ
ဆွဲ အတော်ပြုကြော ရွှေးကောက်ပွဲတွေ လုပ်ကြာ လွှာတိတော်အစည်းအဝေး
ပြောတွေ ကျင်းကြောနဲ့ အပေါ်ယံကြည့်ရင်တော့ ဟုတ်ထုတ်ထုတ်ပါပဲ။
ဒါမျိုး အတွင်းသား အနှစ်သာရကတော့ ဘာမှမပြောင်းပါဘူး၊ ဆိုရယ်လစ်
ကျိုးနှာများစွဲတိုးတဲ့ စနစ်ပဲ ဖြစ်တယ်။ အခုလက်ရှိ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရက
အူးကောက်ပွဲနဲ့ တက်လာတဲ့ လွှာတိတော်က ရွှေးကောက် တင်ပြောက်
ပြောတဲ့ အရပ်သားအစိုးရ ဆိုပေမဲ့ ပါဝင်နေသူ အများစုက အရင်
အစိုးရမှာ ပါဝင်ခဲ့သူတွေဖြစ်တာကြောင့် စောင့်ကြည့်စွဲ မလိုဘူး။ အရင်
အစိုးရနဲ့ ဘာမှမထူးပါဘူးလို့ သူတို့က ပြောကြတာ ဖြစ်တယ်။

အဲပြုပါ မပြောချင်

ကိုယ်တိုင်ကတော့ အဲဒီလို ယတိပြုပါ မပြောချင်ဘူး။ သဗ္ဗာ
အဦးသိန်းစိန် အစိုးရ လက်တွေ့မှာ ဘာတွေလုပ်သလဲဆိုတာကို ကြည့်ပြီး
အောက်ချင်တယ်။ ရွှေးကောက်ပွဲပြီးပြီးချင်း လွှာတိုင်းချင်းသာခွင့်
ကြည့်ပြီး အကျိုးသားတစ်သောင်းကော် လွှာတိပေးတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်း
ကြည့်လည်း လွှာတိလာတယ်။ ဒါကို ထူးခြားချက်လို့ မယူဆုံးဘူး။ ပါသင့်
အိုက်သူတွေ ဘယ်သူမှ ပါမလာဘူး။ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်း လွှာတိ
သာလည်း လွှာတိရက်စောင့်လို့ လွှာတိလိုက်တာလိုပဲ သဘောထားတယ်။
ဒါမျိုး သိပ်မကြာဘူး။ အစိုးရသို့က အင်မတန်းတဲ့ ပင်စင်လစာလေနဲ့
ကြည့်ရရှာတဲ့ ဝန်ထမ်းများအတွက် ပင်စင်လစာတွေ တို့မြှုပ်ပေးတယ်။
အူးလက်ဒေသ ဆင်ရဲမှု ပပေါ်ရေးအတွက် အေးနေ့ပွဲကျင်းပေပြီး
ဆုံးသမ်းရှာတယ်။

အောင်ဆောင်ရွက်ချက်တွေ

အဲဒီနောက် ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည့်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်း

ဓမ္မာင်ပျော်နှုပါတယ်

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရကို မထောက်ခံသေးဘူး၊ စောင့်ကြည့်
နေဆဲ ဖြစ်တယ်လို့ ရေးလိုက်တဲ့စာ ဂျာနယ်တွေထပ်လာတဲ့ မနက်ပို့
မှာတင် စာဖတ်ပစ္စသတ် အတော်များများသို့က ဖုန်းတွေ လက်ခံရရှိတယ်
အားလုံးက အားမလို အားမပြစ်လို့ ဆက်ကြတာ။

အကြောင်းပြုချက် ကိုယ်စိန်

အားမရသူ အများစုက ဘယ်လောက်ကြားအောင် စောင့်ရည်းမှာတဲ့
နှစ်ပေါင်း ရှိ ရွေးလိုးလုံး စောင့်ကြည့်ခဲ့တာ မလုံလောက်သေးဘူးလားလို့
မေးကြတယ်။ သူတို့တစ်စွဲ စိတ်မရရည်နိုင်တော့တာ အကြောင်းမဲ့ မဟန်
ဘူးဆိုတာ သိနေတဲ့အတွက် နားလည်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အားမမျှေး
အနည်းစုကတော့ အရပ်သားအစိုးရသို့က ဒီလောက်ပြောပြီး ဒီလောက်
လုပ်ပြနေတာတော် မထောက်ခံသေးဘူး။ စောင့်ကြည့်ဦးမယ်ဆိုတာ
မလွန်လွန်းဘူးလား။ မျက်မှန်စိမ်းကြီး ချွောတိတော့လို့ ငော်တော့
နဲ့ ပြောကြတယ်။ သူတို့မှာလည်း အကြောင်းပြုချက်တွေ အများ
ရှိနေကြောင်း သိထားလို့ နားလည်ပေးလိုက်ပါတယ်။

အများကြီး ပို့စိသာသာ

နှစ် ရှိ ရွေးလိုးလုံး စောင့်ကြည့်ခဲ့ပြီးပြီးဆိုလိုသူများမှာ အကြောင်းပြုချက်
တွေ လုံလောက်ရုမှာက အများကြီး ပို့စိသာသာ ရှိနေကြပါတယ်။ ပထမဆုံး
သူတို့ ထောက်ပြုစရာက ၁၉၄၄ မွဲ့စည်းပဲ့ အမြေခံဥပဒေနဲ့ သူ့ကြည့်
ပေါ်လာတဲ့ ဦးနေဝါဒ်အစိုးရ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် လေးနှစ်တစ်ကြော်
ရွှေးကောက်ပွဲတွေနဲ့ အစိုးရတွေအကြောင်း၊ အပေါ်ယံ ပုံသဏ္ဌာန်တွေအား

သုတေသနမြတ် တွေပြီး နိုင်ငံတော် သမ္မတက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုံကြည်တဲ့ နေပြည်တော်မှာ လက်ခံတွေ့ဆုံးတယ်။ ရုံးနယ်တွေမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုံကြည် ဓရတ်ပုံတွေ၊ သတင်းတွေ ဖော်ပြခွင့်ရလာတယ်။ အရင်က အဖြူးခံရတဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ထည့်ခွင့်ပေးလာတယ်။

ဒါတွေဟာ အပြောသောဆောင်တဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေလို့ သသေးရတယ်။ အဲဒီနောက် တစ်နှစ်ပိုင်လုံးက လုည်းနေလေ့အောင်း မြင်းကော်မကျန် ပြည်သူတစ်ရိုးလုံးရဲ့ ဆန္ဒဖြစ်တဲ့ ဇရာဝတီမြစ်စုံ ရေကာယ် ဆောက်လုပ်ရေးကိစ္စကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက လိုက်လျော့ပြီး ဆက်မဆောင် တော့ဘဲ ရုပ်ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း ကြေညာလိုက်တယ်။

မန်မြန်ကြီးပြီးပယ်မထင်ခဲ့

ကိုယ်တိုင်တော် မယုံနိုင်လောက်အောင် အဲအားသင့်သွားတယ် လုံးဝ မျှော်လင့်မထားခဲ့ဘူး။ ဒီလောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန် ပြီးသွားလိမ့်မယ်၏ ဘယ်သူမှုလည်း ထင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူ့ဆန္ဒလေးဟေးဟာတယ်ဆိုတယ် မျိုး ဘယ်တုန်းကဗျာ ရှိဖူးတာ မဟုတ်တာပဲ။ အခုအစိုးရကတော့ ထွက်ထားကတော်းက ပြည်သူက ရွှေးကောက်တင်မြှောက်ထားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်သူ့ဆန္ဒကို လေးစားလိုက်နာမယ်၊ ပြည်သူတွေ့ကို စိတ်ချမ်းသောအောင် ထုတ်ဆောင်မယ်၊ ဖွဲ့စည်းပဲ အခြေခံဥပဒေကို လက်မခဲ့နိုင်သေးသူတွေနဲ့တော်လက်တဲ့နိုင်စိုး နည်းလမ်းတွေ ရှာသွားမယ် စတဲ့စတဲ့ စကားတွေ တွေ့ပြောကြားခဲ့တယ်။ ဖြေလျော့တာတွေ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲတာတွေလည်း ဆက်တိုက်လုပ်လာတယ်။

နောက်ဆုံးဆောင်ရွက်ချက်တွေ

တဗြားနေရာတွေထက် သတင်းမိမိသာလောကဗု ပိုပြီးထင်းဆုံး သိနိုင်၊ မြင်နိုင်တယ်။ စာပေစိစစ်ရေးလိုတာ ရှိမြှို့ရှေ့နေသေးပေါ့ ဖြတ်ထားဖြတ်တာ၊ မရှိသလောက် နည်းသွေးတယ်။ ဘယ်တုန်းကဗျာ မျှော်လင့်မထား၏ အကြောင်းအရာတွေ၊ စကားလုံး၊ အသုံးအနှစ်းတွေ ရရှိခွင့်ရလာတယ်။ လက်တွေ့သာကပြရရင် စာရေးသူကိုယ်တိုင်ရေးတဲ့ အခြေခံဥပဒေလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ ရွှေးကောက်ပွဲလည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ ဦးသိန်းစိန်အား လည်း မထောက်ခဲ့ဘူး။ စောင့်ကြည့်နေလဲပဲဆိုတဲ့ စာကို တစ်လုံးတစ်ပါး

ပြောတဲ့ ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ အခုနောက်ဆုံး ဆောင်ရွက်ချက်တွေ၊ ထုတေသနမြတ်စွာတော်မှာ တွေ့ခြင်း၊ အတွက်းစုံရုံး(စက္ကရိုက်တော်မှာ လိုပေါ်ပါသော်လည်း)လိုခြေပြီး အခုခေါ်မှာ ဝန်ပြုချောင်း လိုပေါ်တဲ့ ကိုလိုနိုင်တော် အဆောက်အအုံကြီးကို ဟိုတယ်အဖြစ် ဆျုံးဆုံး လုပ်ကိုရိုင်စိုးအတွက် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များကို ရားရှုံးမယ်ဆိုတဲ့ ကို ဖြစ်တယ်။

သံချက်လိုက်

အဲဒီသတင်းကို ရုံးနယ်တွေက ထင်မြှောက်ချက်တွေပါ တောင်းခံပြီး ထည့်လိုက်တယ်။ ထပ်မြောက်ပေးသူတားလုံးက သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံ ထွေကို ထိန်းသိမ်းထားသင့်ကြောင်း ပြောကြတယ်။ နောက်တစ်ပတ် ခုံနယ်ထွေကိုရက် ရောက်တော့ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးက ဟိုတယ်အဖြစ် ရှားရုံးမယ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖြတ်ချက်ပါ၍ ယဉ်ခက္ခာမှုဝန်ပြုးစွာနာကို သိန်းသိမ်းတော်ရောက်ဖို့ လွှာပေးလိုက်ကြောင်း သတင်းပါလာတယ်။ ခုံနယ်မှာပါလာပြီး ရက်ပိုင်းလေးအတွက်မှာပဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ထွက်လာတာ ဘယ်လောက်မြန်လိုက်သလဲ၊ ရုံးနယ်တွေများသာ ဒီသတင်း ထည့်ခွင့်ပေး ခဲ့ရင် မိတ်ချုပ်နဲ့ အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ လုပ်ကြခဲ့ရတဲ့ အခန်း ဆွေက နိုင်ခြေားသားတွေ အရက်များပြီး ကုန်နေကြတဲ့ ကပ္ပါဒ်မှုကြီး ပြုချင်ဖြစ်သွားမယာ။

လွှတ်တော်နောက်ပြုးတွေက ပါးဖို့ချောင်းဖြစ်သွားမလား၊ သန်စင်ခန်း ပြုံးသွားမလား မသိနိုင်ပါဘူး။ ရုံးနယ်တွေကျေးဇူးကြောင်း ဖြစ်သင့်တဲ့ကို တစ်ခုကို အချိန်မြတ်စွာ တားဆုံးလိုက်တယ်။ သမ္မတကြီးကို ကျေးဇူးတင်လိုက်တယ်။

အောင့်ပျော်နေတယ်

ဒီလောက်ဆုံးရင် အာမလို အာမရဖြစ်ကြတဲ့ နှစ်ဖက်စလုံးက လွှားလွှားတွေ ကျော်ပိန်းဆုံးတော်ကိုပြီ ထင်ပါတယ်။ ထင်စောင့်ကြည့်စုံ လိုသေး ထိုးလားလိုး မေးတဲ့သူတွေလည်း ဘာကြောင့် လိုသေးတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြုချက်ကို လက်ခံနိုင်မယ်လို့ ယူဆတယ်။ မျက်မှုနှစ်စိုးကြီး ခွွဲတွေ့ဆုံး အပြောတော် ဆန္ဒကျင်ခဲ့သူတစ်ဦးပဲ ကေလျော်က ပြုံးဆုံးတယ်။ ကျေးဇူးတင်တယ် ဆုံးတဲ့စားလုံးတွေ မထွက်စဖူး ဖွေကိုလာ

တာကိုကြည့်ပြီး ကျေနှစ်လိမ့်မယ ထင်ပါတယ်။ ထောက်ခံတယ်လို့ အပြုံ
ပြောဖို့အတွက် အပြောင်းအလဲတွေကို စောင့်မျှော်နေပါတယ်။ မြန်မြို့
ပေါ်ထွက်လာစေခဲ့ပြီဥ္တာ။

၂၁၁၂၀၁၁

တွေ့သွေ့၏ စစ်ပတ်ကောင်းမှင်း ပြုစွဲစွဲ

'တစ်နေ့ နှစ်ပုဒ် နေ့တိုင်းရေးတာတွေ လျှော့လိုက်ပါတော့။ တစ်ပတ်
နှစ်ပုဒ်လောက်ပဲရောပြီး နားနားနေနေ သက်သက်သာသာနှစ့် ကောင်းပြီ'
အဖော်ဖြစ်သူကို မွေးကင်းစ ကလေးဝယ်တစ်စောက် စောင့်ကြည့်
သလို အစိပ်တကြည့်ကြည့် စောင့်ကြည့်နေလေ့ရှိတဲ့ သမီးရဲ့ပြောစကား
ပြုပါတယ်။

ရန်ကုန်ကို စွဲနှင့်ဆွဲ

ပြစ်လိုက်ရင် အားထုံး မျက်လုံးပြီး၊ မျက်ဆန်ပြီး၊ ဖြစ်ရလောက်
အောင် အသည်းအသန် ဖြစ်တတ်တာကြောင့် ရာသီဥတု ပူပိုင်းလာပြီ
ဆိုရင် သမီးက စိတ်ပူမြဲ ဖြစ်တယ်။ အချိန်ပြည့် အောက်စိဂုင်ပိုက်
တပ်မထားရဘဲ မောတဲ့အချိန်လောက်သာ တပ်ရဘဲ အချိန်တွေတုန်းကဆို
ရင်ပူစပြုတာနဲ့ ပေမြို့(ပြင်းစွဲစွဲ)သွားပြီး ဒေါ်ဒေါ်(လူထုအောဟာ)နဲ့နေဖို့
ဆောင်းထဲလေ့ ရှိတယ်။ အခုတော့ မသွားနိုင်တော့တာတောင် ၆ နှစ်ကျော်
၅ နှစ် ရှုပြီး၊ ရန်ကုန်အပူဒဏ်တွေကို လိမ့်ခံနေရတယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ
စေရေးတာနားထားဖို့ အပြီး ပြောတတ်တယ်။ တစ်ခါတေလကျတော့
ရန်ကုန်ကို အပြီးစွဲနှင့်ဆွဲပြီး အေးတဲ့အသမှာ သွားနေကြဖို့လည်း ပြော
တတ်တယ်။

ရှုံးပြည့်နယ်ကို သံယောဇုံကြီး

'သမီးက ရန်ကုန်မှာမူးပေမဲ့ ၈ တန်းအောင်တဲ့အထိ တောင်ကြီး
နဲ့ ကလောမှာ နေထိုင်ကြီးပြင်းခဲ့ရတာ ဖြစ်လေတော့ ရှုံးပြည့်နယ်ကို
အတော် သံယောဇုံကြီးတာ။ အဓားအသောက်ကအစ သီပေါ်သူ အဖော်
ထုတို့ ရှုံးခေါက်ဆွဲတို့ ရှုံးမှန်တိတို့ ခေါ်ပုတ်တို့ပဲ ကြိုက်တယ်။ မှန်တိ
ကြိုက်ဘူး၊ မှန်ဟားခါး မကြိုက်ဘူး၊ ပြင်းစွဲစွဲလော့ ရှုံးလာတွေလည်း

ပေါ့ ရာသီဥတုကလည်း ကလောလိုအေးတော့ အဖေ ပြင်ဦးလွင်နှင့်
နေချင်လည်း အနီးစခန်းမှာရှိတဲ့ မြိုလေးထဲ အိမ်ဆောက်လိုက်တာပေါ့တဲ့
နွေရာသီရောက်တိုင်း ပြောပြီ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုချိန်အတိ ရန်ကုန်က
မခွာနိုင်သေးပါဘူး။

နိတ်ပျက်စရာ

ရန်ကုန်မှာ ရေမကြည်ပါဘူး။ မြိုက်လည်း မန်ပါဘူး။ ပစ္စာဗျာ
ဘရိုကြီး တစ်ခုလို နိတ်ပျက်စရာပါ။ ဒါပြုံ့ရင် ဘာကြောင့် ရန်ကုန်ကို
မစွဲနွောနိုင်သေးတာလဲ။ စာရေးတဲ့ကိုစွဲကြောင့်တော့ မဟုတ်ဘာ သေဆုံး
တယ်။ အရင်က အော်အော် (လျှေအာမေမာ)နဲ့အတူ ပြင်ဦးလွင်မှာ သုံးလေးထဲ
နွောကြစဉ်က စာတွေရေးပြီး အမြန်ရောနဲ့ပိုလို အဆင်ပြေနေတာပဲ။ အောင်
ဆုံး အီးမေးလိုနဲ့ ပိုမလား၊ ဖက်စိန္တိမေးလား ပိုလိုတောင် လွယ်သေး
ရန်ကုန်က မစွဲနွောနိုင်တဲ့ အကြောင်းရင်းကို သေသေချာချာ စိုးစားကြည့်
တယ်။ စိုးပွားရေးလုပ်သူ မဟုတ်တော့ လုပ်ကွင်းလုပ်ကွက်တွေနဲ့ ရွေးကွက်
တွေလည်း ကြည့်နေဖို့မလိုဘူး။ ဝန်ထမ်းမဟုတ်လို ရုံးကိုစွဲတို့ ဘာတော်
လည်း စဉ်းစားစရာ မရှိဘူး။

အရေးကိုစွဲ မှန်သမျှ

ရန်ကုန်ဟာ ပထမပြို့တော်မဟုတ်တာ အတော်တောင် ကြာပါပြီ
ဒါပေမဲ့ လွှေတွေအတွက် အသုံးဝင်မှု တန်ဖိုးကတော့ ကျမှုသွားဘူး။ အရင်
အတိုင်းပဲ။ လွှေတိုင်းအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်တွေပြုံ့တဲ့ နေရေးတိုင်ရေး
စားသောက်ရေး၊ ပညာရေး၊ ကျိုးမာရေး အရေးကိုစွဲ မှန်သမျှ ရန်ကုန်
လောက် ပြည့်စုတာ ဘယ်မှမရှိဘူး။ ကိုယ်ကိုစွဲကိုယ် ပြောရင်တောင်
ရန်ကုန်ကလွှဲပြီး ဘယ်မှ နေဖြင့်ဘူးလို ပြောရမှာပဲ။ အော်ဂျိုံရှင်ကို
စက်နှုတ်ရှုံးတယ် ဆုံးပေမဲ့ နိုးပျက်တဲ့အခါ သုံးခို့ ဆေးရှုံးတွေမှာသုံးခို့
အိုးလည်း ဆောင်ထားရတယ်။ အော်အီးကာ ကုန်သွားရင် ပြန်ဖြည့်ရတယ်။
ရန်ကုန်မှာတော့ ကုန်တာနဲ့ ဖုန်းဆက်လိုက်ရင် နာရီဝက်အတွင်း အိုး
အရောက် လာပို့တယ်။ မန္တလေးတို့ ပြင်ဦးလွင်တို့မှာ အော်အီးကို
မရှိဘူး။ ကိုယ်တိုင် အိုးလွှေတဲ့ယွားပြီး ဖြည့်နိုင်းရတယ်။ တစ်ရက်အလှုံး
မဟုတ်တော့ မလွယ်ဘူး။

ဆေးရုံးကြီးကြောင်း

အခုဆုံးရင် အခြေအနေက သန့်စင်ခန်းဝင်တာ၊ ရေချိုးတာထောင်
ဦးကြိုးကြီး တစ်ယောက် မရတော့ဘူး၊ အချိန်ပြည့် တင်ထားရတယ်။ အောက်စိုးကြီး
ကိုကြီးကို ရေချိုးခန်းထဲယွားလို မဖြစ်တော့ သုံးကိုကို ယွားပြုတယ်။ ဒီလို ဝေယာဝစ္စတွေ
ဦးရှုံးရတွေတွေး အသက်ရှုံးနေရတာဖြစ်တော့ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်က
ပါနိုင်ဘူး။ ဒါတင်မက ပုဂ္ဂိုလ်ကဆေးရုံတွေ ဘယ်လောက်ကောင်းတယ်
ပြောပြာ တကယ် အရေးကြိုးလောကတော့ ရန်ကုန်ဆေးရုံးကို ပြီးကြေား
ဘာချုပ်းပဲ။ တာရှိ စက်ကိုခိုးပြုယာမျိုးတွေက အိုးရလေးရုံးမှာပဲ ရှိတယ်။
ထင်ဖိုးကြီးတဲ့ ပစ္စာဗျာမျိုးကို ပုဂ္ဂိုလ်က ဆေးရုံတွေက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်
ချုံကြတာ မဟုတ်ဘူး။

အသက်ကို စက်နှုတ်

ကိုယ်အခြေအနေက ဆေးရုံးတွေ၊ ဆရာဝန်ကြီးတွေနဲ့ လက်
ထောက်မီးလောက် အဝေးမှာသာ နေလိုပြုံ့တာ။ စိတ်ရှုံးပေမဲ့ လက်တွေမှာ
အခြေအနေက မပေးဘူး။ ကျေးလက်နဲ့ ဖြို့ပြခဲ့တာထား။ ရန်ကုန်နဲ့
အန္တလေးတောင် ကွာခြားချက်က သိပ်ကြီးတယ်။ ကိုယ်ကလည်း အသက်ကို
စက်နှုတ်ထားသလို ယုံယဲ့ကလေးနေရတာ မဟုတ်လား။ ဘယ်မှာ
မြှုပ်နယ်လေးတွေမှာနေလို ပြုံ့မှာလဲ။ မန္တလေးဆိုတာ ဖြို့ပြယ်လေး မဟုတ်
ချိုးပဲ။ အခုလည်း ဖြို့ကြီးပဲ။ ရေးကဆို နေပြည့်တော်ပါလို ဘယ်လိုပဲ
ပြောပြာ လိုအပ်ချက်တွေ ပြည့်စုံမှာကတော့ အများကြီး ကွာခြားလှပါတယ်။

အိုးကိုပြဿနာ

မန္တလေးနဲ့ ရန်ကုန်သာ ကွာခြားလွှုန်းတာ မဟုတ်ဘူးခင်ဗျာ။ မန္တလေး
နဲ့ မျှောလည်း အများကြီး ကွာခြားပါတယ်။ မန္တလေးနဲ့ လာရှိ။ မန္တလေးနဲ့
တောင်ကြီးတို့လည်း အများကြီး ကွာခြားပါတယ်။ ဒီလို ကွာခြားလွှုန်းတော့
နှစ်တွေ ကြာလာတဲ့အခါမှာ ရန်ကုန်လိုပြုံ့ကြီးရဲ့ လူဦးရောက အဆမတန်
လိုးများလာတဲ့အတွက် ပြဿနာပေါင်းစုံ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ အောင်
အိုးရင် ရန်ကုန်မှာ အိုးကိုပြဿနာကြောင့် တာဝန်ရှိသွားတွေ တော်းဟာ်
ဆိုင်းကိုက်နေကြပြီး သိပ်ကြီးတို့လောက်မှာ ကြိုးတွေ့လာသူမယ့်

လက္ခဏာတွေ စပိုးပြနေပြီ။ နေဝရအိန္ဒ အခက်အခဲတွေလည်း မလွှဲမသော ကြံတွေကြရလိုပါယ်။ အခုတောင် ဝန်ထမ်းမီသားခုတွေ အရင်ကလို ရေကျော် ပုဂ္ဂန်တောင် ကျောက်မြောင်း စတု ရပ်ကွက်မျိုးမှာ အိမ်နှာ မနေနိုင်ကြတော့ဘူး။

ခြေသေးအိမ်တိုင် လူတန်းဗား

ဖွံ့ဖြိုးတို့တက်မှု ကွာခြားလွန်းတော့ နယ်ကလူတွေ ဖြူတက်လာပြီ ကြံရာကျော် လုပ်ကြတာတွေ တစ်နောက်ခြား များသထက်များလာတယ်။ ဘဇ္ဇာ ရွှေ ရွှေ ပြည်တွင်းစစ် အရှင်အပြင်ဆုံး ကာလများက ရန်ကုန်မှာ ကျူးကျော်ရပ်ကွက်တွေ ရောင်မလွှတ်အောင် များပြားလာခဲ့ဖူးတယ်။ ပြည်တွင်းစစ် အရှင်သေသွားတော့လည်း အဲဒီလူတွေက နယ်မပြန်ကြတော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ဘဇ္ဇာဝ ဝန်ကျင်က လူဦးရေ တိုးသိန်းသာသာလောက်ပဲ ရှိတဲ့ ရန်ကုန်လူဦးရေဟာ သိန်း ၂၀ ကျော်အထိ ရှိလာခဲ့တယ်။ ဒီနှီးယူ နိုင်ငံမှာဆိုရင် ဖြူကြီးတိုင်းမှာ ဒီးမှုးအိမ်မျိုး ခြေသာရုံးအိမ်တိုင် လူတန်းဗား (ခုခေတ်အခေါ် ပြည်တွင်း ချွေးပြောင်းလုပ်သားများ)တွေရဲ့ ပြဿနာဟာ တစ်နောက်ခြား ဆုံးသထက် ဆုံးလာတကို တွေ့ကြရတယ်။

တစ်ဖက်တောင်းနှင့် မဖြစ်အောင်

တရာတ်ပြည်မှာလည်း ရေးက မရှိပေါ့ အခုတော့ လယ်သမာ တွေ ဖြူတက်ပြီး ကြံရာကျော်လုပ်တာတွေ ထိန်းမှုနိုင်းသိမ်းမရ အခြေအနေ မျိုးထိ ရောက်လာတယ်ဆိုတဲ့ သတ်းတွေ ကြာသံနေရတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးကွာခြားချက် အဆမတန် ကြီးမားလာခြင်းက လူမှုရေးပြဿနာမျိုးခုံကို ဖြစ်ပေါ်လာဖြေး အဲဒီက နောက်တစ်ဆင့်တက်တော့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းက ပဋိပက္ခတွေကို ပြင်းထန်လာစေတယ်။ အဲဒီတွေကို တားခေါ်ပါး အတွက် ကျေားလက်နဲ့ မြို့ပြု ကွာဟမှုပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်သလို ဖြူကြီးဖြူးယောက်တွေကြား ဖွံ့ဖြိုးမှု တစ်ဖက်တောင်းနှင့် မဖြစ်အောင်လည်း ဆောင်ရွက်ဖို့လိုကြောင်း နှီးဆော်လိုက်ပါရမယ်။

၉၁ ၂၀၁၁

ဤဤဤပဏောင့်ရပို့ ပျော်လင့်ပါတယ်

ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ရှာနယ် အတော်များများမှာ စာမမရေးဖြစ်ဘူး၊ ဆာင်ဖတ်တဲ့ ပရို့သတ်ကို တောင်းပန်ပါတယ်။ ရာသိက မူပြင်းလွန်းလို့ အနည်းငြေး တောင့်ခံနေရတဲ့အထဲ ခေါင်ယူစရာတွေလည်း ခါတိုင်းထက် နိုဗျားသွားလိုပါ။

ဆွဲမျိုးထက် ခင်လို့

သိတင်းကျော်လပြည့်နောက လွတ်ပြီးချမ်းသာခွင့်နဲ့ လွတ်လိုက်တဲ့ အထဲ ပါလာတဲ့လူငယ်တွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ရောက်လာပြီး နှုတ်ဆက်ကြတယ်။ ခွဲ့ဗျာ ကလေးကာ၊ သရက်ကာ၊ သာယာဝတီကာ အင်းမိန်က နေရာစုံကာပါပဲ။ တစ်ခါမှ ဖြင့်ဖူးတွေ့ဖူးကြတာ မဟုတ်ပေမဲ့ ဆွဲမျိုးတွေထက်တောင် ခင်ကြလို့ တာကုံးတက် ခင်ကြလို့ဆိုတာ အပိုပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့မှာများ ထောင်က လွတ်ပြီး ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ယာတောင် မပြန်ကြသေးဘဲ ရောက်လာကြတာ ဖြစ်တယ်။

အေားမှုသီ

ဒီသံယောဇ်မျိုးက 'ပြောမယ့် ကြုံဖူးမှုသီ' ဆိုသလို တော်ရုံနဲ့ အာမလည်းနိုင်တူး၊ ကြုံဖူးသုမားသာ သိနိုင်ကြတာမျိုး ဖြစ်တယ်။ လူငယ် အားလုံးက ရုံးတွေကြတာ ဖြစ်ပေမဲ့ စိမ့်မနေဘူးဘူး။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မိတ်ဆက်ပြီးတာနဲ့ သူတို့ရင်ထဲ ပါလာတဲ့စကားတွေကို အားရပါးရ ရင်ဖွင့် ပျော်ကြတော့တာပဲ။ သူတို့စိတ်ထဲမှာ ရင်းနှီးပြီးသားဖြစ်တာကြောင့် မပြန်ဘာအားလုံး မခြင်းမချန် ပြောကြတယ်။ မရှင်းတာတွေကို မေးခွန်းထဲတ်

ကြတယ်။ သဘောမတူတာ ရှိရင်လည်း ဖွံ့ဖြိုးလင်းလင်း ပြောတယ် မျိုးဆက်ကွာဟမှုကို သူတို့ သတိမထားမိဘူး။ သူတို့နဲ့ တစ်ခရီးတည် သွားနေတဲ့ ဘဝတဲ့ ခရီးဖော်တစ်ဦးအဖြစ်ပဲ မြင်ကြတယ်။

ရဲဘော်ရဲဘာက်တွေ

ဟုတ်တာပေါ့။ ပန့်တိုင်တစ်ခုတည်းကို ဦးတည်းမြို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ အားခဲ့သွားနေကြတဲ့ ခရီးသည်ချင်းပဲလဲ၊ ကိုယ်က စောပြီးမွေးလို့ အမှန် သွားခဲ့တာပဲ ရှိတယ်။ အားလုံး အတူတူပဲ။ ဘာမှ မကွဲပြားပါဘူး။ ကိုယ် ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရတဲ့ ဆူးပြောင့် စလုတ်တဲ့သာင်းတွေကို သူတို့လည်း ကျော် ရတယ်။ ကိုယ်ကျော်ခဲ့တဲ့ ခေါက်က်ပါးကြီးတွေထဲ သူတို့လည်း ကျော် ရတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှေ့က စောထွက်ခဲ့ပေမဲ့ အခုချိန်ထိ ပစ်းတိုင် ရှိရာကို ကိုယ်က ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ပေါင်းများစွာနဲ့ ချိတက်နေဆဲဖြစ်သတဲ့ သူတို့လည်း ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ပေါင်းများစွာနဲ့ ချိတက်နေဆဲပဲ ဖြစ်တယ်။ ဘဝတူတွေကြားမှာ အသက်ကွာခြားချက်ဆိုတာ မရှိဘူး။ အထင် နဲ့ အောက်ဆိုတာ မရှိဘူး။ အားလုံး အတူတူပဲ။

ခလုတ်မထိ၊ ဆူးမပြုပါစေနဲ့

ထောင်ထဲကထွက်လာတဲ့ လူထော်တွေအားလုံးမှာ တူညီတဲ့အချက် တစ်ခုကတော့ နှစ်ပေါင်းများစွာ သူတို့ခဲ့စားခဲ့ရတဲ့ ခုကွဲတွေအကြောင်းရေးကြီးခွင့်ကျကျယ်လုပ်ပြီး စာဖွဲ့ပြောဆိုမနေကြတာ ဖြစ်တယ်။ အရင်ဆုံး သူတို့ပြောတာက ကျိုးနေရစ်ခဲ့သွားတွေအကြောင်း ဖြစ်တယ်။ နောက်ထွေးတိုင်ရေးရေးပြည်ရေး ပေါက်နဲ့ကျေးတွေ့အကြောင်း ဖြစ်တယ်။ သူတို့တစ်ထွေးတဲ့မှာ အဖေဆုံးသွားတာ မသိလိုက်သူပါသလို အမေကို ဒီတစ်သတ် အမေလို့ ခေါ်ခွဲ့မရတော့သွားလည်း ပါတယ်။ မိဘနှစ်ပါးစေလုံး ဓာတ်းလိုက်း သူလည်း ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လူမှ ဒီကိုစွဲတွေကို အနာဂတ်အတွက်ပဲ စိတ်မအောင်အောင် ပြစ်နေကြတယ်။ ပြည်တွေးစစ်ကြီး ဖြစ်လာမှုကို စိုးရိုးမြင်ကြတယ်။ ဒီပိုကော် အရေးတော်ပုံကြီး စလုတ်မထိ ဆူးမပြုပါစေနဲ့လို့ ရင်တမမနဲ့ စောင့်ကြော်နေကြတယ်။

ကြောက်လာတယ်

အဲဒီလိုနဲ့ပဲ သူတို့အပဲတွေက ကိုယ့်အပူတွေဖြစ်လာပြီး အောင် စဉ်းစားရတယ်။ သူတို့အားလုံး ကိုယ့်အပေါ်မှာထားတဲ့ အျိုးထင့် ချက်က သိပ်ကြီးမားလွန်းတော့ ကြောက်လာတယ်။ စကားကို ပေါ့ပေါ့ လွယ်လွယ်ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး။ လေးလေးနေက်နေက် စဉ်းစားရတယ်။ ခါတိုင်း လို့ လူထော်လေးတွေ သူတို့ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပညာရေး၊ လူမှုရေးဘိစ္စ တွေ လာရောက်ရင်မွဲ့ တိုင်ပင်တာမျိုးဆို ကိစ္စမရှိဘူးလို့ ဆိုနိုင်သေးတယ်။ များသွားလည်း ကာယကဲရှင် တစ်ဦးတစ်ယယ်က်ပဲ နစ်နှာများ။ ဒါတော် ထက်ယောက်တော့ မမှားသင့်ဘူး။ ကိုယ်ကို ယုံကြည်အားကိုလို့ လာတာ ဆုတ်လား။ အခုက်စွဲကျတော့ လူထော်တွေရဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မဟုတ် ဘုရား မှားသွားရင် သံယာစင်မောက်တဲ့ကိုနဲ့ ဆိုကိုသွားနိုင်တယ်။

သိုးခကြာင်းချော်ထွက်နှင့်

အထူးသဖြင့် ပီဒီယာတွေ သိပ်အားကောင်းတဲ့အောက်မှာ နည်းနည်း လေးမှ အမှားခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်က သတင်းပီဒီယာသမားဖြစ်တော့ ပြီး သတိထားနေရတယ်။ စတုတွေမလျှိုင်ကို လူရို့သေး ရင်ရို့သေး ဖြစ် အောင် မနည်းကြီး ကြီးစားတည်းဆောက်ခဲ့ကြလို့ အခုမှ အသိအမှတ်ပြု ခဲ့ခြင်ာစဲ ရှိသေးတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုအချိန်မှာ သတင်းသမားတွေကိုယ်တိုင် စာလည်း သိကြာ သမာဓါ ရှိရုံတ်မက တာဝန်သိမ်းတိပါ ရှိကြရမှာပါ။ ပြုင်ချေသမားတွေ စကားတစ်ခွန်းမှားရင် သမိုင်းလမ်းကြောင်း ချော်ထွေး အွားသွားနိုင်သလို သတင်းသမားတွေ စာတစ်ကြောင်း အရေးမှားရင်လည်း အားလုံးယွေးကော်လောရှိကြပြီး သမိုင်းလမ်းကြောင်း နောက်ပြန့်လှည့်သွားနိုင် သော်။

တော်ပိုင်းမဟုတ်

အဲဒီကြောင့် စကားမပြောခင် အထပ်တစ် ရှိနှိုင်ဆုတ်လာတယ်။ မှားသွား ခုံး ကိုယ်စကားကိုယ် တာဝန်ယူတယ်လို့ ပြောရှိနဲ့မရဘူး။ မှားသွားရင် ခဲ့ခြင်ာက ကိုယ်တစ်ယယ်ယောက်တိုင်း၊ သူတစ်ယယ်ယောက်တည်း မဟုတ်ဘူး။ အားလုံး ခံကြရမှာ။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးရဲ့ ကြော်မှုကို လောင်းကာစာပုံးမှာ အစ်ကွဲက်တည်း ပုံအော်ပြီး ထိုးသလိုနဲ့ လုပ်လို့ဖြစ်ဘူး။ နိုင်ငံချာဆိုတာက

ကစားစိုင်းမဟုတ်ဘူး၊ ဉာဏ်ကိုတဲ့ အောင်မက်ကိုပုံကြည့်ပြီး ဗျို့စားတာမျှ
မလုပ်ရဘူး၊ အထပ်ထပ် အခါဝါ စဉ်းစားတွေက်ချက်ပြီး လုပ်ရတဲ့ကိုစွဲဖြစ်
ဖြစ်တယ်။

အချိန်သင့်၊ မသင့်

ထောင်ထဲကတွက်လာတဲ့ လူငယ်တွေ ကိုယ့်အပေါ်ထားတဲ့ ဇုန်
လင့်ချက်က သိရှိကြေးမာရမှန်နဲ့ ကြောက်လာတယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်
တကယ်တော့ လူငယ်တွေသာ မကဘူး လူကြီးစိုင်းကဲလည်း ဖုန်ဆေကိုပြီး
အားပေးကြ၊ ထောက်ခံကြတယ်။ တချို့က ရင်ဖွင့်ကြတယ်။ ဒါ ယုံကြည့်
ကိုစားမှုမျိုးတွေကို တန်ဖိုးမထားဘဲ ဘယ်လိုလိုပို့ နေနိုင်မှာလဲ။ ဒီတို့
တန်ဖိုးထားတော့ စကားကို ပြီးလွယ်စီးလွယ် ဖြပြောပေးဘူး။ အထပ်ထပ်
စဉ်းစားရတယ်။ ပြောသင့်တဲ့စကား မှန်ပေါ့ အချိန်အားဖြင့် သင့်၊ မသင့်
ချုပ်ချိန်ရတယ်။ ကိုယ်တစ်ဦးတည်းအရေး မဟုတ်တဲ့အတွက် ဆံခြည်တစ်ဦး
စာလေးတောင် အမှားခံလို့ ဖြစ်တယ်ဘူး။

တက်သမျှ ဆန့်ကျင်ခဲ့

နောက်ဆုံးကျတော့ ရောဝတီမျက်နှာကိုထောက်ပြီး အခုချက်ချုပ်
မဆုံးဖြတ်ဘဲ အချိန်ပေး စောင့်ကြည့်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ နှစ် ၅၁
အတွင်း ဘယ်တစ်ဦးကမှုမှုကြားဖူးတဲ့ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို လေးစားဆောအားဖြင့်
မြစ်ဆုံးရေကာတာ စီမံကိန်းကို ဆက်မလုပ်ဘဲ ရပ်ဆိုင်းလိုက်တယ်ဆိုတဲ့
သွားမှု ဦးသီန်းစိန်ရဲ့ ကြည်းချက်ကို ကြိုးဆုံး အသိအမှတ်ပြုပြီး တူညီတဲ့
တွေပြန်မှုမျိုး၊ ပေးသင့်တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး ကိုယ့်ဘက်ကဲည့်
တက်သမျှ အနိုင်ဆန့်ကျင်သလို ဖြန့်မှုဆိုရှယ်လစ် အနိုင်ရကိုလည်း ဆန့်ကျင်
ခဲ့တယ်။ ၁၉၄၄ အခြေခံဥပဒေကို မထောက်ခံသလို နောက်ဆက်တွေ ဖော်
ပေါက်လာတဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲတွေနဲ့ အနိုင်ရတွေကိုလည်း အသိအမှတ်မပြု
ခဲ့ဘူး။ အားလုံးကို အတုအယောင်တွေလို့ သဘောထားခဲ့တယ်။

အမျှောက်ဆုံး

အခုနောက်ဆုံး အခြေခံဥပဒေနဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲကိုလည်း အသိအမှတ်

ပြုခဲ့ဘူး။ ဦးသီန်းစိန် အနိုင်ရကိုလည်း အခုထိုး မထောက်ခံသောအားဖြင့်
မှန်တဲ့ ဒီမိုက်ရေစီဝန်ကို အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော် စောင့်
ဆုံးတာ မသိနိုင်သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရောဝတီ ဆုံးဖြတ်ချက်တော့ ဒီမိုး
အရေး အနိုင်ရဲ့ရဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဖြစ်တယ်။ နောက် ဝန်ကြေးများမှာကို
ဆုံးတာလိုဖွင့်ဖို့ မင်းဘေးတော့ဘူးဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာလည်း ပြည်သူ့ဆန္ဒကို
သေးစားလိုက်နာတဲ့သဘော ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုက်ရေစီဝန် အရိပ်လက္ခဏာတွေ
ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုက်ရေစီဝန် မအပ်စပ်တဲ့ ယုံကြည့်ချက်ကြောင့် အကျဉ်းကျ
သေးရေားတွေ ကိုစွဲနဲ့ ပြည်တွင်းဝစ် ဂိုစွဲကိုသာ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို လိုက်လျော့ပြီး
အမြန်ဆုံး ဖြေရှင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုက်ရေစီဝန်ပေါ်ကို
ထောင် လျော်ကိုလမ်းနေပြီလို့ ဆုံးဖြတ်တော့မှာ ဖြစ်တယ်။ အမြန်ဆုံး ဆုံးချင်
ခဲ့တယ်။ ကြောကြောစောင့်မနေရဖို့ မမျှော်လင့်ပါတယ်။

၁၆၁ ၁၁၁ ၂၀၁၁။

ထိပ်တန်းတွေသာ အစိုးရ

အခုတေလော စာရေးပျက်တာတွေ များနေတယ်။ နိုင်ဘာလလယ် ရောက်နေတာတောင် ရနိုင်မှာ ဆောင်းမဝင်သေးဘဲ ပူမြီ ပူနေသေးဘာ ကြောင့် နေလို့ထိုင်လို့ သိပ်မကောင်ဘူး။ ပြီးတော့ ဒီရက်ပိုင်းအတွင်း ပေါင်းမှုစရာတွေကလည်း များတယ်။

“လွတ်ဖြစ်”နဲ့ “ဝင်မယ်ဆို”

တိုင်းရေးပြည်ရေး လှပ်လှပ်ရှားရှားဖြစ်လာတဲ့ အခါမျိုးတွေဆိုတဲ့ ပြည်များသလို ဖုန်းခေါ်သွေလည်း များတယ်။ မျက်စိုကြီး နားပြုရိုက်တဲ့က လှုတစ်ယောက်လို့ အများက ထင်မှတ်မှားနောက်လေတွေ တစ်ခုခု အသုကြားတိုင်း လှမ်းမေးတတ်ကြတယ်။ ဒီရက်ပိုင်းမှာတော့ ‘လွတ်ဖြစ်’နဲ့ ‘ဝင်မယ်ဆို’ မေးခွန်းနှစ်ခုကို မောလောက်အောင်ကို ဖြော ရတယ်။ မသိပါဘူး၊ မကြားပါဘူး၊ မသိပါဘူး၊ မကြားပါဘူးပေါ့။ ဟုတ်တယ်လေ ‘နိုင်းအရေး ပေါက်နဲ့ကျေး’ ဆိုတာ အင်မတန် ခန့်မှန်းရခေါကတာ ကလား။ မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းသလို ရာသီဥတ္တ သာသာယာယာရှိမယ် ခန့်မှန်းထားပေမယ့် တစ်နှစ်းဝါး၊ တစိုင်းခိုင်း ထစ်ချိန်းပြီး မိုးတွေ သံကြီးမဲ့ ရွှာချင် ရွာချုပ်တိတာ။

ဒီနိုက်ရော်ကြာတော်း

မျက်စိုကြီး နားကြီး ရပ်ကွက်သားဆိုပေမဲ့ မျက်စိုက် မူန်သို့ နားကလည်း ထိုင်းနေပြီဆိုတော့ တည့်တည့်ပြော့ နိုင်ပိတယ်ဆိုရုံးလော့ ရှိတော့တာ။ အဲဒီတော့ မသိပါဘူး၊ မကြားပါဘူး ဆိုတာထက် ဘာ ပိုမပြောနိုင်တော့ဘူး။ ဒီနိုက်ရော်ဆိုတာလည်း ကြာတော့မှာရွှာတဲ့ ပေါက်ရော်တဲ့နေရာမှာ မြောက်ချင်တဲ့ ဒေါ်နိုင်မှာပေါ့။ အထက်ကပြောသူမျှ ထက်ညီးလောင် ပေါင်ဆည်းတို့လုပ်တဲ့ အကျင့်တွေ ဆက်ပြီး သယ်ဆေးပါ ထားရှိ မကောင်းပါဘူး။

သဘော ရှိတယ်ထင်ပါရဲ့။ အများအားဖြင့်တော့ ဂုဏ်ပြုင်သူမျှတော့ ထုတ်ပြန်ကြည်းတော့မှ သိရတာချည်းပါပဲ။ ကိုယ်တိုင်က သတင်သာများ ဖြစ်တော့ အချက်အလက်မရှိရင် မပြောတတ်ဘူး။ ရော့ရမ်းမှုန်းဆယ်လုံး ဆုံးတတ်တော့တူး၊ ခုအချိန်မှာ သတင်းစာထုတ်မလားလို့မောင် ခေါ်ပါမို့ဟာ သယ်လို့မှ လုပ်တတ်မှာ မဟုတ်တာ သေချာတယ်။

ဒီကြော်းဆိုနဲ့ ပါးကြင်းပေါက်း

စာတွေ အများကြီးရေးနေတော့ ဓာတ်မသိသူတွေကတော့ မျက်စိုကြီး နားကြီးလို့ ထင်ကြရှာတာပေါ့။ အဲဒီအထင်နဲ့ပဲ တစ်ခုခု လူပ်လှပ်ခွဲခြားရ ပြင်ရတာနဲ့ ဖုန်းလှမ်းဆက်ကြတယ်။ တွေ့ဆုံးရိုက်သာလမ်းက မြှုတော် သယ်အချိန်က ကားသာယ်နှစ်ငါး ဝင်သွားတယ် ဆိုတာမျိုး အင်းစိန် ထောင် စွာမှာ သတင်းထောက်တွေ အများကြီး လာဇော်နေတယ် ဆိုတာမျိုး သတင်းတွေ လှမ်းပြောကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ပါးကြင်းဆိုနဲ့ ပါးကြင်းပေါက်းလို့ ဖုန်းထိခိုက်ရတဲ့ သတင်းတွေကို လူထုဆို ပြန့်စိုးပေးရတယ်။ နည်းနည်းလေး ခါယ်မ စိုက်ထုတ်ပြီး သေချာအောင် ထင်ဆင့်ပေးပြန်းရတာမျိုးတော့ ရှိတာ ဖျော်လေး၊ ဒါလောက်ကလေးမှ မလုပ်ရင်လည်း သတင်းသမားလို့ အခေါ် ခံတိုက်တော့ပါဘူး။

အောင်ကြည့်မယ်ဆိုတဲ့ ကို

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အဆိုးရကို မထောက်ခံသေးဘူး၊ ထောင်ထဲကလူ လွှာတ်၊ မလွှာတ်ဆိုတဲ့ စံနဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စံရေး လုပ်း၊ မလုပ်ဆိုတဲ့ စံနှစ်ခုနဲ့ ဖုန်းထိုးပြီး စောင်ကြည့်ပြီးမယ်လို့ ရာနာယ်တွေ အတော်များများမှာ ရော့ခဲ့တာနဲ့ ဓာတ်သက်ပြီး တရှုံးက ဖုန်းဆက်တယ်၊ တရှုံးက စာရေးတယ်၊ တရှုံးက ဖုန်းထိုးတိုင်လာပြီး ပေးတယ်။ အင်တာနှင်းကတော်စင့် မေးတာတွေလည်း ရှိတယ်။ တရှုံးက စောင်ကြည့်တာကို သဘောတူတာယ်။ တရှုံးကတော့ ဘာဇာ်းကြည့်စရာ လိုသလဲ။ ဒီပိတ်ထဲက ဒီပဲတွေပဲ မဟုတ်ဘူးလားလို့ အောက်တက်ကြတယ်။ တက်ပါစေ။ ဒီလို့ ကိုယ်မကြို့ကတာကို မကြို့ကဲ သူး၊ ပြောခွဲရှိရှိမှ ဒီနိုက်ရော်လို့ ခေါ်နိုင်မှာပေါ့။ အထက်ကပြောသူမျှ ထက်ညီးလောင် ပေါင်ဆည်းတို့လုပ်တဲ့ အကျင့်တွေ ဆက်ပြီး သယ်ဆေးပါ ထားရှိ မကောင်းပါဘူး။

မြည့်စုံက်ရုက်

အောင်ကြည့်တာကို သဘောတူသူနဲ့ မတူသူပဲ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး
ဖြည့်စွဲခွေးနေးသူလည်း ရှိပါတယ်။ သူ့ခွေးနေးချက်ကလည်း မှန်တဲ့
တာကြောင့် ထည့်မစဉ်စားလို့ မဖြစ်ဘူး ယူဆတယ်။ သူက စံနှစ်ရှိုး
ရှိနိုင်းကြည့်ရှုနဲ့တော် မလုံလောက်ဘူးလို့ ထောက်ပြတယ်။ ဝိုင်းရှုပြည်သား
အများစုံကိုးရဲ့ ကော်ပေါ်မှာ ပိုနေတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေကို လျှော့ချမှတ်
သရွာ၊ ကာလပတ်လုံး စီမံကရေးလမ်းကြောင်မှန်ပေါ်ကို ရောက်ပြီးလို့
မဆိုနိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ခွေးနေးသူမျိုးတွေက မန္တလေးက လုပ်ဝန်စွဲ
တစ်ယောက်ပါ။ တိုင်းသူပြည်သားများအနေနဲ့ မြေခွဲနဲ့ အိမ်ခွဲနဲ့ ရေခွဲ
ပါးခွဲနဲ့ ကုန်သွယ်လုပ်ဝန်ခွဲနဲ့ ဝင်ငွေခွဲနဲ့ စတဲ့ တရားဝင် အခွန်အတွက်
များကို ဖုန်းမှန်ကန်ကဲ စပ်သွင်းထမ်းဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။ ရှောင်ရွှေ
ပျောက်ရင် အရေးယူသင့်တယ်လို့ သူက လက်ခံပါတယ်။

၅၀၈

တရားဝင် ဥပဒေနဲ့ ပြုဗျာန်းသတ်မှတ်ထားတဲ့ အခွန်အတွက်များ
အပြင် မလိုလားအပ်တဲ့ ဥပဒေနဲ့လည်း မကိုက်ညီတဲ့ ခေါင်းစဉ်အမျိုးသို့
တပ်ထားတဲ့ ကောက်ခံမှုပတွေက တရားဝင် အခွန်အခတ္ထထက် အောင်
ပိုစုံပြီး ကောက်ခံမှုပမာဏကလည်း မတန်တဆ ကြီးမား များပြားလွန်ခဲ့
အကျိုးကို တော်ရော်ဖြူပါမကျိုးနှစ် ခြေ ခြေ လုံးလုံး ခါးစည်းခဲ့ရတာကြောင့်
တိုင်းပြည့်ခဲ့စီးပွားရေး နာလန်မထူးနိုင်အောင် ပြိုနေတာလို့ သူတော်
ဆိုပါတယ်။ ဖြူပေါ်က လုပ်ငန်းရှင်တွေဆိုရင် ဥပဒေအရ ကောက်ခံတဲ့
အခွန်တွေအပြင် တော်တော်ကြာ လမ်းခေါင်းဖို့ဆိုပြီး အနည်းဆုံး ပါးသိန်း
ဆယ်သိန်း၊ ဆယ့်ပါးသိန်းထိ ကောက်လိုက်၊ တော်တော်ကြာ ထုတ္တာ
စဇဖော်မာ ထိပိုဒ်ဆိုပြီး ပါးသိန်း၊ ဆယ်သိန်း ကောက်လိုက်၊ ရေပိုက်သွယ်၏
ဖုန်းလိုင်းသွယ်ဖို့ဆို ကောက်လိုက်နဲ့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကောက်လို့ မျှော်
နိုင်တော့ဘူး။

ပြားတော် သရာဝေါရ

ဒီကောက်ခံမှုပတွေလုပ်ပြီး လုပ်ငန်းတွေပြီးအောင် လုပ်၊ မလုပ်ဆိုတာ
သော်လည်း စာရင်းအင်းတမ်းလည်း ဘယ်တော့မှ မဖြင့်ရတူဗျား။ တော့

ဘာလုပ်သမားတွေဆို ပိုဆိုးတယ်။ ရုံးက စာလာဆိုတဲ့ ပြားတော်
ဘာလုပ်နောက်ပြီး ဆရာဝေးနောက်ပြီးတော့ ဘာလာကောက်တော်များ
အောင်မြန်ခြေတာ မဟုတ်ဘူး။ ထည့်လိုက်ကြရတာပဲ။ အမတော်ကြည့်
လို့သေးတဲ့အော်များ ဟိုဟာဒီဟာတွေ ဖြတ်ယူထားလည်း မပြောနော်
ပြုဗျာနောက်ပြီးတော့ တုတ်ပေးတဲ့နေရာနားယှာ ကားတွေထိုးဆိုကိုပြီး ဌာနဆိုင်ရာ
လိုင်း၊ ဘာလိုလိုနဲ့ ရောင်တော်ပြန် ရောလွှာတ်ပြီး ပြောဆီတွေနဲ့ ပိုးသတ်
ဆားတွေ မဝယ်မနေရ စုတိရောင်းကြရတယ်။ သူတို့ရောင်းတဲ့ တံ့ဆိုပါ
ဘူးက မနကာင်းလို့ မဝယ်ချင်ပေးလဲလည်း လယ်သမားတွေက ပြန်
ပြုဗျာရတာ မဟုတ်ဘူး။

အမတော်ကြေးစန်းပြင်နှစ်လို့

အမတော်ကြေး ပေးတဲ့စန်းကိုလည်း ပြုပြင်နဲ့ စဉ်းစားသင့်တာ
ကြာပြီး၊ အမတော်ကြေး ပေးရှုနဲ့ လယ်သမားတွေရဲ့ အခက်အခဲ ပြောလည်း
ဘွားတာ မဟုတ်ဘူး။ ပေးတုန်းက ဟိုနှစ်ကိုတို့ အပြည့်မရပေမဲ့
ပြုဗျာဆိုင်ရောက်တော့ အပြည့်ဆုံးကြရတာ။ လယ်သမားတွေခဲ့ဘဝ
အခွန်တာကယ် တိုးတက်ဖို့ဆိုရင် မျိုးကောင်းမျိုးသွားနဲ့ သီးနှံတွေ ဖြန့်ဖြူးပေးပြီး
နည်းပညာအကုန်အညီတွေ လုံလုံလောက်လောက် ပို့ပိုးပေးကြရယှာ ဖြစ်တယ်။
အောက်တော့ လယ်သမားတွေရဲ့ကော်ပေါ်က ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေဖြစ်တဲ့
စာရေးမဝင် ငွေကောက်ခံမှုမျိုးစုံကို အပြန်ဆုံး ရပ်စဲပစ်ဖို့ဖြစ်တယ်။ ဒါတွေ
ဆုံးဘဲနဲ့ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်မယ် ပြောဆီနောက်ခြင်းဟာ
အိတ်ပေါက်နဲ့ ဗားကောက်သလိုသာ ရှိလိမ့်မယ်လို့လည်း မိတ်ဆွေက
ဆားကြပြပါတယ်။

အောင်ကြေးကျေသော အနီးရ

နောက်ဆုံးတော့ မိတ်ဆွေက လူထဲ့လူရဲ့ ‘ရထာင်နဲ့ လူသား’
အောင် အဖွင့်စာမျက်နှာမှပါတဲ့ စာပိုဒ်ကလေးကို ဖတ်ဖြစ်အောင်
အုံကြည့်စ်ဗိုလိုက်တဲ့ ညွှန်းလိုက်တဲ့အတွက် ရှာပြီး ဖတ်ကြည့်လိုက်လော့
ဒါလို့ တွေ့ရပါတယ်။

“အစိုးရ”

‘ဆင်းရဲသားများ ပျော်ရွှေ့၍ စာမတတ်သူ၊ ဒုက္ခရောက်သူများ
မရှိဘဲ အကျဉ်းသားမဲ့သော ထောင်၊ သူတော်းစားကင်းသော လမ်း
လူအုံများ ရှုစ်းသာ၍ အဖွဲ့အတုတ် နည်းပါပေသည်ဟု ပြောဆိုနိုင်သော
အစိုးရမျိုးမှ လောကတွင် ထိပ်တန်းကျသော အစိုးရဟု ကြွားနိုင်သည်’
သောမတ်စိတ်

၂၃၁ ၁၁၁၂

၈ တည့် ပေမြော် ပြောကြရအောင်

ဒီဇေတ်က နည်းပညာလွှမ်းမိုးတဲ့ဇေတ် ဖြစ်တယ်။ နည်းပညာ
တိုးတက်မှုရှိမှ တိုင်းပြည်တိုးတက်နိုင်တယ်။ ဈေးရောင်းတာ့တောင် တိုးတက်
ဘဲ ဈေးရောင်းနည်းအတတ်ပညာတွေ သုံးတတ်စွဲ လိုအပ်လာတယ်။
သမားရှိုးကျ ‘ဆန်ပေးဓဆားယူ’ ဈေးရောင်းနည်းတွေနဲ့တောင် အလုပ်မဖြစ်
တော့ဘူး။

အရှင့် ထိပ်ဆုံးက

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပညာရေးစနစ်ဟာ ကိုလိုနိုင်တောင် အာရုံ
တိုက် တစ်ခုလုံးမှာ ထိပ်ဆုံးကရှိတဲ့ ပညာရေးစနစ် ဖြစ်တယ်။ စာတတ်
ကြောက်မှ ရာဇ်နှုန်းမှာဆိုရင် အာရာသာမကာဘူး ဥရောပနိုင်တော်ကြီး
ပြင်းမားခဲ့တယ်။ ဥရောပနိုင်တွေမှာ ပြုတော်ကြီးက မျှော်းမတတ်နေယ်တွေနဲ့
လူကုံးထံ သားသမီးတွေသာ ဒီမိမာ ဆရာထားပြီး စာသင်ကြားခွင့် ရကြ
ပေမဲ့ မြန်မာပြည်က ကျေးလက် တော့ရွာတွေမှာတော့ တော်သူ လယ်
သမား ဆင်းရဲသား သားသမီးတွေအားလုံး ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွေမှာ
အမဲ့ ပညာသင်ကြားနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒါဂြောင့် မြန်မာအမျိုးသမီး
အများစုံဟာ သေစာရှင်းစေလာက်တော့ စာတိကြတယ်။ လက်မှတ်ထိုးတဲ့
နေရာမှာ ကြက်ခြေခြတ်စရာ မလိုဘူး၊ မြန်မာပြည်က မယ်ခွဲလို အဲမျိုးသမီး
စာဆိုတွေ စာပစ္စာ ရင်မှာပိုက်ပြီး ကဗျာလက်တွေ ရေးဖွဲ့နေချိန်မှာ
ဥရောပနိုင်း အတော်များများမှာ အမျိုးသမီးတွေ ပညာသင်ကြားခွင့်ရရေး
အတွက် တိုက်ပွဲပို့နေရရဲ့ ဖြစ်တယ်။

စွမ်းယာဆိုင်တောင် မကျိုး

၁၉၆၂ ခန့်မှာ စစ်တပ်က အာဏာသိပ်းလိုက်ပြီး ပကြော်မျိုး
ပြည်တွင်းရှိုးပွားရေးလုပ်ငန်းမှုပို့သမျှ ကွမ်းယာဆိုင်တောင်ကျိုး

ပြည်သူရိုင် သီမိုးလိုက်တယ်။ သာသနာပြုကျောင်းတွေနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကကျောင်းတွေ အားလုံးလည်း သီမိုးပစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအခါန်ကစဉ်း ပညာရေး အဆင့်အတန်းဟာ တရို့ရို့ ကျေဆင်းသွားခဲ့ရတယ်။ ပညာရေးစနစ်တွေက မတည်ပြုထဲ စကားဆေး အပြောင်းအလဲဖြစ်နေတဲ့အကျင့်ကို ကျောင်းသွားတွေ မရှုမလု ခဲ့ခဲ့ကြရတယ်။ ဆရာ၊ ဆရာမတွေလည်း 'ခုတစ်မျိုး တော်ကြာ တစ်မျိုး' ပေါ်လစီ မူဝါဒတွေကြောင့် မလုပ်တတ် မဂိုင်တတ်ဖြစ်ပြီး လက်မြိုင်ချ နေကြရတယ်။ ကြားထဲက အချောင်နာမည်ပျက်တာပဲ အဖော်တင်တယ်။

မရှုမဖြစ် ကျူးရှုံး

အပြောင်းအလဲများဟဲ့ ပညာရေးစနစ်ကြောင့် ကျူးရှုံးတွေ ပေါ်ပေါက်လာရတယ်။ မရှုမဖြစ် အနေအထားမျိုးထိ ရောက်သွားတယ်။ အစိုးရကျောင်းက ဆရာ၊ ဆရာမတွေလည်း ကျူးရှုံးရေးထဲ များပါလာကြတယ်။ ဒီမှာတင် အားလုံးက ဆရာ၊ ဆရာမတွေကို စိုင်ပြီးလို့ကြတယ်။ တကယ်တော့ ဘယ်ဆရာ၊ ဆရာမမှ ကျူးရှုံးမပေးချင်ပါဘူး။ ကျောင်းများကျောင်းတော်ကြောင်းလောင်း၊ ထိုးချိန်ကျောင်း ကျောင်းဆင်းပေါင်းလောင်း ထိုးချိန်အထိ တစ်တန်းဝင် တစ်တန်းထွက် မနားတမ်း၊ သင်ကြားနေရတာ ဆိုတော့ ညာနော်းတာနဲ့ ခြေကုန် လက်ပန်းကျိုး၊ မောဟိုက်နေပါ့ပြီး အိမ်မှာ ခြေပစ်လက်ပစ် နားစနေချင်တဲ့သွားချင်းပါပဲ။ မတတ်သာလိုသာ နားစနေချင်းလေး၊ အဆုံးခြားပြီး ကျူးရှုံးသင်းရှုံးတာပါ။ ဘယ်သူက သင်ချင်ပါမယဲ့ 'ငါဝမို့ပူစာ မဇနသာ' ဆိုတဲ့ အခြေအနေမျိုးသာ မဟုတ်ရင် ဘယ်ဆရာ၊ ဆရာမမှ ကျူးရှုံးမသင်ပါဘူး။ မြန်မာ့ပညာရေး ဒီအခြေအနေထိ ကျေဆင်းသွားရတာဟာ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ကျူးရှုံးပေးလို့ မဟုတ်ပါဘူး။

တွေ့သမျှလု ပါရူး

ဆရာ၊ ဆရာမတွေက ကျူးရှုံးကို မွေးထုတ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူး ပညာရေးစနစ်ကြီး ဟန်မကျေလို့ ကျူးရှုံးတွေ ပေါ်ပေါက်လာရတာ ဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံး၊ ဘယ်လောက်ထိ အခြေအနေဆုံးလာသလဲဆိုရင် 'မြှင့်မြော်သွေ့ ပါမောက္ခာ တွေ့သမျှလု ပါရူး' ဆိုတဲ့ စာချိုးတွေတောင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ် ၅၀ အတွင်း အစိုးရအဆက်ဆက် လက်ထက်တွေ့က္ခာ

သွေးရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲတွေ စာတမ်းအတိုင်းလွှာ ပြီးလာခဲ့တွေ အကြိမ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ကြတယ်။ စာတမ်းတွေလည်း အန္တာ တိုး တင်သွင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ တိုင်းပြည်နဲ့ သင့်တော် အပ်စပ်တဲ့ မှန်ကန်ကောင်းမွန်တဲ့ ပညာရေးစနစ်တစ်ရပ် ဒီနေ့ထိ မထုတေသာ နိုင်သေးပါဘူး။

မြားဖျားတော်

ဒီနေ့အခါန်မှာတော့ နှစ် ၅၀ လုံးလုံး ကျင့်သုံးလာခဲ့တဲ့ တစ်ပါတီ တစ်စွဲ စည်း အာဏာရှင်စနစ်ကို ထားရုံခဲ့ပြီး ဖြောင့်ဖြောင့်ကြိုး ဆန့်ကျုံး သက်ဖြစ်တဲ့ ဒီမိုကရေးလမ်းကြောင်းကို စတင်လျောက်လျမ်းစွဲ ခြေလှုံး ပြင်နေတာ မြင်တွေ့ရတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး မကြားဖျားခဲ့တဲ့ ပြုသူ့ဆုန်ကို လေးစားရုပ်ယ်။ အမြင်ချင်း မတူသူ့တွေနဲ့တော် မတူတာ ထွေးထားရုံး တုတော်တွေ အတူတွဲလုပ်နိုင်အောင် နည်းလမ်းတွေ ရှာရမယ်။ အထူးဖော်မှတ်တဲ့ ကြိုးမြိုင်အောင် ထူးထော်ရုပ်ယ်။ ဥပဒေအတက်မှာ ဘယ်သူမှ မရှုမစေရဘူး စတဲ့ စကားသံတွေ နွေ့စိုးကြားလာရတယ်။ နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေနဲ့အတူ ဒီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ ဆုံးဆွေးပွဲကြီးတွေလည်း တစ်ခုပြီးတော်ခဲ့ ကျင်းပနေရတာ တွေ့ရတယ်။

ကယ်ရှင်တွေ မပါဘူး

ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း လွှတ်တော်ထဲမှာ ဖော်ပြန်းဆွေးနွေး နှုတ်တော် ကြားရတယ်။ မကြားခင်မှာတော့ ဒီးပွားရေး ဆွေးနွေးပွဲကြီးတွေ ဆုံးဆုံးသလဲဆိုရင် လိုလာလိုပိုမယ် ဆုံးမြော်လို့ရတယ်။ မြန်မြိုင်လုပ်လေ ကော်းလေလိုပဲ ပြောချင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့အခါမှာ အရင်အရင် စောင်းဆက်ဆက်က လုပ်ခဲ့တဲ့ ပြီးလာခဲ့တွေလို့ အာရာအကျေဆုံး အမိုက်လွှာတွေကို ချိန်ထားပေါ်ခဲ့တာမျိုး မြှင့်စောင်ဘူး၊ ရောက် ဆွေးနွေးပွဲကြီးတွေ ညီလာခဲ့ကြီးတွေ ကျင်းပတဲ့အပါ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိကြီးတွေနဲ့ တက္ကသိုလ်က ပါမောက္ခာကြီးတွေ၊ သရာ ဆရာမကြီးတွေနဲ့ တွေ့ကြားလောင်းတွေကို ပို့တော် တက်ရောက် ဆဲခဲ့တယ်။ တကယ် ကယ်ရှင်တွေတော့ မပါဘူး။

လယ်မင်းသားတွေ

တောင်သူလယ်သမား ညီလာခံတွေမှာ တာဘက်ကြီးတွေ ခေါင်းပါရ်သားတဲ့ မြို့က အရာရှိကြီးတွေနဲ့ ပါတီကောင်စိုင်တွေ၊ လယ်သမားယောင်ယောင်၊ ပါပွဲစားယောင်ယောင်၊ ‘လယ်မင်းသား’တွေချုပ်တို့တောက်ရောက်ပြီး ရေ့ပေးသားတော်တွေကို ဖော်ကြတယ်။ လယ်သမားစိုင်တွေမပါတော့ ပကတီအခြေအနေမှန်ကို ဘယ်လိုလိုပဲ သိမှာပဲ ဒီလိုနဲ့ပဲ အပ်နဲ့ထွင်းရမယ့် ကိုစွဲတွေကို ပုသိန္တော်ပေါ်ပြီး ရှင်းရတဲ့ အမြဲမျိုးတွေ ဖြစ်လာရတာ မဟုတ်လား။

ရင်ဗုဏ်သံတွေ

အလုပ်သမား ညီလာခံဆိုတာတွေလည်း အလားတူပဲ့၊ ဘာမှ မတူဘူး၊ အပြောရောင် အလုပ်သမားဝတ်စုဝင်တားတဲ့ ညွှန်ချုပ်တွေ၊ ညွှန်နဲ့တွေ၊ စက်ရုံမျှများတွေ၊ မန်နေဂျာတွေနဲ့ အလုပ်သမား အရာရှိတွေချုပ်ခဲ့ အဲဒီတော့ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေရဲ့၊ အခြေအနေမှန်ကို မသိရတော့ဘူး၊ တစ်နှစ်လုံး ရုပ်ထားပြီး လူကြီးလာမှ စွမ်းအားပြည့် လည်ပြတဲ့ စက်ရုံတွေကိုပဲ ဟုတ်လှပြီ ထင်နေကြတာ၊ ဒါမျိုးတွေ မနေ့တစ်နေ့ကအထိတော်မြင်တွေနေရသေးတယ်။ ဒီနေ့ကိုအချိန်များတော့ ဒါမျိုးတွေ ဆာကိုပြီး ရှိမှုအသင့်တော့ဘူး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိစ္စတွေမှာ အညာက၊ ပြိုဝင်ကွွန်းဆောက၊ ပြုလတ်က၊ ကမ်းရှိုးတန်းက၊ တောင်ပေါ်က စသဖြင့် အသစ်တောင်သူလယ်သမားစစ်စုတွေရဲ့ ရင်ဗုဏ်သံတွေ ကြားရအောင် လုပ်လိုတယ်။ အလုပ်သမားကိစ္စတွေမှာလည်း အလုပ်သမားစစ်စုတွေ အဲ မဖြစ်ပါရပါယ်။

ဆရာတွေက အသိခဲ့း

လယ်ယာကိစ္စကို လယ်သမားထက် ဘယ်သူမှ စိမသိနိုင်ဘူး၊ အလုပ်သမားကိစ္စကို အလုပ်သမားက အသိခဲ့ပဲ့၊ အလားတူပဲ ပညာရောက်မှာလည်း လက်တွေသင်ကြားပေးနေရတဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေနဲ့ သင်ကြားကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေထက် ဘယ်သူမှ စိမသိနိုင်ဘူး၊ အဆင့်ပြုစိုင်းအထက်တန်း ပညာရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ လက်တွေ၊ သင်ကြားအနေတဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ၊ မပါမဖြစ်ပါစေသင့်သလို အချွ်ယောက်များ

ပြစ်တဲ့ အထက်တန်းနဲ့ အဆင့်ပြုစိုင်ပညာ ကျောင်းသားတွေနဲ့အသံစွဲများနှင့်အောင် သူတို့ကိုလည်း ပါဝင်စေသင့်ပါတယ်။

မျှတ်လမ်းတဲ့ တွေ့လိုပညာရေး

ရှေ့က တွေ့လိုပညာရေးနဲ့တို့ခေါ်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဆိုတာ ဖို့တယ်။ အဲဒီမှာ ဝန်ကြီးချုပ်က အဓိပတ်ဖြစ်ပြီး ကျောင်းအုပ်ကြီးက အုတ်ယအစိပတ် ဖြစ်တယ်။ ဘာသာရပ်အလိုက် ပါဘေးကွဲတွေက ဆီနိတ် ဖူကြီးများအဖြစ် ပါဝင်ပြီး မြို့မြို့ဖူကြီးများ ကျောင်းသားများရဲ့ ဆိုင်စားလှယ်အဖြစ် သမဂ္ဂညွှန်းက ပါဝင်ရတယ်။ တွေ့လိုပညာရေးအုပ်ချုပ်ရေး ဆင်ကြားရေးကိစ္စ အရပ်ရပ်ကို ဒီအဖွဲ့က လွှတ်လွတ်လပ်လပ် ဆောင်ရွက် မြင်တယ်။ အထိုးရှေ့က ဝင်ရောက်စုက်ဖက်တာမျိုး မလုပ်ဘူး။

၁၁၅

ကည်းပေများခြင်း

ပညာရေးများ အခြေခံအကျဉ်းနဲ့ အရေးကြီးခံးက မူလတန်း ဆွေးနွေးဖြစ်တယ်။ တွေ့လိုပညာအဆင့်၊ အထက်တန်းအဆင့်တွေနဲ့ အတူအကြေးတော့မလုပ်ဘဲ မူလတန်းအဆင့် ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲ သီးသန့် လုပ်သုတေသနတယ်။ မူလတန်းဆရာ၊ ဆရာမတွေကိုပဲ ဦးစားပေး အော်ကြားပြီး စာတမ်းဖတ်တာ၊ ဆွေးနွေးတာတွေ လုပ်စေသင့်တယ်။ ဆွေးနွေးတော်တာ၊ ကောလိပ်တွေက မူလတန်း ပညာသင်ကြားရေးဆိုင်ရာ ဆရာ၊ ဆရာမတွေကလည်း အတ်မီသင်ကြားရေး နည်းစနစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတမ်းတွေ တင်တာ၊ ဟောပြောတာတွေ လုပ်စေသင့်တယ်။ မူလတန်း အတွက် ပြုတာန်းစာအုပ်တွေ ရေးသားပြုစုတဲ့နေရာမှာလည်း ဒီပိုဂိုလ်တွေ ကာ မပါမဖြစ်ပါစေသင့်သွေ့ မူလတန်း ကလေးတွေရဲ့အကြောင်း၊ မသိသူတွေကို အရေးချိုင်းတဲ့အတွက် ရွှေ့က က ကည်းပေများ ခြင်း ဆိုတဲ့ စာအုပ်မျိုးတွေ ထွေ့စိုက်လာတာ ဖြစ်တယ်။

ကည်းပေများအိမ်များ

‘ကကြီး ကန်စွန်းပင် ရေများဆိုတဲ့စာက ဟုတ်နေပါလျှော့နဲ့ က ကည်းပေများခြင်း လုပ်ပစ်လိုက်တော့ အားလုံး ဒုက္ခရောက်ကြေားရေား’

ကည်စွဲတို့ ပေတ္တိဆိတာ ကလေးတွေက ဘယ်လိုလုပ် သိမှာလဲ။ ကထောင်မပြောနဲ့ သူတို့ကို သင်နေရတဲ့ ဆရာမတွေ ကိုယ်တိုင်တောင် ကည်စွဲမပြောများသလို ပေါ်ရှုကိုလည်း ဖြင့်များတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကြောင်ကျောင်းသုံး စာအုပ် ပြုစရာမှာ မူလတာနဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ မပါမဖြစ်ပါသင့်တယ်လို့ ပြောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ဧရာခီးသလို

အေပြောင်းအလဲတစ်ခု ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ လေ့ကားထစ် တက်သလို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အထက်ကို တက်သွားတဲ့ပုံစံနဲ့ သွားရပါတယ်။ ဒါက ချောချောမောမောနဲ့ လိုရာရောက်ပါတယ်။ ဧရာခီးသလို အပေါ်က အောက်ကို လျော့ချေတဲ့ပုံစံနဲ့ သွားတာက ဝရှိနဲ့သွားကားနိုင်လျှပြီး အချို့မသင့်ရင် တလိုဂုဏ်ပါကြေား ကျောွားတာတိပါတယ်။ ဒီပိုကရေးအောက် အလုပ်များများတွေက အောက်ခြေကစိုးလို့ ဖို့အပ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ တဗြားနေရာတွေမှာလည်း အောက်ခြေက စပြောင်းလဲပဲ လိုပါတယ်။ အပေါ်ပိုင်းပဲ ပြောင်းပြီး အောက်ပိုင်း အပေါ်ခံက စပြောင်းဆဲ့တော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဒီပိုကရေး ဖြစ်မလာနိုင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်။

၂၃၁ ၁၁၁ ၂၀၁၁

စွဲပြီးကို ဘီးတင်းတင်ယူးနှင့် ဖော်ကျော်

'Eleven ကို ဧရာပေးပါခေါင်ပျု'

တစ်ပုံကို ရှာနယ်တွေ့ပတ်နေတွေ့နဲ့ နယ်စားတို့သတ်မှတ်ယောက် ဆီကုန်း ဆိုလို့ ကောက်နားထောင်လိုက်တော့ အရင်ဆုံး ကြားလိုက်ရတဲ့ ကား ဖြစ်တယ်။ အဆက်အစိမရှိ ကြားလိုက်ရတာကြောင့် ဘုမ်း ဘမသိဖြစ်ပြီး ကြောင်သွားလို့ အာမဇိုတ်ပြုလိုက်တယ်။

သည်းခြော့ခြင့်တွေနောက် မလိုက်တော့

အဲဒီတော့မှ ဖုန်းဆက်သွားက 'ဒီမနက်တွေက်တဲ့ Bi-Weekly Eleven ထုတ်ပြုမဟုတ်လား ငင်ပျု။ ဆရာကတော့ ဘယ်လိုမြင်သလဲ မသိဘူး။ ကျွန်ုတ်တော့ တော်တော်စိတ်ပျော်သွားတယ်။ ကျွန်ုတ် သိပ်အထင် ကြီးထားတဲ့ Eleven က ဒီလိုသတင်းပျိုး ထည့်တယ်ဆိုတာ ယုံတောင် ယုံနိုင်ဘူး။ Eleven က ယူငယ်တွေကို ဧရာပေးမှ ဖြစ်ပြီးမယ်ထင်လို့ ဆရာဆီး ဖုန်းဆက်လိုက်တာပါလို့ အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြုတယ်။ စိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် အဲဒီသတင်းဖတ်ပြီး အန်းအန်းကျွန်ုတ်ကျွန်ုတ်တော့ ဖြစ်ပြီး ဓမ္မလို့ တွေးတော့နေခိုန်မှာ ဒီဖုန်းဝင်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေ့ မြန်မာစာပိုင် စိုးသတ်ဟာ သည်းခြော့ခြင့် (Sensation) သတင်းတွေနောက်ကို မလိုက် ကြတော့ဘူး။ တော်တော် အဆင့်အတန်းမြင့်နေပြီးလို့ ဖော်ပြုနေတာ ဖြစ်လို့ ထင်းသာရသေးတယ်။

ကောင်းကောင်းပျိုးကျွုး

ပဏာမအနေနဲ့ အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြီးတော့ သွားက ဆက်ပြု ပါတယ်။ ကျွန်ုတ်က Eleven ထွေကိုကတည်းက မပြတ်တမ်းဖတ် ထာတဲ့ အမာခံပရီသတ်ပါ။ မူတစ်ခု အနိုင်အမာ ကိုင်စွဲထားတဲ့ ရှာနယ်မို့

နှစ်သက်တယ်။ အဝါရောင် သတင်းဆောင်းပါးမျိုးတွေကဲ့ ‘ဟုတ်ပါဘုရား မှန်ပြုဘုရား’ စာမျိုးတွေကင်းရှင်းလို့ သဘောကျော်တယ်။ Eleven သာ နှစ် ပြည့်မြောက် အခမ်းအနားအခွဲကို ကြည့်ပြီး Eleven ဒီအီးဆိုပြောသွားတဲ့ စကားတွေကို သိအားရတယ်။ ဂုဏ်အားပေါ် ကျော်ရောက်လာနိုင်တဲ့ အန္တရာယ် ဓာတ်ကို ရဲ့ရဲ့ရဲ့ရဲ့ ရင်ဆိုင်ပြီး တိုင်ပြည့်အတွက် ပြောသင့်ပြောထိုက်တာ တွေကို ပြောသွားတာဖြစ်လို့ အလွန်လော်သွားတယ်။ ရော်ဝတီမြို့သံ ရေကာတာကိုကဲ့ကတော့ မြန်မာစာနယ်စ်လောကမှာ မှတ်ဝိုင်တစ်ခုအပြီ မှတ်တဲ့တင်ရလိုမယ်လို့ သတ်မှတ်လိုက်တယ်။ သတင်းစာမှာပါတဲ့ အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီဆောင်းပါတော်ပုံကို ပြတ်ပြတ်သွားသွား ဝေဖန်ရောသွားတာ ဒါ ပထမဆုံး တွေ့ဖူးတာပဲ။ အရင်က ဘယ်သူမှ မရေဖူးဘူး။

တောင်းကောင်းဆောင်း

သူက ချိုးကြေးမကားမတွေ အားရပါးရ ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့မှ သူ မကြိုက်တာကို ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း ဆက်ပြောတယ်။ Bi-Weekly Eleven ရဲ့ ရေးသာချောက်ကြောင့် အဲဒီဇော် တစ်နှစ်ငံလို့ ရေသွှေ့ဘူးတွေ ရောင်းပလောက်အောင် ဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့။ ဒါလို ‘သည်းခြောက်’ သတင်းတွေ ရေးနေကျု ရှာနယ်တွေမှာပါရင် ပစ္စာတိုက ဒီလောက် အုန်းအုန်းကျော်ကျော် ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ဖူးပဲ။ သူတို့ အထင်ကြီးလေးစားတဲ့ ရှာနယ်မှာ ပါတာဆိုတော့ စိတ်ချယ်ကြည်ရွာနဲ့ အများလုပ်သလို လိုက်လုပ်ရုံးသာမက နီးစပ်ရာတွေပါး ဖုန်းဆက်ပြီးတောင် သတင်းပေးမိကြတယ်။ ရောက်ဆုံး မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိရတော့ သတင်းက တစ်ပြည်လုံးသာ မကော်ဗျား နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာ လုပ်မျိုးတွေအထိပါ ပုံးနှံနေပြီး၊ ဒါကိုကြည့်ပြီး ရှာနယ်သမားတွေ ကောင်းကောင်း ဆင်ခြောက်မြို့ လုပ်ကြောင့် ဆုံးမေပေပါ။ သတင်းစီးပါယာဆိုတာ အင်မတန် တာဝန်ကြီးပါတယ်။ ကောင်းသတင်းကိုသာ ပြန့်စေပြီး အသိပ် အတောက် အညီအဟောက်တွေကို မဖြစ်ဖို့စေနိုင် ကြပ်ကြပ်နှီးဆော်ပေးအီ ဆရာက Eleven စထွက်ကတည်းက ရေးလာတာဆုံးတော့ အယ်ဒီတာ တွေနဲ့ ရင်းနှီးနေမှာပါ။ အယ်ဒီတာ လူငယ်လေးတွေကို ကောင်းကောင်း ဆုံးပေးပါခင်ဗျား။

တို့ဗျားကားထဲကလို

သူပြောတာမတွေကို ဂရိုက် နားထောင်ပါတယ်။ အားလုံး မှန်ပါတယ်။ ပါစ် သာ ပေါက်ပါရင်တောင် ပြန်ပြောစာရာစကား မရှိပါဘူးဆိုတဲ့ ကားထဲကလို ပြောရမှာပါပဲ။ မှားသွားပါတယ်။ တောင်းပန်ပါတယ်ဆိုတာ ကလွှာပြီး တွေ့နေပြာစရာမှ မရှိတာ။ အဲဒီတော့ သူကျော်နေအောင် ‘ဟုတ် ကဲ့ ဟုတ်ကဲ့ ဆူပေးပူးမယ်’ လို့ အာမဘူးအဲ ခံလိုက်ရတာပေပါ။ ဒီခေါ် ရှာနယ် လောကမှာ အသက်နှစ်ဆယ်နဲ့ သုံးဆယ်ကြား ယောက်ရာလေးတွေနဲ့ ပိုးကောင်းတွေ များသလို Eleven ရှာနယ်တွေမှာလည်း လူငယ်တွေ ချုပ်ပါပဲ။ ပေါ်လစီမှုပါဒ် နိုင်ရိုင်မာမာချထားတဲ့ ရှာနယ်တစ်ရောင် ဖြစ်တာကြောင့် ရှားရာလမ်းကြောင်းနဲ့ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တွေမှာ အပြည့်အဝ စိတ်ချယ်ကြည်နိုင်ပေမယ် အလုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေဘူး အပြည့်အဝ စိတ်ချယ်ကြည်နိုင်ပေမယ် အလုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေဘူး အေးကြီး လိုပါသေးတယ်။ အများကြီး ကြီးစားကြရပါပီးမယ်။

နှစ်ဆဲ မနှစ်မြေား

သတင်းနဲ့ ပတ်သက်ရင် Eleven က ပိုက်ဆံမန်ပြောပါဘူး။ နှစ်စဉ် အာဆီယံ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတိုင်းကို ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ် သတင်းထောက် လွှာတ်ပြီး သတင်းယူနိုင်းတယ်။ အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံက သတင်းဖိုးယောက် လုပ်နောက်တွေကို လေ့လာဖို့ သတင်းထောက်လေး၊ ငါးယောက် ကို ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ် လွှာတ်ပေးတယ်။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံမှာ ကျင့်ပေးတဲ့ ကမ္ဘာဖူးမှာ ဘေးလုံးပွဲကိုလည်း ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ် သတင်းထောက် လွှာတ်ပြီး သတင်းယူနိုင်းတယ်။ အဲဒီကြောင့် သတင်းတွေကို ပြည့်ပြည့်စုံ ဦးဦးဖူးဖူးတော်ကြား သိတော်ကြား သတင်းတွေ့ရှုတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြည့်တွေ့း သတင်းတွေ့ အများကြီး ကြီးစားဖူးလို့နေတာ တွေ့ရှုတယ်။ ပါသင့်ပါထိုက်တဲ့ သတင်းတွေ တော်ကြားရှာနယ်တွေမှာ ပါပြီး Eleven ရှာနယ်တွေမှာ ပါ တာမျိုးတွေ ရှုတယ်။ ဒါအပြင် သတ်ပုံအများနဲ့ စာအကျော်ပေါက်တွေ လည်း အပတ်စဉ် တွေ့ရှုရတယ်။ Eleven လို့ ရှာနယ်ကြော်မှာ ဒါပြီး လုံးဝ မရှိသွေ့ဘူး။

အပတ်စဉ် သတင်းစာ

Weekly Eleven နဲ့ Bi Weekly Eleven တို့ဟာ အပတ်စဉ် ထုတ် ရှာနယ်တွေလို ခေါ်နေကြပေမယ့် အမှန်ကတော့ သတင်းစာအလုပ် တွေ လုပ်နေကြတာဖြစ်လို အပတ်စဉ်ထုတ်သတင်းစာလို ခေါ်မယ်ဆို ခေါ်နိုင်တယ်။ အနောက်နိုင်တွေများလည်း ‘ဆန်းဒေါ်စောင့်’ တို့၊ ‘ဆန်းဒေါ်စံ’ တို့လို တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်ထုတ် သတင်းစာများ ရှိတာပါပဲ။ ဒီနေ့ ဂျာနယ်ဖတ် ပရီသာတ်က သတင်းတွေသိချင်လို ဖတ်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ သတင်းစာသမားတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်စိန့် ပြောရရာတွေဘူး၊ Eleven က သတင်းစာတွေနဲ့ ဆောင်းပါးတွေဟာ သတင်းစာရဲ့ အကိုရင်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ‘လိုတိရှင်’ ပုံစံ ကျိုလျှော့သိပ်သည်မှု သိပ်မရှိဘူး။ ရှည်လျားတွေပြားပြီး ပွဲသယ်းသယ်းဖြစ်နေတယ်လို မြင်တယ်။ စာမျက်နှာအပြင်အဆင် လေးအောက်နိုင်းကလည်း ဆွဲဆောင်မှု သိပ်မရှိဘူး။ ရောင်စုံရိုက်နှင့် နိုင်တာကို အပြည့်အဝ အသုံးမချိန်တေားပါဘူး။ သတင်းစာတ်ဖုံပညာ (ဖိတိဂျာနယ်လစ်စံ)နဲ့ ရောင်စုံရိုက်ပညာ ပေါင်းစပ်ပြီး သွက်လက်လုပတဲ့ စာစောင်တစ်ခုဖြစ်အောင်လုပ်နဲ့ ကြိုးစားကြပေချင်ပါတယ်။

မျက်စိပေသား လုပန္တာ

သတင်းစာတစ်စောင်ရဲ့ အသက်ဟာ အဲဒီသတင်းစာက ကျင့်သုံးတဲ့ ပေါ်လတဲ့ မူဝါဒအပေါ်မှာ မူတည်တာ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သတင်းစာတွေ အများကြီး ဖြန့်ခင်းရောင်းချေနေတဲ့အထဲက ကောက်ယူ ဆွဲလုပ်ကြည့်ချင် လောက်အောင် မျက်စိပေသား လုပန္တာနဲ့လည်း လိုတယ်။ လူမြှုံးရှိရမှာ ခုံညားလွှာပတာကို ပြောတာပါ။ ကလက်တက်တက်နဲ့ လှုတာကို ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ စာနယ်စံး ပိုင်က်ပညာ ကျွမ်းကျိုးကျ တစ်ယောက်ဟာ ခုံညားလွှာပအောင် စာမျက်နှာဖွဲ့တာတ်ရတယ်။ မျက်နှာများတွေလည်း လူနေ လို မဖြစ်တဲ့။ အတွင်းက၊ စာမျက်နှာတိုင်း လူနေနဲ့ လိုတယ်။

ကိုယ်ဟာကိုယ်ဝန္တာ မော်နာ

နိုင်းကြီးတွေက သတင်းစာတို့ကတွေမှာ စာဖတ်ပရီသာတ်ရဲ့ တိုင် တန်းမူတွေကို စိစစ်ဖို့နဲ့ တိုက်တွင်း သတင်းစာကျင့်ဝါတ် မြှုမြေဖေစ်အတွက် အခါမလပ် စောင့်ကြည့် စည်းကြပ်ပေမဲ့ အများယုံကြည်လေးစားတဲ့

အယ်ဒီတာတစ်ဦးကို အလွယ်တော့ Watch Dog လိုပေါ်တဲ့ Ombudsman ဖြစ် ခန့်ထားလေ့ရှိပါတယ်။ စာသင်ကျောင်းတွေမှာ အတန်းလိုက် ဆိုနိုင်တာတွေ ခန့်ထားတဲ့သောပဲ့။ အခုလည်း Eleven ရဲ့ မော်နာတာ ဖြစ် ကိုယ်ဟာကိုယ်ခေါ်ပြီး အမြှင်မတော်ဘူး ထင်တာလေးတွေ ရေးလိုက် ထယ်။ ကိုယ်ပေါ်ကိုယ် လုန်ထောင်းသလို ဆိုပါတော့။ သူများက လာ ထောင်းရင် ပိုနာမယ်မဟုတ်လာ့။ ဒီလောက်ဆိုရင် 'Eleven ကို ရူပေး ပါ ခင်ဗျာ'လိုပြောတဲ့ စာဖတ်ပရီသာတ်ကလည်း ကျေနှစ်သွားလိမ့်မယ် ထင် ပါတယ်။

ဆန်းတာ ကြိုန့်တယ်

လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေတဲ့ လူငယ်တွေအနေနဲ့လည်း ‘ဆရာက နဲ့ ပြီးကိုပေါ်ပြီး ဆုရင် ရလျက်သားနဲ့ အခုလို ရှာနယ်ကနေ ရေးတာတော့ အကောင်းပါဘူး’ဆိုပြီး စိတ်မကွက်ကြပေချင်ဘူး။ Eleven ဟာ သူများတွေ သိသာ ဝေဖန်တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ကို ဝေဖန်တာကိုလည်း အမြဲ ကြိုဆို ထယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း ပရီသာတ်သိအောင် ပြုလိုက်တာလို သဘောထား ဆုံးတယ်။ ပြီးပြည့်စုံသူဆိုတာ မရှိပါဘူး။ လူတိုင်း မှားတာတ်တာပဲ့၊ ခုံတာက အပြစ်မဟုတ်ဘူး။ ရှုက်စရာလည်း မဟုတ်ဘူး။ မှားတာကို ခုံတယ်လို ဝန်ခံချင်ဘဲ ဆင်ခြေဆင်လက် အမျိုးမျိုးပေးပြီး နှီးကြုံပေးပိုင်တာ သို့ ထုတ်လောက်နဲ့ ကာသလို လုပ်ရင်သာ အပြည့်ဖြစ်တာပါ။ မှားသွားပေးပိုင်တယ်။ နောင် မမှားအောင် သတိထား ဆင်ခြင်ပါမယ်လို ပြောလိုက်ရင် စာဖတ်ပရီသာတ်က ကျေနှစ် ခွင့်လွှာတိန်ပါတယ်။

အည်းရှင်း ဖြည့်ဝန့် လို

လူငယ်တွေမှုံး မှားသွားတာ ခွင့်လွှာတိပါဆိုတာမျိုး မရပြောစစ်ဘူး။ အသက်ငယ်တာ၊ ကြိုးတာကို စာဖတ်ပရီသာတ်က မကြည့်ဘူး။ ကြည့်စရာ ဆည်း မလိုဘူး။ ရှာနယ်မှာ ‘ရှာနယ်လစ်’ဆိုပြီး လုပ်တယ်ဆိုကတည်းက ရှာနယ်လစ်အရည်အချင်း အပြည့်အဝရှိသူတွေလို သုတေသနဲ့ ယုတေသနဲ့ ယုလုပ်ထားမှာပဲ့။ အသက်ငယ်ပေမဲ့ သတင်းထောက်ဟာ သတင်းထောက်လုပ်နိုင်တဲ့ အရည်းအချင်း အပြည့်အဝရှိသူတွဲ လိုတယ်။ အယ်ဒီတာလုပ်ရင် အယ်ဒီတာလုပ်နှင့်တဲ့ အည်းရှင်းအပြည့်အဝ ရှိရမယ်။ မပြည့်သေးရင် ပြည့်အောင် အဆက်

ပြုတ် ဖြည့်နရမယ်။ သတင်းထောက်တို့ အယ်ဒီတာတို့ဆိုတာက ကဗ္ဗာ
ကြီးကို ခါးစောင်းတင်ထားနိုင်မှ တော်ကာာကျွတဲ့ အလုပ်ပျိုး ဖြစ်တယ်။
ဒါကြောင့် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာဖြည့်ဆည်းနေကြပါလို့ တိုက်တွေ့
လိုက်ပါတယ်။

ၧ ၁၂၂၂၀၁၁

သတင်းအာပတ်ပုသင့်စော် ရေးရတာဝါ

တလောက အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည့်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်း
ကြည့်တို့ တွေ့ဆုံးအပြီး သတင်းထောက်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံးရာမှာ ဝန်ကြီးက
ဘွားတော်တို့က ဖုန်းနှင့်ဘူး၊ ရုပ်လည်း မနေဘူး၊ ဖြည်းဖြည်းချင်း တစ်ဆင့်
နဲ့ တစ်ဆင့် သွားနေတယ်'လို့ ပြောခဲ့တာကို ကြားလိုက်ရတယ်။

အုပ္ပါယ်သလို

ကြားကြားချင်းပဲ ဒီစကားကို သဘောကျသွားတယ်။ ဟုတ်တယ်။
ခုခုနှင့် အကျေမတော်တဲ့အပါ မောက်လျှက်သား ကျသွားနိုင်တယ်။ လမ်း
သွားတယ်ဆိုတာ ခြေထောက်ကို တစ်လျမ်းချင်းလျမ်းပြီး သွားရတာပဲ။
အိုလျမ်းချာ တစ်လျမ်းကြဲပဲ ပြေးရတယ်။ စုရန်ပြီးပြေးလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့
ဦးရိုက်ရိုင်းအတွင်း ဂျာနယ်တွေမှာ ဒုံးပံ့လွှာတယ်လို့ ရှားခနဲ့ နိုင်းခနဲ့
သာင်တက်သွားတာတွေကို တွေ့နေရတော့ တွေ့ကြည့်ရှုနဲ့တင် ရင်ထဲမှာ
သို့က်လိုက်ပြီး မောလာလို့ ဒီစာကို ရေးလိုက်ရတာ ဖြစ်တယ်။

အဆောင်း ခုံးပျံး

ပထမဆုံး ရေးချင်းတာကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရှုကြည် လွှတ်တင်
ဆိုက်တဲ့ ဒုံးပျံးအကြားပါ။ ၁-၁၁-၂၀၁၁ နောက ကျင်းပတဲ့ NLD
အိုလျှော့အဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှာ ပါတီကို မှတ်ပုံတင်ပြီး ကြားပြတ်ချွေးကောက်ပွဲ
အုပ်းပတဲ့အပါ နေရာအားလုံး ဝင်ရောက်ယူညွှန်ပြုရင်လို့ ကန်ကွက်သူမရှိ
ဆွဲ့တွော်တယ်း သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ နိုင်ငံရေး
မီးသာစိုက်ခုရဲ့ ကိစ္စဖြစ်လို့ ဘာမှမပြောလိုဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး
မောင်ဟောင်း၏လောင်းပြစ်အောင် အုံအားသင့်သွားကြတယ် ဆိုတာကာလော့
သတင်းဖြစ်နေတာကြောင့် ရေးပြလိုက်ပါရစေး။

၃၆၀ ဒိပန်ပြည့်အောင် လှည့်

သတင်းဆိုတာမှ တော်ရုံသတင်း မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ ပုံ နှစ်လုံးထဲ
အနိုင်အမြဲ ကိုင်စွဲလာခဲ့တဲ့ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ရွှေးကော်ပွဲရဲလမ်းကို အသေအမှတ်
ပြရေး၊ နိုင်ငံရေအကျဉ်းသားအားလုံး လွှာတိပေးရေးနဲ့ သံ့ပွုင့်ဆိုင် တွေ့အား
ရွှေးနှေးရေခံပါတယ်။ 'မူ'ကို ပြောမနေတော့ဘဲ လက်ရှိ အခြေခံဥပဒေတော်
ထဲက ကျင်းဟေမယ့် ရွှေးကော်ပွဲကို ဝင်စရာကိန်းအတွက် ပါတီကို တရာ့အား
မှတ်ပုံတင်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာဟာ ၃၆၀ ဒိပန်ပြည့်အောင် လှည့်
ပြောင်းလိုက်တဲ့ အပြောင်းအလဲကြီး ဖြစ်တယ်။ တကယ့်ကို စီမံချမှတ်စီးသို့
တုန်သွားစေလောက်တဲ့ ဇရားမယတင်းကြီး ဖြစ်တယ်။ မန္တာက ဒီအနိုင်အောင်ဆန်းစွဲကြည်
ဒေါ်အကျဉ်းချုပ်ရေးမှာ မတူဝေတော့တဲ့ အပြောင်းအလဲကြီး

အောင်နှင့်ရေးသီချင်းတွေ ဆိုကြုံ

မန္တာက ဒီအချိန်မှာ ရွှေ့ရုံတိုင် ကြေညာစာတမ်းတို့ ဒုတိယ ယုံကြည်
ညီလာခဲ့တဲ့ ဆိုတဲ့အသေတွေ ညံ့နေအောင် ကြားနေရသေးတယ်။ အခုနှစ်
ဒါတွေလည်း မပြောတော့ဘူး၊ ဘယ်သွေ့တွေ ဘယ်နေရာက ရွှေးကော်ပွဲ
ဝင်မယ်၊ လွှာတိတော်ထဲရောက်ရင် ဘာလုပ်မယ်၊ ရွှေးကော်ပွဲ အောင်နှင့်
ရေးအတွက် ဘယ်လို့ သီချင်းတွေစပ်ပြီး၊ ဘယ်အဆိုတော်တွေက ဆိုကြ
မယ်ဆိုတဲ့ အသေတွေပဲ နောက်ရက်ဆက် ကြားနေရတယ်။ ဒီပြောင်းလုပ်မှုမှာ
ကို ကြည့်ပြီး၊ လူတွေအားလုံး၊ ပါးစပ်ဟောင်းလောင်း ဖြစ်ကုန်ကြတယ်
သတင်းသားဆိုတာ သတင်းကို ဖြစ်တဲ့အတိုင်း မြင်ရတွေ့ရတဲ့အတိုင်း
ရေးရတဲ့ ဝါဘာရာရှိတာကြောင့် ပြောင်းတော်တွေကိုလည်း ပြောင်းတဲ့အတိုင်း
ရေးလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ မှန်၊ မှား၊ ကောင်း၊ ဆိုး၊ ဆိုတာကတော့ ပြည့်
တွေနဲ့ သမိုင်းက အဆုံးအဖြတ်ပေးမယ်ကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။

ဒုတိယ ခုံပျော်

ဒုတိယအကြိမ် ခုံပျော်သလို ရှားခဲ့၊ နိုင်းခနဲ့ ဖြစ်သွားတော့
တော့ အမေရိကန်ပြီးဆောင်တဲ့ အနောက်နိုင်ငံတွေကလည်း နှစ်ပေါ်၏
၂၀ ကျော် တင်းတင်းမာမာ ဆက်ဆံတဲ့ ပေါ်လိမ့်တွေကို ရှတ်တရာ့
ချက်ချင်း၊ ၃၆၀ ဒိပန် လှည့်ပြောင်းပြီးသွားတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်

နိုင်း နိုင်ငြားရေးဝန်ကြီးး ဟိုလာရိကလင်တန် ကိုယ်တိုင် ရောက်သူ
ယာတယ်။ မြို့တိန်က ဝန်ကြီးတစ်ဦးနဲ့ နောက်ပေက ဝန်ကြီးတစ်ဦးလည်း
ရောက်လာကြတယ်။ အကုအညီတွေ ပေးမယ်၊ ချေးငွေတွေ ပေးမယ်၊
ရှင်းနဲ့မြှုပ်နှံမှုတွေ လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အသေတွေလည်း မစားရ ဝဝမန်း ကြား
ယာရတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလေးလေလာက် အထိတော် အမေရိကန်
နိုင်ငြားရေးဝန်ကြီးး မြှုပ်မှာပြည့် လာမယ်ပြောရင် ဘယ်သူမှ ယုံမှာမဟုတ်
ဘူး၊ အပြောင်းအလဲတွေက သိပ်ကို မြန်လွန်းတာကိုး၊ ဒါကြစ်င့် ခုံပျော်
လွှာတို့ပဲလို့ ပြောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ရွှေ့ခန့်မြင်ရတဲ့ ရှင်းပျော်

သမ္မတကြီး ဦးသီန်းစိန်တို့ အနိုင်းရာဘက်ကတော့ ခုံပျော် တစ်စင်း
နှင့်စင်း မကဲ့ဘူး၊ ခုံပျော်တွေ တစ်စင်းပြီးတစ်စင်း ရွှေ့စွဲနောက်ဆက်
အဆက်မပြတ်ကို လွှာတိတော်ခဲ့တာကို တွေ့ရတယ်။ တစ်တိုင်းတစ်ပြည့်လုံး
ပါးဝင်ဟောင်းလောင်းတွေကိုတဲ့ ခုံပျော်တော်မှာ လက်ခံတွေ့ခဲ့
ခဲ့တဲ့ လွှာတိခဲ့တဲ့အဲယုံ့ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသတင်းကို ရုပ်ပြင်သံကြားက ထုတ်
ဖွေ့ရာမှာ နှစ်ချုပ်အောင်ဆန်းရွှေ့ပေါ်ပုံပြီး၊ ချိတ်ထားတာကို နောက်ခံ
ထားပြီး သမ္မတကြီးနဲ့ ဒီအောင်ဆန်းစွဲကြည်တဲ့ ဖုတ်ခန်းပြုသွားတယ်။
အမှတ်မထင် ဖြင့်လိုက်ရတာဆိုတော့ ကြည့်နေသူအားလုံး ကိုယ့်မျက်လုံး
ဆိုတော် မယုံနိုင်သလိုတော် ဖြစ်သွားကြတယ်။ နောက်တော့
ခုံပျော်တွေက လိုက်လိုက်ပြီး ဝမ်းသာလုံးကြီး၊ ဆိုတာက်လာအောင် ဝမ်းသာဝိတိ
ဆွဲဖွဲ့လည်း အတူတကွ လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားမယ်၊ ထာဝရ ဦးချိုး
ဆုံးဆက်ကြတယ်။

ဆုံးတုံးပြီး အရည်ပျော်သလို

အဲဒီနောက်တော့ ရော့တုံးကြီး အရည်ပျော်ကျသွားသလို မနားတမ်း
ဆက်ပြီး စီဆင်ပါတော့တယ်။ မတူတာတွေထားပြီး တူတာတွေကို လက်
ခွဲ လုပ်ဆောင်သွားမယ်၊ စွဲ့ဝည့်ပုံး အပြောင်းလုပ်အောင်သွားမယ်၊ ထာဝရ ဦးချိုး
ဆုံးဆက်နဲ့လည်း အတူတကွ လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားမယ်၊ ထာဝရ ဦးချိုး
ဆုံးဆက်ကြတယ်။

ကုနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်မယ်၊ ပြည်သူလူတဲ့ ဆန္ဒသဘေးထားကို
အမြဲတဲ့ ဦးထိပ်ထားသွားမယ် ဆိုတဲ့ကားသံတွေ နောက်ရက်ဆတဲ့
ကြားလာရတယ်။ ဂျာန်ယွေလဲမှာ ဒေါ်အောင်ဆန္ဒစုကြည်၏ စာတိပုံတော်
ပလွှာပုံသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန္ဒစုကြည်နဲ့ အင်တာမျိုးလည့်
ရှို အမြဲင်အဆိုင် ကြားစားနေကြတယ်။ အရင်က မျက်နှာဖဲ့မှာ မင်းသမီး
မင်းသား စာတိပုံတွေ ထည့်နေကျေ ဂျာန်ယွေကဲတော် ဒေါ်အောင်ဆန္ဒ
စုကြည် ပဲနဲ့ ထွက်လာကြတယ်။

ရေးအား ပို၍ ပိုသွင်း

သိမက္ခာမီ ကာလတွေတုန်းက စာပေစိစစ်ရေးက တစ်ပုဒ်တဲ့
ဖြေတိနိုင်းလို့ သိမ်းထားရတဲ့ ဂျာနယ်ဆောင်းပါးတွေကို အခု ပြန်ပေးလိုက်
တော့ တစ်လုံးတစ်ပါဒဲမှ မဖြေတိဘဲ ခွင့်ပြုလိုက်တာကြောင့် ရေးအာမို့
လာပြီး လက်ပို့သွက်လာတယ်။ ဂျာနယ်တွေ စထုတ်ခွင့်ရကတည်းက
ဝယ်ဖတ်လာခဲ့တာ အခုမှပဲ ပိုက်ဆံကုန်ရကုံး၊ နှစ်တယ်လို့ သဘောထား
နိုင်တော့တယ်။ ဒါတောင် ဒီပိုက်ရေးပို့တိုင်ကို ရောက်သေးတာ
မဟုတ်ဘူး၊ အဝေးကြီး လိုသေးတယ်။ အခုမှ လမ်းကြောင်းပါ့ ဓမ္မာ
မိရုံ ရှိသေးတာ။ သူများနိုင်ငံတွေနောက်မှာ အများကြီး ပြတ်ကျွန်ုပ်တွေ
ခဲ့တာဆိုတော့ အခုလို့ ဒုံးပျော် အပြန်နှိမ်းခွဲသွားပဲ တော်ရုံကျုံမဟုတ်လာ
အပေါင်းလက္ခဏာပြတဲ့ ဒုံးပျော်တိတင်းမှုမျိုးတွေကို ပြည်သူရုံတော့ အား
ဝင်သော ကြော်လို့ အိမ်းရကို သီးကျော်းထေားမန် ပြကြတာလည်း နှစ်ပေါင်း
၂၀ ကျောအတွင်း မကြားဖူး မကြားဖူးတဲ့ ရောမသတ်းထူးကြီး ဖြစ်တယ်

ଆମ୍ବାଲିଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରତିବନ୍ଦୀ

ပြည်သူတွေက အပေါင်းလက္ခဏာ နဲ့ပျော်တွေကို ကြိုစိပေမဲ့ အနတ်
လက္ခဏာပြ ဒဲပျော်တွေကိုတော့ မကြိုက်ဘူးစင်ပျော် အပေါင်းလက္ခဏာ
ဆောင်တာတွေက ခုအာရိန်မှာ အောင်အထောင်တွေကို မင်တွေ၊ ရုံမြင်တွေ
နေရသေးတာ။ တစ်ခုမှ လက်တွေ၊ အကျိုးကျေးဇူး မခံစားရသေးဘူး
နိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေ၊ ထောက်ပုံကုလ္ပာမြှုပ်နှံမှုတွေ၊ ချေးစွဲတွေ ဆုတေသာ
တွေက ပါးစပ်ပြောသဲ ရှိသေးတာ။ ဘယ်တော့ဘယ်သဲ ရောက်လာမယ်ဆုတေသာ
မသိရသေးဘူး။ အကတ်လက္ခဏာဒဲပျော်တွေ၊ အရိုင်အဟန်ကတော့ အခြား

କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର କ୍ଷିପିତ୍ତ କାହାରେ ଯେଉଁ ରତାଯି । କିମ୍ବା କାହାରେ ଯେଉଁ ରତାଯି କାହାରେ ଯେଉଁ ରତାଯି । କାହାରେ ଯେଉଁ ରତାଯି ।

ကျေးတက်မီးပျားရော

လွှတ်လပ်တဲ့ ရေးကျက်စီးပွားရေး၊ ရည်ရွယ်ချက်က အပြိုင်အဆိုင် ရေးကျက်ဝင်ဖို့ ကြိုးသားရင်း ရေးလျှော့တာတွေ discount တွေ သူ့ထက် မီ ၌အောင် လုပ်ကြတာကြောင့် စားပုံးသုတေသနတွေက ရွှေ့နှင့်သက်သက် သာသာ ဝယ်ယူနိုင်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ အခု လတ်တလော မြင်တွေ့နေရတာက တော့ ရေးကျက်စီးပွားရေး မဟုတ်ဘဲ ရေးတက်စီးပွားရေးသာ ဖြစ်တယ်။ ရေးတက်တဲ့ သတင်းတွေပဲ တစ်ပျိုးပြီးတစ်ပျိုး ဖတ်နေရတယ်။ ရေခွဲနှင့် အမိုက်ခွဲနှင့် တိုးမယ်ဆိတ်တဲ့သတင်း ဂျာန်ယ်တစ်စောင်မှာ ဖတ်ပြီးလို့ နောက် ရွှေ့နယ်တစ်စောင် ကောက်ဖတ်လိုက်တော့ မိတားအတွေလည်း တက်၌မယ် တဲ့၊ အမိုးရကဗျာလွှာက ရေးနှင့်တွေ အဆပေါင်းများစွာ တက်သလို ပုဂ္ဂလိက တလွှာက ရေးနှင့်တွေလည်း ‘ခေါင်နိုက်အောင်’ မြင့်တယ်လို့ ဆိုရလောက် အောင် မင့်တက်နေတယ်။

ଶାପର୍ଦ୍ଦିତାଯ

အုံပျောန်းနဲ့ ပြင်တက်နေတဲ့ ရေးနှစ်းတွေအကြောင်း ညည်းသူ။
ကြတဲ့ သာမန်ပြည်သွေးချဲ အသံတွေဟာ သတင်းသမားတိုင်းရဲ့ နားတွေထဲ
လဲနိုင်အောင် ဝင်ဇောက်အကြောင်းဖြစ်လိုလဲထဲရဲ့အသံနဲ့ ပြည်သူလှယ့်
ပဲ့ အခြေအနေမှန်ကို ထင်ဟပ်ဖော်ကျိုးရတဲ့ သတင်းသမားများအနေနဲ့
ဒီသတင်းမျိုးတွေကို လျှစ်လျှော်ထားရင် တာဝန်မကျေရာ ကျေတယ်။ သတင်း
သမား 'အာပတ်'သင့်တယ်။ ဒါကြောင့် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တဲ့
ဆတင်းတွေကို အားရပါးရဖော်ပြသလို အနုတ်လက္ခဏာဆောင်တဲ့ သတင်း
ဆွောက်လည်း မရေးချင်ပေမဲ့ ရေးကြရတယ်။ မရေးချင်လို ဖုံးဖို့ထော်လိုင်
အပ်နဲ့ထွင်းရမယ့်ကိစ္စကို ပုသိန်းပေါ်ကိုရသလို ဖြစ်သွားနိုင်လိုပါ။

ပြည်သူမှတ် စီစဉ်ချမ်းသာဝေးသွင်တယ်ဖို့ရင်

၂၀၁၁ ခုနှစ်ဟာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ကာလအတွင်းမှာ သက်တဲ့ လူပုံရားမှာ အရှုံးခံ့နှစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ရလိမ့်မယ်။ ၁၉၈၈ အရေးတော်ပြီးကတော်လာ ပြောင်းနိုင်း၊ နောက်တစ်နှစ်လာ ကောင်းမြှုပ်နှံ သောင်မတင် ရေ့ပက္ခ ဒီလယ်လယ်ကြီး ဖြစ်နေခဲ့ရတာကို အားလုံးက စိတ်ပျက်လက်ပျက် ဖြစ်နေကြရတယ်။

စစ်ဆေးချမ်းရေး ဖုန်းသီမီး

၂၀၁၁ ခုနှစ်ရောက်တော့ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ပြောင်းလဲမှုမှတ် ဆက်တိုက်ဆိုသလို ဖြစ်လာတယ်။ ၁၉၆၂၂ ခုနှစ်ကတည်းက အာဏာသိမ်း အပ်ချုပ်လာခဲ့တဲ့ တစ်သွေးတစ်သံ တစ်မိန့် စစ်အပ်ချုပ်ရေးကို ပျော်သီမီးကြောင်း တရားဝင် ထုတ်ပြန်ကြည်းပြီး စိန်ကြီးချုပ် စိတ်ချုပ်ကြုံသီမီးစိန်က လွှတ်တော်က ရွှေးချယ်တင်ပြောက်လိုက်တဲ့ သမွတ် ဦးသီနှစ်ကို အာဏာလွှာပေးလိုက်တယ်။ နအဖအစိုးရကို ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့ စိတ်ချုပ်ပြီး သန်ချေလည်း အဖိုးရရာတဲ့ တပ်ရာတဲ့ အားလုံးက အပြီးစဲ ယူသွားတယ်။ သမွတ်ဦးသီန်စိန် ရာထူးလက်ခံရယူတဲ့ ပိုမိုချိန်းမှာ သုန္တတော့ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလုယ်များဟာ ပြည်သူလှယ်က ရွှေးကောက် တင်ပြောက်လိုက်သူများ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်သူများရဲ့အေးသောထားကို အမြှေတ်း လေးစားလိုက်နာပြီး ပြည်သူများ စိတ်ချုပ်အေး ဖော်ပြည့်သွေးပေးလိုက်သူများ ဖြစ်တဲ့အတွက်။ ပြည်သူများရဲ့အေးသောထားကို အမြှေတ်း လေးစားလိုက်နာပြီး ပြည်သူများ စိတ်ချုပ်အေး ဖော်ပြည့်သွေးပေးလိုက်သူများ ဖြစ်တဲ့အတွက်။

သမိုင်းဝင် ပြောကြည်ချက်

အဲဒီနောက် ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် ကုန်ခါနီးမှာ နေအိမ်အကျယ်ချုပ်တ ပြောကြည်ချက်တဲ့ ဒေါ်အောင်ကြည်းနှင့် အစိုးရဝင်ကြီး ဦးဆောင်ကြည်း တွေ့ခဲ့တယ်။ ဦးအောင်ကြည်းနှင့် တွေ့ခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက် မတူတာတွေ ဖယ်ထားပြီး တူတာတွေ အတူလက်တဲ့ လုပ်ဆောင်သွားမယ်ဆိုတဲ့ သမိုင်းဝင် ပူးတွဲပြောကြည်သူချက် ထွက်လာတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်းက ပြောင်းလဲမှုလမ်းစ ကို မြင်တွေ့နေပြီး သမွတ် ဦးသီန်စိန်ဟာ ပြောင်းလဲမှုကို အုန့်တကယ် လိုလားသူဖြစ်တယ်လို့ သူ ယုံကြည်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့တယ်။

တင်မယ်၊ ဝင်မယ်

အဲဒီနောက်တော့ ရော့တောင်ကြီး အရည်ပျော်ကျေားလို့ အပြောင်းအလဲတွေ ဆက်တိုက် တွေ့ဖြင့်လာရတယ်။ ရော့ဝတီဖြစ်ဆုံးရေကာတာ စီးပါးနှင့် ပြည်သူများရဲ့ဆန့်ကို လိုက်လျော့တဲ့အနေနဲ့ဆိုပြီး သမွတ်က ရုပ်ဆိုင်းထားဖို့ အွေ့ကြုံကြုံးခဲ့တယ်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် အပြောင်းအထန် ဆန့်ကျင် ဝေဖော်ခဲ့ကြတဲ့ အမေရိကန်၊ အဂ်လန့်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံတွေက တိုကြီး၊ ဝန်ကလေးတွေ ဝင်လာမခဲ့ တသေသဲ ဖြစ်လာတယ်။ ကုလို ထောက်ပံ့မှုတွေ ပြန်ပေးမယ်၊ ချေးဇွဲတွေ ပေးမယ် စတဲ့အသံတွေလည်း ကြားလာရတယ်။ နောက်ဆုံး အပြောင်းအလဲကတော့ လူတိုင်းကို ပါးစပ် လောင်းလောင်းနဲ့ မယုံးနိုင်အောင် ဖြစ်ကြရတဲ့ကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်း၊ NLD ပါတီက နိုင်ငံရာပါတီအော် မှတ်ပုံတင်ပြီး ရွှေးကောက်ပွဲမှာ နေရာပြည့်ဝင်ပြီး အရွှေ့ခံမယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်းကိုယ်တိုင် ပါဝင် အရွှေ့ခံမယ်လိုလည်း တရားဝင် ထုတ်ပြန်ကြည်းခဲ့တယ်။

ယုံကြည်မှု တိုးစေ

ဒီဖြစ်စဉ်တွေ အားလုံးဟာ ပြည်သူအားလုံး ရွှေ့လန်း အားတက်စေတဲ့ အပေါင်းလက္ခဏာ သတင်းတွေ ဖြစ်တယ်။ သမွတ် ဦးသီန်စိန်အားရ အပေါ်မှာလည်း ယုံကြည်မှု တိုးလာစေတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာလည်း မျက်နှာတဲ့ လှယ်ကာတယ်။ ဒီခြေလှမ်းတွေအတိုင်း ပြောင့်ဖြောင့်တန်းဆောင်း ဆက်ပြီး

လျှောက်လုပ်သွားရင် ပြည်သူ့အားလုံး တောင့်တနောက်တဲ့ အကြောက်ထမ္မာ အားလုံး ကင်းစင်တဲ့ စစ်မှန်တဲ့ ဒီပိုကရခိုပန်းတိုင်ကို ရောက်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်နိုင်ပါတယ်။ လမ်းချော် မသွားအောင်လည်း သတိရှိပြုပါမယ်။

ဗုဒ္ဓနဲ့ မပေါ်ရဘောင်

အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေ မျက်နှာပန်း လုနေတဲ့အရှင်မှာ ယုံကြည်မှုအပေါ် ဒို့ဟာ သံသယပွားစေတဲ့ အနဲ့ လက္ခဏာပြု ကိစ္စရှုပျေားကို ရှင်းလင်း ဖယ်ရှားပစ်စေချင်ပါတယ်။ သတင်း သမားတစ်ယောက် အနေနဲ့ ပြည်သူများရဲ့ အသံတွေကို အမြဲ နားစွင့်နေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြားသိမြင်တွေ့ရတဲ့ ပြည်သူ့အသံတွေနဲ့ ပြည်သူ့သွေးတွေကို သက်ဆိုင်ရာများ သိအောင် တင်ပြချင်ပါတယ်။ အပ်နဲ့ထွင်းရမယ့် ကိစ္စကို ပုလိနဲ့ ပေါက်ရတဲ့အဖြစ်မျိုး ရောက်မသွားစေချင်လိုပါ။ ထောင် ထဲမှာ ကျို့ရစ်သွေးတွေ ကိစ္စနဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး ကိစ္စကတော့ အခု တလော အဆက်မပြတ် ရေးခဲ့တာကြောင့် ဒီတစ်ခါ မရေးတော့ပါဘူး သား ရွှေအိုးထမ်းပြီး ပြန်လာမှာကိုပဲ စောင့်မျှော်ပြုပါတော့မယ်။

ဘယ်သွား မပြောကြလို့

အခု ပြောချင်တာက ရာနယ်တွေမှာ သတင်းအဖြစ် ပါနေဖော့ ဘယ်ပါတီ၊ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းတွေကဗု အရေးထားပြီး ပြောတာဆိုတာ မရှိတဲ့အတွက် စာဖတ်ပရိသတ်များက နေ့စဉ်မပြတ် ဖုန်ဆက်ပြီး ရင်စွဲ့ နေကြတဲ့ အကြောင်းတွေပါ။ သူတို့အတွက်တော့ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ အရင်ဆုံး ပြောကြတာကတော့ ရထားခတွေ ဆယ်အတိုင်းတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇော်မှာ မိုးရထားက သာမန် ပြည်သူများ အတွက် အမိုက် အသားထားရတဲ့အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့နေလုပ်တဲ့အတွက် ဘတ်စိကားခ ၂၀၀ မတတ်နိုင်လို့ မြို့ပတ်ရထားကို ဘာစ်ဆယ်ပေး စီးပွားရတယ်။ အခု မြို့ပတ်ရထားက အသွားအပြန် ၂၀၀ ပေး ဝယ်စီးရမှာဆိုတော့ အများကြီး ခက်ခဲသွားပါတယ်။ ရန်ကုန်- မန္တလေး ကားခတွေက တစ်သောင်းအထက် ပေးရတော့ ဆင်ခဲသွားများ မစီးနိုင်ကြဘူး။ ရထား စီးရင် တစ်ထောင်းတောင်းကျတော့ ရထားပဲ အားကိုးရတယ်။

ဧောက်စီးပွားရေး

ရထားအတက်တဲ့နောက်က လိုက်တက်လာတာက တာနိုအထွေး ပြည်တွင်းဆို့နှစ်ဆယ်က တစ်ရာ။ ပြည်ပဆို့သုံးဆယ်က ပါးရာ ပြစ်သွား တယ် ဆိုတဲ့သတင်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိစ္စ ပြောလို့ ပါးစင်တော် မပိတ်ရ သေးခေါင်မှာ နောက်ထပ် ရာနယ်တွေထဲ ပါလာတာက ပီတာခတ္ထလည်း နောက်ထပ် တစ်ဆုံးပြီး တက်ပြီးမယ်ဆိုတဲ့ သတင်း။ ပြီးတော့ ရေခွဲနဲ့ အမြဲကိစ္စတွေလည်း တို့ပြီးမယ်တဲ့။ ရေးကွက်စီးပွားရေးဆိုတာ အပြုံးအဆိုင် ရေးတွေလျှော့ဇာရင်းကြလို့ စားသုံးသူတွေ သက်သာ အျားလျှော့ဇာရင်းတယ်လို့ ဆရာတွေက ပြောကြပေ့ လက်တွေများတော့ ရေးတွေ တက်ချင်တိုင်းတက်နေလို့ ရေးကွက်စီးပွားရေးလို့ မပေါ်ဘဲ ရေးတက် စီးပွားရေးလို့ ဒေါ်ချင်တယ်လို့တော် ညည်းညာ။ ပြောဆိုနေက ခုံတယ်။

ဝါးသာရမှာလား ဝိုးနည်းရမှာလား

အဲဒိုလို ညည်းညာသွေးတွေ ကြားနေရသိနဲ့မှာ ထူးဆန်းတဲ့ သတင်း တစ်ယုံး ဖတ်လိုက်မိတဲ့အတွက် ဝါးသာရမှာလား ဝိုးနည်းရမှာလား နှော်ဗျားမှုရရှိတဲ့ ခံစားမှုတစ်မျိုး ပေါ်စီးတော်တယ်။ သတင်းက J-1-1-၂၀၁၁ ထုတ် Popular News ရာနယ်။ အတွေ့၏၊ အမှတ်၏ ၄၆ မှာ ပါလာတာပါ။ 'ရန်ကုန် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး နိုင်ငံတော်သို့ တစ်နှစ် သိန်းထောင်ချီ ပြန်သွေးပေးနိုင်းလို့ ခေါင်းစီးတော်ထားပါတယ်။ လိုရင်း ပြောရရင်တော့ နိုင်သာ ၁၅ ရက်နောက ပြည်သူ့ကျို့မာရေး တူဂျာသို့လို့မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကျို့မာရေး အသုံးစုရိတ်ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးမှုမှာ ရန်ကုန် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးက ဆေးရုံအုပ်ကြီး ဒေါ်ကြော ဒေါ်နှာနှိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးနှင့် သက်တမ်းအရှည်စုံဖြစ်သည့် ရန်ကုန် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးမှ ယခုနှစ်များအတွင်း နိုင်ငံတော်သို့ တစ်နှစ်လျှင် ကျေပ်ငွေ သိန်းပေါင်းထောင်ချီ၍ ပြန်လည်ပေးသွင်းနိုင်ခဲ့ကြား ပြောကြား ခဲ့သည်လို့ ရေးထားပါတယ်။

ဆိုတ်မျှော်ပေးက ဝင်ငွေ

'ဖြည့်ဆည်းစရာများ ရှိနေသည့်ကြားကပင် နိုင်ငံတော်သို့ ယခုနှစ်

ပထမ လေးလေပတ်က ငွေကျပ် သိန်း ၁၃၀၀ နှင့် ဒုတိယ လေးလေပတ်စွဲ
ငွေကျပ် သိန်း ၁၂၀၀ ကျော် ပေးသွင်းနိုင်ခဲ့ကြောင်း ငိုင်က ထပ်လောင်
ပြောကြားသည်။ ယင်း ပြန်ပေးသွင်းနိုင်ခဲ့သည့် ငွေကြားများမှာ စရိတ်
မျှပေး တစ်ခုတည်းက ပြန်လည်ပေးသွင်းခဲ့သည့် ပမာဏဖြစ်ပြီး တုခြား
ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကောက်ခံထားသော ငွေကြားမှာများ ပပါတာ
သေးကြောင်း ဒေါ်နှစ်သာက ဆိုသည်'လို့ ဆက်ပြီး ဖော်ပြထားပါတယ်'
သိသတ်းရှိ အတိပြီးတဲ့အခါ ပါရထားဌာနလို့ လျှပ်စစ်ဌာနလို့ ဌာနကြော်
တွေက နှစ်စဉ် ကျပ်ငွေ သိလျှော့ရှုနဲ့ချိပြီး အရှုံးပြန်ချိန်မှာ နိုင်ငံတော်ကို
တောင် ငွေပြန်သွေးပေးနိုင်တယ်လို့ သိလိုက်ရလို့ 'တယ်ဟုတ်ပါလာ'
ဆိုပြီး ဝစ်သောသလို ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။

ဓားရုံဆိုတာ ရေးရုံမဟုတ်

ဒါပေမဲလို့ ချက်ချမ်း ပြန်တွေးကြည့်လိုက်တော့ ရေးကွက်စီးပွားများမှာ
ဆိုတဲ့အတဲ့မှာ ဓားရုံတွေပါ ထည့်ထားတာလားဆိုပြီး စိတ်ထဲ စနီးစင်နှင့်
ဖြစ်သွားရတယ်။ ဓားရုံဆိုတာ စီးပွားရာတဲ့ ရေးရုံကြီးမှ မဟုတ်တာ
အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့ဓားရုံဆိုတာ ပြည်သူပြည်သားများရဲ့ ကျွန်းမာဇား
စောင့်ရောက်မှုအတွက် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာဏ္ဍာင်က ထုတ်ယူ ပုံးပေးထားတာ
ဖြစ်တယ်။ ကိုလိုနိုဝင်ကဲတယ်၊ အဆပလခေတ်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် စတဲ့
ခေတ်တိုင်မှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဏ္ဍာင်နဲ့ ရုပ်တည်ခဲ့တာချည်း ဖြစ်တယ်။ ကိုလို
ခေတ်နဲ့ အဆပလခေတ်တွေမှာ လူနာခွောက် စားရေးသောက်ရေးပါ အောင့်
က တာဝန်ယူပါတယ်။ အပြင်က အဓာအဓာတွေနဲ့ မတည်မှုဘုရားလို့ အိမ်က
ထမင်းပို့တာတောင် အားမပေးပါဘူး။ လိုအပ်တဲ့ စွမ်ပြုတ်၊ နွားမျိုး ဆန်ပြုတ်
စတာတွေလည်း ဓားရုံကပဲ ပေးတယ်။ အဲဒေါကတဲ့ ရန်ကုန်ဓားရုံကြော်
နဲ့ မန္တလေး ဓားရုံကြီးတွေမှာ ထမင်းပေါင်း ဘျိုင်လာအုံကြီးတွေနဲ့ အထဲ
လျှော့ ဘျိုင်လာကြီးတွေပါ ထားရပါတယ်။

နားလည်းစိုး ခက်

အဲဒေါကတဲ့ ပြည်သူ့အားလုံးအတွက် အခါမဲ့ ဓားကျခွင့် ရှိတယ်
ငွေကြား တတိနိုင်သူများအတွက် အထူး ပိုက်ဆံခန်းတွေလည်း ထား
တယ်။ အခုခေတ်မှာ အခြေအနေအရ စရိတ်မျှပေး'ကျွန်းမာရေး'ဆုံး

ဆုံးလာတာကို နားလည်းနိုင်ပေမဲ့ အဲဒီ 'စရိတ်မျှပေး'ကရတဲ့ ငွေကြား
လို့ အစိုးရက ပြန်ယူတယ်ဆိုတော့ နားလည်းစိုး ခက်ပါတယ်။ လုပ်ငန်း
လို့ မကောင်းဘူးလို့လည်း ထင်ပါတယ်။ ဒီလိုက်စွဲတွေဟာ သမ္မတလီးသိန်းမျိုး
အစိုးရ ရွှေမျက်နှာစာများ ကြိုးစားပစ်းစား လုပ်ပြန်တဲ့ ပြည်သူတွေ စိတ်
ကျိုးသာခေစိန်လိုတဲ့ လုပ်ငန်းအတွက် ထိခိုက်ပေါ်တယ်။ အဲဒေါကြော်
ဒီအချက်တွေကိုလည်း ပြုပြင်ပါပြီးလို့ တိုက်တွေနဲ့ မီးဆောင်လိုက်ရပါတယ်။

၂၁၁ ၁၂၁

ဝါတွရဝါ ဒီဂိုဏ်ရေး

လွှတ်လပ်တဲ့ ပုဂ္ဂလိက စာနယ်ဇင်းတွေ ပေါ်ထွက်လာတာ ဆယ်စုနှင့် တစ်ခုသာသာပဲ ရှိသေးတာကြောင့် သိပ်ပြီး အသာမကျေလှသေးပါဘူး၊ လူငယ်တွေအနေနဲ့ မှုဆိုစိုင်သင် စမ်းတဝါးဝါး လုပ်နေရလို ချွဲတ်ချော် တိမ်းတောင်းတာတွေ ရှိသေးတယ်။ အထူးသဖြင့် လူထိစိတ်ဝင်စားတဲ့သတင်း (Public interest)နဲ့ သည်းခြေခံကို (sensational)သတင်း မန္တြော်နှင့် လို အပါရောင် သမ်းသွားတတ်တယ်။

ဒုံးပေါ် ပေါင်ဒေါ် ကိစ္စတွေ

ရှာနယ်တွေ ပေါ်ထွက်လာကတည်းက စာတွေ အဆက်မပြတ် ရေးလာခဲ့တယ်။ အဲဒါထဲမှာ စာနယ်ဇင်းကျင့်ဝတ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ စာတွေ အမျှေးဆုံး ရေးဖြစ်တယ်။ စာနယ်ဇင်းမလူ့ပိုင် ခြေစားပြီး ယိုင်နဲ့မသွားပေါ်တာကြောင့်ပါ။ နိုင်ငံဝန်ကို ထမ်းထားတဲ့ မလူ့ပိုင်ကြီးလေးခုမှာ ဘယ်တစ်ခုက ခြေစားခြေစား၊ နိုင်ငံဆိုတဲ့အိမ်ကြီး ယိုင်နဲ့သွားမှာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်တာကိုယ် လုံအောင်ကာတဲ့အနေနဲ့ ကျင့်ဝတ်နိတိတွေအကြောင်း အမိကထားပြီး ရေးနေတာပါ။ ကြိုးကျယ်တဲ့ ကိစ္စကြီးတွေမှ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒုံးပေါ် ပေါင်ဒေါ် ကိစ္စတွေ၊ ရုပ်ရှားဝတ်တားလွှာ၊ ကံစမ်းမဲ့နှုံးကိုတာမျှေးတွေကအစ ရေးသေးတယ်။ ရေးလွှန်အားကြိုးလို နေရာတကာ ဝင်ပါနေတာပဲလို တောင် ပြော သူတွေက ပြောကြတယ်။

လူငယ်တွေက ရင်ဖွဲ့ကြ

တရီး လူငယ် သတင်းသမားလေးတွေကတော့ ‘အဘရမ်’ ကျွန်းတော်တို့ဟာကလည်း ရေးပေးပါပြီး ဆိုပြီး သူတို့ကြိုးတွေရတဲ့ အခါး အခဲတွေကို ရင်ဖွဲ့ကြတယ်။ သတင်းတစ်ပုံး အတည်ပြုချက်ချင်တို့ ဌာနဆိုင်ရာတွေ သွားတဲ့အပါ ဝင်ခွင့်ရို့တွေက မလွှယ်တဲ့အကြောင်း

ဝင်ခွင့်ရို့တွေကတော့လည်း တာဝန်ရှိသူကို တွေ့ခွင့်မရတဲ့အကြောင်း ဆွဲချွဲ ပေါ်ခဲ့ရလို ပြောတဲ့အတိုင်း ရေးလိုက်ပြီးခါမဲ မရပြောပါဘူး၊ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောင်းတဲ့အတွက် အချောင်တရားဆဲဖြစ်ရတဲ့အကြောင်း စတုတတ္ထ အကြောင်းတွေ မနည်းပါဘူး။

ဝန်ကို မျှထမ်းရင် ပေါ်တယ်

သူတို့ပြောတဲ့ အဲဒီအကြောင်းတွေလည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ တစ်နှစ်လုံး ပိတ်ထားရတဲ့ စက်ရှုကို လူကြီးလာမှ ဖုန်ခါပြီး လည်ပြုသလို ပြောင်းလို တာမျိုးတွေ ရုပ်တစ်ပုံးကရုပ်သလို သိလိုပြုခြင်းကြောင့် ရေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီမိကရေခံခဲ့၊ အနုစ်သာရဖြစ်တဲ့ လွှတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့် ဆိုတဲ့အချက်ဟာ ဝန်ထမ်းများ အပါအဝင် လူတိုင်း အကျိုးဝင်တာကြောင့် သူ့ကရွှေ့နဲ့သူ တာဝန်ရှိသူများကို ပြောဆိုပိုင်ခွင့် ပေးထားတယ်ဆိုရင် တော်စုံတန်နဲ့ ကိစ္စများကို နိုင်ငံတော် အဆင့် သတင်းစာရင်းလင်းပွဲကြီးများတောင် လုပ်ဖို့ မလိုတော့တဲ့အကြောင်း လည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ဆိုတာ မျှပြီးထမ်းရင် ပေါ်ပါတယ်။ တစ်ယောက် တည်း အားလုံးထမ်းထားရင် ဝန်ပြီး အလုပ်မတွင်ပါဘူး။

ဘဝ်ဓကျချင်ဘူး

နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး တစ်မိန့် တစ်အာဏာနဲ့ အပ်ချုပ်တဲ့စနစ်ကြီး အောက်မှာ နေခဲ့ရတာဆိုတော့ ဒီမိကရေခဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တွေနဲ့ ဘယ်သူမှ အသာမကျေကြသေးဘူး၊ ဘယ်ကိစ္စမဲ့ဆို အသေးအွဲလောက် အစ အထက်ကို မေ့ကြည့်နေကြတယ်။ အထက်ကုန်းမှ လုပ်တယ်။ မဆိုင်ရင် မလုပ်ဘူး။ ကြာလာတော့ အထက်ကဗျာတွေလည်း မျက်စီ ဒေါက်ထောက်ကြပြီး နေရာတကာ ဝင်ပါရတဲ့အဖြစ်ကို ရောက်သွားတယ်။ အခုံတော့ ကြားမေ့၊ အတိနေရတာတွေကို တယ်ပြီး ဘဝ်ဓကျချင်ဘူး မြှင့်ဆုံးရေကာတာ စိမ့်ကိန်း ရှင်ဆိုင်တယ်ဆိုတုန်းကလည်း သမ္မတကြီး အမိန့်အရာ ဝန်ကြီးများရုံးကို ဟိုတယ်ဖွံ့ဖြို့ ပုဂ္ဂလိက ငါးမယ်ကိစ္စ ဖျက် လိုက်တော့လည်း သမ္မတကြီး အမိန့်အရာ မိတ္တာခေါ်ကို ချက်ချင်းကြီး ဤပါ/- မကောက်ပေးသေးဘူး၊ ၃၅/- ပဲ ကောက်ဦးမယ် ဆိုတာလည်း သမ္မတကြီး ညွှန်ကြားချက်အရာ နေရာတကာ သမ္မတကြီးအမိန့်ရမှ ညုံတာ ချည်း ဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။

အပိန့်မရရင် ဘာမှမလုပ်

ဌာနတိုင်း၊ ဌာနတိုင်းက ဘယ်ကိစ္စမဆို သမွတ်ကြီးအပိန့်အရ လုပ်တယ်ဆိုတော့ သမွတ်ကြီးအပိန့်မရရင် ဘာမှမလုပ်ဘူး ဆိုတဲ့သော သက်ရောက်နေတယ်။ ဆိုင်ရာတွေအနေနဲ့ တာဝန်ယူမှု မရှိသလိုလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဒါလိုနဲ့ အာဏာရှင်စနစ် ပြန်ဖြစ်သွားမယ် အန္တရာယ်ရှိပါတယ်။ ဒီလို မဖြစ်ရလေအောင် သတင်းမီယာတွေက ရေးသင့်ဘာတွေနေ့ ထောက်ပြသင့်တာတွေ ထောက်ပြနေကြတာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ သတင်းသမားတွေလည်း ရိပ်ကျက်ထဲက ပန်းခြံနဲ့ ကလေးကဓာဂျာင်းတွေ ထဲမှာ ကန်ထရိုက်တို့ဟောကိုတဲ့ ကိစ္စ ဘောလုံးကျော်တွေကို ရောင်းစားထဲ ကိစ္စ ဘီအိတ်စနစ်နဲ့ ခုံကျော်တဲ့ ထောက်မပုံကိစ္စဆိုတဲ့ အသေးအခြား ကိစ္စမျိုးတွေကို ရေးပနေချင်ပါဘူး။ ဟိုလာရီကလင်တန်နဲ့ သမွတ်ကြီးတွေတဲ့ကိစ္စ ထိုင်းဝန်ကြီးချုပ် ယင်းလတ်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တွေတဲ့ကိစ္စ ကောအိုင်အောင် အနီးရ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွေ တွေတဲ့ကိစ္စ ပိယက်နိဝင်ကြီးချုပ် နေပြည်တော် ရောက်လာတဲ့ကိစ္စ စတဲ့ သတင်းကြီးတွေကိုသာ ရေးချင်ကြပါတယ်။

ကြေတော့ ရွာတဲ့

ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့အကြောင်းအနေက ဒီမိုက်ရေးပါဘာ ကြေတော့မှာ ရွာတဲ့ ပေါက္ခရဝသို့လို စွဲတို့လိုတဲ့သူကိုသာ စွဲတို့နေသလို ဖြစ်နေတယ်။ ကွက်ကျားမို့နဲ့ဝေးထဲ့ မြောက်သယောင်းနေတာတွေအတွက် ဘယ်စုံက တာဝန်မယူကြဘူး။ တာဝန်ယူမယ့်သူ သိအောင်တော် ပြောမပေးကြဘူး အဲဒီလောက် ဒေါ်ငါးရောင်ကြတာ။ သတင်းသမားတွေက သတင်းသမားတာဝန်ကျေဖို့အတွက် ရေးပြီ ထောက်ပြု ဝင်လုပ်ကြရတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအတွက် အမှန်စံရာ အပြိုးအတော်ရာ ဒီအားတွေ အပေးခံရတာတွေက လွှဲပြီး ဘာကိုယ်ကျိုးစီးပွားရုံ မပါပါဘူး။

ကော်ပုံးဆွဲ စလေကားထစ်း

အမှန်စံ၊ အပြိုးအတော်ခံပြီး ဘာကြောင့် စာတွေရေးနေသလဲလို ဖော်ရင် ကိုယ့်တာဝန်ကျေချင်လိုပါလိုပဲ ဖြေရရှိမယ်။ ဝါသနာအလောက် သတင်းသမားအလုပ်ကို လုပ်တော့ သတင်းတွေ ဝေဖန်သုံးသော်ချက်တွေ

ဆောင်းပါးတွေ ရေးရပါတယ်။ မရေးချင်လည်း ရေးရပါတယ်။ ဒါ သတင်းသမားတာဝန် ကျေမှုကို လျှော်လိုပြစ်လာရင် ရောက်ထဲ့ထော် မှာ ကျေတဲ့တာဝန်ကို ကျေပွဲနိစ္စတမ်းဆောင်ဖို့ လိုတယ်လို ယူဆပါတယ်။ ကျော်းသားသာဝတုန်းက ကျော်းသားသာဝန် ကျေပွဲနိစ္စတယ်။ ကော်ပုံးဆွဲ လေ့ကားထစ်း။ ဂိုစတားကပ် လုပ်စရာရှိသူမျှ အားလုံး လုပ်ခဲ့တယ်။ ကျော်းသားသာဝတာနဲ့ သတင်းစာလောက် ရောက်တော့လည်း တာဝန် ကျေအောင် ကြိုးစားခဲ့တယ်။

နာင်တဲ့ မရပါဘူး

တာဝန်ကျေအောင် ကြိုးစားရင်း ထောင်ထဲလည်း ရောက်တယ်။ တို့ကို ကျေနှင့် လည်း ရောက်ခဲ့တယ်။ ဝစ်းမနည်းပါဘူး။ နောင်တဲလည်း မရ ပါဘူး။ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်တာပဲ။ သူတို့လည်း သူတို့အလုပ် သူတို့ လုပ်ပြီး ထောင်ထဲ့တာပဲလို သဘောထားလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတာတေားတာ တွေလည်း မရှိပါဘူး။ အခုလည်း သတင်းသမားအလုပ် လုပ်နေပြုဖြစ်တာ ကြောင့် ရေးစရာရှိတာ ရေး ထောက်ပြသင့်တာ ထောက်ပြ လုပ်နေရ ပါတယ်။ ဘယ်သူ့အပေါ်မှာမ မလိုမှန်းထားစိတ် မရှိပါဘူး။

ကျောက်စာတိုင်ကြီးလို

ချစ်သူကိုသာသော မှန်းသူကိုနာခေါ် မရှိစေရဘူးဆိုတာ သတင်းသမားတို့း လိုက်နာကျော်သုံးရတဲ့ အကြောင်းအကျော်း ကျော်ဝတ်တစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။ သတင်းသမားဆိုတာ ဘယ်သူ့မှုက်နာမှ မကြည်ပါဘူး။ ပြည်သူလူထဲရဲ့ ခုံနှုန်း တစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည်ပါတယ်။ မြောက်လိုလည်း မဇကြောက်ရပါဘူး။ မဇမြောက်ရပါဘူး။ ကျောက်စာတိုင်ကြီးလို ဆြောင့်ပတ်တည်းကြည်ရပါတယ်။ အခါခိုင်းမီးး ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရောက်ရပါမယ်။ ရေးစရာရှိရင် ရေးရပါမယ်။ ထောက်ပြ စရာရှိရှင် တောက်ပြရပါမယ်။ ဒါဟာ သတင်းမီးယာတို့၏ အလုပ်ပြုပါတယ်။

အောင်ခြေပုဂ္ဂန္တအတွက် သံတို့၏

အခုခလုတ်က ကုန်ဆုံးလွန်ပြောက်သွားတဲ့ ၂၀၁၁ ရန်စားမယ့်နှင့် စရာ ကောင်းလောက်အောင်ကို ထူးခြားတဲ့ဖြစ်စဉ်တွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်တိုက်ပေါ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်နှစ်အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရလိုပဲမယ်။

ညျှော်ပူး၏ အိုးချိုး

ပထမဗီးဆုံး ထူးခြားဖြစ်စဉ်ကတော့ ၁၉၆၂ ရန်ကတည်းက အာဏာသိမ်းပြီး အာဏာရှင်စနစ်နဲ့ အပ်ချုပ်လာတဲ့ စစ်အစိုးရရှိ ဖျက်သိမ်းပြီး အရုပ်သားအစိုးရ အသွေးပြောင်းလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ မိုလ်ချုပ်များကို သန်းချွေ သူ့အလိအလေ့ပောက် အာဏာစွဲနှင့်ပြီး အနားယူသွားလိမ့်မယ်ဆိတာ ဘယ်သူမှ မယ့်နိုင်ကြဘူး။ အလားတူပဲ မိုလ်ချုပ်များကိုသိန်းချွေ အာဏာ လွှဲပေးခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတော်သမွာတဲ့ ဦးသိန်းစိန်က မနေ့တစ်နောက်အထိ နာမည်ကိုတောင် မကြားချင်တဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်ကို ညျှော်ပူး၏ အိုးချိုး လက်ခွဲ နှုတ်ဆက်လိမ့်မယ်ဆိတာလည်း ဘယ်သူမှ မယ့်နိုင်ဘူး ဒေါ်အောင်နှစ်ယောက် လက်ခွဲနှုတ်ဆက်နေတဲ့နောက်က ခါးဝါးဆွဲထားတဲ့ မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ စာတို့ကို ရိမ်မြင်သံကြားမှာ ဖျတ်ခဲ့မြင်တွေ လိုက်ကရခိုန်းမှာ ကြည့်နေသူတို့၊ ပါးစင်ဟောင်းလောင်း ဖြစ်သွားကြတယ်၏ ဒီမြှင့်ကွြင်းမျိုး၊ မြှင့်တွေရလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူမှ မျှော်လင့်မထားခုကြဘူးဟု

ထောင်တန်းတဲ့ စကား

အဲဒီနောက်တော့ ထောင်းတန်းတဲ့စကားတွေဖြစ်တဲ့ ဒီမိုကရေးတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတို့ သမဂ္ဂွဲ့စည်းရေးတဲ့ ဆိုတဲ့စကားတွေကို အစိုးရဘာက်က ရော ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်တို့ဘက်ကပါ နေ့စွဲရက်ဆက် ရက်ရက်

ရောရော ဖောဖောသီသီကြီး ပြောဆိုလာခဲ့ကြတယ်။ အစိုးရရဲ့ အာဏာသူ ပါတီက ဒေါ်အောင်ကြီးတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အတိုင်းအား အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့တဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်ကို လွှတ်တော်ထဲမှာ လက်သွေ့တွေကြုံး ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည် လွှတ်တော်ထဲ ဝင်ရောက်လာမှာရှိ ပြုခိုးကြောင်း ပြောကြတယ်။ တိုင်းပြည်ကို ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ အရည် အချင်း ပြည့်ဝါး ဖြစ်ကြောင်း ရီးကျူးထောမနာပြုကြတယ်။

ရုကြည်တဲ့ ပြောတော်တယ်

ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်ကလည်း ၂၃ နှစ်လုံးလုံး အိုင်အမာကိုင်ခွဲ ထားတဲ့ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ရွှေးကောက်ပွဲရလဒ် အကောင်အထည်ဖော်ရော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံး လွှတ်ပေးရော သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးပွဲ မြှုလုပ်ပေးရေး ဆိုတဲ့အချက်တွေကို မပြောတော့ဘူး။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အထိ ပြောနေသေးတဲ့ ရွှေ့တိုင်ကြည်သာစာတမ်းတို့ ဒုတိယ ပင်လုံးညီလာခဲ့တဲ့ ဆိုတဲ့ စကားတွေလည်း မပြောတော့ဘူး။ အဲဒီအစား ဒီမိုကရေးလမ်းစ မြင်တွေ့နေပြီတို့ သမွာတိုးပြီနဲ့သိန်းစိန်ကို ယုံကြည်တယ်တို့ ဆိုတဲ့စကား တွေပဲ ပြောတော့တယ်။ တစ်ပေါက်က အထင်အမြင် လွှာမှာစရာဖြစ်နိုင်တဲ့ ထောင်သောင်းရှိတဲ့ လူစုစုဝေးကြီးတွေလည်း မလုပ်တော့ဘူး ရပ်ရှင် ငင်းသား၊ မင်းသမီးတွေ၊ အဆိုတော်တွေကို သီး၌့၏ တွေ့ဆုံးတာမျိုးတွေပဲ လုပ်တော့တယ်။

ရွှေ့လုံး ဒေါ်အောင်ကြည်တော်

သတ်းစာတွေ၊ ဂရာနယ်တွေဖော်ပြီး သီရသမျက်တော့ ဝစ်းသာ များ၊ အားတာက်စရာတွေချုပ်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ မိတ်မကောင်းစရာ သတ်းတွေ ကာလည်း ကြားမြှေကြားနေရသေးတယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုစွဲ ပြည့်တွင်းစစ် ရုပ်ခေါ်ကိုစွဲတွေလို့ ကိုစွဲကြီးတွေက ပေါ်လီရေးရာတွေမဲ့ ချက်ချင်း၊ အပြောမထွက်နိုင်သေးတာကို နားလည်လို့ ရတယ်။ ပေါ်လီရေးစွဲ နိုင်ရေးကိုစွဲပေါ်တွေမှာ စစ်အစိုးရလက်ထက်က ပုံစံအတိုင်း ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေတာတွေကတော့ မသင့်တော့ဘူး။ အစိုးရသား အပေါ်မျှ၊ ယုံရန်းနဲ့နဲ့ မျက်လို့ ဒေါ်အောင်ကြည်နေသူများရဲ့ သံသယ အွေ ပို့ပြီး တိုးလာစွတ်တယ်။

သိက္ခာကျေစရာ ဖြစ်၍

အထူးသဖြင့် အခုံတလော ရန်ကုန်ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသတွေမှာတော်ကြားနေရတဲ့ တော်သူတွေရဲ့ လယ်ယာမြေတွေကို အတင်းအကျဉ်းသိမ်းယူတဲ့ကိစ္စမျိုးဟာ လုံးဝမဖြစ်သင့်တဲ့ ကိစ္စမျိုး ဖြစ်တယ်။ ပြည်ထောင်းအစိုးရအာဖွဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေက စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နေတဲ့ လယ်မြေမှားကိုမသိမ်းဖြစ်ကြားထားတယ်လို့ ပြောနေပေါ့ အောက်ပြောတော့ သိမ်းယူမှုတွေ ရှိနေသေးတယ်။ သမုတ္တနဲ့ အသုတ္တမှား လွှာတော်မြေတွေမှားက ပြည်သူများ စိတ်ချိုးသာအောင် ဆောင်ရွက်ကြရမယ်။ ဥပဒေအထက်မှာ ဘယ်သူ့ ဖုန့်ပေါ့ အောက်ပြောနာအသီးသိမ်း၊ ဝန်ထမ်းတွေက အရင်စေတိကအတိုင်း အာဏာပါဝါပြုမြို့ နိုင့်ထက်စီးနှင့်ပြုမြို့ လာသိပေးလာတိယူတွေ လုပ်၍ ဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် အစိုးရ သိက္ခာကျေစရာ ဖြစ်ရတယ်။

အောက်ခြက် ပြည်သူတွေအတွက်

သာမန်ပြည်သူတွေအနှစ်က ဒီနိုက်ရေးရဲ့ အရသာကို ဘာတစ်ခုက မခံစားကြရတဲးသေးဘဲ စနစ်ဟောင်းကအတိုင်း ဟိန်းဟောက် ပြို့မြောက်ခဲ့ လယ်မြေအသိမ်းခံရဲ့ အမျိုးမျိုး လွည်းပတ်ပြီး ပိုက်ခံတောင်းတာ ခံရ ဆိုတာမျိုးတွေပဲ ကြိုတွေနေရလေတော့ အပြောင်းအလဲဆိုတာကို ဖုန့်နိုင်အောင် ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒီလို့ သိက္ခာကျေစရာတွေနဲ့ သံသယဖြစ်စရာ တွေ ပပေါ်အောင် အမြှန်ဆုံးလုပ်ဆောင်စွဲ လိုတယ်။ အောက်ပြောတဲ့ လူတွေရဲ့ဘာဝပါ ပြောင်းလဲမှ ပြည်သူတွေက ယုံကြည်လာမှုပါ။ အဲဒီဒု ဖြစ်စွဲ အောက်ပြောနဆိုင်ရာတွေကရပြီး ပြုပြစ်စွဲလိုပါတယ်။ အရေးယူသုတေသနတာတွေကို ထိုးဆောက်ရောက် လူသိရှင်ကြား အစေးယူဖို့ လိုပါတယ်။

ပြည်သူသံတော်စင့်

အထက်က တာဝန်ရှိသူ လူကြီးတွေအာဇာနဲ့ မြို့တာကာ နယ်တကာ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စမှုနဲ့သမျှကို သိမနေနိုင်ဘူး၊ အသေးအဖွဲ့ဆိုပေါ့ သက်လိုင်သူ ပြည်သူများအနှစ်တော့ သေရေးရှင်ရေးကိစ္စ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်တယ်။ လူကြီးတွေ အထိ သိသင့်တဲ့ကိစ္စတွေကို ရေးသားဖော်ပြပေးတဲ့ တာဝန်ကို သတင်းစား ဂုဏ်ထုတ်၊ မဂ္ဂဇင်းတွေက ယုံကြရတယ်။ အထူးသဖြင့် အခုံလို့ အတိုက်အင် နိုင်ငံရေးပါတီရယ်လို့ မရှိတဲ့အချိန်မှာ သတင်းဖို့ယာတွေက ပြည်သူလှယ့်

အသံတွေကို လွှိုင်ထုတ်ပေးနိုင်တဲ့ ပြည်သူသံတော်စင့်အပြည့် ဆောင်ရွက် ရပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းရုကြည်နဲ့ NLD ပါတီက အခုံအင် အတိုက်အင် ပါတီ မဟုတ်တော့ဘဲ အာဏာရ ကြိုခိုင်စွဲမြို့ရေးပါတီနဲ့ ဟောင်နှင့်တော်စင့် လို ဖြစ်နေပြီဆိုတော့ သာမေးပြည်သူများမှာ သတင်းဖို့ယာတွေပဲ အာဏာရှိ အားထား ပြုပါတော့တယ်။

သတင်းသေားဆိုတာကတော့ ဘယ်အနိုးရတာကိုတော်စင့် ပြည်သူ များနှာကိုသာ ကြည်ရမှာဖြစ်လေတော့ ဟိုဘက်က ပြို့မြောက် ကြည်မနေနိုင်ပါဘူး။ ဒါမှ စတုတွေမျှလိုင်လို့ အခေါ်ခံထိုက်မှာ ပြစ်ကြောင်းပါ။

မ ၁၂၀။

ချိုးစုံသော်တွေ့ရပါ

နိုင်ငြားရောက်နေတာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်နော်ဖြစ်တဲ့ ကျောင်သား
ဟောင်းတစ်ဦးယောက်က ဖုန်းဆက်ပြီး နှစ်သစ်ကူး နှုတ်ဆက်စကား ပြောပါ
တယ်။ ခုတေလာ နိုင်ငြားရောက်ပြန်မာတွေ့ အများဆုံးမေးတဲ့ 'တော်ဓတ်
ပြောင်းနေပြီလား' ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကိုပဲ မေပါတယ်။

သတင်းသမားတွေ နေရာပေးခံရ

ဒီမေးခွန်းက လွယ်လွယ်ဖြစ်လို့ ရတာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ပြောင်းတာ
တွေ ရှိသလို မပြောင်းတာတွေလည်း အများကြီးနှုန်းတော်ဆိုတော့ လိပ်ပုံ
လည်အောင် ပြောဖို့ဆက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် သူမေးသလို တစ်ခွင့်တည်း
ပြီးအောင် 'ပြောင်းတော့ပြောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မပြောင်းဘူး'လို့ ဖြေလိပ်
တယ်။ ပြီးမှ အသေးစိတ်သိချင်ရင် ခုတေလာ ရောဇ်နေတဲ့ ဂျာနယ်ဆောင်းမီ
တွေကို 'အွန်လိုင်း'က ဖတ်ကြည့်ပေတော့လို့ ပြောရတယ်။ ထိုးဆုံးပိုင်
တွေမှာတော့ ပြောင်းနေကြတာပဲ။ ဒီမိုက်ရေးဆိုတဲ့စကား နှုတ်ဖျားဖျား
သီးနှံကြတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လုံးလုံး လူရာသွင်းမံခဲ့ရတဲ့ သတင်းသမား
တွေကို နေရာပေးပြီး အင်တာပျော်လုပ်ကြတယ်။ ဂျာနယ်တွေထဲမှာ အရင်အ
နှာမည်လေးတော် ထည့်ရော်စွဲမာရဲ့တဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန္ဒစုကြည့်ရဲ့ ဓာတ်ပုံ
တွေ မျက်နှာဖုံးမှာ ဖော်ဖော်သီးကြီး ဖော်ပြုကြတယ်။ အရင်က NLD
ရုံးပေါ်က လုပ်းတော် ဖြတ်မေလျှောက်ရဲတဲ့သူတွေ ခုတော့ ရုံးထဲကို
ခေါင်းပေါက်မဲတတ် ဝင်ထွက်နေကြတယ်။

အကြွေးဝန်ထိကြီး

ပြောင်းတာတွေက အောက်ခြေကိုမရောက်တော့ တိုင်းသူပြည်သာ
များရဲ့ ဘဝတွေကတော့ ဘာမှတူးခြားမလောဘူး။ ဒုံးရင်းဒုံးရင်းပဲ။ တောင်၏

ဒေသတွေမှာ သေနတ်သံတွေ မစဲသေးသလို သားကိုပျော်ရတဲ့ နိုင်ဆုံး
လည်း လည်ပင်းကိုးတော်ရည် ဖြစ်နေရဆဲပဲ။ ဒီကြားထဲမှာ ရေးတော်
စီးပွားရေးကို လက်ညွှုးထိုးပြီး ဟိုက ရေးတက်ဆိုတော့
ပုံပြီးပင်ပန်းကြရတယ်။ တော့သူတော်သားတွေက ဂိုပြီးခံရတယ်။ မြို့မှာ
တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ကြိုဖုန်း ရွှေဖွေစားသောက်လို့ ရတယ်။ ယုတ္ယအား
ပလတ်စတ်တစ် ဂို့ကိုကောက်ရင်တော် ရဒေသောယ်။ တော့မှာကျမေတ္တာ
လယ်ယာအဲလုပ်ကလွှုပြီး တဗြား ဘာမှလုပ်စားစရာ မရှိဘူး။ သဘာဝ
ဘေးအန္တာယ်ကြောင့် သီးနှံတွေပျက်ရပြီဆိုရင် ကျောပေါ်မှာ အကြွေး
ဝန်ထိကြီး ကြီးသထက်ကြီးလာတော့တာပဲ။

ဥက္ကတစ်ဆယ် အနည်းဆုံး

မြို့ပေါ်ဆင်းခဲာသားတွေရဲ့ကျောပေါ်က ဝန်ထိဝန်ပိုးကြီး နှစ်ပိဿာခွဲ
လောက် လေးတယ်ဆိုရင်တော့ တော့သူတော်သားတွေရဲ့ ကျောပေါ်မှာ
ဖိုးနေတဲ့ ဝန်ထိဝန်ပိုးကြီးက ချက်တစ်ဆယ်တော့ အနည်းဆုံး ရှိလိမ့်
မယ်။ ဒီဖိုးမှုကြီးက အရင်အရင်က အစိုးရအဆက်ဆက်မှာ ရှိခဲ့တဲ့အတိုင်း
ဘာမှ ပြောင်းလဲမသွားဘူး။ အပေါ်မှာ ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ပြောင်းနေပေမဲ့
အောက်ခြေမှာတော့ ဘာမှမပြောင်းလဲဘူး။ အဲဒါကြောင့် 'ပြောင်းတော့
ပြောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ မပြောင်းဘူး'လို့ ဖြေလိပ်ကိုတာဘာ။ ရောက်ဆုံး ဖုန်းချာ
သီးနှံမှာ 'ပြောင်းရင် ပြန်လာမှာမှုပိုလား'လို့ မေးလိုက်တော့ သူဖြေလိပ်ကိုပဲက
'လုပ်ခွင့်သာရင်တော့ ပြန်လာဖို့ စဉ်းစားမှာပါ။ ရေရှည်အတွက်လည်း
ဗြည့်ရသေးတယ်လေ' တဲ့။

ကောင်ကြည့်ချင်ကြသေး

နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးသီနီးသီနီးက ပြည်ပရောက်နေသူတွေလည်း
ပြန်လာနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးသွားမယ်လို့ ဒီနှစ်ခွန်း ပြောခါဝက
အတော်လေး ဝင်းသောမိတ်တယ်။ ဒီတစ်သက်တော့ ပြန်မတွေ့နိုင်တော့ဘူးလို့
အောက်မေ့ထားတဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖော်တွေ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းတွေ့
အွေမျိုးသာချင်းတွေနဲ့ တပည့်ဟောင်းတွေကို ပြန်တွေ့နိုင်းမှာပါလေးခဲ့ပြီး
ပျော်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့ကျော်တော့ ဘယ်သူမှ ပြန်မလာကြသေးဘူး
အခွင့်အလင်းကောင်း၊ လုပ်ကိုက်ကောင်း ရှိမလားလို့ လာပြီး ရော်ပေါ်ရှိုးစိုင်း

သူ တရှိတလေပဲ တွေ့ရတယ်။ အများစကတော့ အကဲခတ် စောင့်ကြည့် ချင်ကြသေးတယ်။

တစ်နေ့တော့ ပြန်လာမယ်

ဟုတ်တာပေါ့။ ရေကြည်ရာ မြေက်နရာကို ရောက်နေပြီးမှတော့ သဲကန္တာရထဲကို ဘယ်သူက ပြန်သွားချင်မှာလဲ။ စောင့်ကြည့်ပြီးမယ်ဆိုသူ တွေ့ကို အပြစ်မဖြင့်ပါတွဲ။ တစ်နေ့နေ့မှာတော့ သူတို့ ပြန်လာမှာပါ။ ဘယ်လောက်တားတား ပြန်မလာဘဲ သူတို့ မဇနပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ စိုးတော့ သူတို့ဟာ ပြန်မာတွေ့ဖြစ်နေကြလို့၊ သူများနိုင်တွေ့ ဘယ်လောက် ချင်သောတယ်ပြောပြော ပြန်မာပြည်လောက်တော့ နေချင့်စွဲယ် ဖို့ နိုင်ဘူး။ ပြန်မာနိုင်ငံက ဥတုသွားယူ မျှော်တယ်။ အမှုလွန်ကဲလို့ သေတယ် ဆိုတာမျိုး၊ မရှိသလို အေးလွန်းလို့ သေတယ်ဆိုတာမျိုးလည်း မရှိဘူး မိုးခေါင်လွန်းလို့ အင်တေား ကျရောက်တယ် ဆိုတာမျိုး၊ မရှိသလို မိုးများ လွန်းလို့ လူတွေ ထောင်သောင်းနှင့် သေရတယ် ဆိုတာမျိုးလည်း မရှိဘူး။

ရတနာသိုက်ကြီး

အမှုပိုင်းဒေသဖြစ်ပေါ့ အအေးပိုင်းဒေသတွေက ပန်သိုး၊ သစ်တော် သီး လိမ္မာ်သီး ဝပ်စီး စတုသစ်သီးတွေလည်း လမ်းဘေးများ ပုံတိဂုံးပြီး ရောင်းရလောက်အောင် ပေါ်ပေါ်များများ ထွက်တယ်။ ဝတ်ဖို့အတွက် ဝါချဉ်းစားချဉ်တွေလည်း ထွက်တယ်။ နေစရာအတွက် သစ်ပါးတွေလည်း ပေါ်တယ်။ မြေကြီးကလည်း ဘယ်နေရာတူးတူး ရော့ထွက်တဲ့နေရာက ထွက်၊ ရွှေထွက်တဲ့နေရာက ထွက်၊ ပတ္တမြားတို့ ကျောက်စိမ့်းလို့ ထွက်တဲ့ နေရာက ထွက်ပို့ တစ်နိုင်ငံလုံး ရတနာသိုက်ကြီးလိုလို ဖြစ်နေတယ်။ လူတွေကြောင့်သာ ခုလို ဆင်းရှုတွင်း နက်နေရတာ။

မြန်မာတွေရဲ့ အပြီး

ဒါတွေအားလုံးထက်ပိုပြီး မြန်မာပြည်ကို စွဲမက်ကြတဲ့ အကြောင်းတော့ မြန်မာတွေရဲ့ နေ့ထွေးတဲ့ မေတ္တာတရားနဲ့ မြန်မာတွေရဲ့အပြီး ဖြစ်တယ်။ မြန်မာတွေက ရန်သွာ်တော် ဒုက္ခာရရာက်နေတာတွေရဲ့ရင် ဒါမှ မဟုတ် နိုင်ကျသွားရင် အခွင့်သာပြီခိုပြီး အနိုင်ယူလေ့ မရှိဘူး၊ အက်လိုင်

တွေ့နဲ့ ဒီနှီးယသားတွေ့ ထွက်ပြုကြတော့ အစာတော်၊ ဆုတတ် ပြို့သော သူတွေကို ကျေးမွှေးစောင့်ရောက်ကြတယ်။ ဂျပန်တွေ အသာသုတေသန ထွက်ပြေးကြရတော့လည်း တစ်ယောက်တည်း သင်းကွဲ ထွက်ပြေးသော တွေ့ကို အသက်ဘေးကာကယ်တစ်ပြီး ဂုဏ်ပေးထားခဲ့ကြတယ်။ စစ်ကြိုးပြီးဆုံး သွားတာတော် ဂျပန်ပြည်ကို မပြန်တော့တဲ့ အသက်ကယ်ထားတဲ့ ရွှေမှာပဲ အသက်ထက်ဆုံး နေသွားခဲ့သူတွေ ရှိတယ်။

ရော်သို့လဲ

မြန်မာတွေက လူဆင်းခဲ့ပေမဲ့ စောနာမဆင်းခဲ့ဘူး။ ကျောင်းသား ဘဝ မန္တလေးက ရန်ကျိုးကိုလောတော့ ရထားရပ်တဲ့ ဘူတာတိုင်းမှာ ရေအိုး လေးတွေ ရွှေကိုပြီး 'ရေကုသိုလ်' ရေကုသိုလ်' နဲ့ တစာစာအော်ရင်း သောက်ရေးလိုက်ပေးသွေ့တွေ့ လေးတိုးပီးထက်မနည်း အမြဲ တွေ့ရှုတယ်။ တရှိက အသက်ကြီးတိုး အမျိုးသမီးတွေ့၊ တချိုက အသက်ယောက် ကလေးမလေးတွေ့၊ ခုခေတ်လို့ ရေရောင်းတာတွေ့ မပေါ်သေးဘူး၊ စေတနာ သက်သက်နဲ့ လိုက်ပြီးကုသိုလ်ပြုကြတာ ဖြစ်တယ်။ ရပ်ကွက်ထဲမှာလည်း တစ်အိမ်က ဟင်းကောင်းကျေးကောင်းချက်ရင် သေးခိုင်းက လုကြီးသူမ များ အတွက်ဆိုပြီး စားနှီးစားများ ပိုလေးရှိတယ်။ အိမ်နှီးနားချင်းတွေဟာ တစ်အိမ်နဲ့တစ်အိမ် ကုးလူးနေကြတာပဲ့။ အလူ။ မင်းလာဆောင်းလို့ ကိစ္စများ ဆိုး တစ်ရပ်ကွက်လုံး စိုင်းကုကြတာ။ ဘာသိဘာသာနေလေ့ မရှိဘူး။ အင်မတန် ပျော်စရာ ကောင်းတာ။

တန် သမ္မတရဲ့ မှတ်ချက်

ဒါကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ၃၁ ဆက်မြောက် သမ္မတဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဟားဘတ်ဟူးဘား(Herbert Hoover 1874-1964)က 'မြန်မာလုံးများ' ဟာ အာရုတိက်တစ်ခုလုံးမှာ တကယ်အစစ်အမှန် ပျော်ရွှေ့ချမ်းမြှောက် ရရှိတဲ့ တစ်ခုတည်းသောလုံးမျိုး ဖြစ်တယ်'(The Burmese are the only genuinely happy people in all of Asia.)လို့ ပြောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ဟူးဘားက နိုင်ငံရေးနယ်ထဲမရောက်ခဲ့ နမ္မတဘော်တွေ့မှာ သလ္ဌာတွေ့၊ အင်ဂျင်နိယာအဖြစ် လာရောက် လုပ်ကိုင်းခဲ့ပူးတယ်။

အပျို့တွေ ဒီမိဝင်

ပျောစရာအလွန်ကောင်းတဲ့ဒေသမှာ လူဖြစ်လာကြရတဲ့အတွက် မြန်မာလူမျိုးတိုင်းရဲ့ စာတိခံမှာ အပျို့တွေ ဒီမိဝင်နေတယ်။ သူတို့ရဲ့ မျက်နှာတွေမှာ အတိုင်းသား ဖော်ပြေနေတယ်။ မြန်မာပြည်ကို ပထမဆုံး အကြိမ် ရောက်ဖူးတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတိုင်း မယုံနိုင်လောက်အောင်ကို တဲ့ တဲ့ တဲ့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီလောက် ဒုက္ခသက္ကတွေကြားက ပြီးအနေနိုင်တာကို သူတို့ မစဉ်စားတာတိကြဘူး။ စာတိပုံကိုသာမြင်ရရင် 'ဆင်'ပြီး ရိုက်ထားတာလို့ ထင်မှာ သေချာတယ်။ လူကိုယ်တိုင် မြင်ရလိုသာ ယုံသွားကြရတာ မြန်မာလူမျိုးကယ်ညီး အဲ ပြုမယ်ဆို အဲ ပြုထိုက်တယ်။ 'မှတ်ကရောဟဲ့' ဆိုပြီး ကိုကိုးကျွန်း ပိုပစ်လိုက်တာတော် ကျွန်းပေါ်မှာ စာတိကဖြစ်အောင် ကခဲ့သူတွေ ဖြစ်တယ်။ သက္ကန်ကျတော့လည်း တိမှတ် ကခုန်ကြတာတွေ သာမက ဘောလုံးပဲတွေ၊ ဘောလီဘော ပြုင်ပဲတွေအပြင် ရရှင်ရှိုးရာ 'ကျင့်'ကိုင်ပဲတွေတောင် လုပ်လိုက်ကြသေးတယ်။

ပြန်ဖြစ်ချင်မှ ပြန်ဖြစ်မှ

ပျောစရာတိုင်းပြည်က ပျောစရာလူမျိုးတွေကြားမှာ နေရတာလောက် ဘယ်နေရာမှ ပျောစရာကောင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းကြောင်နှင့် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်အသီးသီးမှာ ရောက်ရှိကြကြတဲ့ မြန်မာတွေ အများစုံဟာ တစ်နေ့နေ့မှာ အသေအချာကို ပြန်လာကြမှာပါ။ မပြန်ချင်ပါဘူးဆိုသူက အနည်းစုံ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ 'လုပ်ခွင့်သာရင်တော့ ပြန်လာဖို့ စဉ်းစားမှာသို့ ဆိုသူမျိုးကတော့ ပြန်ဖြစ်ချင်မှု ပြန်ဖြစ်မှာပဲ့။ အဲဒါလူမျိုးတွေ ပြန်မလာလို့ လည်း တိုင်းပြည်အတွက် ဘာမှ ဆုံးနှုံးမသွားပါဘူး။ သူတို့အတွက် ရောက့် အသင့် ကြာအသင့်ဖြစ်အောင် ဒီကလူတွေ ရန်းကန်လှပ်ရားနေကြတာမှ မဟုတ်ဘာ။ သူတို့လုံးလူမျိုးတွေ ပြန်လာလည်း အခွင့်အရေးရဖို့စလာက်သာ ချောင်းနေကြမှာ ဖြစ်တယ်။ ဘာတစ်ခုမှ လက်ကြောတင်းအောင် လုပ်မယ့် သူတွေ မဟုတ်ဘူး။

ချီးကူးသေး ကြားရရှိ

နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက် နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံကို ပြန်ပြီး ထူးပေါ်ဖော်အတွက် လက်ကြောတင်းအောင် လုပ်မယ့်လူတွေ အများကြီး

လိုတယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ အချုပ်ကောင်းလေးတွေ သိန်းပါးကြေား အရာအခါ ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာ ရောက်ရှိနေကြတယ်။ ဒီနိုင်းမှု ဆွဲသုတေသန အနိုင်ကျင့်မှုမှာတွေလည်း အမျိုးမျိုး ခံနေကြရတယ်။ မိဘကျော်မှုအစိတ် ဒီသားစုံ လုပ်ကျော်စုံအတွက် မနည်းကြီး သည်းခံပြီး ရန်းကန် လှပ်ရှားနေ ရတယ်။ သူတို့တစ်တွေ မြန်နိုင်သူမျှေး အမြန်စုံး ပြန်လာနိုင်ဖို့က အရေး အကြီးဆုံး ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရောစိုး မြန်မြန်ရပြီး စီးပွားရေးတွေ ဖွံ့ဖြိုးတို့တက်လာမှ သူတို့ ပြန်လာနိုင်ကြမှာ။ တောင်တန်ပြာကြီးတွေပေါ်မှာ သေနတ်သံ တွေ လုံးဝချုပ်ပြုပြီး ချီးကူးသေးလည်း အရေးကြီးပါတယ်။

၉၁၂။

လွမ်းရင်းပြော နှေ့ရင်းလွမ်း

များသောအားဖြင့် မြန်မာလူများတွေဟာ ငယ်စဉ်အခါက ဘယ်လောက်ပဲ အံ့ပါးမနောဖြစ်ဖြစ် အသက်ကလေး ရလာရင်တော့ လူရော စိတ်ပါ တည်တည်ဖြစ်ဖြစ်ဖြစ်လာလေ့ ရှိတယ်။ လောကခံရှင်း ရိုက်ပုတ်မှုများကို လည်း တရားသောနဲ့ ရှိမြင်ပြီး ပတ္တန်ပလှုပ် ရင်ဆိုင်နိုင်ကြတယ်။

တရားမပြည်လို့

ဒေါသဖြစ်စရာရှိလည်း ချိန်နဲ့အပ်ပြီး သည်းခံနိုင်တယ်။ ဝင်းနည်းစရာ ကြိုလည်း မြှုပ်သိန်းနိုင်တယ်။ ကိုယ်တိုင်ကတော့ တရားမပြည်းထဲ့ ထင်ပါရဲ့၊ အသက်သာ ရဝေ ကျော်လာတယ်။ ဒေါသတွေတော့ လျှော့သွားဘူး၊ တစ်ခါတလေများ အသားတွေ ဆတ်ဆတ်တို့အထိ ဒေါသ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုးဆုံးကတော့ ငယ်စဉ်ကထက် အဆပေါင်းများစွာ လွမ်းတယ် လာတာ ဖြစ်တယ်။ အသက်ကြီးလေ လွမ်းစရာတွေကလည်း များလေ ဖြစ်လာတယ်။ ငယ်စဉ်ကတော့ ကျောင်းတွေဖွင့်ချိန်မှာ မန္တလေးသေးများ ရစ်တဲ့ ပိုဘတွေကို လွမ်းတယ်။ ကျောင်းတွေပို့တို့တဲ့ အိပ်ပြန်ရောက်ချိန်က ကျောင်းက သူ့ဝယ်ချင်းတွေကို လွမ်းတယ်။ ဒီထက်ပို့ပြီး လွမ်းစရာမရှိဘူး။

အလယ်ပေါက်က မြို့ရည်

အချိန် ပြန်တွေးလိုက်တော့ မရှိတော့ပြီဖြစ်တဲ့ ပိုဘတွေကို လွမ်းသလို ရေးချို့အလယ်ပေါက်က မြို့ရည်ကိုလည်း လွမ်းတယ်။ ဝင်းလိုက်ရဲ့ ထဲက အစ်မကြီး မဖြေရှင်း၊ မနုန်တို့လိုက်ရေးလိုက်လည်း လွမ်းတယ်။ မန္တလေးတွေက လယ်ကွင်စိမ်းစိမ်းတွေနဲ့ တောင်ပြာတန်းတွေ ကိုလည်း လွမ်းတယ်။ အလွမ်းဆုံးကတော့ အစ်ကိုတောင်

ပေါက တန်ဆောင်တိုင်ညွှန် မန္တလေးသကြံနှင့်ရောက်တွေး အောင်ဆုံး ဒီပွဲနှစ်ပွဲတော့ ဘယ်အကြောင်းနဲ့မှာဂို့ အလွတ်မခံဘူး၊ ကျောင်းဆိတ်မှုနှင့် ဆုံးလေ့မရှိတဲ့ တန်ဆောင်တိုင်ပွဲကိုတောင် နှစ်တိုင်း အရောက်ပြုပြန်အောင် ပြန်တယ်။

ဘို့ချောင်ဝင် ဒီချောင်ကျုံ

အဖိတ်နေ့မတိုင်မိရော ဉာဏ်သားနဲ့လိုက် အမိမာကောင်ပြီး ချက်ချင်း သုတယ်ချင်းတွေနဲ့ စစ်ကိုင်းဘက်ကျုံ။ တစ်ညုံး ဟိုချောင်ဝင်၊ ဒီချောင်ကျုံ များမြှုပြုကြတယ်။ နောက်နေ့ အိပ်ပြန်၊ တစ်ရေးအိပ်ပြီး ဉာဏ်သားနဲ့ပြန်လာ ကျောင်းတက်။ ပင်ပန်းတယ် မထင်ဘူး။ ရထားတွေက ခုခေတ်လို့ မြင်းရှိုင်း ကဆိန်ပေါက်ပြောသလို ဖြစ်နေတာမှ မဟုတ်တာ။ ထိုင်ခုရွှေက စားပွဲလေး ပေါ် လက်ဖက်ရည်အပြည့်နဲ့ ပန်းကန်တင်ထားပြီး အေးအေးဆေးဆေး ဗောတ်လိုက်၊ လက်ဖက်ရည်တစ်ကျိုက်မော်လိုက် လုပ်လို့ရတယ်။ အိပ်ချင်းရင် အိပ်စင်ချုပြီး အိပ်။ ဉာဏ်ညာကြော့လျော ဉာဏ်ညာသာနဲ့ သဘော ပေါ်ပုံး အိပ်နေရသလို သိပ်စိုက်ကျေတယ်။

အော်ရင်း လွမ်းရောတယ်

အရတော့ ဒီတွေအားလုံးက အိပ်ရာကနီးတာနဲ့ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အိပ်မက်တွေလို့ ဖြစ်ကုန်ပြီး၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှာ ပြန်မတွေ့ရတော့ဘူး၊ မတွေ့နိုင်လေ ပိုလွမ်းလေ ဖြစ်တာကိုလည်း ဘာနဲ့မှာကိုလို့ မရဘူး။ တရားလက်ကိုင်ရှိသူ မဟုတ်တော့ အသက်ကြီးလေ လွမ်းစရာတွေ ပိုများလေ ပြစ်လာတယ်။ ကျောင်းဆရာ လုပ်ခဲ့တို့တဲ့ က တပည့်တွေကိုလည်း လွမ်းနေတတ်တယ်။ ခရစ္စမတ်ရာသီနဲ့ တရာ့နှစ်နှစ်သိကူးတဲ့ အချိန်တွေဆုံး ဘယ်သူ့ဘယ်ပါတွေများ ပြန်လာကြော့မလဲလို့ မျှော်ရင်း လွမ်းရောတယ်။ သကြံနှင့်လို့ လွှာတ်လပ်ရေးနေ့နှင့် အခါကြီး ရက်ကြီး မွှေ့ဆုံးရင် အကျိုးထောင် အသီးသီးမှာ ထောင်နှစ်ခုမြှုန်းနေကြတဲ့ တပည့်လေးတွေနဲ့ ခုံတို့ အပေါင်းအသင်းတွေများ ပြန်ရောက်လာမလားလို့ လွမ်းရင်း မျှော်ရောတယ်။

ဘန်ဆုံး လွန်မြောက်စေချင်

မျှော်ရတာလည်း မကောင်းဘူး၊ လွမ်းရတာလည်း မကောင်းဘူး သိပ်ပင်ပန်းတယ်။ ဒီလို လွမ်းရတဲ့ရက်တွေ အမြန်ဆုံး ကုန်ဆုံး လွန်မြောက် စေချင်လျှော့။ ဒါကြောင့် သိပ်ကို ဒီနိုကရေးရုပ်တာ။ ြိမ်းချမ်းရေးလည်း သိပ်လုပ်ချင်တာ။ ‘မသေခင်မှာ ြိမ်းချမ်းရေးရတာ မြင်သွားချင်တယ်’ထဲ တဖ္တပြောခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်နှင့် မှာများ ြိမ်းချမ်းရေးရုပ်မြောက်တွေ မသွားရရှာဘူး။ ဒီနိုကရေးရုပ်း ြိမ်းချမ်းရေးရုပ်မှာ အမောသာ တွေကို စုစုလင်လင် ပြန်တွေ့နိုင်မှာဖြစ်လို ဒီနိုကရေးရုပ်နဲ့ ြိမ်းချမ်းရေး မြိုင်မြန်ရအေချင်တယ်လို အမြဲတဲ့ အမေ လူထဲအော်အမာလည်း တစ်ရုပ် မြင်တွေ့မသွားခဲ့ရရှာဘူး။

ဝိုးနည်းစရာ၊ ရှုက်စရာ

လွတ်လပ်ရောနဲ့ မရရှာမနောင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ကြော် တိုက်ခဲ့ကြတာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကော်ခဲ့ပြီ။ ဘယ်သူ့ ဘယ်သူမှလည်း နိုင်အောင်တိုက်ပြီး ပြတ်အောင်မဖြတ်နိုင်ကြဘူး။ တိုင်းပြည်ကတွေ့ ထောင်းလောင်းကြနေပြီ။ ဓားမနောက်ပိတ်နေး ဘဝလည်း ရောက်နေပြီ ပြည်သူတွေလည်း အလူးအလဲ ခံနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ပွဲတွေ အမြန်ရပ်စေချင်ပါပြီ။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တွေ သေတာလည်း မြန်မာနိုင်းသားတွေပဲ။ အစိုးရစစ်တပ်က သေတာလည်း မြန်မာနိုင်းသား တွေပဲ။ ဘယ်သူ့ဘက်က ဘယ်လောက် ကျွေားတယ်လို ကြညာရတာ ဝိုးသာစရာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝိုးနည်းစရာ၊ ရှုက်စရာပါ။

သယ်ဆန့် မလုပောက်ဘူး

နှစ်ပေါင်း ၅၀ လောက် နောက်ကျကျနိုင်စေတဲ့ နိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင်လုပ်ဖို့ အမိန့်ချင်နိုင်းတွေကို အမိလိုက်နိုင်းဆိုရင် ြိမ်းချမ်းရေးရာ၊ အမြန်ဆုံးရုပ်း တိုင်းရင်းသားအားလုံး၊ ဂိုင်းဝန်းကြီးအား ဖြစ်ပါမယ်။ ခုထက် သယ်ဆနောက် ပို့ပြီးကြီးအားရောင်တော်မှ မလုပောက်ပါဘူး။ ရှုံးကသွားနေတဲ့ နိုင်ငံတွေက ရပ်စောင့်နေကြမှာ မဟုတ်ဘူး သူတို့အရိုင်နဲ့ သူတို့ ရှုံးဆက်သွားနေကြမှာ ဖြစ်တယ်။ သန်းပေါင်း ၆၀ လောက်ရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အင်အားနဲ့ အခုထက် အဆ တစ်ရု

လောက် ကြီးအားနိုင်ပါမှ တော်ကာကျပါမယ်။ ရှုံးတန်း စစ်နယ်ပြုထွေဗျာ သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ နှစ်ဖက်စလုံးက တာ်သားတွေဟာ လူငယ်လူချွ်လေးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ တိုင်းပြည်တွင်းဆောက်ရေးမှာ သူတို့လုပ်အားတွေ ဆုံးရုံးလိုက်ရတဲ့အတွက် တိုင်းပြည် နစ်နာပါတယ်။

သေနတိတွေ သေးချွဲ

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရက ဒီနိုကရေးရုပ် လမ်းကြောင်းပေါ်ကို နောက်ပြန်မဆုတ်တမ်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမယ်လို အကြိုစိုက်များကြားထားပြီး ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို လက်နက်ကိုင် ဖြေရှင်း မြင်းဟာ ဒီနိုကရေးရုပ်ကျင့်စဉ် မဟုတ်ပါဘူး။ လက်နက်ကိုင် တိုက်နိုက်နေတဲ့ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဒီနိုကရေးရုပ် တည်ဆောက်ရေးရှိကြွော်ထားကြတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ နှစ်ဖက်စလုံး သေနတိတွေ သေးချွဲထားပြီး စာဖွံ့ဖြိုးနိုင်းမှာ ဆွေးနွေးလို့ရှိနိုင်း အဖြေရှာကြတာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်တယ်။ သေနတိသေးတွေ မြန်မြန်တိတ်လေ ကောင်းလေပါပဲ။

၁၆၁ ၂၀၁၂

ပြည်သူသံတွေ ပြည်သူနာရုံအဖွဲ့ပါဝေ

၁၃-၁-၂၀၁၂ နေဟာ အင်မတန် စမ်းမြောက် ပျော်ဆိုင်စရာ ကောင်းတဲ့နေ့ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတစ်စုံများက ပြည်သူအားလုံးလည်း အုနှစ်အုန်းကျော်ကျော်ဖြစ်အောင် ပျော်ကြတယ်။ ဒီလို ပျော်စရာကောင်းတာ မျိုး ကဗျာပေါ်က ဘယ်နိုင်၊ ဘယ်လူမျိုးမှ ခံစားဖူးလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး လို တွေ့ကြည့်မိတယ်။

တစ်နိုင်ငံလုံး ပျော်

အင်းစိန်ထောင်ရှုမှာ လူတွေ ထောင်နဲ့ချို့ စုဝေးရောက်ရှိနေဖြင့် ထောင်ထဲက ထွက်လာသူတွေကို လက်ချုပ်သံတွေ ညံနေတဲ့ကြားက ပြေးဖော်သူက ပြေးဖော်၊ ပန်းစည်းပေးသူကပေး၊ ပြီးမျက်ရည်တွေနဲ့ ငေးသူကပေး ဖြစ်နေတဲ့ မြင်ကွင်းမျိုးလည်း ဘယ်နိုင်ငံမှာမှ ကြိုးကြုံမယ် မဟုတ်ဘူး၊ မြှင့်မာရုံမျိုးတွေအဖိုးတော့ တစ်ကြိုးတစ်ခါးတော် မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလို ပျော်စရာ နေ့ချိုးတွေ ခဏခဏကို ကြိုးတွေ့ခဲ့ကြဖူးတယ်။ ရှည်လျားတဲ့ နှစ် ၉၀ ကာလကို ထည့်မပြုပါဘူး။ ဒါ ၃ နှစ်လောက်အတွင်းမှာရှိုး အကြိုးတွေ မနည်းလှုဘူး၊ မတိမှတ်ရရဆဲ ဦးဝင်းတင် လွှတ်တုန်းကတစ်ခါး ဒီလို ပျော်ခဲ့ကြရတယ်။ မနှစ်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုံကြည့် လွှတ်တုန်းက လည်း တစ်နိုင်ငံလုံး၊ အုနှစ်အုန်းကျော်ကျော်ဖြစ်အောင် အပျော်ကြီး ပျော်ခဲ့ကြတယ်။

ရှင်ထက်အလုံးကြီး ကျော်

အခ အနိန်ဝါရီ ၁၃ ကျတော့ မန်က အီပိရာကထလိုက်တာနဲ့ ကျကျသရေ မင်္ဂလာရှုလှတဲ့သတင်းကို အရင်ဆဲး စကြားလိုက်ရတယ်။

ခွန်ထွန်းလို့နဲ့ မင်းကိုနိုင် အပါအဝင် အနှစ်နှစ် အလယ် မျှော်လင့်စောင့်ဆုံး နေရသူတွေ အားလုံး ပြန်လွှတ်လာပြီတဲ့။ နားနွောကြားရတာဘကို အားမဆုံး ကွုန်ပျော်ဘက် ကြည့်လိုက်တော့ အားလုံး လွှတ်တဲ့အကြောင်း ဝက်ကိုဆိုက သုံးလေးခုမှာ ရေးထားတာတွေ့တော့မှ စိတ်ချေသွားတယ်။ ၁၂ ရက်နောက နိုင်ငံတော်သမွှတ်ရဲ့ လွှတ်ပြီးချမ်းသာစွာနဲ့ကြညာချက် ထွက်ပြီးကတည်းက ဒီတစ်ခါ ပါမှာလား၊ သေချာပြီးလားနဲ့ ရင်တမမ ဖြစ်နေခဲ့တာ အခုံ ရင်ထဲက အလုံးကြီး ကျသွားတော့တယ်။ ညကဆို တစ်ညွှလုံး မပျော်တစ်ချက် ပျော်တစ်ချက် ဖြစ်နေခဲ့ရတယ်။

ဘယ်က လူကြိုးလဲ

မန်က ၁၁ နာရီလောက် သတင်းထောက်တွေရဲ့ အမေးကို ဖြေနေတဲ့ မင်းကိုနိုင်ရဲ့အသံကို ကြားလိုက်ရတော့ စိတ်ချေသွားပြီး လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ပျော်သွားတယ်။ သာယာဝတီထောင်ကလွှတ်တဲ့ မန်လာသိန်းက သမီးလေးကို ပြန်တွေ့ရတော့ အရမ်းပျော်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သမီးလေးကတော့ သူ့ကို စိမ့်နေသေးတယ်လို ပြောတာ ကြားလိုက်ရတော့ ရင်ထဲမှာ မကောင်းဘူး။ ဆိုသွားတယ်။ ကိုယ်လည်း သူ့လို နှစ်ခါ ကြိုးခဲ့တာကိုး။ ပထမအကြိုးမှာ သားကို ၃ လအဆုံးနဲ့ ထားခဲ့ရတယ်။ ဒုတိယအကြိုးကျတော့ သမီးက ဆယ်လသမီး။ နှစ်တွေ အကြားကြိုးနေမှ ပြန်တွေ့ကြရတော့ အစမှာ ခုပိုင်းစိမ့်းပါပဲ။ ‘အမေး ဘယ်က လူကြိုးလဲ’လို အမေးမခဲ့ရတာကိုပဲ ကျေးဇူးတင်နေရသေးတယ်။

ရှင်သူ့ မျက်းမြှေး

၁၃ ရက်နေ့ တစ်နေ့လုံး ရှင်သံစက်ရှုမှာပဲ ထိုင်နေတယ်။ လာသမျှ လူတွေကိုလည်း ဒီဘီဘီနဲ့ပဲ ညှိုးခဲ့လိုက်တယ်။ တွေ့ခွင့်နဲ့ ဆက်သမျှ ဖုန်းတွေကိုလည်း ရှင်သံကြည့်ရင်း ဖြော်လိုက်တယ်။ အသက်ကြီးလာတော့ လူက ပို့ပြုမှတ်တယ်။ ဘာပြောပြော အိမ်ရောက်ပြီဆိုမှ စိတ်ချိန်မှာမှာ ရှင်သံနဲ့ ပျက်စီး မရွှေ့တဲ့ စောင်ကြည့်နေစီတယ်။ ရှင်သံဖန်သားပြင်ခံပဲက ပျော်ဆွင်ပြုးထူးနေကြတဲ့ လူတွေကို ကြည့်ရင်းနဲ့ စာအစမှာရေးခဲ့တဲ့ ဒီပဲ့ပဲ့ ပျော်စရာကောင်းတာမျိုး၊ ကဗျာပေါ်က ဘယ်နိုင်ငံ၊ ဘယ်လူမျိုးမှ ခံသားဖူးလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး၊ ဆိုတဲ့အတွေ့ ဝင်လော့ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

နာရီအကျဉ်းစာန်းတွေထဲက

အဲဒီလို တွေ့ဖိတ္တာနဲ့ တစ်ဆက်တည်း ခုတိယကမ္မာစစ်ကြီး ပြီးပြီး ရုပ်း နာစီအကျဉ်းစာန်းတွေထဲက အသက်မသော် ကျို့စ်နေသူတွေ ထွက်လာတာကို မိဘ ဆွဲမျိုးသားချင်းတွေနဲ့ ဒုန်းသားမယားတွေက ရင်တတိတ်ထိတ်နဲ့ စောင့်ကြိုးနေကြတဲ့ မြင်ကွင်းတွေ မျက်စိတ် ပြန်ပြင် လာတယ်။ ကိုယ်ရာနေသူဟို တွေ့လိုက်ရတဲ့အခါ သူတို့မျက်နှာစတွေပေါ်မှာ ဝမ်းသာခြင်းနဲ့ ဝမ်းနည်းခြင်း ခံစာများစုံမျိုး တစ်ပြိုင်တည်း ဖြစ်ပေါ်လာ တာကို အရအမိ ဂိုက်ယူထားခိုင်တဲ့ ပေါ်ပုံဆရာရဲ့လက်ရာ ပေါ်ပုံစာအုပ် ကို သေတွေ့တွေ့ထဲမှာ ပြန်ရှာရှိဖုပ်လို့ ခေါင်းထဲမှာ မှတ်ထားလိုက်တယ်။

ချုပ်ဒေါ်အောင်လဲ တရုပု

ရုပ်ပြိုင်သံကြားရွှေ့မှာ တစ်နောက်လုံး ထိုင်နေချင်တယ်လို့ ဆိုရပေး အာရုံကတော့ အပြုံးမရောက်ပါဘူး၊ ငြော်သည်တွေ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက် ဖုန်းသံ တွေ့မြှုပ်ပြည်လိုက် ဖြစ်နေတော့ အာရုံအတွေ့ ပေါ်ပုံဆရာရဲ့လက်တွေ့ သရက်ထောင်က ထွက်လာတဲ့ ပင်းကိုနိုင်ကို သရက်ပြီးသူပြီးသားများက ချုပ်ဒေါ်အလု တလူလူလွှုင့်ပြီး ကြိုဆိုတဲ့မြင်ကွင်း ဖြစ်တယ်။ သရက်လို့ ပြုံးလှယ်လေးမှာ တောင် လူစုစုလေးက ရာနဲ့သိပြီး ရှုတယ်။ သရက်ပြီးသူပြီးသားများရဲ့ သတ္တု ကို လေးစားလိလိ မင်းကိုနိုင်ကို ခုစီကြတာကိုလည်း ကော်မတီအာရုံ ဖြစ်ဖိတယ်။ အောင်လဲဘက်ကိုကူးတော့ ပနိုဘတ်က ကမ်းလုံးညွှတ်မတ်ရှိပြီး ချုပ်ဒေါ်အလုတွေ့လည်း လေမှာ တဖျတ်ဖျတ် လွင့်ပုံးနေတော့တယ်။

သသလုပ်အောင် ချို့ကြ

မင်းကိုနိုင်ခဲ့မှာ အိမ်ပြန်ခဲ့ရေးကို အသေးနှင့် မသွားနိုင်ဘူး၊ ပြည်သူ တွေ့က ပိုကထွက်တာ၊ ဒီကထွက်တာနဲ့ တစ်တားတည်း တာနေကြလို့ ရောက်လေရာမှာ နှုတ်ဆက်စကားတွေ ပြောရတယ်။ ပန်းကိုးစွဲပိုတာ ခံရ တယ်။ အောင်သပြေတွေကမ်းတာ ယူရတယ်။ ပြည်သူတွေက ချို့ကြ တာကိုး၊ အသက်ထင်ရှား ရှိနေဆဲမှာ တစ်တိုင်းပြည်လုံးက 'သသလုပ်' အောင် ချို့ကြတဲ့ နိုင်ရေးသမားဆိုလို့ တစ်သက်မှာ နှစ်ယောက်ပဲ တွေ့ စူးတယ်။ တစ်ယောက်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုံကြည်း။ နောက်တစ်ဦးက

မင်းကိုနိုင်၏ သန်း မေ နှီးပါးရှိတဲ့ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ နှလုံသာည်းသွေး လွှုပ်သူသားအောင် လုပ်နိုင်တာလည်း သူတို့နှစ်ဦးပဲ ရှိတယ်။ သူတို့နှစ်ဦး စလုံးက ပြည်သူတွေနဲ့ အတူရပ်ပြီး ပြည်သူတွေအတွက် ရဲ့ရဲ့ရဲ့ တိုက်ခွဲ ဝင်ခြားပြည်သူတွေ ဖြစ်ရုံမက စွန်လွှတ် အနုစ်နာခံတဲ့နေရာမှာလည်း အနှစ်ဆုံး ဖြစ်တာကြောင့် လူတိုင်းက ချို့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

ဝါတကော ကောကတ်

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုံကြည်းက အခု သမ္မတာဦးသိန်းစိန် အစိုးရနဲ့ လက်တွဲပြီး လွှေတ်တော်နိုင်ရေးရေးလုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရေးလုပ်ခေါ်မှာ ရွှေးကောက်ပွဲတို့ လွှေတ်တော်တို့ဆိုတာ မရှိမဖြစ် အကိုပ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြီးပြည့်ရှုပြီးလို့တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ရွှေးကောက်ပွဲတို့ လွှေတ်တော်တို့နဲ့ တက်လာပြီးမှ အာဏာရှင်ဆန်းဆုံး အပ်ချုပ်သွားတဲ့ အစိုးရမျိုးတွေလည်း အများကြီး ရှိခဲ့ဖို့ပါတယ်။ ဘာကြောင့် လဲ ဆိုတော့ လက်ရှိ ကမ္မာနိုင်ငံတိုင်းမှာ ကျွန်းသံးနေတဲ့ ဒီမိုကရေးက 'ကိုယ်စားပြု ဒီမိုကရေး' စနစ် ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ပြည်သူ ရှုတုကရွေးကောက်ပြီး လွှေတ်တော်တဲ့ပိုလိုက်ပေမဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ လွှေတ်တော်ထဲ ရောက်ပြီးတဲ့အခါ ပြည်သူဆန္ဒကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်ခြင်း မဖြုတ့ဘုံး တော့ဘဲ ဝါတကော ကောတာမျိုးတွေ ဖြစ်လေ့ရှုတယ်။

ပြည်သူ့ဒီမိုကရေး

အကောင်းဆုံးကတော့ တိုင်းရေးပြည်ရာကိစ္စ မှန်သမ္မား ပြည်သူ ပြည်သားတွေ အားလုံး ပါဝင်ဆွေးနေး ဆုံးဖြတ်တဲ့ 'တိုက်ရိုက် ဒီမိုကရေး' အဲမှုဟုတ် 'ပြည်သူဒီမိုကရေး' ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါက လက်တွေ့လုပ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး။ ဒီအဲချို့ကို ပြည်သူရဲ့ အရေးကိုစွဲမှန်သမ္မားကို ပြည်သူတွေ အလိုက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်မယ့် အဖွဲ့အစည်းမျိုး မရှိမဖြစ် လိုအပ် ဆိုတယ်။ ထောင်ကလွှုတ်လာတဲ့ မင်းကိုနိုင်တို့ လွှောင်ယောင်ဘူး၊ ရွှေးကောက်ပွဲ မဝင်ဘူး၊ ပြည်သူတွေရဲ့ အရေးကိစ္စ မှန်သမ္မားကို ပြည်သူတွေရဲ့ ရှုံးကောက်ပွဲ ဆိုတယ်။ သွားမယ်လို့ ပြောတာကို ကြားရတော့ အများကြီး စိတ်ချိမ်းသာသွားတယ်။

အန္တာစည်းတွေ အများကြီး

သူတို့ လုပ်ယောက် ပြည်သူတွေက ချစ်ကြတယ်။ ယုံကြည် အေးကို ကြတယ်။ လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မယ့် ဒေါ်အောင်ဆန္ဒ ရုံးကြည်ကို အရင်ကာအတိုင်း ဝန်ဆေးရင်း ပြည်သူတွေခဲ့အသုကို ကိုယ်စားပြေးမယ့် အင်အားတောာင့်တင်းတဲ့ အန္တာစည်းကြီးအဖြစ် ပြင်တွေ့လိုကြတယ်။ ဒီနိုက်ရေခါနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေအပြင် တခြား အသင်း အပင်။ အန္တာစည်းတွေလည်း မရေ့မတွေကိုနိုင်လောက်အောင် ရှိခြင်းဖြစ်တယ်။ လိုအပ်လာရင် သူတို့ လုပ်ယောက်ဟာ စေ မျိုးဆက် လုပ်ယောက် ရှိတဲ့ နာမည်နဲ့ပြုခြင်း၊ အရပ်ဘက် လူထုအန္တာစည်းတော်ရုံးအဖြစ် ရှိနေရင် သိပ်ကောင်းပါလိမ့်မယ်။

အားကိုအားထားပြနိုင်တဲ့

နိုင်ငံရေးပါတီဆိုတာက လိုက်နာစောင့်ထိန်းရှုမယ့် စည်းကောင် ကျင့်ဝတ်တွေ ရှိတယ်။ ဒိုက်ပလိုမေးကျင့်သုံးရတာတွေ ရှိတယ်။ မှန်တိုင်း ပြောမဖြစ်ဘဲ ထိန်းချုပ်ရတာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါကြော်နှင့် ပြည်သူတွေအနောက် အချိန်အခါမရွေး သူတို့ရှေ့က မားမားမတ်မတ်ရပ်ပြီး ပြောဆိုလုပ်ကိုင် ပေးမယ့် အန္တာစည်းမျိုး လိုအပ်တယ်။ ဒီနိုက်ရေခါနိုင်ရောက်ရင် အလုပ် သမားတွေအတွက် အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေ ရှိလိမ့်မယ်။ လယ်သမားတွေ အတွက် လယ်သမားသမဂ္ဂတွေ ရှိလိမ့်မယ်။ ကျောင်းသားတွေအတွက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ ရှိလိမ့်မယ်။ နိုင်ငံသားအားလုံးရဲ့ အရေးကိုရှာမှုပါးကို စောင်ရွက်နို့ လူထုအခြေပြု အရပ်ဘက် အန္တာစည်းတွေလည်း အများကြီးရှိလာနို့ လိုအပ်လိမ့်မယ်။ စေ မျိုးဆက် လုပ်ယောက် နှင့် ကတည်းက ပြည်သူချစ်တဲ့အန္တာဖြစ်တော့ ရှေ့လာမယ့် ကာလတော်မှာလည်း ပြည်သူလုပ် အားကိုအားထားပြနိုင်မယ့် အန္တာစည်းအဖြစ် ရုံးတည်း နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ဓမ္မာလင့်စိုးကြောင်း သိစေလိုက်ရပါတယ်။

၂၅၁ ၁၂၀၂၂

ပြည်တော်သာမိပိတ်နှင့် ပြည်တော်သာမိပိတ်

နိုင်ငံခြားအညွှန်သည်တွေ တစ်ယောက်ဝင် တစ်ယောက်ထွက် ဝင်လာ မဲ့ တဖွဲ့ဖြစ်ဖော်တာကို ကြည့်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံး ပိုးသာအားရ ဖြစ်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ခိုင်စိမ်းပိုးနေခဲ့ကြတဲ့ အဖောက်နှင့်တွေက နိုင်ငံခြားရေး ထိန်းတွေကိုယ်တိုင် ရောက်လာကြတာကို ရှိပြီး သဘောတွေကြတယ်။

တိယ်ထူးကိုယ်ထဲ ပင်ပန်းလျှို့

ရောက်လာသမျှ ဇန်နဝါရီလည်တိုင်းကာလည်း အားတာက်စရာစကားတွေ ဓမ္မာသွားကြတယ်။ စီးပွားခေါ်ပိတ်ဆိုမှုတွေ ရုံးသိမ်းနှင့် နီးစပ်လာပြီ။ ကုည် ထောက်ပုံမှနဲ့ ချေးငွေတွေလည်း ပြန်ပေးမယ်။ ရင်းနှင့်မြှုပ်နှံမှုတွေလည်း လာကြမယ် စတဲ့စကားတွေကို မစားရ စာမန်းပြောကြတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ထုံးလုံး ရေလိုရင်လည်း ကိုယ်ထူးကိုယ်ထဲ စိုးလိုရင်လည်း ကိုယ်ထူးကိုယ်ထဲ လမ်းခ်င်းလည်း ကိုယ်ထူးကိုယ်ထဲ ကျောင်းသောက်လည်း တိုးတိုးကိုယ်ထဲ စိုးလိုရင်လည်း ကိုယ်ထူးကိုယ်ထဲ အရာရာ ကိုယ်အား တိုးလိုကိုယ်ထဲ ကိုယ်ထူးကိုယ်ထဲ တွေ့ချော်လည်း လုပ်နေကြရလို့ ပင်ပန်းလျှို့ဖြစ်တဲ့ တိုင်းသူပြည်သားများအဖို့တော့ ကုည်ထောက်ပုံမှုတွေ လာတော့မယ်ဆိုတဲ့ ကေားဟာ မဂ္ဂလာအရှိန်းစကား ဖြစ်နေပါတော့တယ်။

အားအင်ကြတယ်

ဒါအပြင် မြန်မာလူမျိုးတိုင်းရဲ့ရင်ထဲမှာ ကျိုတ်ပြီး မစံသော မြှို့နှင့်နောက်ရတာတွေကလည်း နည်းနည်းနောနောမ မဟုတ်တာဘာ။ ဟိုအရင်က တို့ကို မေ့ကြည့်နေခဲ့ရတဲ့ နိုင်ငံတွေက အခု ကိုယ်ကို သုတေသန

မတန်သလို ဆက်ဆံနေကြတာတွေ မနည်း အောင်ဒီသည်းခဲ့နေခဲ့ကြရတာ ကြာခြေပြီ။ အထူးသဖြင့် ကိုယ့်ဆီက သယံဇာတာတွေကိုယျှော် သူတို့ သူငြေး ဖြစ်နေကြတာတွေကိုယ့် မခံချင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်လည်း ဘာမှ မတတ်နိုင်လို့ ‘နေသေးသပ ချုပ်တော်’ ချိုးသွေးသမျှ တမြော်ပဲ လုပ်နေ ခဲ့ကြရတယ်။ အခုလို ကူညီထောက်ပုံများတွေ အလုံးအရှင်နဲ့ ဝင်လာမယ် ဆိုတော့ လုပ်လိုက်မယ်ဟဲ့ ဆုံးပြီး အာခဲ့နေကြတယ်။ ဝစ်သာအား စောင့်ကြုံနေကြတယ်။

ပြင်ဆင်စရာရှိတာ ပြင်ဆင်နို့

ကိုယ်တိုင်လည်း ဝစ်သာကျော်ပြီးပါတယ်။ ကူညီထောက်ပုံများတွေ ဝင်ရောက်လာတဲ့အခါ ကိုယ့်ဘက်က အဆင်သင့်ပြစ်အောင် ပြင်ဆင် စရာ ရှိတာတွေ ပြင်ဆင်ထားနိုင်လည်း စဉ်းစားပါပါတယ်။ စီးပွားရေးသမား ပဲ့ပွဲတို့သဲ သတင်းစာသမားပြစ်တော့ တစ်ခိုင်ခိုင်မှာ ရရှိလာမယ့် နေ့စွဲ သတင်းစာ ထုတ်ဝေခွင့်အတောက်ပဲ ဦးဆုံး စဉ်းစားပါတယ်။ စာပေစိစစ်နေ ဆက်ပြီး ရှိနေပြီးမှာလား ဘယ်အချိန်မှာ လုံးဝ ရှုပ်သိမ်းမှာလဲဆိုတာ ကိုယ်ကိစ္စပဲဟုတ်တော့ ဒီအောက်တော်းစဉ်းစားမနေချမှတူဘူး။ ကိုယ်ကိစ္စပဲကိုယ် စဉ်းစားတော့မယ်။ နေ့စွဲသတင်းစာ ထုတ်ဝေခွင့်ရတဲ့အခါ ကိုယ်ဆီမှာ လုံလောက်တဲ့အင်အား အမှန်တကယ် ရှိနေပြီးလားဆိုတာ သုံးသမ်း လိုတယ်။ သတင်းရှာတတ်၊ လိုက်တတ်တဲ့ သတင်းထောက်တွေ အလုံးအလောက် ရှိရဲ့လားဆိုတာ ဆန်းစစ်ရမယ်။ အင်တာဗျားလုပ်ရာ မှာ မေးခွန်းမေးတာတ်ရဲ့လား ဆိုတာလည်း ကြည့်ရမယ်။ အယ်ဒီတာတွေက လည်း သတင်းထောက်တွေကို ဦးဆောင်လမ်းစွာနှုန်းပြုနိုင်တဲ့ အာရုံးအချင် ရှိနိုင် လိုတယ်။ စာနယ်စ်း ကျင့်ဝတ်တွေကိုလည်း နောကျအောင် သိထားမှ ပြစ်မယ်။ ဒီအချက်တွေကို စဉ်းစားပြီး ပြင်ဆင်ထားကြဖို့ ရှာနယ် သမား လူငယ်တွေကို တိုက်တွေနဲ့ပါတယ်။

စီးပွားရေးသမားစစ်ဆေးပေါ်ထွက်နို့

စီးပွားရေးသမားကြေားမှာလည်း ပြင်ဆင်စရာတွေ အမှားကြေားပါတယ်။ အရေးအကြေားဆုံး အချက်တော့ စီးပွားရေးသမား စစ်စစ်တွေ ပေါ်ထွက်လာဖို့ ပြစ်တယ်။ ဘုရား နောက်ပိုင်းက စီးပွားရေး စတင်

ခဲ့တယ် ဆိုပေမဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်က တစ်သွေးတစ်သံ တစ်ဖို့ အာဏာရှင် စနစ် ဖြစ်နေတာကြောင့် ပါပြင်တဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေး ဖြစ်မလာဘဲဘူး လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ လက်ကိုင်ရှိသူက ဒီစီးပွားရေးပြုရင် ဘာမှ လုပ်လို့မရဘူး လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူဆီက ပါမစ်ရရှိ သိပ်အရေးကြေားတယ်။ ရိုးရိုးသားသား စီးပွားရေးလုပ်တဲ့သူတွေက လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူတွေနဲ့ ဘယ်နှီးဝင်မှာလဲ။ ဒီတော့ အမှားစုက စီးပွားရေးလုပ်တဲ့လုပ်ငန်းကို ဖွို့ပြီး ဘေးတွေကိုရိုးရိုးနေလိုက် ကြတယ်။

လက်သနရာ စာဝတေသိပ်

တရျို့ကတော့ ထွက်မသွားဘဲ ကုတ်ကတ်ပြီးနေရင်းနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသူတွေနဲ့ နီးစပ်ပိုင်မပ်ရာတွေကို လိုက်ရှာကြတယ်။ ရှာတော့လည်း တွေ့တာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ကြားပွဲစား၊ ပါမစ်ပွဲစားဆိုတာတွေ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် ပေါ်ထွက်လာတယ်။ ကြားလာတော့ ဈေးကွက်စီးပွားရေး ဆိုတာလည်း ပြန်မှာဆိုရှုပ်လစ်ဆောကလို့ ‘လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်’ တဲ့ စီးပွားရေး ဖြစ်သွားပြီး စီးပွားရေးသမား စစ်စစ်တွေက လုံးဝ ဘေးကို ရောက်သွားကြတော့တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အစဉ်အလာ လူမှားရှုဖြစ်တဲ့ လူလတ်တန်းစားဆိုတာလည်း တဖြည့်းဖြည့်း ပျောက်သွားပြီး သိပ်ချမ်းသာ သူနဲ့ သိပ်ဆင်းရဲသူဆိုတဲ့ လူတန်းစားနှစ်ရပ်ပဲ ကျော်တော့သလို ဖြစ်သွားတယ်။

အဖရိုက သင်ခန်းစာ

ကျွဲ့ပေါ်က အာဏာရှင်နိုင်ငံ မှန်သမျှမှာ ချမ်းသာသူနဲ့ ဆင်းရဲ သူမှားရဲကြားက ကွားချက်က သိပ်ကြေားမှာကြတယ်။ ဒီကွားချက် သိပ်ကြေားမှာသူဘာ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဒါကို အထူး သတိထားနိုင် လိုက်ကြေားလို့ ပြစ်စေနိုင်ပဲ့၊ ဒုတိယကျွဲ့ပေါ်ကြေားစွာ ပြီးသွားတော့ အာဖရိုက တိုက်ကြေားကို ဆင်းရဲမြှေ့တော်ခြင်းက လွှာတ်ကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့ပြုပြီး ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြေားနဲ့ အနောက်နိုင်ငံတွေက နှစ်စုံနှစ်တိုင်း ကျည်းထောက်ပို့ မြှေတွေ၊ ဈေးငွေတွေ ဒေါ်လာသီလျှောပိုင်း များစွာ သုံးစွဲခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ နှစ်ပိုင်း ၆၀ ကျော်လာတဲ့အထိ အာဖရိုကတို့ကိုယ်းဘာ ဆင်းရဲမြှေ့တော့

အများဆုံး ရောဂါအထူးပြောဆုံး စစ်ပွဲတွေ အများဆုံးအဖြစ် ရှိနေသေး တယ်။

အကျင့်ပျက်ခြစားမှု တိုက်ပျက်

ဒီလိုဖြစ်ရတဲ့အကြောင်း များစွာထဲမှာ အာဏာရ အသိင်းအဝိုင်းနဲ့ အပ်ချုပ်ရေးယဉ်ကျေားအတွင်း အကျင့်ပျက် ခြစားမှုတွေ တိန်းမနိုင် သိမ်းမျှ ကြေးထွားနေမှုကလည်း အခိုက်နေရာက ပါနေတယ်လို့ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အကု အညီပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ထောက်ပြုမှုတွေအာရ သိရတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံဟာလည်း နိုင်ငံမြား ကူညီထောက်ပို့မှုတွေနဲ့ ခေါ်ငွေ့တွေ မကြော် ရောက်ရှိလာဖူယ ရှိစေလတော့ အာဖရိကလို မဖြစ်ရအောင် အကျင့်ပျက် ခြစားမှုတွေကို ကြိုတ်ရှုံးလင်း ဖယ်ရှားထားလို့ ထဲပါတယ်။ ဒီလိုဂုဏ်သွေး နိုင်ရင် ဖဆပလခေတ်က လူတစ်ကိုယ်၊ တိုက်တစ်လုံး ကားတစ်စီးနဲ့ လစဉ် ဝင်ငွေ ၅၀၀ ကျပ်ဆိတဲ့ ‘ပြည်တော်သာ စီပံ့ကိန်းကြီး’ ရောင် မျေားသလို ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

လွတ်လပ်စွာရေးခွင့် ရှိရှိ

အကျင့်ပျက် ခြစားမှု တိုက်ပျက်ဖို့အတွက် စာနယ်ဇင်းတွေထ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေးသားတင်ပြခွင့်ရှိရှိ အထူးရှိရှိ လိုအပ်ရတယ်။ ဒုံးအပြင် တရားစီရင်ရေး အဖွဲ့အစည်းကလည်း လုံးဝသန္တရှင်းပြီး ကျင့်တယ် သိကျာကို အပြည့်အဝ စောင့်ထိန်းဖို့ လိုအပ်ပါကြောင်း ထောက်ပြရှင် အဆုံးသပ်လိုက်ပါတယ်။

၁၂၂

ဗုတ်ပည့် စုစုတရိုး လက်ပုံးနှင့်အင် ပြီးစား

ညီညွတ်ရင် အလုပ်တွင်တယ်၊ ကောင်းတယ်။ မညီညွတ်ရင် အလုပ် မတွင်ဘူး၊ ဖော်နေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ မညီညွတ်တာ မကောင်းဘူးလို့တော့ တထ်ချွဲ ပြောလို့မရဘူး၊ ညီညွတ်တိုင်း ကောင်းတယ်လို့ ပြောမရနိုင်တာမျိုး ရှိသလို မညီညွတ်လို့ ကောင်းသွားတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။

ဗျိန်အဖြစ်တော့ မနေဘူး

အင်လိပ်လက်အောက်မှာ နေရတာ ကောင်းတယ်။ အဘက်ဘက်က တိုးတက်တယ်လို့ လူတိုင်း တည်းတညွှတ်တယ်း သဘောထားနေကြရင် လွတ်လပ်ရေးဆိတာ ရှိခဲ့မှာတောင် မဟုတ်ဘူး၊ မျက်နှာဖြူတွေကို သခင် ခေါ် ရှိခိုးပိုးတင်လုပ်ပြီး သူတို့ စားကြုံးစားကျော် အရိုးအင်း ကိုက်ရတဲ့ ကျွန်းအဖြစ်နဲ့တော့ မနေဘူး၊ ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်း သခင်ဘာဝနဲ့ ထမင်းကြမ်း ပဲ ယပ်ခတ်စားနေမယ်ဆိတဲ့ သဘောကွဲ့သွေ့ကြောင့်သာ အခုလို လွတ် လပ်တဲ့ နိုင်အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အင်လိပ်လက်အောက် နေရတာ ကောင်းတယ်ဆိုသွေ့တွေက လွတ်လပ်ရေးပြီးမှ ဘယ်မှာ ကောင်းကောင်းနေရတာရှိလိုလဲလို့ အပြစ်ပြောကြတယ်။

ရွှေစွေး များကြ

မှန်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးနောက် ဖြစ်လာတဲ့ ပြည်တွင်စစ်ကြောင့် အိပ်ကောင်းခြင်း၊ မအိပ်ရဲ စားကောင်းခြင်း မစားရနဲ့ စုက္ခတွေ များကြပ် တယ်။ တော့သွေ့တောင်သားတွေ လယ်တွေယာတွေ စွန့်ပစ်ပြီးကြရေးမြို့မှာ ကြိုရာကျပန်း အလုပ်ကြမ်းတွေ လုပ်ကြရတယ်။ အာရုံးကိုရဲ့ အချမ်းသာဆုံး နိုင်ငံအဖြစ်ကန် အဆင်းမဲ့ဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် လောက်သွားခဲ့ ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ လွတ်လပ်ရေးကြောင့် ဖြစ်ရော့ မဟုတ်ဘူး။

အများ ပြောနေကြသလို မညီဉာတ်လိုဖြစ်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဉီးဉာတ်မေ့
ဆိုတဲ့ စကားကို အမိုးယောက်လွှဲလို့ ဒီမိုကရေစို့၊ အနှစ်သာရကို
မျက်ကွယ်ပြေကြလို့ ဖြစ်တယ်။

၇၁၁ ထောက် အကြံ့က် ၂၀

ညီဉာတ်ရေးအကြောင်း ပြောကြတဲ့အခါမှာ 'ရေရှိသားလို့ အကြား
မထင်'ဆိုတဲ့စကားနဲ့ တင်စားပြောဆိုလေ့ ရှိတယ်။ ဒါက စကားအေမြင်
သာ ပြောတာ၊ လက်တွေ၊ လူ့လောကမှာ ဖြစ်နိုင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး
လူတစ်ကိုယ် အကြံ့က်တစ်မျိုး ရှိခြင်းဟာ ဓမ္မတာတရား ဖြစ်တယ်။ လူ
၁၀ ထောက်ရှိရင် စိတ် ၁၀ မျိုးနဲ့ အကြံ့က် ၂၀ တောင် ရှိနိုင်သေးတယ်
တစ်မိတ္ထုံးဖြားတဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမများတောင် စိတ်သောောတူး
ချင်း တစ်ထပ်တည်း ကျေတယ်လို့ ရှိနိုင်ဘူး။ တစ်ထောက် အကြံ့က်
တစ်မျိုး ရှိကြမှာပဲ့၊ ဒါပေမဲ့ အိမ်ဆိုတဲ့ အမိုးတစ်ခုတည်းအောက်မှာ အတူ
နေနိုင်ကြတယ်။ အတူနေရင်း ကိုယ်နှစ်သက်ရာ၊ ဝါသနာပါရာ လုပ်ကြုံ
ဖြစ်တယ်။

စိတ်ကြံ့က် ရွှေးချယ်ခွဲ့

တင်းနှစ်ရှိက် ဝါသနာပါတဲ့ အစ်ကိုအကြံ့ဆုံးက တဗြား ညီတွေ့
နှမတွေ့ကို တင်းနှစ် မကတေးလိုဆိုပြီး ရေးလုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မှာလဲ။ သောလုံး
ကန်ချင်သူ ကန်ပါပေါ်၊ ဘတ်စ်ကောက်သော ကတေးချင်သူ ကတေးပါပေါ်
ကရာတေး ကတေးချင်သူ ကတေးပါစေလို့ သောောတူးရှိမှာပဲ့။ ဘာ
အားကေားမှ ဝါသနာပါဘူးဆိုပြီး ဘာမှ မလုပ်ချင်သူလည်း နေပါစေပေါ့
လူတစ်ကိုယ် အကြံ့က်တစ်မျိုးမျို့ လူတိုင်း လုပ်ချင်တာကို လွှာတ်လွှာ
လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ရှိတာကို အသိအမှတ်ပြုရမှာပါ။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်
လုပ်ချင်တာကို လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ်၊ စိတ်ကြံ့က်ရွှေးချယ် လုပ်ခွင့်ခွင့်
ရှိခြင်းဟာ လွှာတ်လပ်ခြင်းရဲ့ သတောသဘာဝ ဖြစ်တယ်။ ဒါမှာရှိရင် လွှာတ်
လပ်ခြင်းဆိုတာ အမိုးယောက် မရှိတော့ဘူး။

ရွှေးချယ်: ဆွဲသွေးရဲ့ပေါင်းစည်းမှု

ညီဉာတ်ချင်းဆိုတာ တစ်ဦးချင်း လွှာတ်လပ်မှုတွေကို နားလည်း

လက်ခံပြီး တည်ဆောက်ရတာ ဖြစ်တယ်။ မညီမဉာတ်ဖြစ်ပြီး ဘွဲ့
ပြေကြတယ် ဆိုတာဟာ တစ်ဦးချင်းရဲ့ လွှာတ်လပ်မှုကို အသိအမှတ်မဖြစ်လို့
ဖြစ်တယ်။ ရှိခြင်းအေလည်း ကွဲတယ်။ တို့မဲ့ အစည်းအချုံလည်း
ကွဲတယ်။ အဆပလလည်း ကွဲ့ ကွန်မြှားနှစ်လည်း ကွဲတယ်၊ ဆိုရှယ်လစ်
လည်း ကွဲ့ ပြည်သူ့ရဲ့သော်လည်း ကွဲ့ တည်မြှုံး သန့်ရှင်းလည်း ကွဲဆိုတဲ့
အကွဲအပြီး စာတို့လစ်းတွေဟာ တစ်ဦးချင်း လွှာတ်လပ်ခွင့်ကို အသိအမှတ်
မပြုဘဲ တစ်စွဲသေးတစ်စွဲ တစ်မိန့်အောက်ကို စွဲတို့အတင်း ဆွဲသွေးလို့
ပေါ်ပေါ်လာရတာ ဖြစ်တယ်။ အဆပလ အဖွဲ့ကြံ့ဆိုတာဟာ ကွန်မြှားနှစ်
တွေ့ ဆိုရှယ်လစ်တွေ့၊ တပ်မတော်သားတွေ့၊ ပြည်သူ့ရဲ့သော်မဲ့တွေအပြင်
သယ်ယူပါတ်မှုပါတဲ့ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ပူးပေါင်းပါဝင်စွဲ့စည်းထားတဲ့
တပ်ပေါင်းစုကြီး ဖြစ်တယ်။

မူပန်က ပါတီကြီး

တပ်ပေါင်းစုကြီးသောောက ပည်ရှယ်ချက် တူတာတွေကို အတူ
လက်တွဲလုပ်ဆောင်ပြီး မတူတာတွေကို ကိုယ်ပါတီနဲ့ရှိကိုယ် သီးခြား
လွှာတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်း လက်တွေ့
မျှော်သုံးနိုင်ခဲ့လို့ ကွဲ့ကြုံ့ခွဲ့ကြရတာ ဖြစ်တယ်။ ရှုပန်ခိုင်ငံက 'အယ်လ်ဒီပီ'
ဆိုတဲ့ လစ်သာရယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတ်ပါတ်ဟာ စိုးပြီးကတည်းက အာဏာကို
အကြားကြီး ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်တဲ့ သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ပါတီကြီး ဖြစ်တယ်။
အဲပေါ်ပါတီကြီးအတွင်းမှာ ဂိုဏ်းကယ်အုပ်စုပါဝင်း တစ်ဒါးဒေါ်လောက် အတိ
အလင်း တည်ရှိနေခဲ့တယ်။ ပါတီတွေးက အာဏာလုပ်တွေ ခကာခကာ
ပြုပြီး ပါတီ့ကွဲ့တွေ့ တစ်နှစ်တစ်ယောက်လောက် ပြောင်းလေရှိတယ်။
ဒါပေမဲ့ ပါတီထပ်က တစ်ထောက်စား နှစ်ထောက်စား ထွေက်သွားပြီး သီးခြား
ပါတီထောက်တာမျိုး ရှိပေမဲ့ ပါတီအကြံ့အကျော် ကွဲ့သွားတယ် ဆိုတာ
သုံးတော့ မရှိခဲ့ဘူး။ ဂိုဏ်းအုပ်စုအုပ်စုပါတီကြီး ဖွဲ့စွဲမြှုံး
တက်တွေ့ယ်ထားကြတယ်။

တွေးချယ်ရဲ့ပေါင်းစည်းမှု

အယ်လ်ဒီပီ စိတ်ပေါ်ဟာ ဒီမိုကရေစိုးစိတ်ပေါ်၊ ဒီမိုကရေး
ကွဲ့စည်းမှု ဖြစ်တယ်။ အမြင်မတူသွေးမှုများရဲ့ ပေါင်းစည်းညီဉာတ်မှု ဖြစ်တယ်။

တစ်သွေးတစ်သံ တစ်မိန့်ကို နာခဲ့ဖို့ အတင်းအကြပ် မတောင်းဆိုဘူး
လူတိုင်း ကိုယ့် သီးခြားအပြင်၊ မတူတဲ့ အယူအဆကို ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး
ပါတီတွင်းမှာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ပြောဆိုခွင့်ရှိတယ်။ စည်ရုံးတာလည်း
လုပ်နိုင်တယ်။ ပါတီဝင်အများစုက ထောက်ခံရင် ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ်
လာနိုင်တယ်။ ပါတီခေါင်းဆောင်ဆိုတာ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်လည်း
ဖြစ်တယ်။ ပါတီဝင်အများစုက မကြိုက်တော့ဘူးဆိုရင်လည်း လပိုင်းနဲ့
ပြုတ်ကျသွားနိုင်တယ်။

ကြောက်လို့ ပြုမြန်နေရတာ

နိုင်ငံရေးကေား ပြောကြတဲ့အခါတွေမှာ လူတိုင်း ညီညွတ်ဇူး
ကေား ပြောမြှုဖြစ်တယ်။ ညီညွတ်တာ ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လို့
ညီညွတ်ရေးမျိုး ဖြစ်သင့်တယ်ဆိုတာကိုလည်း ရှင်းလင်းပြောကြားသင့်တယ်။
အာဏာရှင်စနစ်အောက်မှာ ကြောက်လို့ ပြုမြန်နေရတဲ့ တစ်သွေးတစ်သံ
တစ်မိန့် ညီညွတ်ရေးမျိုး မဖြစ်ဖို့တော့ ထိုပါတယ်။ ပါသနာချင်း အကြိုက်
ချင်း စရိတ်ချင်း မတူကြတဲ့ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတွေ တစ်ဒီမီတာည်းမှာ
ချစ်ချစ်ခဲ့တော်၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး နေထိုင်ကြတဲ့ ညီညွတ်ရေးမျိုးသာ ဖြင့်
သင့်တယ်။ တစ်အူထုံးဆင်း ဟောင်နှမရင်းချာတွေ ဖြစ်ပေမဲ့ စိတ်ချင်း
တစ်ထပ်တည်းကျတယ် ဆိုတာမျိုး မရှိနိုင်တာကို အားလုံး နားလည်
လက်ခံပြီး နေထိုင်ကြတဲ့ ညီညွတ်ရေးမျိုးသာ ဖြစ်သင့်တယ်။

ဝန်းတိုင်း ပွင့်စေရမယ်

အတင်းအကြပ် ပေါင်းစည်းလိုင်းရင် ဂိုပြီးဝေးကွာသွားမှာ သေချာ
တယ်။ မတူတာကို တူအောင်စွဲတဲ့ ညီရင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ထိခိုက်မှာ သေချာ
တယ်။ မတူတဲ့အတိုင်း ပေါင်းစည်းနေထိုင်ခြင်းဟာ ဒီမိုကရေးရဲ့ အနှစ်
သာရ ဖြစ်တယ်။ ‘ပါန္တမတူ ပုံရန်သူလှု’ သဘောထားခြင်းဟာ နိုင်ငံဇူး
အရ ရင့်ကျက်မှုမရှိတဲ့သဘော ဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရောက်တစ် လူ့အနွဲ့အစည်း
မှာ အရောင်အသွေး အမျိုးအစားစုံ ပန်းတိုင်းပွင့်စေရမယ်။ အတွေးအချို့
အယူအဆပေါင်းစုံ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ထွန်းကားစေရမယ်။ အားလုံး
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ငြင်းချုပ်နေ့နေ့ အားပေးရမယ်။ ငြင်းချုပ်းဟာ
ရန်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ မတူတဲ့ အယူအဆတစ်ခုကို ထုတ်ဖော်တင်ပြုတာ

ဖြစ်တယ်။ ရွှေး ခေါ်မဇေတ် လူသားတွေ အပြန်အလှန် အချွေအနှစ်ပြု၍
လုပ်ကြရာက ဒီမိုကရေးစွဲ သဘောတရားတွေ ပေါ်ထွန်းလာရတာ မဟုတ်
လာဘူး။

၈၂။ ၂၀၁၂

ဓမ္မတွေကို အသုံးပြတော်ပေးစပ် ပျော်ပြေ့

တစ်နောက လူငယ်လေးယောက် ရောက်လာကြတယ်။ သဝီသ၏ ရုပ်ရုပ် ဝတ်စားဆင်ယင်ပုဂ္ဂို ကြည့်ပြီး ကျောင်းသားလေးတွေ ဖြစ်လို ပယ်လို ခန့်မှန်လိုက်တယ်။ ရုပ်ရည်လေးတွေလည်း သန့်ပြန် မွန်ဇူးကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မိတ်ဆက်တော့ ရောက်လာတွေသို့လိုက ကျောင်းသားတွေမှန်း သိရတယ်။

ကြိုးထေရာ

‘လလင်တိုင်းဒေသး’လို ချို့ကြတဲ့ ဖေဖော်ပါရို ဘင် ရက်နေ့မှာ ပြုလုပ် မယ့် ဖျော်ပြေ့ ကြို့ကြာဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောချင် ကြလို ရောက်လာကြတာပါ။ ပွဲက ကန်တော်ပြီး မျှော်စင်ကျွန်းမား ပြုလုပ်မှာဖြစ်ပြီ လူငယ်တွေကြား ရေပန်းစားနေတဲ့ လူငယ်အဆိုတော်တွေ ပါဝင်ပါတယ်။ မြို့တွင်း လူစုစုံကားရာ နေရာတွေမှာ ကြို့ကြာဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေ ထောင်ထားပါတယ်။ လူငယ်တစ်ယောက်က အသင့်ပါလာထူး အိတ်ဆောင် ကွန်ပျိုးတာကိုထုတ်ပြီး ‘ကြည့်ပါရိုး’ဆိုပြီး စားပွဲပေါ် တော်လိုက်တယ်။ ပထမ ပုံတော်ပုံနှင့် ကြည့်လိုက်တော့ ရေးထားတဲ့စားသားတွေက ကြက်သီးထေရာ ကောင်းလွန်လို ကိုယ့်မျက်စိုက်ယိုယ် မယုံးနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်ရတယ်။

အပရှုယူလို ရတယ်

‘ပထမဆုံး’ စုတဲ့ ၅၀၀ အား ပေါင်တော်ပါ ပေးမော်ပြု၍ နှင့်ဆောင်းခြောကလက်မှားပေးပြီး အလိုက်ဖက်ဆုံး စုတဲ့မှားအား ပန်းချို့ပုံခွဲပေးပြု၍ Dinner စားခွဲနှင့် အခန်းမှားကို ကံစားပဲ ဖောက်ပေးသွားပါမည်’

အဲဒီကြို့ကြာစားတွေ ဖတ်ပြီး စာဖတ်သူများရော့ ကြက်သီး မထား နေနိုင်ပါမလား ခင်များ။ ဒီစားသားဟာ ဘယ်အတိ အစိုးကျုံ သက်ရောက်သွားတယ်ဆိုတာ မစဉ်စား မဆင်ခြင်နိုင်ဘဲ လက်မှတ်များများ ရရှုံးရပြီး အမြတ်များများရရှိသာ လောဘအော်ကြတာ မဟုတ်ဘူးလား။ ပြောရင်တော့ (ကန်တော့ပါရို) ဆောင်ကြာဖြင့် လုပ်ငန်းကို ပေါ်တင်ကြီးလုပ်မှုနဲ့ အမေးယူလိုတောင် ရရှိပါတယ်။

ပြောပို့လိုက်မှ စိန္တီး

ဒီကြို့ကြာဆိုင်းဘုတ်ကြီး အင်တာနက်ပေါ်တက်လာတော့ ကန့်ကွက်သီးတွေ ညွှန်နေအောင် ထွက်ပေါ်လာတယ်။ ပြည်တွင်းကသာမက ပြည်ပရောက်နေသွေကလည်း ရိုင်းရောကြတယ်။ အဲဒီကန်းကွက်သီးတွေ ညွှန်လာတော့ ဆိုင်းဘုတ်တရုံးက စားသားတွေကို ပြင်ပြီးရေးလိုက်တယ်။ တရုံး၊ မပြင်ဘဲ ကျွန်းနေတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ပြင်ရေးလိုက်တာက ...

‘ပထမဆုံး’စုတဲ့ ၅၀၀ အား ပေါင်တော်ပါ ပေးမော်ပြု၍ နှင့်ဆောင်းခြောကလက်မှားပေးပြု၍ Dinner စားခွဲနှင့် ချောင်းသာရေးပါ စရိတ်ပြု၍ အခန်း၊ စားစရိတ်၊ ကား၊ ၉ ဦးကို ကံစားပဲမှား ဖောက်ပေးသွားပါ မည်။ ကံစားပဲ တစ်စာောင်ပေါက်လျှင် နှစ်ဦး သွားခွင့်ရှိသွေ့’ လို ဖြစ်တယ်။

စိန္တီဆံတွေ အလကားရသလို

ပြင်လိုက်မှ စိန္တီးသွားသောတယ်။ တစ်ခါတည်း ‘ဟန်းနှီးမွန်း’ ထွက်ဆိုင်းလိုက်သလို ဖြစ်သွားတော့တယ်။ သားသမီးရှိတဲ့ ပိုဘတ်း ရှင်လေးမီ ကြေား အမှန်ပဲ့၊ ပိုကိုဆံတွေ အလကားရသလို ရချင်တိုင်းရနေတဲ့ လူအသိုင်း အရိုင်းကလေး တစ်ခုအတွင်းမှာ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေကြတဲ့ သတင်းတွေ ကြေားနေရတာ ကြာဖြူး။ သူတို့ အသိုင်းအရိုင်းအတွင်းမှာ ဖြစ်နေတာပဲဆိုပြီး သိပ်မော်ရှိမဲ့ရှိမဲ့သွား။ အခုတော့ ပြောင်ကျကျ မြှုပ်လယ်ပေါင်မှာ ဆိုင်းဘုတ်ပြုတဲ့ ထောင်ပြီးတောင် ကြို့ကြာတာကတော့ အတင်ရဲစွဲနဲ့ရာကျတယ်။ အောင်ရှိရှိနဲ့တွေ တစ်စာထက်တစ်စာ ကျယ်ပြန်သွားမှာ စိုးရိုးပို့တယ်။

ကန်ပေါင်ပေါ်က စုတဲ့

ကျယ်ပြန်သွားမှာ စိုးရိုးပို့ကြို့ကြာင်းပြောတော့ လူငယ်တစ်ယောက်က

အင်တာနက်မှာ တွေ့ရတဲ့ ပုံတစ်ပုံအကြောင်း ပြောတယ်။ အင်းလျားကို ပေါင်ပေါ်မှာ စုတွေတစ်တဲ့ မျက်နှာချင်းအင်ပြီး နှစ်ခေါ်ချင်း ကဟေဆက်နဲ့ ပုံကို တင်ထားတယ်တဲ့။ ပုံအောက်မှာ ဝေဖန်ရှုတဲ့ ဓာတ္ထတွေ ရောကြတော့ ဒီလောက် အမြစ်ကျဉ်းရောသလား၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ ထိနိက်အောင် လုပ်တာ မဟုတ်ရင် ကိုယ်မကြိုက်လည်း သည်းခံရမှာပေါ့။ ဒါ သူတို့ရဲ့ လွတ်လပ် ခွင့်ပဲလို့ ပြန်ရောဆုံး ရောသတဲ့။ ကဲ ... စာအတွက်သူများရော ဘယ်တို့ သဘောထားပါသလဲ၊ ကိုယ့်သာဆောင်းဆိုရင် ဒါမျိုးမလုပ်စွဲ တားမြှစ်မှာလား ခွင့်ပြုထားမှာလား။

ကျူလူးယုက်နှစ်ဖောက်တယ်

ဂလိုဘယ်လိုက်အောင်းဆောင်းဆောင်မှုတွေ လွတ် လွတ်လပ်လပ် လုပ်ကိုင်ကြသလို ယဉ်ကျေးမှုတွေလည်း နိုင်ငံတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု အပြန်အလှန် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကူးလူးယုက်နှစ်ဖောက်မှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို ဘယ်လို့ ပိတ်ပင်တားဆီးထဲ့ မရဘူး၊ ပြုလည်း မပြု အပ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ လွတ်လပ်မှုဆိုတိုင်း စည်းကောင်းမရဘူးလို့တော့ မယုံဆွဲ လွတ်လပ်တဲ့ ရေးကျက်စီးပွားရေး၊ ကျင့်သုံးတယ်ဆိုတဲ့ နိုင်ငံတိုင်းမှာ 'ကိုယ်ကျိုးမီးများ၊ ကာကွယ်ရေး' မှတ်ဒေါ်တွေ ဥပဒေတွေ ရှိကြတယ်။ ဝင်ချင် တိုင်း ဝင်လာတာတွေကို ခွင့်ပြုဘူး၊ သူတို့နိုင်ငံက စီမံးခေါးလုပ်ငန်းရှင် တွေ မထိနိက်အောင် တားဆင့်တာတား၊ ပိတ်သင့်တာပိတ် လုပ်ပေးကြ ရတယ်။

သဘာဝ ချစ်သူများ

အီမ်ထောင်သားများ လူရေးလူမှု ကိစ္စတွေမှာ အင်မတန် လွတ်လပ် တဲ့ အနောက်နိုင်ငံကြီးတွေမှာ 'သဘာဝချစ်သူများအဖွဲ့' (Nature Society) ဆိုတာမျိုးတွေ ရှိကြတယ်။ အီအီအဲဖွဲ့တွေက သီးသန့် သတ်မှတ်ထားတဲ့ တော့အုပ်ထဲက နေရာမျိုး၊ ဒါမှုမဟုတ် ပန်ခြားမျိုးမှာ အဝတ်အစား မဝတ်ကြဘဲ သဘာဝအတိုင်း နေထိုး လေတို့ကြတယ်။ ကျိုးမာရေး လောကုံး ခန်းတွေ လုပ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ သီးသန့်နေရာတွေမှာ သူတို့ကြိုက်သလို နေကြထိုင်ကြတာကို ဘယ်သူကဗ့ ပိတ်ပင်တားဆီး မလုပ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သီးသန့်နေရာက အပြင်ထွက်လာပြီး လမ်းတွေပေါ်မှာ အဝတ်မပါ၊ ပထာ

ကိုယ်ချဉ်း လျောက်သွားရင်တော့ Decency Act ဆိုတဲ့ ယဉ်ကြတော့ အက်ဥပဒေ တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ တရားစွဲခံရပါတယ်။

မတင့်တယ်တဲ့ တို့

ဒါ ယဉ်ကျေးမှုအက်ဥပဒေအဆိုတာက နိုင်ငံတစ်ခုနဲ့တစ်ခု ကွဲပြား ဤအနားမှု ရှိကြတယ်။ Decent ဖြစ်တယ်၊ ယဉ်ကျေးတယ်ဆိုတဲ့ စကားကို အမိုးယုံးမွှင့်တဲ့အော်မှာ နိုင်ငံတစ်ခုနဲ့တစ်ခု လျှမ်းတစ်မျိုးနဲ့တစ်မျိုး၊ နောက်ခံ ယဉ်ကျေးမှုစင်လေ့စရိတ် ကွာခြားရင် ကွာခြားသလောက် မတူကွဲပြားသွား ကြတယ်။ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုအရ လျှမြင်ကွင်းမှာ ယောကုံးသွား မိန့်မ ဖက်ယော်မှုမျိုးလို့ လုပ်တာကိုစိုးစွဲ သဘောမံထားကြတယ်။ မြန်မာအပါအဝင် အရွှေတိုင်း စင့်လေ့စရိတ်အရေတွေ ဒီလိုလုပ်တာ ဟာ အများအမြစ်မှာ မတင့်တယ်တဲ့ မဖယ်မရာကိုစွဲလို့ သဘောထားကြတယ်။

တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ကာကွယ်ထား

ဒီမိန့်မျိုးနိုင်ငံ အတော်များများမှာ အနောက်ယဉ်ကျေးမှုတွေကို လက်ခံကျင့်သုံးသွားတွေ တစ်နောက်ခြား များသတော်ပဲ့ မြန်မာ တွေကတော့ အတော်လေး တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ကာကွယ်စောင့်ရော်ကြေားက ဒီလောက် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းနဲ့ လောက်ရဲနောက်ရဲလာကြတာ တွေ့ရတော့ အတော်ကြိုး ကို အလန့်တွေား ဖြစ်သွားရတယ်။ လူငယ်တွေအတွက် စိုးစိုးရသလို စိုးပြည့်စုံ၊ အနာကိုလိုလည်း တွေးပြီး ရင်လေးမံတယ်။

ဘားသန်တွေ တို့လောက်

ဒါပေမဲ့ ဒီစိုးစိုးရတိုက ချက်ချင်း ပြောက်သွားတယ်။ ဟေးလေး ဝါးလားနဲ့ ပေါက်လွှာတိပဲစားနေကြတဲ့ လူငယ်မျိုးက များများစားစားရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အထက်မှာ ရေးခဲ့သလို နိုက်ဆဲကို အလကားရသလို ရချင် တိုင်း ရနေတဲ့ လက်တစ်ခုပဲစား ရေပေါ်ဆီး အဆိုင်းအဆိုင်းထဲမှာ ရှိကော်သွား ဖြစ်တယ်။ အခု ဒီကိစ္စလာပြောတဲ့ သန်သန့်ပြန်ပြန် လူငယ်လေးတွေလို လူငယ်တွေက တစ်နိုင်ငံလုံးအနဲ့ သန်းပေါင်းများစွာ ရှိနေကြတယ်။ ဒီလူငယ်

လေးတွေက အမြင်မတော်တာကို လက်ပိုက်ပြီး ငါတ်တုတ်ထိုင် ကြည့်နေ ကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်တိုင်းပြည့်၊ ကိုယ့်လူမျိုးကို သူတို့ အကောင်းဆုံး ကာကွယ်စောင့်ရောက်ကြမှာ သေချာတယ်။ ရေကြောင်းတဲ့ကဲသို့လိုက လူငယ် လေးယောက်ကို ကြည့်ပြီး အားသစ်တွေ တိုးလာတယ်။ တိုင်းပြည့် ကို သူတို့ လူငယ်စောင့်လက်ထဲ အမြန်ဆုံး ထည့်ပေးလိုက်ချင်စိတ်တွေ တဖွားဖွား ပေါ်လာတော့တယ်။

၁၅၂ ၂၁၂။

သုဒ္ဓနပု တော်သုပ္ပန်ရတယ် ဘယ်သူငွေ့ရှင်းပို့သလဲ

နိုင်ငံခြား ဧည့်သည်တစ်ယောက် သူ့ကိုယ်သူ မိတ်ဆက်ပြီး ရောက် လာပါတယ်။ သူက စာရေးဆရာတစ်ယောက်ပါ။ အင်လိပ်စာရေးဆရာတိုး ရျောအော်ဝဲလ်အကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ်ရေးဖို့ ရောက်လာတာလို့ သို့ရ တယ်။

မြန်မာလူမျိုးများရဲ့ အမြဲး

အတော်ကြာအောင်နေပြီး သိချင်တာတွေ မေး စာတ်ပုံတွေရှိက် လုပ်ပါတယ်။ သူက ညာနေကားနဲ့ မန္တလေးသွားမှာပါ။ ပြီးရင် ရေားအော်ဝဲလ် ရောက်ခဲ့တဲ့ ကသာဘာကိုထိသွားမယ်လို့ ပြောသွားတယ်။ နှစ်ပတ်လောက် ကြာတော့ သူ ပြန်လာပြီး မန်ကိုပြန် ပြန်တော့မယ်လို့ နှိုတ်ဆက်တယ်။ ကသာထိ ရောက်အောင် သဘောစီးသွားခဲ့ရတဲ့ ခရီးစဉ်ကို တော်တော် ကျေနှင်းနေပုံရတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က သိပ်လှတာပဲလို့ ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောရင်း တွေ့သမျှ ပြန်မာလူမျိုးတိုင်းက ပြုးနေကြတာကိုလည်း သိပ် သဘောကျေနေတယ်။ မယုံနိုင်လောက်အောင် အုံညွှေရတယ်လို့လည်း ပြော ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့မိတ်ထဲမှာ တော်တော်လေး မကျေမနပ်ဖြစ်နေတာ ဘစ်ခလည်း တွေ့ခဲ့ရတဲ့အကြောင်း ပြန်ခဲ့နိုးမှာ ဖွင့်ဟာသွားတယ်။

ရှုံးတလုံးလုံးနဲ့ လျည်းတစ်ခိုး

ဘာကို မကျေနှင်းတာလဲလို့ မေးလိုက်တော့ သူ့ကျော့မီးအော်ကြိုး ထဲက ခရီးသွား လမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ထုတ်ပြီး စာတ်ပုံတော်ပုံကို ပြတယ်။ ဦးပိုန်တားကြီးခဲ့အောက်က ဖုန်တလုံးလုံးကြားမှာ လည်းတစ်ခိုး ဖြတ် အောင်းသွားတဲ့ပုံ ဖြစ်နေတယ်။ မန်ယူလို့ပြောနေတဲ့ အပြားရောင်းကောင်း

ဦးအောက်မှာ တလိပ်လိပ်တက်နေတဲ့ ဖုန်လုံးကြီးတွေနဲ့ အသေးနှင့် နေတဲ့ န္တားလှည်းလေးဟာ ဓာတ်ပုံထဲမှာတော့ လူချင်တိုင်း လှနေတယ်။ ပါရွင်းလို့ ဖွေးနေတဲ့ အဖြူးရောင်တိုင်လိပ်တွေနဲ့ မြေပြိုကတ်တက်သွားတဲ့ ဖုန်လုံးကြီးတွေ ထိစ်နေပုံကြည့်ပြီး ‘မိုးထိအောင် လေ့ကားတော်’ ဆိုတဲ့ စကားဝလေးကို သတိရလိုက်ပါတယ်။

လိမ့်ညာပြီး ကြော်ပြုသလို

ဓာတ်ပုံထဲကရှုစ်ဗို့ ဓာတ်ပုံနဲ့ ဖီဖီယိုတွေ အများကြီး ရိုက်ယူသွားချင်လို့ သွားခဲ့တာ ရေတွေပြည့်နေတဲ့ တောင်သမန်ကန်ကြိုးကိုပဲ့တွေ၊ ခဲ့ရလို့ သွားရကျိုး မန်တဲ့အကြောင်း ချို့တောက်ပျို့တောက်နဲ့ သူ ပြောလိုပြီးနိုင် ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ ဒါဟာ လိမ့်ညာပြီး ကြော်ပြုသလို ဖြစ်မနေဘူးလားလိုလည်း မေ့ခွန်းထုတ်ပိုက်သေးတယ်။ သူပြုတဲ့ လမ်းညွှန် စာအုပ်ထဲက ဓာတ်ပုံဟာ နှစ်အတော်ကြာကြာက ရိုက်ယူတားတဲ့ပဲ့ ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ အခုအခါ တောင်သမန်အင်းဟာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေတွေ ရိုနေတဲ့ ကန်ကြီးအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တာဖြစ်ကြောင်း သူကို ရှင်ပြုလိုက်တယ်။

ကယ်ကြပါးတဲ့

သူနဲ့ တောင်သမန်အကြောင်းပြောပြီး နောက်တစ်နှစ်များ ကလ္လာ မျှဇော်းက ဆရာမ ဒ်ကလျာက စာလေးတစ်စောင် ရေးလိုလိုက်လို့ ဖော်ကြည့်လိုက်တော့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် တောင်သမန်အကြောင်းပဲ ဖြစ်နေတာ တွေလိုက်ရတယ်။ ဆရာမက စာလဲမှာ မတ်လထုတ် ကလ္လာမဂ္ဂလုံးကဲ ‘ကယ်ကြပါး’ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ ရေးထားတဲ့ ဆောင်းပါးကိုဖတ်ကြည့်ပြီး တောင်သမန်ကို စိုင်ပြီးကယ်ကြပါးလို့ တပ်ကုမ္ပဏီတောင်းထားပါတယ်။ ဆရာမဆီကဲ ရောက်မလားခင်ကတည်းက ဆောင်းပါးကို ဖတ်ပြီးပါပြီ ဖတ်ပြီး တော်တော် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ တောင်သမန်ဆိုတာ ကိုယ် သံယောဇ်ရှိတဲ့နေရာရှို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရောတာကာ စီးပွားရေးအီးအ လုပ်နေကြတဲ့ လူသားများမဲ့ နိုက်မဲ့စွာ လောဘအော်ကိုယ့်မှုတွေကြော် တိုင်ပြည့်ရဲ့ ရောမြေတော်တော် သာဘာဝ ဖြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် ချုပ်လိုင်း ပျက်စီးတာတွေကို တွေ့ဖို့ပါ။

ဝါးဘလောက်သောက်မြစ် သေဆုံးခြင်း

အပျိုးသားရေး အမွှာအနှစ်ဖြစ်တဲ့ အင်းလေးကန်ကြီး တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ဖုံးပြီး ‘ကော’လာနေတဲ့အတွက် အင်းလေးကန် ကယ်တင်ရောက် အပူတပြုး လုပ်ဆောင်နေကြရတဲ့ သတင်းတွေလည်း ကြားနေရတယ်။ နိုင်ငံတကာကတော် စိုင်းပြီးကြည့်နေရတဲ့ အကြောင်း ဖြစ်နေပြီး ဒုက္ခဝါဝါး အောက်ရောမှုမှုမှုနဲ့တော် ပေါ်ရောက် ပေါ်လောင် ဆိုတဲ့ သီချင်းလာသားလေးထံက ဇော်ပြီး ပန်းလောင် မြစ်တို့ဆိုရင် ဒီခေတ် မန္တာလေးက လူလော်တွေ ဘယ်နေရာမှုမှုမှုနဲ့တော် မယ်မြစ် စုံပြုတဲ့ မမာမြစ်တို့ဆိုတာ ကြားတော် မကြားမှုးက တော့ဘူး။ အောက်ပြည့်အောက်ရွှေမှာလည်း အလားတူပါပဲ၊ မနှစ်လောက်က ဆဲပင်းဒေးရာနာယ်မှာ စာရေးဆရာ မောင်သာချိုး ရေးခဲ့တဲ့ ‘ဝါးဘလောက် သောက်မြစ် သေဆုံးခြင်း’ဆိုတဲ့ သတင်းဆောင်းပါးလေးကို ရင်နာစွာနဲ့ ကောင်းကောင်း မှတ်ပို့နေတယ်။

ဆုံးသလို နေခဲ့ကြ

မောင်သာချိုးတို့ ထိုစဉ်က မြှုံးကိုလာတဲ့အခါ ဝါးဘလောက်သောက် မြစ်ကို လေ့နဲ့ ဖြတ်ကူးရတယ်။ အခုတော့ လူည်းနဲ့ဖြတ်ကူးနေရပြီးလို့ ရေးထားတယ်။ နောက် သီပို့မြစ်တို့ ရေးထားတဲ့ ရောက်သားတွေ တွေ့ရပြန်တယ်။ မနေ့က ရာနာယ်ထဲမှာ သောင်တွေ ကြောင့် စစ်ကိုင်းနဲ့ ရွှေကြက်ယက်ဘက်မှာ သတော်တွေ သတိထား နှစ်မောင်းနေရတယ်လို့ ဖတ်လိုက်မိသေးတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆပ်လေးဝါးနှင့် အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက် ကတည်းက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် တိန်းသီမံးရေး အဖွဲ့အစည်းတွေက သတိပေး နှီးဆော်မှုတွေ အမျိုးမျိုး လုပ်နေကြပေမဲ့ လုပ်တွေက ကိုယ်လို့မှုပါ သိသောသား မတိနိုက်သေးတော့ ကိုယ်နှုံးမဆိုင်သလို ပဲ့ပေါ့ပဲ့ သတော့ထားခဲ့ကြတယ်။

အများကြီး နောက်ကျေသွား

သတိထားရကောင်းမှုနဲ့ သိတဲ့အချိန်ရောက်တော့ အမျှော်ကြီး နောက်ကျေသွားပြုး။ ဝါးဘလောက်သောက်တို့ ပန်းလိုင်တို့လို့ အကယ်နိုင် ဆော့ဘူး။ အင်းလေးကန်ကြီးလည်း ကယ်လို့ရပ်ပြီးတော့မလော်၊ ရရာဝတီ

တို့ ချင်းတွင်းတို့တောင် အန္တရာယ်ရှိနေပြီဆိုစတဲ့ အင်းလေးအတွက် ရင်လေးနေဖိတယ်။ ဒီများရေးနည်ပယ် ချွဲထွင်မှုတွေကဲ့ မြို့ပြ ဖြစ်ထွန်းမှု တွေကြောင့် မြို့နေလူတန်းမားတွေအတွက် လေရှုမြို့တောင် အခက်အခဲ ရှိလာတယ်။ မြို့မှာက ဘတ်ဆိုနဲ့ ဒီယော်နဲ့တွေ့ အသေးပေါင်းစုံ အနဲ့တွေကဲ့ လေကောင်းလေသန မရှာရတဲ့။ ညစ်ညမ်းတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မိုးလင်းက မိုးချုပ် တက်ပေါက်နဲ့ ကုန်းရန်းပြီး အလုပ်လုပ်ကြရလေတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်ရောက်ယုပါ အနားယူ အပန်းဖြဖို့ မလုပ်မဖြစ်လုပ်နဲ့ လိုအပ်တယ်။

କୋପକ୍ଷ:କୋଣପକ୍ଷ:ତେ କିମ୍ବା

ရွှေက မန္တလေးမှာဆိုရင် အပန်းဖြစ်ရာနေရာတွေ အများတိုးရှိတယ်။ ရန်ကောင်းတောင်၊ ရေတံခွန်တောင်၊ သခင်မတောင်တို့ဘက် သွားရင် လည်း တော်တန်မတွေ၊ တော့အုပ်တွေနဲ့ တော့ပန်းတော်ပန်းတွေ လိုက် ခူးရတာကိုက ပျောစရာ။ ဆည်တော်ကြီးတို့၊ ဆည်တော်လေးတို့ဘက် ပျော်ပွဲစားထွက်ရင်း ရေချိုးရတာလည်း နေအခါဆို သိပ်အရသာရှိတယ်။ ခွဲစာရုံဘက်ဆိုရင်တော့ ပြောမနေနဲ့။ တော့ကြီးမှုက်မည်းထဲ သွားရသလို သရက်ပင်အုပ်တွေက နေပြောက်မထိုဘူး။ သားကောင်တွေ တွေ့တတ်လို လူအုပ်တော်နှုန်းမှ သွားခဲ့တယ်။ နားဇူးတွေကျချောင်းရောကလည်း တောင်မောက် စိုးဆင်းလုပ်တာဆိုတော့ အေးစိမ့်နေတာ။

အေးလည်းအေး၊ သန့်လည်းသန့်

ତୋରିବୁମନ୍ତିକରିବୁ ସ୍ଵାଃରେଲାରେ ଆଦୁଲ୍ଲିଗୁଣ୍ୟଃ ତ୍ରୀ ଧ୍ୟାନ
ଆଶ୍ରାନ୍ତିକାପରିଗ୍ରହିବୁ ଅଭ୍ୟାସ୍ୱର୍ଥଃ ପ୍ରତିତାଯି॥ ଉପର୍ବିଦ୍ଵେତ୍ରେଷ୍ଟି କିମ୍ବାଦ ପ୍ରେସ୍ତ୍ରୀ
ତାଃ ଯୁଗିବୁତ୍ତେଷ୍ଟି କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଠିଷ୍ଠାନିଃ ପ୍ରତିତାଯି ମରିବୁଜ୍ଞା॥ ତୋରିବୁମନ୍ତିକରିବୁ
କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଠିଷ୍ଠାନିଃ କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଠି ପ୍ରେସ୍ତ୍ରିଶର୍ବାଗୋନିଃତାଯି॥ କିମ୍ବାଦିନିଃ ଯାଏନିଃତ୍ରୈଷ୍ଟିଷ୍ଠାନିଃ
ପ୍ରେସ୍ତ୍ରିଷ୍ଠିବ୍ୟାହିନୀଃକ୍ରିୟାଃକ୍ରିୟା କ୍ରିୟାଃକ୍ରିୟା ଯାହାବେଶିଷ୍ଠାନିଃତାଯି॥ କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଠିଷ୍ଠାନିଃ ଲୁଣ୍ଠା
ତାରିକ୍ଷିଷ୍ଠାନିଃତାଯି॥ କ୍ରିୟାକରିବୁମନ୍ତିକରିବୁ କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଠିଷ୍ଠାନିଃତାଯି
ରୂପେତ୍ରାଃଯେବାକିନ୍ତିକ୍ରିୟାକରିବୁ ପ୍ରତିତାଯି॥ ମୁହଁତାଯିଲେ ଶାହୀକେନ୍ଦ୍ରିକା' ଲିଖିବୁରତ୍ତି ଅନ୍ତର୍ମା
କେ ପ୍ରତିପେଣ୍ଠି ମନ୍ତ୍ରୀଯେବିପରିତ୍ରୈକ୍ରିୟା ପ୍ରତିତିକିରିଲାତ୍ତି ଲେନାତ୍ତେ
ଆଲାନିଃ ଉତ୍ସାହାତ୍ମିଃ ଯକ୍ଷିତାଯି॥ ଆମେବୁପ୍ରେସ୍ତ୍ରିବ୍ୟାହିନୀଃତେତାଯି

ကောက်ညွှန်းပေါင်းနဲ့ ဘယာကြော

မိုးကျတော့ ရေအပြည့်နဲ့ အင်းပြင်ကြီးကို ဖြတ်တိုက်လာတဲ့ထော်
ဆိုတော့ ရင်ထဲအထိကို အေးပြုသွားရတယ်။ အင်းထဲမှာ လျေစီးပြီး မြတ်
တယ်။ ပါးဖမ်းရောင်းသူတွေသိက ပါးဝယ်ပြီး လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ကော်
စားရတဲ့ အရသာကလည်း ဘာနဲ့မှ မလဲနိုင်အောင် ကောင်းတာ။ အောင်း
ရောက်တော့လည်း ကန်ပြုပြင်ထက် မြှေနှင့်ပြယ်စွာ မြင်ဂွင်းက ကြည့်မော်
အောင်ကို လှုတာဖြစ်တယ်။ နေထွက်ပြောစွာ တံတားပေါ် လမ်းလျှောက်ရင်း
ရောင်းဖို့ထွက်လာတဲ့ ကောက်ညျင်းပေါ်သည်ဆိုက အငွေ့တရထောင်းထောင်း
ကောက်ညျင်းပေါ်နဲ့ အကြော်သည်ဆိုက ဘယာကြော်တို့ကလည်း မမေ့
နိုင်စရာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ပါးချုပ်နဲ့ ကိုယ်ချုပ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ မြစ်
ကျွန်းပေါ်သား ဆရာတော်တာသုန်းထွန်းတို့ ဆရာမ ဒေါကလျာာတို့ရင်
တောင်သမန်ကို ချုပ်ကြလွန်းလို့ ဉာဏ်ပေါင်သွားနေ ရက်ပေါ်ပျော်စွာပြီး
စာတွေရေးကြတယ်။

သုဒ္ဓနလူ မဟုတ်ပေါ့

အခုတော့ တောင်သမန်လည်း နိုင်ရည်ပျက်ယွင်းခဲ့ပြီ။ ကဗျာဆရာတောင်မြတ်ဖို့မိုင်း ရေးခဲ့သထို ‘သုံးဖန်လှ’ မဟုတ်တော့ဘူး။ လူသာများမျှ အသိဉာဏ်ကင်မဲ့မှုပြုကြောင့် အရပ်လို့ အကျဉ်းတန်သွားပြီ။ ဆရာမဒေါ်ကလှာ ဖနိတ်ငဲ ရေးထားတာကို ဖတ်ကြည့်စေခဲင်တယ်။

‘ယခုအသီးနှင့်မှာဖြင့် တောင်သမန်သည် သွားမဲ့ပြီ။ တောင်သမန်ရေတို့ခြင်း၊ ရောဝတီအောအထိ ရေဆင်းခြင်း စသော လည်ပတ်မှုများ၊ လုံးဆမရှိတော်ပါ။ ငါ့များမျှ၏ရေ၊ လုပ်ရန်အတွက် ရေဝင်ရေ့ထွက်ခြင်းများကိုလုံးဝဝိတ်ဆို ကာရန်ထားလိုက်ကြခြင်းကြောင့် ရေသေကန်ကြီး ဖြစ်သွားခဲ့ပါပြီ။ ရေမလီးနှင့်တော့ခြင်းကြောင့် ရှိသော အနိုက်များအားလုံး ဤရေကန်ထဲမှာ ဝင်စေခြင်းကြောင့် ရေသာစ်သာစ်မှုကြောက ဆိုသွားလွန်လွှာပါဘူး’

မြန်မာ စိန်းစိန်းလုပ်

‘ရေသေဖြစ်သွားသည့်အတွက် ဘယ်တန်းကမဲ ပြင်ဆောင်ထော်ဖြုံ
မအိပ်ရသော တောင်သမန်အနီးမှ အဆောက်အအုံ အားလုံးတွင် ပြင်ထွေ
က သပ်ချလိုရအောင် စိုင်းစိုင်းလည်ပြီး လူတစ်ရိုက်လုံးလည်း ရစရာ

မရှိအောင် ပြင်ကိုက်ဖဗျားနှင့် နပန်းလုံးခဲ့ရပါသည်'

ဆရာမဒေါကလျှော ရောသလို ရေသေဖြစ်သွားတော့ ရေသိုးနဲ့ ညီတို့
ကြီးက အော်ဂလီဆန့်စရာ ကောင်းလုပ်တယ်။ ဆရာမ ဒေါကလျှောက
နောက်ဆုံးမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးက ပြည်သူတွေ ရောဝတီကို ဂိုင်းပြီးကယ်တင့်
ခဲ့ကြသလို တောင်သမန်ကိုလည်း ကယ်ကြပါဉိုးလို့ ရင်ကွဲနာသံနဲ့ သက်၍
ဟန်ထားရှာပါတယ်။

သေသူကို ရှင်သူ တရ

တောင်သမန်သားတို့ရှင်ထက်
သုံးဖန်လှုရဟတ်
ဘယ်သူတွေ ရှင်ပတ်နိုင်မတုန်း။
ကဗျာဆရာ မောင်ပြတ်နိုင်းဘတ်ယောက် သူ မြှုတ်နှီးလုတဲ့ သုံးဖန်လှု
တောင်သမန်ကို အခုအခြားမှာ မြင်တွေ့မသွားရတဲ့အတွက် ကံကောင်းသွား
တယ်လို့တောင် ဆိုရမလိုပဲ။ ဒါမျိုးတွေကြောင့်ပဲ ‘သေသူကို ရှင်သူက
တရ’ ဆိုတဲ့စကား ဖြစ်ပေါ်လာရတာ ထင်ပါခဲ့။ ဘယ်သူသေသေ ငတော်
မာပြီးရော ဆိုတဲ့ ကြောင်ဖြူကြောင်မည်း စီးပွားရေးသမားတွေက လောဘာ
ဇော်ကိုပြီး တောင်သမန်ရဲ့ သုံးဖန်လှုရဟတ်ကို စွတ်အတင်းပြီး
ရပ်ပစ်လိုက်ကြပြီးလေ။

၂၂၁ ၂၀၁၂

လတ်တွေလုပ်ပြတ်၊ ပြင်တွေသွင်းကြတယ်

အခုတလော စာရေးရတာ ပျော်တယ်လို့ ခံစာမီလာသလိုလို
ရှိတယ်။ စာတွေကို စက်နဲ့လှည့်ထုတ်သလို နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေးဇန်ပေါ်
မဲ့ တာဝန်ဝေါယာတစ်ခု အနေနှင့်သာ ရေးလာခဲ့တာဖြစ်တယ်။ စာရေး
ရတာ ပျော်တယ်လို့ မခံစားရတာ ကြာဖြူ။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ တောင်ရှုပြီ။

လူမှုပြောင်း၊ စနစ်ပြောင်း

ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကစပြီး အစိုးရပုံသဏ္ဌာန် အပြောင်းအလဲလုပ်တယ်။
အရင်ကလည်း ဒီလူတွေ အုလည်း ဒီလူတွေ ဖြစ်နေပေါ်မဲ့ ‘လူမှုပြောင်း
စနစ်ပြောင်း’ ဆိုသလို တစ်သွေးတစ်သံ တစ်မိန့် အာဏာရှင်ပုံစံကနေပြီး
ရွေးကောက်ပွဲတဲ့ လွှာတ်တော်တဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလိုက်တယ်။
အစိုးရအဖွဲ့သစ်ရဲ့ သမ္မတကြီးက လွှာတ်တော်မှာ ပထမဆုံး ပိုနှုန်းပြော
ကြားတော့ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့တာကွ လွှာတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ အားလုံးဟာ
မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူလူထုက ရွေးကောက် တင်မြောက်ထားသူများ ဖြစ်တာ
ကြောင့် ပြည်သူဆန္ဒကို အမြေတ်း ဦးထိုင်ထား လေးစားလိုက်နာကြရမှာ
ဖြစ်ကြောင်း။ ဘယ်ကိုစွမ်ဆန့် ပြည်သူတွေ စိတ်ချမ်းသာအောင် လှပ်ဆောင်
ကြရမှာဖြစ်ကြောင်း သဘောထား အာယာအဆမတဲ့ ကွဲပြားသူများနှင့်လည်း
လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်အောင် နည်းလမ်းများ ရှာကြကြရမှာဖြစ်ကြောင်း
တရားဥပဒေ စိုးစိုးရေးကိုလည်း မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ပြီး သတင်းစိနိုင်ယာ
များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေား စတုထွေမလျှို့ပိုင် နိုင်ပြီးလေရေးကိုလည်း အလေးထား
ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြောကြားသွားခဲ့တယ်။

ယုရာကိုကြီးပါ

ဒီနိန္ဒီနှစ်းကို ကြားရသူတိုင်း တေသဲတဲ့ပြုဖြစ်ကြတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ လျော့လုံး မကြားခဲ့ဖူးတဲ့ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို ဦးထိပ်ထားရမယ်တဲ့၊ အယ့် အဆ မတူသူတွေ ဖွဲ့စည်းပဲ အခြေခံပွဲပေါ်ကို လက်မခံနိုင်သေးသူတွေနဲ့ တောင် မတူတာတွေ အသာထားပြီး တူတာတွေ လက်တွဲလုပ်ဆောင် သွားမယ် ဆိတ်တွဲကိုလည်း မယ့်ရာကို ယုံရခက်နဲ့ ‘ယုံရခက်ကြီးပါပါ’ ဆိတ် သီချင်းလို့ ဖြစ်နေကြတယ်။ ယုံရခက်နေသူတွေကိုလည်း အပြစ် ပြောလို့ မဖြစ်ဘူးလေ။ သူတို့မှာလည်း အတွေ့အကြုံတွေက မနည်းတော့ ဘုရားကိုဗာ၊ ရှင်ကြိုးဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ဖူး ရှင်ငယ်ဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ဖူးဆိုသလို ဖြစ်နေကြလေတော့ ပြောတိုင်း မယ့်တတ်ကြတော့ဘူး။

မရတရဲ့ သွေးတိုးစံး

သမ္မတကြီး နိန္ဒီနှစ်းစပြာပြီး မကြာခင်မှာပဲ သီသာထင်ရှားတဲ့ အပြောင်းအလဲကို အရင်ဦးဆုံး လုပ်ပြလိုက်တာကတော့ စာပေစံစ်ရေး ဖြစ်တယ်။ ချုပ်ကိုင်တင်းကျပ်မှုတွေ အတော်များများကို ရော်ပေးလိုက်တယ်။ အရင်က လျော်ဝရေးလို့ မရတာတွေ ရေးလို့ရလာတယ်။ ဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်တို့ ဦးဝင်းတင်တို့ နာမည်တွေကို ရေးလို့ရလာရုံသာမက သူတို့ကိုယ်တိုင်ရေးတဲ့ စာတွေပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြခွင့် ပြုလာတယ်။ နောက်တော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရုံးတွေနဲ့ တေတွေ စာစောင်မှန်သမျှ မှာ နေ့စဉ် မလွှတ်တစ်း မြင်တွေ့လာရတယ်။ ရာနယ်သမားတွေကလည်း ဖြည့်ဖြည့်ချင်း မရတရဲ့နဲ့ သွေးတိုးစံးသလို ဟိုပေားတော် နည်းနည်းရေးလိုက်နဲ့ တို့ကိုလုပ်တော် နည်းနည်းရေးလိုက်နဲ့ အက်စ်ကြည်နေကြတယ်။

အရာရှိးပြီး အေးကြည့် ဖြောကြည်

ပြည်သူလူထုဘက်ကလည်း အမြဲတစ်း အလားတူပဲ့၊ စစ်ချင်းတော့ ကြောက်ကြောက်နဲ့ ဆယ်အိမ်ပေါင်းလောက်ကို ပြန်ပြောကြည့်တယ်။ ပြောလို့ရတော့ အရာရှိးပြီး ရံကွက်လွှားကို ပြန်လှန်မေးခွဲနဲ့ထုတ်ကြည့် ဖြစ်ချင်တာ ပြောကြည့်တယ်။ ရုပ်နှစ်းသီတော့ ဖြုန်းဆင့် ရုံးတွေ၊ ဌာန ဆိုင်ရာတွေအထိ ပြောစရာရှိတာပြော၊ မေးစရာရှိတာမေး လုပ်စုလာကြ

တယ်။ ပြည်သူတွေက အဲဒီလို့ မေးကြပြောကြတာဘဲတွေကို သတင်္တိနီး တွေကလည်း အမှန်အတိုင်း ရေးသားဖော်ပြလာကြတယ်။ အခု တစ်နှစ် နီးပါး ရှိလာတော့ စာနယ်စုစ်းဆိုတာ ပြည်သူလူထု အားကိုအားထားမျှ စရာ နေရာတဲ့ပါလားလို့ ပြည်သူတွေက လက်ခံယုံကြည့်လာကြတယ်။ သူတို့ ရင်ဖွင့်စရာရှိတာတွေကို ဖွံ့ဖြိုးတိုင်တည်ကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်စား ပြောဖော် ရေးပေးစွဲ တောင်းဆိုလာကြတယ်။

ပြည်သူကို သွားရှိရမယ်

စာနယ်စုစ်းသားဆိုတာ ပြည်သူလူထုတဲ့ ရွှေးကောက်တင်ဖြောက်ထားသူများ ပဟ္မာတ်ပေါ့ ပြည်သူတွေ ဝယ်ယူအားပေးကြတဲ့ ပိုက်ဆံကို စားနေကြရတာ ဖြစ်လေတော့ ပြည်သူတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေ၊ လိုအင် ဆန္တတွေကို အမြဲတစ်း ဦးထိပ်ထားပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးကြရတယ်။ ပြည်သူ့ အပေါ်မှာ အမြဲတစ်း သွားရှိရမယ်။ ပြည်သူမျှကိုနှာကို အမြဲတစ်း ထောက်ထားရတယ်။ ပြည်သူကထွေ့ပြီး ဘယ်သူမျှကိုနာဂါးမှ ပြုလုပ်ရတူဗျာ။ အစိုးရကို မျက်နှာချို့သွေးပြီး အခွင့်အရေးပေါ်ရှုရာ မတောင်းရသလို နိုင်ငံရေးပါတ်တွေနဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေကို ဖြောက်ပုံပြီး ‘သာပေါင်းသြာဓာ’ လည်း မလုပ်ရတူဗျာ။ အခုအချိန်မှာ အားကိုးအားထားပြုလောက်တဲ့ စိတ်ချုပ်ကြည်နိုင်တဲ့ စာနယ်စုစ်းက အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းနည်းသေးပေါ့ စာနယ်စုစ်းသမားရဲ့ ဂျော်သီက္ခာနဲ့ စည်းကုမ်းကျင့်ဝတ်တွေကို လေးလေး နောက်နောက် လိုက်နာစောင့်ထိန်းတဲ့ လူဝယ် စာနယ်စုစ်းသမားလေးတွေရဲ့ အရေအတွက်ကတော့ တော်တော်လေး အားရုစရာကောင်းတာ တွေ့ရတယ်။

လာတိုးပေးရေးကိစ္စ

ပြည်သူတွေရဲ့ဆန္ဒကို ဦးထိပ်ထားရမယ်ဝေါ်ရား ရှိတာနဲ့အညီ အရုလည်း ပြည်သူတွေရေးစေချင်တဲ့ အကြောင်းတာရှိုကို ရေးလိုက်ရပါတယ်။ ရေးလိုဖြစ် မဖြစ်၊ ရေးဖို့သားလို မသင့် ဦးတုံးချုပ်ဖြစ်နေတာကြောင့် နည်းနည်းတောင် နောက်ကျသွားတယ်။ အခုတော့ နယ်ယ်ပေါင်းကဲ ပြည်သူတွေရဲ့ ရင်ဖွင့်သံတွေက နားမဆုံးအောင် ကြားနေရတာကြောင့် ဘယ်ကိစ္စများ ပြည်သူတွေရဲ့ စိတ်ချုပ်းသာအောင် ဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ချုပ်းသာအောင် ဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုတဲ့

သမုတ်ကြီးရဲစကားကို လက်ကိုင်ပြီး ရေးသင့်ရေးအပ်တာကို ရေးလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ ပထမဆုံး ပြည်သူတွေ ပြောခေါ်တဲ့တာက နိုင်ငံဝန်ထမ်းအားလုံး လစာတိုးပေးရေးကိုစွဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီကိစ္စကို ပြည်သူတွေက ပြီး တောင်းဆိုခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ တောင်းတိုင်း ရတာမဟုတ်လို့ မတောင်းဘဲ ဦးမြို့နေခဲ့ကတာ ကြောပါပြီ။ ပြည်သူ့လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရှိပါရေးက ပြည်သောင်ရှုတ်တော်မှာ အဆိုတင်သွင်းခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

လျှိုက်ဝည်ထွေ့မရှိ

သူရေးရွှေမန်းက အဆိုတင်သွင်းရာမှာ 'ယနေ့ နိုင်ငံဝန်ထမ်းကဲ လက်ရှိ ရရှိနေသော လုပ်ခု၊ လစာစရိတ်နှင့် ရီးမြှိုင်ငွေများမှာ လိုက်လျော့ ပျိုတွေ့မှ မရှိပါ။ အဲဒီကြောင့် ယနေ့ ဝန်ထမ်းများကိုလုပ်ခု၊ လစာစရိတ်နှင့် ရီးမြှိုင်ငွေများအား ထိုက်သင့်သလို အလျင်အမြန် တိုးပေးရန်လိုသည် ဆိုတဲ့အချက်ကို ထောက်ပြုခြင်း၊ ဖြစ်ပါတယ်။ အူမတော်မှု သီလဇော်နိုင်မှုပြုခြင်း အူမတော်ပြီး သီလဇော်ရှင်တော့ သူ့တာဝန်ပြုခြင်း သူတို့တရားကို သူတို့စိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်'လို့ ပြောသွားခဲ့တယ်။ အဲဒီ အဆိုကို အစိုးရအွဲ့ကိုယ်စား ဘဏ္ဍာရေးနဲ့ အခွန်ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးဌးလှတွန်းက ပြန်လည်ဖြောက်းရာမှာ ဘဏ္ဍာရေးရွှေထောင်အမျိုးမျိုးက ရှုပြင်တွက်ချက်ပြီး အဆိုတင်သွင်းသလို ၂၀၁၂-၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှုပြုခိုင်ကြောင်း အကျယ်တင့် ပြောကြားသွားတယ်။

ဘန်စုံလာစာ တစ်သိန်းပေးသင့်

သူရေးရွှေမန်းကတော့ ငွေကျန်ကြေးကျများပြီး အကျိုးမရှိတဲ့ စီမံကိန်းများကို ရပ်ပစ်လိုက်ပြီး နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာထဲ လာသင့်ပေါ့ ဝင်မလာတဲ့ ယိုပေါက်၊ ထွေကိပ်တွေ့ကို ပိတ်ပစ်လိုက်ရင် တိုးပေးမြင်ပါတယ်လို့ ထင်မြော်းနောက်ပြုပါတယ်။ ဒါအပြင် ဖေဖော်ရှိလာ ၂၁ ရက် နေ့စွဲနဲ့ ပြည်ထောင်စုလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌဆေးကို ပေးစိုးတဲ့ သဝဏ်တွေ့မှာလည်း သူရေးရွှေမန်းက ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအတွက် လုပ်ခလာများအား အနိမ့်ဆုံး ကျပ်တစ်သိန်း ဖြစ်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီအဆိုကို ကြားလိုက်ရတော့ ပြည်သူလှတုတစ်ပို့လုံး ဝင်သာအား

ပြစ်သွားကြတယ်။ ရုံးမှာ အရာရှိကြီးဖြစ်စေ၊ ဘဏ္ဍာသိန္ဓိမှုပြုခြင်နေပေါ့ ပြင်ပက ပန်းရန်ဆရာတစ်ယောက်၊ အလုပ်သမားတစ်ယောက် တွေ့ကိုမောင်ဆူ တစ်ယောက်လောက်မှ မရတဲ့ လစာရှိကွားလေးနဲ့ ထိုးပြု စီနှင့်ပါး ပြစ်နေကြရသူတွေအဖွဲ့တော့ လစာတိုးမယ်ဆိုတဲ့ ကေားလောက် ဘယ်စကားမှ နားဝင်မရှိပါဘူး။

ကျကြပါ၊ ကယ်ကြပါ

ဒါပေမဲ့ ဝန်ကြီးဌးလှတွန်းက လစာတိုးပေးလိုက်ရင် တိုးလာမယ့် ကုန်ကျေစရိတ်တွေကို သေသေချာချာတွေပြီး ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှု မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောလိုက်တော့ အမြန်ဆုံးရောက်သွားတဲ့ စိတ်စာတိတွေ အောက်ဆုံးထိအောင် ဖုတ်ချော့သွားတယ်။ လက်လှမ်းမြို့ရာ သတင်းစီဒီယာတွေသဲ လုမ်းပြီး ကျကြပါပြီး၊ ကယ်ကြပါပြီး၊ ရေးပေးကြပါပြီးနဲ့ ပုံဆာကြတယ်။ ဒီတော့လည်း တာဝန်ကျေစွဲ မကြုံစားသဲ နေလို့ မဖြစ်တော့သဲ ရေးရာ ပြောရတော့တယ်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌး တွက်ချက်ပြတဲ့ ကုန်ကျေစရိတ်တွေ သိပ်ပြီးပြုတိုက်လာမယ်ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ငွေကြားဖောင်းပွဲမှုလည်း မလွှာပရောင်သာ ရင်ဆိုင်ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝန်ကြီးဌးက ကုန်ကျေမယ့်ဘက် တစ်ခုကိုပဲ ပြောသွားပြီး ရလာဖို့ပို့ဘဲကတွေ့ ပြောမသွားခဲ့ပါဘူး။

ဝင်ဝန်တော့ ရှုပါတယ်

ကျွန်တော်တိမှာ နှစ်စဉ်အော်လာသနနဲ့ချို့ ဝင်နေတဲ့ မှတွေမကမဲ့လွန်က စာတိငွေ့ဝင်ငွေ့တွေတွေ ရှိနေပြီး တဗြားနေရာတွေကတွက်တဲ့ ဝင်ငွေ့တွေကလည်း ဝင်လားမှာပါ။ နှစ်ဝို့ နှစ်ကြို့ ကျင်ပေနေတဲ့ ကျောက်စိမ်းနဲ့ တဗြားကျောက်မျက်ရေတာနာတွေ၊ ပုလဲတွေက ဝင်ငွေ့တွေ ရှုပါတယ်။ လောလောဆယ် ပြင်ပပေါက်ရေး၊ ကျော်သိန်းထောင်နဲ့ချို့ တန်ဖို့ရှိတဲ့ နိုင်ငံပိုင် ရုံးအဆောက်အအုံတွေနဲ့ စက်ရှုံးကြေားပြီး အဲဒီငွေ့တွေကလည်း နည်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါအပြင် သွားတော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးဌး၊ သူရေးရွှေမန်း၊ ပြောခဲ့လဲ မလိုအင်တဲ့ စီမံကိန်းကြီးတွေ ပယ်ဖျက်တာတွေ၊ လျှော့ချာတာတွေ လုပ်ခဲ့ ရင် ထွက်လာမယ့် ငွေကြားအထုံးအရင်းတွေလည်း အမျှားကြီးပါ။ အရင်

အစိုးရတွေ လက်ထက်မှာ လုပ်ခဲ့တဲ့ တချိန်မံကိန်းများဆိုရင် နိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာအဖြစ် ရရှိက်တာက နည်းနည်း၊ ပြင်ပ စီးပွားရေးသမားနဲ့ ဌာန ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ လက်ဖဝါးချင်းရှိက်ပြီး သူတို့အိတ်တွေထဲ ရောက် သွားတာက များများ ဖြစ်နေတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေကို ဥပဒေအတိုင် တိတိကျကျ စစ်ဆေးလိုက်ရင် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာ အများကြီး တိုးသွားစရာ ရှိပါတယ်။

အခွန်ရှောင်တာ တိုးတာ

တစ်ဖက်ကလည်း အခွန်ရှောင်တာ၊ လုံးဝ မဆောင်တာတွေကို သေသေချာချာ စိစစ်ဖော်ထဲတဲ့ လုပ်သင့်ပါတယ်။ မနှစ်က Weekly Eleven ဂျာနယ်မှာ နှစ်စဉ် အခွန်အများအစိုး ပေးဆောင်နေတဲ့ လုပ်ငန်းရှင် ၁၀ ဦးဆိုတဲ့ စာရင်းတစ်ခု ဖော်ပြုခဲ့တယ်။ ကြည်လိုက်တော့ နိုင်ငံတော် သူငြေးအဖြစ် စာရင်းဝင်ခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေထဲက တစ်ဦးမှပါတာ မတွေ့ရပါဘူး။ တစ်ခုခုတော့ မှားနေပြီးဆိုတာ ဒီမှားတင် ထင်ရှားနေပါပြီး ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူကမှ ပြုပြင်ဖို့ စိတ်ကူးမရှိခဲ့ကြပါဘူး။ ဒီလို အခွန်ရှောင်တာ လိမ်တာ၊ လုံးဝမသွေးဘဲနေတာတွေကို အသေအချာ ကြပ်မတ်လိုက်ရင် ဝန်ထမ်းအနိမ့်ဆုံးလစာကို တစ်သိန်းမဟုတ်ဘူး။ သုံးသိန်းလောက်တော် ပေးနိုင်လိမ့်မယ်လို့ တွေးလိုက်မိပါတယ်။

ဖုန်းအမျိုးမျိုးတို့

ဖျက်သိမ်းပစ်သင့်တဲ့ စီမံကိန်းတွေထဲမှာ ချေးအမျိုးမျိုးပြောင်းပြီး ရောင်းနေတဲ့ ဖုန်းမံကိန်းတွေလည်း ထိပ်ဆုံးက ပါသင့်တဲ့ပါ။ ၁၁ သိန်း တန်း၊ ၁၀ သိန်းတန်း၊ ၅ သိန်းတန်း၊ အခု နှစ်သိန်းတန်းဆိုပြီး ရောင်းနေတဲ့ ဖုန်းတွေကိစ္စ အရင်က သာမန်ပြည်သူတွေ ဘာမှာသိကြဘူး။ တာလောက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက် ပိုက်ဆဲ ၅၀၀၀ ရှိရှိနဲ့ လူတိုင်း ဖုန်းကိုနိုင်မယ့် စီမံကိန်းကို သမ္မတကြီးအဲ တင်ပြထားတယ်။ ခွင့်ပြုချက် ရတာနဲ့ ချက်ချင်း အကောင်အထည်ဖော်လာမယ်လို့ ပြောလိုက်တော့မှ တစ်နိုင်ငံလုံး အနုံးအနှစ်ကျကျက် ဖြစ်သွားတယ်။ ဆက်သွယ်ရေးက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲလုပ်ပြီး နည်းပညာအရရော ဥပဒေအရပါ လုံးစာ ဖြေစိန်ဘူးလို့ ငြင်းလိုက်တယ်။

စုတိသင်္ကြပ်သလို

ညောင်မြှင့်တူရင်း ပုတ်သင်္ကြပ်သလို ဖြစ်ကုန်တယ်။ ၅၀၀၀ နဲ့ ရောင်းမယ်ဆိုတဲ့ ကုမ္ပဏီဘက်ကလည်း နည်းပညာတွေ ဘယ်လောက မြင့်မြှင့် ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တယ်လို့ ထပ်ပြီး စာနယ်ဇ်းရှင်းလင်းပွဲ လုပ်ပြီး ပြောတယ်။ အဲဒီလို အပြန်အလုန် ရှင်းကြတော့မှ အရင်က ဖုန်းရေးတွေ ၁၅ သိန်း၊ ၂၀ အတဲ့ ဘာကြောင့်ဖြစ်ခဲ့တာလဲဆိုတာ လူတွေက သိကုန်ကြတယ်။ ပုံမှန်မြို့မြို့ ပြောကုန်ကြတယ်။ ပြည်သူတွေ စိတ်ချုပ်သာ အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမယ်လို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် ပကြာ အကာ ပြောကြားနေတာတောင် စီလိုအဖြစ်မျိုးတွေ ဆက်ပြီး ရှိနေဆဲပါလား လို့ ညည်းတွာမြို့ကြတယ်။

လက်တွေ့လုပ်ပြန့်လို့ လို

ပြပြင်ပြောင်းလေရေးဆိုတာ ပါးစပ်နှုတ်တင် ပြောနေလိုမရဘူး။ ဘရွက် ထဲမှာ ရေးထားရှုနဲ့လည်း မရဘူး။ Action speaks louder than words. ဆိုတဲ့စကားလို့ လက်တွေ့ပြန့်လို့တယ်။ မြန်မာ့ဆိုရှုရယ်လစ် အစိုးရခေါ် တန်းကလည်း အပြောတွေကတော့ ချိနေတာပဲ။ ရှေးက ကျောမဲ့တွေ့၊ ကေတွေလို့ ခေါ်နေကြတဲ့ လယ်သမား ဆင်းခဲ့သားတွေကို ဦးကြီး ဦးကြီး နဲ့ ခြောနှုန်းကို ဝေနေတာပဲ။ အလုပ်သမားတွေကိုလည်း ‘လုပ်သာ’ပြည်သူ့ တွေလို့ ခေါ့ခဲ့တယ်။ လုပ်သာ’ပြည်သူ့ နေစဉ် သတင်းစာတဲ့မှာလည်း နိုင်ငံတော် စီမံကိန်းကြီးတွေ အကြီးအကျယ် အောင်မြှင့်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့မှာတော့ ပေါင်မှန့်တစ်လုံး ဝယ်ရှုံးတော်က ပြည်သူ့ မျို့တိုက်ရေး၊ မန်က်အစောကြီး သွားတန်းစီရောက်တယ်။ မလိမ့်ရင်ရင် စီမံခန့်ခိုး (VVIP)တွေရထားတဲ့ ပါမစ်ကို ဝယ်စားရတယ်။ ပေါင်မှန့်ပါမစ်ကိုတော် အလွတ်မပေါ်ဘဲ ယူသူတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်။

တရုတ်တစဗ်တိုးလို

အဲဒီတော့ ဌာနဆိုင်ရာတွေက ပြောတဲ့စကားတွေကို ပြည်သူတွေက အယုံအကြည် မရှိတော့ဘူး။ လုပ်သာ’ပြည်သူ့နေစဉ်လို့ အစိုးရ သတင်းစာတဲ့ ပါတာတွေကိုလိုလည်း မယုံကြည်တော့ ဘယ်သူမှာ မဖတ် တော့ဘူး။ သတင်းစာဖတ်တဲ့အခါ တရုတ်စာအုပ်တွေ ဖော်သလို နောက်

ဆုံးက စပြီးလျှန်တဲ့ အလလဲအကျင့်ဟာ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် ခေတ်က စလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ အခုအထိ လူတိုင်း ဒီအကျင့်ကြီး စွဲနေတုန်းပဲ။ သတင်းစာရောက်တာနဲ့ နောက်ဆုံးမာမျက်နှာကို အရင်လျှန်ကြည့်လိုက် ကြတယ်။ ပြည်သူလူထဲရဲ့ ယုံကြည်မှနဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှ မရနိုင်ရင် ဘယ် လုပ်ငန်းမှ မအောင်မြင်နိုင်ဘူး။ အထူးသြင့် အာထုံး ဆန္ဒကျင်ဘက် တစ်ခုကေန တဗြား ဆန္ဒကျင်ဘက်တစ်ခုကို ခုန်ပြီး ကုံးပြောတဲ့ အကူး အပြောင်း ကာလမျိုးမှာ ပြည်သူလူထဲရဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ အစရာအကျဆုံး ဖြစ်တယ်။ အပြောတွေ၊ ကိန်ဂေဏ်တွေ၊ စာရင်းပေါ်တွေကို မြန်မာ့ ဆိုရှုယ်လစ် ခေတ်မှာကတည်းက ဦးငွေ့လျပါပြီ။ အခုတော့ လက်တွေ လုပ်ပြတာပဲ မြင်တွေချင်ကြပြီ ဆိုတဲ့အကြောင်း ပြည်သူများက ပြောစေ ချင်တဲ့အတိုင်း ပြောလိုက်ရပါတယ်များ။

၂၂၁ ၂၁၂။

ပြည်သူ့ ဝရိမိတ်နားထောင်ပါ

နိုင်ငံရေးစနစ် ပြောင်းလဲခြင်းနဲ့အတူ ပညာရေးစနစ်ပါ ပြုပြင်ပြောင်း လဲရေးအတွက် လွှတ်တော်တွင်း လွှတ်တော်ပ ပြောဆိုခွေးနွေးမှုတွေ အခုတလော အဆက်မပြတ် ကြားနေရတယ်။ ဝစ်းသာအားတက်စရာပါပဲ။

သနရာသနရာ အကြော်ပေါ်

ပြည်သူလူထဲထဲက စိတ်ဝင်စာသူတွေသာမက သာသမီးပညာနေ့ အတွက် စိတ်ဝင်စာတဲ့ မိဘများကလည်း ဂျာနယ်တွေကတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်စွေးနွေး အကြော်ပေးကြတာတွေ ဖတ်ရတယ်။ တရာ့ကတော့ တစ်ခလုံးခြားပြီး၊ ဝေဇ်အကြော်ပြေတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်သနရာသနရာ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ထည့်သွေးသင်ကြားပေးအောင်ကြောင်း အကြော်ပြေကြတယ်။ ဥပမာ တရာ့က စိုက်ပျိုးရေးပညာ သင်ပေးပါလို့ အကြော်ပြေပြီး တရာ့က စိုက်မှုနည်းပညာအခြေခံနဲ့ ဒိုင်တိပညာအခြေခံ သင်ပေးပါလို့ အကြော်ပြေကြတယ်။ ဒီလိုပဲ AIDS တားဆီးကာဘက္ဗယ်ရောကိုစွဲ၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရောကိုစွဲ၊ လူအခွင့်အရေးတွဲ၊ ပြည်သူ့နိုတိနိုလို လူမှုရေးပညာရပ်တွေလည်း မဖြစ်မနေ ပါဝင်သင့်တယ်လို့ အကြော်ပြေသူတွေ လည်း ရှိကြတယ်။ စည်းကောင်းတကျ လမ်းဖြတ်ကူးရေးကို မူလတန်းအရွယ် ကတည်းက သင်ကြားပေးသင့်တယ်လို့ အကြော်ပြေသူလည်း ရှိတယ်။

ဂါတနဲ့ ပန်းချို့ သင်ပေးပါ

ကလေးတွေ စိတ်ယဉ်ကျေးမှု ဖုံးဖြူးတိုးတက်စေဖို့ ဝယ်စဉ်ကတည်းက ဂါတနဲ့ ပန်းချို့ သင်ပေးပါ။ နိုင်ငံတကာက ကျောင်းတွေမှာလည်း သင်ပေးတယ်။ ရေးခေတ်က မြန်မာစာသင်ကျောင်းတွေမှာလည်း မြန်ချိုးဆရာတွေ

ခန္ဓိပြီး သင်ကြားပေးပါတယ်လို့ တိုက်တွန်းနှီးဆောင်သူတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင်ရိုးညွှန်းတစ်းထဲမှာ အားလုံးပါအောင် ထည့်စွဲခိုတာကတော့ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ ကျောင်းသုံးတော် ပြုစုရေးသားတဲ့ အခါမှာ ပညာပေးတဲ့အကြောင်းအရာတွေချဉ်း တန်ဖိုးထည့်သွားလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ စာသင်ရတာ ပျော်စရာဖြစ်အောင် ပါ့ပါ့တဲ့အကြောင်းအရာ လေးတွေလည်း ညျှပ်ပြီး ထည့်ပေးရပါတယ်။

ကျောင်းသုံးတိုင်ပင်

ဘယ်အချုပ်ကလေးတွေအတွက် ဘယ်လိုပေးရမယ် ဆိုတာကို သင်ရိုးညွှန်းတစ်းပေးခဲ့တဲ့ ပညာရှင်များသာ သိနိုင်ပါတယ်။ လူတိုင်းဝင်ရေးလို့ မရပါဘူး။ မူလတန်းကလေးတွေအတွက် ပြုဌာန်းစားအုပ် ပြုစုရေးသားမယ်ဆိုရင် သင်ကြားရေး စိတ်ပညာကျော်များကျောင်းသွေ့ ကလေး စိတ်ပညာ ပါရရှိတွေ၊ မူလတန်းဆရာ၊ ဆရာမတွေနဲ့ တိုင်ပင်ညို့ပြီးမှ သင်ရိုးညွှန်းတစ်းပညာရှင်တွေက ရေးခွဲကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်အချုပ် ကလေးရဲ့ ဦးနောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုက ဘယ်လောက်ရိုတယ်ဆိုတာကို ကလေး စိတ်ပညာပါရရှိတွေမှ သိပါတယ်။ သူတို့နဲ့ ညို့နိုင်းခြင်းမပြုဘဲ လုံးဝမရေး သင့်ပါဘူး။

စိုးသပ်နဲ့တဲ့ အကြိမ်တွေ

သင်ရိုးညွှန်းတစ်း ရေးခွဲပြုစရာမှာ ကလေးအသက်အချုပ်အလိုက် ကျောင်းသုံးတွေနဲ့ ညို့နိုင်းတိုင်ပင်ပြီး သင်ရိုးညွှန်းတစ်းရေးခွဲရေး ပညာရှင် များကသာ ရေးခွဲရမယ်ဆိုတဲ့မူကို အနိုင်အမားချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဟိုကပြော၊ ဒီကပြောနဲ့ ပြောသမျှတွေနောက်လိုက်နေရင် ပါမွက်ရာ၊ ပါစာချသလို အချိန်သာကုန်ပြီး ပါရွှေဖွယ်မရှိ ဖြစ်တတ်တယ်။ ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ စနစ်သစ်စို့ပြီး စိုးသပ်နဲ့အကြိမ်တွေ မနုံးတော့ဘူး။ ကြားထဲက ကျောင်းသူးတွေပဲ နက္ခရောက် ကြရတယ်။

ပါ့ဝဖြစ် ပါရှုမယ်သွေ့

ဒီတစ်ကြိမ်တော့ သေသေချာချာ အချိန်ယှဉ်း ဆောင်ရွက်သင့်တယ်။

တတ်သိနားလည်တဲ့ ပညာရှင်မှန်သမျှခံ့က အကြိပြုချက်တွေနဲ့အောင် ယူသင့်တယ်။ လက်တွေ့သင်ကြားနေတဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေနဲ့ ကျောင်းသား မိဘတွေခဲ့အသံတွေကိုပါ နာထောင်စွဲ လိုပါတယ်။ ကာယက် ရှင်တွေရဲ့ ဇွဲနေ့ဝေဖန်ချက်တွေကို ထည့်သွင်းမစ်းစားသားနဲ့ မှန်ကန်တဲ့ စိမ့်ကိန်းတစ်ရဲ ပေါ်ထွက်မလာနိုင်ဘူးဆိုတဲ့အချက်ကို မမေ့သင့်ကြဘူး ပညာရေးမှာ ကာယက်ရှင်က ကျောင်းသားရယ်၊ ဆရာရယ်၊ မိဘရယ် ဖြစ်တယ်။ ဒီသို့ဦးဟာ ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဇွဲနေ့ခွဲမှန်သမျှကို မပါမဖြစ် ပါဝင်ရမယ့်သူတွေဖြစ်တယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

ဝရမနိုက်ခဲ့ကြလို့

မှားမှားမှန်မှန် စိုင်းရင်ခိုင်းတဲ့အတိုင်းလုပ်ဆိုတဲ့ တစ်ပါတီအာဏာရှင် စနစ်အောက်မှာ ဘာတစ်ခုမှ ထိရောက်အောင်ပြုပါတယ်၊ မလုပ်နိုင်ခဲ့ကြ တာဟာ ပါဝင်ပတ်သက်နေတဲ့ ကာယက်ရှင်တွေခဲ့အသံတွေကို လုံးဝ ဝရမနိုက်ခဲ့ကြလို့ ဖြစ်တယ်။ ရွှေးရေးက ဝန်ကြီးတစ်ပါး နောက်တော်ပါ တွေနဲ့ တိုင်းခန်းလည်းလည်ရာမှာ အညာအသရောက်တော့ ဒီနှစ် မိုးလေ မှုန့်လို့ ထန်းအတွက်နည်းတဲ့အတွက် ထန်းသမားများ၊ ထန်းလျက် ကန်သည်များ၊ စားဝတ်နေရေးကိုခဲ့ကြေးနဲ့ အသံသမားတွေကို မျိုးကောင်းမျိုးသန်းတွေ ထုတ်ပေးလိုက်၊ မြစ်ရောတပ်စီမံကိန်းကို ဒီဒေသအရောက် တိုးချွဲလိုက်လို့ အမိန့် တော် ချမှတ်လိုက်သတဲ့။

လူမှန်ဝန်ရှုမှုန်

ဒီလိုကရေးစိုးတော်ကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် ထူးစားလုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ ထန်းမျိုးစွဲကောင်းထုတ်ပေးလိုက် ဆိုသူတွေနဲ့ ဘယ်လို့မှုန့်ဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်လွှာ၊ ဘယ်လိမ့်ကိန်းမျိုးမှုမျှ ဆို တကယ်တော်သိနားလည်တဲ့ ပညာရှင်တွေနဲ့ လူမှန်နေရာမှုန့်ဖြစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ စိမ့်ကိန်းတွေ ရေးခွဲချမှတ်ရာမှာ ဆိုလိုရာကလွှာအလိုက် ပါဝင်ပတ်သက်နောက်ခဲ့ကြတဲ့ ကာယက်ရှင် ပြည်သူလူထုဆိုက အကြိပေးချက် တင်ပြုချက်တွေကို ဂရိစိုက်နာထောင်းလို့လည်း လိုပါတယ်။

၁၉၅၃ နှစ်က တအုပ်

ရေးဝေတ် ပထမတန်းဖတ်စာအုပ်ထဲမှာ ပါတာလေးတွေကို နူးနှာ အဖြစ် ရေးပြုလိုက်ပါတယ်။ မြန်မာဖတ်စာသတ်လို ခေါ်ပါတယ်။ အဖုံးလာ ဒေါင်းတံဆိပ်လျှော့ပါလို ဒေါင်းဖတ်စာလို ခေါ်ကြတယ်။ စာမျက်နှာ ၁၀၂ မျက်နှာပါပြီး တန်းနှီး K. 1-50(တန်ကျိုင်းဆယ်ပြော) ဖြစ်တယ်။ Approved by Text Book Committee, Rangoon လို ဖော်ပြုပါရှိပြီး British Burma Press, Rangoon Gazette Limited က ၁၉၅၃ နိုဝင်နှစ်ထားတာ ဖြစ်တယ်။ ပထမနှစ်မျက်နှာက ပျည်းနှုန်း သရတွေကို သင်ထားတာဖြစ်ပြီး သင်ခန်းစာတိုက လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်စိုင်းပါတယ်။ က ကာ ကား ကို ကို ခြောက်လုံးနဲ့ ပါကျတွေ ရေးထားပါတယ်။

ဦးပုဂ္ဂိုလ် နိုင်၏

မီးရထား မီးပါ။

မရှိ ငါးမတေးရ။

မနဲ့ သတ်ထားပါ။

အနာမတိရာ။

တိုးပါသလား။

သူငယ်များနှင့် အားတိုးအကြောင်း

သင်ခန်းစာ ၂ ကတော့ ကု ကု ကုး၊ ကေ ကေ တိုး သင်ပါတယ်။ လေ့ကျင့်ခန်းက -

ဘုံး ရေကူးနေသည်။

ဆေးကျိုး မရပါ။

မနေ့ကာ လေလာ၏။

အသီးနှစ် မရှာရာ။

ရာသီဥတု အေး၏။ တိုးဖြစ်တယ်။

သင်ခန်းစာ ၄ ကပြီး ပါကျတိုးလေးတွေ သင်ပါတယ်။ ‘သူငယ်များနှင့် အားတိုးအကြောင်း’ ဆိုတဲ့ ဒေါင်းစဉ်အောက်မှာ -

၁။ သူငယ်များသည် ရေကန်တစ်ကန်အနီး၌ ကဓားကာာနေကြ၏။

၂။ တိုကန်ထဲ၌ အားအများနေကြသည်။

၃။ တိုအခါ အားကြီးက မောင်တို့သည် သူတစ်ပါးနှာအောင် သေအောင်

မကဗျားရာ။ ဆင်ကျိုးရာ ဆိုတဲ့မခံသာပါဟုဆို၍ ရေကန်ထဲ၌ နှစ်ကျွဲ့ လေ၏။

တန်ခိုးရော်မစု JU

သင်ခန်းစာ ၉ က ကျတော့ တိုးပါသဖြန့်ဆိုတဲ့ ဒေါင်းစဉ်နဲ့ ရွှေလမှာ ယန်ဝိုင်လို ဆန့်စွမ်းသည် အဖိုးအိုး ဟော ကြည့်ပစ္စာ ဆိုသာတဲ့ ပိုစိသည် စကား၊ ကလေး အနိတ်တိအောင်၊ အရိပ်အယောင်ပြုတယ် နဲ့လန်တဲ့သား ကဗျာကို စိတ်တော်ပေးတယ်။ သင်ခန်းစာ ၁၂ က ‘ပျို့လေးတို့အိမ်ပြီး ဆပ်သွားရှုတဲ့ တစ်ရုံနှစ်ရုံ ကျေးတွေကအဲ’ ဆိုတဲ့ကဗျာပါ။ သင်ခန်းစာ ၁၆ က ‘အတတ်ပညာ ကြိုးစားကာ သင်ပါ မေ့သားလူ’ အစာချို့ပဲ ပညာအကြောင်း သံပေါက်ပါ။ သင်ခန်းစာ ၂၀ က ယုန်နှင့် လိပ်တိုး အကြောင်း ပုံပြင်ပါ။ သင်ခန်းစာ ၂၆ ကျတော့ ‘သန့်ရှင်းသောအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းအကြောင်း’ ဒေါင်းစဉ်နဲ့ ပါကျတိုးလေးရှုစုံ ရေးထားတယ်။ ၃၇ မှာတော့ ‘ဥဇော်းယောင်ဆောင်သော ကျိုးအကြောင်း ပုံပြင် ဖြစ်တယ်’ ၄၁ က ‘ဝံပ္ပလွှေနှင့် သိုးငယ်အကြောင်း’ ပုံပြင်ပါ။ ၅၁ က ‘ကိုးနှင့် ပြေခွေးအကြောင်း’ ပုံပြင်ပါ။ ၅၆ ကျတော့ ‘တန်ခိုးရော်မစု ၂၉၊ ကဆို ရက်စုံ ၃၀’ ဆိုတဲ့ မြန်မာလများအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အတုယူနိုင်ကြပါစေ

သင်ခန်းစာ ၆၀ က နေအကြောင်း ၆၅ က ကြယ်များအကြောင်း နောက်ဆုံးသင်ခန်းစာ ၆၄ ကတော့ ညီက အစိုက်ထံပေးစာဆိုတဲ့ ပေးစာ ရေးနည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒေါ်နောက်တော့ ဆရာများသတ်ပြုရန်ဆိုပြီး သင်ခန်းစာများ သင်ကြားနည်းကို ရှင်းလင်းပြောထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဖတ်စာ လေး ကြည့်လိုက်ရှုနဲ့တင် သင်ရှိုးညွှန်းတစ်ဦး ဖတ်စာတိုး ရေးဆွဲပြုတွဲနှုန်း ရှာမှာ သက်တစ်ဦးအလိုက် ဘယ်လို အဆင့်ဆင့်ပေးသွားရမယ်ဆိုတာ သိသာထင်ရှုးပါတယ်။ ကောင်းတာတွေ အတုယူနိုင်ကြပါစေလို့ သတိပေးနိုးဆော်လိုက်ရပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်မြန်မာစာအတွက်

- ၆။ မိဘ၊ သရာတိအတွက် လက်ခွဲစာအုပ်များ
- ၇။ ကလေးသူငယ် ဖြူစုပျိုးဆောင်နည်း
★ ဒေါက်တာတင်မောင်တွေး(ဒေါက်တွေး၊ ဆေး-မန်း)
- ၈။ သင့်ကလေး လူတော်လူကော်းဖြစ်အောင်
★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်(ပညာရေးစိတ်ပညာပါရှု)နင့် ဒေါ်မွှာတင်
- ၉။ အပြုံသောအောင်သော စည်းကော်း ★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်
- ၁၀။ ကလေးငယ်များနင့် အတုကာဓရေး ★ ဒေါက်တာမြှင့်လွှင်(စိတ်ပညာ)
- ၁၁။ သင့်ရင်သွေးငယ် ညာဏ်ရည်ထက်မြှောက်ရေး
★ ပါမောက္ခားဆင်မောင်သန်း
- ၁၂။ မိသားနှင့် ဆယ်ကျော်သက်အချေယ် ★ ပါမောက္ခားဆင်မောင်သန်း
- ၁၃။ မိဘ(သို့မဟုတ်) လက်ခိုးဆရာ ★ ပါမောက္ခားဆင်မောင်သန်း
- ၁၄။ ကလေးတို့ ညာဏ်ရည် ★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်
- ၁၅။ သားသားမိမိဖွံ့ဖြိုးမှု အထူးကရပြု
★ ဒေါက်တာယုဇ္ဇနောက်မြှင့်(ကလေးအထူးက)
- ၁၆။ သင်ယူနေတဲ့ ကလေးတွေ ★ ခေတ်ဘုန်းသစ်
ကလေးများအတွက် စာအုပ်
- ၁၇။ ပျော်ချွင်ဖွယ်ကစားနည်းများ
★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်(ပညာရေးစိတ်ပညာပါရှု)
လျှင်ယူးအတွက် စာအုပ်များ
- ၁၈။ လူငယ်တို့ရဲ့ အနာဂတ် (စကားလိုင်း)
★ ကိုတာ၊ အောင်ကျော်၊ စေမြှင့်၊ သန်းစိုးနိုင်၊ ကျော်ဝင်း
- ၁၉။ အချို့အကြောင်း (ကဗျာ) ★ ဝေမျှုးသွင်း
- ၂၀။ အီမီထောင်ဖက်ရေးချေယ်မှုနင့် စိတ်ပညာအမြှေ
★ ခင်မောင်သန်း(စိတ်ပညာ)
- ၂၁။ လူငယ်တို့အတွက် ဘဝနေထိုင်နည်း
★ ဒေါက်တာမြှင့်လွှင်(စိတ်ပညာ)

- ကျိုးမာရေးပညာ စာအုပ်များ
- ၁၆။ ကလေးတို့ ကျိုးမာရေး (အမေးအဖြေများ)
★ ဒေါက်တာအိုအိုခင် (ကလေးအတူးကုစာဝန်ကြီး)
- ၁၇။ ကလေးသူငယ်တို့တွင် အဖြစ်များသောရောက်များ
★ ဒေါက်တာမြှော်မြှင့်နိုင်
- ၁၈။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စီခင်လောင်းတို့ သီမှတ်ဖွယ်
★ ဒေါက်တာမြှော်မြှင့်နိုင်
- ၁၉။ ပဋိသေနွေတားမြှင်း နည်းလမ်းများ ★ ဒေါက်တာမြှော်မြှင့်နိုင်
- ၂၀။ ကုံးစက်ရောက်ရှုနင့် အဖြစ်များသောရောက်များ
★ ဒေါက်တာအောင်သန်း
- ၂၁။ သွေးလွန်တွင်ကျေး ★ ဒေါက်တာအောင်သန်း
စီတ်ပညာ စာအုပ်များ
- ၂၂။ မမြင်ရသောတွန်းအားများနင့် ဘဝအဆင့်ဆင့်ကိုဖြတ်ကျော်ခြင်း
★ ဒေါက်တာမြှင့်လွှင်(စိတ်ပညာ)
- ၂၃။ ဆက်ဆံရေးသူလွှာရှိနှင့် နိုဒ်ခါးရောသောက်ခြင်း
★ ဒေါက်တာမြှင့်လွှင်(စိတ်ပညာ)
- ၂၄။ အပြောင်းအလဲနှင့် ပုံဆောင်စီးအွဲ
★ ဒေါက်တာမြှင့်လွှင်(စိတ်ပညာ)
- ၂၅။ စိတ်ဖောက်ပြိုမှုနင့် စဲလွှာအပြုံအမှုများ ★ ခင်မောင်သန်း(စိတ်ပညာ)
- ၂၆။ သိပ္ပနည်းကျေတွေးခေါ်မှု ★ ခင်မောင်သန်း (စိတ်ပညာ)
- ၂၇။ အယူသီးမှု၊ နတ်ကိုးကွယ်မှုနင့် စိတ်ပညာရှုစောင့်
★ ခင်မောင်သန်း (စိတ်ပညာ)
ကိုးကွယ်မှုကြည်ဗူးမှု စာအုပ်များ
- ၂၈။ ခေတ်အပြောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာသိုင်းရာ အမေးအဖြေများ
★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်
- ၂၉။ ဗုဒ္ဓဝ္မာ အနှစ်ပြု ★ ဒေါက်တာသီန်းလွှင်
- ၂၁။ ရှုံးရာ နတ်ယုံကြည်ဗူးမှုနင့် စင်လှုံးစုံများ ★ ခင်မောင်သန်း(စိတ်ပညာ)

Language တအုပ်များ

- ၃၁။ Everyday English Idioms (1) ★ ခင်မောင်တိုး(နိုမိတ်)
- ၃၂။ Everyday English Idioms (2) ★ ခင်မောင်တိုး(နိုမိတ်)
အထွေထွေ
- ၃၃။ ဖတ်စရာ ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၄။ မူပိုင်ခွင့် ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၅။ မသန်ပေမယ့် စွမ်းသူများ ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၆။ စကားမာရသွန်-၁ ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၇။ စကားမာရသွန်-၂ ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၈။ ပထီမတန်းစားစိတ်စာတ် ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၃၉။ စာနယ်ဇုန် ယုံကြည်မှု ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၄၀။ ထမ်းမောက်သူ ဖြစ်ပါစေ ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၄၁။ ဒီပိုကရော်ဆိတာ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်မဟုတ် ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၄၂။ ရှုက်စိတ် ကြောက်စိတ် အရှိုင်စိတ် ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၄၃။ သိမ်းထဲက စီးပွားရေး စီးပွားရေးထဲက သိမ်း ★ လူထုစိန်ဝင်း
- ၄၄။ ဘော်တော်ယောက်လို စဉ်းစားပါ ★ ဒေါက်တာဖြင့်လွန်(စိတ်ပညာ)
- ၄၅။ ပီမားကွား လမ်းပျောက်ခြင်း ★ ဒေါက်တာဖြင့်လွန်(စိတ်ပညာ)
- ၄၆။ ဘဏ္ဍားကြည် ကာတွန်းများ ★ ဘဏ္ဍားကြည်
- ၄၇။ မပြောသောကောင်းကောင်(မရွှေစ်းဝွှေရှုည်များ) ★ ခက်မာ
- ၄၈။ ဒေါက်ဒေါက် အီမိုရွှေကာယ်ချုလဲ ★ ခြော့လွန်
- ၄၉။ ရှုံးရန်လောက် ဘာသများ ★ အန်ထော်နီ
- ၅၀။ ဆရာမျိုးလက်သောင် ★ အန်ထော်နီ
- ၅၁။ တိမ်မြှေားလက်ထပ်မဂ္ဂလာ ★ မောင်မာကျိုး(လယ်တီ)
- ၅၂။ သံယောနှုံဖြင့် ဖွဲ့ရစ်တည်းအပ်သော
အညီရောင်တယောကလေး(ရာသစာတမ်းများ)

BURMESE
CLASSIC

Junior Children Series

- ၁။ ပံ့ပူဇွဲဆီး ပုံပြင်များ ★ မင်းထက်မောင် အောင်နီးရိုး
- ၂။ ပေးအပ်ခြင်းသစ်ပင် ★ မင်းထက်မောင်
- ၃။ လိပ်ပြောတစ်ကောင်အဖြစ်သီလိုး ★ မင်းထက်မောင်
- ၄။ တော့တွင်းက လျှို့ဝှက်ကဗျား ★ မောင်ဇေး
- ၅။ ကလေးတိုးပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ★ နီးမြှင့်လတ်
- ၆။ ကောင်မွန်သော အမှုအကျင့် ★ မင်းထက်မောင်
- ၇။ နီးဇွဲလ ပုံပြင်များ ★ မင်းထက်မောင် အောင်နီးရိုး
- ၈။ မယ်လက်မကလေး ★ ခင်မောင်တိုး(နိုမိတ်)
- ၉။ ငုက်ပျော်နဲ့ အာဖြေခြားကို ★ မင်းထက်မောင်
- ၁၀။ ဘွတ်ခိန်ရှိကြောင်းများ ★ ခင်မောင်တိုး(နိုမိတ်)
- ၁၁။ တာဝန်သီလိုး သုဇ္ဈိုရီးရီး ★ နီးမြှင့်လတ်
- ၁၂။ ရှားလော့ရဲ့ ပင့်ကုအိုခိုး ★ မောင်ဇေး
- ၁၃။ ဉာဏ်များတဲ့ ဦးမြေခွေးနဲ့ ပြုအောက်တိရွှေ့နှင့်ကဗျား ★ မောင်ဇေး
- ၁၄။ အကောင်းဆုံးသုတယ်ချင်းများအသင်း ★ အေးပြုမီးစံ
- ၁၅။ ကျျှော်သွားတဲ့ ပြုကလေး ★ အေးပြုမီးစံ
- ၁၆။ ကလေးတို့ရှုတ်ဆိုစရာ တေးကဗျား ★ ရန်နောင်းရီး
- ၁၇။ ရဲရင့်သောနှင့်သားသားပိုင်ရှင် ★ နီးမြှင့်လတ်
- ၁၈။ မအိပ်ခင် ပုံပြင်နားတောင်တဲ့ အရှင်ကလေးတွေ ★ စီမံသစ်

ဆက်လက်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ထားသော ကစာလေးတာအုပ်များ

- ၁၉။ လူသားတို့၏ တိုထွင်မှုများ (၁) ★ ထက်မြှော်
- ၂၀။ လူသားတို့၏ တိုထွင်မှုများ (၂) ★ ထက်မြှော်
- ၂၁။ ဂျာနယ်ပို့သမားလေး ဟင်နီး ★ အေးပြုမီးစံ